

รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์

โครงการวิจัย เรื่อง กระบวนการสร้างความเชื่อมั่นและ
ยอมรับของภาคประชาชนต่อการทำงานขององค์กรปกครอง
ส่วนท้องถิ่นภาคเหนือตอนบน

โดย นางพิทยา พานทอง พร้อมทั้งคณะ

สัญญาเลขที่ RDG5640044

รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์

โครงการวิจัย เรื่อง กระบวนการสร้างความเชื่อมั่นและ
ยอมรับของภาคประชาชนต่อการทำงานขององค์กรปกครอง
ส่วนท้องถิ่นภาคเหนือตอนบน

คณะผู้วิจัย

- นางพิทยา พานทอง
- รศ.ดร.ธเนศ ศรีวิชัยลำพันธ์

สนับสนุนโดยสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย(สกว.)
(ความเห็นในรายงานนี้เป็นของผู้วิจัยสกว.ไม่จำเป็นต้องเห็นด้วยเสมอไป)

บทสรุปผู้บริหาร

การศึกษาวิจัยเรื่องกระบวนการสร้างความเชื่อมั่นและการยอมรับของภาคประชาชนต่อการทำงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นภาคเหนือตอนบนในครั้งนี้นั้น มีวัตถุประสงค์ในการศึกษาดังนี้คือ

1. เพื่อค้นหาวิธีการและเครื่องมือในการสร้างความเชื่อมั่นและยอมรับจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น 6 แห่ง ซึ่งเป็นกรณีศึกษา
2. เพื่อวิเคราะห์หาสัมฤทธิ์ผลของการนำวิธีการและเครื่องมือในการสร้างความเชื่อมั่นและยอมรับมาปรับใช้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
3. วิเคราะห์หาแนวทางการสร้างความเชื่อมั่นและยอมรับของภาคประชาชนต่อการทำงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในแต่ละรูปแบบ

งานวิจัยชิ้นนี้เน้นการศึกษาแบบเข้มข้นหรือเจาะลึก (Intensive study or in depth analysis) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจำนวน 6 แห่ง อันประกอบไปด้วย 1.องค์การบริหารส่วนจังหวัดแม่ฮ่องสอน 2.เทศบาลตำบลเกาะคา อำเภอเกาะคา จังหวัดลำปาง 3.เทศบาลตำบลบ้านกลาง อำเภอเมือง จังหวัดลำพูน 4.เทศบาลตำบลหนองล่อง อำเภอเวียงหนองล่อง จังหวัดลำพูน 5.อบต.ห้วยม้อ อำเภอพาน จังหวัดเชียงราย และ 6.อบต.ป่าบง อำเภอสารภี จังหวัดเชียงใหม่ ซึ่งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทั้ง 6 แห่งล้วนแต่มีเงื่อนไขของการเป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ได้รับรางวัลโล่พระราชทานพระปกเกล้าที่มีความเป็นเลิศทางด้านความโปร่งใสและส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชน คณะผู้วิจัยเชื่อว่าการที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเหล่านี้ได้รับโล่พระราชทานพระปกเกล้าที่มีความเป็นเลิศทางด้านความโปร่งใสและส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชน น่าจะเป็นเครื่องรับประกันได้ถึงการใช้วิธีการหรือเครื่องมือใหม่ๆ ที่สามารถช่วยสร้างความเชื่อมั่นและการยอมรับให้แก่ภาคประชาชนในพื้นที่ได้เป็นอย่างดี ในขณะที่ท้องถิ่นอื่นๆ ไม่ได้มีการริเริ่มค้นหาวิธีการหรือเครื่องมือใหม่ๆ ออกมาใช้แต่อย่างใด

กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการวิจัย ประกอบไปด้วย 1.ผู้บริหารและสมาชิกองค์กรปกครองส่วน 2. ปลัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น 3.หัวหน้ากลุ่มงานต่างๆในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น 4.ตัวแทนกลุ่มองค์กร เครือข่ายทางสังคมที่ทำงานร่วมกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อันประกอบไปด้วยกลุ่มอาชีพ กลุ่มผู้สูงอายุ กลุ่มเด็กและเยาวชน กลุ่มสตรีแม่บ้าน กลุ่มผู้ด้อยโอกาส และ 5.ประชาชนในพื้นที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทั้ง 6 แห่ง จำนวนทั้งสิ้น 399 คน

ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยโดยใช้เทคนิคการวิจัยแบบผสม(mixed method) ซึ่งผู้วิจัยอาศัยทั้งวิธีการวิจัยเชิงปริมาณ(quantitative)และการวิจัยในเชิงคุณภาพ(qualitative) แต่ได้เน้นการวิจัยเชิงคุณภาพเป็นหลัก ซึ่งการศึกษาในเชิงคุณภาพนั้นเป็นการศึกษาจากเอกสารและการสัมภาษณ์กลุ่มบุคคลต่างๆที่มีความเกี่ยวข้องกับหัวข้อในการศึกษาค้นคว้าในครั้งนี้ประเด็นเกี่ยวกับวิธีคิดและเครื่องมือในการสร้าง

ความเชื่อมั่นและยอมรับขององค์กรปกครองส่วนทั้ง 6 แห่ง สำหรับการศึกษาในเชิงปริมาณนั้นผู้วิจัยได้นำมาใช้ในการวัดผลวิธีการหรือเครื่องมือที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกลุ่มตัวอย่างเหล่านี้ใช้ในการบริหารงานนั้นสามารถทำให้ภาคประชาชนในพื้นที่ที่มีความเชื่อมั่นและยอมรับต่อการบริหารงานของอปท. ได้มาก-น้อยเพียงใดโดยได้อาศัยแบบสอบถามในการสอบถามกลุ่มตัวอย่างและนำข้อมูลมาวิเคราะห์และประมวลผลทางสถิติแสดงผลข้อมูลด้วยสถิติพรรณนา คือ ค่าร้อยละ(percentage) ค่าเฉลี่ย(mean)

ซึ่งสามารถสรุปผลการศึกษาตามวัตถุประสงค์ได้ดังต่อไปนี้ คือ

1.วิธีการและเครื่องมือในการสร้างความเชื่อมั่นจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น 6 แห่ง

ในหัวข้อนี้เป็นการนำเสนอข้อมูลในประเด็นเกี่ยวกับวิธีการ เครื่องมือ กระบวนการในการสร้างความเชื่อมั่นตามแนวคิดในเรื่องความโปร่งใส ประกอบไปด้วย 3 ประเด็นย่อยด้วยกัน ดังนี้คือ

1. การเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต่างก็มีวิธีการ เครื่องมือ ในการเปิดเผยข้อมูลที่เหมือนกันคือ มีการจัดตั้งศูนย์ข้อมูลข่าวสาร โดยมีการแต่งตั้งเจ้าหน้าที่เป็นผู้รับผิดชอบประจำศูนย์ มีการจัดวางระบบการให้และขอรับข้อมูลข่าวสาร โดยประชาชนสามารถยื่นแบบขอรับข้อมูลข่าวสารได้โดยตรงที่ศูนย์ข้อมูลข่าวสาร

2. ช่องทางในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้จัดช่องทางในการเข้าถึงข้อมูลไว้ในหลากหลายช่องทางด้วยกันดังนี้ คือ สายตรงผู้บริหาร ศูนย์รับเรื่องราวร้องทุกข์ เว็บไซต์ สื่อออนไลน์ต่างๆ การตีพิมพ์ประกาศประชาสัมพันธ์ในบริเวณชุมชน ศูนย์การเรียนรู้ หอกระจายข่าว การจัดทำเอกสารแผ่นพับ วารสาร วิทยุชุมชน การจัดนิทรรศการ

ในขณะที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นบางแห่งได้จัดช่องทางในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารที่น่าสนใจซึ่งมีลักษณะที่แตกต่างไปจากอปท.อื่น ก็คือ 1. จัดเวทีอบจ.สัญจร ซึ่งเป็นเวทีที่ผู้บริหารใช้ในการเป็นเครื่องมือในการบอกเล่าถึงนโยบาย แผนงาน งบประมาณที่ใช้ในการดำเนินงาน ความคืบหน้าในการดำเนินงานให้แก่ภาคประชาชนในพื้นที่ได้รับทราบ ตลอดจนได้ใช้เวทีนี้ในการรับฟังความคิดเห็น ปัญหาความเดือดร้อน ความต้องการจากประชาชนในพื้นที่นั้นๆ 2.จัดเวทีพบปะพูดคุยช่วงฝน อดทนทำกีดเป็นการใช้พื้นที่สาธารณะของชุมชน เช่น ศาลาอเนกประสงค์ ลานบ้าน ลานวัด และสวนสาธารณะ มาเป็นเวทีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเพื่อร่วมกันค้นหาปัญหา ตีแผ่ข้อมูลความคิด ระดมความคิดเห็นเพื่อหาแนวทางการแก้ไขปัญหา ตลอดจนชาวบ้านยังใช้เวทีดังกล่าวในการติดตามผลการแก้ไขปัญหาและการดำเนินงานด้านต่างๆ ในระดับหมู่บ้าน และระดับตำบล

3. ความสามารถในการตรวจสอบได้ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นทั้ง 6 แห่งได้มีการติดประกาศโครงการจัดซื้อจัดจ้างและสรุปผลการจัดซื้อจัดจ้างไว้บริเวณชุมชน ศูนย์การเรียนรู้ มีการจัดทำรายงานสรุปผลโครงการ แผนงาน กิจกรรม งบประมาณที่ใช้ในการดำเนินงานในแต่ละปี มีการจัดทำรายงานรับ-รายจ่ายประจำเดือนและมีการจัดทำรายงานการประชุมสภา เพื่อเป็นช่องทางให้ภาคประชาชนสามารถดำเนินการตรวจสอบการบริหารงานขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่นได้

2. วิธีการ เครื่องมือ หรือกระบวนการในการสร้างการยอมรับตามแนวคิดการมีส่วนร่วมขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่นทั้ง 6 แห่ง

ในหัวข้อนี้เป็นการนำเสนอข้อมูลในประเด็นเกี่ยวกับวิธีการ เครื่องมือ กระบวนการในการสร้างการยอมรับ ตามแนวคิดในเรื่องของการมีส่วนร่วม ประกอบไปด้วย 3 ประเด็นย่อยด้วยกัน ดังนี้คือ

1. การให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมรับรู้ ร่วมคิด ร่วมตัดสินใจ ร่วมติดตาม ตรวจสอบในการดำเนินงานของอปท. อปท.ทั้ง 6 แห่ง ต่างได้สร้างวิธีการ เครื่องมือ กระบวนการในการสร้างการยอมรับที่แตกต่างกันไว้อย่างหลากหลายและน่าสนใจ ไม่ว่าจะเป็นเวทีอบจ.สัญจร เวทีช่วงผลู้อ้อมกอด กัด เวทีแลกเปลี่ยนความคิดเห็น เวทีองค์การบริหารส่วนตำบลห้วงมพบประชาชน เวทีประชาคมและทุนทางสังคมดั้งเดิมของชุมชน ธนาคารความดี อบจ.โตไปไม่โกง เป็นต้น

2. การเสริมสร้างศักยภาพของภาคประชาชนเพื่อการมีส่วนร่วม องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นได้จัดโครงการ กิจกรรม เพื่อเสริมสร้างศักยภาพให้แก่ภาคประชาชนในการเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารงานร่วมกับองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ในรูปแบบของการจัดอบรมให้ความรู้แก่ประชาชนในประเด็นเกี่ยวกับการเป็นคณะกรรมการต่างๆตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการพัสดุ หรือในประเด็นเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ สิทธิของตนเองตามระบอบประชาธิปไตย

3. สนับสนุนการจัดตั้งกลุ่ม / องค์กรชุมชน องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นให้การสนับสนุนในส่วนขององค์ความรู้มากกว่าที่จะให้การสนับสนุนในส่วนของงบประมาณ เหตุที่เป็นเช่นนั้นก็เพราะผู้บริหารได้เล็งเห็นว่า การสนับสนุนการจัดตั้งกลุ่มที่เริ่มต้นด้วยตัวเงินหรืองบประมาณย่อมทำให้เกิดความยั่งยืนของกลุ่มเมื่อมีการปรับเปลี่ยนคณะผู้บริหารกลุ่มดังกล่าวจะไม่สามารถดำรงอยู่ได้จะล่มสลายหายไปกับสภาวะการเปลี่ยนแปลงทางการเมืองและประชาชนในพื้นที่จะไม่ได้รับประโยชน์อย่างแท้จริงจากกลุ่มองค์กรดังกล่าว

**3. ผลการศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อหาสัมฤทธิ์ผลของการนำวิธีการ เครื่องมือมา
ปรับใช้ในการสร้างความเชื่อมั่นและยอมรับขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทั้ง 6 แห่ง**

วิธีการหรือเครื่องมือที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนำมาใช้ในการดำเนินงานนั้นส่งผลทำให้ภาค
ประชาชนมีความเชื่อมั่นและยอมรับต่อการทำงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทั้ง 6 แห่งอยู่ในระดับ
ปานกลาง เท่านั้น

**4 ถอดบทเรียนวิธีการและเครื่องมือในการสร้างความเชื่อมั่นและยอมรับขององค์กร
ปกครองส่วนท้องถิ่นทั้ง 6 แห่ง เพื่อสะท้อนให้เห็นถึงจุดบกพร่องของวิธีการและเครื่องมือ
ดังกล่าว**

**4.1 ถอดบทเรียนวิธีการ เครื่องมือ ในการสร้างความเชื่อมั่นตามแนวคิดในเรื่องความ
โปร่งใสขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทั้ง 6 แห่ง**

ในหัวข้อนี้เป็นการนำเสนอข้อมูลในประเด็นเกี่ยวกับจุดบกพร่องของวิธีการ เครื่องมือ ในการ
สร้างความเชื่อมั่นตามแนวคิดในเรื่องความโปร่งใส ประกอบไปด้วย 3 ประเด็นย่อยด้วยกัน ดังนี้คือ

1.การเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร ขาดการจัดการบริหารศูนย์ให้มีประสิทธิภาพเพียงพอกับการเข้า
มาใช้บริการของประชาชน ยกตัวอย่างเช่นไม่มีเจ้าหน้าที่ประจำศูนย์เพื่อคอยให้บริการ เวลาที่ประชาชน
เข้ามาติดต่อขอข้อมูล และอปท.ใช้เวลานานในการพิจารณาให้ข้อมูลแก่ประชาชนผ่านศูนย์บริการข้อมูล
ข่าวสาร เป็นต้น

2.ช่องทางในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร ความสม่ำเสมอและความต่อเนื่องในการดำเนินการใน
กิจกรรมต่างๆ ยกตัวอย่างเช่น ผู้บริหารไม่เปิดโอกาสให้ประชาชนได้พบปะพูดคุยอย่างสม่ำเสมอ หรือ
อปท.ไม่มีการรายงานผลการดำเนินงานเกี่ยวกับข้อร้องเรียนของประชาชน หรือไม่มีการแจ้งผลการ
พิจารณาหาแนวทางในการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นให้ประชาชนได้รับทราบ ภายหลังจากที่ประชาชนได้แจ้ง
ผ่านศูนย์รับเรื่องราวร้องทุกข์ หรือไม่มีการนำเสนอข้อมูลการดำเนินงานของอปท.ที่เป็นปัจจุบันในเว็บ
ไซต์หรือสื่อออนไลน์ให้ประชาชนได้รับทราบ หรือ ขาดความต่อเนื่องในการจัดทำเอกสาร แผ่นพับ
วารสาร แจกจ่ายให้ประชาชนทุกครัวเรือนได้รับทราบถึงการดำเนินงานของอปท. เป็นต้น

3.ความสามารถในการตรวจสอบได้ ขาดการเปิดเผยข้อมูลงบประมาณที่เป็นปัจจุบันให้ประชาชนในพื้นที่ได้รับทราบ หรือ ขาดการประชาสัมพันธ์รายรับ-รายจ่ายโครงการจัดซื้อจัดจ้างให้ประชาชนในพื้นที่ได้รับทราบอย่างสม่ำเสมอในทุกโครงการ เป็นต้น

4.2 ถอดบทเรียนวิธีการ เครื่องมือ ในการสร้างการยอมรับตามแนวคิดการมีส่วนร่วมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทั้ง 6 แห่ง

ในหัวข้อนี้เป็นการนำเสนอข้อมูลในประเด็นเกี่ยวกับจุดบกพร่องของวิธีการ เครื่องมือในการสร้างการยอมรับ ตามแนวคิดในเรื่องของการมีส่วนร่วม ประกอบไปด้วย 3 ประเด็นย่อยด้วยกัน ดังนี้คือ

1. การให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมรับรู้ ร่วมคิด ร่วมตัดสินใจ ร่วมติดตาม ตรวจสอบในการดำเนินงานของอปท.

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทั้ง 6 แห่ง ขาดความสม่ำเสมอและความต่อเนื่องในการดำเนินการในกิจกรรมต่างๆ ตลอดจน วิธีการ เครื่องมือที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทั้ง 6 นำมาใช้นั้น ไม่สามารถดึงดูดทุกกลุ่มในชุมชนให้เข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้

2.การเสริมสร้างศักยภาพของภาคประชาชนเพื่อการมีส่วนร่วม

การที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการจัดอบรมในประเด็นเดิมซ้ำๆทุกปี โดยเฉพาะอย่างยิ่งในประเด็นเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ของประชาชนในการตรวจสอบการดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น นั้น ทำให้ประชาชนที่เข้าร่วมการอบรมเกิดความรู้สึกเบื่อหน่าย ขาดความกระตือรือร้นในการเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมดังกล่าว ดังนั้นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นควรมีการปรับเปลี่ยนประเด็นในการจัดอบรมให้มีความหลากหลายเพื่อเป็นการเสริมสร้างศักยภาพของประชาชนเพื่อการมีส่วนร่วมในการปกครองท้องถิ่นของตนเองอย่างแท้จริง

3.การสนับสนุนการจัดตั้งกลุ่ม / องค์กรชุมชน

การที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการสนับสนุนการจัดตั้งกลุ่มอาชีพที่มีลักษณะเดียวกันส่งผลทำให้เกิดการแข่งขันกันเองในพื้นที่ หรือ มีการสนับสนุนให้มีการจัดตั้งกลุ่มอาชีพขึ้นมาเป็นจำนวนมาก แต่ขาดความต่อเนื่องในการสนับสนุนองค์ความรู้ในการบริหารจัดการภายในกลุ่มอาชีพ หรือ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นขาดระบบการติดตามและประเมินผลการทำงานของกลุ่มต่างๆซึ่งส่งผลทำให้กลุ่มได้รับการสนับสนุนจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้อย่างไม่ตรงจุดและปัญหาที่เกิดขึ้นภายในกลุ่มไม่ได้รับการแก้ไขอย่างจริงจังจนส่งผลทำให้เกิดเป็นปัญหาเรื้อรังที่นำไปสู่การล่มสลายของกลุ่มต่างๆใน

ชุมชน หรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นขาดการจัดหาช่องทางทางการตลาดให้แก่กลุ่มอาชีพในการระบายสินค้าที่ผลิตออกมาเป็นจำนวนมากส่งผลทำให้กลุ่มอาชีพประสบปัญหาขาดทุนจนต้องยุบกลุ่มเป็นต้น

5. แนวทางการสร้างความเชื่อมั่นและยอมรับของภาคประชาชนต่อการทำงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อให้เป็นตัวแบบให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่น ๆ

คณะผู้วิจัยนำเอาวิธีการหรือเครื่องมือขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทั้ง 6 แห่ง มาวิเคราะห์เพื่อประยุกต์หาแนวทางในการสร้างความเชื่อมั่นและยอมรับของภาคประชาชนต่อการทำงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อเป็นตัวแบบให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นๆได้นำไปปรับใช้ในการสร้างความเชื่อมั่นและยอมรับ

ถ้าองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ต้องการให้ภาคประชาชนมีความเชื่อมั่นในการทำงานของตนเองนั้นสามารถดำเนินการโดยอาศัยองค์ประกอบที่สำคัญใน 3 ประเด็นหลักด้วยกัน ดังนี้คือ

1.การเปิดเผยข้อมูล กระทำได้โดยการจัดตั้งข้อมูลข่าวสารขึ้นมาเพื่อให้บริการข้อมูลข่าวสาร การดำเนินงานของอปท.แก่ประชาชนที่มาขอรับข้อมูล มีเงื่อนไขคือ ต้องมีการบริหารจัดการศูนย์ข้อมูลข่าวสารให้มีประสิทธิภาพ กล่าวคือ มีการแต่งตั้งเจ้าหน้าที่ที่คอยให้บริการ มีการจัดระบบข้อมูลข่าวสาร ดัชนีข้อมูลเพื่อความสะดวกในการค้นหาของประชาชน เป็นต้น

2.ช่องทางการเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร ควรมีการจัดช่องทางการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารการดำเนินงานของอปท.ให้แก่ประชาชนได้รับทราบผ่านเครื่องมือดังต่อไปนี้ ประชาสัมพันธ์ผ่านหอกระจายข่าวประจำหมู่บ้าน ผ่านภาคีเครือข่าย ผ่านเอกสารแผ่นพับ ผ่านเว็บไซต์ ผ่านเวทียอปท.สัญจร เวทีประชาคมระดับหมู่บ้าน ระดับตำบล เวทีช่วงฝนฟ้าอากาศ เป็นต้นเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพของเครื่องมือดังกล่าว มีเงื่อนไขคือ ต้องมีการดำเนินการอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ ตลอดจนต้องเป็นการนำเสนอข้อมูลที่เป็นปัจจุบัน อีกทั้งช่องทางการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารผ่านสายตรงผู้บริหารนั้น มีเงื่อนไขคือ ผู้บริหารต้องเปิดโอกาสให้ประชาชนได้มีการพบปะพูดคุยอย่างสม่ำเสมอ เมื่อประชาชนเกิดข้อสงสัยในการดำเนินงานของอปท. ตลอดจนช่องทางการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารผ่านศูนย์รับเรื่องราวร้องทุกข์นั้น มีเงื่อนไข คือ ต้องมีการแจ้งผลการพิจารณาในการหาแนวทางในการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นให้ประชาชนได้รับทราบอย่างสม่ำเสมอ

3.การตรวจสอบ สามารถทำได้โดยการติดประกาศประชาสัมพันธ์โครงการจัดซื้อจัดจ้างให้ประชาชนได้รับทราบทุกโครงการ,มีการประชาสัมพันธ์รายรับ-รายจ่ายโครงการจัดซื้อจัดจ้างให้ประชาชนในพื้นที่ได้รับทราบอย่างสม่ำเสมอในทุกโครงการ เพื่อให้เกิดความโปร่งใสในการบริหารงาน

มากยิ่งขึ้น ตลอดจนจัดทำรายงานสรุปผลโครงการ/แผนงาน/กิจกรรมงบประมาณที่ใช้ในการดำเนินงานในแต่ละปีเป็นเอกสาร แผ่นพับแจกจ่ายให้ประชาชนทุกครัวเรือนในพื้นที่ได้รับทราบ

กล่าวสำหรับองค์การบริหารส่วนท้องถิ่นที่ต้องการให้ภาคประชาชนมีการยอมรับในการทำงานของตนเองนั้นสามารถดำเนินการโดยอาศัยองค์ประกอบที่สำคัญใน 3 ประเด็นหลักด้วยกัน ดังนี้คือ

1. **สร้างการมีส่วนร่วม** องค์การบริหารส่วนท้องถิ่นต้องมีการเปิดโอกาสให้ประชาชนทุกกลุ่มเข้ามามีส่วนร่วมตั้งแต่ร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมตัดสินใจ ร่วมตรวจสอบ ร่วมได้รับผลประโยชน์ โดยเฉพาะอย่างยิ่งร่วมตรวจสอบนั้น ไม่ควรจำกัดให้กลุ่มใดกลุ่มหนึ่งเข้ามามีส่วนร่วมในการตรวจสอบเท่านั้น

2. **เสริมสร้างศักยภาพของประชาชนเพื่อการมีส่วนร่วม** มีการดำเนินการจัดอบรมให้ความรู้ในประเด็นต่าง ๆ แก่ประชาชนอย่างสม่ำเสมอ เพื่อเป็นการเสริมสร้างศักยภาพของประชาชนเพื่อการมีส่วนร่วมในการปกครองตนเองให้เกิดขึ้นได้อย่างแท้จริง

3. **สนับสนุนการจัดตั้งกลุ่ม/องค์กรชุมชน** ควรให้การสนับสนุนกลุ่ม/องค์กรชุมชนอย่างต่อเนื่อง ตลอดจนควรมีระบบการติดตามประเมินผลการทำงานของกลุ่ม เพื่อให้กลุ่มสะท้อนปัญหาอันจะนำไปสู่การหาแนวทางในการแก้ไขปัญหาและสนับสนุนกลุ่มได้อย่างตรงจุด

จากผลการวิจัยที่ได้สังเคราะห์ไว้ข้างต้นนั้น เป็นเหตุให้คณะผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะทั้งในเชิงนโยบาย การนำผลการวิจัยไปใช้ และการศึกษาวิจัยในครั้งต่อไปดังมีรายละเอียดต่อไปนี้ คือ

ข้อเสนอแนะในเชิงนโยบาย

1. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไม่ควรสร้างกรอบการทำงาน วิธีการหรือเครื่องมือในการบริหารงานขึ้นมาเพียงเพื่อต้องการตอบสนองต่อกฎระเบียบต่าง ๆ หรือเป็นเพียงเพื่อต้องการตอบสนองต่อกฎระเบียบของหน่วยงานที่ให้รางวัลเท่านั้น เพราะในท้ายที่สุดการบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะมิได้รับความเชื่อมั่นและยอมรับจากประชาชนอย่างแท้จริงแต่อย่างใด

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. เพื่อให้งานวิจัยฉบับนี้เกิดประโยชน์ในทางปฏิบัติ กล่าวคือ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เป็นกรณีศึกษาสามารถนำข้อเสนอแนะที่คณะผู้วิจัยรวบรวมจากข้อคิดเห็นของภาคประชาชนนำมาปรับปรุงการบริหารงานเพื่อเป็นการช่วยเพิ่มความเชื่อมั่นและยอมรับของภาคประชาชนต่อการทำงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต่อไป

2. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแห่งอื่นๆสามารถนำแนวทางการสร้างความเชื่อมั่นและยอมรับของภาคประชาชนต่อการทำงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่คณะผู้วิจัยได้สังเคราะห์ออกมาเป็นต้นแบบไปประยุกต์ใช้เพื่อให้ภาคประชาชนในพื้นที่เกิดความเชื่อมั่นและยอมรับต่อการทำงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพิ่มมากขึ้น
3. วิธีการและเครื่องมือในการสร้างความเชื่อมั่นและยอมรับที่คณะผู้วิจัยได้ถอดบทเรียนมาจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เป็นกรณีศึกษาทั้ง 6 แห่งนั้นถือเป็นวิธีการหรือเครื่องมือใหม่ๆที่สามารถช่วยสร้างความเชื่อมั่นและการยอมรับให้แก่ภาคประชาชนในพื้นที่ได้เป็นอย่างดี ซึ่งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแห่งอื่นๆสามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้เพียงแต่ต้องประยุกต์ให้สอดคล้องการบริบทในเชิงพื้นที่

ข้อเสนอแนะในการศึกษาวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาวิเคราะห์เกี่ยวกับสาเหตุของการลดลงของความเชื่อมั่นและการยอมรับของภาคประชาชนต่อการบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

สารบัญ

หน้า

บทสรุปผู้บริหาร

บทที่ 1 บทนำ	1
1.1 ที่มาและความสำคัญของปัญหา	1
1.2 วัตถุประสงค์การศึกษา	3
1.3 โจทย์การวิจัย	3
1.4 นิยามศัพท์เฉพาะ	4
1.5 ระเบียบวิธีวิจัย	4
1.6 ประโยชน์ที่ได้รับจากงานวิจัย	14
 บทที่ 2 แนวความคิด ทฤษฎีที่ใช้ในการวิจัย	 18
2.1 แนวความคิดเกี่ยวกับการปกครองตนเองของท้องถิ่น	18
2.2 แนวคิดธรรมาภิบาลและพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีบริหารจัดการ บ้านเมืองที่ดี พ.ศ. 2546	21
2.3 แนวความคิดเกี่ยวกับการกระจายอำนาจและการปกครองท้องถิ่น	28
2.4 แนวคิดการมีส่วนร่วมของประชาชน	37
2.5 แนวคิดเกี่ยวกับความเชื่อมั่น	41
2.6 ทฤษฎีการยอมรับ	43
2.7 แนวความคิดเกี่ยวกับเรื่องทัศนคติ	45
2.8 แนวคิดและทฤษฎีพฤติกรรมมนุษย์	48
2.9 แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับความเชื่อถือไว้วางใจ	56
2.10 งานวิจัยที่เกี่ยวกับความเชื่อมั่นและยอมรับ	70
2.11 กรอบที่ใช้ในการดำเนินการวิจัย	80

สารบัญ(ต่อ)

หน้า

บทที่ 3 วิธีการ เครื่องมือ กระบวนการในการสร้างความเชื่อมั่นและยอมรับขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น 81

3.1 วิธีการ เครื่องมือ กระบวนการในการสร้างความเชื่อมั่นตามแนวคิดในเรื่องความโปร่งใสขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทั้ง 6 แห่ง 86

3.1.1 การเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร 86

3.1.2 ช่องทางในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร 86

3.1.3 สามารถตรวจสอบได้ 87

3.2 วิธีการ เครื่องมือ กระบวนการในการสร้างการยอมรับตามแนวคิดการมีส่วนร่วมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทั้ง 6 แห่ง 91

3.2.1 การให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมรับรู้ ร่วมคิด ร่วมตัดสินใจ ร่วมติดตาม ตรวจสอบในการดำเนินงานของอปท. 91

3.2.1.1 องค์การบริหารส่วนจังหวัดแม่ฮ่องสอน 91

3.2.1.1 เทศบาลตำบลเกาะคา 96

3.2.1.3 เทศบาลตำบลเวียงหนองล่อง 98

3.2.1.4 เทศบาลตำบลบ้านกลาง 99

3.2.1.5 อบต.ห้วยงิ้ว 101

3.2.1.6 อบต.ป่าบง 104

3.2.2 การเสริมสร้างศักยภาพของภาคประชาชนเพื่อการมีส่วนร่วม 105

3.2.3 สนับสนุนการจัดตั้งกลุ่ม / องค์กรชุมชน 106

บทที่ 4 ผลการศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อหาสัมฤทธิ์ผลของการนำวิธีการ เครื่องมือมาปรับใช้ในการสร้างความเชื่อมั่นและยอมรับขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทั้ง 6 แห่ง 110

4.1 องค์การบริหารส่วนจังหวัดแม่ฮ่องสอน 110

4.1.1 ผลการศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลจากประชาชนในพื้นที่ 111

4.1.2 ผลการศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลจากตัวแทนกลุ่มฯ 123

4.2 เทศบาลตำบลหนองล่อง 135

4.2.1 ผลการศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลจากประชาชนในพื้นที่ 135

สารบัญ(ต่อ)

	หน้า
4.2.2 ผลการศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลจากตัวแทนกลุ่มฯ	147
4.3 เทศบาลตำบลเกาะคา	159
4.3.1 ผลการศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลจากประชาชนในพื้นที่	159
4.3.2 ผลการศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลจากตัวแทนกลุ่มฯ	169
4.4 เทศบาลตำบลบ้านกลาง	181
4.4.1 ผลการศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลจากประชาชนในพื้นที่	181
4.4.2 ผลการศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลจากตัวแทนกลุ่มฯ	192
4.5 องค์การบริหารส่วนตำบลห้วยม	204
4.5.1 ผลการศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลจากประชาชนในพื้นที่	204
4.5.2 ผลการศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลจากตัวแทนกลุ่มฯ	216
4.6 องค์การบริหารส่วนตำบลป่าบง	227
4.6.1 ผลการศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลจากประชาชนในพื้นที่	227
4.6.2 ผลการศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลจากตัวแทนกลุ่มฯ	244
 บทที่ 5 แนวทางการสร้างความเชื่อมั่นและยอมรับของภาคประชาชนต่อการทำงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	 251
5.1 การถอดบทเรียนวิธีการและเครื่องมือในการสร้างความเชื่อมั่นและยอมรับขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทั้ง 6 แห่ง เพื่อสะท้อนให้เห็นถึงจุดบกพร่องของวิธีการและเครื่องมือดังกล่าว	251
5.2 สังเคราะห์หาแนวทางการสร้างความเชื่อมั่นและยอมรับของภาคประชาชนต่อการทำงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในแต่ละรูปแบบ เพื่อให้เป็นตัวแบบให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นๆ	256
5.2.1 องค์การบริหารส่วนจังหวัด	256
5.2.2 เทศบาล	259
5.2.3 องค์การบริหารส่วนตำบล	262

สารบัญ(ต่อ)

	หน้า
บทที่ 6 บทสรุปและข้อเสนอแนะ	266
6.1 สรุปผลการศึกษา	268
6.1.1 วิธีการและเครื่องมือในการสร้างความเชื่อมั่นจากอปท.6 แห่ง	268
6.1.2 วิธีการ เครื่องมือ หรือกระบวนการในการสร้างการยอมรับตามแนวคิดการมีส่วนร่วมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทั้ง 6 แห่ง	269
6.1.3 ผลการศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อหาสัมฤทธิ์ผลของการนำวิธีการ เครื่องมือมาปรับใช้ในการสร้างความเชื่อมั่นและยอมรับของอปท.ทั้ง 6 แห่ง	273
6.1.4 การถอดบทเรียนวิธีการและเครื่องมือในการสร้างความเชื่อมั่นและยอมรับของอปท.ทั้ง 6 แห่ง เพื่อสะท้อนให้เห็นถึงจุดบกพร่องของวิธีการและเครื่องมือ	281
6.1.5 แนวทางการสร้างความเชื่อมั่นและยอมรับของภาคประชาชนต่อการทำงานของอปท. เพื่อเป็นตัวแบบให้อปท.อื่นๆ	285
6.2 ข้อเสนอแนะ	290

บรรณานุกรม

ภาคผนวก

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ที่มาและความสำคัญของปัญหา

จากการที่ประเทศไทยได้เริ่มดำเนินการกระบวนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 ซึ่งออกตามพระราชบัญญัติในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.2540 มาตั้งแต่ พ.ศ.2542 แล้วนั้น เราจะเห็นว่าหน่วยงานบริหารราชการส่วนกลางทั้งกระทรวง ทบวง กรมหรือที่เรียกชื่ออย่างอื่นที่ตั้งอยู่ในเมืองหลวงหรือกรุงเทพมหานคร และหน่วยงานบริหารราชการส่วนภูมิภาคที่ตั้งอยู่ในจังหวัดและอำเภอ ได้ทำการถ่ายโอนภารกิจต่างๆ ประมาณ 245 ภารกิจ รวมทั้งอำนาจและงบประมาณไปให้อยู่ในความรับผิดชอบแก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อันได้แก่ องค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาล องค์การบริหารส่วนตำบล รวมทั้งกรุงเทพมหานครและเมืองพัทยา (ในฐานะหน่วยการปกครองท้องถิ่นรูปแบบพิเศษ) จนเกือบสมบูรณ์ทั้งหมดตามที่พระราชบัญญัติกำหนดไว้

อาจกล่าวได้ว่าหน่วยการปกครองท้องถิ่นทั่วประเทศในปัจจุบันนี้มีทั้งอำนาจ กำลังคนหรือบุคลากร และงบประมาณ ในการที่จะดำเนินการกิจต่างๆ ที่ควรจะบริหารและจัดการด้วยท้องถิ่นเองได้อย่างเต็มที่ ด้วยเหตุนี้เราจึงเห็นว่าในระยะ 10 ปี ที่ผ่านมามีความเปลี่ยนแปลงในระดับชุมชนท้องถิ่นเกิดขึ้นค่อนข้างมากไม่ว่า คุณภาพถนนที่ดีขึ้น ไฟฟ้าสาธารณะที่ให้แสงสว่างมากขึ้น น้ำประปาที่มีบริการมากขึ้น การจัดเก็บขยะค่อนข้างจะทั่วถึง โรงเรียน สถานีนามัย สถานีนชนสง ศูนย์เด็กเล็ก การจ่ายเบี้ยยังชีพคนชรา คนพิการ และบริการสาธารณะต่างๆ ได้รับงบประมาณและปรับปรุง รวมทั้งขยายบริการมากขึ้น ทำให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น(อปท.) ทั้งหลายมีบทบาทและได้รับการตระหนักความสำคัญมากในสังคมไทยโดยเฉพาะในต่างจังหวัด ซึ่งสังเกตได้จากเมื่อประชาชนมีความต้องการหรือปัญหาต่างๆ ก็จะแสดงออกหรือเรียกร้องผ่านอปท.ทั้งหลาย

นอกจากนี้แล้วนั้น เราจะสังเกตเห็นได้อีกแง่มุมหนึ่งของการกระจายอำนาจที่ส่งผลทำให้อปท.มีทั้งภารกิจ บุคลากรและงบประมาณในการบริหารท้องถิ่นนั้น กลับมีผลลัพธ์ออกมาเป็นภาพของการคอร์รัปชัน ดังสามารถสะท้อนได้จากการเปิดเผยข้อมูลของป.ป.ชเมื่อ 2-3 ปีที่ผ่านมาเกี่ยวกับการทุจริตคอร์รัปชันขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีมากถึง 2,632 คดี ซึ่งพบว่า การทุจริตคอร์รัปชันโดยส่วนใหญ่ยังปรากฏและดำรงอยู่ของการทุจริตคอร์รัปชันของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองท้องถิ่นที่มีการร่ำรวย ผิดปกติ และฮั้วในโครงการจัดซื้อจัดจ้าง รวมทั้งการละเว้นการปฏิบัติหน้าที่ และใช้อำนาจหน้าที่ในตำแหน่งโดยมิชอบ การแบ่งพรรคแบ่งพวก การแก่งแย่งผลประโยชน์ หรือการใช้ความรุนแรงระหว่าง

กลุ่มทางการเมืองท้องถิ่นที่มักปรากฏบนสื่อต่าง ๆ ซึ่งภาพที่ปรากฏออกมานั้น ส่งผลทำให้ประชาชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องขาดความเชื่อถือ เชื่อมั่น และ ยอมรับต่อการบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอย่างสิ้นเชิง

กล่าวภายใต้บริบทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่ภาคเหนือตอนบน จากการลงพื้นที่ภาคสนามของคณะผู้วิจัย พบว่า องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นบางแห่งประชาชนไม่ให้การยอมรับและไม่มีความเชื่อมั่นต่อการทำงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เหตุที่ไม่ยอมรับและไม่เชื่อมั่นนั้น ก็เป็นผลมาจากการที่ประชาชนเห็นถึงความสัมพันธ์ระหว่างผู้รับเหมา กับผู้บริหาร ที่มีความสัมพันธ์ในฐานะเป็นผู้มีส่วนได้ส่วนเสียกับโครงการจัดซื้อจัดจ้าง อันเป็นผลสืบเนื่องมาจากผู้บริหารมีรากฐานจากการเป็นผู้รับเหมาก่อสร้าง หรือ นักธุรกิจมาก่อน ดังนั้นประชาชนในพื้นที่จึงมองว่าการเข้ามาของผู้บริหารในลักษณะเช่นนี้จะมีแนวทางในการบริหารที่เน้นเพื่อผลประโยชน์ของพวกพ้องตนเองมากกว่าที่จะเห็นประโยชน์ของชุมชนท้องถิ่น

นอกจากนี้ยังมีเหตุผลอีกหลายประการที่ส่งผลทำให้ประชาชนบางกลุ่มในพื้นที่ไม่ยอมรับและไม่มีความเชื่อมั่นต่อการทำงานของอปท. อาทิเช่น องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไม่มีการเปิดเผย ชี้แจงข้อมูล รายรับ-รายจ่ายที่เป็นงบประมาณขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้ประชาชนได้รับทราบอย่างทั่วถึง ส่วนใหญ่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะมีการเผยแพร่ข้อมูลโดยวิธีการที่ค่อนข้างจำกัด เช่น ปิดประกาศที่บอร์ดประชาสัมพันธ์ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หรือไม่เช่นนั้นจะเป็นการจัดวางรายงานประจำปีไว้ที่ทำการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเสียส่วนใหญ่ หรือแม้กระทั่งเรื่องของการเข้าไปมีส่วนร่วมของภาคประชาชน พบว่า องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้จำกัดการเข้าไปมีส่วนร่วมของภาคประชาชน โดยที่ชาวบ้านได้สะท้อนให้เห็นว่า คำว่า “การมีส่วนร่วม” เป็นเพียงคำที่นำไปใช้อ้างความชอบธรรมในการจัดทำแผนงาน โครงการต่างๆขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เท่านั้น โดยที่ประชาชนไม่ได้แสดงความคิดเห็นและเข้าไปมีส่วนร่วมอย่างแท้จริง หรือแม้กระทั่งในกรณีการตัดสินใจในการเลือกพื้นที่ในการพัฒนาและการให้บริการของผู้บริหารอปท. ที่ส่วนใหญ่มักจะตัดสินใจเลือกพื้นที่ที่เป็นฐานเสียงของตนเองพัฒนาก่อนเป็นอันดับแรก เพื่อจะได้รักษาฐานเสียงของตนเองนั้น โดยประชาชนในพื้นที่มองว่าการตัดสินใจของผู้บริหารในลักษณะนี้นั้น ส่งผลทำให้เกิดความไม่เท่าเทียมของการพัฒนา เกิดสภาวะแบ่งพรรคแบ่งฝ่ายของประชาชนในท้องถิ่น เกิดสภาวะของการที่ประชาชนบางกลุ่มอยู่ภายใต้พัฒนาการผู้บริหารโดยมองไม่เห็นถึงข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้น ด้วยเหตุผลดังกล่าวจึงส่งผลทำให้ประชาชนขาดความเชื่อมั่น เชื่อถือ และไม่ยอมรับต่อการบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

แต่ในทางกลับกัน คณะผู้วิจัยกลับพบว่า ยังมีองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอีกหลายแห่งในพื้นที่ภาคเหนือตอนบนที่ได้รับความเชื่อมั่นและยอมรับจากประชาชนและจากการลงพื้นที่ของคณะผู้วิจัยพบว่า การที่ประชาชนให้ความเชื่อมั่นและยอมรับต่อการทำงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ก็เป็น

ผลสืบเนื่องมาจากทั้งตัวผู้บริหาร นโยบาย ตลอดจนการเปิดโอกาสให้ประชาชนได้เข้าไปมีส่วนร่วม ด้วยเหตุนี้คณะผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาวิจัยในเรื่อง กระบวนการสร้างความเชื่อมั่นและการยอมรับของภาคประชาชนต่อการทำงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นภาคเหนือตอนบน ภายใต้โจทย์วิจัยดังต่อไปนี้คือ

1. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีวิธีการและเครื่องมือในการสร้างความเชื่อมั่นและยอมรับอย่างไรบ้าง

2. วิธีการและเครื่องมือเหล่านั้น ทำให้ประชาชนมีความเชื่อมั่นและยอมรับต่อการทำงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้จริงหรือไม่

3. มีแนวทางการสร้างความเชื่อมั่นและยอมรับของภาคประชาชนต่อการทำงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในแต่ละรูปแบบควรเป็นอย่างไร

ซึ่งคณะผู้วิจัยเชื่อว่างานวิจัยชิ้นนี้จะมุ่งช่วยให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีแนวทางในการสร้างความเชื่อมั่นและยอมรับ ให้ประชาชนมีความเชื่อมั่นและเชื่อถือต่อการทำงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้มากยิ่งขึ้น

1.2 วัตถุประสงค์การศึกษา

1. เพื่อค้นหาวิธีการและเครื่องมือในการสร้างความเชื่อมั่นและยอมรับจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น 6 แห่ง ซึ่งเป็นกรณีศึกษา

2. เพื่อวิเคราะห์หาสัมฤทธิ์ผลของการนำวิธีการและเครื่องมือในการสร้างความเชื่อมั่นและยอมรับมาปรับใช้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

3. วิเคราะห์หาแนวทางการสร้างความเชื่อมั่นและยอมรับของภาคประชาชนต่อการทำงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในแต่ละรูปแบบ

1.3 โจทย์ในการวิจัย

1. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีวิธีการและเครื่องมือในการสร้างความเชื่อมั่นและยอมรับอย่างไรบ้าง

2. วิธีการและเครื่องมือเหล่านั้น ทำให้ประชาชนมีความเชื่อมั่นและยอมรับต่อการทำงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้จริงหรือไม่

3. มีแนวทางการสร้างความเชื่อมั่นและยอมรับของภาคประชาชนต่อการทำงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในแต่ละรูปแบบควรเป็นอย่างไร

1.4 นิยามศัพท์เฉพาะ

การสร้าง ความเชื่อมั่น หมายถึง วิธีการ หรือ เครื่องมือ ที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใช้ในการสร้างความรู้สึกให้ภาคประชาชนมีความมั่นใจ เชื่อใจว่าองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการบริหารงานเป็นไปอย่างโปร่งใส ตรวจสอบได้

การสร้างการยอมรับ หมายถึง วิธีการ หรือ เครื่องมือ ที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใช้ในการส่งเสริม สนับสนุนให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารงาน จนนำไปสู่การเกิดความคิดเห็นในเชิงเห็นด้วยและยอมรับต่อการทำงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ภาคประชาชน หมายถึง ประชาชน กลุ่ม องค์กร เครือข่ายทางสังคม อันประกอบไปด้วยกลุ่มอาชีพ กลุ่มผู้สูงอายุ กลุ่มเด็กและเยาวชน กลุ่มสตรีแม่บ้าน กลุ่มผู้ด้อยโอกาส ที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ความรับผิดชอบขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้นๆ

1.5 ระเบียบวิธีวิจัย

ขอบเขตของเนื้อหา

งานวิจัยชิ้นนี้เน้นประเด็นในการศึกษาวิจัยใน 3 ประเด็นหลัก ดังนี้ คือ

1. ค้นหาวิธีการและเครื่องมือในการสร้างความเชื่อมั่นและยอมรับจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น 6 แห่ง ซึ่งเป็นกรณีศึกษา
2. วิเคราะห์หาสัมฤทธิ์ผลของการนำวิธีการและเครื่องมือในการสร้างความเชื่อมั่นและยอมรับมาปรับใช้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
3. วิเคราะห์หาแนวทางการสร้างความเชื่อมั่นและยอมรับของภาคประชาชนต่อการทำงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในแต่ละรูปแบบ

ขอบเขตทางด้านพื้นที่

งานวิจัยชิ้นนี้จะเป็นการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่อยู่ในกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน เหตุที่ผู้วิจัยเลือกศึกษาเฉพาะในพื้นที่ภาคเหนือตอนบนนั้นก็เพราะ

- 1.งานวิจัยชิ้นนี้เป็นงานวิจัยต่อยอดและเชื่อมโยงจากงานวิจัยเกี่ยวกับระบบการตรวจสอบองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของสำนักงานตรวจเงินแผ่นดินกรณีศึกษาในพื้นที่ 8 จังหวัดภาคเหนือตอนบน ที่นักวิจัยได้ดำเนินการศึกษาไว้ ซึ่งเป็นการเชื่อมโยงกันในประเด็นเกี่ยวกับผลการวิจัยที่ว่าภาค

ประชาชนถือเป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญมากต่อการบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่ของตัวเอง

2.พื้นที่ที่ผู้วิจัยเลือกใช้เป็นกรณีศึกษานั้น พบว่ามีความหลากหลายของกลุ่มตัวอย่าง อาทิเช่น มีความหลากหลายในรูปแบบอปท. (อบจ.,เทศบาล,อบต.) มีความหลากหลายในเชิงพื้นที่ คือ การที่อปท.ตั้งอยู่ในพื้นที่ชายแดน พื้นที่เมือง พื้นที่กึ่งเมืองกึ่งชนบท และพื้นที่ชนบท ซึ่งจะเป็นกลุ่มตัวอย่างที่ดี ในการวิเคราะห์หาแนวทางการสร้างความเชื่อมั่นและยอมรับของภาคประชาชนต่อการทำงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เหมาะสม

3.มีการกระจายตัวของอปท.ที่ได้รับโล่รางวัลพระปกเกล้าที่มีความเป็นเลิศทางด้านความโปร่งใสและส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนซึ่งผู้วิจัยใช้เป็นกลุ่มตัวอย่างในการค้นหาวิธีการและเครื่องมือในการสร้างความเชื่อมั่นและยอมรับ ซึ่งคณะผู้วิจัยเชื่อว่า **การที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเหล่านี้ได้รับโล่รางวัลพระปกเกล้าที่มีความเป็นเลิศทางด้านความโปร่งใสและส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชน** น่าจะเป็นเครื่องรับประกันได้ถึงการมีวิธีการหรือเครื่องมือใหม่ๆที่สามารถช่วยสร้างความเชื่อมั่นและการยอมรับให้แก่ภาคประชาชนในพื้นที่ได้เป็นอย่างดี ในขณะที่ท้องถิ่นอื่นๆไม่ได้มีการริเริ่มค้นหาวิธีการหรือเครื่องมือใหม่ๆออกมาใช้แต่อย่างใด

4.งานวิจัยชิ้นนี้เป็นงานวิจัยที่มีความพยายามที่จะหาคำตอบว่าวิธีการหรือเครื่องมือที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกลุ่มตัวอย่างเหล่านี้ใช้ในการบริหารงานนั้น สามารถทำให้ภาคประชาชนในพื้นที่ที่มีความเชื่อมั่นและยอมรับต่อการบริหารงานของอปท.ได้มาก-น้อยเพียงใด

5.ในขณะเดียวกันงานวิจัยชิ้นนี้ก็พยายามจะสะท้อนความคิดเห็นของภาคประชาชนที่มีต่อวิธีการหรือเครื่องมือที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกลุ่มตัวอย่างเหล่านี้ใช้ในการบริหารงาน อีกทั้งยังพยายามที่จะสะท้อนความคิดเห็นของภาคประชาชนในประเด็นเกี่ยวกับ อปท.ควรมีแนวทางในการบริหารงานในลักษณะใดบ้าง เพื่อให้ภาคประชาชนเกิดความเชื่อมั่นและยอมรับต่อการทำงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมาก

6.ผู้วิจัยมีความปรารถนาใช้อปท.ในกลุ่มพื้นที่ภาคเหนือเป็นตัวนำร่องในการวิเคราะห์หารูปแบบกลไก กระบวนการ แนวทาง การสร้างความเชื่อมั่นและยอมรับของภาคประชาชนต่อการทำงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในแต่ละรูปแบบ

ซึ่งงานวิจัยชิ้นนี้เน้นการศึกษาแบบเข้มข้นหรือเจาะลึก (Intensive study or in depth analysis) จำนวน 6 แห่ง ซึ่งมีเงื่อนไขของการเป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ได้รับรางวัลโล่พระราชทานพระปกเกล้าที่มีความเป็นเลิศทางด้านความโปร่งใสและส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชน อันมีรายละเอียดขององค์กรปกครองส่วนทั้ง 6 แห่ง ดังนี้

- องค์กรบริหารส่วนจังหวัดแม่ฮ่องสอน
- เทศบาลตำบลเกาะคา อำเภอเกาะคา จังหวัดลำปาง
- เทศบาลตำบลบ้านกลาง อำเภอเมืองจังหวัดลำพูน
- เทศบาลตำบลหนองล่อง อำเภอเวียงหนองล่อง จังหวัดลำพูน
- อบต.ห้วยม้อ อำเภอพาน จังหวัดเชียงราย
- อบต.ป่าบง อำเภอสารภี จังหวัดเชียงใหม่

กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการวิจัย ประกอบไปด้วย

- 1.ผู้บริหารและสมาชิกองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทั้ง 6 แห่ง ในฐานะตัวแทนฝ่ายการเมือง
- 2.ปลัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ทั้ง 6 แห่ง ในฐานะตัวแทนฝ่ายข้าราชการประจำ
- 3.หัวหน้ากลุ่มงานต่างๆในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทั้ง 6 แห่ง ในฐานะบุคลากรในหน่วยงาน
- 4.ตัวแทนกลุ่ม องค์กร เครือข่ายทางสังคมที่ทำงานร่วมกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อันประกอบไปด้วยกลุ่มอาชีพ กลุ่มผู้สูงอายุ กลุ่มเด็กและเยาวชน กลุ่มสตรีแม่บ้าน กลุ่มผู้ด้อยโอกาส
- 5.ประชาชนในพื้นที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทั้ง 6 แห่ง จำนวนทั้งสิ้น 399 คน โดยคณะผู้วิจัยใช้วิธีการหาขนาดตัวอย่างตามสูตร Taro Yamane (อ้างถึงใน สำเร็จ จันทรสุวรรณและสุวรรณ บัวทวน, 2541: 98) โดยกำหนดให้ขนาดกลุ่มตัวอย่างคลาดเคลื่อนได้ไม่เกิน .05 ดังนี้

$$\text{สูตร } n = \frac{N}{1 + N(e)^2}$$

เมื่อ n= ขนาดตัวอย่างที่ต้องการ

N= จำนวนประชากรทั้งหมด

e= ค่าสัดส่วนที่ผิดพลาดได้ไม่เกิน 0.05

เมื่อนำมาแทนค่าในสูตรข้างต้นได้ผลดังนี้

$$n = \frac{274,688}{1 + 274,688 (0.05)^2}$$

n = 399.41

n = 399 คน

ขั้นตอนที่ 1 เป็นการเลือกตัวอย่างแบบโควตา (Quota sampling) ในการศึกษาครั้งนี้คณะผู้วิจัยได้กำหนดตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาจำนวน 399 คน ในเขตพื้นที่ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตภาคเหนือตอนบนที่ได้รับโล่ห์รางวัลพระปกเกล้าสำหรับองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีความเป็นเลิศทางด้านความโปร่งใสและส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนจำนวน 6 แห่ง คือ

องค์การบริหารส่วนจังหวัดแม่ฮ่องสอน

เทศบาลตำบลเกาะคา อำเภอเกาะคา จังหวัดลำปาง

เทศบาลตำบลบ้านกลาง อำเภอเมือง จังหวัดลำพูน

เทศบาลตำบลหนองล่อง อำเภอเวียงหนองล่อง จังหวัดลำพูน

องค์การบริหารส่วนตำบลห้วยม้อ อำเภอพาน จังหวัดเชียงราย

องค์การบริหารส่วนตำบลป่าบง อำเภอสารภี จังหวัดเชียงใหม่

ขั้นตอนที่ 2 ทำการสุ่มตัวอย่างแบบกลุ่ม (Cluster sampling) เป็นการสุ่มตัวอย่างโดยแบ่งประชากรออกตามพื้นที่โดยไม่จำเป็นต้องทำบัญชีรายชื่อของประชากรและสุ่มตัวอย่างประชากรจากพื้นที่ดังกล่าวตามจำนวนที่ต้องการโดยคำนวณจากสัดส่วนของประชากรทั้งหมดที่อยู่ในเขตพื้นที่การศึกษาทั้งหมดโดยศึกษาทุกหน่วยประชากรในกลุ่มพื้นที่นั้นๆ หรือจะทำการสุ่มต่อเป็นลำดับชั้นมากกว่า 1 ระดับ ตามหน่วยขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตพื้นที่ที่ทำการศึกษา

ดังนั้นในการศึกษากระบวนการสร้างความเชื่อมั่นและการยอมรับของภาคประชาชนต่อการทำงานขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่นภาคเหนือตอนบน จึงได้ตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้จำนวน 399 ราย โดยมีสัดส่วนของตัวอย่างในแต่ละเขตพื้นที่ดังต่อไปนี้

ตารางที่ 1 แสดงจำนวนตัวอย่างที่คำนวณโดยการหาสัดส่วนจากประชากรที่ใช้ในการศึกษา

เขตพื้นที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	ตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา (คำนวณโดยการหาสัดส่วนจากประชากรที่ใช้ในการศึกษา)	คิดเป็นสัดส่วน (คน)
องค์การบริหารส่วนจังหวัดแม่ฮ่องสอน	242,742	199*
เทศบาลตำบลเกาะคา อำเภอเกาะคา จังหวัดลำปาง	4,899	31
เทศบาลตำบลบ้านกลาง อำเภอเมือง จังหวัดลำพูน	9,338	58
เทศบาลตำบลหนองล่อง อำเภอเวียงหนองล่อง จังหวัดลำพูน	6,020	38
องค์การบริหารส่วนตำบลห้วยม อำเภอพาน จังหวัดเชียงราย	7,814	49
องค์การบริหารส่วนตำบลป่าบง อำเภอสารภี จังหวัดเชียงใหม่	3,875	24
รวม	274,688	399

หมายเหตุ : การเลือกตัวอย่างในการศึกษานี้เนื่องจากประชากรในเขตองค์การบริหารส่วนจังหวัดแม่ฮ่องสอนเป็นเขตพื้นที่ที่มีจำนวนประชากรตัวอย่างขนาดใหญ่จึงได้ทำการกำหนดตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาในเขตพื้นที่ดังกล่าวจำนวน 250 คน เพื่อให้เกิดความเชื่อมั่นจากการเลือกตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาวิจัยในครั้งนี้

วิธีการดำเนินการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ คณะผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยโดยใช้เทคนิคการวิจัยแบบผสม(mixed method) ซึ่งผู้วิจัยได้ใช้ทั้งวิธีการวิจัยเชิงปริมาณ(quantitative)และการวิจัยในเชิงคุณภาพ(qualitative) แต่ได้เน้นการวิจัยเชิงคุณภาพเป็นหลัก ซึ่งการศึกษาในเชิงคุณภาพนั้นเป็นการศึกษาจากเอกสารและการสัมภาษณ์กลุ่มบุคคลต่าง ๆที่มีความเกี่ยวข้องกับหัวข้อในการศึกษานี้ สำหรับการศึกษาในเชิงปริมาณได้อาศัยแบบสอบถามในการสอบถามกลุ่มตัวอย่างและนำข้อมูลมาวิเคราะห์และประมวลผลทางสถิติ โดยคณะผู้วิจัยได้แบ่งการศึกษาวิจัยออกเป็น 4 ส่วน ดังนี้ คือ

- 1.) ในส่วนแรกเป็นการศึกษาเชิงลึกโดยอาศัยวิธีการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-Depth Interview) และการสนทนากลุ่ม (Focus group) กับผู้บริหารและสมาชิกองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ปลัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หัวหน้าส่วน กลุ่ม องค์กรเครือข่ายที่ทำงานร่วมกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ทั้ง 6 แห่ง เพื่อสกัดหาวิธีคิด

และเครื่องมือในการสร้างความเชื่อมั่นและยอมรับจากองค์กรปกครองส่วนทั้ง 6 แห่งตามที่ได้ระบุในขอบเขตพื้นที่การศึกษาข้างต้น ซึ่งการดำเนินการวิจัยในส่วนแรกนั้น ถือเป็นการดำเนินการวิจัยเพื่อตอบโจทย์และวัตถุประสงค์ในข้อที่ 1

- 2.) ในส่วนที่ 2 เมื่อได้วิธีคิดหรือเครื่องมือในการสร้างความเชื่อมั่นและยอมรับจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแล้วนั้น คณะผู้วิจัยนำมาสร้างเป็นแบบสัมภาษณ์และแบบสอบถาม(questionnaire)
- 3.) ในส่วนที่ 3 เป็นการศึกษาในเชิงสัมภาษณ์(interviews) โดยอาศัยแบบสอบถาม(questionnaire) ในการเก็บข้อมูลจากภาคประชาชน อันประกอบไปด้วยตัวแทนประชาชนจำนวน 399 คนในเขตพื้นที่ที่ทำการศึกษา และตัวแทนกลุ่ม องค์กรเครือข่ายทางสังคม อันประกอบไปด้วย กลุ่มอาชีพ กลุ่มผู้สูงอายุ กลุ่มเด็กและเยาวชน กลุ่มสตรีแม่บ้าน กลุ่มผู้ด้อยโอกาส โดยอาศัยแบบสอบถาม(questionnaire) และแบบสัมภาษณ์ เพื่อใช้ถามความคิดเห็นของภาคประชาชนต่อวิธีคิดหรือเครื่องมือดังกล่าวว่าทำให้ภาคประชาชนเกิดการยอมรับและเชื่อมั่นต่อการทำงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหรือไม่

การดำเนินการวิจัยในส่วนที่ 2 และ 3 นั้น ถือเป็นการดำเนินการวิจัยเพื่อตอบโจทย์และวัตถุประสงค์ในข้อที่ 2

- 4.) ในส่วนที่ 4 เป็นการประมวลเพื่อวิเคราะห์หาแนวทางการสร้างความเชื่อมั่นและยอมรับของภาคประชาชนต่อการทำงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในแต่ละรูปแบบโดยอาศัยวิธีการสนทนากลุ่ม (Focus group) กับตัวแทนภาคประชาชนและตัวแทนกลุ่ม องค์กร เครือข่ายทางสังคม ประกอบไปด้วย กลุ่มอาชีพ กลุ่มผู้สูงอายุ กลุ่มเด็กและเยาวชน กลุ่มสตรีแม่บ้าน กลุ่มผู้ด้อยโอกาส โดยการดำเนินการวิจัยในส่วนที่ 4 นั้น ถือเป็นการดำเนินการวิจัยเพื่อตอบโจทย์และวัตถุประสงค์ในข้อที่ 3

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. การศึกษาวิจัยเอกสาร (Documentary Research) ซึ่งเป็นช่วงของการที่ผู้วิจัยได้มีการค้นคว้าและเก็บรวบรวมข้อมูลจากเอกสาร เพื่อนำไปสู่การตั้งประเด็นปัญหาในการศึกษา อีกทั้งเพื่อนำไปสู่การกำหนดกรอบในการศึกษาว่า ได้ทำการศึกษากับใครและมีการศึกษาในประเด็นปัญหาใดบ้าง การที่ผู้วิจัยมีความจำเป็นที่ต้องมีการกำหนดกรอบในการศึกษานั้น ก็เพื่อเป็นการช่วยให้เกิดความชัดเจนในการดำเนินการในงานวิจัยของผู้วิจัย และเพื่อป้องกันความสับสนที่อาจจะเกิดขึ้นกับผู้วิจัย

เพราะถ้าไม่มีกรอบในการมอง เวลาที่ผู้วิจัยต้องเข้าไปเก็บข้อมูลภาคสนามนั้น จะทำให้ผู้วิจัยเกิดปัญหาในการเก็บข้อมูลเพราะไม่รู้จะเก็บข้อมูลในส่วนใด ส่งผลทำให้ข้อมูลปะปนกันไปหมดจนไม่สามารถจัดหมวดหมู่ได้ นอกจากนี้ผู้วิจัยยังได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลพื้นฐานต่างๆ สำหรับใช้ทำความเข้าใจ เพราะถือว่า เป็นสิ่งที่มีความสำคัญอีกประการหนึ่งของการศึกษาวิจัยเอกสาร

2. การวิจัยภาคสนาม (Field Work) ผู้วิจัยได้ดำเนินการศึกษาและเก็บข้อมูลจากผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ปลัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ตัวแทนประชาชนในพื้นที่ ตัวแทนกลุ่มองค์กร เครือข่ายทางสังคม โดยการสัมภาษณ์ที่เน้นแบบการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-Depth Interview) และ การใช้แบบสอบถาม (questionnaire) โดยใช้เวลาเข้าไปเก็บข้อมูลในพื้นที่เป็นระยะประมาณ 6-8 เดือน ซึ่งสามารถแบ่งการดำเนินการวิจัยภาคสนามออกเป็น 2 ช่วง ดังนี้ คือ

ช่วงแรก คณะผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยโดยอาศัยวิธีการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-Depth Interview) และการสนทนากลุ่ม (Focus group) กับผู้บริหารและสมาชิกองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ปลัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หัวหน้าส่วนงาน ตลอดจนตัวแทนกลุ่ม องค์กร เครือข่ายทางสังคมที่ทำงานร่วมกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ทั้ง 6 แห่ง เพื่อดำเนินการวิจัยและเครื่องมือในการสร้างความเชื่อมั่นและยอมรับจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทั้ง 6 แห่ง

ช่วงที่สอง คณะผู้วิจัยจะได้นำวิธีคิดและเครื่องมือมาสร้างเป็นแบบสอบถาม(questionnaire) ในลักษณะของคำถามปลายเปิดและปลายปิด เพื่อใช้ถามความคิดเห็นของภาคประชาชนว่าวิธีคิดหรือเครื่องมือการสร้างความเชื่อมั่นและยอมรับขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดังกล่าวทำให้ภาคประชาชนเกิดการยอมรับและเชื่อมั่นต่อการทำงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้หรือไม่ ซึ่งในแบบสอบถามนั้นจะแบ่งหมวดหมู่ของคำถามออกเป็น 5 ส่วน ดังนี้คือ

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปสำหรับผู้ตอบแบบสอบถาม

ส่วนที่ 2 ระดับการเข้าไปมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่างๆขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในปีที่ผ่านมา

ส่วนที่ 3 ความเชื่อมั่นของประชาชนต่อการทำงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ส่วนที่ 4 การยอมรับของประชาชนต่อการทำงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ส่วนที่ 5 คำถามปลายเปิด เพื่อให้ผู้ตอบแบบสอบถามแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับความเชื่อมั่นและยอมรับของประชาชนต่อการทำงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ช่วงที่สาม เป็นการประมวลเพื่อวิเคราะห์หาแนวทางการสร้างความเชื่อมั่นและยอมรับของภาคประชาชนต่อการทำงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในแต่ละรูปแบบโดยอาศัยวิธีการสนทนากลุ่ม

(Focus group) กับตัวแทนภาคประชาชนและตัวแทนกลุ่ม องค์กร เครือข่ายทางสังคม ประกอบไปด้วย กลุ่มอาชีพ กลุ่มผู้สูงอายุ กลุ่มเด็กและเยาวชน กลุ่มสตรีแม่บ้าน กลุ่มผู้นำชุมชน/กรรมการหมู่บ้าน

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

การศึกษาครั้งนี้ได้ใช้เครื่องมือในการเก็บข้อมูลที่สำคัญดังต่อไปนี้

1. การสัมภาษณ์ (Interview)

การสัมภาษณ์เน้นแบบการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-Depth Interview) หมายถึง การเก็บรวบรวมข้อมูลที่ใช้การสัมภาษณ์เดี่ยวแบบเผชิญหน้า โดยผู้สัมภาษณ์สอบถามผู้ให้ข้อมูลตามแนวคำถาม (Interview Guideline) ที่วางไว้ แนวคำถามนี้เป็นคำถามปลายเปิดที่ครอบคลุมประเด็นต่าง ๆ ที่ต้องการถาม

2. แบบสอบถาม(questionnaire) ใช้ในการสอบถามกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งแบบสอบถามแบ่งออกได้เป็น 5 ส่วน

ส่วนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปสำหรับผู้ตอบแบบสอบถาม

ส่วนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับการวัดระดับการเข้าไปมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่างๆขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในปีที่ผ่านมาของผู้ตอบแบบสอบถาม

ส่วนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับการวัดความเชื่อมั่นของประชาชนต่อการทำงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยให้ข้อมูลในรูปของคะแนนมาตราส่วนประมาณค่า โดยใช้มาตรวัดแบบไลเคิท (likert scale)ประกอบไปด้วยคำถามจำนวน 11 ข้อ โดยมีลักษณะการประเมินค่าแบ่งออกเป็น 5 ระดับ ดังนี้คือ

เชื่อมั่นมากที่สุด	4	คะแนน
เชื่อมั่นมาก	3	คะแนน
เชื่อมั่นปานกลาง	2	คะแนน
เชื่อมั่นน้อย	1	คะแนน
ไม่มีผลต่อความเชื่อมั่น	0	คะแนน

เกณฑ์ในการให้คะแนนวัดความเชื่อมั่นของประชาชนต่อการทำงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นพิจารณาจากคะแนนที่หาค่าเฉลี่ยแล้วมาแปลความหมายตามหลักของประคอง กรรณสูตร (Kannasutr, 1999) ดังนี้

คะแนนเฉลี่ยระหว่าง 4.51-5.00 หมายถึง มีความเชื่อมั่นมากที่สุด

คะแนนเฉลี่ยระหว่าง 3.51-4.50 หมายถึง มีความเชื่อมั่นมาก

คะแนนเฉลี่ยระหว่าง 2.51-3.50 หมายถึง มีความเชื่อมั่นปานกลาง

คะแนนเฉลี่ยระหว่าง 1.51-2.50 หมายถึง มีความเชื่อมั่นน้อย

คะแนนเฉลี่ยระหว่าง 1.00-1.50 หมายถึง มีความเชื่อมั่นน้อยที่สุด

ส่วนที่ 4 แบบสอบถามเกี่ยวกับการวัดการยอมรับของประชาชนต่อการทำงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยให้ข้อมูลในรูปของคะแนนมาตราส่วนประมาณค่า โดยใช้มาตรวัดแบบไลเคิร์ต (likert scale) ประกอบไปด้วยคำถามจำนวน 14 ข้อ โดยมีลักษณะการประเมินค่าแบ่งออกเป็น 5 ระดับ ดังนี้คือ

ยอมรับมากที่สุด	4	คะแนน
ยอมรับมาก	3	คะแนน
ยอมรับปานกลาง	2	คะแนน
ยอมรับน้อย	1	คะแนน
ไม่มีผลต่อการยอมรับ	0	คะแนน

เกณฑ์ในการให้คะแนนวัดการยอมรับของประชาชนต่อการทำงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นพิจารณาจากคะแนนที่หาค่าเฉลี่ยแล้วมาแปลความหมายตามหลักของประคอง กรรณสูตร (Kannasutr, 1999) ดังนี้

คะแนนเฉลี่ยระหว่าง 4.51-5.00 หมายถึง มีความเชื่อมั่นมากที่สุด

คะแนนเฉลี่ยระหว่าง 3.51-4.50 หมายถึง มีความเชื่อมั่นมาก

คะแนนเฉลี่ยระหว่าง 2.51-3.50 หมายถึง มีความเชื่อมั่นปานกลาง

คะแนนเฉลี่ยระหว่าง 1.51-2.50 หมายถึง มีความเชื่อมั่นน้อย

คะแนนเฉลี่ยระหว่าง 1.00-1.50 หมายถึง มีความเชื่อมั่นน้อยที่สุด

ส่วนที่ 5 แบบสอบถามเพื่อให้ผู้ตอบแบบสอบถามแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับความเชื่อมั่นและยอมรับของประชาชนต่อการทำงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

3. การสังเกต (Observation)

เป็นการสังเกต อันเกิดจากมุมมองของตัวผู้ทำการศึกษาวิจัยที่มีการสังเกตเกี่ยวกับกระบวนการนำวิธีการและเครื่องมือในการสร้างความเชื่อมั่นและยอมรับไปใช้

4. การสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) หมายถึง การเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการให้กลุ่มคนมาร่วมสนทนากัน โดยมีผู้ดำเนินการสนทนา (Moderator) เป็นผู้อำนวยความสะดวกให้การสนทนาดำเนินไปตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้

5. เอกสาร (Document)

เอกสารที่ใช้ในการศึกษาส่วนใหญ่เป็นเอกสารชั้นรอง เช่น วารสาร หนังสือพิมพ์ ตำรา งานวิจัยที่เกี่ยวข้องซึ่งบุคคลอื่นได้ทำการศึกษา ค้นคว้าไว้แล้ว โดยได้ศึกษาเอกสารเหล่านี้ จากทั้งห้องสมุดในสถาบันการศึกษาและหน่วยงานต่างๆ เช่น หอสมุด มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ห้องสมุดคณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ห้องสมุดคณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ห้องสมุดสถาบันวิจัยสังคม มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ หอสมุดมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ และห้องสมุดกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ห้องสมุดสถาบันพระปกเกล้า นอกจากนี้ยังได้ใช้เอกสารชั้นต้นบางชิ้นที่สามารถรวบรวมมาได้จากหน่วยงานในพื้นที่

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้แยกการวิเคราะห์ข้อมูลออกเป็น 2 ส่วน ดังนี้ คือ

1. การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ(qualitative) เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลจากเอกสาร การสัมภาษณ์เชิงลึก ซึ่งคณะผู้วิจัยได้แบ่งการวิเคราะห์ข้อมูลออกเป็น 2 ช่วง กล่าวคือ

1.1 การวิเคราะห์ข้อมูลไปพร้อมกับช่วงที่ทำการเก็บข้อมูล ตัวอย่างเช่น การวิเคราะห์ข้อมูลไปพร้อมกับการสังเกตและการสัมภาษณ์ ด้วยการพูดคุยกันไปพร้อมกับแสดงความคิดเห็นทั้งผู้วิจัยและผู้ให้ข้อมูล โดยผู้วิจัยได้นำแบบสร้างข้อสรุปเป็นแบบอุปนัยมาใช้ตีความปรากฏการณ์ต่างๆ ที่

-เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัย โดยผู้วิจัยเริ่มทำพร้อมๆ กับการเก็บข้อมูลและหลังการเก็บข้อมูลเสร็จเรียบร้อยแล้ว

-เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลจากมุมมองของคนในพื้นที่ที่ผู้วิจัยลงเก็บข้อมูล

-เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลโดยอาศัยสมมุติฐานชั่วคราวที่ผู้วิจัยคิดขึ้นมาในขณะที่เข้าร่วมเหตุการณ์ต่างๆ

1.2 การวิเคราะห์ข้อมูลภายหลังการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ การวิเคราะห์จากมุมมองของคนในพื้นที่เอง หลังจากที่คุณวิจัยได้ทำการวิเคราะห์แล้วนั้นได้นำผลการวิเคราะห์มาทำการตรวจสอบ ยืนยันจากผู้รู้ในพื้นที่อีกครั้ง โดยให้ผู้รู้ซึ่งเป็นคนในพื้นที่ฟังผลการวิเคราะห์ของผู้วิจัยและแสดงความคิดเห็นเพื่อเป็นการตรวจสอบการวิเคราะห์ที่ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ไว้แล้ว เพื่อให้เกิดความชัดเจนของผลงานวิจัยมากขึ้น อีกทั้งผู้วิจัยได้มีการตรวจสอบข้อมูลแบบสามเส้า ด้วยการศึกษามาจากแหล่งอื่นและนำมาเปรียบเทียบความแตกต่างหรือเหมือนกัน เพื่อให้เกิดความแน่ชัดและมีความน่าเชื่อถือ

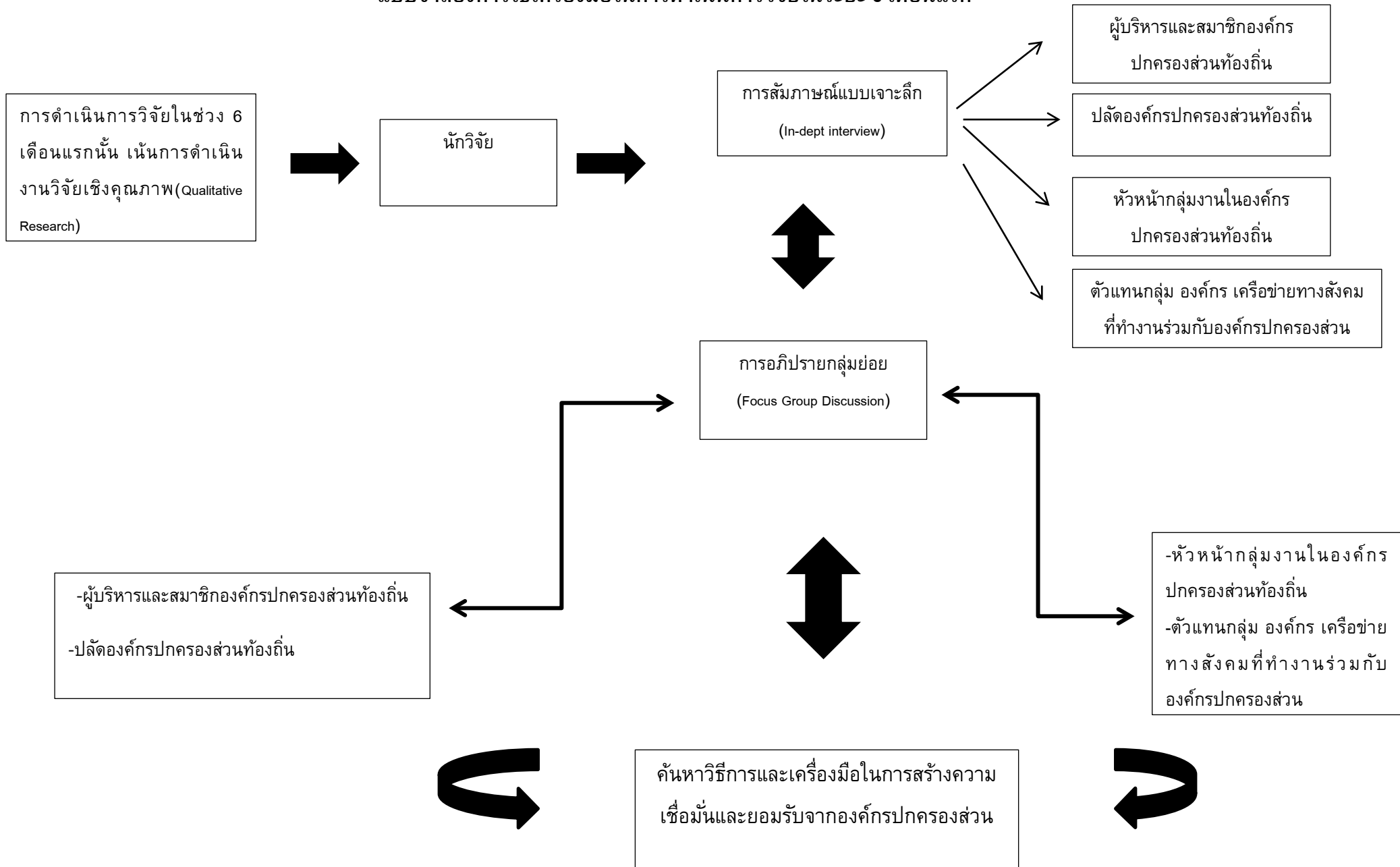
2. การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ(quantitative) เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามโดยแสดงผลข้อมูลด้วยสถิติพรรณนา คือ ค่าร้อยละ(percentage) ค่าเฉลี่ย(mean)

3. ในขั้นสุดท้ายผู้วิจัยนำข้อมูลที่เลือกสรรแล้วและผลการวิเคราะห์ทั้งหมดรวมทั้งข้อคิดเห็นต่างๆมาทำการเรียบเรียงเชิงพรรณนาเป็นข้อเขียนรายงานผลการศึกษาวิจัยตามรูปแบบของรายงานการวิจัย

1.6 ผลที่ได้รับ

1. ได้วิธีการและเครื่องมือในการสร้างความเชื่อมั่นและยอมรับจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
2. ได้แนวทางการสร้างความเชื่อมั่นและยอมรับของภาคประชาชนต่อการทำงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในแต่ละรูปแบบ
3. ช่วยเสริมสร้างพัฒนาศักยภาพของภาคประชาชนในท้องถิ่นให้มีความเข้มแข็ง เพราะประชาชนถือเป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญมากต่อกระบวนการบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่ของตนเองและถือเป็นองค์กรที่มีความเหมาะสมในการตรวจสอบองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่สอดคล้องกับหลักการกระจายอำนาจและการปกครองตนเองอย่างแท้จริง

แบบจำลองการใช้เครื่องมือในการดำเนินการวิจัยในระยะ 6 เดือนแรก

บทที่ 2

แนวความคิดและทฤษฎีที่ใช้ในการวิจัย

ในการศึกษาวิจัยเรื่อง กระบวนการสร้างความเชื่อมั่นและการยอมรับของภาคประชาชน ต่อการทำงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นภาคเหนือตอนบน คณะผู้วิจัยได้อาศัยแนวคิด ทฤษฎี และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อใช้เป็นกรอบและแนวทางการดำเนินการวิจัย ดังต่อไปนี้

2.1 แนวความคิดเกี่ยวกับการปกครองตนเองของท้องถิ่น

2.2 แนวคิดธรรมาภิบาลและพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีบริหารจัดการ บ้านเมืองที่ดี พ.ศ. 2546

2.3 แนวความคิดเกี่ยวกับการกระจายอำนาจและการปกครองท้องถิ่น

2.4 แนวคิดการมีส่วนร่วมของประชาชน

2.5 แนวคิดเกี่ยวกับความเชื่อมั่น

2.6 ทฤษฎีการยอมรับ

2.7 แนวความคิดเกี่ยวกับเรื่องทัศนคติ

2.8 แนวคิดและทฤษฎีพฤติกรรมมนุษย์

2.9 แนวคิดและทฤษฎีความเชื่อถือไว้วางใจ

2.10 งานวิจัยที่เกี่ยวกับความเชื่อมั่นและยอมรับ

2.1 แนวความคิดเกี่ยวกับการปกครองตนเองของท้องถิ่น

การปกครองท้องถิ่นกำเนิดขึ้นบนพื้นฐานทฤษฎีการกระจายอำนาจและอุดมการณ์ ประชาธิปไตย ซึ่งมีเป้าหมายหลัก 3 ประการด้วยกันคือ 1. เพื่อเป็นการช่วยแบ่งเบาภาระของรัฐบาลทั้ง ทางด้านการเงิน ตัวบุคคล ตลอดจนระยะเวลาที่ใช้ในการดำเนินการ 2. เพื่อสนองตอบต่อความต้องการ ของประชาชนในท้องถิ่นอย่างแท้จริง และ 3. เพื่อให้หน่วยการปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นสถาบันที่ ให้ การศึกษาการปกครองระบอบประชาธิปไตยแก่ประชาชน โดยมุ่งเปิดโอกาสและสนับสนุนให้ประชาชน ในท้องถิ่นเข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการทางการเมืองและกิจกรรมการปกครองตนเองในระดับหนึ่ง ซึ่งจะเห็นได้จากลักษณะสำคัญประการหนึ่งของการปกครองท้องถิ่นที่มีอำนาจอิสระในการปกครอง ตนเอง มีการเลือกตั้ง มีองค์กร หรือสถาบันที่จำเป็นในการปกครองตนเอง และที่สำคัญก็คือ ประชาชน ในท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการปกครองตนเองอย่างกว้างขวาง จึงกล่าวได้ว่า การปกครองท้องถิ่นเป็น

รูปแบบหนึ่งของการกระจายอำนาจส่วนกลางไปยังท้องถิ่น เพื่อให้ประชาชนในท้องถิ่นนั้นได้เข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารงานของท้องถิ่นด้วยตนเอง ทั้งนี้เพื่อให้การดำเนินงานได้ตอบสนองต่อความต้องการของแต่ละท้องถิ่นมากที่สุด

ดังนั้นการปกครองส่วนท้องถิ่นนอกจากจะช่วยแบ่งเบาภาระของรัฐบาลกลางแล้ว ยังทำให้ประหยัดต้นทุนในการดำเนินงานอีกด้วย และที่สำคัญ ก็คือ เพื่อปลูกฝังประชาชนในท้องถิ่นให้เรียนรู้การปกครองของตนเองในระดับรากหญ้า ซึ่งจะเป็นฐานสำคัญของการปกครองตามระบอบประชาธิปไตยในระดับชาติต่อไป ด้วยเหตุนี้จึงมีนักวิชาการหลายท่านที่ได้ทำการนิยามความหมายการปกครองท้องถิ่นไว้ดังต่อไปนี้

เดเนียลวิท (Daniel Wit'1967:101-103) ได้ให้คำนิยามของการปกครองท้องถิ่นได้ให้คำนิยามของการปกครองส่วนท้องถิ่นหมายถึง การปกครองที่รัฐบาลกลางให้อำนาจหรือกระจายอำนาจไปให้หน่วยการปกครองท้องถิ่นเพื่อเปิดโอกาสให้ประชาชนในท้องถิ่นได้มีอำนาจในการปกครองร่วมกันทั้งหมดหรือเพียงบางส่วนในการบริหารท้องถิ่นตามหลักการที่ว่าถ้าอำนาจการปกครองมาจากประชาชนในท้องถิ่นแล้วรัฐบาลของท้องถิ่นย่อมเป็นรัฐบาลของประชาชน โดยประชาชน เพื่อประชาชน ดังนั้นการบริหารการปกครองส่วนท้องถิ่นจึงจำเป็นต้องมีองค์กรของตนเอง อันเกิดจากการกระจายอำนาจของรัฐบาลกลางโดยให้องค์กรที่มีได้เป็นส่วนหนึ่งของรัฐบาลกลางมีอำนาจในการตัดสินใจและบริหารงานภายในท้องถิ่นในเขตอำนาจของตน

วิลเลียม เอริบสัน (William A. Robson, 1953:574) ได้นิยามความหมายการปกครองท้องถิ่นหมายถึง หน่วยการปกครองซึ่งรัฐได้จัดตั้งขึ้นและให้มีความอำนาจในการปกครองตนเอง (Autonomy) มีสิทธิตามกฎหมาย (Legal Rights) และต้องมีองค์กรที่จำเป็นในการปกครอง (Necessary Organization) เพื่อปฏิบัติหน้าที่ให้สมความมุ่งหมายของการปกครองท้องถิ่นนั้นๆ

ฮาร์ริส จี มอนตาญู (Harris G. Mongtagu, 1984:574) ยังได้ให้ความหมายของการปกครองท้องถิ่น หมายถึง การปกครองซึ่งหน่วยการปกครองท้องถิ่นได้มีการเลือกตั้งโดยอิสระ เพื่อเลือกผู้ที่มีหน้าที่บริหารการปกครองท้องถิ่น มีอำนาจอิสระที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถใช้ได้โดยปราศจากการควบคุมของหน่วยการบริหารราชการส่วนกลางหรือส่วนภูมิภาค แต่ทั้งนี้หน่วยการปกครองท้องถิ่นยังต้องอยู่ภายใต้บทบังคับว่าด้วยอำนาจสูงสุดของประเทศ ไม่ได้กลายเป็นรัฐอิสระใหม่แต่อย่างใด

จากตัวอย่างการให้นิยามความหมายการปกครองท้องถิ่นของนักวิชาการข้างต้นนั้น จึงสามารถทำการสรุปได้ว่า การปกครองท้องถิ่น หมายถึง การปกครองที่รัฐบาลมอบอำนาจให้ประชาชนในท้องถิ่นใดท้องถิ่นหนึ่ง จัดการปกครองและดำเนินกิจการบางอย่างด้วยตนเอง เพื่อสนองตอบความต้องการของคนในชุมชนหรือท้องถิ่นนั้นๆ ซึ่งการบริหารงานของท้องถิ่นนั้น จะมีการดำเนินการจัดเป็นองค์กรที่มีเจ้าหน้าที่อันมาจากการเลือกตั้งจากประชาชนโดยตรงทั้งหมดหรือบางส่วนมาเป็นบุคลากรในการดำเนินการ โดยมีแนวทางหรือหลักการในการดำเนินการตามสาระสำคัญของหลักการปกครองท้องถิ่น (โกวิทย์ พวงงาม, 2544:20-28) ดังนี้คือ

1. การปกครองท้องถิ่น อาจเกิดจากการมีรูปแบบของหน่วยการปกครองท้องถิ่นหลายรูปแบบตามความแตกต่างของลักษณะแต่ละชุมชนที่มีความแตกต่างกันในด้านความเจริญ จำนวนประชากรหรือขนาดของพื้นที่

2. หน่วยการปกครองต้องมีอำนาจอิสระ(Autonomy)ในการปฏิบัติหน้าที่ตามความเหมาะสม กล่าวคือ อำนาจของหน่วยการปกครองท้องถิ่นจะต้องมีขอบเขตพอสมควร เพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อการปฏิบัติหน้าที่ของหน่วยการปกครองท้องถิ่นอย่างแท้จริง หากมีอำนาจมากเกินไปไม่มีขอบเขต หน่วยการปกครองท้องถิ่นนั้นก็จะกลายสภาพเป็นรัฐอธิปไตยที่ย่อมส่งผลกระทบต่อความมั่นคงของรัฐบาล นอกจากนี้อำนาจของท้องถิ่นย่อมมีขอบเขตที่แตกต่างกันออกไปตามลักษณะความเจริญและความสามารถของประชาชนในท้องถิ่นนั้นๆ รวมไปถึงนโยบายของรัฐบาลในการพิจารณาการกระจายอำนาจให้หน่วยการปกครองท้องถิ่น

3. หน่วยการปกครองท้องถิ่นจะต้องมีสิทธิตามกฎหมาย(Legal Rights) ที่จะดำเนินการปกครองตนเอง โดยสิทธิตามกฎหมายแบ่งได้เป็น 2 ประเภท ดังนี้

3.1 หน่วยการปกครองท้องถิ่นมีสิทธิที่จะตรากฎหมายหรือระเบียบข้อบังคับต่างๆขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อประโยชน์ในการบริหารตามหน้าที่และเพื่อใช้บังคับประชาชนในท้องถิ่นนั้นๆ เช่น เทศบัญญัติ ข้อบังคับสุขาภิบาล เป็นต้น

3.2 หน่วยการปกครองท้องถิ่นมีสิทธิในการกำหนดงบประมาณ เพื่อบริหารกิจการตามอำนาจหน้าที่ของหน่วยการปกครองท้องถิ่นนั้นๆ

4. มีองค์กรที่จำเป็นในการบริหารและการปกครองตนเอง คือ องค์กรฝ่ายบริหารและองค์กรฝ่ายนิติบัญญัติ

5. ประชาชนในท้องถิ่นต้องมีส่วนร่วมในการปกครองท้องถิ่น เนื่องจากแนวความคิดที่ว่าประชาชนในท้องถิ่นเท่านั้นที่รู้ปัญหาและวิธีการแก้ไขปัญหาของตนเองอย่างแท้จริง ดังนั้นหน่วยการปกครองท้องถิ่นจึงจำเป็นต้องมีคนในท้องถิ่นมาบริหารงาน เพื่อให้สมเจตนารมณ์และความต้องการของ

ชุมชนและอยู่ภายใต้การควบคุมของประชาชนในท้องถิ่น นอกจากนี้ยังเป็นการฝึกให้ประชาชนในท้องถิ่นเข้าใจในระบบและกลไกของประชาธิปไตยอย่างแท้จริง

2.2 แนวคิดธรรมาภิบาลและพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีบริหารจัดการบ้านที่ดี พ.ศ.2546

เมื่อองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีอำนาจในการจัดการบริหารการปกครองตนเองตามหลักการปกครองท้องถิ่นแล้วนั้น และเพื่อให้การปกครองท้องถิ่นบรรลุตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ อีกทั้งเพื่อให้การปกครองท้องถิ่นและการบริหารจัดการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเกิดการพัฒนา ดังนั้นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ควรมีการดำเนินการบริหารจัดการองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ดีตามแนวความคิดธรรมาภิบาล(Good Governance) อันมีหลักพื้นฐานในการปฏิบัติอยู่ 6 ประการด้วยกันคือ

หลักนิติธรรม หมายถึง การตรากฎหมายที่ถูกต้องเป็นธรรม การบังคับการให้เป็นไปตามกฎหมาย การกำหนดกฎ กติกา และการปฏิบัติตามกฎ กติกาที่ตกลงกันไว้อย่างเคร่งครัด โดยคำนึงถึงสิทธิ เสรีภาพ ความยุติธรรมของสมาชิก

หลักคุณธรรม หมายถึง การยึดมั่นในความถูกต้องดีงาม การส่งเสริมสนับสนุนให้ประชาชนพัฒนาตนเองไปพร้อมกันเพื่อให้ประชาชนมีความซื่อสัตย์ จริงใจ อดทน มีระเบียบวินัย ประกอบอาชีพสุจริตจนเป็นนิสัยประจำชาติ

หลักความโปร่งใส หมายถึง การสร้างความไว้วางใจซึ่งกันและกันของคนในชาติโดยปรับปรุงกลไกในการทำงานขององค์กรทุกวงการให้มีความโปร่งใส

หลักความมีส่วนร่วม หมายถึง การเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมรับรู้และเสนอความเห็นในการตัดสินใจปัญหาสำคัญของประเทศ ไม่ว่าด้วยการแจ้งความเห็น การไต่สวนสาธารณะ การทำประชาพิจารณ์ การแสดงประชามติ หรืออื่น ๆ

หลักความรับผิดชอบ หมายถึงการตระหนักในสิทธิและหน้าที่ ความสำนึกในความรับผิดชอบต่อสังคม การใส่ใจปัญหาสาธารณะของบ้านเมืองและการกระตือรือร้นในการแก้ปัญหา ตลอดจนการเคารพในความคิดเห็นที่แตกต่างและความกล้าที่จะยอมรับผลดีและเสียจากการกระทำของตนเอง

หลักความคุ้มค่า หมายถึง การบริหารจัดการและใช้ทรัพยากรที่มีจำกัดเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ส่วนรวมโดยรณรงค์ให้ประชาชนมีความประหยัดใช้ของอย่างคุ้มค่า สร้างสรรค์สินค้าและบริการที่มีคุณภาพสามารถแข่งขันได้ในเวทีโลกและรักษาทรัพยากรธรรมชาติให้สมบูรณ์ยั่งยืน

ซึ่งในความเป็นจริงแล้วนั้นตามแนวความคิดธรรมาภิบาล(Good Governance) ถือเป็นแนวคิดของธนาคารโลก (World Bank) ที่นำมาใช้ในการกำหนดนโยบายการให้กู้เงินกับประเทศในซีกโลกใต้

แต่ช่วงทศวรรษ 1980 เพื่อแก้ปัญหาเรื่องความไร้ประสิทธิภาพ และการคอร์รัปชันของรัฐบาลในประเทศกำลังพัฒนา โดยเฉพาะประเทศในแถบลาตินอเมริกาและแอฟริกาที่มีปัญหาในการบริหารงานจนทำให้เกิดปัญหาการกู้เงินจากธนาคารโลก ไป แล้วไม่สามารถหาเงินมาชำระหนี้คืนได้

ในขณะที่ธนาคารโลกได้ให้ความหมายของ Governance ว่าคือลักษณะและวิถีทางของการที่อำนาจได้ถูกใช้ไปในการจัดการทรัพยากรทางเศรษฐกิจและสังคมของประเทศเพื่อการพัฒนา นอกจากนี้ธนาคารโลกยังได้อธิบายความหมายของ Good Governance ว่าคือการใช้อำนาจทางการเมืองด้วยการให้บริการสาธารณะที่มีประสิทธิภาพ ระบบที่ยุติธรรมและ กระบวนการทางกฎหมายที่เป็นอิสระเพื่อใช้ในการดำเนินการต่าง ๆ เป็นไปตามสัญญา มีฝ่ายบริหารที่โปร่งใส มีระบบราชการที่เคารพสิทธิพลเมือง มีฝ่ายนิติบัญญัติที่มีความรับผิดชอบและสื่อมวลชนมีเสรี

แต่เมื่อ Good Governance ถูกนำมาใช้ภายใต้บริบทของสังคมไทยนั้นได้มีนักวิชาการหลากหลายท่าน แปลความและให้นิยามความหมายในลักษณะที่แตกต่างกันออกไปดังนี้คือ

ชัยวัฒน์ สถาอานันท์ (2540) ได้แปลความ Good Governance ว่าคือธรรมรัฐอันหมายถึงการบริหารกิจการของบ้านเมืองด้วยความเป็นธรรม เคารพสิทธิของผู้คนผลเมืองอย่างเสมอกัน มีระบบตัวแทนประชาชนที่สะท้อนความคิดของผู้คนได้อย่างเที่ยงตรงมีรัฐบาลที่ไม่ถืออำนาจเป็นธรรมแต่ใช้อำนาจอย่างที่ประชาชนตรวจสอบได้ ในขณะที่ตัวรัฐบาลเองก็มีความเอื้ออาทรต่อประชาชนไม่ดูถูกประชาชนด้วยการกระทำความเท็จและมีอารยะพอที่จะแสดงความรับผิดชอบหากบริหารงานผิดพลาดหรือไร้ประสิทธิภาพ

นายแพทย์ประเวศ วะสี (2541) ได้อธิบายความหมายของธรรมรัฐว่า ประกอบด้วยภาครัฐ ภาคธุรกิจและภาคสังคมที่มีความถูกต้องเป็นธรรมโดยรัฐ และธุรกิจต้องมีความโปร่งใส มีความรับผิดชอบต่อผู้ตรวจสอบได้และภาคสังคมเข้มแข็ง นอกจากนี้นายแพทย์ประเวศ วะสียังได้ให้ความหมายเกี่ยวกับธรรมรัฐแห่งชาติ ว่าหมายถึงการที่ประเทศมีพลังขับเคลื่อนที่ถูกต้องเป็นธรรมโดยการถักทอทางสังคมเพื่อสร้างพลังงานสังคม (Social Energy) อันจะนำไปสู่การแก้ไขปัญหาของประเทศชาติและการเกิดขึ้นของธรรมรัฐแห่งชาติ

อานันท์ ปันยารชุน (2541) ได้ให้ความหมายธรรมรัฐว่าเป็นผลลัพธ์ของการจัดการกิจกรรมโดยความร่วมมือกันของกลุ่มบุคคลและสถาบันทั้งในภาครัฐและเอกชนอันมีลักษณะเป็นกระบวนการที่

เกิดขึ้นต่อเนื่อง ซึ่งอาจนำไปสู่การผสมผสานผลประโยชน์ที่หลากหลายและขัดแย้งกันได้ อย่างไรก็ตาม
 นัยยะสำคัญของรัฐธรรมนูญคือองค์ประกอบที่ทำให้เกิดการจัดการอย่างมีประสิทธิภาพ

ธีรยุทธ บุญมี (2541) อธิบายว่า ธรรมนูญคือกระบวนการความสัมพันธ์ (Interactive Relation) ระหว่างภาครัฐ และภาคสังคม ภาคเอกชน และประชาชนโดยทั่วไป ในการที่จะทำให้การบริหารราชการแผ่นดิน ดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ มีคุณธรรม โปร่งใส ยุติธรรมและตรวจสอบได้ นอกจากนี้ ธีรยุทธ ยังได้ให้ความเห็นเกี่ยวกับการบริหารประเทศที่ดีควรเป็นความร่วมมือแบบสื่อสาร 2 ทาง ระหว่างรัฐบาลประชาธิปไตยและฝ่ายสังคม เอกชนองค์กรที่ไม่ใช่หน่วยงานรัฐ(NGOs) โดยเน้นการมีส่วนร่วม (participation) ความโปร่งใส และตรวจสอบได้ การร่วมกันกำหนดนโยบาย (shared policy making) และการจัดการตนเอง (self-management) ของภาคสังคมที่เพิ่มขึ้นเพื่อจะนำไปสู่การพัฒนาอันยั่งยืน และเป็นธรรมมากยิ่งขึ้น

ซึ่งในความเป็นจริงแล้วนั้น แนวความคิดธรรมาภิบาลถือเป็นแนวคิดที่ยังไม่ได้เป็นที่สนใจของกลุ่มผู้บริหารนักวิชาการตลอดจนประชาชนในประเทศไทยมากนัก แต่ภายหลังจากการที่ประเทศไทยประสบปัญหาเศรษฐกิจและการเงิน ส่งผลทำให้กลุ่มผู้บริหารประเทศเริ่มหันมาให้ความสนใจกับแนวคิดดังกล่าวมากยิ่งขึ้น เพราะเป็นที่เชื่อกันว่าหากประเทศไทยมีการนำแนวคิดธรรมาภิบาลมาปรับใช้ในการบริหารจัดการและการปฏิบัติงานทั้งในภาคราชการ เอกชน และประชาชนแล้วนั้นจะส่งผลทำให้ประเทศไทยมีการพัฒนาไปในทิศทางที่ดีและเกิดความเป็นธรรมในด้านสังคม เศรษฐกิจ และการเมืองตลอดจนนำไปสู่การลดการทุจริต ซึ่งเป็นปัญหาเรื้อรังของบ้านเมืองได้

ด้วยเหตุนี้จึงส่งผลทำให้ ธรรมาภิบาลได้กลายเป็นแนวความคิดที่ได้รับการยอมรับว่าเป็นหลักการที่เกื้อหนุนสังคมประชาธิปไตยโดยได้มีการเสนอและกล่าวถึงแนวคิดนี้อย่างกว้างขวางในสังคมไทย ยกตัวอย่างที่เห็นได้ชัดอย่างเป็นรูปธรรมคือ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยพุทธศักราช 2540 (ปัจจุบันได้ถูกประกาศยกเลิกการใช้รัฐธรรมนูญฉบับดังกล่าว) ที่ได้บัญญัติมาตราต่าง ๆ ที่สัมพันธ์กับหลักธรรมาภิบาล ตลอดจนการตราพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. 2546 ขึ้นมาเพื่อใช้เป็นกรอบแนวทางในการดำเนินการบริหารจัดการชุมชนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอันมีสาระสำคัญในการปฏิบัติอยู่ 9 หมวดด้วยกันดังนี้คือ

หมวด 1 การบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี ได้แก่ การบริหารราชการเพื่อบรรลุเป้าหมายดังต่อไปนี้ เช่น

- เกิดประโยชน์สุขของประชาชน
- เกิดผลสัมฤทธิ์ต่อภารกิจของรัฐ
- มีประสิทธิภาพและเกิดความคุ้มค่าในเชิงภารกิจของรัฐ
- ไม่มีขั้นตอนการปฏิบัติงานเกินความจำเป็น
- มีการปรับปรุงภารกิจของส่วนราชการให้ทันต่อสถานการณ์

หมวด 2 การบริหารราชการเพื่อให้เกิดประโยชน์สุขของประชาชน หมายถึง การปฏิบัติราชการที่มีเป้าหมายเพื่อให้เกิดความผาสุกและความเป็นอยู่ที่ดีของประชาชน ความสงบและปลอดภัยของสังคมส่วนรวม ตลอดจนประโยชน์สูงสุดของประเทศ

หมวด 3 การบริหารราชการเพื่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์ต่อภารกิจของรัฐ โดยมีข้อกำหนดให้ส่วนราชการปฏิบัติตามกฎดังต่อไปนี้ เช่น

1. ก่อนจะดำเนินการตามภารกิจใด ส่วนราชการต้องจัดทำแผนปฏิบัติราชการไว้เป็นการล่วงหน้า
2. การกำหนดแผนปฏิบัติราชการของส่วนราชการตาม(1) ต้องมีรายละเอียดของขั้นตอนระยะเวลา และงบประมาณที่จะต้องใช้ในการดำเนินการของแต่ละขั้นตอน เป้าหมายภารกิจ ผลสัมฤทธิ์ของภารกิจ และตัวชี้วัดความสำเร็จของภารกิจ
3. ส่วนราชการต้องจัดให้มีการติดตามและประเมินผลการปฏิบัติราชการตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่ส่วนราชการกำหนดขึ้น ซึ่งต้องสอดคล้องกับมาตรฐานที่ ก.พ.ร. กำหนด เป็นต้น

หมวด 4 การบริหารราชการอย่างมีประสิทธิภาพและเกิดความคุ้มค่าในเชิงภารกิจของรัฐ เพื่อให้การปฏิบัติราชการภายในส่วนราชการเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพนั้น ส่วนราชการควรปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ดังต่อไปนี้ เช่น ควรกำหนดเป้าหมาย แผนการทำงาน ระยะเวลาแล้วเสร็จของงานหรือโครงการ และงบประมาณที่จะต้องใช้ในแต่ละงานหรือโครงการ และต้องเผยแพร่ให้ข้าราชการและประชาชนทราบทั่วกันด้วย

หมวด 5 การลดขั้นตอนการปฏิบัติงาน ได้มีการบรรจุหลักการในการลดขั้นตอนการปฏิบัติงานไว้หลากหลาย ยกตัวอย่างเช่น 1. การกระตุ้นให้ส่วนราชการจัดให้มีการกระจายอำนาจการตัดสินใจเกี่ยวกับ การสั่งการ การอนุญาต การอนุมัติ การปฏิบัติราชการ หรือการดำเนินการอื่นใดให้แก่ผู้ดำรงตำแหน่งที่มีหน้าที่รับผิดชอบในการดำเนินการในเรื่องนั้นโดยตรง เพื่อให้เกิดความรวดเร็วและลดขั้นตอนการปฏิบัติราชการ 2. ในการปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องกับการบริการประชาชนหรือการติดต่อ

ประสานงานระหว่างส่วนราชการด้วยกัน ให้ส่วนราชการแต่ละแห่งจัดทำแผนภูมิขั้นตอนและระยะเวลาการดำเนินการรวมทั้งรายละเอียดอื่นๆที่เกี่ยวข้องในแต่ละขั้นตอนเปิดเผยไว้ ณ ที่ทำการของส่วนราชการและในระบบเครือข่ายสารสนเทศของส่วนราชการ เพื่อให้ประชาชนหรือผู้ที่เกี่ยวข้องเข้าตรวจสอบได้เป็นต้น

หมวด 6 การปรับปรุงภารกิจของส่วนราชการ ได้มีการกำหนดหลักเกณฑ์ไว้หลากหลายประการด้วยกัน เช่น ให้ส่วนราชการจัดให้มีการทบทวนภารกิจของตนว่าภารกิจใดมีความจำเป็นหรือสมควรที่จะดำเนินการต่อไปหรือไม่ โดยคำนึงถึงแผนการบริหารราชการแผ่นดิน นโยบายของคณะรัฐมนตรี กำลังเงินงบประมาณของประเทศ ความคุ้มค่าของภารกิจและสถานการณ์อื่นประกอบกัน

หมวด 7 การอำนวยความสะดวกและการตอบสนองความต้องการของประชาชน ได้มีการกำหนดหลักเกณฑ์ในการปฏิบัติ ดังต่อไปนี้ เช่น ให้ส่วนราชการจัดให้มีระบบเครือข่ายสารสนเทศของส่วนราชการเพื่ออำนวยความสะดวกให้แก่ประชาชนที่จะสามารถติดต่อสอบถาม หรือขอข้อมูล หรือแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการปฏิบัติราชการของส่วนราชการ และเมื่อส่วนราชการใดได้รับการติดต่อสอบถามเป็นหนังสือจากประชาชนหรือจากส่วนราชการเกี่ยวกับงานที่อยู่ในอำนาจหน้าที่ของส่วนราชการนั้น ให้เป็นหน้าที่ของราชการนั้นที่จะต้องตอบคำถามหรือแจ้งการดำเนินการให้ทราบภายในสิบห้าวัน หรือภายในกำหนดเวลาที่กำหนดไว้

หมวด 8 การประเมินผลการปฏิบัติราชการ เพื่อให้การประเมินผลการปฏิบัติงานบรรลุตามเป้าหมายของหลักการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดี ดังนั้นส่วนราชการควรจัดให้มีคณะผู้ประเมินอิสระดำเนินการประเมินผลการปฏิบัติราชการของส่วนราชการเกี่ยวกับผลสัมฤทธิ์ของภารกิจ คุณภาพในการให้บริการ ความพึงพอใจของประชาชนผู้รับบริการ ความคุ้มค่าในภารกิจ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และระยะเวลาที่ ก.พ.ร. กำหนด

หมวด 9 บทเบ็ดเตล็ด หมายถึง อาจมีการกำหนดให้ส่วนราชการต้องปฏิบัติตามการใด นอกเหนือจากที่กำหนดไว้ในพระราชกฤษฎีกา เพื่อให้การบริหารราชการเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และคุ้มค่าในเชิงภารกิจของรัฐ

โดยเชื่อว่าเมื่อองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการกำหนดแนวทางในการบริหารจัดการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ.2546 แล้วนั้น ย่อมส่งผลทำให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีพัฒนาการที่เจริญก้าวหน้า มีความเข้มแข็งและมีการบริหารจัดการที่ดีสอดคล้องกับหลักการในการดำเนินนโยบายของรัฐได้

แต่ในความเป็นจริงเรากลับพบว่า แม้ประเทศไทยจะมีการดำเนินการตราพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. 2546 ขึ้นมาใช้เป็นแนวทางในการการดำเนินการบริหารจัดการชุมชนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นโดยมีเป้าหมายเพื่อต้องการสร้างลักษณะการบริหารจัดการที่ดีหรือธรรมาภิบาลให้เกิดขึ้นในระบบการบริหารงานขององค์กรส่วนท้องถิ่นนั้นกลับพบว่า การดำเนินการไม่ประสบผลสำเร็จเท่าที่ควรสืบเนื่องจากอุปสรรคปัญหา เช่น การมีกลุ่มอิทธิพลกลุ่มผลประโยชน์ต่างๆ แฝงตัวอยู่ในระบบการบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อันมีเป้าหมายเพื่อต้องการรักษาสถานภาพ อำนาจและผลประโยชน์ดั้งเดิมของตนเอง และการมีลักษณะการบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ยังคงติดอยู่กับระบบอุปถัมภ์เป็นต้น ซึ่งปัญหาและอุปสรรคดังกล่าวส่งผลให้การบริหารจัดการที่ดีไม่สามารถเกิดขึ้นได้อย่างสมบูรณ์ภายใต้บริบทของการบริหารงานในสังคมไทย

ด้วยเหตุนี้จึงส่งผลให้หน่วยงาน อาทิเช่น กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น สถาบันพระปกเกล้าต่างมุ่งเน้นส่งเสริมธรรมาภิบาลให้เกิดขึ้นในการบริหารจัดการองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยการมอบรางวัลให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีการบริหารจัดการที่ดีและตรงตามเกณฑ์ที่หน่วยงานได้กำหนด ยกตัวอย่างเช่น สถาบันพระปกเกล้าได้กำหนดกฎเกณฑ์อันประกอบไปด้วย 3 ประเด็นหลักในการตัดสินให้รางวัลการบริหารจัดการที่ดีแก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. ความโปร่งใส ประกอบไปด้วย

- องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับนโยบายและการดำเนินงานต่างๆ แก่ประชาชนในท้องถิ่นอย่างทั่วถึง
- ประชาชนในท้องถิ่นได้รับทราบข้อมูลข่าวสารต่างๆ อย่างถูกต้อง และตระหนักถึงความจำเป็นที่จะต้องเข้าไปมีส่วนร่วมในการจัดบริการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
- ผลการตรวจสอบทางการเงินการคลังของหน่วยตรวจสอบภายนอกไม่พบถึงปัญหาการทุจริตขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในปีงบประมาณที่ผ่านมา
- ในวาระการดำรงตำแหน่งของคณะผู้บริหารชุดปัจจุบันไม่มีประวัติว่ามีเรื่องร้องเรียนที่มีการตรวจสอบแล้วพบว่าไม่มีความโปร่งใส

2. การมีส่วนร่วมของประชาชน ประกอบไปด้วย

- องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสนับสนุนให้มีการจัดตั้งกลุ่มหรือองค์กรชุมชนที่ผลักดัน

- ต้องให้ประชาชนในท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการบริหารงานของท้องถิ่น
- ประชาชนในท้องถิ่นร่วมรับรู้ ร่วมคิด ร่วมตัดสินใจ ร่วมตรวจสอบการดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในด้านต่างๆ

3. ความเชื่อถือไว้วางใจของสาธารณชนประกอบไปด้วย

- ประชาชนในท้องถิ่นให้ความเชื่อถือไว้วางใจว่าการดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไม่มีการทุจริตหรือแสวงหาผลประโยชน์โดยมิชอบ
- ประชาชนในท้องถิ่นยินดีให้ความร่วมมือและสนับสนุนการดำเนินกิจกรรมต่างๆขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
- ประชาชนในท้องถิ่นมีทัศนคติที่ดีต่อองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นว่ามีการดำเนินงานที่โปร่งใส มีความยุติธรรม ปราศจากการใช้อิทธิพลหรืออำนาจจนอกรูปแบบ
- ประชาชนในท้องถิ่นมีความพอใจในการบริการของท้องถิ่นที่จัดโดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

จากรายละเอียดดังกล่าวนี้พบว่าถ้าองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใดมีการจัดการตรงตามเกณฑ์ใน 3 ประเด็นนี้ได้ สถาบันพระปกเกล้าจะถือว่าเป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีการบริหารจัดการที่ดีซึ่งสามารถเป็นแบบอย่างในการบริหารจัดการให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่น ๆ ได้

สำหรับกรณีของกรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่นได้กำหนดหลักเกณฑ์ในการตัดสินใจให้รางวัลการบริหารจัดการให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ออกเป็น 2 ส่วนคือ

ส่วนที่ 1 การบริหารราชการเพื่อประโยชน์สุขของประชาชน เกิดผลสัมฤทธิ์ต่อภารกิจประสิทธิภาพ และความคุ้มค่า ในเชิงภารกิจขององค์กรการปกครองส่วนท้องถิ่น ประกอบด้วย

- 1.1 ความซื่อสัตย์และความโปร่งใสในการบริหารจัดการ
- 1.2 การลดขั้นตอนการปฏิบัติงาน และการอำนวยความสะดวกเพื่อประชาชน
- 1.3 การให้ประชาชนเป็นศูนย์กลางและการแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนของประชาชน
- 1.4 การจัดทำแผนพัฒนา 3 ปี (พ.ศ. 2548 -2550) ที่สอดคล้องกับความต้องการของประชาชน
- 1.5 การบูรณาการร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นๆ

ส่วนที่ 2 ประสิทธิภาพการจัดเก็บรายได้ ประกอบด้วย

- 2.1 การเพิ่มขึ้นของจำนวนภาษี และค่าธรรมเนียมที่จัดเก็บรายได้โดยรวม
- 2.2 สัดส่วนจำนวนของผู้ชำระภาษีและค่าธรรมเนียมที่จัดเก็บได้ต่อจำนวนผู้ที่อยู่ใน

ข่ายต้องชำระภาษีทั้งหมด

2.3 สัดส่วนจำนวนรายได้ที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เช่น ภาษีน้ำมัน ภาษีโรงแรมของ องค์การบริหารส่วนจังหวัด และภาษีโรงเรือน และที่ดิน ภาษีป้าย ภาษีบำรุงท้องที่ ค่าธรรมเนียมใบอนุญาต ตามพระราชบัญญัติ การสาธารณสุขของเทศบาล / องค์การบริหารส่วนตำบล(ย้อนหลัง 5 ปี)

กล่าวได้ว่าแนวทางในการส่งเสริมให้เกิด ธรรมภิบาล หรือการบริหารจัดการที่ดีของทั้งสอง หน่วยงาน โดยอาศัยวิธีการให้รางวัลแก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่สามารถดำเนินการบริหารตรง ตามหลักเกณฑ์นั้น ถือเป็นการกระตุ้นที่ก่อให้เกิดแรงจูงใจในการดำเนินการบริหารจัดการขององค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่น ให้ตรงตามหลัก เกณฑ์ อันนำไปสู่เป้าหมายของการเกิด“ธรรมภิบาล” หรือ “การ บริหารจัดการที่ดี” แต่ในขณะเดียวกัน ก็มีอาจเชื่อถือว่า การส่งเสริมหรือสนับสนุนในลักษณะดังกล่าว จะ ก่อให้เกิด “ธรรมภิบาล” หรือ การบริหารจัดการที่ดี อย่างแท้จริงขึ้นได้

2.3 แนวความคิดเกี่ยวกับการกระจายอำนาจและการปกครองท้องถิ่น

สืบเนื่องมาจาก การปกครองท้องถิ่นกำเนิดขึ้นบนพื้นฐานทฤษฎีการกระจายอำนาจและ อุดมการณ์ประชาธิปไตย ซึ่งมุ่งเปิดโอกาสและสนับสนุนให้ประชาชนในท้องถิ่นเข้ามามีส่วนร่วม ใน กระบวนการทางการเมืองและกิจกรรมการปกครองตนเองในระดับหนึ่ง ซึ่งจะเห็นได้จากลักษณะสำคัญ ประการหนึ่งของการปกครองท้องถิ่นหรือการมีอำนาจอิสระในการปกครองตนเอง มีการเลือกตั้ง มี องค์กร หรือสถาบันที่จำเป็นในการปกครองตนเอง และที่สำคัญก็คือ ประชาชนในท้องถิ่นมีส่วนร่วมใน การปกครองตนเองอย่างกว้างขวาง จึงกล่าวได้ว่า การปกครองท้องถิ่นเป็นรูปแบบหนึ่งของการกระจาย อำนาจส่วนกลางไปยังท้องถิ่น เพื่อให้ประชาชนในท้องถิ่นนั้นได้เข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารงานของ ท้องถิ่นด้วยตนเอง ทั้งนี้เพื่อให้การดำเนินงานได้ตอบสนองต่อความต้องการของแต่ละท้องถิ่นมากที่สุด ดังนั้นการปกครองส่วนท้องถิ่นนอกจากจะช่วยแบ่งเบาภาระของรัฐบาลกลางแล้ว ยังทำให้ประหยัด ต้นทุนในการดำเนินงานอีกด้วย และที่สำคัญ ก็คือ เพื่อปลูกฝังประชาชนในท้องถิ่นให้เรียนรู้ให้เรียนรู้ การปกครองของตนเองในระดับรากหญ้า ซึ่งจะเป็นฐานสำคัญของการปกครองตามระบอบประชาธิปไตย ในระดับชาติต่อไป ด้วยเหตุนี้จึงมีนักวิชาการหลายท่านที่ได้ทำการนิยามความหมายการกระจาย อำนาจและให้แนวความคิดเกี่ยวกับการกระจายอำนาจไว้ดังต่อไปนี้

อุทัย หิรัญโต (อ้างในวิรัช วิรัชนิภาวรรณ, 2541:46-47) ให้ความหมายของการกระจายอำนาจ ตามหลักการบริหารหรือตามหลักรัฐประศาสนศาสตร์ และตามหลักรัฐศาสตร์ไว้ดังต่อไปนี้ คือ 1. การ กระจายอำนาจตามหลักการบริหารหรือตามหลักรัฐประศาสนศาสตร์ หมายถึง การมอบอำนาจหน้าที่

เกี่ยวกับการตัดสินใจและการปฏิบัติให้แก่หน่วยงานรองลงมา หรือเจ้าหน้าที่ระดับต่ำลงไปที่อยู่ในสายการบังคับบัญชา โดยหน่วยงานหรือผู้ที่ได้รับการมอบอำนาจหน้าที่มีอำนาจตัดสินใจและปฏิบัติการใดๆ ที่ได้รับมอบอย่างอิสระ แต่ผู้มอบอำนาจหน้าที่มีข้อผูกพันจะต้องรับผิดชอบต่อผลงานนั้นด้วย 2. การกระจายอำนาจตามหลักรัฐศาสตร์ หมายถึง การที่รัฐบาลกลางหรือรัฐบาลแห่งชาติกระจายอำนาจบริหารให้แก่หน่วยการบริหารท้องถิ่น ให้มีอำนาจในการดำเนินกิจการภายในอาณาเขตของตนโดยปราศจากการแทรกแซง หรือกล่าวอีกนัยหนึ่ง ก็คือ มีอำนาจอิสระที่จะดำเนินกิจการแต่ต้องอยู่ภายใต้การกำกับของรัฐบาล ดังนั้น การกระจายอำนาจจึงเป็นเรื่องของรัฐบาลที่มอบความรับผิดชอบบางส่วนให้แก่หน่วยการบริหารท้องถิ่น นอกจากนี้การกระจายอำนาจถือเป็นการโอนอำนาจ(*Devolution*) และความรับผิดชอบให้กับองค์กรท้องถิ่นอย่างเด็ดขาด ส่วนกลางจะแก้ไขเปลี่ยนแปลงหรือยกเลิกมิได้ เพราะความสัมพันธ์ระหว่างส่วนกลางกับองค์กรบริหารท้องถิ่นมิได้เป็นไปในรูปของสายการบังคับบัญชา ทั้งนี้เพราะองค์กรบริหารท้องถิ่นเป็นนิติบุคคลต่างหาก ซึ่งแยกออกจากส่วนกลาง

The United Nations(อ้างใน ศุภสวัสดิ์ ชัชวาลย์ 2545:6-8)ได้กล่าวว่า ความหมายของการกระจายอำนาจได้ถูกนำไปใช้ในสองทางด้วยกัน กล่าวคือ ในทางที่หมายถึง การแบ่งอำนาจ(*Deconcentration*) และในทางที่หมายถึง การโอนอำนาจ(*Devolution*)

โดยในความหมายแรกหมายถึง การที่ท้องถิ่นมิได้มีอำนาจในการตัดสินใจหรือกำหนดนโยบายที่เกิดขึ้นนั้นด้วยตนเอง แต่จะกระทำโดยหน่วยงานหรือตัวแทนของรัฐบาลกลางที่ลงไปทำงานในท้องถิ่น หรืออีกนัยยะหนึ่ง อาจกล่าวได้ว่า เป็นการตัดสินใจที่ดำเนินไปภายใต้กรอบนโยบายหรือตามความต้องการของรัฐบาลในส่วนกลางนั่นเอง บางครั้งการกระจายอำนาจในลักษณะนี้เรียกว่า *Administrative or Bureaucratic Decentralization*

ในขณะที่คำนิยามในความหมายที่สอง หมายถึง การที่ท้องถิ่นได้รับโอนอำนาจในการตัดสินใจอย่างแท้จริง โดยหน่วยการปกครองท้องถิ่นหรือตัวแทนของท้องถิ่นที่ประชาชนเลือกนั้น จะทำหน้าที่เป็นผู้ตัดสินใจและกำหนดนโยบายได้ด้วยตนเอง โดยที่ส่วนกลางไม่เข้ามามีบทบาท หรือหากมีก็จะเป็นบทบาทที่จำกัดอย่างมากเฉพาะอยู่ในบางเรื่องที่มีความสำคัญต่อความมั่นคงของประเทศเท่านั้น บางครั้งการกระจายในลักษณะนี้เรียกว่า *Political or Democratic Decentralization*

จากการให้นิยามความหมายของคำว่า การกระจายอำนาจ(*Decentralization*) ที่ถูกนำไปใช้ในสองทางดังที่ได้กล่าวไว้ในข้างต้นนั้นจะเห็นได้ว่า การกระจายอำนาจที่หมายถึง การโอนอำนาจ(*Devolution*) เป็นคำที่สะท้อนถึง การกระจายอำนาจที่มีระดับสูงกว่าการกระจายอำนาจที่หมายถึงการแบ่งอำนาจ(*De concentration*) เพราะการกระจายอำนาจในความหมายของการแบ่งอำนาจนั้น ดูเหมือนจะเป็นเพียงการกระจายอำนาจที่เกิดขึ้นภายในหน่วยราชการหรือกลไกของรัฐบาลด้วยกันเองมากกว่า

ในขณะที่การกระจายอำนาจในความหมายที่สอง หมายถึง การกระจายอำนาจที่มีขอบเขตกว้างขวางกว่า โดยไม่จำเป็นต้องเป็นการกระจายอำนาจที่เกิดขึ้นภายในหน่วยราชการ หรือกลไกของรัฐบาลด้วยกันเอง แต่อาจเป็นการกระจายอำนาจจากส่วนกลางลงไปสู่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีความเป็นอิสระ

ดังนั้น จึงอาจกล่าวได้ว่า การกระจายอำนาจ(*Decentralization*) นั้น เป็นคำที่มีความหมายกลางๆ ที่ครอบคลุมทั้งการกระจายอำนาจที่เป็นการแบ่งอำนาจ(*De concentration*)และการกระจายอำนาจที่เป็นการโอนอำนาจ(*Devolution*) ซึ่งการจะมองว่าเป็นการกระจายอำนาจในความหมายใดนั้น ก็ขึ้นอยู่กับบริบทในการพิจารณาในรายละเอียดของการกระจายอำนาจของแต่ละประเทศว่ามีมิติและขอบเขตที่กว้างขวางเพียงใด

Smith B.C(1967)ได้ให้ความหมายว่า การกระจายอำนาจอย่างแท้จริง(*Devolution*) หมายถึง การกระจายอำนาจทั้งในด้านการบริหารและด้านการเมือง ออกไปให้แก่ท้องถิ่นเป็นผู้ดำเนินการอย่างอิสระภายในขอบเขตของกฎหมาย

Herbert A.Simon(อ้างในจรัส สุวรรณมาลา 2541:12)ให้ความหมายของคำว่า “การกระจายอำนาจ (*Decentralization*) หมายถึง สภาวะที่หน่วยงานหรือชุมชนระดับล่างสุด มีอำนาจในการตัดสินใจเกี่ยวกับแนวทางและวิธีการดำเนินงานของตนเองได้อย่างกว้างขวาง การกระจายอำนาจเป็นสภาวะที่ตรงกันข้ามกับการรวมอำนาจ (*Centralization*) ซึ่งเป็นสภาวะที่หน่วยงานระดับบนสุด หรือองค์กรการของรัฐบาลระดับสูงสุดเป็นผู้กำหนดแนวทางและวิธีการดำเนินงานต่างๆในทุกเรื่อง”

โกวิท พวงงาม(2543) ได้นิยามว่า การกระจายอำนาจ หมายถึง หลักการที่รัฐมอบอำนาจการปกครองบางส่วนให้แก่องค์กรอื่นที่ไม่ได้เป็นส่วนหนึ่งของหน่วยการบริหารราชการส่วนกลาง ให้ไปจัดทำบริการสาธารณะบางอย่างโดยอิสระตามสมควร เป็นการมอบอำนาจทั้งในด้านการเมืองและการบริหาร เป็นเรื่องที่ต้องถ่วงดุลอำนาจที่จะกำหนดนโยบายและควบคุมการปฏิบัติให้เป็นไปตามนโยบายท้องถิ่นของตนเองได้

นันทวัฒน์ พรหมานนท์(2547) ได้อธิบายว่า การกระจายอำนาจการปกครองเป็นอีกวิธีการหนึ่งในการจัดการปกครองประเทศที่รัฐมอบอำนาจการปกครองบางส่วนให้กับองค์กรอื่น นอกจากองค์กรของส่วนกลาง เพื่อจัดทำบริการสาธารณะบางอย่างโดยให้มีความเป็นอิสระ(*Autonomy*) ในการดำเนินการและไม่อยู่ในการบังคับบัญชาของส่วนกลาง แต่จะอยู่ภายใต้การกำกับดูแล(*Tutelage or Tutelary*) ของส่วนกลาง

การกระจายอำนาจการปกครองประกอบด้วยลักษณะสำคัญห้าประการ คือ (1) มีการแยกหน่วยงานออกไปเป็นองค์กรนิติบุคคลอิสระจากส่วนกลาง (2) มีการเลือกตั้งสภาท้องถิ่นและผู้บริหาร

ท้องถิ่น (3) มีความเป็นอิสระในการปกครองตนเอง (4) มีเจ้าหน้าที่ของตนเอง และประการสุดท้ายคือ (5) มีงบประมาณและรายได้เป็นของตนเอง

การกระจายอำนาจการปกครองสามารถจำแนกได้ 2 แบบ คือ การกระจายอำนาจทางพื้นที่ และการกระจายอำนาจทางกิจการ

การกระจายอำนาจทางพื้นที่ หรืออีกนัยหนึ่งเรียกว่า การกระจายอำนาจทางเขตแดน มีที่มาจากแนวความคิดทางการเมืองที่เน้นความสำคัญของการเลือกตั้ง โดยเห็นว่า หากเจ้าหน้าที่ที่ทำการบริหารหรือปกครองท้องถิ่นได้รับการแต่งตั้งจากส่วนกลาง ก็ถือเป็นการปกครองแบบรวมศูนย์ (Centralization) มิใช่การกระจายอำนาจ (Decentralization) ดังนั้น การกระจายอำนาจทางพื้นที่จึงต้องมีการจัดตั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เช่น องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีการเลือกตั้งผู้บริหาร มีเจ้าหน้าที่ท้องถิ่นที่เป็นอิสระจากส่วนกลางไม่อยู่ภายใต้การบังคับบัญชาของส่วนกลาง แต่จะอยู่ภายใต้การกำกับดูแลของส่วนกลาง องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นก็จะจัดทำกิจกรรมต่างๆ ด้วยตนเองและมีงบประมาณของตนเองเพื่อใช้ในการจัดทำกิจกรรมนั้น

การกระจายอำนาจทางกิจการ หรืออีกนัยหนึ่งเรียกว่า การกระจายอำนาจทางบริการ เป็นวิธีการกระจายอำนาจโดยมอบบริการสาธารณะอย่างใดอย่างหนึ่งให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นซึ่งมีได้ อยู่ในสังกัดของส่วนกลางรับไปจัดทำด้วยเงินทุนและเจ้าหน้าที่ขององค์กรนั้นเอง วิธีการกระจายอำนาจทางกิจการนี้ไม่ใช่การกระจายอำนาจทางการปกครองแต่เป็นการ “มอบ” ให้องค์การของรัฐบาลไปจัดทำบริการสาธารณะ โดยแยกออกมาเป็นนิติบุคคลต่างหากจากรัฐ มีทรัพย์สินและผู้บริหารเป็นของตนเอง แต่ในขณะเดียวกันต้องอยู่ภายใต้การกำกับดูแลจากรัฐ

ทเนศวร์ เจริญเมือง (2539) ได้ให้ความหมายของการกระจายอำนาจหมายถึง ระบบการบริหารประเทศที่เปิดโอกาสให้ท้องถิ่นต่างๆ มีอำนาจในการจัดการกิจกรรมหลายๆ ด้านของตนเอง ไม่ใช่ปล่อยให้รัฐบาลกลางรวมศูนย์อำนาจในการจัดการกิจกรรมแทบทุกอย่างของท้องถิ่น กิจกรรมที่ท้องถิ่นต้องมีสิทธิจัดการดูแล มักได้แก่ ระบบสาธารณสุข โภค การศึกษา และศิลปวัฒนธรรม การดูแลทรัพย์สินและการดูแลรักษาสิ่งแวดล้อม ส่วนสองกิจการใหญ่ ซึ่งรัฐบาลกลางจะควบคุมไว้อย่างเด็ดขาด โดยไม่อนุญาตให้ท้องถิ่นเข้ามามีส่วนเกี่ยวข้อง ก็คือ การทหารและการต่างประเทศในขณะเดียวกัน พบว่าขอบเขตของการดูแลกิจการในท้องถิ่นของแต่ละประเทศต่างกันไปในรายละเอียดตามลักษณะเฉพาะของแต่ละประเทศ แต่ส่วนที่เหมือนกันและมีความสำคัญอย่างยิ่ง ก็คือ รัฐบาลกลางมิได้รวมศูนย์อำนาจการดูแลจัดการแทบทุกอย่างไว้ที่ตัวเอง แต่ปล่อยให้ท้องถิ่นมีบทบาทและอำนาจในการกำหนดลักษณะต่างๆ ในท้องถิ่นของตนเอง ในแง่ของการกระจายอำนาจในการจัดการบริหารประเทศดังกล่าวนี้ นับได้ว่าเป็นสิ่งที่มีเหตุผล ทั้งนี้เพราะประเทศหนึ่งๆ มีชุมชนมากมายรวมกัน มีอาณาบริเวณกว้างใหญ่ มี

ประชากรจำนวนมาก และแต่ละชุมชนก็มีปัญหาต่างๆมากมายแตกต่างกัน เป็นการยากที่คนในท้องถิ่นอื่นจะเข้าใจอย่างลึกซึ้ง และสามารถจัดเวลาไปดูแลและแก้ไขกิจการทุกอย่างได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ดังนั้นการเปิดโอกาสให้แต่ละท้องถิ่นดูแลจัดการปัญหาระดับท้องถิ่นด้วยตนเองจึงมีคุณประโยชน์สำคัญอย่างน้อย 5 ด้าน คือ

1. แบ่งเบาภาระของรัฐบาลกลาง
2. ทำให้ปัญหาในแต่ละท้องถิ่นได้รับการแก้ไขปรับปรุงได้อย่างมีประสิทธิภาพ และเป็นไปตามความต้องการของคนในท้องถิ่นนั้นๆ
3. ส่งเสริมให้คนแต่ละท้องถิ่นได้แสดงความสามารถพัฒนาบทบาทของตนเองในการดูแลรับผิดชอบท้องถิ่นของตน
4. เป็นพื้นฐานสำคัญของคนในท้องถิ่นในการก้าวขึ้นไปดูแลแก้ไขปัญหาระดับชาติ
5. เสริมสร้างความมั่นคงและเข้มแข็งให้แก่ชุมชนและทั้งประเทศ เนื่องจากปัญหาต่างๆได้รับการแก้ไข สังคมมีความมั่นคง และเจริญก้าวหน้า ประชาชนมีคุณภาพและมีบทบาทในการจัดการดูแลสังคมของตนเอง

การเปิดโอกาสให้ประชาชนในแต่ละท้องถิ่นได้ดูแลบ้านเมืองของตนเอง ซึ่งเป็นปรัชญาที่สอดคล้องกับหลักการของแนวคิดที่เรียกว่า บริบททางสังคม (Social Context) ที่มองเห็นความสัมพันธ์ระหว่างคนกับสิ่งแวดล้อมรอบตัวเขา คนที่อยู่ห่างไกลจากท้องถิ่นหนึ่งย่อมไม่สามารถเข้าใจท้องถิ่นอื่นได้ดีเท่ากับคนในท้องถิ่นนั้น และแม้ว่าจะมีคนบางคนจากท้องถิ่นอื่นที่มีความสามารถในการมองปัญหาต่างๆ ของท้องถิ่นนั้นได้ชัดเจน แต่ในท้ายที่สุดแล้วการผลักดันให้คนในท้องถิ่นของตนเองสนใจ และรับรู้ปัญหาของตน รู้สึกรับผิดชอบ ห่วงใย และหวงแหนท้องถิ่นของตน ย่อมเป็นเงื่อนไขสำคัญยิ่งที่จะทำให้ท้องถิ่นนั้นมีคนดูแลรักษาตลอดไป เมื่อเราพูดถึงการกระจายอำนาจหรือการรวมศูนย์อำนาจ สิ่งแรกที่ต้องพิจารณาเป็นสำคัญ ก็คือ ลักษณะ 2 ด้านของปัญหานี้ นั่นคือ การมีรัฐบาลกลางและส่วนท้องถิ่น ไม่มีเพียงแต่ฝ่ายหนึ่งฝ่ายใดเท่านั้น เนื่องจากทั้งสองฝ่ายต่างต้องพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกัน เจกเช่นเดียวกับ สังคมใดที่รวมศูนย์อำนาจไว้ทุกๆ ทาง ก็คือ สังคมที่รวมศูนย์ปัญหาไว้ทุกๆ ทาง นั่นก็คือการสะสมโอกาสที่จะก้าวไปสู่การแตกสลายและความหายนะมากขึ้น เป็นลำดับ ในทำนองเดียวกัน สังคมที่มีแต่การกระจายอำนาจแต่เพียงอย่างเดียว สังคมนั้นก็ไม่มีรัฐบาล รัฐบาลก็ไม่สามารถดำรงอยู่ได้ จะสังเกตเห็นได้ว่า สังคมในประเทศไทยยังมีความเข้าใจที่แตกต่างกันเกี่ยวกับการกระจายอำนาจ เช่นหลายคนมองว่าไม่ควรใช้คำว่ากระจายอำนาจ แต่ควรใช้คำว่า การคืนอำนาจให้ท้องถิ่น เพราะ

รัฐบาลกลางเอาอำนาจท้องถิ่นไป จึงต้องทวงคืนมา ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึง การเป็นอุปสรรคที่ขวางกั้นการ ดำเนินการการกระจายอำนาจต่อไป

จากรายละเอียดที่ได้กล่าวมาทั้งหมดนั้น จะสังเกตเห็นได้ว่า ประชาชนในสังคมไทยยังต้องทำ ความเข้าใจในพื้นฐานของการกระจายอำนาจอีกครั้งว่า

1. การกระจายอำนาจเป็นรูปแบบหนึ่งของการบริหารประเทศอย่างหนึ่ง และเป็นองค์ประกอบ อันสำคัญของสังคมประชาธิปไตย
2. สาระสำคัญของรูปแบบการบริหารดังกล่าวอยู่ที่การเปิดโอกาสให้ท้องถิ่นได้ใช้อำนาจในการ จัดการดูแลท้องถิ่นของตนเอง
3. คำว่า “การกระจายอำนาจ” มิใช่คำขวัญทางการเมืองแต่เป็นการปฏิบัติการพื้นฐานที่จำเป็น สำหรับทั้งการปกครองและการบริหารของทุกประเทศ

ลิขิต วีระเวทิน(2539:269) ได้ทำการอธิบายถึงการกระจายอำนาจหมายถึง การมอบอำนาจการ ปกครองให้คนในท้องถิ่น โดยมีอิสระในการปกครองตนเอง การบริหารท้องถิ่น มีงบประมาณของตนเอง มีเจ้าหน้าที่ของตนเอง และมีฐานะเป็นนิติบุคคล

จากการให้นิยามความหมาย และแนวความคิดเกี่ยวกับการกระจายอำนาจของนักวิชาการหลาย ท่านจึงสามารถทำการสรุปได้ว่า การกระจายอำนาจ(*Decentralization*) คือ การให้ความเป็นอิสระและ อำนาจในด้านต่างๆแก่ชุมชนท้องถิ่นและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต่างๆของประเทศ สามารถกำหนด ความเป็นไปและดำเนินการบริหารงานต่างๆ ด้วยตนเองทั้งนี้เพื่อให้เป็นไปตามความต้องการของ ท้องถิ่นมากที่สุด ดังจะสังเกตเห็นได้ว่า การกระจายอำนาจแบ่งออกได้เป็น 2 รูปแบบ คือ

1. การกระจายอำนาจสู่ท้องถิ่น หรือ กระจายอำนาจตามอาณาเขต หมายถึง การมอบอำนาจ ให้ท้องถิ่นจัดทำกิจการหรือบริการสาธารณะบางเรื่องภายในเขตของแต่ละท้องถิ่น และท้องถิ่นมีอิสระใน การปกครองตนเองพอสมควร
2. การกระจายอำนาจตามบริการหรือการกระจายอำนาจทางเทคนิค หมายถึง การโอนกิจการ บริการสาธารณะบางกิจการจากรัฐ หรือองค์กรปกครองส่วนกลางไปให้หน่วยงานบางหน่วยงาน รับผิดชอบจัดทำแยกต่างหากและอย่างเป็นอิสระ โดยปกติแล้วจะเป็นกิจการซึ่งการจัดทำต้องอาศัย ความรู้ความชำนาญทางเทคโนโลยีแขนงใดแขนงหนึ่งเป็นพิเศษ เช่น การสื่อสาร วิทยุกระจายเสียง โทรทัศน์ และการผลิตกระแสไฟฟ้า เป็นต้น

และภายใต้ การให้นิยามความหมายและแนวความคิดเกี่ยวกับการกระจายอำนาจของ นักวิชาการหลากหลายท่านนั้น สามารถกล่าวได้ว่า สภาพการณ์การกระจายอำนาจจะเกิดขึ้นได้อย่าง สมบูรณ์นั้น ต้องประกอบไปด้วยองค์ประกอบของการกระจายอำนาจใน 4 ประการด้วยกัน ดังนี้ คือ

1. ความเป็นนิติบุคคล(Artificial Person)

การกระจายอำนาจการปกครองนั้น จะต้องมืองค์กรเป็นนิติบุคคลต่างหากจากองค์กรของรัฐบาลกลาง การมืองค์กรเป็นนิติบุคคลต่างหากนี้ก็เพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติหน้าที่ของตน องค์กรเหล่านี้จะต้องมีงบประมาณของตนเอง มีทรัพย์สิน หนี้สินของตนเองและมีเจ้าหน้าที่เพื่อการปฏิบัติหน้าที่ของตนเอง

2. มีอำนาจอิสระในการบริหารงาน(Autonomy)

ความมีอำนาจอิสระในการปฏิบัติหน้าที่ เป็นหลักการที่สำคัญประการหนึ่งของการกระจายอำนาจการปกครอง เพราะหากองค์กรนั้น ไม่มีอำนาจอิสระในการปฏิบัติหน้าที่จะต้องรอคำสั่งจากรัฐบาลกลางอยู่เสมอ องค์กรเช่นนี้จะมีลักษณะไม่ผิดไปจากหน่วยงานการปกครองส่วนภูมิภาค ซึ่งมีฐานะเป็นตัวแทนของรัฐบาลกลางที่ประจำอยู่ในภูมิภาคต่างๆทั่วประเทศ องค์กรปกครองท้องถิ่นจะต้องมีอำนาจอิสระในการปฏิบัติภารกิจของตนเอง ตลอดจนมีอำนาจอิสระพอสมควรในการกำหนดนโยบายหรือการตัดสินใจในการแก้ไขปัญหาต่างๆได้ แต่ก็มิใช่ว่า การมีอำนาจอิสระขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้นจะต้องมีพอสมควรไม่มากเกินไป จนทำให้เกิดความกระทบกระเทือนต่อเอกภาพและอธิปไตย(Unity and Sovereignty) ของประเทศ หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมิใช่เป็นสถาบันทางการเมืองที่มีอำนาจอธิปไตยเป็นของตนเอง หากแต่มีอำนาจหน้าที่ตามกฎหมายกำหนดให้ และให้มืองค์กรที่จำเป็นสำหรับทำหน้าที่ทางด้านนิติบัญญัติและบริหารกิจการมอันเป็นหน้าที่ของตนเองเท่านั้น

3. ประชาชนในท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการเลือกผู้บริหารและผู้นำที่นิติบัญญัติ

การมีส่วนร่วมในการปกครองตนเองในท้องถิ่นของประชาชนนั้น อาจจะทำได้หลายระดับแล้วแต่ความสามารถและความสนใจของประชาชนในท้องถิ่นเป็นสำคัญ เช่น ประชาชนบางคนอาจจะมีส่วนร่วมในกิจกรรมของท้องถิ่น เฉพาะการไปใช้สิทธิเลือกตั้งตัวแทนของตนเองเข้าไปปฏิบัติหน้าที่ในตำแหน่งต่างๆขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเท่านั้น แต่ในขณะเดียวกันบางคนอาจมีความสนใจที่จะเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมการปกครองตนเองของท้องถิ่นมากกว่านั้น ถึงขั้นสมัครเข้ารับเลือกตั้งเป็นตัวแทนของประชาชน เพื่อให้ได้มีโอกาสเข้ามามีบทบาทในการดำเนินกิจกรรม อันเป็นหน้าที่ขององค์กรปกครองท้องถิ่นด้วยตนเอง

4. มีงบประมาณของตนเอง

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องมีอำนาจในการจัดเก็บรายได้ด้วยตนเอง รวมไปถึงการมีอำนาจในการบริหารงบประมาณที่ได้มานั้นด้วยตนเอง ซึ่งทำให้การบริหารงานของหน่วยงานนั้น มีการวางแผนการปฏิบัติงาน ตั้งแต่การจัดเก็บรายได้และนำรายได้นั้นมาบริหารงานภายในหน่วยงานนั้นๆ ตลอด

ถึงการบริการให้แก่ประชาชนในเขตพื้นที่รับผิดชอบ โดยอำนาจการตัดสินใจอยู่ที่หน่วยงานท้องถิ่นทั้งหมด

ตามองค์ประกอบทั้ง 4 ประการของหลักการกระจายอำนาจ หากหน่วยงานส่วนท้องถิ่นมีองค์ประกอบครบทั้ง 4 ประการ หน่วยงานส่วนท้องถิ่นนั้นๆ ก็จะสามารถดำเนินการได้โดยปราศจากเงื่อนไข หรือการควบคุม หรือการแทรกแซงจากหน่วยงานในระดับสูงกว่าไม่ว่าจะเป็นส่วนกลางและส่วนภูมิภาค จากลักษณะของหน่วยงานส่วนท้องถิ่นดังกล่าว ย่อมสะท้อนให้เห็นว่า เป็นหน่วยงานส่วนท้องถิ่นที่มีความสมบูรณ์ และพร้อมที่จะปฏิบัติงาน เพื่อท้องถิ่นของตนเองอย่างมีประสิทธิภาพ แต่ทั้งนี้ ก็ย่อมจะขึ้นอยู่กับส่วนประกอบอื่นๆ อีกด้วย

นอกจากนี้การกระจายอำนาจจะสมบูรณ์ได้ไม่เพียงแต่การมีองค์ประกอบทั้ง 4 ประการที่ได้กล่าวไว้ในข้างต้นเท่านั้น หากยังต้องอยู่ภายใต้เงื่อนไขปัจจัย 3 ประการดังนี้ คือ

1. สภาวะของชุมชน

เงื่อนไขประการแรกของการกระจายอำนาจทางการเมืองสู่ชุมชนระดับล่าง คือ การมีอยู่ของชุมชน อันเป็นหน่วยที่จะรับการกระจายอำนาจ ซึ่งการกระจายอำนาจจะมีโอกาสประสบผลสำเร็จได้ก็ต่อเมื่อมีชุมชนที่เข้มแข็ง มีความต้องการปกครองตนเอง ยิ่งถ้ามีชุมชนที่มีศักยภาพทางการเงินการคลัง มีผู้นำที่เข้มแข็ง มีความสามัคคีกลมเกลียวกัน มีวัฒนธรรมที่เน้นการช่วยเหลือเกื้อกูลซึ่งกันและกัน เห็นประโยชน์ของชุมชนส่วนร่วม และมีวัฒนธรรมประชาธิปไตยด้วยแล้ว ย่อมที่จะส่งผลทำให้การกระจายอำนาจมีโอกาสที่จะประสบผลสำเร็จสูง ในทางตรงกันข้าม ถ้าในพื้นที่หนึ่งมีคนอยู่รวมกันหนาแน่น แต่ไม่มีความเป็นชุมชน คือ ต่างคนต่างอยู่ ไม่สนใจที่ดำเนินกิจกรรมสาธารณะประโยชน์ร่วมกัน ไม่เกื้อกูลซึ่งกันและกัน ไม่มีผู้นำชุมชน ด้วยสภาวะการณ์เช่นนี้ ย่อมส่งผลทำให้การกระจายอำนาจมีโอกาสประสบผลสำเร็จได้ยาก

2. สภาวะขององค์กร

องค์กรต่างๆ มีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีการปรับตัวให้ทันกับสภาวะแวดล้อมตลอดเวลา ไม่ว่าจะเป็นในเรื่องของการปรับเปลี่ยนกลยุทธ์ เทคนิคการทำงาน เป็นต้น กรณีเช่นนี้จะถือได้ว่าเป็นการเอื้อต่อการเกิดการกระจายอำนาจ ในทางตรงกันข้าม หากองค์กรมีสภาวะแวดล้อมคงที่ เน้นวิธีการทำงานแบบเดิมๆ ที่ต้องการรักษาสภาพเดิมไว้ไม่ส่งเสริมการขยายตัวหรือเปลี่ยนแปลงรูปแบบการทำงาน ซึ่งในกรณีเช่นนี้ การรวมอำนาจการบริหารและการตัดสินใจอาจมีความเหมาะสมมากกว่าการกระจายอำนาจการบริหารและการตัดสินใจ

สภาวะของผู้บริหารในหน่วยงาน หรือองค์กรระดับล่างยังเป็นเงื่อนไขอีกประการหนึ่งที่จะส่งผลทำให้การกระจายอำนาจประสบผลสำเร็จ ดังนั้นเมื่อหน่วยงานหรือองค์กรระดับล่างมีอำนาจในการ

ตัดสินใจผู้บริหารหน่วยงานหรือองค์กรระดับล่างจึงจำเป็นต้องใช้ดุลพินิจ (*Discretion*) หรืออำนาจของตนเอง เพื่อประโยชน์สูงสุดของหน่วยงานหรือองค์กร อย่างไรก็ตามในความเป็นจริงอาจพบว่า ผู้บริหารระดับล่างอาจมีการตัดสินใจที่ผิดพลาดด้วยความรู้เท่าไม่ถึงการณ์ หรือเพราะความด้อยประสิทธิภาพของผู้บริหาร หรืออาจมีแรงจูงใจที่จะใช้ดุลพินิจ หรืออำนาจเพื่อตนเองหรือพวกพ้อง ด้วยเหตุนี้ การกระจายอำนาจจึงประสบผลสำเร็จได้ยาก

นอกจากนี้ วัฒนธรรมขององค์กรก็เป็นอีกปัจจัยหนึ่งที่เอื้อให้การกระจายอำนาจประสบผลสำเร็จสังเกตได้จาก องค์กรที่ใช้วิธีการบริหารแบบมีส่วนร่วมอย่างกว้างขวาง นับตั้งแต่ลูกค้า หรือผู้ให้บริการ และพนักงานระดับล่างสุดขึ้นมาจนถึงผู้บริหารระดับสูง มีวัฒนธรรมแบบประชาธิปไตย เปิดเผย โปร่งใส ย่อมเกื้อกูลสนับสนุนให้การกระจายอำนาจประสบความสำเร็จได้สูง ในทางตรงกันข้าม หากเป็นองค์กรที่มีวัฒนธรรมเผด็จการ มีการบริหารงานแบบปิดตัวเอง หรือผู้คนในและนอกองค์กรมีท่าทีเมินเฉยต่อกัน และกัน ไม่สนใจองค์กร การกระจายอำนาจย่อมที่จะประสบผลสำเร็จได้ยาก

อีกทั้งศักยภาพของบุคลากรในองค์กรระดับล่าง ยังถือเป็นอีกปัจจัยหนึ่งที่จะส่งผลทำให้การกระจายอำนาจสู่ท้องถิ่นอยู่ในสภาวะที่สมบูรณ์ อาทิเช่น องค์กรที่มีบุคลากรที่มีความพร้อม มีศักยภาพสูง มีความกระตือรือร้น และมีความรับผิดชอบต่อนหน้าที่สูง เมื่อได้รับโอกาสในการตัดสินใจอย่างอิสระก็ได้อาจแสดงความสามารถในการพัฒนาองค์กรให้เจริญก้าวหน้าได้นั้น ถือได้ว่า เป็นองค์ประกอบที่ส่งผลทำให้แนวคิดในการกระจายอำนาจประสบผลสำเร็จได้

3. ลักษณะกิจกรรม

กิจกรรมในแต่ละประเภทมีขนาดของการดำเนินการที่แตกต่างกัน ซึ่งกิจกรรมบางประเภทสามารถดำเนินการในขนาดใหญ่ที่ต้องอาศัยการมีต้นทุนค่อนข้างสูงในการสนับสนุนการดำเนินการ ในขณะที่เดียวกัน มีกิจกรรมบางประเภทสามารถดำเนินการในขนาดเล็กที่อาศัยการมีต้นทุนที่ค่อนข้างต่ำ ก็สามารถดำเนินการได้ ดังนั้น การกระจายอำนาจในส่วนของกิจกรรมให้แก่หน่วยงานระดับล่างนั้น ควรมีการยึดหลักในการพิจารณาถึงขีดความสามารถในการรับผิดชอบ และการดำเนินการในแต่ละกิจกรรมของแต่ละหน่วยงานหรือองค์กรระดับล่างด้วย เพื่อป้องกันการเกิดขึ้นของปัญหาในการดำเนินการของหน่วยงานหรือองค์กรระดับล่าง ซึ่งสภาวะของการที่หน่วยงานหรือองค์กรระดับล่างไม่สามารถดำเนินการได้นั้น ย่อมส่งผลทำให้การกระจายอำนาจอยู่ในสภาวะที่ไม่สมบูรณ์

ดังนั้นจึงสามารถทำการสรุปได้ว่า การกระจายอำนาจจะบรรลุเป้าหมายตามแนวความคิดที่ได้กล่าวไว้ในข้างต้นนั้นต้องขึ้นอยู่กับองค์ประกอบและเงื่อนไขของการกระจายอำนาจที่ได้กล่าวไว้ในข้างต้น

2.4 แนวคิดการมีส่วนร่วมของประชาชน

จากการทบทวนวรรณกรรมเกี่ยวกับแนวคิดการมีส่วนร่วมของประชาชน นั้น พบว่า ความหมายการมีส่วนร่วมของประชาชนได้มีการกำหนดแตกต่างกัน ตามบริบททางสังคมและการเมือง อันมีรายละเอียดดังต่อไปนี้ คือ

คะเนิงนิจ ศรีบัวเอี่ยม และคณะ (2545) ให้ความหมายการมีส่วนร่วมของประชาชน (Public Participation) หมายถึง การกระจายโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมทางการเมือง และการบริหารเกี่ยวกับการตัดสินใจในเรื่องต่าง ๆ รวมทั้ง การจัดสรรทรัพยากรของชุมชนและของชาติ ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อวิถีชีวิตและความเป็นอยู่ของประชาชน โดยการให้ข้อมูล แสดงความคิดเห็น ให้คำแนะนำปรึกษา ร่วมวางแผน ร่วมปฏิบัติรวมตลอดจนการควบคุมโดยตรงจากประชาชน

ส่วนถวิลวดี บุรีกุล และคณะ (2551) ให้ความหมายว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนเป็นกระบวนการซึ่งประชาชน หรือผู้มีส่วนได้ส่วนเสียได้มีโอกาสแสดงทัศนะ และเข้าร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ที่มีผลต่อชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชนรวมทั้งมีการนำความคิดเห็นดังกล่าวไปประกอบการพิจารณา กำหนดนโยบายและการตัดสินใจของรัฐ การมีส่วนร่วมของประชาชนเป็นกระบวนการสื่อสารในระบบเปิด กล่าวคือ เป็นการสื่อสารสองทาง ทั้งอย่างเป็นทางการและไม่เป็นทางการ ซึ่งประกอบไปด้วยการแบ่งสรรข้อมูลร่วมกันระหว่างผู้มีส่วนได้ส่วนเสียและเป็นการเสริมสร้างความสามัคคีในสังคม ทั้งนี้เพราะการมีส่วนร่วมของประชาชนเป็นการเพิ่มคุณภาพของการตัดสินใจ การลดค่าใช้จ่ายและการสูญเสียเวลา เป็นการสร้างฉันทามติ และทำให้ง่ายต่อการนำไปปฏิบัติ อีกทั้งช่วยหลีกเลี่ยงการเผชิญหน้าใน “กรณีที่น่าจะรุนแรง” ช่วยให้เกิดความน่าเชื่อถือและความชอบธรรม และช่วยให้ทราบความห่วงกังวลของประชาชนและค่านิยมของสาธารณชนรวมทั้งเป็นการพัฒนาความเชี่ยวชาญ และความคิดสร้างสรรค์ของสาธารณชน ซึ่งเป็นไปในทางเดียวกันกับอรรถ กักพล (2546) กล่าวว่า การมีส่วนร่วมของประชาชน คือ กระบวนการซึ่งประชาชน หรือผู้มีส่วนได้เสียได้มีโอกาสแสดงทัศนะ และเปลี่ยนข้อมูลและความคิดเห็น เพื่อแสวงหาทางเลือกและการตัดสินใจต่าง ๆ เกี่ยวกับโครงการที่เหมาะสมและเป็นที่ยอมรับร่วมกัน ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องจึงควรเข้าร่วมในกระบวนการนี้ตั้งแต่เริ่มจนกระทั่งถึงการติดตามและประเมินผล เพื่อให้เกิดความเข้าใจและการรับรู้-เรียนรู้ การปรับเปลี่ยนโครงการร่วมกัน ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อทุกฝ่าย

ทั้งนี้บรรศักดิ์ อูวรรณโณ และถวิลวดี บุรีกุล (2548) กล่าวถึง การมีส่วนร่วมในระบบประชาธิปไตย แบบมีส่วนร่วมว่าเป็นการเปิดโอกาสให้ประชาชนได้แสดงทัศนะและมีส่วนในการตัดสินใจในเรื่องต่าง ๆ ที่จะส่งผลต่อชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชนเอง นอกจากจะช่วยให้การตัดสินใจของผู้เสนอโครงการหรือรัฐบาลมีความรอบคอบ และสอดคล้องกับปัญหาและความต้องการของประชาชนมากยิ่งขึ้นแล้ว ยังเป็นการควบคุมการบริหารงานของรัฐบาลให้มีความโปร่งใส (transparency) ตอบสนองต่อ

ปัญหาและความต้องการของประชาชน (responsiveness) และมีความรับผิดชอบหรือสามารถตอบคำถามของประชาชนได้ (accountability) อีกด้วย ซึ่งเท่ากับเป็นการส่งเสริมการปกครองระบอบประชาธิปไตยให้สมบูรณ์มากยิ่งขึ้นอีกด้วย

จากความหมายดังกล่าวอาจสรุปได้ว่า การมีส่วนร่วมของประชาชน หมายถึง การเปิดโอกาสให้ประชาชนมีสิทธิในกระบวนการนโยบายสาธารณะทั้งในด้านการให้และรับรู้ข้อมูลข่าวสาร การให้ความคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะ การร่วมตัดสินใจ ทั้งในขั้นตอนการริเริ่มนโยบาย การจัดทำแผนงาน โครงการ หรือกิจกรรมที่อาจมีผลกระทบต่อคุณภาพชีวิตและสิ่งแวดล้อม การวางแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม การจัดการสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติ รวมทั้งการปฏิบัติ การติดตามและประเมินผลตามนโยบายแผนงานโครงการหรือกิจกรรมนั้น

การมีส่วนร่วมของประชาชนที่มีประสิทธิผล

การมีส่วนร่วมของประชาชนที่มีประสิทธิผล จะต้องประกอบด้วยปัจจัย (ถวิลวดี บุรีกุล และคณะ , 2551) ดังต่อไปนี้

- 1 ข้อมูลจากประชาชนส่งผ่านไปยังผู้เสนอนโยบาย หรือโครงการต่าง ๆ เพื่อให้ผู้ที่กำหนดนโยบาย หรือผู้ที่เสนอโครงการนั้น ๆ ได้ทราบถึงธรรมชาติและแนวคิดของสังคม
- 2 ข้อมูลทางเทคนิคเกี่ยวกับเรื่องที่เป็นประเด็นสนใจจากผู้เสนอโครงการส่งผ่านไปยังประชาชน
- 3 การแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารและความเชื่อระหว่างประชาชนกับผู้กำหนดนโยบาย หรือผู้เสนอโครงการ หรือระหว่างประชาชนด้วยกันเอง
- 4 ข้อมูลจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียและประชาชนผู้สนใจจะต้องได้รับการนำเข้าสู่กระบวนการตัดสินใจ

เงื่อนไขของการมีส่วนร่วมของประชาชน

เงื่อนไขของการมีส่วนร่วมของประชาชน (ถวิลวดี บุรีกุล และคณะ, 2551) ประกอบด้วย

- 1 การมีอิสรภาพในการเข้าร่วม โดยต้องเป็นไปด้วยความสมัครใจ
- 2 มีความเสมอภาคในการเข้าร่วมกิจกรรม
- 3 ผู้เข้าร่วมต้องมีความสามารถพอที่จะเข้าร่วมกิจกรรม อาทิ มีความเข้าใจในเรื่องนั้น ๆ นั้นแสดงว่าจะต้องมีการพัฒนาศักยภาพในพวกเขาสามารถเข้ามามีส่วนร่วมได้

กระบวนการมีส่วนร่วม มี 4 ขั้น คือ

ขั้นที่ 1 มีส่วนร่วมในการวางแผน

ประกอบด้วยการรับรู้ เข้าถึงข้อมูลเกี่ยวกับการวางแผนและร่วมวางแผนกิจกรรม

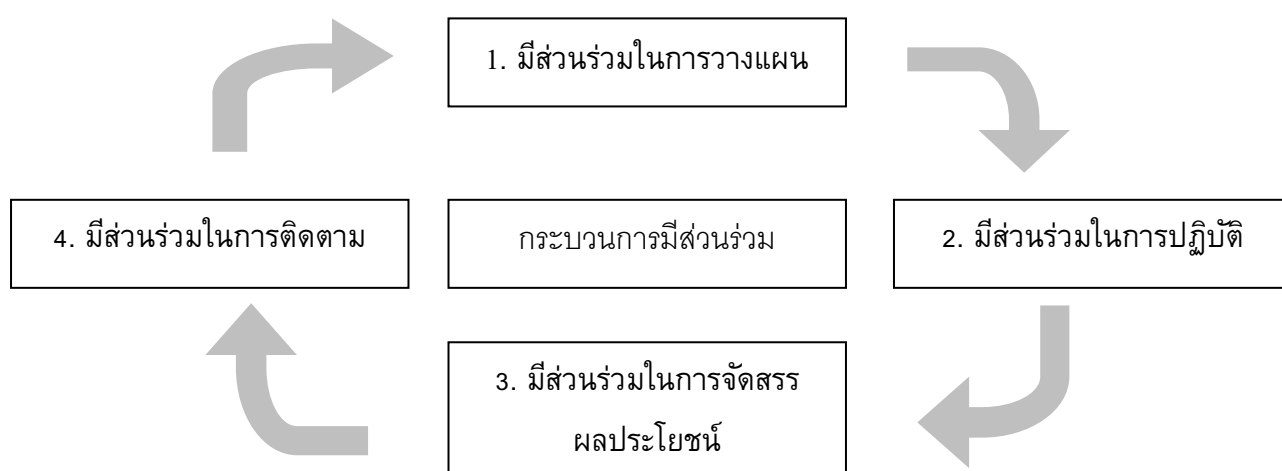
ขั้นที่ 2 มีส่วนร่วมในการปฏิบัติ/ดำเนินการ

ประกอบด้วยการเกี่ยวข้องกับการดำเนินการในกิจกรรมต่าง ๆ และการตัดสินใจ

ขั้นที่ 3 มีส่วนร่วมในการจัดสรรผลประโยชน์

เป็นการมีส่วนร่วมในการจัดสรรประโยชน์ หรือผลของกิจกรรมหรือผลของการตัดสินใจที่เกิดขึ้น

ขั้นที่ 4 มีส่วนร่วมในการติดตามประเมินผล

ที่มา ถวิลวดี บุรีกุล และคณะ (2551)

ลำดับขั้นของการมีส่วนร่วม

ลำดับขั้นของการมีส่วนร่วมที่เริ่มต้นตั้งแต่การรับรู้ข้อมูลโดยประชาชน หรือการแจ้งให้ประชาชนทราบ (Notification) และการปรึกษาหารือ (Consultation) จนการร่วมตัดสินใจ (Decision making) และประเมินผล (Evaluation)

7 ยุติหรือต่อเนื่อง (Termination and Continuation)
6 ติดตามตรวจสอบ/ประเมินผล (Monitoring & Evaluation)
5 ดำเนินการ/ปฏิบัติ (Implementation)
4 ตัดสินใจ (Decision making)
3 วางแผน (Planning)
2 ปรึกษาหารือ (Consultation)
1 แจ้งให้ทราบ (Notification)

ที่มา ถวิลวดี บุรีกุล และเมธิศา พงษ์ศักดิ์ศรี (2548)

การออกแบบโครงการมีส่วนร่วมของประชาชน

ระยะที่หนึ่งประกอบด้วยการวิเคราะห์บริบทของการตัดสินใจที่โครงการมีส่วนร่วมของประชาชนที่จะนำไปใช้ ในระยะนี้งานที่ต้องทำคือ การทำให้กระบวนการตัดสินใจมีความชัดเจน พร้อมทั้งพิจารณาถึงว่ามีประเด็นไหนหรือไม่ในตัวกระบวนการที่อาจจะมีผลต่อความน่าเชื่อถือของกระบวนการการมีส่วนร่วมนี้ และการตัดสินใจเกี่ยวกับการนำการมีส่วนร่วมของประชาชนมาใช้ในเรื่องนี้มีความจำเป็นไหม ถึงแม้ว่า ระยะนี้ส่วนใหญ่จะเกี่ยวกับบริบทของการตัดสินใจ และไม่ใช่ตัวกระบวนการมีส่วนร่วมจริง ๆ แต่ก็ถือว่าความจำเป็นที่ต้องดำเนินการก่อนการมีส่วนร่วมจริง ๆ ที่จะนำมาบูรณาการเข้าไปในกระบวนการตัดสินใจ

ระยะที่สองจะเกี่ยวข้องกับประเภทของบุคคลที่จะมาร่วมวางแผน ซึ่งจะเริ่มคิดเมื่อเขากำลังพูดถึงการพัฒนาแผนการมีส่วนร่วม พิจารณาถึงกิจกรรมที่สอดคล้องกับขั้นตอนของกระบวนการการตัดสินใจอย่างไร การวางแผนระยะนี้ มักจะเรียกว่ากระบวนการวางแผนจะเกี่ยวข้องกับการวิเคราะห์อย่างรอบคอบ ดูว่าเรากำลังพยายามจะทำอะไรให้สำเร็จกับสาธารณะชนในแต่ละระยะในกระบวนการตัดสินใจและพัฒนาถึงเทคนิคที่ดีที่สุดที่อาจนำมาใช้เพื่อให้ตรงกับวัตถุประสงค์

2.5 แนวคิดเกี่ยวกับความเชื่อมั่น

มีนักวิชาการหลายท่านที่ได้ให้ความหมายของความเชื่อมั่น ไว้ดังนี้ คือ

สุนทรีย์ โคมิน (2539: 7) กล่าวว่า ความเชื่อมั่นเป็นความนึกคิดยึดถือ โดยที่เจ้าตัวจะรู้ตัวหรือไม่ก็ตาม เป็นสิ่งที่สามารถจะศึกษาและวัดได้จากคำพูดและการกระทำของคน

สถาพร ศรสัจจ (2533: 28) ให้ความหมายของความเชื่อมั่นไว้ว่า ความเชื่อมั่น หมายถึง การยอมรับข้อเสนออย่างใดอย่างหนึ่งว่าเป็นความจริง การยอมรับนี้อาจจะเกิดจากสติปัญญา เหตุผล หรือศรัทธา โดยไม่ต้องมีเหตุผลใด ๆ รองรับก็ได้

ทัศนีย์ ทานตวนิช (2533: 3) กล่าวว่า ความเชื่อมั่น คือ การยอมรับนับถือว่าเป็นความจริงหรือมีอยู่จริง การยอมรับหรือการยึดมั่นนี้ อาจมีหลักฐานเพียงพอที่จะพิสูจน์ได้ หรืออาจไม่มีหลักฐานที่จะพิสูจน์สิ่งนั้นให้เห็นจริงได้

ประเภทของความเชื่อมั่น

ทัศนีย์ ทานตวนิช (2533: 1) ได้จัดแบ่งประเภทของความเชื่อว่ามี 4 ประเภท ได้แก่

1. ความเชื่อตามที่เป็นอยู่ เป็นการเชื่อในสิ่งหนึ่งสิ่งใดว่า จริง-เท็จ ถูก-ผิด เช่น ความเชื่อที่ว่าโลกกลม พระอาทิตย์ขึ้นทางทิศตะวันออก เป็นต้น
2. ความเชื่อเชิงประเมินค่า เป็นความเชื่อที่แฝงความรู้สึก รวมทั้งมีการประเมินในขณะเดียวกัน เช่น เชื่อว่าบุหรีเป็นสิ่งที่อันตรายต่อสุขภาพ เป็นต้น
3. ความเชื่อเกี่ยวกับสิ่งที่ควรทำและควรห้าม เป็นความเชื่อที่ว่าสิ่งใดที่พึงปรารถนา-ไม่พึงปรารถนา เช่น เชื่อว่าเด็กควรเคารพเชื่อฟังผู้ใหญ่ เป็นต้น
4. ความเชื่อเกี่ยวกับสาเหตุ เป็นความเชื่อในสภาพที่ก่อให้เกิดผลอย่างใดอย่างหนึ่งตามมา เช่น เชื่อว่าการตัดไม้ทำลายป่าทำให้เกิดความแห้งแล้ง การสร้างเขื่อนเป็นการทำลายสิ่งแวดล้อมตามธรรมชาติ เป็นต้น

การเกิดและการเปลี่ยนความเชื่อมั่น

ทัศนีย์ ทานตวนิช (2533: 12-13) ได้กล่าวถึง การเกิดและการเปลี่ยนความเชื่อมั่นของบุคคลใดคนหนึ่งขึ้นอยู่กับปัจจัยต่าง ๆ ดังนี้

1. การเกิดของความเชื่อ ความเชื่ออาจจะเกิดได้จากหลายปัจจัย ดังนี้

1.1 เกิดจากประสบการณ์ตรง เป็นความเชื่อที่บุคคลได้ประสบมาด้วยตนเอง อาจจะด้วยความบังเอิญ เป็นเรื่องของธรรมชาติ หรือมีผู้ทำให้เกิดขึ้นก็ตาม ทั้งนี้อาจจะจริงหรือไม่เป็นจริงก็ได้

1.2 เกิดจากการได้รับข่าวสารต่อ ๆ กันมา หรืออ้างถึงคำโบราณที่ยึดถือกันมา หรือการโฆษณาชวนเชื่อ เป็นความเชื่อที่เกิดจากการคำกล่าวอ้างต่อ ๆ กันมา หรืออ้างถึงคำกล่าวโบราณที่เชื่อถือและยอมรับกันมา หรือใช้สื่อต่าง ๆ ในการโฆษณาชวนเชื่อ ซึ่งสามารถโน้มน้าวให้ผู้ฟังเชื่อถือได้

1.3 เกิดจากการที่ได้ปฏิบัติสืบต่อ ๆ กันมาของคนรุ่นก่อน เป็นความเชื่อที่เกิดจากพิธีกรรม หรือการปฏิบัติที่ทำสืบต่อกันมา อาจถือเป็นเรื่องของวัฒนธรรมและประเพณีทางสังคม ซึ่งสร้างให้เกิดความเชื่อในกลุ่มคนได้ง่าย

1.4 เกิดจากการนึกคิดเอาเองตามความรู้สึกของตน เป็นความเชื่อที่คาดเดา หรือคิดเอาเอง หรือรู้สึกไปเอง อาจจะไม่มีความรู้ใด ๆ มาสนับสนุน

2. การเปลี่ยนความเชื่อ มีหลายปัจจัยที่ทำให้คนเปลี่ยนความเชื่อได้ ดังนี้

2.1 ประสบการณ์ตรง โดยที่ตนเองได้ประสบกับเหตุการณ์ หรือสิ่งใหม่อื่น ๆ ที่ขัดแย้งกับความเชื่อเดิม

2.2 ความเชื่อบางอย่างอาจได้รับการพิสูจน์ทางวิทยาศาสตร์แล้วพบว่าไม่เป็นจริงตามที่เชื่อถือ

2.3 การล้มเลิกพิธีกรรมหรือประเพณีการปฏิบัติบางอย่างที่ทำสืบต่อกันมา

2.4 การรู้จักใช้เหตุและผลในการวิเคราะห์ความเชื่อของตนเอง หรือปฏิบัติด้วยตนเองจนรู้ความเป็นจริง

ประโยชน์และโทษที่จะได้รับจากความเชื่อมั่น

ทัศนีย์ ทานตวนิช (2533: 14) ได้กล่าวสรุปถึงประโยชน์และโทษที่จะได้รับจากความเชื่อมั่น ดังนี้

ประโยชน์ที่จะได้รับจากความเชื่อ

-ทำให้เกิดความเชื่อมั่นในการดำเนินชีวิตมากยิ่งขึ้น เพราะมีสิ่งที่เชื่อถือเป็นสิ่งยึดเหนี่ยว

-ทำให้เกิดกำลังใจและพลังที่จะต้องสู้กับอุปสรรค หากรู้สึกว่าคุณเองมีสิ่งที่เชื่อถือ
 ค้ำครอง

-ทำให้เกิดความสุขใจหากได้ปฏิบัติตามความเชื่อที่มีอยู่

โทษที่จะได้รับจากความเชื่อ

1. อาจทำให้หลงผิดและปฏิบัติตนไปในทางที่ผิดได้
2. อาจทำให้เสียโอกาสในการกระทำสิ่งต่างๆ ได้
3. อาจทำให้เกิดความเชื่อมั่นมากเกินไปจนกลายเป็นความประมาทและทำให้เกิด
 ความ
 สูญเสียได้
4. อาจทำให้ขาดการไตร่ตรองที่ดี หรือขาดการใช้เหตุผลในการกระทำสิ่งต่างๆ
5. อาจทำให้การแสดงออกต่างๆ ไม่เป็นที่ยอมรับของสังคม

2.6 ทฤษฎีการยอมรับ

มีนักวิชาการหลายท่านที่ได้อธิบายความหมายของการยอมรับไว้ดังนี้

Dillon and Morris (1996) “การยอมรับ คือ การที่บุคคลแสดงทัศนคติหรือความเชื่อของตนผ่าน
 ออกมาทางพฤติกรรม โดยแต่ละบุคคลก็จะมีมุมมองต่อเรื่องใดๆที่แตกต่างกันออกไป”

Zaltman & Lin (1971) “การยอมรับ คือ การที่ความคิด การปฏิบัติ หรือนวัตกรรมสิ่งของได้รับการ
 ตอบสนองจากผู้ใช้”

Johnson (1987) “การยอมรับ คือ การยอมหรือคล้อยตามพฤติกรรมหรือความเชื่อของบุคคลหรือ
 สังคม ซึ่งก่อนที่บุคคลจะเกิดการยอมรับ อาจมีความขัดแย้งเกิดขึ้น ซึ่งในการจัดการความขัดแย้งของแต่ละคนก็จะมีรูปแบบการแก้ปัญหาเป็นของตนเอง สามารถเปลี่ยนแปลงการเรียนรู้และหาวิธีการใหม่ๆ ที่มี
 ประสิทธิภาพในการจัดการความขัดแย้งในภาวะขัดแย้ง ประเด็นหลักที่ต้องใส่ใจ คือ การบรรลุ
 วัตถุประสงค์ส่วนตัว เมื่ออยู่ในภาวะขัดแย้ง คนแต่ละคนจะมีวัตถุประสงค์ที่แตกต่างจากผู้อื่น และการ
 รักษาสัมพันธภาพกับบุคคลอื่น”

Davis, Bagozzi, & Warshaw (1992) “การยอมรับ คือ การปฏิบัติตามสิ่งที่มาจากทัศนคติและความเชื่อของแต่ละบุคคล โดยการจะทำให้สิ่งใดเป็นที่ยอมรับนั้น ความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องเข้าใจปัจจัยภายนอกที่มีอิทธิพลต่อการเกิดและเปลี่ยนแปลงของทัศนคติและความเชื่อ”

Roger and Shoemaker (1978) “การยอมรับ คือ กระบวนการยอมรับ เป็นกระบวนการทางจิตใจของแต่ละคน ที่เริ่มตั้งแต่การรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับนวัตกรรมหรือเทคโนโลยีหนึ่ง ๆ ไปถึงการยอมรับอย่างเต็มที่โดยเปิดเผย พฤติกรรมของบุคคลในสังคมที่แสดงออกถึงการยอมรับนำไปปฏิบัติ สามารถแบ่งออกได้เป็น 5 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นที่ 1 การรับรู้ (awareness stage) เป็นขั้นแรกที่จะนำไปสู่การยอมรับหรือปฏิเสธสิ่งใหม่ วิธีการใหม่ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการประกอบอาชีพ หรือกิจกรรมของบุคคลนั้น ยังไม่มีความรู้สึกซึ่งเกี่ยวกับเนื้อหา หรือคุณประโยชน์ของนวัตกรรมนั้นๆ ทำให้เกิดความอยากรู้นั้นต่อไป

ขั้นที่ 2 สนใจ (interest stage) เป็นขั้นที่เริ่มมีความสนใจ หารายละเอียดเกี่ยวกับวิทยาการใหม่ๆ เพิ่มเติม จะทำให้ความรู้เกี่ยวกับวิธีการใหม่ๆ หรือสิ่งใหม่ๆ มากขึ้น ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับบุคลิกภาพ และค่านิยม ตลอดจนบรรทัดฐานทางสังคม หรือประสบการณ์เก่าๆ ของบุคคลนั้น

ขั้นที่ 3 ประเมินค่า (evaluation stage) เป็นขั้นที่จะได้ไตร่ตรองถึงประโยชน์ในการลองใช้วิธีการหรือวิทยาการใหม่ ๆ ดีหรือไม่ เมื่อนำมาใช้แล้วจะเป็นประโยชน์ต่อตนเองหรือไม่ โดยบุคคลนั้นมักจะคิดว่าการใช้วิทยาใหม่ ๆ เป็นการเสี่ยงทำให้ไม่แน่ใจถึงผลที่จะได้รับ ในขั้นนี้จึงเป็นการสร้างแรงเสริม (reinforcement) เพื่อให้เกิดความแน่ใจยิ่งขึ้นว่าสิ่งที่เขาตัดสินใจเพื่อเป็นการสร้างความรู้สึที่ดีต่อนวัตกรรมมีคุณค่าและมีประโยชน์

ขั้นที่ 4 ทดลอง (trial stage) เป็นขั้นที่ใช้วิทยาการใหม่นั้น กับสถานการณ์ตนเองเป็นการทดลองบางส่วนก่อนเพื่อจะได้ดูว่าผลลัพธ์และประโยชน์ที่จะได้รับว่าดีจริงอย่างที่คิดไว้ในขั้นประเมิน ซึ่งผลการทดลองจะมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการตัดสินใจที่จะปฏิเสธหรือยอมรับต่อไป

ขั้นที่ 5 ยอมรับ (adoption stage) เป็นขั้นที่บุคคลรับวิทยาการใหม่นั้น ไปใช้ในการปฏิบัติกิจกรรมของตนอย่างเต็มที่ หลังจากได้ทดลองปฏิบัติดูและเห็นประโยชน์แล้วยอมรับนวัตกรรมเหล่านั้น”

สุจิตรา สง่าเนตร (2529: 66) การยอมรับ หมายถึง การมีความโน้มเอียงในทางเห็นด้วยกับสิ่งใดสิ่งหนึ่ง

ศุภกร อยู่วัฒนา (2536:8) การยอมรับ หมายถึง ความคิดเห็นที่มีความโน้มเอียงในทางเห็นด้วยกับสิ่งใดสิ่งหนึ่ง

กัลยา กิตติธาดากุล (2544: 60) การยอมรับ หมายถึง ความนึกคิด ทศนคติ ความคิดเห็น หรือความรู้สึกเห็นด้วยกับการกระทำสิ่งใดสิ่งหนึ่ง

โสภา ชูพิกุลชัย (2517: 262) กล่าวว่า ความรู้สึกชอบ-ไม่ชอบ ยอมรับ-ไม่ยอมรับ เป็นเรื่องเกี่ยวกับทัศนคติ และเป็นเรื่องยากมากที่จะนำเอาความรู้สึกซึ่งเป็นสิ่งที่ยอมรับมาให้คำจำกัดความ

จากที่กล่าวไว้ข้างต้นสามารถ สรุปได้ว่า การยอมรับ หมายถึง กระบวนการทางจิตใจที่บุคคลมีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง โดยบุคคลได้สัมผัส เรียนรู้ ปฏิบัติ และบุคคลได้ตัดสินใจแสดงออกว่าเห็นด้วย ยอมรับ หรือลงความเห็นเป็นสิ่งที่เหมาะสม

2.7 แนวความคิดเกี่ยวกับเรื่องทัศนคติ

ความหมายของทัศนคติ

ทัศนคติ (Attitude) โดยภาพรวมหมายถึง ความรู้ ความเข้าใจ ความรู้สึกของบุคคลมีต่อ สิ่งใดสิ่งหนึ่ง ซึ่งเป็นผลมาจากประสบการณ์หรือสิ่งแวดล้อมอันมีแนวโน้มที่จะให้บุคคลแสดง ปฏิกริยา และกระทำต่อสิ่งนั้น ๆ ในทางสนับสนุนหรือปฏิเสธ ทัศนคติเป็นสิ่งที่ไม่สามารถมองเห็นได้อย่างชัดเจน การที่จะรู้ถึงทัศนคติของบุคคลใดบุคคลหนึ่งได้ต้องใช้วิธีแปลความหมายของ การแสดงออก (รุ่งนภา, 2536)

ปัจจัยที่ทำให้เกิดทัศนคติ

ปัจจัยที่ทำให้เกิดทัศนคติมีที่มาจากประสบการณ์และค่านิยม ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้(ไพบุลย์ อ่าง โดยวีระพลและเจลิยา,2538)

1. ประสบการณ์ (Experience) การที่บุคคลได้พบเห็นคุ้นเคยหรือทดลองสิ่งใดนับเป็นประสบการณ์โดยตรง (Direct Experience) และการที่บุคคลได้ยิน ได้ฟัง ได้อ่านเกี่ยวกับเรื่องใดนับเป็นประสบการณ์ทางอ้อม (Indirect Experience)

2. ค่านิยม (Value) แต่ละบุคคลมีค่านิยมและการตัดสินใจค่านิยมไม่เหมือนกัน ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับสภาวะการณ์ของสิ่งแวดล้อมของแต่ละบุคคล

ทั้งประสบการณ์และค่านิยมทำให้แต่ละบุคคลมีทัศนคติต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งแตกต่างกันไป

ลักษณะของทัศนคติ

ลักษณะสำคัญของทัศนคติมี 4 ประการ คือ (ทิตยา อ่างโดยรุ่งนภา, 2536)

1. ทัศนคติเป็นสภาวะก่อนที่พฤติกรรมโต้ตอบต่อเหตุการณ์หรือสิ่งใดสิ่งหนึ่งโดยเฉพาะ หรือจะเรียกว่าสภาวะพร้อมที่จะมีพฤติกรรมจริง
2. ทัศนคติจะมีความคงตัวอยู่ในช่วงระยะเวลา แต่มิได้หมายความว่า จะไม่มีการเปลี่ยนแปลง
3. ทัศนคติเป็นตัวแปรแฝงที่นำไปสู่ความสอดคล้องระหว่างพฤติกรรมกับความรู้สึกนึกคิด ไม่ว่าจะไปในรูปของการแสดงออกโดยวาจาหรือการแสดงความรู้สึก ตลอดจนการที่จะต้องเผชิญหรือหลีกเลี่ยงต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง
4. ทัศนคติมีคุณสมบัติของแรงจูงใจในอันที่จะทำให้บุคคลประเมินผลและเลือกสิ่งใด- สิ่งหนึ่ง ซึ่งหมายความว่าไปถึงการกำหนดทิศทางของพฤติกรรมจริงด้วย

นอกจากนี้ยังมีการแบ่งลักษณะของทัศนคติเป็น 5 ลักษณะ คือ (วีระพลและเจลิยา, 2538)

1. ทิศทาง (Direction) ทัศนคติจะมีทิศทางที่แสดงต่อสิ่งนั้น ได้แก่ ความรู้สึกที่ดี-ไม่ดี ชอบ-ไม่ชอบ เป็นทัศนคติในทางบวกหรือลบในสิ่งนั้น
2. ปริมาณ (Magnitude) คือปริมาณของการชอบ-ไม่ชอบ ว่ามีความมากน้อย หรือความ-รุนแรงมากเพียงใด
3. ความเข้ม (Intensity) ได้แก่ ลักษณะอื่น ๆ ของทัศนคติเข้ามาประกอบ เช่น ความมั่นใจ ความสำคัญของสิ่งนั้น ๆ จะมีส่วนทำให้เกิดความเข้มข้น เช่น ทัศนคติที่มีต่อญาติพี่น้องของตนย่อมเข้มข้นกว่าทัศนคติต่อคนอื่น
4. ความตรงข้าม (Ambivalence) ในบางครั้งทัศนคติมีลักษณะก้ำกึ่งกัน คือมีทั้งชอบและไม่ชอบพอ ๆ กัน เรียกว่ามีความรู้สึกตรงข้ามเท่ากัน ซึ่งจะก่อให้เกิดความขัดแย้งในใจขึ้น
5. ความเด่น (Salience) คือความพร้อมที่จะแสดงทัศนคติต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง เช่น คนที่นับถือศาสนาหนึ่ง ถ้ามีคนในศาสนาอื่นมาว่าศาสนาตนเองไม่ดี คนนั้นจะมีปฏิกิริยาโต้ตอบทันที

องค์ประกอบของทัศนคติ

องค์ประกอบของทัศนคติแบ่งออกเป็น 3 ส่วน คือ (ทิตยา อ่างโดยรุ่งนภา, 2536)

1. ส่วนของสติและเหตุผล (Cognitive Component) ในส่วนนี้เป็นเรื่องของการใช้เหตุผลของบุคคลในการจำแนกแยกแยะความแตกต่าง ตลอดจนผลต่อเนื่อง ผลได้ผลเสีย กล่าวคือ การที่บุคคลจะสามารถนำเอาคุณค่าทางสังคมที่ได้รับจากการอบรมสั่งสอนและถ่ายทอดมาใช้ในการวิเคราะห์พิจารณา

ประกอบเหตุผลของการที่ตนจะประเมินข้อแตกต่างระหว่างส่วนนี้กับความรู้สึกคือการพิจารณาของบุคคลในส่วนที่มีลักษณะปลอดภัยจากอารมณ์ แต่จะเป็นเรื่องของเหตุผลอันสืบเนื่องมาจากความเชื่อของบุคคล

2. ส่วนของความรู้สึก (Affective Component) หมายถึงบรรดาความรู้สึกที่ชอบ ไม่ชอบ รักหรือเกลียดหรือกลัว ซึ่งเป็นเรื่องของอารมณ์ของบุคคล

3. ส่วนของแบบพฤติกรรม (Behavioral Component) หมายถึง แนวโน้มอันที่จะมีพฤติกรรม (Action tendency) แนวโน้มที่จะมีพฤติกรรมนี้จะมีความสัมพันธ์ต่อเนื่องกับส่วนของความรู้สึก ตลอดจนส่วนของสติและเหตุผล ส่วนของแบบพฤติกรรมนี้จะเป็นส่วนที่บุคคลพร้อมที่จะมีปฏิกิริยาแสดงออกต่อเหตุการณ์หรือสิ่งใดสิ่งหนึ่ง

การวัดทัศนคติ

การวัดทัศนคติเป็นการวัดภาวะโน้มเอียงในการจะแสดงออก ไม่ใช่เป็นการกระทำ แต่เป็นความรู้สึก ซึ่งมีลักษณะอัตนัย (Subjective) บุคคลอาจไม่ให้ข้อเท็จจริงด้วยความจริงใจ เพราะ เห็นว่าเป็นเรื่องส่วนตัว และการแสดงออกต่อสิ่งใดนั้นไม่ว่าเป็นรูปวาจาหรือการเขียน บุคคลมักจะไตร่ตรองถึงความเหมาะสมตามสภาพการณ์ทางสังคมคือ ตามปกติวิสัย ตามค่านิยม ตามการยอมรับและการไม่ยอมรับ และการเห็นชอบหรือไม่ชอบของคนส่วนใหญ่ในสังคม (รุ่งนภา, 2536)

ดังนั้น จึงยังไม่มีผู้ใดค้นพบวิธีการที่จะวัดทัศนคติหรือท่าทีความรู้สึกของบุคคลโดยตรงอันจะเป็นตรรกะที่สามารถนำมาเปรียบเทียบกันได้อย่างชัดเจน นอกจากเพียงการวัดทัศนคติจากการบันทึกคำพูด และพยายามหาความสัมพันธ์ระหว่างคำพูดของบุคคลนั้นกับทัศนคติ ซึ่งผู้ทำการวัดสามารถมองเห็นและเป็นเพียงการคาดประมาณ (Estimate) ทัศนคติของบุคคลนั้นเท่านั้น

การวัดทัศนคติที่ปฏิบัติกันในปัจจุบันมีวิธีการต่าง ๆ ดังนี้

1. การสังเกตจากพฤติกรรมของบุคคล วิธีการกระทำได้ยากและผลลัพธ์ไม่อาจให้ความมั่นใจได้ว่าจะถูกต้อง ทั้งนี้เนื่องมาจากการแสดงออกของบุคคลเป็นอากัปกิริยานั้นอาจไม่สะท้อนหรือส่อให้เราทราบถึงทัศนคติที่แท้จริงของเขาได้

2. วิธีการรายงานด้วยคำพูด (Verbal Report) โดยใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) และ/หรือการสัมภาษณ์ (Interview) ที่มีลักษณะแบบปรนัย (Objective)

3. วิธีแปลความ (Interpretive Method) เป็นวิธีหาทัศนคติของบุคคลแบบอัตนัย โดยที่ผู้ถูกถามมักไม่รู้ถึงวัตถุประสงค์ของผู้ทำการศึกษาไม่ระแวงสงสัยหรือรู้สึกหวั่นเกรงที่จะตอบคำถามหรือแสดงความรู้สึกนึกคิด และไม่ถูกจำกัดในการตอบ ทั้งในด้านเวลาและขอบเขตของ เนื้อหาเป็นวิธีที่สามารถ

วัดทัศนคติของบุคคลได้ชัดเจน ละเอียดยิ่ง ถูกต้องที่สุด แต่มีข้อจำกัดอยู่ที่ว่า ต้องใช้ผู้ศึกษาที่มีความสามารถ มีความชำนาญทางจิตวิทยาอย่างลึกซึ้งและใช้เวลามาก จึง เหมาะสำหรับใช้กับคนจำนวนน้อย

นอกจากนี้ยังมีการรวบรวมการวัดทัศนคติว่ามีอยู่ 4 วิธี คือ (บุญธรรม อ้างโดยวีระพลและเจลีเยว, 2538)

1. มาตรการวัดแบบของเธอร์สโตน (Thurstone's Type Scale) กำหนดโครงสร้าง นำข้อความไปตัดสิน และแจกแจงความถี่ ความถี่สะสม หาความแปรปรวน แล้วนำแบบวัดชุดเดิมให้คัดเลือกอีกครั้ง

2. มาตรการวัดแบบของลิเคิร์ต (Likert Scale) เป็นการวัดที่ใช้กันอย่างกว้างขวางกว่าแบบอื่น ๆ และสามารถวัดได้เกือบทุกเรื่อง และยังมีความเที่ยงตรงสูงกว่าแบบอื่นอีกด้วย แต่ละมาตรวัดห่างเท่ากัน เป็น 0 1 2 3 4 เป็น positive หรือ negative

3. มาตรการวัดแบบของกัตต์แมน (Guttman Scale) มีใช้วิธีสร้างและพัฒนาทัศนคติ แต่เป็นวิธีประเมินหรือวิเคราะห์มาตราส่วน

4. มาตรการวัดแบบออสกู๊ด (Osgood's Scale) ใช้วัดทัศนคติและวัตถุคลึงภาพ ความคิดเห็น ความเชื่อและความรู้สึกที่มีต่อสิ่งต่าง ๆ โดยแยกความแตกต่างของมโนทัศน์

2.8 แนวคิดและทฤษฎีพฤติกรรมมนุษย์

การศึกษาพฤติกรรมของมนุษย์ในปัจจุบันกลายเป็นศาสตร์สาขาหนึ่ง ซึ่งเรียกว่า พฤติกรรมศาสตร์ (Behavioral Science) โดยอาศัยวิชาการทางสังคมศาสตร์ที่เกี่ยวข้อง เช่น สังคมวิทยา จิตวิทยา ประสาทวิทยา มาศึกษาเกี่ยวกับพฤติกรรมเพื่อให้เข้าใจการกระทำของมนุษย์มากขึ้น พฤติกรรมจึงเป็นกระบวนการของการปรับเปลี่ยนการกระทำของตนเอง ให้ไปสู่ภาวะที่ดีกว่าและเป็นที่ต้องการมากกว่า แต่กระบวนการดังกล่าวไม่ใช่เรื่องง่าย ทั้งนี้เพราะพฤติกรรมมนุษย์นั้นซับซ้อน มีองค์ประกอบและปัจจัยเกี่ยวเนื่องจำนวนมาก ด้วยเหตุนี้ จึงมีความจำเป็นที่ผู้ศึกษา จะต้องทำความเข้าใจในปัจจัยพื้นฐานของพฤติกรรม ซึ่งจะช่วยให้เข้าใจพฤติกรรมมนุษย์ได้ดียิ่งขึ้น

2.8.1 ความหมายของพฤติกรรมมนุษย์

Zimbardo (อ้างถึงในเรียม ศรีทอง, 2542: 5) กล่าวว่า พฤติกรรม (Behavior) หมายถึง ผลที่เกิดจากการแสดงปฏิกิริยาตอบสนองต่อสิ่งเร้าในสถานการณ์ต่างๆ พฤติกรรมหรือการกระทำของมนุษย์

เมื่อเกิดขึ้นจะสังเกตเห็นได้ชัดเจน เช่น การกระทำทางกาย ได้แก่ การเดิน ยืน นอน และการกิน การกระทำทางวาจา ได้แก่ การพูด การสนทนา

ไพบูลย์ เทวรักษ์ (อ้างถึงในวลัยพร สกุลทอง, 2551: 10) กล่าวว่า พฤติกรรม หมายถึง การกระทำ การแสดงอาการ หรือ อากัปกิริยาของอินทรีย์ (Organism) ทั้งในส่วนที่เจ้าของพฤติกรรมเองเท่านั้นที่รู้ได้ และในส่วนที่บุคคลอื่นอยู่ในวิสัยที่จะรู้ได้

สงวน สุทธิเลิศอรุณ (อ้างถึงในวลัยพร สกุลทอง, 2551: 10) ได้ให้ความหมายของพฤติกรรมว่า หมายถึง กิริยา อาการ บทบาท ลีลา ท่าทาง การประพฤติปฏิบัติ การกระทำที่แสดงออกให้ปรากฏสัมผัสได้ด้วยประสาทสัมผัสทางใดทางหนึ่งใน 5 ทวาร คือ โสตสัมผัส จักขุสัมผัส ชิวหาสัมผัส ฆานสัมผัส และทางผิวหนังหรือมึนจะนั้นก็สามารภวัดได้ด้วยเครื่องมือ

ชุตตา จิตพิทักษ์ (อ้างถึงในจิตินันท์ งามสงวน, 2549: 25) กล่าวว่า พฤติกรรม หมายถึง การกระทำของบุคคลทั้งที่เป็นการแสดงปรากฏออกมาภายนอก และสิ่งที่อยู่ภายในจิตใจของบุคคล ซึ่งไม่สามารถสังเกตเห็นได้โดยตรง เช่น ค่านิยมที่ยึดถือเป็นหลักในการประเมินสิ่งต่างๆ ทศนคติที่เขามีต่อสิ่งต่างๆ ความคิดเห็น ความเชื่อ รสนิยมที่เชื่อถือเป็นบุคลิกภาพของบุคคลนั้นๆ

จากคำนิยามดังกล่าว สามารถสรุปได้ว่า พฤติกรรม หมายถึง กิริยา อาการ บทบาท ลีลา ท่าทาง การประพฤติปฏิบัติ การกระทำที่แสดงปรากฏออกมาภายนอกเพื่อตอบสนองต่อสิ่งเร้า ทั้งในส่วนที่เจ้าของพฤติกรรมเองรู้ได้ และในส่วนที่บุคคลอื่นจะรู้ได้ และในส่วนที่บุคคลอื่นจะรู้ได้ นอกจากนี้ พฤติกรรมยังอาจหมายถึงสิ่งที่อยู่ภายในจิตใจ ซึ่งมีอาจสัมผัสได้โดยตรง อาจหมายถึง ค่านิยม ทศนคติที่มีอาจสังเกตเห็นได้ แต่จะสัมผัสหรือวัดได้ด้วยการสัมภาษณ์ หรือพูดคุย

2.8.2 องค์ประกอบพฤติกรรมมนุษย์

Cronbach (ออนไลน์: 2553) ได้แบ่งองค์ประกอบของพฤติกรรมมนุษย์ออกเป็น 7 ประการ ได้แก่

1) จุดมุ่งหมายของผู้เรียน (Goal) หมายถึงสิ่งที่ผู้เรียนต้องการหรือสิ่งที่ผู้เรียนมุ่งหวัง การเรียนอย่างไม่มีจุดมุ่งหมาย คือไม่ทราบว่าจะเรียนไปทำไม ย่อมจะไม่บังเกิดผลดีขึ้นได้ ครูควรชี้ให้ผู้เรียนเข้าใจถึงจุดมุ่งหมายในการเรียนวิชาต่างๆ ว่าคืออะไร เพื่ออะไร

2) ความพร้อม (Readiness) เป็นลักษณะเฉพาะตัวของนักเรียนหรือผู้เรียนแต่ละคน หมายรวมถึงวุฒิภาวะของผู้เรียนด้วย คนที่มีความพร้อมจะเรียนได้ดีกว่าทั้งๆ ที่อยู่ในสถานการณ์เดียวกัน จึงควรสร้างแรงจูงใจให้เกิดขึ้นกับนักเรียนเพื่อให้เขาพร้อมที่จะเรียนได้

3) สถานการณ์ (Situation) หมายถึง สิ่งแวดล้อมหรือสิ่งเร้าต่างๆ ที่มากระทำต่อผู้เรียน เช่น การเรียนการสอน สถานการณ์ต่างๆ ฯลฯ คนหรือสัตว์จะเรียนรู้ได้ดีเมื่อได้เข้าไปมีประสบการณ์ในสถานการณ์ต่างๆ อย่างแท้จริง

4) การแปลความหมาย (Interpretation) เป็นการศึกษาหาเส้นทางในสถานการณ์ที่กำลังเผชิญอยู่เพื่อเข้าไปสู่จุดมุ่งหมาย หรือการวางแผนการกระทำเพื่อให้บรรลุจุดมุ่งหมาย โดยพิจารณาจากสิ่งแวดล้อมหรือสถานการณ์มาใช้ให้เป็นประโยชน์ การจะบรรลุจุดมุ่งหมายนั้นอาจมีหลายวิธี และอาจจะมีวิธีหนึ่งที่ดีที่สุด การที่คนจะเลือกวิธีใดนั้นขึ้นอยู่กับความสามารถในการแปลความหมายเป็นสำคัญ

5) ลงมือกระทำ (Action) เมื่อแปลสถานการณ์แล้ว ผู้เรียนจะลงมือตอบสนองสถานการณ์หรือสิ่งเร้าในทันที การกระทำนั้นผู้เรียนย่อมจะคาดหวังว่าจะเป็นวิธีที่ดีที่สุดที่จะทำให้เขาบรรลุจุดมุ่งหมายที่ตั้งไว้

6) ผลที่ตามมา (Consequence) หลังจากตอบสนองสิ่งเร้าหรือสถานการณ์แล้ว ผลที่ตามมาคือ อาจจะประสบผลสำเร็จตามจุดมุ่งหมาย จะเกิดความพอใจ (Confirm) ถ้าไม่ประสบผลสำเร็จย่อมไม่พอใจ ผิดหวัง (Contradict) ถ้าประสบผลสำเร็จก็จะเป็นแรงจูงใจให้ทำกิจกรรมอย่างเดิมอีก ถ้าไม่บรรลุจุดมุ่งหมายอาจหมดกำลังใจ ท้อแท้ที่จะตอบสนองหรือทำพฤติกรรมต่อไป

7) ปฏิกริยาต่อความผิดหวัง (Contradict) ซึ่งจะกระทำใน 2 ลักษณะคือ ปรับปรุงการกระทำของตนใหม่เพื่อให้บรรลุจุดมุ่งหมาย โดยย้อนไปพิจารณาหรือแปลสถานการณ์หรือสิ่งเร้าใหม่ แล้วหาวิธีกระทำพฤติกรรมที่เหมาะสมเพื่อให้บรรลุจุดมุ่งหมายปลายทางให้ได้ อีกประการหนึ่ง อาจเลิกไม่ทำกิจกรรมนั้นอีก หรืออาจจะกระทำซ้ำๆ อย่างเดิมโดยไม่เกิดผลอะไรเลยก็ได้

2.8.3 ประเภทพฤติกรรมมนุษย์

นักจิตวิทยาส่วนใหญ่เชื่อว่า อารมณ์มีอิทธิพลหรือพลังมากกว่าสติปัญญา ทั้งนี้เพราะมนุษย์ทุกคนยังมีความโลภ ความโกรธ ความหลง ทำให้พฤติกรรมส่วนใหญ่เป็นไปตามความรู้สึกและอารมณ์เป็นพื้นฐาน นักจิตวิทยาได้แบ่งพฤติกรรมมนุษย์ออกเป็น 2 ประเภทใหญ่ๆ คือ

1) พฤติกรรมที่มีมาแต่กำเนิด ซึ่งเกิดขึ้นโดยไม่มีการเรียนรู้มาก่อน ได้แก่ ปฏิกริยาสะท้อนกลับ (Reflect Action) เช่นการกระพริบตาและสัญชาตญาณ (Instinct) เช่นความกลัว การเอาตัวรอด เป็นต้น

2) พฤติกรรมที่เกิดจากอิทธิพลของกลุ่ม ได้แก่ พฤติกรรมที่เกิดจากการที่บุคคลติดต่อกับผู้อื่นและมีความสัมพันธ์กับบุคคลอื่นในสังคม

นอกจากนี้พฤติกรรมมนุษย์ยังแบ่งได้ 2 ประเภท สงวน สุทธิเลิศอรุณ (2543: 5) ดังนี้

1) พฤติกรรมภายนอก (Overt Behavior) ประกอบด้วย

1.1) พฤติกรรมที่ไม่ต้องอาศัยเครื่องมือในการสังเกต เช่น การเคลื่อนไหวของแขน ขา เป็นต้น เรียกว่า พฤติกรรมโมลาร์ (Molar Behavior)

1.2) พฤติกรรมที่ต้องอาศัยเครื่องมือในการสังเกต เช่น การทำงานของคลื่นสมอง จะต้องใช้เครื่องมือวัด เรียกว่า พฤติกรรมโมเลกุล (Molecular Behavior)

2) พฤติกรรมภายใน (Covert Behavior) ประกอบด้วย

2.1) พฤติกรรมที่เป็นความรู้สึกจากการสัมผัส (Sensitive) เช่น การเห็น การได้ยิน การได้กลิ่น การรับรู้ การสัมผัส และการมีความสุข

2.2) พฤติกรรมที่เป็นการเข้าใจหรือตีความ (Interpreting) เช่น เมื่อเรามองตาเพื่อนก็เข้าใจเพื่อนได้

2.3) พฤติกรรมที่เป็นความจำ (Remembering) เช่น เมื่อเรารับโทรศัพท์ครั้งแรก เราอาจจำเสียงคนโทรเข้ามาได้

2.4) พฤติกรรมที่เป็นความคิด (Thinking) เช่น การคิดสร้างสรรค์ หรือการคิดเพื่อหาเหตุผล

2.8.4 สาเหตุของการเกิดพฤติกรรมมนุษย์

นักจิตวิทยาสังคม มองสังคมมนุษย์ทั่วไปประกอบขึ้นด้วยตัวบุคคล ในการวิเคราะห์พฤติกรรมมนุษย์ว่ามีสาเหตุของการเกิดพฤติกรรม หรือปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมมาจากปัจจัยอะไรบ้างนั้น

Green, et al. (ออนไลน์: 2550) ได้แบ่งแนวคิดในการวิเคราะห์ออกเป็น 3 กลุ่มใหญ่ๆ ดังนี้

กลุ่มที่ 1 แนวคิดเกี่ยวกับปัจจัยภายในตัวบุคคล (Intra Individual Causal Assumption) กลุ่มนี้มีแนวคิดที่ว่า สาเหตุของการเกิดพฤติกรรมหรือปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมมาจากองค์ประกอบภายในบุคคล ได้แก่ ความรู้ เจตคติ ความเชื่อ ค่านิยม แรงจูงใจ หรือความตั้งใจใฝ่พฤติกรรม เป็นต้น

กลุ่มที่ 2 แนวคิดเกี่ยวกับปัจจัยภายนอกบุคคล (Extra Individual Causal Assumption) กลุ่มนี้มีแนวคิดที่ว่าสาเหตุของการเกิดพฤติกรรมมาจากปัจจัยภายนอกตัวบุคคล ซึ่งเป็นปัจจัยทางด้านสิ่งแวดล้อมและระบบโครงสร้างทางสังคม เช่น ระบบการเมือง การเศรษฐกิจ การศึกษา การศาสนา องค์ประกอบด้านประชากร และลักษณะทางภูมิศาสตร์ เป็นต้น

กลุ่มที่ 3 แนวคิดเกี่ยวกับปัจจัยหลายปัจจัย (Multiple Causal Assumption) กลุ่มนี้มีแนวคิดที่ว่าพฤติกรรมของบุคคลมีสาเหตุจากทั้งปัจจัยภายในบุคคล และปัจจัยภายนอกบุคคล

แนวคิดดังกล่าว สอดคล้องกับแนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับความรู้ ทักษะ และพฤติกรรม (KAP) ทฤษฎีนี้เป็นทฤษฎีที่ให้ความสำคัญกับตัวแปร 3 ตัว คือความรู้ (Knowledge) ทักษะ (Attitude) และการยอมรับปฏิบัติ (Practice) ของผู้รับสารอันอาจมีผลกระทบต่อสังคมต่อไปจากการรับสารนั้นๆ การเปลี่ยนแปลงทั้งสามประเภทนี้จะเกิดขึ้นในลักษณะต่อเนื่อง กล่าวคือเมื่อผู้รับสารได้รับสารก็จะทำให้เกิดความรู้ เมื่อเกิดความรู้ขึ้นก็จะไปมีผลทำให้เกิดทักษะ และขั้นสุดท้าย คือการก่อให้เกิดการกระทำ ทฤษฎีนี้อธิบาย การสื่อสาร หรือสื่อมวลชนว่า เป็นตัวแปรต้นที่สามารถเป็นตัวนำ การพัฒนาเข้าไปสู่ชุมชนได้ ด้วยการอาศัย KAP เป็นตัวแปรตามในการวัดความสำเร็จของการสื่อสาร เพื่อการพัฒนา การพัฒนาพฤติกรรมมนุษย์ ขึ้นอยู่กับปัจจัยสำคัญด้านต่างๆ 6 ประการ คือ

- 1) การเรียนรู้ (Learning)
- 2) ค่านิยม (Value)
- 3) บรรทัดฐานของสังคม (Norms)
- 4) ทักษะ (Attitude)
- 5) ความเชื่อ (Belief)
- 6) การปฏิสัมพันธ์ทางสังคม (Social Intersection)

2.8.5 ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรม

นักสังคมวิทยา เชื่อว่าพฤติกรรมมนุษย์ขึ้นอยู่กับอิทธิพลของสิ่งแวดล้อมหรือสภาวะภายนอกทั้งปวง (Eternal Conditions) ที่อยู่รอบตัวของมนุษย์ ซึ่งเป็นปัจจัยเอื้อทั้งสิ่งที่มีรูปร่างและไม่มีรูปร่าง ตลอดจนพลังงานต่างๆ ที่จำเป็นต้อง รวมทั้งสิ่งที่เกิดขึ้นตามธรรมชาติและสิ่งที่มนุษย์สร้างขึ้น ได้แก่ อากาศ แสงแดด ความร้อน ความเย็น แร่ธาตุ กระแสไฟฟ้า เครื่องมือสื่อสาร เป็นต้น สิ่งต่างๆ เหล่านี้ถือว่า

เป็นสิ่งแวดล้อมที่มีอิทธิพลเหนือมนุษย์ทั้งในแง่ที่อำนวยความสะดวกและผลร้าย โดยที่มนุษย์ไม่มีทางเลือกหนี อิทธิพลของสิ่งแวดล้อมต่างๆ เหล่านี้ ทำให้มนุษย์มีพฤติกรรมที่จะหาทางต่อสู้และเอาชนะทำให้เกิดวัฒนธรรมรูปแบบต่างๆ ขึ้น เช่น การคิดประดิษฐ์สิ่งต่างๆ การเพาะปลูก การสร้างถนนหนทาง การสร้างเครื่องมือสื่อสาร รวมทั้งการสร้างวัฒนธรรม ประเพณี สถาบันทาง เป็นต้น

สงวน สุทธิเลิศอรุณ (2543: 21-51) กล่าวถึงปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมมนุษย์ โดยแบ่งออกเป็น 4 ปัจจัย

1) ปัจจัยทางชีวะ ร่างกายและจิตใจของมนุษย์นั้น เป็นส่วนประกอบที่สำคัญที่ทำให้มีอิทธิพลต่อการแสดงพฤติกรรม แบ่งเป็น 3 ระบบคือ ระบบประสาท (Nervous System) ระบบกล้ามเนื้อ (Muscle System) ระบบต่อม (Gland System)

2) ปัจจัยสิ่งแวดล้อมทางกายภาพ ได้แก่ สภาพภูมิอากาศ และสภาพแวดล้อมในถิ่นที่อยู่

3) ปัจจัยทางสังคม ได้แก่ ครอบครัว โรงเรียน กลุ่มเพื่อน กลุ่มอาชีพ สื่อมวลชน สถาบันศาสนา และหน่วยสังคมอื่นๆ เช่น องค์กรปกครองท้องถิ่น กลุ่มแม่บ้าน เป็นต้น

4) ปัจจัยทางจิตวิทยาและจริยธรรม จำแนกเป็น 4 กลุ่ม ประกอบด้วย

4.1) กลุ่มที่คิดว่ามนุษย์เลวมาตั้งแต่เกิดคือ Hsun-tzu นักจิตวิทยาชาวจีน มีแนวคิดที่ว่า มนุษย์เลวมาแต่กำเนิด ถ้าปล่อยให้อยู่ในสิ่งแวดล้อมตามธรรมชาติมนุษย์จะมีพฤติกรรมเลวเช่นเดิม ฉะนั้นจะต้องควบคุมและจัดสิ่งแวดล้อมให้เหมาะสม

4.2) กลุ่มที่คิดว่ามนุษย์ดีมาตั้งแต่เกิดคือ Gessel มีแนวคิดที่ว่า มนุษย์เกิดมาดี ถ้าอยู่ในสิ่งแวดล้อมที่ดีก็จะได้ดียิ่งขึ้น ถ้าอยู่ในสิ่งแวดล้อมที่ไม่ดี ก็ยังปรับตัวได้

4.3) กลุ่มที่คิดว่ามนุษย์ไม่ดีไม่เลวคือ John Lock มีแนวคิดที่ว่า มนุษย์เกิดมาจิตใจว่างเปล่า เหมือนแผ่นกระดาษหรือผ้าขาว ถ้ามนุษย์อยู่ในสิ่งแวดล้อมดี มนุษย์จะเป็นคนดี ในทางตรงข้าม ถ้ามนุษย์อยู่ในสิ่งแวดล้อมไม่ดี อาจจะเป็นคนเลวได้

4.4) กลุ่มที่คิดว่าพฤติกรรมมนุษย์เกิดจากการเรียนรู้คือ Watson มีแนวคิดที่ว่าพฤติกรรมของมนุษย์เกิดจากการเรียนรู้ และฝึกฝนจากสิ่งแวดล้อม เช่น พฤติกรรมการหายใจ มีสาเหตุจากการที่ร่างกายต้องการออกซิเจน และการดูดนม มีสาเหตุจากการที่ร่างกายต้องการอาหาร เป็นต้น

สถิติ วงศ์สุวรรณ (61:2529) กล่าวว่า การเรียนรู้ทางสังคมเกิดจากพัฒนาการทางจริยธรรมของบุคคล และทำนองเดียวกันพัฒนาการทางจริยธรรมเป็นผลของการฝึกฝนอบรมที่ได้รับจากสังคม

จริยธรรม (Morality) หมายถึงลักษณะทางสังคมหลายลักษณะของมนุษย์ และรวมถึงการกระทำของมนุษย์ประกอบด้วย

1) เป็นลักษณะที่สังคมต้องการให้มืออยู่ในสมาชิกของสังคมนั้น ซึ่งก่อให้เกิดประโยชน์ต่อคนอื่น สังคมส่วนใหญ่ชอบและให้การสนับสนุน ผู้กระทำส่วนใหญ่เกิดความพอใจรู้สึกได้ว่าสิ่งที่ตนกระทำนั้น เป็นสิ่งที่ถูกต้อง และเหมาะสม ผู้มีจริยธรรมสูงจะมีลักษณะและการกระทำที่กล่าวนี้มาก

2) เป็นลักษณะที่สังคมไม่ต้องการให้มืออยู่ในสมาชิกของสังคมนั้น ซึ่งตรงข้ามกับข้อ 1) ผู้ที่มีจริยธรรม คือผู้ที่แสดงแต่พฤติกรรมในทางที่ดี เช่น มีสัมมาคารวะ เมตตา กรุณา ซื่อสัตย์ เสียสละ เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ไม่ก่อความเดือดร้อนแก่ผู้อื่น ดังนั้นพัฒนาการทางจริยธรรม หมายถึง การเจริญเติบโตในการเข้าเป็นสมาชิกของสังคม เริ่มตั้งแต่วัยเด็ก จนถึงวัยผู้ใหญ่ คือจะต้องรู้และเข้าใจในบทบาทและหน้าที่ของตนพึงควรมีต่อบุคคลอื่น และสังคมส่วนรวม จุดมุ่งหมายเพื่อให้เกิดความสงบสุขต่อสังคม แหล่งที่ก่อให้เกิดการพัฒนาทางจริยธรรมจึงอยู่ที่การเรียนรู้ทางสังคมเป็นสำคัญ ดวงเดือน พันธุสินวิน และเพ็ญแข ประจักษ์ (12: 2520)

จากแนวคิดที่กล่าวถึงปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมพบว่าพฤติกรรมของบุคคล มีสาเหตุมาจากหลายปัจจัยทั้งปัจจัยภายในบุคคล พฤติกรรมของบุคคลมีสาเหตุจากทั้งปัจจัยภายในบุคคล และปัจจัยภายนอกบุคคล เช่น การสะดุ้งเมื่อถูกเข็มแทง การกระพริบตา เป็นพฤติกรรมที่มีมาแต่กำเนิด ซึ่งเกิดขึ้นโดยไม่มีการเรียนรู้มาก่อน ได้แก่ ปฏิกริยาสะท้อนกลับ (Reflect Action) เช่นการกระพริบตาและสัญชาตญาณ (Instinct) เช่นความกลัว การเอาตัวรอดเป็นต้น รวมถึงปัจจัยทางกายภาพ ชีวภาพและทางสังคม อย่างไรก็ตามในงานวิจัยนี้คณะผู้วิจัย เน้นการศึกษาหรือให้น้ำหนัก (focus) ในส่วนของปัจจัยทางสังคม คือ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น มีส่วนสำคัญต่อการเกิดพฤติกรรมการมีส่วนร่วมของภาคประชาชนอย่างไร

ส่วนพฤติกรรมที่เกิดจากอิทธิพลของกลุ่ม ได้แก่ พฤติกรรมที่เกิดจากการที่บุคคลติดต่อกับสังสรรค์ และมีความสัมพันธ์กับบุคคลอื่นในสังคมด้วยการการเรียนรู้ การเรียนรู้ ค่านิยม บรรทัดฐานของสังคม ทัศนคติ ความเชื่อ การปฏิสัมพันธ์ทางสังคม

2.8.6 การวัดพฤติกรรมมนุษย์

การวัดพฤติกรรม หมายถึง การกำหนดตัวเลขให้กับพฤติกรรมต่างๆ โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อแบ่งประเภทของพฤติกรรม การจัดอันดับพฤติกรรมตามความมากน้อย การหาระยะแตกต่างระหว่างพฤติกรรมตามความมากน้อย และการเทียบอัตราส่วนพฤติกรรมตามความมากน้อย

ชัยพร วิชชาวุธ (อ้างถึงใน ปณิตา นิสสัยสุข, 2552: 32) พฤติกรรมของมนุษย์นั้นมีทั้งที่แสดงออกมาให้เห็นอย่างเด่นชัด เช่น การเดิน การวิ่ง หรือการหัวเราะ เป็นต้น และพฤติกรรมที่ไม่แสดงออกมาภายนอก เช่น ความรู้สึก ความคิด หรืออารมณ์ เป็นต้น ดังนั้น ในการวัดพฤติกรรมต่างๆ นั้นจำเป็นต้องอาศัยวิธีทางตรงและทางอ้อมมาประกอบกัน การที่จะศึกษาพฤติกรรมมีด้วยกันหลายวิธี เช่น การสังเกตพฤติกรรมโดยตรง หรือใช้วิธีวัดพฤติกรรมทางอ้อม เช่น การใช้แบบสัมภาษณ์และการทดสอบด้วยแบบทดสอบ เป็นต้น

สมจิต สุพรรณทัศน์ (อ้างถึงใน ปณิตา นิสสัยสุข, 2552: 33) กล่าวถึงการวัดพฤติกรรมไว้ว่ามี 2 วิธี คือ

1) การศึกษาพฤติกรรมโดยทางตรงทำได้โดย

1.1) การศึกษาพฤติกรรมสังเกตแบบให้ผู้ถูกสังเกตรู้ตัว (Direct Observation) เช่น ครูสังเกตพฤติกรรมของเด็กนักเรียนในห้องโดยบอกให้นักเรียนในชั้นให้ทราบว่า ครูสังเกตว่าใครทำกิจกรรมอะไรบ้างในห้อง การสังเกตแบบนี้บางคนอาจไม่แสดงพฤติกรรมที่แท้จริงออกมาก็ได้

1.2) การสังเกตแบบธรรมชาติ (Naturalistic Observation) คือการที่บุคคลผู้ต้องสังเกตพฤติกรรมไม่ได้กระทำตนเป็นที่รบกวนพฤติกรรมของบุคคลผู้ถูกสังเกต และเป็นไปในลักษณะที่ทำให้ผู้ถูกสังเกตไม่ทราบว่า ถูกสังเกตพฤติกรรม การสังเกตแบบนี้จะได้พฤติกรรมที่แท้จริงมาก และจะทำให้สามารถหาผลที่ได้ไปอธิบายพฤติกรรมในสถานที่ใกล้เคียงกันหรือเหมือนกัน และการสังเกตต้องทำเป็นเวลาติดต่อกันเป็นจำนวนหลายครั้ง พฤติกรรมบางอย่างอาจต้องใช้เวลาส่งเกตถึง 20 ปีหรือ 100 ปี

2) การศึกษาพฤติกรรมโดยอ้อม แบ่งออกได้หลายวิธี คือ

2.1) การสัมภาษณ์ เป็นวิธีการที่ผู้ศึกษาต้องซักถามข้อมูลจากบุคคลหรือกลุ่มบุคคล ซึ่งทำได้โดยการเข้าซักถามเผชิญหน้ากันโดยตรง หรือมีคนกลางทำหน้าที่ซักถามให้ก็ได้ เช่น ใช้ล่ามสัมภาษณ์คนที่พูดกันคนละภาษา การสัมภาษณ์เพื่อต้องการทราบถึงพฤติกรรมของบุคคลแบ่งออก 2 ประเภทใหญ่ๆ คือ การสัมภาษณ์โดยตรง ทำได้โดยผู้สัมภาษณ์ซักถามผู้ถูกสัมภาษณ์เป็นเรื่องๆ อีกประเภท คือ การสัมภาษณ์โดยอ้อม หรือไม่เป็นทางการ ผู้ถูกสัมภาษณ์จะไม่ทราบว่าผู้สัมภาษณ์ต้องการอะไร ผู้สัมภาษณ์จะพูดคุยไปเรื่อยๆ โดยสอดแทรกเรื่องที่จะสัมภาษณ์เมื่อมีโอกาส ซึ่งผู้ตอบจะไม่วินิจฉัยว่าเป็นสิ่งที่ผู้สัมภาษณ์จะจริงที่จะทราบถึงพฤติกรรม การสัมภาษณ์ทำให้ได้ข้อมูลมากมายแต่มีข้อจำกัดคือบางเรื่องผู้ถูกสัมภาษณ์ไม่ต้องการเปิดเผย

2.2) การใช้แบบสอบถาม เป็นวิธีการที่เหมาะสมสำหรับศึกษาพฤติกรรมของบุคคลเป็นจำนวนมาก และเป็นผู้อ่านออกเขียนได้ หรือสอบถามกับบุคคลที่อยู่ห่างไกล อยู่กระจัดกระจาย นอกจากนี้ยังสามารถถามพฤติกรรมในอดีตหรือต้องการทราบแนวโน้มพฤติกรรมในอนาคตได้ ข้อดีอีกประการหนึ่งคือ ผู้ถูกศึกษาสามารถที่จะให้ข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรมที่ปกปิด หรือพฤติกรรมต่างๆ ที่ไม่ยอมแสดงออกให้บุคคลอื่นทราบได้โดยวิธีอื่น ซึ่งผู้ถูกศึกษาแน่ใจว่าเป็นความลับและการใช้แบบสอบถามจะศึกษาเวลาใดก็ได้

2.3) การทดลอง เป็นการศึกษาพฤติกรรมโดยผู้ถูกศึกษาจะอยู่ในสภาพการควบคุมตามที่ผู้ศึกษาต้องการ โดยสภาพที่แท้จริงแล้วการควบคุมจะทำในห้องทดลองแต่ในชุมชนการศึกษาพฤติกรรมของชุมชนโดยการควบคุมตัวแปรต่างๆ คงเป็นไปน้อยมาก การทดลองในห้องปฏิบัติการจะให้ข้อมูลมีขีดจำกัด ซึ่งบางครั้งอาจนำไปใช้ในสภาพความเป็นจริงไม่ได้เสมอไป แต่วิธีนี้มีประโยชน์มากในการศึกษาพฤติกรรมของบุคคลทางด้านการแพทย์

2.4) การทำบันทึก วิธีนี้ทำให้ทราบพฤติกรรมของบุคคลโดยให้บุคคลแต่ละคนทำบันทึกพฤติกรรมของตนเอง อาจทำเป็นบันทึกประจำวัน หรือศึกษาพฤติกรรมแต่ละประเภท เช่น พฤติกรรมการกิน พฤติกรรมการทำงาน พฤติกรรมทางสุขภาพ พฤติกรรมทางสิ่งแวดล้อม เป็นต้น

ภายใต้แนวคิด ทฤษฎี ทศนคติและพฤติกรรมมนุษย์นั้น คณะผู้วิจัยได้นำทฤษฎีดังกล่าวมาประยุกต์ใช้ในการวิเคราะห์ถึงความเชื่อมั่นและความยอมรับของภาคประชาชนต่อการทำงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยวิเคราะห์จากพฤติกรรมและการแสดงความคิดเห็นที่ภาคประชาชนแสดงออกมาให้คณะผู้วิจัยได้รับทราบผ่านการสัมภาษณ์โดยใช้แบบสอบถามและการสังเกต

2.9 แนวคิดและทฤษฎีความเชื่อถือไว้วางใจ

2.9.1 ความหมายของความเชื่อถือไว้วางใจ

Luhmann (1979) ได้ให้คำนิยามของความไว้วางใจ ไว้ว่า ความไว้วางใจถูกนำมาใช้เพื่อบรรเทาความไม่แน่นอน ดังนั้น การแสดงความไว้วางใจ ก็คือ การรอคอยอนาคต โดยแสดงพฤติกรรมราวกับว่าอนาคตเป็นสิ่งที่แน่นอน

Baier (1986) ได้ให้คำนิยามว่า ความไว้วางใจ คือ ความเชื่อมั่นในผู้อื่นว่าเขาจะกระทำทุกวิถีทางในการปกป้องผลประโยชน์ของเราและจะไม่ทำร้ายหรือเอารัดเอาเปรียบเรา ดังนั้น ความไว้วางใจจึงสัมพันธ์กับจุดอ่อนที่เกิดจากความไม่แน่นอนในพฤติกรรมของผู้อื่นในอนาคต

Mishra (1996) ได้ให้ความหมายความไว้วางใจว่า เป็นความเต็มใจของบุคคลที่มีความมั่นคงต่อบุคคลอื่นโดยมีความเชื่อว่าบุคคลนั้นเป็นบุคคลที่มีความสามารถ มีความเปิดเผย

Whitney (1996) ได้กล่าวถึงความไว้วางใจว่า หมายถึง ความเชื่อความมั่นใจในความซื่อสัตย์ ความน่าเชื่อถือ และความยุติธรรมในบุคคลหรือสิ่งใด ๆ

Reina & Reina (1999) กล่าวว่า ความเชื่อถือไว้วางใจ หมายถึง ความสัมพันธ์ของความเชื่อมั่นกันและกันของบุคคลสองฝ่ายในผลของการกระทำที่ตกลงหรือสัญญาไว้ซึ่งจะต้องมีการติดต่อสื่อสารที่ซื่อตรงและจริงใจ เป็นความคาดหวังในความสามารถของอีกฝ่าย และเป็นการมีปฏิสัมพันธ์กันโดยไม่ได้มีการมัดระวังไว้ใด ๆ

Sztompka (1999) ได้ให้คำนิยามว่า ความไว้วางใจเป็นการพนัน หรือ การคาดเดา(Bet) ต่อการกระทำหรือพฤติกรรมของผู้อื่นในอนาคต โดย Sztompka ได้กล่าวถึงองค์ประกอบที่ส่งผลต่อความไว้วางใจอันประกอบไปด้วย 7 ปัจจัย ได้แก่

- ความสม่ำเสมอ(regularity)
- ประสิทธิภาพ(efficiency)
- ความน่าเชื่อถือ(reliability)
- การเป็นตัวแทน(representativeness)
- ความยุติธรรม(fairness)
- ความพร้อมรับผิดชอบ(accountability)
- ความเมตตากรุณา(benevolence)

Bouckaert and Van de Walle (2001) ได้ให้คำนิยามความไว้วางใจว่า ความไว้วางใจเป็นสิ่งที่ไม่สามารถบังคับได้ตายตัว แต่เป็นสิ่งที่ต้องมีเงื่อนไขทางสภาพแวดล้อมเสมอ ความไว้วางใจเกี่ยวพันลึกซึ้งกับความคาดหวัง ทางเลือกและความไม่แน่นอน หากไม่มีสิ่งเหล่านี้ก็ไม่จำเป็นต้องมีความไว้วางใจ ดังนั้นความไว้วางใจระหว่างคน 2 คน หรือ ระหว่าง 2 ฝ่ายจะเกิดขึ้นไม่ได้ หากฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งอยู่ในสถานะที่สูงหรือต่ำกว่า เนื่องจากความแตกต่างนั้นจะเป็นการปิดกั้นอิสระเสรีในการเลือกไว้วางใจ

Robbins (2005) ได้ให้ความหมายของความไว้วางใจว่า ความไว้วางใจเป็นความคาดหวังใน ทางบวก ต่อบุคคลอื่นไม่ว่าจะเป็นคำพูด การกระทำ หรือการตัดสินใจที่จะกระทำตามสมควร แล้วแต่โอกาส

McShane & Von Glinow (2005) กล่าวว่า ความเชื่อถือไว้วางใจ หมายถึง สภาวะทางจิตซึ่งเป็น ความตั้งใจในการให้การยอมรับในพฤติกรรมของบุคคลหรือกลุ่มอื่น โดยอยู่บนพื้นฐานของความ คาดหวังในทางบวก ความเชื่อถือไว้วางใจเป็นสิ่งที่ควรมีให้ซึ่งกันและกัน การที่จะได้รับความเชื่อถือ ไว้วางใจจากผู้อื่นเราต้องแสดงออกถึงความเชื่อถือไว้วางใจผู้อื่นด้วยเช่นกัน

พสุ (2547) ได้ให้ความหมายของความไว้วางใจว่า หมายถึง ความไว้นื้อเชื่อใจที่เรา มีต่อบุคคล อื่นว่า เขาจะปฏิบัติต่อเราด้วยความซื่อสัตย์ สุจริต สามารถฟังฟังได้ รวมถึงการ ไม่เอาเรดเอาเปรียบเรา

รุจ (2548) กล่าวว่า ความไว้วางใจ หมายถึง ความเชื่อมั่น ความเชื่อ หรือความคาดหวัง ในแง่ บวกของบุคคลๆหนึ่งที่มีต่อบุคคล หรือสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ว่าจะปฏิบัติกับบุคคลนั้นตามที่ได้ คาดหวังหรือ เชื่อมั่นไว้ ความไว้วางใจจะเพิ่มขึ้นเมื่อความคาดหวังในแง่บวกได้รับการสนองตอบ หรือเป็นจริงแต่ ความไว้วางใจจะลดลง หากความคาดหวังในแง่บวกนั้นไม่ได้รับการตอบสนอง

อังคณา (2550) ได้ให้ความหมายของความเชื่อถือไว้วางใจระหว่างเพื่อนร่วมงานว่า หมายถึง ความเชื่อมั่น ยอมรับ คาดหวัง ของเพื่อนร่วมงาน ที่มีต่อเพื่อนร่วมงานด้วยกันว่าเพื่อนร่วมงานจะ ปฏิบัติในสิ่งที่ต้องการหรือเชื่อมั่น

อุษุมพร (2550) กล่าวว่า ระดับของความคาดหวัง ความเชื่อ และความมั่นใจในความซื่อสัตย์ สุจริต ความมั่นคง ความเชื่อถือได้ ความเปิดเผย และความยุติธรรมของบุคคลหรือกลุ่มบุคคล ด้วย ความสมัครใจ และยอมทำตามการกระทำด้วยความคาดหวังว่าบุคคลหรือกลุ่มบุคคลนั้นจะกระทำตาม คำพูด คำสัญญา ทั้งที่เป็นภาษาพูด ภาษาเขียน และจะกระทำในสิ่งที่เป็ประโยชน์ด้วย ความสามารถ ความเปิดเผย ความหวังใย และความเชื่อถือได้ โดยไม่ต้องคำนึงถึงการควบคุม ตรวจสอบ

เฉลิมชัย (2552) กล่าวว่า ความเชื่อถือไว้วางใจ หมายถึง ความรู้สึกและการกระทำ (แสดงออก) ของบุคคลที่แสดงถึงความมั่นใจ ความเชื่อมั่นและการสนับสนุนต่อบุคคล (ผู้บังคับบัญชา) และองค์การ

เสริมศักดิ์ (2540 อ้างถึงใน กาญจนพร, 2552) ให้ความหมายของ ความไว้วางใจว่า การที่บุคคลมีความคาดหวังว่าคำพูด สัญญา การกระทำของบุคคลอื่นจะเชื่อถือได้ หรือจะทำตามที่พูดว่า จะทำและความไว้วางใจนั้นเป็นความคาดหวังว่าบุคคลอื่นจะทำในสิ่งที่เป็นคุณมากกว่าโทษ

พรทิพย์ (2552) กล่าวว่าความไว้วางใจ คือ ความเชื่อที่บุคคลใดบุคคลหนึ่งได้มีให้กับบุคคลอื่นว่า บุคคลนั้นจะซื่อสัตย์ต่อเขาไม่ทำร้ายหรือเอาเปรียบเขา เป็นปัจจัยพื้นฐานที่แสดงถึง ความสัมพันธ์ระหว่างกันและกัน ที่ก่อให้เกิดความรู้สึกที่ดี ๆ ต่อกันเกิดความตั้งใจที่จะทำสิ่งดี ๆ ให้กันให้ความร่วมมือในการทำสิ่งต่าง ๆ ด้วยใจจริงและเกิดความภักดีต่อกัน

นิชาภา (2552) กล่าวว่า ความไว้วางใจ เป็นความรู้สึกเชื่อมั่น ความเชื่อหรือความคาดหวัง ในแง่บวกที่บุคคลหรือกลุ่มบุคคลมีส่วนร่วม และมีต่อบุคคลหรือกลุ่มบุคคลอื่นว่าเขาจะทำอะไร ตอบสนองได้ตามที่ต้องการหรือคาดหวัง และโดยทั่วไปนั้น ความไว้วางใจก็มักจะมีมากขึ้น หากบุคคลหรือกลุ่มบุคคลอื่นตอบสนองได้ตามเป้าหรือที่ต้องการ และลดลงหากเกิดผลของการตอบสนองในทางตรงข้ามกับที่คาดหวัง

ดิลก (2552) กล่าวว่า ความไว้วางใจ หมายถึง สภาวะอารมณ์ความรู้สึกของบุคคลหรือ ของกลุ่มบุคคลใดกลุ่มบุคคลหนึ่ง ที่มีความเชื่อมั่นต่อบุคคลหรือกลุ่มบุคคลว่า จะดำเนินการ ปฏิบัติ หรือแสดงออกในทิศทางที่ตนเองคาดหวัง ไม่ทำความเสื่อมเสียหรือเสียหายให้เกิดขึ้น ความไว้วางใจเปรียบได้กับเป็นกาวที่มองไม่เห็น ที่เชื่อมโยงระหว่างผู้นำกับบุคคลอื่น ความน่าไว้วางใจถือเป็นมาตรฐานการดำรงอยู่ของการเป็นผู้นำ เป็นองค์ประกอบพื้นฐานของทุก ๆ องค์กร ที่มีความสำคัญอย่างยิ่งในการธำรงรักษาองค์กรเอาไว้ได้ ความไว้วางใจไม่สามารถซื้อหา ความไว้วางใจไม่สามารถร้องขอได้ ความไว้วางใจไม่สามารถบังคับได้ แต่ความไว้วางใจจะต้อง เกิดจากการถูกสร้างขึ้นมาเพื่อให้ได้รับการยอมรับ

ชาลี ไตรจันทร์ (2552) ได้นิยามความไว้วางใจ หมายถึง การเต็มใจยินยอมหรือเชื่อมั่นของผู้ที่ไว้วางใจต่อผู้ได้รับความไว้วางใจ ในลักษณะความสัมพันธ์ที่จะดำเนินต่อไปในการที่จะให้ผู้ได้รับความไว้วางใจได้กระทำทุกวิถีทางในการปกป้องผลประโยชน์และไม่เอาผิดเอาเปรียบผู้ที่ไว้วางใจซึ่งไม่สามารถทำเองได้

จากการนิยามความหมายของนักวิชาการหลากหลายท่านที่ได้กล่าวไว้ในข้างต้น สามารถสรุปได้ว่า **ความไว้วางใจ** หมายถึง การมอบความเชื่อมั่นและความเต็มใจยินยอมของผู้ที่ไว้วางใจให้แก่ผู้ที่ได้รับความไว้วางใจ โดยผู้ที่ไว้วางใจจะมอบความไว้วางใจให้แก่ผู้ที่ได้รับความไว้วางใจว่าผู้ที่ได้รับความไว้วางใจนั้นจะกระทำทุกวิถีทางในการปกป้องผลประโยชน์ของผู้ที่ไว้วางใจและจะไม่ทำร้ายหรือเอารัดเอาเปรียบผู้ที่ไว้วางใจ

2.9.2 ปัจจัยที่ส่งผลต่อความไว้วางใจ

2.9.2.1 ปัจจัยที่ส่งผลต่อความไว้วางใจ Shaw (1997 อ้างถึงใน Olan, 2009) กล่าวว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อความไว้วางใจในองค์กร ได้แก่ ความสำเร็จในผลงาน ความตรงไปตรงมา และการแสดงความดูแลเอาใจใส่ห่วงใย

1. ความสำเร็จในผลงานหรือการทำงานสำเร็จ (Achieving Results) เป็นปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับ ผลการปฏิบัติงานของบุคคล เป็นสิ่งที่สำคัญในองค์กร ความเชื่อถือไว้วางใจจะไม่เหลืออยู่หากบุคคลนั้นไร้ความสามารถ หรือมีความสามารถต่ำหรือไม่มากพอที่จะทำงานให้สำเร็จ ตามที่บุคคล หรือกลุ่มบุคคลอื่นคาดหวังไว้ และยากที่จะได้รับความไว้วางใจจากบุคคลหรือกลุ่มบุคคลอื่นใน โอกาสต่อไป

2. ความตรงไปตรงมา (Acting with Integrity) เป็นปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับความซื่อสัตย์จริงใจ จริงจังต่อคำพูดและการกระทำ และเป็นไปอย่างสม่ำเสมอ บุคคลที่แสดงออกให้เห็นถึงสิ่งเหล่านี้ ย่อมได้รับความไว้วางใจจากฝ่ายอื่น

3. การแสดงความดูแลเอาใจใส่ (Demonstrating Concerns) เป็นปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับ การเอาใจใส่ของบุคคลหรือกลุ่มบุคคลที่ตอบสนองต่อความต้องการหรือความคาดหวังของเรา โดยทั่วไปเราจะให้ความไว้วางใจกับคนที่เห็นห่วงเป็นใยเรา เข้าใจปัญหาต่าง ๆ ของเรา และ ไม่กระทำในสิ่งที่ขัดแย้งกับเรา

2.9.3 องค์ประกอบของความเชื่อถือไว้วางใจ

Boon & Holmes (1991อ้างถึงใน ศยามล, 2550) กล่าวว่า ความไว้วางใจเป็นสภาพการณ์ที่รวมถึงความมั่นใจ สิ่งที่เราคาดหวังในทางบวกเกี่ยวกับเหตุจูงใจของผู้อื่น ประกอบกับการคำนึงถึงตนเองในสถานการณ์ที่มีความเสี่ยงขึ้นอยู่กับ 3 องค์ประกอบ ดังนี้

1. แนวโน้มที่มีต่อความไว้วางใจที่เป็นนิสัยของบุคคลนั้น
2. ปัจจัยกำหนดสถานการณ์
3. ประวัติความสัมพันธ์

Mayer (1995 อ้างถึงใน กนก, 2552) จากคำนิยามความเชื่อถือว่าความเชื่อถือว่าไว้วางใจ คือ ความยินยอมของบุคคลที่จะยอมรับผลการกระทำที่อาจเป็นผลทางลบของบุคคลอื่น โดยอยู่บนพื้นฐานความคาดหวังที่ว่าบุคคลอื่นจะปฏิบัติหรือทำงานใด ๆ ที่สำคัญ สำหรับผู้ที่ให้ความเชื่อถือว่าไว้วางใจ สามารถสรุปองค์ประกอบที่สำคัญของความเชื่อถือว่าไว้วางใจได้ 3 ประการคือ

1. ความเต็มใจ (Willingness) กล่าวคือ คนเราอาจจะมีแนวโน้มที่จะให้ความเชื่อถือว่าไว้วางใจ แก่บุคคลหนึ่งอยู่แล้ว แต่ทว่าการให้ความเชื่อถือว่าไว้วางใจแก่บุคคลอื่นอย่างตั้งใจเป็นปรากฏการณ์ที่เจาะจง หรือเป็นไปอย่างมีวัตถุประสงค์ กล่าวคือ ความเชื่อถือว่าไว้วางใจที่มอบให้แก่บุคคลอื่นควรจะก่อให้เกิดผลลัพธ์ที่ดี สำหรับคนที่ให้ความเชื่อถือว่าไว้วางใจ มิเช่นนั้นแล้วทำไมบุคคลหนึ่งจึงยอมรับความเสียหายที่อาจเกิดขึ้น ประเด็นนี้แสดงให้เห็นว่าทุก ๆ สิ่งมีความเท่าเทียมกันหากบุคคลมีความคาดหวังที่จะได้ผลตอบแทนสูงจากการให้ความเชื่อถือว่าไว้วางใจผู้อื่นอย่างถูกต้องเหมาะสม บุคคลนั้นย่อมจะให้ความเชื่อถือว่าไว้วางใจสูงตามไปด้วย

2. การยอมรับความเสียหาย (Vulnerability) สะท้อนถึงการรับรู้ถึงการสูญเสียซึ่งอาจเกิดขึ้น เมื่อบุคคลให้ความเชื่อถือว่าไว้วางใจแก่บุคคลที่ไม่สมควรจะได้รับความเชื่อถือว่าไว้วางใจนั้น กล่าวคือ ให้ความเชื่อถือว่าไว้วางใจ แก่บุคคลที่แสวงหาผลประโยชน์จากการได้รับความเชื่อถือว่าไว้วางใจโดยที่ บุคคลนั้นจะตั้งใจหรือไม่ตั้งใจก็ตาม การยอมรับความเสียหายเป็นองค์ประกอบที่สำคัญของความเชื่อถือว่าไว้วางใจ เมื่อคนเรายอมให้ตนเองขึ้นอยู่กับเจตนาดี (Good Will) ของบุคคลอื่น บุคคลก็จำเป็นต้องยอมรับความเสียหายที่เกิดขึ้นอันอยู่ในขอบเขตของเจตนาดีนั้นด้วย เมื่อบุคคลให้ความเชื่อถือว่าไว้วางใจแก่ผู้ใด ก็เท่ากับว่าเปิดโอกาสให้เขาผู้นั้นทำให้เกิดภัยอันตรายหรือความเสียหายได้ ดังนั้น ความเชื่อถือว่าไว้วางใจจึงเป็นการยอมรับความเป็นไปได้ของความเสียหายที่อาจเกิดขึ้นนั้น ต้องไม่ได้มาจากเจตนาร้ายที่มีต่อบุคคล จากหลักการที่ว่าทุก ๆ สิ่งมีความเท่าเทียมกัน เราจึงคาดการณ์ไว้ว่าหากบุคคลได้รับความเสียหายหรือความสูญเสียจากการเชื่อถือว่าไว้วางใจแล้ว บุคคลนั้นจะให้ความเชื่อถือว่าไว้วางใจน้อยลง

3. ความคาดหวัง (Expectation) แสดงเงื่อนไขในเรื่องของความเชื่อหรือความมั่นใจใน ความสมควรแก่การได้รับความเชื่อถือว่าไว้วางใจและศักยภาพความสามารถของบุคคลที่เราให้ ความเชื่อถือว่าไว้วางใจ

Reina & Reina(1999 อ้างถึงใน ศยามล, 2550) ซึ่งได้กำหนดไว้ว่าความไว้วางใจจะเกิดขึ้นได้นั้นประกอบไปด้วย 3 องค์ประกอบ คือ

1. ความไว้วางใจด้านศักยภาพ (Competence Trust) คือ การที่บุคคลมีความสามารถในการกระทำสิ่งที่จำเป็นต่อการทำสิ่งใดสิ่งหนึ่ง โดยเฉพาะในงานที่เฉพาะเจาะจงหรืองานที่มีความ

สลับซับซ้อนในการผสมผสานกิจกรรมต่าง ๆ เข้าด้วยกัน รวมถึงความสามารถในการสร้างปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่นอย่างมีประสิทธิภาพ และการช่วยให้ผู้อื่นสามารถทำงานของเขาได้ โดยพฤติกรรมที่สามารถช่วยสร้างและรักษาความไว้วางใจในศักยภาพ ได้แก่ การที่บุคคลมีความรู้ความเชี่ยวชาญและมีความสามารถ มีความยุติธรรม สามารถเข้าใจและรับรู้ถึงศักยภาพของผู้อื่นได้และสามารถช่วยให้ผู้อื่นเกิดทักษะความชำนาญในการกระทำสิ่งต่าง ๆ ได้

2. ความไว้วางใจด้านการสื่อสาร (Communication Trust) คือ การที่บุคคลมีการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารกันและกันอย่างคงที่และสม่ำเสมอ ซึ่งทำให้การทำงานนั้นดำเนินไปหรือมีความก้าวหน้า และมีผลต่อความสามารถในการผลิตงานและผลกำไรอีกด้วย โดยพฤติกรรมที่สนับสนุนให้เกิดความไว้วางใจด้านการสื่อสาร ได้แก่ การแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารซึ่งกันและกัน การพูดในสิ่งที่ตรงกับความเป็นจริง มีการยอมรับความผิดพลาด มีการให้และรับข้อมูลป้อนกลับ การรักษาความลับ มีการชี้แจงถึงความมีเจตนาที่ดี

3. ความไว้วางใจด้านคำมั่นสัญญา (Contractual Trust) คือ การที่บุคคลได้กระทำในสิ่งที่พูดไว้ว่าจะกระทำ ซึ่งการกระทำในสิ่งที่ได้พูดไว้นี้จะก่อให้เกิดการผลผลิตความพร้อมที่จะให้บริการ การแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสาร ความใส่ใจในการมีส่วนร่วม หรือง่ายต่อการสื่อสารกลับ เมื่อมีการ สัญญาไว้ ความไว้วางใจด้านคำมั่นสัญญานี้เกี่ยวข้องกับการรักษาความคิดเห็น ความตั้งมั่นใน ความซื่อสัตย์และการแสดงพฤติกรรมอย่างคงที่ ความเชื่อมั่นในความตั้งใจ ความแน่นอน และ ความเชื่อมั่นของบุคคลในความซื่อสัตย์จงรักภักดีจะทำให้เกิดความไว้วางใจด้านคำมั่นสัญญา ในการทำงาน โดยพฤติกรรมที่นำไปสู่ความไว้วางใจด้านคำมั่นสัญญาได้แก่ การที่บุคคลมีการ บริหารจัดการความคาดหวัง มีการสร้างสิ่งยึดเหนี่ยวทางใจ มีการให้อำนาจอย่างเหมาะสม มีความใส่ใจ มีการแสดงความเห็นด้วยอย่างตรงไปตรงมา มีความคงเส้นคงวาและความแน่นอน ในการกระทำ

คณิงนิจ (2553) กล่าวว่า ความไว้วางใจ จะเกิดขึ้นได้โดยมีองค์ประกอบ 2 อย่างคือ

1. ความรู้ความสามารถ (Competence) หมายความว่า บุคคลจะต้องมีความรู้ความสามารถ ในเนื้องานสูง มีความรู้ในสาขาวิชาใดสาขาวิชาหนึ่งหรือหลาย ๆ สาขาเป็นอย่างดี

2. ความเป็นคนดี มีคุณลักษณะดีโดยเนื้อแท้ (Credibility หรือ Character) หมายความว่า บุคคลจะต้องเป็นคนดีที่แสดงออกถึงความรับผิดชอบ ความยุติธรรม ความมีวุฒิภาวะ ความซื่อสัตย์

วันชัย (2550) เสนอแนวคิดที่เกี่ยวกับความไว้วางใจว่าประกอบด้วย 2 องค์ประกอบ ดังนี้

1. ความไว้วางใจที่อิงอยู่กับการคิดคำนวณ (Calculus-based Trust) ซึ่งเป็นความไว้วางใจ ที่อิงกับการกระทำที่เป็นไปได้ทั้งการกลัวการลงโทษหรือผลที่เกิดจากการทำลายความไว้วางใจ รวมถึงการอิงมุมมองเชิงบวก ที่ผลแห่งความไว้วางใจมีผลดี ล่อให้เกิดคุณค่าในมุมมองที่สามารถคิด คำนวณออกมาได้ ที่เกิดจากการสร้างความสัมพันธ์ที่ต่อเนื่องเปรียบเทียบกับการลงทุนลงแรง ในการรักษาหรือทำลายความไว้วางใจ หรือเรียกว่าเป็นความไว้วางใจที่อิงอยู่กับหลักประกัน ทั้งทางบวกและทางลบ โดยการชั่งน้ำหนักระหว่างการกระทำที่อาจเสี่ยงต่อการเกิดความ ไม่ไว้วางใจกับผลที่ได้จากการกระทำนั้น ๆ หรือชั่งน้ำหนักระหว่างผลที่ได้ระยะสั้นกับระยะยาว โดยอาศัยการค่อย ๆ สร้างความไว้วางใจไปเรื่อย ๆ จนถึงระดับที่ไว้วางใจ แต่การกระทำเพียงครั้ง เดียวที่ผิดพลาดอาจทำลายความไว้วางใจได้อย่างมาก กลายเป็นไม่ไว้วางใจเลยก็ได้ ฉะนั้นความ ไว้วางใจในลักษณะนี้จึงเปราะบางมากในช่วงระยะแรก ๆ ของการสร้างความสัมพันธ์ อาจกล่าวได้ ว่าความไว้วางใจที่อิงอยู่กับการคิดคำนวณนี้จะเกิดหรือไม่ ขึ้นอยู่กับสมการของผลประโยชน์และ ความสูญเสียเป็นสำคัญ

2. ความไว้วางใจที่อิงอัตลักษณ์ (Identification-based Trust) เป็นความไว้วางใจที่อิงอยู่กับอัตลักษณ์ที่ตรงกับความปรารถนาและความตั้งใจของอีกฝ่าย โดยการดำรงอยู่ของความไว้วางใจมีได้เพราะฝ่ายต่าง ๆ สามารถเข้าใจและซาบซึ้งถึงความต้องการซึ่งกันและกัน ความเข้าใจร่วมกันนี้ อาจพัฒนาไปจนแต่ละคนอาจจะทำหน้าที่แทนกันได้อย่างดี ทุกฝ่ายต่างเชื่อมั่นว่าผลประโยชน์หรือ ความต้องการของเขาจะได้รับการปกป้อง ไม่จำเป็นต้องมีการสำรวจ ตรวจสอบ หรืออาจเรียก ความไว้วางใจในลักษณะนี้ อีกอย่างว่า ความไว้วางใจของความเป็นพวกเดียวกัน

2.9.4 รูปแบบของความไว้วางใจ

Lewis and Weigert (1985) ได้แบ่งความไว้วางใจออกเป็น 2 มิติ คือ

1. ความไว้วางใจแบบมีเหตุผล(rational trust)
2. ความไว้วางใจจากอารมณ์ความรู้สึก(emotional trust)

โดยได้อธิบายเพิ่มเติมว่า(ดูตารางที่ 2.9.4.1 ประกอบ)

(1) หากบุคคลใดมีความมีเหตุมีผลและมีอารมณ์ในระดับสูง บุคคลนั้นก็จะมี ความไว้วางใจอย่างมีอุดมการณ์

(2) หากบุคคลใดมีความมีเหตุมีผลในระดับสูงและมีอารมณ์ในระดับปรกฏบุคคลนั้นจะอาศัยการรับรู้ถึงพฤติกรรมและเหตุการณ์รอบตัวมาเป็นการคาดเดาที่เป็นเหตุเป็นผลและนำมาเป็นตัวช่วยในการตัดสินใจเกี่ยวกับการให้ความไว้วางใจ

(3) หากบุคคลใดมีอารมณ์ในระดับสูงและมีความมีเหตุมีผลในระดับไม่ปรากฏ บุคคลนั้นจะมีความไว้วางใจขึ้นอยู่กับโชคชะตาเป็นหลัก

(4) หากบุคคลใดมีทั้งความมีเหตุมีผลและมีอารมณ์อยู่ในระดับต่ำ บุคคลนั้นก็จะตกอยู่ในสภาวะตื่นตระหนกและหวาดระแวงต่อบุคคลรอบข้าง เนื่องจากไม่สามารถไว้วางใจใครได้อีกต่อไป(uncertainty panic)

ตารางที่ 2.9.4.1 รูปแบบความไว้วางใจของ Lewis and Weigert(1985)

มิติของความไว้วางใจ		มิติสภาวะทางอารมณ์(Emotionality)		
		สูง(high)	ต่ำ(low)	ไม่ปรากฏ (virtually absence)
มิติสภาวะทางเหตุ และผล (Rationality)	สูง(high)	ไว้วางใจอย่างมี อุดมการณ์ (ideological trust)	ไว้วางใจโดย กระบวนการทาง ความคิด (cognitive trust)	เป็นการคาดเดาที่ เป็นเหตุเป็นผล (rational prediction)
	ต่ำ(low)	ไว้วางใจโดย อารมณ์ (emotional trust)	ไว้วางใจระดับปกติ (mundane, routine trust)	เป็นการรอคอยที่ อาศัยความน่าจะเป็น (probable anticipation)
	ไม่ปรากฏ (virtually absence)	ไว้วางใจขึ้นอยู่กับ โชคชะตา (faith)	ไว้วางใจขึ้นอยู่กับ โชคชะตา (fate)	เป็นการอยู่บน ความไม่แน่นอน หรือความ หวาดกลัว (uncertainly panic)

ที่มา : ปรับปรุงจากจักรพงษ์ หนูดำ(2556)

Bachman(2001) และ Us laner(2000) อธิบายความไว้วางใจแบ่งเป็น 2 มิติใหญ่ คือ

- 1.ความไว้วางใจที่มีฐานจากความรู้กับความไว้วางใจทางศีลธรรม(knowledge-based and moralistic trust)
- 2.ความไว้วางใจส่วนตัวกับความเชื่อถึงความไว้วางใจเชิงระบบ(personal and system trust)

นอกจากนี้ Bachman(2001) และ Us laner(2000) ยังได้อธิบายถึงปัจจัยย่อย 4 มิติ โดยแบ่งเป็น

มิติที่ 1 ความไว้วางใจจากความรู้(knowledge-based trust) หมายถึง ความเชื่อมั่นที่มีต่อความรู้และข้อมูลที่ได้รับจากผู้อื่น หรือ แหล่งข้อมูลที่ได้ประสบมาด้วยตนเองและพิจารณาแล้วเชื่อถือได้ นักทฤษฎีหลายคนให้ความเห็นว่าความไว้วางใจประเภทนี้จะปรากฏให้เห็นในสภาวะแวดล้อมที่คุ้นเคย และมีข้อมูลพื้นฐานที่เชื่อถือได้

มิติที่ 2 ความไว้วางใจจากศีลธรรม(moralistic trust) หมายถึง การที่บุคคลหนึ่งมอบความไว้วางใจให้แก่บุคคลที่ตนคิดว่าเป็นบุคคลที่มีความน่าเชื่อถือ

มิติที่ 3 ความไว้วางใจส่วนตัว(personal trust) เกิดขึ้นเมื่อมีปฏิสัมพันธ์โดยตรงเป็นระยะเวลาที่ต่อเนื่องจึงเกิดความไว้วางใจบุคคลที่ได้พบเจอและทำความรู้จักคุ้นเคย

มิติที่ 4 ความไว้วางใจในระบบ(system trust) เป็นประเภทของความไว้วางใจที่ตั้งอยู่บนระบบหรือสถาบันที่มีกฎระเบียบอย่างเป็นทางการที่มีการยอมรับในสังคม อาทิ การใช้ธนบัตรแทนค่าของเงินในการแลกเปลี่ยนสินค้าและบริการต่างๆ เป็นต้น

นอกจาก Lewis and Weigert (1985) และ Bachman(2001) และ Us laner(2000) แล้วยังมีนักทฤษฎีอีกหลายกลุ่มที่มีความเชื่อว่าไม่สามารถอธิบายความไว้วางใจในสถานการณ์ที่แตกต่างกัน และสภาพแวดล้อมหรือบริบทที่มีความซับซ้อนในสังคมปัจจุบันได้ง่ายเสมอไป เนื่องจากความไว้วางใจนั้นเป็นเรื่องของความรู้สึกและพฤติกรรมที่ซับซ้อนของมนุษย์ซึ่งบางครั้งก็เข้าใจยากเกินกว่าจะอธิบาย (สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน,2550)

และจากรายละเอียดที่ได้กล่าวไว้ในข้างต้น สามารถสรุปรูปแบบความไว้วางใจตามนักทฤษฎีกลุ่มต่างๆ ได้ดังต่อไปนี้

Lewis and Weigert (1985) แบ่งรูปแบบความไว้วางใจออกเป็น 2 มิติคือ 1.ความไว้วางใจแบบมีเหตุผล (rational trust) 2.ความไว้วางใจจากอารมณ์ความรู้สึก (emotional trust)

สำหรับ Bachman(2001) และ Us laner(2000) ได้เสนอรูปแบบความไว้วางใจออกเป็น 4 มิติคือ

- 1.ความไว้วางใจจากความรู้(knowledge-based trust)
- 2.ความไว้วางใจจากศีลธรรม(moralistic trust)
- 3.ความไว้วางใจส่วนตัว(personal trust)

4.ความไว้วางใจในระบบ(system trust

2.9.5 ความสำคัญของความไว้วางใจ

ความไว้วางใจเป็นสิ่งสำคัญอย่างยิ่งที่ทำให้องค์กรดำรงอยู่และประสบผลสำเร็จ เนื่องจากการทำงานร่วมกันต้องพึ่งพาอาศัยกัน แนวโน้มในปัจจุบันมีความหลากหลายขององค์ประกอบ ในการทำงานมากขึ้นความไว้วางใจกันระหว่างสมาชิกในองค์กรมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น ความไว้วางใจเป็นแหล่งทรัพยากรที่มาจากความร่วมมือเป็นพื้นฐานและความไว้วางใจ ซึ่งกันและกันของบุคคลในองค์กรก่อให้เกิดผลลัพธ์ที่มีประสิทธิภาพต่อองค์กร ความไว้วางใจ เปรียบเสมือนหมุดหรือสลักที่ยึดส่วนต่างๆ เข้าไว้ด้วยกัน และสามารถเอื้ออำนวยให้องค์กรบรรลุเป้าหมายพร้อมกับความเจริญเติบโตขององค์กร หากองค์กรใดปราศจากความไว้วางใจของบุคคลในองค์กร จะทำให้เสียเวลา เสียทรัพยากร ในการบริหารจัดการเป็นจำนวนมาก จนกว่าองค์กรจะประสบผลสำเร็จได้ ซึ่งความไว้วางใจมีความสำคัญในหลายทางและเป็นส่วนประกอบที่จำเป็น ในทุกประเภทในสัมพันธภาพของมนุษย์ซึ่งยังผลให้เกิดความราบรื่นและเกิดคุณค่า ในการแลกเปลี่ยนต่าง ๆ ในวิธีการที่มีประสิทธิภาพ (เฉลิมชัย, 2552)

Robbins (2005) กล่าวถึง ความไว้วางใจเป็นสิ่งที่มีความสำคัญเนื่องจาก

1. ความสูญเสียทั่วไปของความไว้วางใจ ในปี ค.ศ.1950 เป็นยุคที่เชื่อว่ามีชีวิตอยู่ต่อ การใช้อำนาจหน้าที่ แต่การคัดเลือกบุคคลเข้ามาทำงานหน้าที่เกี่ยวกับกฎหมาย ผู้บริหารทางธุรกิจ นักวิชาการ นักหนังสือพิมพ์ นักวิจัย และบุคคลที่ได้รับมอบอำนาจในการทำงานที่มีชื่อเสียงนั้น ไม่สามารถบอกความจริงได้ทุกครั้ง เจ้าหน้าที่ของรัฐไม่แน่ใจเกี่ยวกับการใช้อำนาจหน้าที่ ดังนั้น ความไว้วางใจจึงถูกทำลายแบบทั้งสิ้นในทุกสถาบัน

2. ความสัมพันธ์ของนายจ้าง และพนักงานที่ไม่ดีในองค์กรเป็นจำนวนมาก การบริหาร การปฏิบัติเนื่องจากมีองค์กรเป็นจำนวนมากที่จ่ายค่าตอบแทนไม่เป็นระเบียบ พนักงานต้อง ประสบปัญหาในการสื่อสาร สูญเสียความไว้วางใจเนื่องจากมีผลที่เกิดขึ้นตามมา เช่น การปฏิบัติงานเกิดความผิดพลาดไม่สำเร็จตามเงื่อนไขการให้รางวัล ละเลยความรับผิดชอบ และ การลดขนาดองค์กรทำให้ความไว้วางใจลดลงแต่ปัญหาไม่มากเท่าการปลดพนักงาน

3. เกิดการเปลี่ยนแปลงและความไม่มั่นคง ความไว้วางใจมีความสำคัญมาก ในสภาพที่มี การเปลี่ยนแปลง และความไม่มั่นคงในสถานที่ทำงาน บุคคลจะต้องเปลี่ยนไปมีความสัมพันธ์กับ บุคคลอื่น ซึ่งระดับความไว้วางใจจะเป็นตัวกำหนด

4. ข้อสัญญาทางจิตวิทยาในรูปแบบใหม่ หมายถึง ข้อตกลงที่ไม่ได้มีการเขียนถึงสิ่งที่ ผู้บริหารที่ไม่ได้คาดหวังจากพนักงาน และสิ่งที่พนักงานคาดหวังจากผู้บริหารในแง่คิดของพนักงาน ข้อสัญญาทางจิตวิทยา คือ การรับรู้ของพนักงานที่คิดว่าพวกเขาจะได้รับสิทธิ ซึ่งเป็นผลมาจากข้อสัญญาที่นายจ้างให้ไว้กับเขา หากความไว้วางใจอยู่ในระดับต่ำ พนักงานมีแนวโน้มที่จะหลีกเลี่ยงการเผชิญความเสี่ยง มีการเรียกร้องมากขึ้น ลักษณะสังคมแบบนี้บุคคลในองค์กรจะต้อง เริงสร้างและรักษาความสัมพันธ์กันไว้ จะทำให้โอกาสที่จะไม่ปฏิบัติตามข้อสัญญาน้อยลง เนื่องจากการไม่ปฏิบัติตามข้อสัญญาทำให้เกิดผลในทางลบ เช่น มีความตั้งใจน้อยลงในการที่จะทำงานให้ได้ผลตามต้องการ หากความไว้วางใจอยู่ในระดับสูงจะทำให้พฤติกรรมในการปฏิบัติงาน ดีขึ้นตามไปด้วย

5. โครงสร้างความสัมพันธ์รูปแบบใหม่ ความไว้วางใจเป็นสารหล่อลื่นให้เกิดความราบรื่น มีการประสานกันอย่างดีในองค์กร โดยขจัดความขัดแย้งทางความคิด การบริหารในยุคปัจจุบัน ต้องการความไว้วางใจ ซึ่งเป็นหลักประกันที่สำคัญขององค์กร

6. เป็นการสร้างยึดมั่นผูกพันต่อองค์กร ความไว้วางใจเป็นสิ่งสำคัญ เนื่องจากมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความยึดมั่นผูกพันต่อองค์กรอยู่ในระดับสูงการที่บุคคลมีความยึดมั่น ผูกพันต่อองค์กรนั้นจะเป็นตัวกำหนดให้องค์กรบรรลุเป้าหมายและรักษาสมาชิกในองค์กร ให้คงอยู่

พรทิพย์ (2552) กล่าวว่า ความสำคัญของความไว้วางใจ มีดังนี้

1. ความไว้วางใจมีความสำคัญต่อความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลไม่ว่าจะอยู่ในสถานภาพหรือบทบาทไหน เมื่อคนมีความไว้วางใจกันก็เป็นที่มาของความสุขในการดำเนินชีวิตและการทำงาน ที่ไม่ต้องหวาดระแวงกับคนรอบข้างว่าจะทำร้าย หรือเกิดสิ่งที่ไม่ดีกับตน ครอบครัว คนใกล้ชิด งาน หน่วยงาน สังคม หรือประเทศ

2. ความไว้วางใจเป็นหัวใจหรือรากฐานที่ทำให้เกิดความรักความอบอุ่นในครอบครัว และ สังคม น่ายุ่มากขึ้น

3. ความไว้วางใจยังเป็นสิ่งที่ช่วยให้บุคคลกล้าทำในสิ่งต่าง ๆ ทั้งที่สิ่งนั้นไม่เคยทำมาก่อน แต่เกิดความมั่นใจและเชื่อใจกับสิ่งที่ทำ คนรอบข้าง ผู้บังคับบัญชา ลูกน้อง และ/หรือระบบของ หน่วยงาน ที่สนับสนุนการทำงานหรือการทำสิ่งต่าง ๆ จึงทำให้คนนั้นประสบความสำเร็จ เกิดนวัตกรรมใหม่ ๆ ในงานและในสังคม ที่คนอื่นสามารถนำมาต่อยอดและเกิดประโยชน์ กับหน่วยงานและสังคมมากมายต่อไป แต่ถ้าปราศจากความไว้วางใจ ก็จะไม่มีการกล้าเสี่ยงที่จะทำ อะไรก็ไม่เกิดการสร้างสรรค์สิ่งใหม่ ๆ ให้กับชีวิตและสังคม

4. ความไว้วางใจเป็นหัวใจหรือรากฐานในการทำงานเป็นทีม และเป็นหัวใจสำคัญ แห่งการร่วมมือกันทำงาน ที่หลายหน่วยงานพยายามที่จะสร้างทีมงานและกระตุ้นให้เกิด ความร่วมมือในการทำงาน เพื่อให้ประสบความสำเร็จในการทำงาน

สรุปความสำคัญของความไว้วางใจไว้ดังนี้ความไว้วางใจเป็นองค์ประกอบที่สำคัญมาก องค์ประกอบหนึ่งสำหรับองค์กร หากปราศจากความไว้วางใจ องค์กรนั้นก็จะเป็นหนึ่งเดียว และความสามัคคี ความคิดสร้างสรรค์จะน้อยลง องค์กรนั้นจะมีกระบวนการตัดสินใจที่ไร้ประสิทธิภาพ อัตราการลาออกของพนักงานจะสูง ขว้าวลี การนินทา และเสียงซุบซิบต่าง ๆ ภายในองค์กรก็จะมากไปด้วย ความไว้วางใจไม่ใช่เป็นเพียงแนวคิดที่ธรรมดา หากแต่ความไว้วางใจอาจเป็นเสมือนกำแพงซีเมนต์หนึ่งทีกั้นกลางระหว่างความสัมพันธ์ต่าง ๆ ของบุคคลในองค์กร หรืออาจเป็นปัจจัยขั้นพื้นฐานที่สำคัญที่สุดปัจจัยหนึ่งในการดำเนินธุรกิจ การแสดงภาวะความเป็นผู้นำ และการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ภาวะความเป็นผู้นำในองค์กรจะไม่สามารถเกิดขึ้นได้เลย หากองค์กรนั้นไม่มีความไว้วางใจกันและกันในระดับหนึ่ง นั่นคือ องค์กรนั้นจะไม่สามารถผลักดัน หรือทำให้พนักงานในองค์กร สนับสนุนคล้อยตามการเปลี่ยนแปลงใด ๆ อย่างแท้จริงได้ Glaser (1997 อ้างถึงใน อุซุมพร, 2550)

2.9.6 การสร้างความไว้วางใจ

ชัยเสฏฐ์ (2550) ได้อธิบายถึงวิธีการสร้างความไว้วางใจว่า ความไว้วางใจเป็นเรื่อง ละเอียดย่อนการที่บุคคลเกิดความเคลือบแคลงหรือสงสัย และไม่ไว้วางใจกัน นำไปสู่ ความล้มเหลวในการสร้างสัมพันธ์อันส่งผลต่อการเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงานภายในองค์กร เนื่องจากการไม่ไว้วางใจกันเป็นตัวกีดร่อนความมีประสิทธิภาพของการทำงานเป็นทีมในระยะยาว หัวหน้างานจึงต้องพยายามหาแนวทางในการสร้างความไว้วางใจให้เกิดขึ้น โดยทั่วไปหัวหน้างาน สามารถใช้วิธีการทั้ง 6 ประการดังต่อไปนี้ในการสร้างความไว้วางใจให้เกิดขึ้นภายในองค์กรได้

1. การสื่อสาร (Communication) ให้ข้อมูลพนักงานอย่างสม่ำเสมอ โดยการให้ข้อมูล ที่ถูกต้อง และให้ระยะเวลาในการป้อนกลับข้อมูล และให้คำอธิบายเกี่ยวกับเรื่องนโยบาย และ การตัดสินใจต่าง ๆ นอกจากนี้ต้องมีความซื่อสัตย์และเปิดเผยเกี่ยวกับปัญหาของตนเอง และต้องไม่ดึงข้อมูลไว้เพื่อใช้ในการแสวงผลประโยชน์ทางการเมืองภายในองค์กร

2. สนับสนุน (Support) หัวหน้างานต้องทำตัวให้สามารถเข้าถึงได้อย่างสม่ำเสมอ เมื่อพนักงานต้องการความช่วยเหลือ กำลังใจ และคำแนะนำ นอกจากนี้ต้องแสดงความสนใจต่อ ชีวิตความเป็นอยู่ของพนักงาน และเต็มใจที่จะปกป้องพนักงาน

3. เคารพ (Respect) มอบหมายงานที่มีความสำคัญให้แก่พนักงาน เป็นการแสดงรูปแบบของการจริงใจที่มากที่สุดในการทำงานที่หัวหน้างานควรทำ ประกอบกับการเป็นนักฟังที่ดี

4. ความยุติธรรม (Fairness) หัวหน้างานต้องประเมินพนักงานอย่างยุติธรรมและเป็นไป ตามวัตถุประสงค์และให้เครดิตและคำชมต่อการทำงานที่ดีของพนักงานแต่ละคน

5. ความสามารถในการคาดการณ์ได้ (Predictability) หัวหน้างานต้องมีความสม่ำเสมอและ ต้องฟังพาได้ในเรื่องของพฤติกรรมของตน และนอกจากนี้ยังต้องรักษาคำพูดของตนด้วย ไม่ใช่พูด อย่างทำอย่าง

6. ความสามารถ (Competence) หัวหน้างานต้องทำตัวเป็นแบบอย่างที่ดีโดยแสดงออกถึง การตัดสินใจในทางธุรกิจที่ดี และต้องมีความสามารถทั้งในเชิงบริหารจัดการ รวมถึงมีความเป็น มีอาชีพใน การทำงานอีกด้วย

การสร้างควมไว้วางใจในองค์กรไม่ใช่เรื่องยากแต่ประการใด แต่อาจต้องใช้เวลาในการ สร้างพอสมควร ดังนั้น เราต้องเรียนรู้ที่จะไว้วางใจผู้อื่นก่อน และเมื่อนั้นแล้ว ผู้อื่นก็จะหันกลับมาไว้วางใจเรา เพราะเมื่อสร้างความไว้วางใจ ให้เกิดขึ้นภายในองค์กรได้แล้ว โอกาส ที่จะเกิดการทำงานอย่างมี ประสิทธิภาพอันนำไปสู่ความสำเร็จ

สิริรัตน์ (2552) กล่าวว่า การสร้างความไว้วางใจ มีดังต่อไปนี้

พัฒนาความรู้ความสามารถในการทำงาน หรือเป็นผู้ชำนาญการเฉพาะด้านแสดงผลงาน ที่ ยอดเยี่ยมให้ผู้บังคับบัญชา ผู้ใต้บังคับบัญชา และเพื่อนร่วมงานเห็น พัฒนาความรู้ ความสามารถ และ ทักษะอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ มีความสามารถด้านใดด้านหนึ่งเฉพาะทาง และสามารถให้ คำปรึกษา และช่วยเหลือผู้อื่นได้เป็นประจำ

ยึดหลักการสากลในการบริหาร หลักการสากล เช่น คุณธรรม จริยธรรม ความซื่อสัตย์ ความ เมตตา ความยุติธรรม ความเป็นกลาง ความกล้าหาญ ความอดทน ความมีวินัย ความมุ่งมั่น เป็นหลัก สำคัญในการบริหาร

ประพฤติตนเป็นแม่แบบที่ดี หากท่านอยากให้ลูกน้องปฏิบัติตาม เช่นไร ท่านก็ควร ปฏิบัติตน เช่นนั้น เช่น หากท่านไม่ต้องการให้ลูกน้องมาสาย ท่านก็ไม่ควรมาสายเสียเอง การทำให้ ดูเป็นตัวอย่าง เป็นวิธีที่ดีที่สุดในการจูงใจให้ลูกน้องปรับเปลี่ยนพฤติกรรม

ยอมรับข้อผิดพลาดของตน คุณสมบัติสำคัญประการหนึ่งของผู้นำคือ การมีความกล้าหาญที่ จะยอมรับข้อผิดพลาดของตน ซึ่งการทำเช่นนี้สามารถทำให้ลูกน้องรู้สึกเคารพท่านมากขึ้น ดีกว่าที่ท่าน

ทำผิดแล้วแก้กลับทำเป็นเพิกเฉย ลูกน้องย่อมรู้สึกหมดศรัทธาในตัวท่าน แม้ว่าพวกเขาจะไม่ได้พูดออกมาตรง ๆ ก็ตาม

รักษาคำพูด รักษาสัญญา จงอย่าได้ให้คำมั่นสัญญาหรือข้อผูกมัดใด ๆ หากท่านไม่มั่นใจว่าท่านสามารถทำตามสัญญาหรือข้อผูกมัดนั้นได้ การกระทำย่อมสำคัญกว่าคำพูด

ให้เกียรติผู้อื่น ให้เกียรติ เคารพและให้การสนับสนุนผู้อื่น ไม่ว่าคนๆ นั้นจะมีตำแหน่งใด ก็ตาม สอบถาม เปิดโอกาสให้ผู้อื่นได้แสดงความคิดเห็น รับฟังปัญหาและให้ความช่วยเหลือ ตามความเหมาะสม

ไม่พูดถึงบุคคลที่สามในทางที่ไม่ดีลับหลัง หากบุคคลที่ท่านพูดถึงในทางที่ไม่ดี ทราบว่า ท่านพูดถึงเขาอย่างไรลับหลัง บุคคลท่านนั้นย่อมไม่ไว้วางใจท่านอีกต่อไป และอาจบอกคนอื่นต่อว่าท่านเป็นคนที่ไม่น่าไว้วางใจ หรือแม้แต่คนที่ท่านไปพูดนินทาด้วย ก็อาจจะแฉตรงๆ ว่าท่าน เพราะ คิดว่าท่านอาจทำกับเขาเฉกเช่นเดียวกับที่ท่านทำกับคนอื่นก็ได้

แก้ปัญหาสำคัญ ๆ ที่มีความท้าทายได้ เข้าไปมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหายาก ๆ ที่มีความท้าทายทั้งในระดับบุคคล ระดับหน่วยงาน และระดับองค์กร คิดริเริ่มสร้างสรรค์กระบวนการทำงาน หรือผลิตภัณฑ์ใหม่ที่มีผลกระทบต่อพัฒนาผลการปฏิบัติงานขององค์กร

วิธีปฏิบัติเหล่านี้เป็นรากฐานสำคัญของการสร้างความไว้วางใจในองค์กร และการเป็นบุคคล ที่ได้รับความไว้วางใจจากผู้อื่น ถือเป็นคุณสมบัติสำคัญสูงสุดประการหนึ่งในการเป็นผู้นำ ความไว้วางใจยังเป็นรากฐานของความสัมพันธ์อันดี เมื่อได้รับความไว้วางใจและความสัมพันธ์ อันดี ย่อมส่งผลให้ท่านมีโอกาสประสบความสำเร็จในการใช้เหตุผลโน้มน้าว ให้ผู้อื่นสนับสนุน หรือกระทำการบางสิ่งบางอย่างตามความต้องการ การสร้างความไว้วางใจจึงเป็นรากฐานของ ความสำเร็จที่ยั่งยืนของผู้นำ

2.10 งานวิจัยเกี่ยวกับความเชื่อมั่นและการยอมรับ

Albritton and Bureekul (2004) นักวิชาการต่างประเทศและนักวิชาการไทยได้ร่วมมือกันทำงานวิจัยให้กับ Asian Barometer เพื่อทำการศึกษา “ระดับความไว้วางใจในการบริหารงานภาครัฐของประเทศไทย ในช่วงปี ค.ศ. 2001” พบว่า ประชาชนมีความไว้วางใจต่อสถาบันเกี่ยวกับภาครัฐในระดับที่ค่อนข้างสูง เนื่องจากประเทศไทยมีลักษณะทางสังคมและวัฒนธรรมที่มีการยอมรับและคุ้นเคยกับการปกครองแบบลำดับชั้น(hierarchy)มาตั้งแต่อดีตและเมื่อทำการพิจารณาเป็นรายสถาบัน พบว่า ผู้ที่ตอบแบบสอบถามให้ความไว้วางใจกับสถาบันที่สร้างขึ้นใหม่ภายใต้รธน.2540 เป็นอย่างมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งศาลปกครองและสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ(ปปช) รวมทั้งสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง(กกต.) นอกจากนี้จากผลการสำรวจยังชี้ให้เห็นว่าคนไทยให้

ความไว้วางใจต่อสถาบันตำรวจ ทหารในระดับสูง ถึงแม้ว่าจะมีการรัฐประหารเกิดขึ้นในอดีตเมื่อปี พ.ศ. 2519 และพ.ศ. 2534 ดังแสดงในตารางที่ 2.10.1

ตารางที่ 2.10.1 ความไว้วางใจในสถาบันทางสังคมและทางการเมือง

ประเภทหน่วยงาน	ระดับของความไว้วางใจของประชาชนที่มีต่อหน่วยงานภาครัฐ			
	มากที่สุด	มาก	น้อย	น้อยที่สุด
ศาล	24.4	49.0	23.9	2.7
รัฐบาลกลาง	18.0	51.1	28.6	2.3
พรรคการเมือง	11.5	40.2	42.1	6.3
รัฐสภา	14.3	46.3	39.0	5.5
ระบบราชการ	17.7	51.6	26.2	4.5
ทหาร	29.6	50.4	17.4	2.6
ตำรวจ	16.6	42.0	33.9	7.5
องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	21.3	46.8	26.3	5.6
หนังสือพิมพ์	11.6	44.1	39.5	4.8
โทรทัศน์	22.8	56.7	19.1	1.4
ก.ก.ต.	20.2	49.8	26.0	4.0
องค์กรที่ไม่แสวงหากำไร	12.9	46.8	33.0	7.2
สภาท้องถิ่น	17.0	45.5	30.8	6.7
ศาลปกครอง	33.5	48.3	15.2	3.0
ปปช.	31.5	48.3	17.7	2.5

ที่มา:อ้างอิงจากตารางงาน Albritton and Bureekul(2004)

Paine(2003) ได้กล่าวไว้ในบทความเรื่อง “Guidelines for Measuring Trust in Organizations” และ Paine(2007) ได้กล่าวไว้ในบทความเรื่อง “Measuring Public Relationships” ในลักษณะคล้ายกันว่า “การวัดระดับความไว้วางใจของประชาชน” นั้นสามารถแบ่งออกเป็น 5 ด้านที่สำคัญดังต่อไปนี้

1.ความสามารถขององค์กร(competence) คือ การพิจารณาว่าอปท.มีขีดความสามารถเพียงพอที่จะดำเนินงานหรือมีการจัดบริการสาธารณะได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลตามความคาดหวังของประชาชนหรือไม่

2.ความซื่อตรงและความเป็นธรรม(integrity) คือ การพิจารณาว่าอปท.ดำเนินงานอย่างโปร่งใสตรงไปตรงมา มีการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร มีการตัดสินใจที่สำคัญๆที่ก่อให้เกิดความเป็นธรรมแก่ฝ่ายต่างๆได้มาก-น้อยเพียงใด

3.การเป็นที่พึ่งได้(dependability) คือ การพิจารณาว่าอปท.สามารถปฏิบัติงานได้ตามอำนาจหน้าที่ที่กำหนด หรือ ตามที่ได้ให้คำมั่นสัญญาแก่ประชาชนหรือไม่ และสามารถปฏิบัติงานได้คงเส้นคงวาท่อเนื่องมาก-น้อยเพียงใด

4.การเข้าถึงและมีส่วนร่วมตัดสินใจ(control mutuality) คือ การพิจารณาจากมุมมองของประชาชนว่าพวกเขาารู้สึกว่าสามารถเข้าถึงหรือมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจหรือต่อการบริหารงานของอปท.มาก-น้อยเพียงใด

5.การยึดมั่นในองค์กร(commitment) คือ การประเมินว่าประชาชนรู้สึกผูกพันกับอปท.มาก-น้อยเพียงใด หรือประชาชนรู้สึกว่าจะสามารถทุ่มเทแรงกาย พละกำลัง หรือให้การสนับสนุนด้านต่างๆให้แก่อปท.ได้อย่างต่อเนื่องหรือไม่(continued support)

Wang and Wan Wart (2007) ได้เสนอบทความเรื่อง “When Public Participation in Administration Leads to Trust: An Empirical Assessment of Managers Perceptions พบว่า ปัจจัยการมีส่วนร่วมของประชาชนสามารถเพิ่มความไว้วางใจของประชาชนได้และในการหาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยการมีส่วนร่วมและความไว้วางใจของประชาชนนั้น มีปัจจัยพฤติกรรมทางการบริหารใน 5 มิติที่เป็นตัวแปรเชื่อมโยงระหว่างการมีส่วนร่วมของประชาชนและความไว้วางใจของประชาชน ดังนี้

1.การสร้างฉันทามติของประชาชน คือ การพิจารณาถึงการบรรลุฉันทามติของประชาชนในระดับเป้าหมายและภารกิจที่สำคัญในการกำหนดนโยบายสาธารณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น การจัดลำดับความสำคัญของการให้บริการสาธารณะของอปท.ที่มีต่อประชาชนและความคาดหวังของประชาชนที่มีต่อประสิทธิภาพในการทำงานของผู้บริหารและเจ้าหน้าที่อปท.

2.พฤติกรรมบริหารที่มีจริยธรรม คือ การพิจารณาถึงความสม่ำเสมอในด้านการทำงานของผู้บริหารและเจ้าหน้าที่อปท. โดยพิจารณาจากความซื่อสัตย์ การเปิดเผยข้อมูล ความจงรักภักดีต่อองค์กร สมรรถนะในการทำงานของแต่ละบุคคลและความสม่ำเสมอในการบริหารงาน/การให้บริการสาธารณะ

3.หลักความรับผิดชอบ คือ การพิจารณาถึงอปท.ที่มีการคอร์รัปชันน้อย มีการเปิดเผยงบประมาณในการจัดทำโครงการต่างๆผู้บริหารและเจ้าหน้าที่อปท.ทำงานด้วยความโปร่งใสสามารถให้

ประชาชนตรวจสอบได้และหากผู้บริหารมีการคดโกงหรือมีการคอร์รัปชันประชาชนสามารถใช้สิทธิในการยื่นถกแถลงได้

4. สมรรถนะของผู้บริหารและเจ้าหน้าที่อปท. ในการให้บริการสาธารณะ คือ การพิจารณาถึงความสามารถของผู้บริหารและเจ้าหน้าที่อปท. ในการพัฒนาสินค้าและการให้บริการสาธารณะเพื่อตอบสนองความต้องการของประชาชนและพิจารณาถึงการทำให้ประชาชนมีความพึงพอใจจากบริการสาธารณะในระดับสูง โดยอาศัยตัวชี้วัดดังต่อไปนี้

4.1 ผู้บริหารและเจ้าหน้าที่อปท. ต้องเข้าใจในความต้องการของประชาชน

4.2 ผู้บริหารและเจ้าหน้าที่อปท. สามารถจัดบริการสาธารณะได้ตรงตามความต้องการของประชาชน

4.3 ผู้บริหารและเจ้าหน้าที่อปท. สามารถตอบสนองความต้องการของประชาชนให้เกิดความพึงพอใจ

4.4 ผู้บริหารและเจ้าหน้าที่อปท. สามารถให้บริการสาธารณะจนประชาชนมีความพึงพอใจในระดับสูง

5. สมรรถนะของผู้บริหารและเจ้าหน้าที่อปท. ในการบริหารจัดการอปท. คือ การพิจารณาถึงเจ้าหน้าที่อปท. สามารถนำความรู้เทคนิคทางการบริหารมาปรับใช้ในการบริหารทรัพยากรได้อย่างเกิดประสิทธิผลและประสิทธิภาพ โดยใช้การสำรวจจาก 6 ข้อคำถามเกี่ยวกับความพร้อมของอปท. ในปัจจุบันดังต่อไปนี้

5.1 ความสามารถในการหารายได้

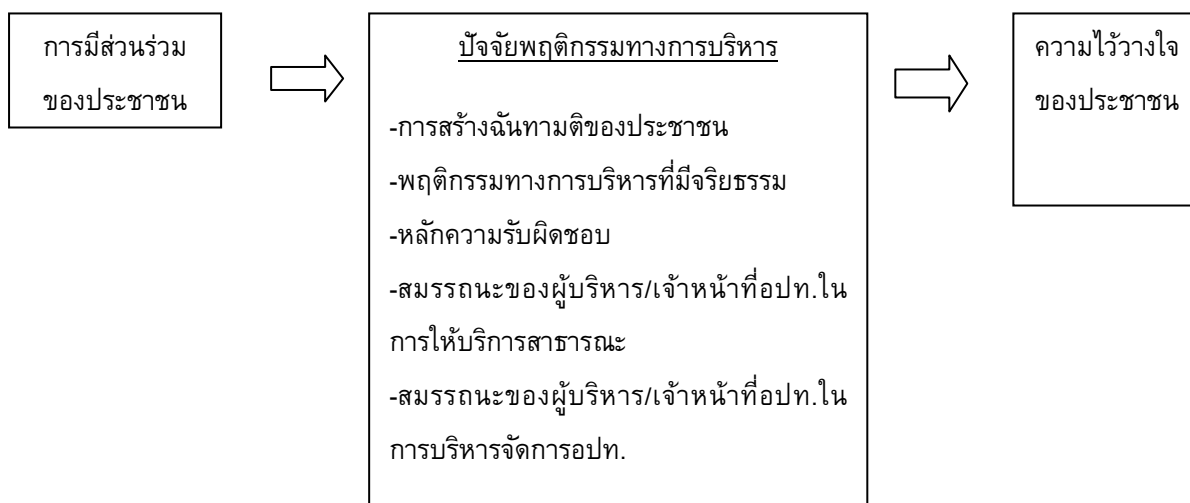
5.2 การใช้ระบบสารสนเทศในการบริหารจัดการ

5.3 การบริหารบัญชีรายรับ-รายจ่าย

5.4 การวิเคราะห์รายจ่าย

5.5 การวิเคราะห์งาน

โดยทั้ง 5 ปัจจัยดังกล่าวนี้ คือ ปัจจัยพฤติกรรมทางการบริหารของผู้บริหารและเจ้าหน้าที่อปท. ที่ต้องมีความซื่อสัตย์สุจริตยึดหลักประชาธิปไตยในการทำงาน มีความจริงใจทั้งต่อหน้าและลับหลัง ไม่เล่นพรรคเล่นพวก เสียสละประโยชน์ส่วนตัวเพื่อประโยชน์ส่วนรวม มีวินัยต่อตนเอง ซื่อสัตย์ต่อประชาชน มีจิตสำนึกในการให้บริการสาธารณะ

รูปแบบแนวความคิดความไว้วางใจของประชาชนต่อรัฐบาล
ของ Wang and Wan Wart(2007)

สถาบันพระปกเกล้า(2544) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “การจัดอันดับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เข้าร่วมโครงการรางวัลสถาบันพระปกเกล้า ประจำปี พ.ศ. 2554 ในด้านความเป็นเลิศด้านความโปร่งใสและการมีส่วนร่วมของประชาชน และความสัมพันธ์เชิงเหตุผลระหว่างตัวแปรคัตสรรกับความไว้วางใจของประชาชนต่อองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น” พบว่า ความไว้วางใจของประชาชนต่อองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเกือบทุกประเภทจะได้รับผลทั้งทางตรงและทางอ้อมมาจากความพึงพอใจของประชาชนต่อการให้บริการสาธารณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น การมีส่วนร่วมของประชาชนและความโปร่งใสขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ชิตพล กาญจนกิจ(2545) ได้ศึกษาเกี่ยวกับ “ความไว้วางใจทางการเมืองและการมีส่วนร่วมทางการเมืองในการเมืองท้องถิ่นไทย : กรณีศึกษาองค์การบริหารส่วนตำบล” ผลการศึกษาพบว่า ตัวแปรที่มีอิทธิพลโดยตรงต่อความไว้วางใจทางการเมือง ได้แก่ ตัวแปรต้นทุนทางสังคมและตัวแปรการมีส่วนร่วมทางการเมือง ส่วนตัวแปรที่มีอิทธิพลโดยตรงต่อการมีส่วนร่วมทางการเมือง ได้แก่ ตัวแปรทุนทางสังคม ตัวแปรการสื่อสารทางการเมือง และตัวแปรการระดมทางการเมือง ในการศึกษาเชิงลึก พบว่า ตัวแปรทุนทางสังคมเป็นเงื่อนไขสำคัญที่มีอิทธิพลต่อความไว้วางใจทางการเมืองและการมีส่วนร่วมทางการเมือง โดยพบว่า ระบบอุปถัมภ์และความผูกพันในชุมชนท้องถิ่นเป็นปัจจัยสำคัญต่อตัวแปรทั้ง

สอง ซึ่งสามารถสรุปรายละเอียดงานวิจัยดังกล่าวได้ว่า ภายใต้บริบทของสังคมท้องถิ่นที่ประกอบไปด้วยสภาพโครงสร้างทางเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง ที่ตั้งอยู่บนฐานของทุนทางสังคมได้เป็นพลังผลักดันที่สำคัญที่มีส่วนเอื้อต่อการใช้อำนาจของผู้นำท้องถิ่น และการเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน ซึ่งจะเป็นไปได้มากน้อยเพียงใดขึ้นอยู่กับกลยุทธ์ของการระดมทางการเมืองและการสนับสนุนทางการเมืองที่จะนำมาใช้ ตลอดจนปัจจัยด้านสถานภาพบุคคล การสื่อสารทางการเมืองและความรู้ความเข้าใจทางการเมืองได้เป็นส่วนเสริมต่อความไว้วางใจทางการเมืองและการมีส่วนร่วมทางการเมือง ขณะเดียวกันรูปแบบความสัมพันธ์เชิงอำนาจ อิทธิพลและผลประโยชน์ร่วมภายในกลุ่มของผู้นำท้องถิ่น และระหว่างผู้นำท้องถิ่นกับนักการเมืองระดับชาติ ซึ่งได้รับอิทธิพลจากทั้งสภาพแวดล้อม นโยบาย และอุดมการณ์ทางการเมือง ได้เป็นอีกเงื่อนไขหนึ่งที่มีส่วนกำหนดทัศนคติทางการเมืองของประชาชนต่อบต. โดยเฉพาะประเด็นด้านความไว้วางใจที่มีต่อตัวบุคคล ผลงานของอบต. รวมถึงสถาบันของอบต. ทั้งยังจะเป็นแรงผลักดันที่ทำให้เกิดการเข้าร่วมในกิจกรรมท้องถิ่นของประชาชนอีกด้วย

อัจฉรา อาริตระกุลเลิศ(2546)ได้ศึกษาเกี่ยวกับ “ความเชื่อถือว่าไว้วางใจของประชาชนต่อองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กรณีศึกษาเฉพาะองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตจังหวัดสระแก้ว” ซึ่งมีวัตถุประสงค์ในการศึกษา 1 เพื่อศึกษาระดับความเชื่อถือว่าไว้วางใจของประชาชนด้านความโปร่งใส ด้านการมีส่วนร่วม ด้านการให้บริการต่อประชาชนของอบต. ข้อที่ 2 เพื่อเปรียบเทียบความเชื่อถือว่าไว้วางใจของประชาชนในด้านความโปร่งใสของประชาชนที่มีเพศ อายุ การศึกษา อาชีพ และรายได้ที่มีความแตกต่างกัน ข้อที่ 3 เพื่อเปรียบเทียบความเชื่อถือว่าไว้วางใจของประชาชนในด้านการมีส่วนร่วมของประชาชนที่มีเพศ อายุ การศึกษา อาชีพและรายได้ที่มีความแตกต่างกัน และข้อที่ 4 ความเชื่อถือว่าไว้วางใจของประชาชนในด้านการให้บริการต่อชุมชนของประชาชนที่มีเพศ อายุ การศึกษา อาชีพและรายได้ที่แตกต่างกัน กลุ่มประชากรตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถามจำนวน 400 คน และบทสัมภาษณ์เจาะลึกจากผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับอบต.จำนวน 3 คน ผลการศึกษาพบว่า ความเชื่อถือว่าไว้วางใจของประชาชนในด้านความโปร่งใสของผู้บริหารและพนักงานส่วนตำบลอยู่ในระดับปานกลาง ด้านการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับน้อย ด้านความพึงพอใจในการให้บริการของชุมชนอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อเปรียบเทียบความเชื่อถือว่าไว้วางใจด้านความโปร่งใสพบว่า ประชาชนที่มีเพศ อายุ การศึกษา รายได้แตกต่างกันมีความเชื่อถือว่าไว้วางใจไม่แตกต่างกัน แต่ประชาชนที่มีอาชีพต่างกันมีความเชื่อถือว่าไว้วางใจที่แตกต่างกันอย่างมีนัยยะสำคัญทางสถิติที่ระดับ0.05 ด้านความเชื่อถือว่าไว้วางใจด้านการมีส่วนร่วม พบว่าประชาชนที่มีเพศ อายุ อาชีพที่แตกต่างกันมีความเชื่อถือว่าไว้วางใจในภาพรวมไม่แตกต่างกัน แต่

ประชาชนที่มีรายได้ต่างกันความเชื่อถือว่าว่างใจแตกต่างกันอย่างมีนัยยะสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ความเชื่อถือว่าว่างใจด้านความพึงพอใจในด้านการบริการต่อชุมชน พบว่า ประชาชนที่มีเพศ อายุ การศึกษาและรายได้ที่แตกต่างกัน มีความเชื่อถือว่าว่างใจไม่แตกต่างกัน ส่วนประชาชนที่มีอาชีพต่างกันั้นมีความเชื่อถือว่าว่างใจที่แตกต่างกันอย่างมีนัยยะสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากการศึกษาดังกล่าวชี้ให้เห็นว่า ด้านความโปร่งใสของผู้บริหารควรมีการวางแผน ขั้นตอน ต่างๆในการทำงานให้ชัดเจน กำหนดแนวทางการปฏิบัติงานให้สามารถตรวจสอบได้รวมถึงการเอาใจใส่ ดูแลเยี่ยมประชาชนอย่างสม่ำเสมอ รวมทั้งควรมีการประชาสัมพันธ์ให้ชุมชนรับทราบถึงผลการ ปฏิบัติงาน เสริมสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชนให้มากยิ่งขึ้น โดยเฉพาะการบูรณาการการจัดทำ แผนงานพัฒนาท้องถิ่นเพื่อให้ท้องถิ่นมีความเจริญต่อไป

แสงระวี ไทยดำริ(2550) ได้ศึกษาเกี่ยวกับ “ความไว้วางใจในการบริหารรัฐกิจกับความเป็น พลเมืองของประชาชนในกรุงเทพมหานคร” โดยการศึกษาในครั้งนี้แสดงให้เห็นว่าปัจจัยความเป็นพลเมือง มีอิทธิพลต่อความไว้วางใจในการบริหารรัฐกิจ โดยผู้วิจัยได้เสนอให้ภาครัฐมีการกำหนดนโยบายเพื่อ เสริมสร้างความเป็นพลเมืองให้แก่คนไทย โดยการให้ความรู้และพัฒนาทัศนคติและค่านิยมทาง ประชาธิปไตย โดยเฉพาะอย่างยิ่งความเป็นพลเมืองด้านประสิทธิภาพทางการเมืองและการมีส่วนร่วม ทางการเมือง เนื่องจากเป็นพื้นฐานสำคัญสำหรับการบริหารรัฐกิจแบบมีส่วนร่วมของประเทศไทย อีกทั้ง ผลการวิจัย ยังพบว่า ความเป็นพลเมืองทางด้านการมีส่วนร่วมทางสังคม ความไว้วางใจทางสังคม ประสิทธิภาพทางการเมืองและความยุติธรรมในวิธีปฏิบัติงานของภาครัฐมีความสัมพันธ์และมีอิทธิพลต่อ ความไว้วางใจในการบริหารรัฐกิจของประชาชนในกรุงเทพมหานคร

ปิ่นนก วงศ์ปิ่นเพชร(2552) งานวิจัยชิ้นนี้เป็นการศึกษาเรื่อง “ความเชื่อถือว่าว่างใจในองค์กร ภาครัฐ” ผลการวิจัย พบว่า ในปัจจุบันการบริหารงานภาครัฐเพื่อให้บริการแก่ประชาชนมีความมุ่งหวังให้ บุคลากรภาครัฐปฏิบัติหน้าที่อย่างมีคุณธรรมจริยธรรมเพื่อให้ประชาชนได้เกิดการรับรู้ถึงความเชื่อถือว่า ว่างใจในหน่วยงานของภาครัฐ (Public Trust) ดังนั้นจึงเป็นสิ่งสำคัญที่บุคลากรภาครัฐจะต้องให้ ความสำคัญและดำเนินการหาหนทางวิธีการพัฒนาความเชื่อถือว่าว่างใจจากประชาชนให้เกิดขึ้น อย่างไรก็ตามการที่จะสามารถสร้างความเชื่อถือว่าว่างใจจากประชาชนให้เกิดได้ หน่วยงานภาครัฐ จำเป็นต้องสร้างความเชื่อถือว่าว่างใจภายในองค์กร(Organizational Trust) ของตนเองเสียก่อน นั่นคือ บุคลากรที่อยู่ภายในหน่วยงานควรมีความเชื่อถือว่าว่างใจซึ่งกันและกันจึงจะนำไปสู่การปฏิบัติงาน ร่วมกันได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งท่ามกลางความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลภายในองค์กรตามสถานภาพ

และบทบาทที่แต่ละบุคคลยึดถืออาจมองถึงระดับความเชื่อถือไว้วางใจได้ 3 ระดับคือ 1) ความเชื่อถือไว้วางใจที่ผู้บังคับบัญชามีต่อผู้ใต้บังคับบัญชา 2) ความเชื่อถือไว้วางใจที่ผู้ใต้บังคับบัญชามีต่อผู้บังคับบัญชา และ 3) ความเชื่อถือไว้วางใจระหว่างเพื่อนร่วมงาน ทั้งนี้การสร้าง ความเชื่อถือไว้วางใจในแต่ละระดับต่างต้องการปัจจัยเสริมสร้างความเชื่อถือไว้วางใจ และจะมีจุดเน้นแตกต่างกันไปบ้าง โดยความเชื่อถือไว้วางใจของผู้บังคับบัญชาที่มีต่อผู้ใต้บังคับบัญชาและความเชื่อถือไว้วางใจที่ผู้ใต้บังคับบัญชามีต่อผู้บังคับบัญชามักเน้นไปที่ปัจจัยที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับการทำงาน ในขณะที่ความเชื่อถือไว้วางใจระหว่างเพื่อนร่วมงานนี้จะให้ความสำคัญกับเรื่องของความรู้สึกและความเอาใจใส่ดูแลกัน

จักรพงษ์ หนูดำ(2556) ได้ทำการศึกษาวิจัยในหัวข้อ “ความไว้วางใจของประชาชนที่มีต่อองค์การบริหารส่วนตำบล กรณีศึกษา เปรียบเทียบองค์การบริหารส่วนตำบลช้องกับองค์การบริหารส่วนตำบลปลักหนู” ซึ่งการศึกษานี้เป็นการวิจัยแบบผสมทั้งวิธีการวิจัยเชิงปริมาณและการวิจัยเชิงคุณภาพโดยมีวัตถุประสงค์ในการศึกษาคือ 1. เพื่อศึกษาเปรียบเทียบระดับความไว้วางใจของประชาชนที่มีต่อองค์การบริหารส่วนตำบลระหว่างองค์การบริหารส่วนตำบลช้องกับองค์การบริหารส่วนตำบลปลักหนู 2. เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความไว้วางใจของประชาชนที่มีต่อองค์การบริหารส่วนตำบลช้องกับองค์การบริหารส่วนตำบลปลักหนู โดยผู้ศึกษาได้ให้ความสนใจที่จะศึกษาองค์การบริหารส่วนตำบลที่ได้รับรางวัลเปรียบเทียบกับองค์การบริหารส่วนตำบลที่ไม่ได้รับรางวัล ภายใต้เงื่อนไขรางวัลองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นที่โดดเด่นและได้รับรางวัลจากสำนักงานคณะกรรมการการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น(สกถ.) ประจำปี พ.ศ. 2554 และมีสมมติฐานว่าองค์การบริหารส่วนตำบลช้องที่ได้รับรางวัลน่าจะมี ความไว้วางใจของประชาชนมากกว่าองค์การบริหารส่วนตำบลปลักหนูที่ไม่ได้รับรางวัล โดยจำแนกกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ศึกษาทำการสุ่มตัวอย่างจากประชากรทั้งหมดที่อาศัยอยู่ในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลช้องและองค์การบริหารส่วนตำบลปลักหนู จำนวนกลุ่มตัวอย่าง 200 ตัวอย่างต่อ 1 กรณีศึกษา

ผลการศึกษา พบว่า ระดับความไว้วางใจของประชาชนที่มีต่อองค์การบริหารส่วนตำบลช้องอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนองค์การบริหารส่วนตำบลปลักหนูมีระดับความไว้วางใจของประชาชนอยู่ในระดับที่ไม่สูงนัก ซึ่งมีความสอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัยที่องค์การบริหารส่วนตำบลช้องมีระดับความไว้วางใจของประชาชนมากกว่าองค์การบริหารส่วนตำบลปลักหนูและปัจจัยที่ส่งผลต่อระดับความไว้วางใจของประชาชนที่มีต่อองค์การบริหารส่วนตำบลช้องและองค์การบริหารส่วนตำบลปลักหนูมีความแตกต่างกัน โดยปัจจัยที่ส่งผลต่อระดับความไว้วางใจแตกต่างกันได้แก่ ปัจจัยด้านความโปร่งใสในการ

ทำงานของอบต. และปัจจัยการเมืองในระบบราชการ ซึ่งมีความสอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัยที่ปัจจัยที่ส่งผลต่อความไว้วางใจของประชาชนที่มีต่อองค์การบริหารส่วนตำบลที่ได้รับรางวัลกับองค์การบริหารส่วนตำบลที่ไม่ได้รับรางวัลน่าจะมีความแตกต่างกัน

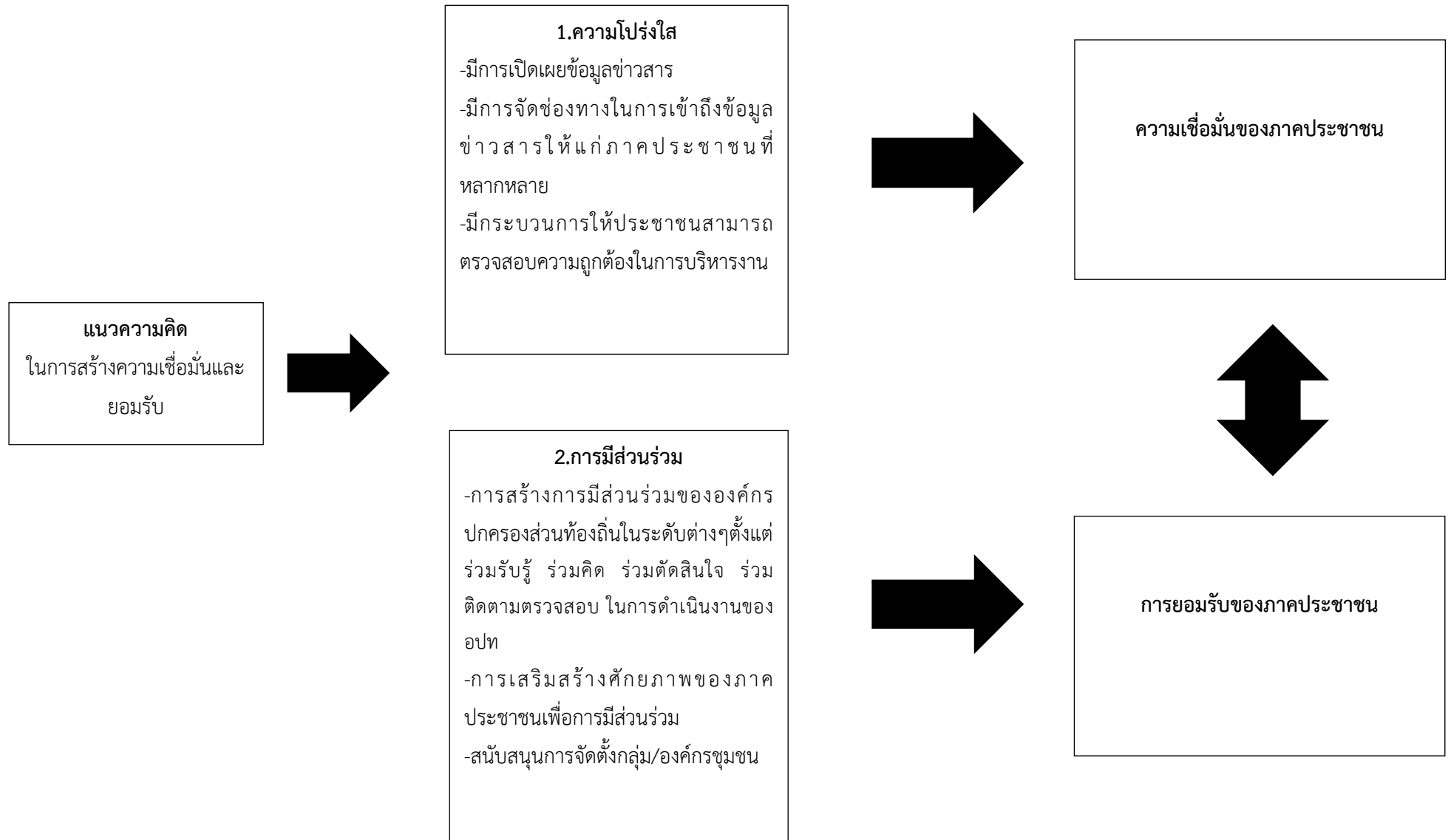
จากการทบทวนแนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัย คณะผู้วิจัย สามารถสรุปสาระสำคัญของแนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับความเชื่อมั่นไว้วางใจและแนวคิดการยอมรับซึ่งถือเป็นแนวความคิดหลักของงานวิจัยชิ้นนี้จากทัศนะของนักวิชาการหลายท่านที่ให้ไว้ได้ว่า ความเชื่อมั่นจะเกิดจากการเปิดเผยข้อมูล ความซื่อสัตย์สุจริต ความยุติธรรม ความไม่เอารัดเอาเปรียบ ความสามารถในการเป็นที่พึ่งพิงได้ สำหรับการยอมรับจะเกิดขึ้นได้นั้นก็ต่อเมื่อการที่บุคคลเข้าไปมีส่วนร่วมในสิ่งหนึ่งสิ่งใด ตั้งแต่กระบวนการของการรับรู้ สนใจ ประเมินค่า ทดลอง จนนำไปสู่การตัดสินใจยอมรับในสิ่งนั้นๆ ดังนั้นสามารถสรุปได้ว่าการยอมรับจะเกิดขึ้นได้นั้นต้องอาศัยการเข้าไปมีส่วนร่วมในสิ่งหนึ่งสิ่งใด

ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยจึงนำเอา “หลักความโปร่งใส” และ “หลักการมีส่วนร่วม” มาใช้เป็นแนวความคิดหลักเพื่อสร้างเป็นกรอบในการดำเนินการวิจัยร่วมกับการประยุกต์ใช้หลักธรรมาภิบาลมาอธิบายถึงองค์ประกอบของหลักความโปร่งใสและหลักการมีส่วนร่วมว่ามีองค์ประกอบในประเด็นใดบ้าง หลังจากนั้น คณะผู้วิจัยจะดำเนินการค้นหาวิธีการ หรือ เครื่องมือตามองค์ประกอบของหลักความโปร่งใสและหลักการมีส่วนร่วมจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เป็นกรณีศึกษา ซึ่งล้วนเป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ได้รับรางวัลจากสถาบันพระปกเกล้าด้านความโปร่งใสและการมีส่วนร่วมทั้งสิ้น ผู้วิจัยเชื่อว่า การใช้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ได้รับรางวัลมาเป็นกรณีศึกษานั้นก็เพราะมีจุดสนใจในประเด็นเกี่ยวกับวิธีการ หรือ เครื่องมือที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเหล่านี้ใช้ในการสร้างความเชื่อมั่นและยอมรับของประชาชนต่อการทำงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

และจากการศึกษาทบทวนงานวิจัยที่เกี่ยวข้องในเรื่องของความเชื่อมั่นและการยอมรับนั้น พบว่านักวิจัยแต่ละคนต่างมีจุดสนใจในการศึกษาในประเด็นความเชื่อมั่น การยอมรับ ความไว้วางใจที่แตกต่างกันส่งผลทำให้มีความหลากหลายในประเด็นที่ศึกษาไม่ว่าจะเป็น 1. มิติของการวัดระดับความไว้วางใจของประชาชนต่อการบริหารงานของหน่วยงานภาครัฐ 2. มิติของการหาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยการมีส่วนร่วมกับความไว้วางใจของประชาชน 3. มิติของการวิเคราะห์พฤติกรรมทางการบริหารมีผลต่อการมีส่วนร่วมและความไว้วางใจของประชาชน 4. มิติของการวัดความเชื่อถือว่าไว้วางใจของประชาชนต่อองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ตลอดจน 5. มิติของการวิเคราะห์หาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความไว้วางใจของประชาชน

อย่างไรก็ตาม งานวิจัยที่นักวิชาการหลากหลายท่านได้ศึกษามาแล้วนั้น ถือได้ว่าเป็นฐานข้อมูลสำคัญที่นักวิจัยสามารถนำมาใช้เป็นฐานข้อมูลต่อยอดในการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับกระบวนการสร้างความเชื่อมั่นและการยอมรับของภาคประชาชนต่อการทำงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นภาคเหนือตอนบน ได้เป็นอย่างดี เพียงแต่งานวิจัยชิ้นนี้ของผู้วิจัยจะมีความแตกต่างจากงานวิจัยอื่นๆ ตรงที่เป็นงานศึกษาวิจัยเชิงลึกที่เน้นศึกษาเฉพาะเจาะจงว่าถ้าองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องการให้ประชาชนมีความเชื่อมั่นและยอมรับต่อการทำงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะต้องดำเนินการอย่างไรโดยคณะผู้วิจัยได้พยายามสังเคราะห์วิธีคิด เครื่องมือ ในการสร้างความเชื่อมั่นจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ได้รับรางวัลพระปกเกล้าด้านความโปร่งใสและการมีส่วนร่วมของประชาชนซึ่งผู้วิจัยได้ใช้เป็นกรณีศึกษาในครั้งนี้ หลังจากนั้นจะเป็นการวิเคราะห์ว่าวิธีคิด เครื่องมือ ดังกล่าวทำให้ประชาชนเกิดความเชื่อมั่นและยอมรับต่อการทำงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตพื้นที่ภาคเหนือตอนบนได้จริงหรือไม่ เพื่อจะนำไปสู่การหาแนวทางการสร้างความเชื่อมั่นและยอมรับของภาคประชาชนต่อการทำงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในแต่ละรูปแบบ ซึ่งผลการวิจัยที่ได้จากงานวิจัยชิ้นนี้น่าจะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไม่มากนักน้อยในการมีแนวทางในการทำให้ประชาชนเกิดความเชื่อมั่นและยอมรับต่อการบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมากยิ่งขึ้น

กรอบที่ใช้เป็นแนวทางในดำเนินการวิจัย

บทที่ 3

วิธีการ เครื่องมือ กระบวนการ

ในการสร้างความเชื่อมั่นและยอมรับขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ในบทนี้คณะผู้วิจัยได้นำเสนอรายละเอียดเกี่ยวกับวิธีการ เครื่องมือ กระบวนการในการสร้างความเชื่อมั่นและยอมรับขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ทั้ง 6 แห่ง ประกอบไปด้วย

- 1.องค์การบริหารส่วนจังหวัดแม่ฮ่องสอน จังหวัดแม่ฮ่องสอน
- 2.เทศบาลตำบลเกาะคา จังหวัดลำปาง
- 3.เทศบาลตำบลเวียงหนองล่อง จังหวัดลำพูน
- 4.เทศบาลตำบลบ้านกลาง จังหวัดลำพูน
- 5.อบต.ห้วยม้ง จังหวัดเชียงราย
- 6.อบต.ป่าบง จังหวัดเชียงใหม่

โดยผู้วิจัยได้มีการดำเนินการวิจัยโดยอาศัยการสัมภาษณ์เชิงลึก(In-Depth Interview) และการสนทนากลุ่ม (Focus group) กับผู้บริหารและสมาชิกองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ปลัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หัวหน้าส่วน ตัวแทนกลุ่ม องค์กร เครือข่ายที่ทำงานร่วมกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ทั้ง 6 แห่ง โดยมีประเด็นในการสัมภาษณ์และสนทนากลุ่มใน 2 ประเด็นใหญ่ตามกรอบแนวคิด ซึ่งมีรายละเอียดในแต่ละประเด็นดังนี้คือ

ประเด็นแรกเกี่ยวกับวิธีการ เครื่องมือ กระบวนการในการสร้างความเชื่อมั่นตามแนวคิดในเรื่องความโปร่งใสประกอบไปด้วย 3 ประเด็นย่อยด้วยกัน ดังนี้คือ

- 1.1 การเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร
- 1.2 ช่องทางในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร
- 1.3 ความสามารถในการตรวจสอบได้

ประเด็นที่สองเกี่ยวกับวิธีการ เครื่องมือ กระบวนการในการสร้างการยอมรับตามแนวคิดในเรื่องของการมีส่วนร่วม ประกอบไปด้วย 3 ประเด็นย่อยด้วยกัน ดังนี้คือ

- 2.1 ให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมรับรู้ ร่วมคิด ร่วมตัดสินใจ ร่วมติดตาม ตรวจสอบในการดำเนินงานของอปท.
- 2.2 การเสริมสร้างศักยภาพของภาคประชาชนเพื่อการมีส่วนร่วม
- 2.3 สนับสนุนการจัดตั้งกลุ่ม / องค์กรชุมชน

ซึ่งในแต่ละประเด็นมีรายละเอียดดังต่อไปนี้ คือ

ตารางที่ 1 กระบวนการที่มาของการได้มาของวิธีคิด เครื่องมือ กระบวนการในการสร้างความเชื่อมั่นของภาคประชาชนต่อการทำงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทั้ง 6 แห่ง

แนวคิดการสร้าง ความเชื่อมั่น	ความหมาย	องค์ประกอบ	การดำเนินการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	
			อบจ.แม่ฮ่องสอน	เทศบาลตำบลเกาะคา
1. ความโปร่งใส	การสร้าง ความเชื่อมั่น หมายถึง วิธีการ หรือ เครื่องมือที่องค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่นใช้ในการสร้าง ความรู้สึกให้ภาคประชาชนมีความ มั่นใจ เชื่อใจว่าองค์กรปกครองส่วน ท้องถิ่นมีการบริหารงานเป็นไปอย่าง โปร่งใส ตรวจสอบได้	1.มีการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร	-จัดตั้งศูนย์ข้อมูลข่าวสาร	-จัดตั้งศูนย์ข้อมูลข่าวสาร
		2.ช่องทางการเข้าถึงข้อมูล ข่าวสาร	-สายตรงผู้บริหาร -ศูนย์รับเรื่องราวร้องทุกข์ -เว็บไซต์ สื่อออนไลน์ต่างๆ -การติดประกาศประชาสัมพันธ์ในบริเวณชุมชนอย่าง ทั่วถึง -หอกระจายข่าว -การจัดทำเอกสารแผ่นพับ -การจัดนิทรรศการ -เวทีอบจ.สัญจร -การประชาสัมพันธ์ผ่านเครือข่ายความร่วมมือในพื้นที่ เช่น เครือข่ายต้นกล้า อบจ.โตไปไม่โกง	-สายตรงผู้บริหาร -ศูนย์รับเรื่องราวร้องทุกข์ -บอร์ดประชาสัมพันธ์ -วารสาร -เว็บไซต์ สื่อออนไลน์ต่างๆ -การติดประกาศในบริเวณศูนย์การเรียนรู้ -เวทีพบปะพูดคุยช่วงผลัดวัน สอนกำกับ -การประชาสัมพันธ์ผ่านเครือข่ายความร่วมมือใน พื้นที่ เช่น อาสาสมัครประจำชุมชน หรือ นักวิจัย ชุมชน
		3.สามารถตรวจสอบได้	-มีการติดประกาศโครงการจัดซื้อจัดจ้าง -สรุปผลการจัดซื้อจัดจ้าง -มีการจัดทำรายงานสรุปผลโครงการ แผนงาน กิจกรรม งบประมาณที่ใช้ในการดำเนินงานในแต่ละปี -มีการจัดทำรายงานรับ-รายจ่ายประจำปี -มีการจัดทำรายงานการประชุมสภา	-มีการติดประกาศโครงการจัดซื้อจัดจ้าง -สรุปผลการจัดซื้อจัดจ้าง -มีการจัดทำรายงานสรุปผลโครงการ แผนงาน กิจกรรม งบประมาณที่ใช้ในการดำเนินงานในแต่ละ ปี

ตารางที่ 1(ต่อ) กระบวนการที่มาของการได้มาของวิธีคิด เครื่องมือ กระบวนการในการสร้างความเชื่อมั่นของภาคประชาชนต่อการทำงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทั้ง 6 แห่ง

แนวคิดการสร้าง ความเชื่อมั่น	ความหมาย	องค์ประกอบ	การดำเนินการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	
			เทศบาลตำบลเวียงหนองล่อง	เทศบาลตำบลบ้านกลาง
1. ความโปร่งใส	การสร้างความเชื่อมั่น หมายถึง วิธีการ หรือ เครื่องมือที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใช้ในการสร้างความรู้สึกให้ภาคประชาชนมีความมั่นใจ เชื่อใจว่าองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการบริหารงานเป็นไปอย่างโปร่งใส ตรวจสอบได้	1.มีการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร	-จัดตั้งศูนย์บริการข้อมูลข่าวสาร	-จัดตั้งศูนย์บริการข้อมูลข่าวสาร
		2.ช่องทางการเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร	-สายตรงผู้บริหาร -ศูนย์รับเรื่องราวร้องทุกข์ -เว็บไซต์ สื่อออนไลน์ต่างๆ -การติดประกาศประชาสัมพันธ์ในบริเวณชุมชนอย่างทั่วถึง -วารสาร -หอกระจายข่าว -โครงการเสียงเทศบาลสู่ประชาชน -การจัดทำเอกสารแผ่นพับ	-สายตรงผู้บริหาร -ศูนย์รับเรื่องราวร้องทุกข์ -บอร์ดประชาสัมพันธ์ -เว็บไซต์ สื่อออนไลน์ต่างๆ -การติดประกาศในบริเวณศูนย์การเรียนรู้ -วารสาร -หอกระจายข่าว
		3.สามารถตรวจสอบได้	-มีการติดประกาศโครงการจัดซื้อจัดจ้าง -มีการจัดทำรายงานสรุปผลโครงการ แผนงาน กิจกรรม งบประมาณที่ใช้ในการดำเนินงานในแต่ละปี	-มีการติดประกาศโครงการจัดซื้อจัดจ้าง -มีการจัดทำรายงานสรุปผลโครงการ แผนงาน กิจกรรม งบประมาณที่ใช้ในการดำเนินงานในแต่ละปี

ตารางที่ 1(ต่อ) กระบวนการที่มาของการได้มาของวิธีคิด เครื่องมือ กระบวนการในการสร้างความเชื่อมั่นของภาคประชาชนต่อการทำงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทั้ง 6 แห่ง

แนวคิดการสร้าง ความเชื่อมั่น	ความหมาย	องค์ประกอบ	การดำเนินการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	
			อบต.ป่าบง	อบต.หัวจัม
1. ความโปร่งใส	การสร้าง ความเชื่อมั่น หมายถึง วิธีการ หรือ เครื่องมือที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใช้ในการสร้างความรู้สึกให้ภาคประชาชนมีความมั่นใจ เชื่อใจว่าองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการบริหารงานเป็นไปอย่างโปร่งใส ตรวจสอบได้	1.มีการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร	-จัดตั้งศูนย์บริการข้อมูลข่าวสาร	-จัดตั้งศูนย์บริการข้อมูลข่าวสาร -มีการแต่งตั้งเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบประจำศูนย์ -จัดตั้งระบบการให้และขอรับข้อมูลข่าวสาร โดยผ่านการกรอกเอกสาร
		2.ช่องทางการเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร	-สายตรงผู้บริหาร -ศูนย์รับเรื่องราวร้องทุกข์ -เว็บไซต์ สื่อออนไลน์ต่างๆ -การติดประกาศประชาสัมพันธ์ในบริเวณชุมชนอย่างทั่วถึง -หอกระจายข่าว -การจัดทำเอกสารแผ่นพับ	-สายตรงผู้บริหาร -ศูนย์รับเรื่องราวร้องทุกข์ -บอร์ดประชาสัมพันธ์ -เว็บไซต์ สื่อออนไลน์ต่างๆ -การติดประกาศในบริเวณศูนย์การเรียนรู้ -วิทยุชุมชน
		3.สามารถตรวจสอบได้	-มีการติดประกาศโครงการจัดซื้อจัดจ้าง -มีการจัดทำรายงานสรุปผลโครงการ แผนงาน กิจกรรม งบประมาณที่ใช้ในการดำเนินงานในแต่ละปี	-มีการติดประกาศโครงการจัดซื้อจัดจ้าง -มีการจัดทำรายงานสรุปผลโครงการ แผนงาน กิจกรรม งบประมาณที่ใช้ในการดำเนินงานในแต่ละปี

3.1 วิธีการ เครื่องมือ หรือกระบวนการในการสร้างความเชื่อมั่นตามแนวคิดในเรื่องความโปร่งใสขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทั้ง 6 แห่ง

ในหัวข้อนี้เป็นการนำเสนอข้อมูลในประเด็นเกี่ยวกับวิธีการ เครื่องมือ กระบวนการในการสร้างความเชื่อมั่นตามแนวคิดในเรื่องความโปร่งใส ประกอบไปด้วย 3 ประเด็นย่อยด้วยกัน ดังนี้คือ

3.1.1 การเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร

3.1.2 ช่องทางในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร

3.1.3 ความสามารถในการตรวจสอบได้ ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

3.1.1 การเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร

จากตารางที่ 1 สังเกตเห็นได้ว่าในประเด็นเกี่ยวกับการสร้างความเชื่อมั่นทางด้านการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารนั้น อบท.ทั้ง 6 แห่ง ต่างก็มีวิธีการ เครื่องมือ ในการเปิดเผยข้อมูลที่เหมือนกันคือ มีการจัดตั้งศูนย์ข้อมูลข่าวสาร โดยมีการแต่งตั้งเจ้าหน้าที่เป็นผู้รับผิดชอบประจำศูนย์ มีการจัดวางระบบการให้และขอรับข้อมูลข่าวสาร โดยประชาชนสามารถยื่นแบบขอรับข้อมูลข่าวสารได้โดยตรงที่ศูนย์ข้อมูลข่าวสาร

3.1.2 ช่องทางในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร

ในส่วนของช่องทางในการเข้าถึงข้อมูลของภาคประชาชนนั้น อบท.ทั้ง 6 แห่ง ได้จัดช่องทางในการเข้าถึงข้อมูลไว้ในหลากหลายช่องทางด้วยกันดังนี้ คือ สายตรงผู้บริหาร ศูนย์รับเรื่องราวร้องทุกข์ เว็บไซต์ สื่อออนไลน์ต่างๆ การติดประกาศประชาสัมพันธ์ในบริเวณชุมชน ศูนย์การเรียนรู้ หอกระจายข่าว การจัดทำเอกสารแผ่นพับ วารสาร วิทยุชุมชน การจัดนิทรรศการ

ในขณะที่อบจ.แม่ฮ่องสอนได้มีการจัดช่องทางในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารที่น่าสนใจซึ่งมีความแตกต่างไปจากอบท.อื่น ก็คือ จัดเวทีอบจ.สัญจร ซึ่งเป็นเวทีที่ผู้บริหารใช้ในการเป็นเครื่องมือในการบอกเล่าถึงนโยบาย แผนงาน งบประมาณที่ใช้ในการดำเนินงานของอบจ. ตลอดจนความคืบหน้าในการดำเนินงานให้แก่ภาคประชาชนในพื้นที่ได้รับทราบ ในขณะเดียวกันผู้บริหารอบจ.ก็ได้ใช้เวทีนี้ในการรับฟังความคิดเห็น ปัญหา ความเดือดร้อน ความต้องการจากประชาชนในพื้นที่นั้นๆ ด้วย

อีกทั้งเทศบาลตำบลเกาะคาก็เป็นอีกหนึ่งแห่งที่มีการจัดช่องทางในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารที่แตกต่างไปจากอบท.อื่น ก็คือ จัดเวทีพบปะพูดคุยช่วงผลึกฯ หอมก่ากิด เป็นการใช้พื้นที่สาธารณะของชุมชน เช่น ศาลาอเนกประสงค์ ลานบ้าน ลานวัด และสวนสาธารณะ มาเป็นเวทีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเพื่อร่วมกันค้นหาปัญหา ตีแผ่ข้อมูลความคิด ระดมความคิดเห็นเพื่อหาแนวทางการแก้ไขปัญหา

ตลอดจนชาวบ้านยังใช้เวลาดังกล่าวในการติดตามผลการแก้ไขปัญหาและการดำเนินงานด้านต่างๆ ในระดับหมู่บ้าน และระดับตำบล ของเทศบาลตำบลเกาะคาอีกด้วย

3.1.3 ความสามารถในการตรวจสอบได้

สำหรับในประเด็นนี้ นั้น องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นทั้ง 6 แห่งยังได้มีการตีประกาศโครงการจัดซื้อจัดจ้างและสรุปผลการจัดซื้อจัดจ้างไว้บริเวณชุมชน ศูนย์การเรียนรู้ มีการจัดทำรายงานสรุปผลโครงการ แผนงาน กิจกรรม งบประมาณที่ใช้ในการดำเนินงานในแต่ละปี มีการจัดทำรายงานรับ-รายจ่ายประจำเดือนและมีการจัดทำรายงานการประชุมสภา เพื่อเป็นช่องทางให้ภาคประชาชนสามารถดำเนินการตรวจสอบการบริหารงานขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่นได้

อย่างไรก็ตามผู้บริหารทั้ง 6 แห่งต่างแสดงทัศนะที่เหมือนกันว่าการที่องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น มีการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารผ่านศูนย์ข้อมูลข่าวสาร มีการจัดช่องทางในการเข้าถึงข้อมูลไว้ในหลากหลายช่องทางด้วยกัน ตลอดจนมีการตีประกาศโครงการจัดซื้อจัดจ้างและสรุปผลการจัดซื้อจัดจ้างไว้บริเวณชุมชน ศูนย์การเรียนรู้ มีการจัดทำรายงานสรุปผลโครงการ แผนงาน กิจกรรม งบประมาณที่ใช้ในการดำเนินงานในแต่ละปี มีการจัดทำรายงานรับ-รายจ่ายประจำเดือนและมีการจัดทำรายงานการประชุมสภา เพื่อเป็นช่องทางให้ภาคประชาชนสามารถดำเนินการตรวจสอบการบริหารงานขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่นได้นั้น ถือเป็นการดำเนินการที่ทำให้ภาคประชาชนเห็นถึงเกิดความโปร่งใสในการบริหารงานขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่น เมื่อประชาชนเห็นความโปร่งใสในการบริหารของอปท.แล้วนั้นย่อมจะนำไปสู่ในเรื่องของการเกิดความเชื่อมั่นต่อการทำงานขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่นได้ในที่สุด

ตารางที่ 2 กระบวนการที่มาของการได้มาของวิธีคิด เครื่องมือ กระบวนการในการสร้างการยอมรับของภาคประชาชนต่อการทำงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทั้ง 6 แห่ง

แนวคิดการ สร้างการยอมรับ	ความหมาย	องค์ประกอบ	การดำเนินการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	
			อบจ.แม่ฮ่องสอน	เทศบาลตำบลเกาะคา
2. การมีส่วนร่วม	การสร้างการยอมรับ หมายถึงวิธีการหรือ เครื่องมือที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใช้ในการส่งเสริม สนับสนุนให้ภาคประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารงาน จนนำไปสู่การเกิดความคิดเห็นในเชิงเห็นด้วยและการยอมรับต่อการทำงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	1.ให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมรับรู้ ร่วมคิด ร่วมตัดสินใจ ร่วมติดตามตรวจสอบ ในการดำเนินงานของอปท	-โครงการอบจ.พบประชาชน -เวทีประชาคมแบบมีส่วนร่วม -โครงการDr.Kid	-จัดเวทีช่วงฝน หนองน้ำก๊าด เป็นเวทีแลกเปลี่ยนความคิดเห็นระดับหมู่บ้าน -จัดเวทีประชาคม เป็นเวทีแลกเปลี่ยนความคิดเห็นระดับตำบล -นักวิจัยชุมชน -สภาองค์กรชุมชน
		2.การเสริมสร้างศักยภาพของภาคประชาชนเพื่อการมีส่วนร่วม	-โครงการเรียนรู้ประชาธิปไตยนอกห้องเรียน	-จัดอบรมให้ความรู้แก่ภาคประชาชนที่เป็นตัวแทนเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ของการเป็นคณะกรรมการต่างๆตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการพัสดุ
		3.สนับสนุนการจัดตั้งกลุ่ม/องค์กรชุมชน	-กลุ่มอาชีพในรูปแบบร้านค้าแฮนด์เมด -กลุ่มผู้สูงอายุ -กลุ่มเด็กและเยาวชน -กลุ่มผู้ด้อยโอกาส	-กลุ่มจัดการสิ่งแวดล้อมและขยะ -แหล่งเรียนรู้ ช่างธรรม -กลุ่มร้านค้าศูนย์(๐) บาท -กลุ่มหน้าบ้านน่ามอง -กลุ่มตู้เย็นพอเพียงในสวน -กลุ่มปลูกผักอินทรีย์โดยปุ๋ยมูลไส้เดือน -การจัดการขยะปลายทาง -กลุ่มกล่องใส่ของที่ระลึกบ้านแสนตอ -กลุ่มปายศรีบ้านหนองจอก -กลุ่มดนตรีกลองปะหลดปด -หมู่บ้านจัดการตนเองด้านสุขภาพ

ตารางที่ 2 (ต่อ) กระบวนการที่มาของการได้มาของวิธีคิด เครื่องมือ กระบวนการในการสร้างการยอมรับของภาคประชาชนต่อการทำงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทั้ง 6 แห่ง

แนวคิดการสร้าง การยอมรับ	ความหมาย	องค์ประกอบ	การดำเนินการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	
			เทศบาลตำบลเวียงหนองล่อง	เทศบาลตำบลบ้านกลาง
2. การมีส่วนร่วม	การสร้างการยอมรับ หมายถึง วิธีการ หรือ เครื่องมือที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใช้ในการส่งเสริม สนับสนุนให้ภาคประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารงาน จนนำไปสู่การเกิดความคิดเห็นในเชิงเห็นด้วยและการยอมรับต่อการทำงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	1.ให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมรับรู้ ร่วมคิด ร่วมตัดสินใจ ร่วมติดตามตรวจสอบ ในการดำเนินงานของอปท	-โครงการเทศบาลพบประชาชนในแต่ละพื้นที่/การทำเวทีสัญจรเพื่อพบปะประชาชนในแต่ละหมู่บ้าน -เวทีประชาคม	-เวทีแลกเปลี่ยนความคิดเห็น -ภาคีเครือข่ายในการทำงาน
		2.การเสริมสร้างศักยภาพของภาคประชาชนเพื่อการมีส่วนร่วม	-จัดอบรมให้ความรู้แก่ภาคประชาชนที่เป็นตัวแทนเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ของการเป็นคณะกรรมการต่างๆตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการพัสดุ โดยเชิญเจ้าหน้าที่จากหน่วยงานภายนอกมาเป็นผู้ให้ความรู้เช่น จากสำนักงานตรวจเงินแผ่นดิน	-จัดอบรมให้ความรู้แก่ภาคประชาชนที่เป็นตัวแทนเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ของการเป็นคณะกรรมการต่างๆตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการพัสดุ
		3.สนับสนุนการจัดตั้งกลุ่ม/องค์กรชุมชน	-กลุ่มอาชีพ -กลุ่มผู้สูงอายุ -กลุ่มเด็กและเยาวชน -กลุ่มผู้ด้อยโอกาส	-กลุ่มอาชีพ -กลุ่มผู้สูงอายุ -กลุ่มเด็กและเยาวชน

ตารางที่ 2 (ต่อ) กระบวนการที่มาของการได้มาของวิธีคิด เครื่องมือ กระบวนการในการสร้างการยอมรับของภาคประชาชนต่อการทำงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทั้ง 6 แห่ง

แนวคิดการสร้าง การยอมรับ	ความหมาย	องค์ประกอบ	การดำเนินการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	
			อบต.ป่าบาง	อบต.หัวงัม
2. การมีส่วนร่วม	การสร้างการยอมรับ หมายถึง วิธีการ หรือ เครื่องมือที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใช้ในการส่งเสริม สนับสนุนให้ภาคประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารงาน จนนำไปสู่การเกิดความคิดเห็นในเชิงเห็นด้วยและการยอมรับต่อการทำงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	1.ให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมรับรู้ ร่วมคิด ร่วมตัดสินใจ ร่วมติดตาม ตรวจสอบ ในการดำเนินงานของอปท	-เวทีประชาคม -ใช้ทุนทางสังคมมาขับเคลื่อนการมีส่วนร่วม คือ งานหัตถกรรมจักสานพื้นบ้าน	-จัดประชาคม/เวทีชาวบ้าน -เวทีองค์การบริหารส่วนตำบลหัวงัมพบประชาชน -โครงการธนาคารความดี
		2.การเสริมสร้างศักยภาพของภาคประชาชนเพื่อการมีส่วนร่วม	-จัดอบรมให้ความรู้แก่ภาคประชาชนที่เป็นตัวแทนเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ของการเป็นคณะกรรมการต่างๆตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการพัสดุ	-จัดอบรมให้ความรู้แก่ภาคประชาชนที่เป็นตัวแทนเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ของการเป็นคณะกรรมการต่างๆตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการพัสดุ
		3.สนับสนุนการจัดตั้งกลุ่ม/องค์กรชุมชน	-กลุ่มอาชีพ -กลุ่มแม่บ้าน -กลุ่มผู้สูงอายุ -กลุ่มเด็กและเยาวชน	-กลุ่มอาชีพ -กลุ่มผู้สูงอายุ -กลุ่มเด็กและเยาวชน

3.2 วิธีการ เครื่องมือ หรือกระบวนการในการสร้างการยอมรับตามแนวคิดการมีส่วนร่วมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทั้ง 6 แห่ง

ในหัวข้อนี้เป็นการนำเสนอข้อมูลในประเด็นเกี่ยวกับวิธีการ เครื่องมือ กระบวนการในการสร้างการยอมรับ ตามแนวคิดในเรื่องของการมีส่วนร่วม ประกอบไปด้วย 3 ประเด็นย่อยด้วยกัน ดังนี้คือ

3.2.1 การให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมรับรู้ ร่วมคิด ร่วมตัดสินใจ ร่วมติดตาม ตรวจสอบในการดำเนินงานของอปท.

3.2.2 การเสริมสร้างศักยภาพของภาคประชาชนเพื่อการมีส่วนร่วม

3.2.3 สนับสนุนการจัดตั้งกลุ่ม / องค์กรชุมชน

3.2.1 การให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมรับรู้ ร่วมคิด ร่วมตัดสินใจ ร่วมติดตาม ตรวจสอบในการดำเนินงานของอปท.

จากตารางที่ 2 สังเกตเห็นได้ว่าในประเด็นเกี่ยวกับการสร้างการยอมรับทางด้านการให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมรับรู้ ร่วมคิด ร่วมตัดสินใจ ร่วมติดตาม ตรวจสอบในการดำเนินงานของอปท.นั้น อปท.ทั้ง 6 แห่ง ต่างก็มีวิธีการ เครื่องมือ กระบวนการในการสร้างการยอมรับที่แตกต่างกัน ดังมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

3.2.1.1 องค์การบริหารส่วนจังหวัดแม่ฮ่องสอน

องค์การบริหารส่วนจังหวัดแม่ฮ่องสอนได้ใช้เวทีอบจ.สัญจร ภายใต้โครงการอบจ.พบประชาชน, เวทีประชาคมแบบมีส่วนร่วม และ เครือข่ายต้นกล้า อบจ.โตไปไม่โกง ภายใต้โครงการ Dr. Kid มาเป็นเครื่องมือในการดึงภาคประชาชนในพื้นที่ให้เข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารงาน ซึ่งมีรายละเอียดในแต่ละเครื่องมือดังต่อไปนี้

3.2.1.1.1 เวทีอบจ.สัญจร ภายใต้โครงการอบจ.พบประชาชน

ตามที่ได้กล่าวไว้ในข้างต้นว่า เวทีอบจ.สัญจรเป็นเวทีที่ผู้บริหารใช้ในการพบปะประชาชนในแต่ละตำบล หมู่บ้าน ซึ่งเป็นเวทีที่ผู้บริหารอบจ.ใช้เป็นเวทีนี้ในการรับฟังความคิดเห็น ปัญหา ความเดือดร้อน ความต้องการจากประชาชนในพื้นที่นั้นๆ นอกจากนี้ยังเป็นเครื่องมือของผู้บริหารในการบอกเล่าถึงนโยบาย แผนงาน งบประมาณที่ใช้ในการดำเนินงานของอบจ. ตลอดจนความคืบหน้าในการดำเนินงานให้แก่ภาคประชาชนในพื้นที่ได้รับทราบอีกด้วย

3.2.1.1.2 เวทีประชาคมแบบมีส่วนร่วม

องค์การบริหารส่วนจังหวัดแม่ฮ่องสอนได้ใช้เวทีประชาคมแบบมีส่วนร่วมมาเป็นเครื่องมือในดึงภาคประชาชนในพื้นที่ให้เข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารงาน จากการสัมภาษณ์คณะผู้บริหาร ตลอดจนตัวแทนข้าราชการเกี่ยวกับการจัดทำประชาคมแบบมีส่วนร่วม พบว่า การจัดทำประชาคมแบบมีส่วนร่วมขององค์การบริหารส่วนจังหวัดแม่ฮ่องสอนนั้นมีลักษณะที่แตกต่างไปจากการจัดทำประชาคมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นๆที่มักจะเริ่มต้นจากการประกาศโฆษณา บอกกล่าว เชิญชวนผ่านเสียงตามสาย หรือหอกระจายข่าวของแต่ละชุมชน เพื่อชักชวนให้ภาคประชาชนมาร่วมแสดงความคิดเห็น ความต้องการ ตลอดจนปัญหา อันจะนำไปสู่การกำหนดเป็นแผนแม่บทหรือข้อบัญญัติงบประมาณในการบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งการจัดทำประชาคมในลักษณะนี้นั้น ทำให้ภาคประชาชนไม่ยากเข้ามามีส่วนร่วมและรู้สึกเบื่อกว่าหนายในการเข้ามาร่วมกิจกรรมในลักษณะเช่นนี้

ด้วยเหตุนี้ องค์การบริหารส่วนจังหวัดแม่ฮ่องสอนจึงได้จัดประชาคมแบบมีส่วนร่วม ในที่นี้หมายถึง การเชิญชวนให้ประชาชน กลุ่มประชาคมท้องถิ่นทุกระดับ ผู้นำชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ส่วนราชการในพื้นที่เข้าร่วมเสนอแนะให้ข้อคิดเห็น หรือโครงการ หรือกิจกรรมตามความต้องการและความจำเป็นของชุมชน หมู่บ้าน เพื่อบรรจุไว้ในแผนงานและงบประมาณประจำปีขององค์การบริหารส่วนจังหวัดแม่ฮ่องสอน โดยใช้การแสดงบนเวที ซึ่งจัดแสดงโดยกลุ่มเยาวชนซึ่งเป็นลูกหลานของคนในพื้นที่ หรือที่องค์การบริหารส่วนจังหวัดเรียกว่า “ เครือข่ายต้นกล้า ” เป็นตัวกลางในการชักจูงและดึงดูดให้ประชาชนในพื้นที่ที่มีความสนใจในการเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมในครั้งนี้

นอกจากนี้องค์การบริหารส่วนจังหวัดแม่ฮ่องสอนยังได้มีการจัดฐานความคิด จำนวน 10 ฐาน อันประกอบไปด้วย

1. ฐานความคิดเรื่องคุณภาพชีวิต
2. ฐานความคิดเรื่องโครงสร้างพื้นฐาน (ถนน ไฟฟ้า น้ำประปา)
3. ฐานความคิดเรื่องสิ่งแวดล้อม
4. ฐานความคิดเรื่องการศึกษา
5. ฐานความคิดเรื่องสาธารณสุข
6. ฐานความคิดเรื่องการบริหารทะเลสาธารณะภัย
7. ฐานความคิดเรื่องการจัดระเบียบชุมชน สังคม
8. ฐานความคิดเรื่องการพัฒนาอาชีพ
9. ฐานความคิดเรื่องศิลปวัฒนธรรม ภูมิปัญญา
10. ฐานความคิดเรื่องการท่องเที่ยว เป็นต้น

เพื่อให้ประชาชนในพื้นที่เข้ามาร่วมแสดงความคิดเห็น ปัญหา ความต้องการในประเด็นที่ตนเองสนใจ โดยองค์การบริหารส่วนจังหวัดแม่ฮ่องสอนได้มีการจัดเตรียมเจ้าหน้าที่ไว้ให้บริการในการรับฟังการเสนอความคิดเห็นของประชาชนในพื้นที่และเป็นวิทยากรในกระบวนการที่ช่วยในการนำคิดและสรุปข้อมูลต่างๆ ซึ่งเจ้าหน้าที่ที่ทางองค์การบริหารส่วนจังหวัดได้จัดเตรียมไว้ให้บริการนั้น จะเป็นผู้มีความรู้ในการใช้ภาษาได้หลากหลายภาษาของกลุ่มชาติพันธุ์ที่อาศัยในพื้นที่จังหวัดแม่ฮ่องสอน สาเหตุที่ต้องใช้เจ้าหน้าที่ที่มีความรู้ในการใช้ภาษาชาติพันธุ์ได้นั้นก็เพราะพื้นที่ที่รับผิดชอบส่วนใหญ่ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดแม่ฮ่องสอนนั้น เป็นพื้นที่ที่มีความหลากหลายของกลุ่มชาติพันธุ์ ซึ่งบางครั้งการใช้ภาษาไทยกลางในการติดต่อสื่อสารนั้น ทำให้ประชาชนในพื้นที่ที่เป็นกลุ่มชาติพันธุ์ไม่กล้าและไม่สนใจเข้ามาร่วมกิจกรรมหรือแสดงความคิดเห็นแต่อย่างใด

เมื่อเจ้าหน้าที่แต่ละฐานได้รับความคิดเห็น ปัญหา ความต้องการของชาวบ้านในแต่ละฐานแล้วก็จะมีการสรุป เรียงลำดับความคิดเห็น ปัญหา ความต้องการของชาวบ้านที่สำคัญที่สุดออกมาจัดทำเป็นแผน หรือ โครงการ เพื่อเสนอให้ผู้บริหารได้รับทราบและดำเนินการแก้ไขต่อไป

อีกทั้งอบจ.แม่ฮ่องสอนยังได้มีการจัดนิทรรศการเพื่อเสริมสร้างองค์ความรู้ให้แก่ประชาชนในพื้นที่ในประเด็นเกี่ยวกับการปกครองท้องถิ่น บทบาทของประชาชนต่อการปกครองท้องถิ่น ตลอดจน จัดนิทรรศการเกี่ยวกับการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนจังหวัด เป็นต้น

ในขณะเดียวกันคณะผู้บริหารขององค์การบริหารส่วนจังหวัดแม่ฮ่องสอนก็ได้ใช้เวทีประชาคมแบบมีส่วนร่วมเป็นเวทีพบปะพูดคุยกับประชาชนในพื้นที่อย่างใกล้ชิดเป็นกันเอง เปิดโอกาสให้ประชาชนซักถามข้อสงสัยกับผู้บริหารโดยตรง มีการรายงานข้อมูล ข่าวสารต่างๆขององค์การบริหารส่วนจังหวัดแม่ฮ่องสอน มีการรายงานความก้าวหน้าในการบริหารงานในแต่ละโครงการ ตลอดจนรายงานเรื่องของงบประมาณและการใช้จ่ายงบประมาณขององค์การบริหารส่วนจังหวัดแม่ฮ่องสอนให้ประชาชนในแต่ละพื้นที่ได้รับทราบ

อย่างไรก็ตาม ทางคณะผู้บริหาร ข้าราชการขององค์การบริหารส่วนจังหวัดแม่ฮ่องสอนได้แสดงทัศนะต่อการจัดเวทีประชาคมแบบมีส่วนร่วม ว่าเป็นกิจกรรมที่เน้นเป้าหมายในเรื่อง **การได้รับความคิดเห็นจากชาวบ้าน** และเป็นกิจกรรมที่ช่วยตอบโจทย์ในเรื่องของการ “ **สร้างองค์การบริหารส่วนจังหวัดให้เป็นองค์กรของประชาชน** ” เพื่อให้ประชาชนเกิดความรัก มีความรู้สึกเป็นเจ้าของ และเข้ามาร่วมกันพัฒนาจังหวัดแม่ฮ่องสอน ซึ่งสะท้อนให้เห็นได้จากความสนใจ ความกระตือรือร้นของประชาชนในแต่ละพื้นที่ในการเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรม ทั้งนี้คณะผู้บริหารยังได้แสดงทัศนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับการจัดเวทีประชาคมแบบมีส่วนร่วมต่อไปอีกว่าเพื่อให้กิจกรรมดังกล่าวประสบผลสำเร็จนั้นต้องอาศัยความต่อเนื่องในการดำเนินกิจกรรม ตลอดจนต้องมีการปรับเปลี่ยนกลยุทธ์ในการทำงานในแต่ละพื้นที่ตลอดเวลาเพื่อให้สอดคล้องกับบริบทของแต่ละพื้นที่ เพราะเมื่อใดที่กิจกรรมดังกล่าวขาดความ

ต่อเนื่องและไม่มีการปรับเปลี่ยนกลยุทธ์ก็จะส่งผลทำให้ประชาชนขาดแรงจูงใจและไม่มีความสนใจในการเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารงานร่วมกับอบจ. สุดท้ายก็จะนำไปสู่การไม่ยอมรับต่อการบริหารงานของ อบจ.

3.2.1.1.3 เครือข่ายต้นกล้า อบจ.โตไปไม่โกง ภายใต้โครงการ Dr. Kid

โครงการดังกล่าวเริ่มต้นจากการที่อบจ.แม่ฮ่องสอน มีความห่วงใยในการเจริญเติบโตของเด็ก และเยาวชนภายใต้บริบทการเปลี่ยนแปลงไม่ว่าจะเป็นจากปัญหาทางสังคม เศรษฐกิจ การเมืองในปัจจุบัน ซึ่งส่งผลกระทบต่อความคิดและพฤติกรรมของเด็กและเยาวชน

ดังนั้นอบจ.แม่ฮ่องสอน จึงได้ริเริ่มก่อตั้งเครือข่ายเยาวชนที่ประกอบไปด้วยคุณลักษณะที่พึงมีของสังคมที่ดีในปัจจุบัน ได้แก่ มีอิสรภาพและพึ่งตนเองได้-เห็นคุณค่าเท่าเทียมกัน-ยอมรับความแตกต่าง-เคารพสิทธิผู้อื่น-รับผิดชอบต่อสังคม โดยได้กำหนดกลุ่มเป้าหมายเป็นเด็กและเยาวชนในสถานศึกษา ระดับมัธยมศึกษา เนื่องจากเป็นวัยที่อยู่ในช่วงหัวเลี้ยวหัวต่อจึงมีความอ่อนไหวทางอารมณ์สูง มักถูกชักจูงได้ง่าย ซึ่งถือเป็นกลุ่มที่เหมาะสมต่อการสร้างแบบอย่างการส่งเสริมความเป็นพลเมืองและการร่วมกันรณรงค์ทางสังคม

ด้วยเหตุนี้อบจ.ฯ จึงได้ขอความร่วมมือไปยังสถานศึกษาในระดับมัธยมศึกษาจำนวน 13 แห่ง ทั้งจังหวัดแม่ฮ่องสอน เพื่อสอบถามความสมัครใจในการเข้าร่วมสร้างเครือข่ายเยาวชน เพื่อช่วยกันสร้างสังคมเป็นธรรม สันติสุข และเป็นประชาธิปไตย จึงเป็นจุดกำเนิดของ เครือข่ายต้นกล้า อบจ.โตไปไม่โกง โดยมีการแบ่งระยะเวลาในการดำเนินการออกเป็น 3 ระยะ คือ

ระยะที่ 1 ระยะเริ่มต้น เป็นช่วงการชี้แจงทำความเข้าใจกลุ่มโรงเรียนเป้าหมายให้คัดเลือกนักเรียนที่จะมาร่วมเป็นเครือข่าย ประชุมเพื่อแบ่งหน้าที่การดำเนินงานในเครือข่ายและดำเนินการพัฒนาศักยภาพเครือข่าย

ระยะที่ 2 ระยะขยายผล จะเปิดโอกาสให้เครือข่ายได้ริเริ่มกิจกรรมส่งเสริมความเป็นพลเมืองในโรงเรียนและชุมชน ตลอดจนร่วมกับ อบจ. ในการทำกิจกรรมต่างๆ แก่สาธารณชน

ระยะที่ 3 ระยะความยั่งยืน จะให้เครือข่ายทำหน้าที่เป็นตัวแทนอบจ.ทำหน้าที่เผยแพร่ประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารของอบจ. และชี้แจงภารกิจ อำนาจ หน้าที่ของอบจ.ให้ประชาชนได้รับทราบ ตลอดจนเป็นตัวแทนของภาคประชาชน ทำหน้าที่ร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมตรวจสอบการทำงานของอบจ.ฯ ถือได้ว่า เครือข่ายต้นกล้า อบจ.โตไปไม่โกง เป็นหน่วยสื่อสารพิเศษ ที่มีความสะดวกรวดเร็วในการติดต่อประสานงาน

ทั้งนี้ ความสำเร็จของการมีเครือข่ายต้นกล้าฯ ที่เห็นได้ชัดคือการให้เครือข่ายฯ ได้เข้ามามีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมของอบจ.ฯ ที่เข้าไปดำเนินการในโรงเรียน หรือ ชุมชนที่เครือข่ายต้นกล้าฯ อาศัยอยู่และที่สำคัญก็คือ การเข้าไปมีส่วนร่วมในการติดตามตรวจสอบการทำงานของอบจ.ฯ

สุดท้ายนี้ คณะผู้บริหาร ข้าราชการ ต่างได้แสดงทัศนะที่ตรงกันว่า การใช้เวทีอบจ.สัญจร ภายใต้โครงการอบจ.พบประชาชน, เวทีประชาคมแบบมีส่วนร่วม และ เครือข่ายต้นกล้า อบจ.โตไปไม่โกง ภายใต้โครงการ Dr. Kid มาเป็นเครื่องมือในการดึงภาคประชาชนในพื้นที่ให้เข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารงานในโครงการต่างๆไม่ว่าจะเป็นโครงการจัดทำหลักสูตรใต้ศึกษาโดยการมีส่วนร่วมของชุมชน โครงการส่งเสริมและพัฒนาเศรษฐกิจชุมชน นั้น ทำให้การบริหารงานขององค์การบริหารส่วนจังหวัดแม่ฮ่องสอนได้รับความสนใจ ตลอดจนเครื่องมือหรือกิจกรรมดังกล่าวยังสามารถช่วยสร้างความความเชื่อมั่นและยอมรับจากภาคประชาชนได้เป็นอย่างมาก ซึ่งการที่ภาคประชาชนต่างให้ความเชื่อมั่นและยอมรับก็เป็นผลมาจากความโปร่งใสในการดำเนินงานและการที่องค์การบริหารส่วนจังหวัดแม่ฮ่องสอนได้บรรจุโครงการ กิจกรรมที่ประชาชนได้นำเสนอในเวทีประชาคมแบบมีส่วนร่วม ไว้ในแผนงบประมาณประจำปีซึ่งต่างก็เป็นโครงการหรือกิจกรรมที่มาจากความต้องการของประชาชนอย่างแท้จริง ทำให้ประชาชนรู้สึกว่สิ่งที่คิดผ่านเวทีประชาคมแบบมีส่วนร่วม สามารถนำไปใช้ได้จริง เกิดผล สามารถแก้ไขปัญหาของประชาชนในพื้นที่ได้จริง

3.2.1.2 เทศบาลตำบลเกาะคา

เทศบาลตำบลเกาะคาได้ใช้เวทีช่วงหมู่บ้าน หอมกำกิดซึ่งเป็นเวทีแลกเปลี่ยนความคิดเห็นระดับหมู่บ้าน, เวทีประชาคมเป็นเวทีแลกเปลี่ยนความคิดเห็นระดับตำบล, นักวิจัยชุมชน, สภาองค์กรชุมชน มาเป็นเครื่องมือในการดึงภาคประชาชนในพื้นที่ให้เข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารงาน ซึ่งมีรายละเอียดในแต่ละเครื่องมือดังต่อไปนี้

3.2.1.2.1 เวทีช่วงหมู่บ้าน หอมกำกิด เป็นเวทีแลกเปลี่ยนความคิดเห็นระดับหมู่บ้าน

เวทีช่วงหมู่บ้าน หอมกำกิด หมายถึง ลานปัญญารวมความคิด ซึ่งมีที่มาจาก คำว่า “ช่วง” ภาษาภาคเหนือ แปลว่า ลาน ลานกิจกรรม คำว่า “ผญา” แปลว่า ปัญญา คำว่า “หอม” แปลว่า รวบรวม คำว่า “กำกิด” แปลว่า ความคิด

เวทีช่วงหมู่บ้าน มีแนวคิดจากการรวมกลุ่ม เพื่อสร้างกระบวนการเรียนรู้ร่วมกันของคนในชุมชน จัดว่าเป็นลานแห่งปัญญาที่คนในสังคมมาแลกเปลี่ยนเรียนรู้ เพื่อระดมความคิดเห็นในประเด็นสาธารณะต่างๆของชุมชนร่วมกัน โดยการเปิดพื้นที่สาธารณะที่สร้างสรรค์เพื่อชุมชน ทั้งในส่วนของพื้นที่ทางปัญญาในการเป็นที่รับทราบข้อมูลข่าวสารและการรวมตัวทำกิจกรรม รวมถึงเพื่อปรึกษาหารือถึงแนวทางการแก้ปัญหาและสร้างการเรียนรู้อย่างมีเหตุมีผล โดยมีการใช้ข้อมูลในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ที่เสริมสร้างความเชื่อมั่น ความศรัทธาของชุมชนที่มีต่อกันและมีต่อเทศบาลตำบลเกาะคา

โดยมีวิธีการ คือใช้ลานความคิดของแต่ละหมู่บ้านซึ่งเป็นเวทีที่ทุกคนจะได้ร่วมนำเสนอและกำหนดประเด็นปัญหาได้อย่างอิสระและธรรมชาติ เมื่อค้นพบประเด็นปัญหาหลักที่ส่งผลกระทบต่อคนส่วนใหญ่ ทุกคนจะร่วมกันสรุปต้นเหตุและแนวทางแก้ไขปัญหามาพร้อมกัน จัดทำเป็นแผนชุมชน อันมีนักวิจัยชุมชนมาเป็นแกนนำหลัก ในการนำคิด และสรุปข้อมูลต่างๆ เพื่อนำเสนอต่อเทศบาลตำบลเกาะคา

ซึ่งถ้าเป็นประเด็นปัญหาที่หมู่บ้านหรือชุมชนสามารถดำเนินการแก้ไขเองได้ ชุมชนก็จะดำเนินการแก้ไขเอง แต่ถ้าเป็นปัญหาที่ชาวบ้านทุกคนตระหนักว่าไม่สามารถจัดการกับปัญหาดังกล่าวได้ ก็จะขอความช่วยเหลือมายังเทศบาลฯ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้เข้ามาร่วมแก้ไขปัญหานั้น ซึ่งเทศบาลฯ จะร่วมผลักดันแผนชุมชนไปสู่นโยบายของท้องถิ่น โดยบรรจุไว้ในเทศบัญญัติ

3.2.1.2.2 เวทีประชาคม เป็นเวทีแลกเปลี่ยนความคิดเห็นระดับตำบล

เวทีประชาคม เป็นการใช้พื้นที่สาธารณะของชุมชน เช่น ศาลาอเนกประสงค์ ลานบ้าน ลานวัด และสวนสาธารณะ เป็นเวทีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเพื่อร่วมกันค้นหาปัญหา ดีแผ่ข้อมูลความคิดเห็นเพื่อหาแนวทางการแก้ไขปัญหามาตลอดจนการติดตามผลจากการแก้ไขปัญหาดังกล่าว ในระดับหมู่บ้าน และระดับตำบล ร่วมกันระหว่างชุมชนกับเทศบาลฯและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

3.2.1.2.3 นักวิจัยชุมชน

เป็นการค้นหาแกนนำหรือตัวแทนของแต่ละชุมชนจำนวน 2-5 คน ที่มีศักยภาพและมีจิตอาสาในการทำงานเพื่อสาธารณะประโยชน์ เมื่อได้แกนนำหรือตัวแทนชุมชนมาแล้ว เทศบาลฯจะมีการสร้างความเข้าใจกับแกนนำหรือตัวแทนชุมชนถึงบทบาทของตนเองว่าจะทำหน้าที่เปรียบเสมือนตัวกลางในการสร้างเครือข่ายความร่วมมือระหว่างชุมชนกับเทศบาลฯ

โดยเทศบาลฯได้มีการจัดประชุมเชิงปฏิบัติการให้แก่แกนนำและตัวแทนชุมชน เพื่อพัฒนาศักยภาพและทักษะในการเป็นวิทยากรกระบวนการ โดยใช้วิทยากรภายนอกที่มีความรู้ความสามารถดำเนินการอบรม

หลังจากนั้นจะให้แกนนำหรือตัวแทนชุมชนที่เทศบาลให้สมญานามว่า “นักวิจัยชุมชน” มาเป็นนักจัดกระบวนการในการนำคิดให้แก่ประชาชนในหมู่บ้าน และทำหน้าที่สรุปข้อมูล ปัญหา ความต้องการต่างๆ ของหมู่บ้าน เพื่อนำเสนอต่อเทศบาลตำบลเกาะคา และทำหน้าที่เป็นตัวกลางในประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนในหมู่บ้านได้รับทราบถึงผลการแก้ไขปัญหาและการดำเนินงานด้านต่างๆ ในระดับหมู่บ้าน และระดับตำบล ของเทศบาลตำบลเกาะคา ตลอดจนยังทำหน้าที่เป็นตัวแทนของภาคประชาชนในการตรวจสอบการดำเนินการของเทศบาลตำบลเกาะคาอีกด้วย

3.2.1.2.4 สภาองค์กรชุมชน

เป็นตัวแทนจากภาคประชาชนทุกหมู่บ้าน ทำหน้าที่ในการรวบรวมข้อมูลปัญหา และประสานการทำงานกับหน่วยงานภายนอกเพื่อมาช่วยเหลือและสนับสนุนงบประมาณในการพัฒนาหมู่บ้านหรือตำบลในทุกกลุ่มเป้าหมาย

สุดท้ายนี้คณะผู้บริหารเทศบาลตำบลเกาะคาได้แสดงความคิดเห็นว่า การบริหารงานในลักษณะของความเป็นครอบครัวเดียวกัน การเปิดเผยข้อมูลและการสร้างการมีส่วนร่วม ผ่านวิธีการและเครื่องมือที่สำคัญ ตามที่ได้กล่าวไว้ในข้างต้นนั้น ถือเป็นตัวกลางสำคัญที่ทำให้ประชาชนเกิดความเชื่อมั่นและยอมรับต่อการบริหารงานของเทศบาลตำบลเกาะคา

3.2.1.3 เทศบาลตำบลเวียงหนองล่อง

เทศบาลตำบลเวียงหนองล่องได้นำเวทีแลกเปลี่ยนความคิดเห็นระดับหมู่บ้าน ระดับตำบลซึ่งผู้บริหารมองว่าเวทีดังกล่าวถือเป็นกระบวนการที่ทำให้ผู้บริหารสามารถรับฟังความคิดเห็นของประชาชนได้ทุกภาคส่วนอย่างเท่าเทียมกันและสม่ำเสมอ มาเป็นเครื่องมือในการดึงภาคประชาชนในพื้นที่ให้เข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารงาน ซึ่งมีรายละเอียดของเครื่องมือดังต่อไปนี้

3.2.1.3.1 เวทีแลกเปลี่ยนความคิดเห็นระดับหมู่บ้าน ระดับตำบล

เวทีแลกเปลี่ยนความคิดเห็นระดับหมู่บ้าน ระดับตำบล เป็นเวทีแลกเปลี่ยนความคิดเห็นร่วมกันระหว่างชุมชนกับเทศบาลฯ เพื่อร่วมกันค้นหาปัญหา ระดมความคิดเห็นเพื่อหาแนวทางการแก้ไขปัญหา ตลอดจนการติดตามผลจากการแก้ไขปัญหาต่างๆ ในระดับหมู่บ้าน และระดับตำบล

นอกจากนี้ผู้บริหารของเทศบาลตำบลเวียงหนองล่องได้กล่าวอีกว่า เวทีแลกเปลี่ยนความคิดเห็นระดับหมู่บ้าน ระดับตำบลถือเป็นเครื่องมือที่สำคัญของเทศบาลตำบลฯ ในการดึงภาคประชาชนในพื้นที่ให้เข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงานร่วมกับเทศบาลฯ ตั้งแต่ร่วมรับรู้ ร่วมคิด ร่วมตัดสินใจและร่วมติดตามตรวจสอบ โดยผู้บริหารได้ยกตัวอย่าง การดำเนินโครงการก่อสร้างบ้านท้องถิ่นไทย เทิดไท้องค์ราชัน เจริญพระเกียรติ ซึ่งเทศบาลฯ ได้ใช้เวทีแลกเปลี่ยนความคิดเห็นระดับหมู่บ้าน ระดับตำบลในการแจ้งให้ภาคประชาชนได้รับทราบถึงแผนการแก้ไขปัญหาผู้ยากไร้ ผู้ด้อยโอกาส และผู้ยากจน โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้ไร้ที่อยู่อาศัยที่อยู่ในเขตรับผิดชอบของเทศบาลฯ โครงการดังกล่าวมีเป้าหมายเพื่อเพิ่มคุณภาพชีวิตที่ดีของประชาชน และเพื่อเป็นการเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ซึ่งเทศบาลตำบลหนองล่องได้กำหนดแผนดำเนินการตามความคิดเห็นของประชาชนผ่านเวทีแลกเปลี่ยนความคิดเห็นให้มีการสร้างบ้านเพื่อคนไร้ที่อยู่และเป็นผู้ยากไร้จำนวนปีละ 2 หลัง โดยเทศบาลฯ ให้ตัวแทนประชาชนของแต่ละหมู่บ้าน ตำบลมาร่วมเป็นคณะกรรมการในการคัดเลือกผู้สมควรได้รับ อีกทั้งเปิดโอกาสให้ประชาชนในชุมชนมีส่วนร่วมในรับฟังการพิจารณาคัดเลือกผู้ที่มีคุณสมบัติและสมควรได้รับการสงเคราะห์ที่อยู่อาศัย สำหรับการดำเนินงานการก่อสร้างบ้าน ประชาชนในแต่ละหมู่บ้านชุมชนจะมาร่วมแรงร่วมใจกันช่วยกันสร้างบ้าน ร่วมรับรู้ผลการดำเนินงานและความสำเร็จด้วยกันและจากการดำเนินงานที่ผ่านมา ได้ก่อให้เกิดความร่วมมือ ร่วมใจสามัคคีกันของคนในหมู่บ้านชุมชนอย่างมาก เห็นได้จากการที่บ้านสร้างเสร็จโดยใช้งบประมาณเพียงหลังละ 50,000 บาท ซึ่งงบประมาณส่วนนี้เป็นเพียงค่าวัสดุอุปกรณ์ ส่วนแรงงานและอาหารการกิน ชาวบ้านในชุมชนจะร่วมกันออกแรง และหุงหาอาหารมาช่วยกันตามกำลังของแต่ละคน

ในช่วงท้ายของการสนทนากลุ่ม(Focus Group)คณะผู้บริหารเทศบาลตำบลเวียงหนองล่องได้แสดงความคิดเห็นว่าเวทีแลกเปลี่ยนความคิดเห็นระดับหมู่บ้าน ระดับตำบลถือเป็นเครื่องมือที่สำคัญ ที่

ทำให้ประชาชน กลุ่มองค์กรต่างๆ เกิดการยอมรับต่อการบริหารงานของเทศบาลตำบลเวียงหนองล่อง มากยิ่งขึ้น

3.2.1.4 เทศบาลตำบลบ้านกลาง

เทศบาลตำบลบ้านกลางได้นำเวทีแลกเปลี่ยนความคิดเห็นระดับหมู่บ้าน ระดับตำบลและภาคเครือข่ายในการทำงาน มาเป็นเครื่องมือในการดึงภาคประชาชนในพื้นที่ให้เข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารงาน ซึ่งมีรายละเอียดของเครื่องมือดังต่อไปนี้

3.2.1.4.1 เวทีแลกเปลี่ยนความคิดเห็นระดับหมู่บ้าน ระดับตำบล

เป็นเวทีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นร่วมกันระหว่างชุมชนกับเทศบาลฯและภาคีเครือข่ายเพื่อร่วมกันค้นหาปัญหา ระดมความคิดเห็นเพื่อหาแนวทางการแก้ไขปัญหา ตลอดจนการติดตามผลจากการแก้ไขปัญหาต่างๆ ในระดับหมู่บ้าน และระดับตำบล

3.2.1.4.2 ภาคีเครือข่าย

สืบเนื่องมาจากการที่เขตพื้นที่ความรับผิดชอบของเทศบาลตำบลบ้านกลางนั้น เป็นเขตพื้นที่อุตสาหกรรมขนาดใหญ่ในภาคเหนือ ซึ่งเป็นแหล่งสร้างงาน สร้างอาชีพ สร้างรายได้ให้กับคนในพื้นที่ตำบลบ้านกลางและพื้นที่ใกล้เคียง ทั้งยังเป็นแหล่งลงทุนที่สำคัญของนักธุรกิจทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศ ส่งผลให้มีประชากรหลั่งไหลเข้ามาอาศัยอยู่ในพื้นที่เทศบาลตำบลบ้านกลางอย่างมากมาย ในขณะที่เดียวกันประชาชนดั้งเดิมของพื้นที่ยังคงใช้ชีวิตในบริบทสังคมเกษตรกรรมที่ให้ความสำคัญกับวิถีวัฒนธรรมประเพณีแบบดั้งเดิมอยู่ ด้วยเหตุนี้จึงส่งผลทำให้พื้นที่ความรับผิดชอบของเทศบาลตำบลบ้านกลางเกิดความหลากหลายทางวัฒนธรรม ทางสังคม และความเป็นอยู่ของประชาชน จนสามารถจัดได้ว่าอยู่ในสังคมแบบกึ่งสังคมเมืองกึ่งสังคมชนบท

ดังนั้น การบริหารงานในพื้นที่จึงจำเป็นต้องอาศัยภาคีเครือข่ายซึ่งประกอบไปด้วย กลุ่มธุรกิจเอกชน กลุ่มสตรีแม่บ้าน กลุ่มเด็กและเยาวชน กลุ่มผู้สูงอายุ ในการดึงคนทั้งสองสังคมให้เข้ามามีส่วนร่วมในการทำงานร่วมกับเทศบาลฯ ผ่านโครงการต่างๆ อาทิเช่นโครงการบริหารจัดการศึกษาของโรงเรียนบ้านกลางวิทยานุกูล โดยการมีส่วนร่วมของประชาชน ซึ่งการจัดตั้งโรงเรียนบ้านกลางวิทยานุกูลนั้น เกิดขึ้นมาจากความต้องการของประชาชนในพื้นที่ผ่านการเสนอความคิดในเวทีแลกเปลี่ยนความคิดเห็นระดับหมู่บ้าน ระดับตำบล แต่เทศบาลตำบลบ้านกลางก็มีความจำเป็นที่จะต้องชี้แจงทำความเข้าใจกับโรงเรียนในสังกัดของกระทรวงศึกษาธิการที่ตั้งอยู่ในพื้นที่ให้เกิดความเข้าใจถึงเหตุผลในการ

จัดตั้งโรงเรียนของเทศบาลเอง โดยการจัดประชุมแลกเปลี่ยนความคิดเห็นร่วมกัน จนได้ข้อสรุปให้มีการจัดตั้งเป็นโรงเรียนในสังกัดเทศบาล

ภายหลังการจัดตั้งโรงเรียน แม้ว่าโรงเรียนบ้านกลางวิทยานุกูล จะได้รับการจัดสรรงบประมาณโดยตรงจากเทศบาลตำบลบ้านกลาง และงบประมาณสนับสนุนการดำเนินงานจากกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น แต่ก็ไม่เพียงพอต่อการบริหารจัดการศึกษา โดยมีปัญหาสำคัญคือ ปัญหาด้านอาคารสถานที่ ที่ต้องก่อสร้างเป็นอาคารเรียน โรงอาหาร อาคารอำนวยการอื่นๆ และการขาดแคลนบุคลากรครูผู้สอน แต่ด้วยความร่วมมือระหว่างเทศบาลตำบลบ้านกลาง กับชมรมผู้ปกครองนักเรียนและครูโรงเรียนบ้านกลางวิทยานุกูล ชุมชน ภาคธุรกิจเอกชน และภาคประชาชน ในพื้นที่ได้เข้ามามีส่วนร่วมในการส่งเสริมการจัดการศึกษาของโรงเรียน โดยจัดกิจกรรมระดมทุนเพื่อสนับสนุนงบประมาณในการจัดหาสื่อ วัสดุอุปกรณ์ทางการศึกษา การก่อสร้างต่อเติมอาคารเรียนต่างๆ รวมถึงการเข้ามามีส่วนร่วมเป็นวิทยากรถ่ายทอดความรู้ทั้งด้านการเรียนการสอนและกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนซึ่งสามารถสรุปได้ดังนี้คือ

1.การสนับสนุนงบประมาณในการจัดหาสื่อ วัสดุอุปกรณ์ และการก่อสร้างอาคาร ซึ่งทางเทศบาลตำบลบ้านกลาง ร่วมกับชมรมผู้ปกครองนักเรียนและครูโรงเรียน ได้กำหนดระเบียบและข้อตกลงร่วมกันในการสนับสนุนงบประมาณเพื่อจัดการการศึกษา โดยระดมทุนจากสมาชิกชมรม เป็นค่าบำรุงชมรมและค่าสนับสนุนการศึกษาเป็นรายปี ปีละ 300 บาทต่อคน รวมเป็นเงินประมาณ 150,000 บาทต่อปี ซึ่งเงินดังกล่าวได้นำไปใช้ในการจัดหาสื่อวัสดุอุปกรณ์ประกอบการเรียนการสอน อาทิเช่น เครื่องฉายโปรเจกเตอร์ เครื่องดนตรีวงดุริยางค์ เต้นท์สำหรับเข้าค่ายลูกเสือ ฯลฯ และมีการจัดทำบุญทอดผ้าป่าเพื่อก่อสร้างห้องสมุดของโรงเรียน และต่อเติมอาคารเป็นห้องเรียน จำนวน 2 ห้อง สำหรับการสนับสนุนจากภาคธุรกิจเอกชน ได้รับความร่วมมือเป็นอย่างดี โดยบริษัท ทานากะ พรซิชั่น (ประเทศไทย) จำกัด ซึ่งเป็นบริษัทที่ตั้งอยู่ในเขตนิคมอุตสาหกรรมภาคเหนือ ได้บริจาคเงินเพื่อสนับสนุนการจัดการศึกษาของโรงเรียน เป็นจำนวนเงิน 720,000 บาท ซึ่งทางโรงเรียนได้นำเงินไปใช้ประโยชน์ในการก่อสร้างเรือนพยาบาล โรงอาหาร และการต่อเติมอาคารเป็นห้องเรียนเพิ่มเติม

2.การเชิญวิทยากรในชุมชนมาถ่ายทอดความรู้ภูมิปัญญาให้แก่ครูผู้สอนและเด็กนักเรียน ทางโรงเรียนมีการเชิญวิทยากรในชุมชน ซึ่งเป็นประชาชนที่มีภูมิปัญญาอยู่ในท้องถิ่นที่มีความรู้ความชำนาญเฉพาะด้านเป็นอย่างสูง และสมัครใจที่จะเป็นครูภูมิปัญญาถ่ายทอดองค์ความรู้ของตนและสาธิตวิธีการปฏิบัติให้แก่ผู้เรียนโดยไม่มีค่าตอบแทน อาทิเช่น การผลิตสื่อการสอน การสาธิตการเพาะเห็ด เลี้ยงกบ เลี้ยงปลา การฝึกสอนดนตรีพื้นเมือง การฝึกสอนนาฏศิลป์ ฯลฯ ทั้งนี้ เพื่อแก้ไขปัญหาการขาดแคลนครูผู้สอน และยังช่วยอนุรักษ์ภูมิปัญญาท้องถิ่นจากรุ่นหนึ่งสู่อีกรุ่นหนึ่งให้คงอยู่สืบไป

จากการได้รับการสนับสนุนในเรื่องดังกล่าวจึงส่งผลทำให้ปัญหาการจัดการศึกษาของเทศบาลตำบลบ้านกลางได้หมดไป

และจากรายละเอียดที่ได้กล่าวไว้ในข้างต้นเกี่ยวกับวิธีการ หรือ เครื่องมือ ในการดึงภาคประชาชนในพื้นที่ให้เข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารงานร่วมกับทางเทศบาลฯ นั้น ผู้บริหารเทศบาลฯ ได้แสดงความคิดเห็นว่า ภาคีเครือข่ายในพื้นที่ถือเป็นเครื่องมือที่สำคัญของเทศบาลฯ ในการชักชวนผลักดัน สนับสนุนให้คนในเครือข่ายของตนเองเข้ามาร่วมดำเนินงานร่วมกับเทศบาลฯ จนนำไปสู่การยอมรับการทำงานของเทศบาลฯ ในที่สุด

3.2.1.5 อบต.ห้วยงัม

อบต.ห้วยงัมได้ใช้เวทีประชาคม เวทีองค์การบริหารส่วนตำบลห้วยงัมพบประชาชน ธนาการความดี มาเป็นเครื่องมือในการดึงภาคประชาชนในพื้นที่ให้เข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารงาน ซึ่งมีรายละเอียดของเครื่องมือดังต่อไปนี้

3.2.1.5.1 เวทีองค์การบริหารส่วนตำบลห้วยงัมพบประชาชน

เวทีองค์การบริหารส่วนตำบลห้วยงัมพบประชาชนเป็นเวทีที่ผู้บริหารใช้ในการพบปะประชาชนในแต่ละหมู่บ้าน ซึ่งเป็นเวทีที่ผู้บริหารอบต.ห้วยงัม ใช้เป็นเวทีนี้ในการรับฟังความคิดเห็น ปัญหา ความเดือดร้อน ความต้องการจากประชาชนในพื้นที่นั้นๆ นอกจากนี้ยังเป็นเครื่องมือของผู้บริหารในการบอกเล่าถึงนโยบาย แผนงาน งบประมาณที่ใช้ในการดำเนินงานของอบต.ห้วยงัม ตลอดจนความคืบหน้าในการดำเนินงานให้แก่ภาคประชาชนในพื้นที่ได้รับทราบอีกด้วย

3.2.1.5.2 เวทีประชาคม

เวทีประชาคม เป็นเวทีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเพื่อร่วมกันค้นหาปัญหา ระดมความคิดเห็น เพื่อหาแนวทางการแก้ไขปัญหา ตลอดจนการติดตามผลจากการแก้ไขปัญหาต่างๆ ในระดับหมู่บ้าน และระดับตำบล ร่วมกันระหว่างชุมชนกับผู้บริหารอบต.ห้วยงัม

3.2.1.5.3 ธนาการความดี

“ธนาการความดีตำบลห้วยงัม” เกิดขึ้นจากการพูดคุยกันในประชาคมทุกหมู่บ้านตามโครงการองค์การบริหารส่วนตำบลห้วยงัมพบประชาชน โดยมีเป้าหมายเพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการขับเคลื่อน

คุณธรรมความดีให้คงอยู่หรือกลับมามีบทบาทในสังคมตำบลห้วยงิ้วกระทั่งก่อให้เกิดสังคมแห่งการเรียนรู้ การตื่นตัว และการเบิกบานสำราญสุข

ธนาคารความดีตำบลห้วยงิ้ว ได้เปิดทำการอย่างเป็นทางการตั้งแต่วันที่ 28 ธันวาคม 2550 ณ สำนักงานองค์การบริหารส่วนตำบลห้วยงิ้ว โดยมีรูปแบบในการดำเนินการในลักษณะของการประยุกต์เอา รูปแบบของกองทุนหมู่บ้านและธนาคารพาณิชย์ มาเป็นแนวทางในการดำเนินงานเพื่อให้เข้าถึงต่อความ เข้าใจในมวลสมาชิก อาทิเช่นการเปิดบัญชีใหม่แนะนำสมาชิกรับความดีเป็นโบนัสการคิด และมี “เมนู ความดี” เป็นกิจกรรมส่งเสริมให้สมาชิกเลือกทำความดีเป็นระยะๆ

โดยธนาคารความดีได้มีการแบ่งประเภทสมาชิกออกเป็น 2 ประเภท ดังนี้คือ

สมาชิกสามัญ หมายถึง นักเรียน ประชาชนทั่วไป ฝาก-ถอนความดีตามเงื่อนไขของธนาคาร ความดี

สมาชิกกิตติมศักดิ์ หมายถึง กลุ่มผู้นำชุมชน พระสงฆ์ สมาชิก อบต. พนักงาน แม่บ้าน ข้าราชการ และหน่วยงาน ฝากความดีได้แต่ถอนไม่ได้

มีการจัดระบบการฝาก-ถอน ความดี กล่าวคือ

การฝากความดี สมาชิกสามารถฝากความดีได้แบบสะสม และแบบสัจจะ โดยความดีแต่ละ ประเภทการเว้นจากการละเมิดศีลห้าและการเลิกข้องเกี่ยวกับอบายมุข โดยต้องฝากสุจจฐิฐาน ที่จะตั้ง มั่นในการทำความดีต่อหน้าพระรัตนตรัย

การถอนความดี สมาชิกที่ต้องการถอนความดี ต้องมีความดีสะสมอย่างน้อย 250 ความดี และ ต้องมีความดีคงเหลือหลังถอนความดีแล้วไม่ต่ำกว่า 100 ความดี โดยเหตุแห่งการถอนความดี ประกอบด้วย 1.ไม่สามารถทำความดีได้ตามที่ฝากความดีไว้ และ 2.ถอนความดีเพื่อแลกเป็นสิ่งของตาม อัตราความดีที่กำกับไว้กับสิ่งของนั้นๆ ภายใต้หลักการ”ทำความดีสร้างค่าความเป็นคน ยามขัดสนเราให้ แลกเป็นสิ่งของ”

อีกทั้งยังได้จัดเมนู ธนาคารความดี ซึ่งประกอบไปด้วย

เมนู ทำดีถวายในหลวง

- ปลุกต้นไม้ถวายในหลวง ต้นละ 10 ความดี
- ลดการใช้ถุงพลาสติก วันละ 10 ความดี
- พบกันวันพระ(วันเข้าพรรษา) วันละ 10 ความดี
- สวดมนต์ก่อนนอน ครั้งละ 3 ความดี
- บริจาคทรัพย์ กับโครงการ 1 วัน 1 บาท 5 บาทต่อ 1 ความดี
- งดทานเนื้อสัตว์ วันละ 10 ความดี
- งดซื้อหวย(ล็อตเตอรี่) งวดละ 30 ความดี

เมนู คนดี คิดดี ทำดี สุขภาพดี

- คนดีไม่มีพุง ลดพุง 1 นิ้ว รับ 50 ความดี
- งดเหล้าเข้าพรรษา รับ 300 ความดี
- ลด ละ เลิกบุหรี เข้าพรรษา รับ 500 ความดี
- ให้เลือดให้ชีวิต บริจาคโลหิต 1 ซีซี รับ 1 ความดี
- ทำดีเพื่อลูก เลี้ยงลูกด้วยนมแม่อย่างน้อย 6 เดือนรับ 300 ความดี
- ผู้ป่วยโรคเบาหวานควบคุมระดับน้ำตาลได้ไม่เกิน 130 6 เดือนรับ 300 ความดี
- ผู้ป่วยโรคความดันโลหิตสูง ควบคุมความดันไม่เกิน 120/80 6 เดือนรับ 300 ความดี

เมนู คนดี มีส่วนร่วม สร้างความโปร่งใส ไร้ทุจริต

- ร่วมประชุมที่ อบต.ห้วยม้งจัดขึ้น ครั้งละ 15 ความดี
- ร่วมกิจกรรมที่ อบต.ห้วยม้งจัดขึ้น ครั้งละ 15 ความดี
- ร่วมเป็นกรรมการที่ อบต.ห้วยม้งแต่งตั้งขึ้นรับ 30 ความดี
- ร่วมตรวจสอบ แจ่งเบาะแสข่าวสารการทุจริต ครั้งละ 50 ความดี

สำหรับกลไกในการขับเคลื่อนธนาคารความดีนั้น พบว่า ธนาคารความดีเปิดสาขาย่อยในโรงเรียน เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนทำความดี ตามคุณลักษณะพึงประสงค์ของนักเรียน โดยอบต.ได้ส่งเสริมให้ทุกโรงเรียนในพื้นที่เป็นโรงเรียนส่งเสริมคุณธรรม โดยได้นำเอาโครงการ “ธนาคารความดี” ขยายสาขาไปจัดตั้งในโรงเรียนและให้โรงเรียนได้กำหนดหลักเกณฑ์ในการให้ความดี ตามคุณธรรมพื้นฐาน หรือคุณลักษณะอันพึงประสงค์โรงเรียน หากนักเรียนชั้นต้นก็สามารถนำความดีมาแลกเปลี่ยนกับธนาคารความดีตำบลห้วยม้งได้

และจากการขับเคลื่อนขยายแนวคิดธนาคารความดีสู่โรงเรียนและหน่วยงานราชการในพื้นที่จึงส่งผลทำให้อบต.ห้วยม้งมีเครือข่ายในการทำความดีเพิ่มมากขึ้น ซึ่งการมีเครือข่ายในการทำงานเพิ่มมากขึ้นนั้นส่งผลทำให้อบต.ห้วยม้งสามารถขับเคลื่อนกิจกรรมต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นการให้ความช่วยเหลือผู้สูงอายุ ผู้ยากไร้ ผู้ป่วย ผู้พิการ ผู้ติดเชื้อ หรือผู้ที่ได้รับความเดือดร้อนในด้านต่างๆ ในชุมชนได้อย่างต่อเนื่องและจริงจัง

ในช่วงท้ายของการสนทนากลุ่ม(Focus Group)คณะผู้บริหารอบต.ห้วยม้งต่างได้แสดงความคิดเห็นตรงกันว่าธนาคารความดีถือเป็นวิธีการและเครื่องมือที่สำคัญ ที่ทำให้ประชาชน กลุ่มองค์กรต่างๆ เกิดการยอมรับต่อการบริหารงานของอบต.ห้วยม้ง ซึ่งสามารถสังเกตเห็นได้จากจำนวนเครือข่ายและสมาชิกของธนาคารความดีที่เพิ่มมากขึ้น

3.2.1.6 อบต.ป่าบง

อบต.ป่าบงได้ใช้เวทีประชาคมและทุนทางสังคมดั้งเดิมของชุมชน คือ งานหัตถกรรมจักสาน มาเป็นเครื่องมือในการดึงภาคประชาชนในพื้นที่ให้เข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารงาน ซึ่งมีรายละเอียดของเครื่องมือดังต่อไปนี้

3.2.1.6.1 เวทีประชาคม

เวทีประชาคม เป็นเวทีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเพื่อร่วมกันค้นหาปัญหา ระดมความคิดเห็น เพื่อหาแนวทางการแก้ไขปัญหา ตลอดจนการติดตามผลจากการแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ในระดับหมู่บ้าน และระดับตำบล ร่วมกันระหว่างชุมชนกับผู้บริหารอบต.ป่าบง

3.2.1.6.2 ทุนทางสังคมดั้งเดิมของชุมชน คือ งานหัตถกรรมจักสาน

สืบเนื่องมาจากชุมชนที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ความรับผิดชอบของอบต.ป่าบงนั้น ยังเป็นชุมชนขนาดเล็กที่คนในชุมชนยังคงรักษาวิถีชีวิตที่สงบแบบพื้นถิ่นทางภาคเหนือ ผ่านการสืบสานงานพื้นบ้านคืองานหัตถกรรมจักสาน ที่ถือว่าเป็นเอกลักษณ์อันภาคภูมิใจของชาวบ้านป่าบงทุกคน และถือเป็นมรดกทางภูมิปัญญาที่บรรพบุรุษได้คิดค้น สืบสมตั้งแต่ก่อตั้งชุมชนผ่านมายังรุ่นลูกหลานในปัจจุบัน ปัจจุบันคนในชุมชนยังยึดการทำหัตถกรรมจักสานมาเป็นอาชีพหลักในการสร้างรายได้เลี้ยงครอบครัว

ในช่วงระยะเวลา 5 ปีที่ผ่านมาชาวบ้านต่างประสบปัญหาในเรื่องของช่องทางการกระจายสินค้าและจำหน่ายสินค้าไปขายยังแหล่งอื่นซึ่งเป็นผลเกิดจากการที่มีการผลิตงานหัตถกรรมจักสานออกมามากจนเกินความต้องการของผู้ซื้อ

ด้วยเหตุนี้ทางอบต.ป่าบงจึงได้นำปัญหาดังกล่าวเข้าสู่เวทีประชาคมของหมู่บ้านเพื่อให้ชาวบ้านได้มีส่วนร่วมในการรับรู้ปัญหาตลอดจนเพื่อระดมหาแนวทางในการแก้ปัญหาดังกล่าว ซึ่งชาวบ้านได้ตัดสินใจรวมตัวกันจัดตั้งศูนย์หัตถกรรมจักสานไม้ไผ่และหวายขึ้นมา โดยอบต.ป่าบงได้ให้การสนับสนุนในประเด็นขององค์ความรู้เพื่อใช้ในการต่อยอดและพัฒนาผลิตภัณฑ์รูปแบบใหม่ ๆ

กล่าวได้ว่าศูนย์หัตถกรรมจักสานไม้ไผ่และหวายได้ช่วยพัฒนารายได้ให้แก่ชุมชน ผ่านกระบวนการมีส่วนร่วมของคนในชุมชน โดยรวบรวมผู้ที่มีความสนใจด้านการจักสานมาร่วมกันผลิตชิ้นงาน เกิดการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนต่างตำบลในเขตพื้นที่อำเภอสารภี เกิดการนำเอาภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านหัตถกรรมจักสานไม้ไผ่และหวายที่เป็นเอกลักษณ์ของตำบลป่าบงเข้าร่วมการจัดแสดงผลงานนิทรรศการร่วมกับหน่วยงานภาคีเครือข่าย ทั้งภายในชุมชนและภายนอกชุมชน ตลอดจนนำผลงานไปจัดแสดงในโอกาสต่าง ๆ ทั้งในระดับจังหวัด ประเทศ และต่างประเทศอีกด้วย ซึ่งถือเป็นการอนุรักษ์ภูมิปัญญาท้องถิ่น และช่วยประชาสัมพันธ์ผลิตภัณฑ์ของชุมชนให้เป็นที่รู้จักมากยิ่งขึ้น

จนกลายเป็นสินค้าผลิตภัณฑ์ OTOP ในระดับ 5 ดาว ด้านงานหัตถกรรมจักสานที่ขึ้นชื่อของจังหวัด เชียงใหม่ ทำให้เกิดการจ้างงานเพิ่มขึ้น เกิดการกระจายรายได้ในชุมชน คนในหมู่บ้านมีงานทำและมี รายได้ จนนำไปสู่การช่วยยกระดับความเป็นอยู่ของชาวบ้านให้ดีขึ้น

และจากรายละเอียดที่ได้กล่าวไว้ในข้างต้นเกี่ยวกับวิธีการ หรือ เครื่องมือ ในการดึงภาค ประชาชนในพื้นที่ให้เข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารงานร่วมกับทางอบต.ป่าบง นั้น ผู้บริหารอบต.ป่าบง ได้แสดงความคิดเห็นว่า ทูททางสังคมดั้งเดิมในพื้นที่ถือเป็นเครื่องมือที่สำคัญของอบต.ในการดึงดูดให้ ภาคประชาชนเข้ามาร่วมดำเนินงานร่วมกับอบต.จนนำไปสู่การยอมรับการทำงานของอบต.ในที่สุด

3.2.2 การเสริมสร้างศักยภาพของภาคประชาชนเพื่อการมีส่วนร่วม

ในประเด็นเกี่ยวกับการเสริมสร้างศักยภาพของภาคประชาชนเพื่อการมีส่วนร่วมนั้น พบว่า คณะ ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทั้ง 6 แห่งต่างได้แสดงความคิดเห็นในลักษณะเดียวกันว่า องค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่นได้จัดโครงการ กิจกรรม เพื่อเสริมสร้างศักยภาพให้แก่ภาคประชาชนในการเข้ามามี ส่วนร่วมในการบริหารงานร่วมกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ไม่ว่าจะเป็นการการจัดอบรมให้ความรู้แก่ ภาคประชาชนที่เป็นตัวแทนเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ของการเป็นคณะกรรมการต่างๆตามระเบียบสำนัก นายกรัฐมนตรีว่าด้วยการพัสดุ โดยเชิญวิทยากรจากหน่วยงานภายนอก อาทิเช่น สำนักงานตรวจเงินแผ่นดิน เป็นต้น การจัดอบรมในโครงการดังกล่าวนี้ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมุ่งหวังให้ประชาชนที่ ได้รับการแต่งตั้งสามารถเข้ามามีส่วนร่วมในการตรวจสอบการจัดซื้อจัดจ้างให้มีความโปร่งใสได้พัสดุที่ สอดคล้องกับความต้องการในราคาที่เหมาะสม

นอกจากนี้องค์การบริหารส่วนจังหวัดแม่ฮ่องสอนยังได้จัดโครงการเรียนรู้ประชาธิปไตยนอก ห้องเรียน โดยมีเป้าหมายเพื่อต้องการให้เด็ก เยาวชน ประชาชนเกิดทัศนคติ ค่านิยมที่ดีเกี่ยวกับการ ปกครองของไทยตามระบอบประชาธิปไตย ตลอดจนรับรู้บทบาทหน้าที่ สิทธิของตนเองตามระบอบ ประชาธิปไตย

แจกเช่นเดียวกับเทศบาลตำบลเวียงหนองล่องที่ได้จัดโครงการอบรมเยาวชนให้ความรู้ด้าน ประชาธิปไตยเพื่อการมีส่วนร่วมในชุมชน ซึ่งเทศบาลจะเชิญวิทยากรจากองค์กรภายนอกมาให้ความรู้ เกี่ยวกับระบอบการปกครองแบบประชาธิปไตย สิทธิ หน้าที่ของพลเมืองในระบอบประชาธิปไตย เป็นต้น โดยเยาวชนแกนนำเหล่านี้จะมีบทบาทในการลงพื้นที่พบปะชาวบ้าน พร้อมกับนำป้ายคำขวัญเป็น สื่อกลางติดในที่ประชุมของหมู่บ้าน รณรงค์การใช้สิทธิเลือกตั้ง พร้อมทั้งพูดคุย สร้างความเข้าใจกัน ภายในครอบครัว ตลอดจนประชาสัมพันธ์การดำเนินชีวิตแบบประชาธิปไตยให้กับพี่น้องประชาชนในแต่

ละหมู่บ้าน ทำให้ผู้ใหญ่ได้รับรู้ และตระหนักถึงสิทธิและหน้าที่ของตนเอง อีกทั้งกลุ่มเยาวชนดังกล่าวยังทำหน้าที่เป็นตัวกลางในการลดความขัดแย้งทางความคิดต่างๆ ทั้งภายในและภายนอกชุมชนอีกด้วย

3.2.3 สหับสนุนการจัดตั้งกลุ่ม / องค์กรชุมชน

จากตารางที่ 2 พบว่า องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทั้ง 6 แห่งจะให้ความสำคัญในการสนับสนุนการจัดตั้งกลุ่มอาชีพเป็นหลัก เหตุที่เป็นเช่นนั้นก็เพราะองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทั้ง 6 แห่งมีเป้าหมายคือต้องการให้ประชาชนในพื้นที่ของตนเองอยู่ดี กินดี มีอาชีพที่มั่นคง มีคุณภาพชีวิตที่ดี รองลงมาคือให้การสนับสนุนการจัดตั้งกลุ่มทางสังคม อาทิเช่น กลุ่มสตรีแม่บ้าน กลุ่มผู้สูงอายุ กลุ่มเด็กและเยาวชน เป็นต้น

จากการสัมภาษณ์และสนทนากลุ่มกับผู้บริหาร ปลัดอปท. หัวหน้าส่วนราชการ ตลอดจนแกนนำกลุ่ม เครือข่ายที่ทำงานร่วมกับอปท. นั้น ทำให้ผู้วิจัยพบจุดเด่นที่มีลักษณะเหมือนกันของทั้ง 6 อปท. ในการสนับสนุนการจัดตั้งกลุ่มอาชีพและกลุ่มทางสังคม ก็คือ อปท. จะให้การสนับสนุนในส่วนขององค์ความรู้มากกว่าที่จะให้การสนับสนุนในส่วนของงบประมาณ เหตุที่เป็นเช่นนั้นก็เพราะผู้บริหารได้เล็งเห็นว่า การสนับสนุนการจัดตั้งกลุ่มที่เริ่มต้นด้วยตัวเงินหรืองบประมาณย่อมทำให้เกิดความยั่งยืนของกลุ่มเมื่อมีการปรับเปลี่ยนคณะผู้บริหารกลุ่มดังกล่าวจะไม่สามารถดำรงอยู่ได้จะล่มสลายหายไปกับภาวะการเปลี่ยนแปลงทางการเมืองและประชาชนในพื้นที่จะไม่ได้รับประโยชน์อย่างแท้จริง จากกลุ่มองค์กรดังกล่าว

อย่างไรก็ตามผู้วิจัยใคร่ขอยกตัวอย่างเกี่ยวกับการสนับสนุนการจัดตั้งกลุ่มขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ดังต่อไปนี้คือ

กล่าวสำหรับองค์การบริหารส่วนจังหวัดแม่ฮ่องสอน สืบเนื่องจากการที่จังหวัดแม่ฮ่องสอนมีพื้นที่ทั้งหมด 7,960,120 ไร่ แต่ด้วยสภาพภูมิประเทศที่ส่วนใหญ่เป็นภูเขาและป่าไม้ ทำให้เหลือพื้นที่ราบเพื่อเป็นที่อยู่อาศัยและทำการเกษตรเพียง 943,511 ไร่ นอกจากพื้นที่ทำการเกษตรจะมีน้อยแล้วยังประสบปัญหาที่ดินไม่มีเอกสารสิทธิ์เนื่องจากติดเขตป่าสงวนและป่าอนุรักษ์ประเภทต่างๆ ทำให้ไม่สามารถพัฒนาเป็นพื้นที่ทำการเกษตรได้ ซึ่งส่งผลกระทบต่อชาวแม่ฮ่องสอนส่วนใหญ่ซึ่งประกอบอาชีพเกษตรกรรมต้องขาดแคลนรายได้มาจุนเจือครอบครัว ด้วยข้อจำกัดดังกล่าว ทำให้เกษตรกรส่วนหนึ่งต้องหารายได้เสริมเพื่อนำมาใช้จ่ายในครอบครัว โดยใช้เวลาวางจากการทำการเกษตรมารวมกลุ่มผลิตสินค้าจากทรัพยากรที่หาได้ในชุมชนมาจำหน่าย แต่ที่ผ่านมาพบว่า การผลิตสินค้าของกลุ่มอาชีพในจังหวัดแม่ฮ่องสอนยังไม่มีมาตรฐาน สมาชิกขาดทักษะความรู้ในการผลิต อีกทั้งแหล่งจำหน่ายสินค้ายัง

จำกัดอยู่แค่ในเฉพาะชุมชนหรือพื้นที่ใกล้เคียง ส่งผลทำให้ขาดโอกาสในการนำเสนอสินค้าของกลุ่มสู่ภายนอก

ด้วยเหตุนี้ อบจ.แม่ฮ่องสอนจึงได้มีการเสริมสร้างรายได้ให้กับประชาชนในเขตพื้นที่ โดยการเปิด “ร้านเฮ็ดก้อเหลียว” ซึ่งพัฒนามาจากศูนย์ OTOP เดิมให้กลายเป็นศูนย์กลางในการจำหน่ายสินค้าชุมชนและศูนย์ข้อมูลเพื่อการพัฒนาผลิตภัณฑ์ชุมชน ซึ่งการดำเนินการดังกล่าว อบจ.ฯ มิได้เป็นผู้ดำเนินการเพียงฝ่ายเดียว แต่ได้เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาด้วย เพื่อให้ประชาชนเหล่านี้สามารถเรียนรู้วิธีการทำงานและสามารถดำเนินการต่อไปด้วยตัวเองในอนาคต โดยกระบวนการทำงานในโครงการนี้สามารถแบ่งได้เป็นขั้นตอนต่างๆ ดังนี้คือ

-การจัดเวทีประชาคม เพื่อรับฟังข้อมูลการประกอบอาชีพจากกลุ่มอาชีพทุกกลุ่มในทุกอำเภอ และได้ใช้เวทีประชาคมเป็นเวทีในการร่วมกันคิดวิเคราะห์ถึงปัญหาที่เกิดขึ้นกับกลุ่มอาชีพแต่ละกลุ่มว่าอะไรคือสาเหตุของปัญหานั้น พร้อมทั้งร่วมจัดลำดับความสำคัญของปัญหานั้น รวมถึงยังเป็นเวทีที่อบจ.ฯ ใช้ชี้แจงข้อมูลผลการดำเนินการ อุปสรรคหรือข้อจำกัดที่ทำให้บางกิจกรรมไม่ประสบความสำเร็จ ทั้งนี้ การพบปะกันระหว่างอบจ.ฯ กับกลุ่มอาชีพผ่านเวทีประชาชนนี้จะจัดขึ้นทุกๆ ปี

-การร่วมกันหาทางแก้ไขปัญหา ในเวทีประชาคมนอกจากจะทำให้รับรู้ปัญหาที่เกิดขึ้นแล้วนั้น ยังได้เป็นเวทีในการร่วมวิเคราะห์ถึงสาเหตุของปัญหาและหาทางออกร่วมกัน โดยข้อเสนอที่ได้จากเวทีประชาคม อบจ.จะนำไปตรวจสอบข้อมูลที่มีอยู่ก่อน พร้อมทั้งศึกษาความเป็นไปได้ รวมถึงพิจารณาถึงโครงการที่จะทำขึ้นเพื่อแก้ปัญหาว่าควรมีลักษณะอย่างไร

-การลงมือแก้ไขปัญหา เมื่ออบจ.ได้จัดทำโครงการเรียบร้อยแล้วก็จะแจ้งให้ทางกลุ่มอาชีพมาเข้าร่วมกิจกรรมด้วย โดยแนวทางการส่งเสริมเศรษฐกิจชุมชน คือ การปรับเปลี่ยนศูนย์ OTOP ให้กลายเป็น “ร้านเฮ็ดก้อเหลียว” เพื่อเป็นศูนย์กลางในการจำหน่ายสินค้าชุมชนและเป็นศูนย์ข้อมูลเพื่อการพัฒนาผลิตภัณฑ์ชุมชน

-การติดตามประเมินผล เมื่อดำเนินการแล้วเสร็จอบจ.ฯ จะให้ผู้เข้าร่วมโครงการได้ติดตามประเมินผลการดำเนินงาน เพื่อนำผลที่ได้มาใช้พัฒนากระบวนการทำงานให้สามารถตอบสนองต่อปัญหาได้ดียิ่งขึ้น

จากการดำเนินการส่งเสริมเศรษฐกิจผ่าน “ร้านเฮ็ดก้อเหลียว” ได้ส่งผลทำให้สินค้าชุมชนของกลุ่มอาชีพต่างๆ พัฒนาจนได้รับมาตรฐานสร้างรายได้ให้แก่สมาชิกกลุ่มเป็นจำนวนมาก

สำหรับเทศบาลตำบลเกาะคา ก็ได้มีการส่งเสริมการพัฒนาอาชีพและผลิตภัณฑ์ชุมชน โดยยึดหลักในการดำเนินการตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง มีการสนับสนุนจัดตั้งกลุ่มอาชีพในหลากหลายกลุ่มด้วยกันตามการระดมความคิดเห็นผ่านเวทีช่วงผญาฮ่อมก่ากิดีไม่ว่าจะเป็นกลุ่มบายศรีบ้านหนองจอก

กลุ่มกล่องใส่ของที่ระลึกบ้านแสนตอ กลุ่มปลูกผักอินทรีย์โดยปุ๋ยมูลไส้เดือน กลุ่มตุ๋นพอเพียงในสวน เป็นต้น ซึ่งเทศบาลเกาะคาได้ให้การสนับสนุนกลุ่มดังกล่าวในเรื่องขององค์ความรู้เพื่อใช้ในการพัฒนาต่อยอดผลิตภัณฑ์ ตลอดจนหาช่องทางในการจัดจำหน่ายสินค้าให้แก่กลุ่มอาชีพอย่างต่อเนื่อง

นอกจากนี้เทศบาลตำบลบ้านกลาง อบต.ป่าบงและอบต.ห้วยมุ่นได้มีการส่งเสริมการพัฒนาอาชีพและผลิตภัณฑ์ชุมชน โดยยึดหลักในการดำเนินการตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง มีการสนับสนุนให้มีการจัดตั้งกลุ่มอาชีพขึ้นในชุมชน ซึ่งอปท.ดังกล่าวได้ให้การสนับสนุนในเรื่องขององค์ความรู้เพื่อใช้ในการพัฒนาต่อยอดผลิตภัณฑ์ ตลอดจนหาช่องทางในการจัดจำหน่ายสินค้าให้แก่กลุ่มอาชีพอย่างต่อเนื่อง

ในขณะที่เทศบาลตำบลเวียงหนองล่องนั้นเน้นการสนับสนุนกลุ่มอาชีพในประเด็นเกี่ยวกับการประชาสัมพันธ์ผลิตภัณฑ์ที่มีในชุมชนเช่น การจัดทำบูธแสดงสินค้า จัดทำเว็บไซต์ และการจัดทำทำเนียบสินค้าทั้งหมดในชุมชน เพื่อเป็นการหาช่องทางในการเพิ่มรายได้ให้แก่กลุ่มอาชีพ

กล่าวสำหรับการสนับสนุนการจัดตั้งกลุ่มทางสังคม ซึ่งประกอบไปด้วย กลุ่มเด็กและเยาวชน กลุ่มสตรีแม่บ้าน กลุ่มผู้สูงอายุ ขององค์กรปกครองส่วนทั้ง 6 แห่งนั้น พบว่า ส่วนใหญ่อปท.จะให้การสนับสนุนองค์ความรู้ในประเด็นเกี่ยวกับภูมิปัญญาท้องถิ่น การสืบทอดภูมิปัญญาท้องถิ่น ความรู้เรื่องการปกครองในระบบประชาธิปไตย สิทธิหน้าที่ของพลเมือง ให้แก่กลุ่มเด็กและเยาวชน

ในขณะที่จะมีการจัดอบรมให้ความรู้ในประเด็นเกี่ยวกับอาชีพให้แก่กลุ่มสตรีแม่บ้านเพื่อนำไปสร้างอาชีพและรายได้เสริมผ่านโครงการกิจกรรมต่างๆของอปท. อาทิเช่น โครงการพัฒนาศักยภาพสตรีของอบจ.แม่ฮ่องสอน เป็นต้น

สำหรับกลุ่มผู้สูงอายุนั้น อปท.จะส่งเสริมสนับสนุนในประเด็นเกี่ยวกับการให้และสร้างความรู้และความเข้าใจแก่ผู้สูงอายุในการดำเนินชีวิตในสังคมให้ได้อย่างมีคุณภาพและมีความสุข ทั้งในเรื่องการดูแลสุขภาพตนเองและผู้อื่นอย่างถูกวิธี การสืบทอดและเผยแผ่พระพุทธศาสนา รวมทั้งการถ่ายทอดวัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่นให้แก่รุ่นลูกหลานได้อนุรักษ์สืบทอด ซึ่งสามารถสังเกตเห็นได้จากโครงการ กิจกรรมที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดขึ้น อาทิเช่น โครงการโรงเรียนผู้สูงอายุตำบลห้วยมุ่น “โรงเรียนนวัตกรรมการสุขภาพชุมชน” ของเทศบาลตำบลบ้านกลาง โครงการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุ อบจ.แม่ฮ่องสอน เป็นต้น

อย่างไรก็ตามผู้บริหารทั้ง 6 แห่งต่างแสดงทัศนะที่เหมือนกันว่าการที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมรับรู้ ร่วมคิด ร่วมตัดสินใจ ร่วมติดตาม ตรวจสอบในการดำเนินงานของอปท. มีการเสริมสร้างศักยภาพของภาคประชาชนเพื่อการมีส่วนร่วม ตลอดจนได้สนับสนุนให้มีการจัดตั้งกลุ่ม / องค์กรชุมชนนั้น ถือได้ว่าการดำเนินการดังกล่าวส่งผลทำให้ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ตั้งแต่กระบวนการรับรู้ ร่วมคิด ร่วมตัดสินใจ ร่วมติดตาม ตรวจสอบ จนกระบวนการเหล่านี้ถือเป็นตัวกลั่นกรองที่นำไปสู่การตัดสินใจของประชาชนในการยอมรับการทำงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้ในที่สุด

ดังนั้นจากรายละเอียดที่ได้กล่าวไว้ในข้างต้นเกี่ยวกับวิธีการ เครื่องมือ กระบวนการในการสร้างความเชื่อมั่นตามแนวคิดในเรื่องความโปร่งใสประกอบอันไปด้วย 3 ประเด็นย่อยด้วยกัน ดังนี้คือ

- 1.1 การเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร
- 1.2 ช่องทางในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร
- 1.3 สามารถตรวจสอบได้

และวิธีการ เครื่องมือ กระบวนการในการสร้างการยอมรับตามแนวคิดในเรื่องของการมีส่วนร่วมอันประกอบไปด้วย 3 ประเด็นย่อยด้วยกัน ดังนี้คือ

2.1 ให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมรับรู้ ร่วมคิด ร่วมตัดสินใจ ร่วมติดตาม ตรวจสอบในการดำเนินงานของอปท.

- 2.2 การเสริมสร้างศักยภาพของภาคประชาชนเพื่อการมีส่วนร่วม
- 2.3 สนับสนุนการจัดตั้งกลุ่ม / องค์กรชุมชน ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทั้ง 6 แห่งนั้น

ซึ่งผู้วิจัยจะได้นำวิธีการ เครื่องมือ กระบวนการดังกล่าวไปประยุกต์สร้างเป็นแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์เพื่อใช้ในการสัมภาษณ์ตัวแทนประชาชนและตัวแทนกลุ่ม องค์กร เครือข่ายในพื้นที่ ในการถามถึงความคิดเห็นของภาคประชาชนที่มีต่อวิธีการ เครื่องมือ กระบวนการในการสร้างความเชื่อมั่นและยอมรับของอปท.ทั้ง 6 แห่ง ว่าสามารถทำให้ภาคประชาชนเกิดความเชื่อมั่นและการยอมรับต่อการทำงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้จริงหรือไม่ อันจะเป็นการตอบโจทย์ในคำถามและวัตถุประสงค์ข้อที่ 2 ว่าด้วยเรื่องการวิเคราะห์หาสัมฤทธิ์ผลของการนำวิธีการและเครื่องมือในการสร้างความเชื่อมั่นและยอมรับมาปรับใช้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยผู้วิจัยจะได้นำเสนอรายละเอียดและการวิเคราะห์ในบทถัดไป

บทที่ 4

ผลการศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อหาสัมฤทธิ์ผลของการนำวิธีการ เครื่องมือมาปรับใช้ในการสร้างความเชื่อมั่นและยอมรับขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทั้ง 6 แห่ง

สำหรับรายละเอียดในบทนี้นั้น ผู้วิจัยใคร่ขอเสนอความคิดเห็นของภาคประชาชนที่มีต่อวิธีคิดหรือเครื่องมือที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทั้ง 6 แห่ง เล็งเห็นว่าเป็นวิธีการ เครื่องมือที่จะส่งผลทำให้ภาคประชาชนเกิดความเชื่อมั่นและยอมรับต่อการทำงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมากยิ่งขึ้น ซึ่งผู้วิจัยได้ดำเนินการประมวลและวิเคราะห์ข้อมูลจาก

1. การสอบถามประชาชนจำนวนทั้งสิ้น 399 คน โดยอาศัยแบบสอบถาม(questionnaire) ซึ่งแบ่งออกเป็นตัวแทนประชาชนที่อาศัยอยู่ในพื้นที่องค์การบริหารส่วนจังหวัดแม่ฮ่องสอน จำนวน 199 คน , ตัวแทนประชาชนที่อาศัยอยู่ในพื้นที่เทศบาลตำบลเกาะคา จำนวน 31 คน ,ตัวแทนประชาชนที่อาศัยอยู่ในพื้นที่เทศบาลตำบลบ้านกลาง จำนวน 58 คน ,ตัวแทนประชาชนที่อาศัยอยู่ในพื้นที่เทศบาลตำบลหนองล่อง จำนวน 38 คน ,ตัวแทนประชาชนที่อาศัยอยู่ในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลห้วยม จำนวน 49 คน และตัวแทนประชาชนที่อาศัยอยู่ในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลป่าบง จำนวน 24 คน

และ 2.จากการสอบถามโดยใช้แบบสอบถาม(questionnaire) การสัมภาษณ์เชิงลึก(depth interview)และการสนทนากลุ่ม(focus group)ตัวแทนกลุ่มอาชีพ กลุ่มผู้สูงอายุ กลุ่มสตรีแม่บ้าน กลุ่มเด็กและเยาวชน ตลอดจนกลุ่มผู้นำชุมชน/กรรมการหมู่บ้าน ซึ่งถือเป็นกลุ่มที่มีการทำงานร่วมกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทั้ง 6 แห่ง จำนวนทั้งสิ้น 120 คน โดยแบ่งออกเป็นพื้นที่ละ 20 คน

โดยผู้วิจัยใคร่ขอเสนอผลการศึกษาและการวิเคราะห์ข้อมูลของแต่ละองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งคณะผู้วิจัยได้แบ่งผลการศึกษาออกเป็น 2 ประเด็นหลัก ดังนี้คือ

1.ผลการศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลจากประชาชน

2.ผลการศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลจากตัวแทนกลุ่มอาชีพ กลุ่มผู้สูงอายุ กลุ่มเด็กและเยาวชน กลุ่มสตรีแม่บ้าน ตลอดจนกลุ่มผู้นำชุมชน/กรรมการหมู่บ้าน

ดังมีรายละเอียดในแต่ละประเด็นของแต่ละแห่งต่อไปนี้คือ

4.1 องค์การบริหารส่วนจังหวัดแม่ฮ่องสอน

4.1.1 ผลการศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลจากประชาชนในพื้นที่

4.1.1.1 ภูมิหลังของผู้ตอบแบบสอบถาม

จากการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามจำนวน 199 คน พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 127 คน คิดเป็นร้อยละ 63.8 รองลงมาคือ เพศชายจำนวน 72 คน คิดเป็นร้อยละ 36.2 โดยส่วนใหญ่มีอายุ 61 ปีขึ้นไป จำนวน 73 คน คิดเป็นร้อยละ 36.7 รองลงมาอายุระหว่าง 51-60 ปี จำนวน 56 คน คิดเป็นร้อยละ 28.1 มีสถานภาพสมรสจำนวน 132 คน คิดเป็นร้อยละ 66.3 นับถือศาสนาพุทธ จำนวน 105 คน คิดเป็นร้อยละ 52.8 รองลงมาคือ นับถือ ศาสนาคริสต์ จำนวน 92 คิดเป็นร้อยละ 46.2 จบการศึกษาระดับประถมศึกษา จำนวน 142 คน คิดเป็นร้อยละ 71.4

นอกจากนี้ ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเป็นเกษตรกรจำนวน 92 คน คิดเป็นร้อยละ 46.2 รองลงมาประกอบอาชีพรับจ้างทั่วไป จำนวน 58 คน คิดเป็นร้อยละ 29.1 ส่งผลทำให้มีรายได้เฉลี่ยของครัวเรือนอยู่ระหว่าง 1-9,999 บาท/เดือน จำนวนทั้งสิ้น 109 คน คิดเป็นร้อยละ 54.8 รองลงมาคือ 10,000-29,999 บาท จำนวน 51 คน คิดเป็นร้อยละ 25.6 ดังแสดงไว้ในตารางที่ 4.1.1.1

ตารางที่ 4.1.1.1 ข้อมูลคุณลักษณะส่วนบุคคลของกลุ่มผู้ตอบแบบสอบถาม องค์การบริหารส่วนจังหวัด
แม่ฮ่องสอน

ประเภทข้อมูล	จำนวน(ร้อยละ)	ประเภทข้อมูล	จำนวน(ร้อยละ)
เพศ		อายุ	
-ชาย	72(36.2)	-อายุระหว่าง 20-30 ปี	7(3.5)
-หญิง	127(63.8)	-อายุระหว่าง 31-40 ปี	18(9.0)
		-อายุระหว่าง 41-50 ปี	45(22.6)
		-อายุระหว่าง 51-60 ปี	56(28.1)
		-อายุ 61 ปีขึ้นไป	73(36.7)
รวม	199(100.0)	รวม	199(100.0)
สถานภาพ		ศาสนา	
-โสด	28(14.1)	-พุทธ	105(52.8)
-สมรส	132(66.3)	-คริสต์	92(46.2)
-หย่าร้าง	14(7.0)	-อื่นๆ	1(0.5)
-หม้าย	25(12.6)	-ไม่ตอบ	1(0.5)
รวม	199(100.0)	รวม	199(100.0)
ระดับการศึกษา		อาชีพ	
-ประถมศึกษา	142(71.4)	-เกษตรกร	92(46.2)
-มัธยมศึกษา/ปวช.เทียบเท่า	36(18.1)	-รับจ้างทั่วไป	58(29.1)
-อนุปริญญา/ปวส.เทียบเท่า	6(3.0)	-แม่บ้าน/พ่อบ้าน	12(6.0)
-ปริญญาตรี	15(7.5)	-ข้าราชการ/พนักงานของรัฐ	4(2.0)
		-พนักงานเอกชน/ลูกจ้าง	1(1.0)
		-ประกอบธุรกิจ-กิจการส่วนตัว	4(2.0)
		-ค้าขายขนาดเล็ก-ร้านค้าแผงลอย	19(9.5)
		-ข้าราชการบำนาญ/เกษียณอายุ	3(1.5)
		-นักเรียน/นักศึกษา	4(2.0)
		-ไม่ตอบ	1(0.5)
รวม	199(100.0)	รวม	199(100.0)
รายได้เฉลี่ยของครัวเรือน			
-1- 9,999 บาท	109(54.8)		
-10,000-29,999 บาท	51(25.6)		
-30,000-49,999 บาท	12(6.0)		
-50,000 บาทขึ้นไป	14(7.0)		
-ไม่ตอบ	13(6.5)		
รวม	199(100.0)		

4.1.1.2 การอาศัยอยู่ในพื้นที่องค์การบริหารส่วนจังหวัดแม่ฮ่องสอน

จากการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการอาศัยอยู่ในพื้นที่องค์การบริหารส่วนจังหวัดแม่ฮ่องสอนของกลุ่มผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามทั้ง 199 คน มีการกระจายตัวอาศัยอยู่ในเขตพื้นที่ 7 อำเภอขององค์การบริหารส่วนจังหวัดแม่ฮ่องสอนโดยส่วนใหญ่มีระยะเวลาในการอาศัยอยู่ในพื้นที่ตั้งแต่ 51 ปีขึ้นไป จำนวน 91 คนคิดเป็นร้อยละ 45.7 และมีสถานภาพความเป็นเจ้าของบ้านหรือมีที่พักอาศัยเป็นของตนเองถึง 176 คน คิดเป็นร้อยละ 88.4

ตารางที่ 4.1.1.2 ข้อมูลการอาศัยอยู่ในพื้นที่ของกลุ่มผู้ตอบแบบสอบถาม องค์การบริหารส่วนจังหวัดแม่ฮ่องสอน

ประเภทข้อมูล	จำนวน(ร้อยละ)	ประเภทข้อมูล	จำนวน(ร้อยละ)
อาศัยอยู่ในอำเภอ		ระยะเวลาในการอาศัยอยู่ในพื้นที่	
-อำเภอเมือง	32(16.1)	-1-10 ปี	7(3.5)
-อำเภอแม่สะเรียง	50(25.1)	-11-20 ปี	19(9.5)
-อำเภอปาย	15(7.5)	-21-30 ปี	15(7.5)
-อำเภอขุนยวม	23(11.6)	-31-40 ปี	21(10.6)
-อำเภอแม่ลาน้อย	27(13.6)	-40-50 ปี	41(20.6)
-อำเภอสบเมย	35(17.6)	-51 ปี ขึ้นไป	91(45.7)
-อำเภอปางมะผ้า	17(8.5)	-ไม่ตอบ	5(2.5)
รวม	199(100.0)	รวม	199(100.0)
สถานภาพความเป็นเจ้าของบ้าน			
-เจ้าของบ้าน/อาคาร	176(88.4)		
-เช่าอาศัย	11(5.5)		
-เป็นของญาติ/เพื่อน	7(3.5)		
-อื่นๆ	3(1.5)		
-ไม่ตอบ	2(1.0)		
รวม	199(100.0)		

4.1.1.3 การเข้าไปมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดแม่ฮ่องสอน

จากการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการเข้าไปมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ของกลุ่มผู้ตอบแบบสอบถามพบว่า ส่วนใหญ่ผู้ตอบแบบสอบถามจะเข้าไปมีส่วนร่วมทุกครั้งในกิจกรรมดังต่อไปนี้คือ

1. การรับฟังข้อมูลข่าวสารจากทางอบจ.ฯ จำนวน 145 คน คิดเป็นร้อยละ 72.9
2. การเข้าไปมีส่วนร่วมคิดในการพัฒนาท้องถิ่นผ่านเวทีประชาคมแบบมีส่วนร่วมหรือเวทีอบจ.สัญจร จำนวน 104 คน คิดเป็นร้อยละ 52.3
3. การเข้าไปมีส่วนร่วมตัดสินใจในการแก้ไขปัญหาในชุมชน อาทิเช่น ปัญหาที่ดินทำกิน จำนวน 105 คน คิดเป็นร้อยละ 52.8
4. การเข้าไปมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นผ่านเวทีประชาคมแบบมีส่วนร่วม จำนวน 87 คน คิดเป็นร้อยละ 43.7
5. การเข้าไปมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมทั่วไป อาทิเช่น กิจกรรมทางวัฒนธรรม(ลอยกระทง สงกรานต์ งานกีฬา) เป็นต้น จำนวน 146 คน คิดเป็นร้อยละ 73.4

โดยที่ผู้ตอบแบบสอบถามได้ให้เหตุผลที่น่าสนใจในการตัดสินใจเข้าไปมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ทุกครั้งนั้น ก็เพราะ ต้องการรับทราบข้อมูลเกี่ยวกับ บทบาท การดำเนินโครงการ แผนงาน และกิจกรรมของ องค์การบริหารส่วนจังหวัดในพื้นที่ของตนเอง

นอกจากนี้ยังพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 23 คน คิดเป็นร้อยละ 60.5 ไม่เคยเข้าร่วมเป็น คณะกรรมการจัดซื้อจัดจ้าง โดยได้ให้เหตุผลที่ไม่สามารถเข้าร่วมได้นั้นก็เพราะไม่ได้ถูกคัดเลือกจากคนใน ชุมชนให้เป็นตัวแทนในการเป็นคณะกรรมการจัดซื้อจัดจ้างแต่อย่างใด ในขณะที่เดียวกัน ผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 51 คน คิดเป็นร้อยละ 25.6 ไม่เคยเข้าร่วมติดตามตรวจสอบการดำเนินงานในชุมชนหมู่บ้านของ ตนเอง เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปอย่างถูกต้อง คุ่มค่า ยุติธรรมและโปร่งใส โดยให้เหตุผลที่ไม่เคยเข้า ร่วมก็เพราะ องค์การบริหารส่วนจังหวัดแม่ฮ่องสอนไม่ได้เข้ามาดำเนินโครงการ กิจกรรมในพื้นที่ของตนเอง แต่อย่างใด

ตารางที่ 4.1.1.3 ข้อมูลระดับการเข้าไปมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่างๆของกลุ่มผู้ตอบแบบสอบถาม องค์การบริหารส่วนจังหวัดแม่ฮ่องสอน

กิจกรรม	ระดับการมีส่วนร่วม(n=199)				
	ทุกครั้ง	บ่อยครั้ง	นาน ๆ ครั้ง	ไม่เคยเข้าร่วม	ไม่ตอบ
-ร่วมรับฟังข้อมูลข่าวสารจากทางอบจ.	145(72.9)	46(23.1)	7(3.5)	-	-
-ร่วมคิดในการพัฒนาท้องถิ่นผ่านเวทีประชาคมแบบมีส่วนร่วม/เวที อบจ.สัญจร	104(52.3)	63(31.7)	28(14.1)	3(1.5)	1(0.5)
ร่วมตัดสินใจ (การแก้ปัญหาชุมชนร่วมกัน เช่น ปัญหาที่ดินทำกิน เป็น ต้น)	105(52.8)	55(27.6)	25(12.6)	11(5.5)	3(1.5)
ร่วมจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นผ่านเวทีประชาคมแบบมีส่วนร่วม	87(43.7)	46(23.1)	48(24.1)	14(7.0)	4(2.0)
ร่วมเป็นกรรมการจัดซื้อจัดจ้าง	30(15.1)	10(5.0)	39(19.6)	114(57.3)	6(3.0)
ร่วมติดตามตรวจสอบการดำเนินงานในชุมชน หมู่บ้านของตนเอง เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปอย่างถูกต้อง คำนึง คุ้มค่า ยุติธรรม และโปร่งใส	48(24.1)	55(27.6)	45(22.6)	51(25.6)	-
ร่วมทำกิจกรรมทั่วไป อาทิเช่น กิจกรรมทางวัฒนธรรม(ลอยกระทง สงกรานต์) ,กีฬา ฯลฯ	146(73.4)	40(20.1)	12(6.0)	-	1(0.5)

4.1.1.4 ความเชื่อมั่นของประชาชนต่อการทำงานขององค์การบริหารส่วนจังหวัดแม่ฮ่องสอน

ผลการวิเคราะห์ระดับความเชื่อมั่นของประชาชนต่อการทำงานขององค์การบริหารส่วนจังหวัดแม่ฮ่องสอน โดยผู้วิจัยได้วิเคราะห์ผ่านวิธีการ เครื่องมือที่องค์การบริหารส่วนจังหวัดแม่ฮ่องสอนนำมาใช้ในการดำเนินงานนั้น พบว่า ความเชื่อมั่นในภาพรวมของประชาชนอยู่ในระดับปานกลาง

เมื่อพิจารณาในรายข้อ พบว่า ประชาชนมีความเชื่อมั่นในระดับมากต่อวิธีการ เครื่องมือ ที่องค์การบริหารส่วนจังหวัดแม่ฮ่องสอนใช้ในการดำเนินงาน ดังต่อไปนี้

1. การประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารการดำเนินงานของอบจ.ฯให้แก่ประชาชนได้รับทราบผ่านหอกระจายข่าวประจำหมู่บ้าน มีค่าเฉลี่ย 3.51 เมื่อนำมาวิเคราะห์ตามเกณฑ์ที่กำหนด พบว่า มีความเชื่อมั่นอยู่ในระดับมาก
2. การประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารผ่านภาคีเครือข่าย อาทิเช่น เครือข่ายต้นกล้าอบจ.โตไปไม่โกง แกนนำชุมชน สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด เป็นต้น มีค่าเฉลี่ย 3.53 เมื่อนำมาวิเคราะห์ตามเกณฑ์ที่กำหนด พบว่า มีความเชื่อมั่นอยู่ในระดับมาก

อีกทั้งยังมีวิธีการ เครื่องมือที่ประชาชนให้ความเชื่อมั่นในระดับปานกลาง โดยสามารถเรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อยได้ ดังต่อไปนี้คือ

1. การติดประกาศประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารการดำเนินงานของอบจ.ฯในบริเวณชุมชนอย่างทั่วถึง มีค่าเฉลี่ย 3.48 เมื่อนำมาวิเคราะห์ตามเกณฑ์ที่กำหนด พบว่า มีความเชื่อมั่นในระดับปานกลาง
2. มีการจัดตั้งศูนย์บริการข้อมูลข่าวสารให้เป็นศูนย์กลางของการให้บริการข้อมูลแก่ประชาชนเกี่ยวกับการบริหารงานของอบจ.ฯ มีค่าเฉลี่ย 3.47 เมื่อนำมาวิเคราะห์ตามเกณฑ์ที่กำหนด พบว่า มีความเชื่อมั่นในระดับปานกลาง
3. มีการจัดช่องทาง การเข้าถึงข้อมูลข่าวสารการดำเนินงานของอบจ.ฯ ผ่านสายตรงผู้บริหาร และการจัดทำสรุปผลการจัดซื้อจัดจ้างในแต่ละครั้งให้ประชาชนในพื้นที่ได้รับทราบ และสามารถตรวจสอบได้ ซึ่งมีค่าเฉลี่ยในระดับเดียวกันคือ 3.45 เมื่อนำมาวิเคราะห์ตามเกณฑ์ที่กำหนด พบว่า มีความเชื่อมั่นอยู่ในระดับปานกลาง

4. มีการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารในการดำเนินงานให้แก่ประชาชนได้รับทราบผ่านเวทียอบจ.ฯ สัญจร มีค่าเฉลี่ย 3.43 เมื่อนำมาวิเคราะห์ตามเกณฑ์ที่กำหนด พบว่า มีความเชื่อมั่นในระดับปานกลาง
5. การจัดทำเอกสาร แผ่นพับ วารสาร เพื่อใช้ประชาสัมพันธ์ข่าวสารการดำเนินงานของ อบจ.ฯ มีค่าเฉลี่ย 3.27 เมื่อนำมาวิเคราะห์ตามเกณฑ์ที่กำหนด พบว่า มีความเชื่อมั่นในระดับปานกลาง
6. มีการติดประกาศโครงการจัดซื้อจัดจ้างให้ประชาชนในพื้นที่ได้รับทราบ มีค่าเฉลี่ย 3.13 เมื่อนำมาวิเคราะห์ตามเกณฑ์ที่กำหนด พบว่า มีความเชื่อมั่นในระดับปานกลาง
7. มีการจัดทำรายงานสรุปผลโครงการ แผนงาน กิจกรรม งบประมาณที่ใช้ในการดำเนินงานในแต่ละปี(รายงานประจำปี) ให้ประชาชนในพื้นที่ได้รับทราบ มีค่าเฉลี่ย 3.11 เมื่อนำมาวิเคราะห์ตามเกณฑ์ที่กำหนด พบว่า มีความเชื่อมั่นในระดับปานกลาง
8. การจัดช่องทางในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารการดำเนินงานของอบจ.ฯ ผ่านศูนย์รับเรื่องราวร้องทุกข์ มีค่าเฉลี่ย 2.91 เมื่อนำมาวิเคราะห์ตามเกณฑ์ที่กำหนด พบว่า มีความเชื่อมั่นในระดับปานกลาง

นอกจากนี้ยังมีวิธีการ เครื่องมือประชาชนให้ความเชื่อมั่นในระดับน้อย คือ การจัดช่องทางในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารการดำเนินงานของอบจ.ฯ ผ่านเว็บไซต์ของอบจ.ฯ และสื่อออนไลน์ มีค่าเฉลี่ย 2.48 เมื่อนำมาวิเคราะห์ตามเกณฑ์ที่กำหนด พบว่า มีความเชื่อมั่นในระดับน้อย สาเหตุที่ทำให้ประชาชนมีความเชื่อมั่นในระดับน้อยในประเด็นดังกล่าวก็เพราะผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นผู้สูงอายุ

ตารางที่ 4.1.1.4 วิเคราะห์ความเชื่อมั่นของประชาชนต่อการทำงานขององค์การบริหารส่วนจังหวัดแม่ฮ่องสอน

วิธีการ เครื่องมือ ที่ใช้ในการดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	ความเชื่อมั่น (n=199)						Mean	ผลการ วิเคราะห์ตาม เกณฑ์
	มากที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	ไม่มีผลต่อ ความเชื่อมั่น	ไม่ ตอบ		
การเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร								
1.มีการจัดตั้งศูนย์บริการข้อมูลข่าวสารให้เป็นศูนย์กลางของการให้บริการข้อมูลแก่ประชาชนเกี่ยวกับการบริหารงานของอบจฯ	120(60.3)	55(27.6)	22(11.1)	1(0.5)	1(0.5)	-	3.47	ปานกลาง
2.มีการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารในการดำเนินงานให้แก่ประชาชนได้รับทราบผ่านเวทียอบจ.สัญจร	105(52.8)	77(38.7)	15(7.5)	2(1.0)	-	-	3.43	ปานกลาง
ช่องทางการเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร								
3.ติดประกาศประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสาร ในบริเวณชุมชนอย่างทั่วถึง	113(56.8)	72(36.2)	12(6.0)	1(0.5)	1(0.5)	-	3.48	ปานกลาง
4.หอกระจายข่าวประจำหมู่บ้าน	129(64.8)	50(25.1)	15(7.5)	3(1.5)	2(1.0)	-	3.51	มาก
5.เว็บไซต์ หรือ สื่อออนไลน์	62(31.2)	58(29.1)	27(13.6)	10(5.0)	39(19.6)	3(1.5)	2.48	น้อย
6.สายตรงผู้บริหาร	113(56.8)	68(34.2)	14(7.0)	3(1.5)	1(0.5)	-	3.45	ปานกลาง
7.จัดทำเอกสาร แผ่นพับ วารสาร	93(46.7)	73(36.7)	27(13.6)	2(1.0)	3(1.5)	1(0.5)	3.27	ปานกลาง
8.ศูนย์รับเรื่องราวร้องทุกข์	74(37.2)	63(31.7)	42(21.1)	7(3.5)	12(6.0)	-	2.91	ปานกลาง
9.การประชาสัมพันธ์ข้อมูลผ่านภาคีเครือข่าย(เครือข่ายต้นกล้า อบจ.โตไปไม่โกง/แกนนำชุมชน/ส.อบจ.)	119(59.8)	67(33.7)	12(6.0)	1(0.5)	-	-	3.53	มาก
การตรวจสอบได้								
10.การติดประกาศโครงการจัดซื้อจัดจ้างให้ประชาชนในพื้นที่ได้รับทราบ	101(50.8)	53(26.6)	27(13.6)	5(2.5)	13(6.5)	-	3.13	ปานกลาง
11.การสรุปผลการจัดซื้อจัดจ้างในแต่ละครั้งให้ประชาชนในพื้นที่ได้รับทราบ	113(56.8)	68(34.2)	14(7.0)	3(1.5)	1(0.5)	-	3.45	ปานกลาง
12.จัดทำรายงานสรุปผลโครงการ แผนงาน กิจกรรม งบประมาณใช้ในการดำเนินงานในแต่ละปี(รายงานประจำปี)ให้ประชาชนในพื้นที่ได้รับทราบ	98(49.2)	50(25.1)	36(18.1)	5(2.5)	10(5.0)	-	3.11	ปานกลาง
ภาพรวม							3.27	ปานกลาง

4.1.1.5 การยอมรับของประชาชนต่อการทำงานขององค์การบริหารส่วนจังหวัดแม่ฮ่องสอน

ผลการวิเคราะห์ระดับการยอมรับของประชาชนต่อการทำงานขององค์การบริหารส่วนจังหวัดแม่ฮ่องสอน โดยผู้วิจัยวิเคราะห์การยอมรับผ่านวิธีการ เครื่องมือที่องค์การบริหารส่วนจังหวัดแม่ฮ่องสอน ใช้ในการดำเนินงาน พบว่า การยอมรับในภาพรวมของประชาชนอยู่ในระดับปานกลาง

เมื่อพิจารณาในรายข้อ พบว่า หัวข้อที่ประชาชนมีการยอมรับในระดับปานกลางนั้น สามารถเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้ดังต่อไปนี้

1. เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนรับรู้ต่อการดำเนินงานของอบจ.ฯ มีค่าเฉลี่ย 3.50 เมื่อนำมาวิเคราะห์ตามเกณฑ์ที่กำหนด พบว่า มีการยอมรับอยู่ในระดับปานกลาง
2. เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงาน กิจกรรม โครงการต่าง ๆ ,เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการตัดสินใจใช้ทรัพยากรต่างๆ(คน เงิน ทรัพยากรธรรมชาติ) เพื่อพัฒนาท้องถิ่น และ ให้การสนับสนุนในการจัดตั้งกลุ่มทางสังคมและกลุ่มอาชีพ ตลอดจนจัดอบรมให้ความรู้พัฒนาต่อยอด ซึ่งมีค่าเฉลี่ยในระดับเดียวกันคือ 3.48 เมื่อนำมาวิเคราะห์ตามเกณฑ์ที่กำหนด พบว่า มีการยอมรับอยู่ในระดับปานกลาง
3. เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการเสนอโครงการ กิจกรรม ที่จะพัฒนาในพื้นที่ผ่านเวทีประชาคมแบบมีส่วนร่วม มีค่าเฉลี่ย 3.47เมื่อนำมาวิเคราะห์ตามเกณฑ์ที่กำหนด พบว่า มีการยอมรับอยู่ในระดับปานกลาง
4. เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการเสนอความคิดเห็นต่อการดำเนินงานของอบจ.ฯ มีค่าเฉลี่ย 3.42 เมื่อนำมาวิเคราะห์ตามเกณฑ์ที่กำหนด พบว่า มีการยอมรับอยู่ในระดับปานกลาง
5. มีการจัดอบรมให้ความรู้แก่ประชาชนภายใต้โครงการเรียนรู้ประชาธิปไตยนอกห้องเรียน มีค่าเฉลี่ย 3.36 เมื่อนำมาวิเคราะห์ตามเกณฑ์ที่กำหนด พบว่า มีการยอมรับอยู่ในระดับปานกลาง
6. เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการเสนอแนวทางในการแก้ไขปัญหาการดำเนินงานของอบจ.ฯ มีค่าเฉลี่ย 3.22 เมื่อนำมาวิเคราะห์ตามเกณฑ์ที่กำหนด พบว่า มีการยอมรับอยู่ในระดับปานกลาง

7. เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการตัดสินใจในการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในชุมชนท้องถิ่น(อาทิเช่น ปัญหาที่ดินทำกิน)มีค่าเฉลี่ย 3.18 เมื่อนำมาวิเคราะห์ตามเกณฑ์ที่กำหนด พบว่า มีการยอมรับอยู่ในระดับปานกลาง
8. เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการตัดสินใจเลือกแนวทางการพัฒนาท้องถิ่น มีค่าเฉลี่ย 3.09 เมื่อนำมาวิเคราะห์ตามเกณฑ์ที่กำหนด พบว่า มีการยอมรับอยู่ในระดับปานกลาง
9. เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการตรวจสอบการดำเนินงานตามโครงการ กิจกรรมต่างๆ มีค่าเฉลี่ย 2.77 เมื่อนำมาวิเคราะห์ตามเกณฑ์ที่กำหนด พบว่า มีการยอมรับอยู่ในระดับปานกลาง
10. เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการเป็นคณะกรรมการตรวจสอบและติดตามผลการดำเนินโครงการ กิจกรรมต่างๆ ค่าเฉลี่ย 2.66 เมื่อนำมาวิเคราะห์ตามเกณฑ์ที่กำหนด พบว่า มีการยอมรับอยู่ในระดับปานกลาง

นอกจากนี้ยังมีวิธีการ เครื่องมือที่ประชาชนให้การยอมรับในระดับน้อย โดยละเอียด ดังต่อไปนี้คือการเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการเป็นคณะกรรมการจัดซื้อจัดจ้าง มีค่าเฉลี่ย 2.39 เมื่อนำมาวิเคราะห์ตามเกณฑ์ที่กำหนด พบว่า มีการยอมรับอยู่ในระดับน้อย

ตารางที่ 4.1.1.5 วิเคราะห์การยอมรับของประชาชนต่อการทำงานขององค์การบริหารส่วนจังหวัดแม่ฮ่องสอน

วิธีการ เครื่องมือ ที่ใช้ในการดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	การยอมรับ (n=199)						Mean	ผลการ วิเคราะห์ ตามเกณฑ์
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่มีผลต่อ การยอมรับ	ไม่ ตอบ		
การสร้างการมีส่วนร่วม(ร่วมรับรู้,ร่วมคิด,ร่วมตัดสินใจ,ร่วมติดตาม)								
1.เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนรับรู้ต่อการดำเนินงานของอบจฯ	120(60.3)	59(29.6)	19(9.5)	1(0.5)	-	-	3.50	ปานกลาง
2.เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการเสนอความคิดเห็นต่อการดำเนินงานของอบจ.ฯ	103(51.8)	79(39.7)	14(7.0)	1(0.5)	1(0.5)	1(0.5)	3.42	ปานกลาง
3.เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการเสนอโครงการ กิจกรรมที่จะพัฒนาในพื้นที่เวทีประชาคมแบบมีส่วนร่วม	123(61.8)	49(24.6)	24(12.1)	1(0.5)	1(0.5)	1(0.5)	3.47	ปานกลาง
4.เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการเสนอแนวทางในการแก้ไขปัญหาการดำเนินงานของอบจ.ฯ	93(46.7)	59(29.6)	42(21.1)	4(2.0)	-	1(0.5)	3.22	ปานกลาง
5.เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการตัดสินใจในการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในชุมชนท้องถิ่น(อาทิเช่น ปัญหาที่ดินทำกิน)	94(47.2)	64(32.2)	29(14.6)	4(2.0)	7(3.5)	1(0.5)	3.18	ปานกลาง
6.เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการตัดสินใจเลือกแนวทางการพัฒนาท้องถิ่น	84(42.2)	66(33.2)	38(19.1)	5(2.5)	6(3.0)	-	3.09	ปานกลาง
7.เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการตัดสินใจใช้ทรัพยากรต่างๆ(คน เงิน ทรัพยากรธรรมชาติ) เพื่อพัฒนาท้องถิ่น	108(54.3)	78(39.2)	13(6.5)	-	-	-	3.48	ปานกลาง
8.เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการตัดสินใจพิจารณางบประมาณตามแผนและโครงการพัฒนาท้องถิ่น	72(36.2)	59(29.6)	31(15.6)	14(7.0)	23(11.6)	-	2.72	ปานกลาง

ตารางที่ 4.1.1.5 วิเคราะห์การยอมรับของประชาชนต่อการทำงานขององค์การบริหารส่วนจังหวัดแม่ฮ่องสอน(ต่อ)

วิธีการ เครื่องมือ ที่ใช้ในการดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	การยอมรับ (n=199)						Mean	ผลการ วิเคราะห์ ตามเกณฑ์
	มากที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	ไม่มีผลต่อ การยอมรับ	ไม่ ตอบ		
9.เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงาน กิจกรรม โครงการต่างๆ	115(57.8)	66(33.2)	14(7.0)	3(1.5)	-	1(0.5)	3.48	ปานกลาง
10.เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการตรวจสอบการดำเนินงาน ตามโครงการ กิจกรรมต่างๆ	68(34.2)	78(39.2)	18(9.0)	6(3.0)	28(14.1)	1(0.5)	2.77	ปานกลาง
11.เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการเป็นคณะกรรมการ ตรวจสอบและติดตามผลการดำเนินโครงการ กิจกรรมต่างๆ	78(39.2)	55(27.6)	21(10.6)	10(5.0)	35(17.6)	-	2.66	ปานกลาง
12.เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการเป็นคณะกรรมการจัดซื้อ จัดจ้าง	68(34.2)	54(27.1)	18(9.0)	5(2.5)	54(27.1)	-	2.39	น้อย
การเสริมสร้างศักยภาพของประชาชนเพื่อการมีส่วนร่วม								
13.มีการจัดอบรมให้ความรู้แก่ประชาชนภายใต้โครงการเรียนรู้ ประชาธิปไตยนอกห้องเรียน	104(52.3)	67(33.7)	25(12.6)	2(1.0)	1(0.5)	-	3.36	ปานกลาง
สนับสนุนการจัดตั้งกลุ่ม/องค์กรชุมชน								
14.ให้การสนับสนุนในการจัดตั้งกลุ่มทางสังคมและกลุ่มอาชีพ ตลอดจนจัด อบรมให้ความรู้พัฒนาต่อยอด	123(61.8)	59(29.6)	11(5.5)	2(1.0)	4(2.0)	-	3.48	ปานกลาง
ภาพรวม							3.16	ปานกลาง

4.1.2 ผลการศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลจากตัวแทนกลุ่มอาชีพ กลุ่มผู้สูงอายุ กลุ่มเด็กและเยาวชน กลุ่มสตรีแม่บ้าน ตลอดจนกลุ่มผู้นำชุมชน/กรรมการหมู่บ้าน

4.1.2.1 ภูมิหลังของผู้ตอบแบบสอบถาม

จากการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามจำนวน 20 คน พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 13 คน คิดเป็นร้อยละ 65.0 รองลงมาคือเพศชายจำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 35.0 โดยส่วนใหญ่มีอายุ 61 ปีขึ้นไป จำนวน 13 คน คิดเป็นร้อยละ 65.0 รองลงมาอายุระหว่าง 51-60 ปี จำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 30.0 มีสถานภาพสมรส จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 50.0 จบการศึกษาระดับประถมศึกษา จำนวน 19 คน คิดเป็นร้อยละ 95.0

นอกจากนี้ ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ประกอบอาชีพรับจ้างทั่วไปจำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 55.0 รองลงมาประกอบอาชีพเกษตรกร จำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 40.0 ส่งผลให้มีรายได้เฉลี่ยของครัวเรือนอยู่ระหว่าง 1-9,999 บาท/เดือน จำนวนทั้งสิ้น 13 คน คิดเป็นร้อยละ 65.0 รองลงมาคือ 10,000-29,999 บาท จำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 30.0 อีกทั้งยังเป็นสมาชิกกลุ่มสตรีแม่บ้าน จำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 30 กลุ่มอาชีพฯ จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 25 กลุ่มผู้สูงอายุ จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 20 กลุ่มผู้นำชุมชน/กรรมการหมู่บ้าน จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 15 และกลุ่มเด็กและเยาวชน จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 10 ดังแสดงไว้ในตารางที่ 4.1.2.1

ตารางที่ 4.1.2.1 ข้อมูลคุณลักษณะส่วนบุคคลของกลุ่มผู้ตอบแบบสอบถาม องค์การบริหารส่วนจังหวัด
แม่ฮ่องสอน

ประเภทข้อมูล	จำนวน(ร้อยละ)	ประเภทข้อมูล	จำนวน(ร้อยละ)
เพศ		อายุ	
-ชาย	7(35.0)	-อายุระหว่าง 20-30 ปี	-
-หญิง	13(65.0)	-อายุระหว่าง 31-40 ปี	-
		-อายุระหว่าง 41-50 ปี	1(5.0)
		-อายุระหว่าง 51-60 ปี	6(30.0)
		-อายุ 61 ปีขึ้นไป	13(65.0)
รวม	20(100.0)	รวม	20(100.0)
สถานภาพ		ศาสนา	
-โสด	5(25.0)	-พุทธ	20(100.0)
-สมรส	10(50.0)	-คริสต์	-
-หย่าร้าง	-	-อื่นๆ	-
-หม้าย	5(25.0)	-ไม่ตอบ	-
รวม	20(100.0)	รวม	20(100.0)
ระดับการศึกษา		อาชีพ	
-ประถมศึกษา	19(95.0)	-เกษตรกร	8(40.0)
-มัธยมศึกษา/ปวช.เทียบเท่า	1(5.0)	-รับจ้างทั่วไป	11(55.0)
-อนุปริญญา/ปวส.เทียบเท่า	-	-แม่บ้าน/พ่อบ้าน	-
-ปริญญาตรี	-	-ข้าราชการ/พนักงานของรัฐ	-
		-พนักงานเอกชน/ลูกจ้าง	-
		-ประกอบธุรกิจ-กิจการส่วนตัว	-
		-ค้าขายขนาดเล็ก-ร้านค้าแผงลอย	1(5.0)
		-ข้าราชการบำนาญ/เกษียณอายุ	-
		-นักเรียน/นักศึกษา	-
		-ไม่ตอบ	-
รวม	20(100.0)	รวม	20(100.0)
รายได้เฉลี่ยของครัวเรือน		การเป็นสมาชิกกลุ่ม	
-1- 9,999 บาท	13(65.0)	-กลุ่มสตรีแม่บ้าน	6(30.0)
-10,000-29,999 บาท	6(30.0)	-กลุ่มผู้สูงอายุ	4(20.0)
-30,000-49,999 บาท	-	-กลุ่มเด็กและเยาวชน	2(10.0)
-50,000 บาทขึ้นไป	-	-กลุ่มอาชีพฯ	5(25.0)
-ไม่ตอบ	1(5.0)	-กลุ่มผู้นำชุมชน/กรรมการหมู่บ้าน	3(15.0)
รวม	20(100.0)	รวม	20(100.0)

4.1.2.2 การอาศัยอยู่ในพื้นที่องค์การบริหารส่วนจังหวัดแม่ฮ่องสอน

จากการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการอาศัยอยู่ในพื้นที่องค์การบริหารส่วนจังหวัดแม่ฮ่องสอนของกลุ่มผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามทั้ง 20 คน มีการกระจายตัวอาศัยอยู่ในอำเภอแม่สะเรียง อำเภอปาย อำเภอแมลน้อยและอำเภอสบเมย โดยส่วนใหญ่มีระยะเวลาในการอาศัยอยู่ในพื้นที่ตั้งแต่ 51 ปีขึ้นไป จำนวน 14 คนคิดเป็นร้อยละ 70.0 และมีสถานภาพความเป็นเจ้าของบ้านหรือมีที่พักอาศัยเป็นของตนเองถึง 18 คน คิดเป็นร้อยละ 90.0

ตารางที่ 4.1.2.2 ข้อมูลการอาศัยอยู่ในพื้นที่ของกลุ่มผู้ตอบแบบสอบถาม องค์การบริหารส่วนจังหวัดแม่ฮ่องสอน

ประเภทข้อมูล	จำนวน(ร้อยละ)	ประเภทข้อมูล	จำนวน(ร้อยละ)
อาศัยอยู่ในอำเภอ		ระยะเวลาในการอาศัยอยู่ในพื้นที่	
-อำเภอเมือง	-	-1-10 ปี	-
-อำเภอแม่สะเรียง	5(25.0)	-11-20 ปี	1(5.0)
-อำเภอปาย	2(10.0)	-21-30 ปี	-
-อำเภอขุนยวม	-	-31-40 ปี	3(15.0)
-อำเภอแมลน้อย	8(40.0)	-40-50 ปี	2(10.0)
-อำเภอสบเมย	5(25.0)	-51 ปี ขึ้นไป	14(70.0)
-อำเภอปางมะผ้า	-	-ไม่ตอบ	-
รวม	20(100.0)	รวม	20(100.0)
สถานภาพความเป็นเจ้าของบ้าน			
-เจ้าของบ้าน/อาคาร	18(90.0)		
-เช่าอาศัย	2(10.0)		
-เป็นของญาติ/เพื่อน	-		
-อื่นๆ	-		
-ไม่ตอบ	-		
รวม	20(100.0)		

4.1.2.3 การเข้าไปมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดแม่ฮ่องสอน

จากการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการเข้าไปมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ของกลุ่มผู้ตอบแบบสอบถามพบว่า ส่วนใหญ่ผู้ตอบแบบสอบถามจะเข้าไปมีส่วนร่วมทุกครั้งในกิจกรรมดังต่อไปนี้คือ

- 1.การรับฟังข้อมูลข่าวสารจากทางอบจ.ฯ จำนวน 19 คน คิดเป็นร้อยละ 95.0
- 2.การเข้าไปมีส่วนร่วมคิดในการพัฒนาท้องถิ่นผ่านเวทีประชาคมแบบมีส่วนร่วมหรือเวทีอบจ.สัญจร จำนวน 18 คน คิดเป็นร้อยละ 90.0
- 3.การเข้าไปมีส่วนร่วมตัดสินใจในการแก้ไขปัญหาในชุมชน อาทิเช่น ปัญหาที่ดินทำกิน จำนวน 19 คน คิดเป็นร้อยละ 95.0
- 4.การเข้าไปมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นผ่านเวทีประชาคมแบบมีส่วนร่วม จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 50.0
- 5.การเข้าไปมีส่วนร่วมในทำกิจกรรมทั่วไป อาทิเช่น กิจกรรมทางวัฒนธรรม(ลอยกระทง สงกรานต์ งานกีฬา) เป็นต้น จำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 60.0

โดยที่ผู้ตอบแบบสอบถามได้ให้เหตุผลที่น่าสนใจในการตัดสินใจเข้าไปมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ทุกครั้งนั้น ก็เพราะ ต้องการรับทราบข้อมูลเกี่ยวกับการดำเนินโครงการ แผนงาน และกิจกรรมขององค์การบริหารส่วนจังหวัดในพื้นที่ของตนเอง

นอกจากนี้ยังพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 15 คน คิดเป็นร้อยละ 75.0 ไม่เคยเข้าร่วมเป็นคณะกรรมการจัดซื้อจัดจ้าง โดยได้ให้เหตุผลที่ไม่สามารถเข้าร่วมได้นั้นก็เพราะไม่ได้รับเชิญจากทางองค์การบริหารส่วนจังหวัดแม่ฮ่องสอน ในขณะเดียวกัน ผู้ตอบแบบสอบถามจำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 50.0 ไม่เคยเข้าร่วมติดตามตรวจสอบการดำเนินงานในชุมชนหมู่บ้านของตนเอง เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปอย่างถูกต้อง คุ่มค่า ยุติธรรมและโปร่งใส โดยให้เหตุผลที่ไม่เคยเข้าร่วมก็เพราะ องค์การบริหารส่วนจังหวัดแม่ฮ่องสอนไม่ได้เข้ามาดำเนินโครงการ กิจกรรมในพื้นที่ของตนเองแต่อย่างใด

ตารางที่ 4.1.2.3 ข้อมูลระดับการเข้าไปมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ของกลุ่มผู้ตอบแบบสอบถาม องค์การบริหารส่วนจังหวัดแม่ฮ่องสอน

กิจกรรม	ระดับการมีส่วนร่วม(n=20)				
	ทุกครั้ง	บ่อยครั้ง	นาน ๆ ครั้ง	ไม่เคยเข้าร่วม	ไม่ตอบ
-ร่วมรับฟังข้อมูลข่าวสารจากทางอบจ.	19(95.0)	1(5.0)	-	-	-
-ร่วมคิดในการพัฒนาท้องถิ่นผ่านเวทีประชาคมแบบมีส่วนร่วม/เวที อบจ.สัญจร	18(90.0)	2(10.0)	-	-	-
ร่วมตัดสินใจ (การแก้ปัญหาชุมชนร่วมกัน เช่น ปัญหาที่ดินทำกิน เป็น ต้น)	19(95.0)	1(5.0)	-	-	-
ร่วมจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นผ่านเวทีประชาคมแบบมีส่วนร่วม	10(50.0)	4(20.0)	5(25.0)	-	1(5.0)
ร่วมเป็นกรรมการจัดซื้อจัดจ้าง	3(15.0)	1(5.0)	-	15(75.0)	1(5.0)
ร่วมติดตามตรวจสอบการดำเนินงานในชุมชน หมู่บ้านของตนเอง เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปอย่างถูกต้อง คำนึง คุ้มค่า ยุติธรรม และโปร่งใส	4(20.0)	3(15.0)	3(15.0)	10(50.0)	-
ร่วมทำกิจกรรมทั่วไป อาทิเช่น กิจกรรมทางวัฒนธรรม(ลอยกระทง สงกรานต์) ,กีฬา ฯลฯ	12(60.0)	4(20.0)	4(20.0)	-	-

4.1.2.4 ความเชื่อมั่นของตัวแทนกลุ่มฯต่อการทำงานขององค์การบริหารส่วนจังหวัดแม่ฮ่องสอน

ผลการวิเคราะห์ระดับความเชื่อมั่นของตัวแทนกลุ่มฯที่มีต่อการทำงานขององค์การบริหารส่วนจังหวัดแม่ฮ่องสอน โดยผู้วิจัยได้วิเคราะห์ผ่านวิธีการ เครื่องมือที่องค์การบริหารส่วนจังหวัดแม่ฮ่องสอนนำมาใช้ในการดำเนินงานนั้น พบว่า **ความคิดเห็นในภาพรวมของตัวแทนกลุ่มฯมีความเชื่อมั่นในระดับปานกลางต่อการทำงานขององค์การบริหารส่วนจังหวัดแม่ฮ่องสอน**

เมื่อพิจารณาความคิดเห็นของตัวแทนกลุ่มฯเป็นรายข้อ พบว่า ตัวแทนกลุ่มฯเห็นว่าการที่อบจ.ฯมีการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารการบริหารงานของอบจ.ฯในรูปแบบของการจัดตั้งศูนย์บริการข้อมูลข่าวสารให้เป็นศูนย์กลางของการให้บริการข้อมูลแก่ประชาชนเกี่ยวกับการบริหารงานของอบจ.ฯ และมีการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารในการดำเนินงานให้แก่ประชาชนได้รับทราบผ่านเวทียอบจ.สัญจร ตลอดจนมีการจัดช่องทาง การเข้าถึงข้อมูลข่าวสารการบริหารงานของอบจ.ฯ ในรูปแบบของการประชาสัมพันธ์ผ่านหอกระจายข่าวประจำหมู่บ้าน, การติดประกาศประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารในบริเวณชุมชนอย่างทั่วถึง, สายตรงผู้บริหารและการประชาสัมพันธ์ผ่านภาคีเครือข่ายไม่ว่าจะเป็นเครือข่ายต้นกล้า อบจ.โตไปไม่โกง/แกนนำชุมชน/ส.อบจ.ก็ตาม ซึ่งวิธีการดำเนินงานดังกล่าวส่งผลทำให้ตัวแทนกลุ่มฯ มีความเชื่อมั่นอยู่ในระดับมากต่อการทำงานขององค์การบริหารส่วนจังหวัดแม่ฮ่องสอน เมื่อนำมาวิเคราะห์ตามเกณฑ์ที่กำหนด

ตารางที่ 4.1.2.4 วิเคราะห์ความเชื่อมั่นของตัวแทนกลุ่มมชตต่อการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนจังหวัดแม่ฮ่องสอน

วิธีการ เครื่องมือ ที่ใช้ในการดำเนินงานขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่น	ความเชื่อมั่น (n=20)						Mean	ผลการ วิเคราะห์ตาม เกณฑ์
	มากที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	ไม่มีผลต่อ ความเชื่อมั่น	ไม่ ตอบ		
การเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร								
1.มีการจัดตั้งศูนย์บริการข้อมูลข่าวสารให้เป็นศูนย์กลางของการให้บริการข้อมูลแก่ประชาชนเกี่ยวกับการบริหารงานของอบจฯ	20(100.0)	-	-	-	-	-	4.00	มาก
2.มีการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารในการดำเนินงานให้แก่ประชาชนได้รับทราบผ่านเวทื่อบจ.สัญจร	19(95.0)	1(5.0)	-	-	-	-	3.95	มาก
ช่องทางการเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร								
3.ติดประกาศประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสาร ในบริเวณชุมชนอย่างทั่วถึง	19(95.0)	1(5.0)	-	-	-	-	3.95	มาก
4.หอกระจายข่าวประจำหมู่บ้าน	20(100.0)	-	-	-	-	-	4.00	มาก
5.เว็บไซต์ หรือ สื่อออนไลน์	7(35.0)	3(15.0)	-	1(5.0)	9(45.0)	-	1.90	น้อย
6.สายตรงผู้บริหาร	19(95.0)	1(5.0)	-	-	-	-	3.95	มาก
7.จัดทำเอกสาร แผ่นพับ วารสาร	15(75.0)	3(15.0)	-	-	2(10.0)	-	3.45	ปานกลาง
8.ศูนย์รับเรื่องราวร้องทุกข์	11(55.0)	3(15.0)	6(30.0)	-	-	-	3.25	ปานกลาง
9.การประชาสัมพันธ์ข้อมูลผ่านภาคีเครือข่าย(เครือข่ายต้นกล้า อบจ.โตไปไม่โกง/แกนนำชุมชน/ส.อบจ.)	19(95.0)	1(5.0)	-	-	-	-	3.95	มาก
การตรวจสอบได้								
10.การติดประกาศโครงการจัดซื้อจัดจ้างให้ประชาชนในพื้นที่ได้รับทราบ	12(60.0)	1(5.0)	1(5.0)	-	6(30.0)	-	2.65	ปานกลาง
11.จัดทำรายงานสรุปผลโครงการ แผนงาน กิจกรรม งบประมาณใช้ในการดำเนินงานในแต่ละปี(รายงานประจำปี)ให้ประชาชนในพื้นที่ได้รับทราบ	11(55.0)	2(10.0)	2(10.0)	-	5(25.0)	-	2.70	ปานกลาง
ภาพรวม							3.43	ปานกลาง

4.1.2.5 การยอมรับของตัวแทนกลุ่มฯต่อการทำงานขององค์การบริหารส่วนจังหวัดแม่ฮ่องสอน

ผลการวิเคราะห์ระดับการยอมรับของตัวแทนกลุ่มฯต่อการทำงานขององค์การบริหารส่วนจังหวัดแม่ฮ่องสอน โดยผู้วิจัยวิเคราะห์การยอมรับผ่านวิธีการ เครื่องมือที่องค์การบริหารส่วนจังหวัดแม่ฮ่องสอน ใช้ในการดำเนินงาน พบว่า **ความคิดเห็นในภาพรวมของตัวแทนกลุ่มฯมีการยอมรับในระดับปานกลางต่อการทำงานขององค์การบริหารส่วนจังหวัดแม่ฮ่องสอน**

เมื่อพิจารณาความคิดเห็นของตัวแทนกลุ่มฯเป็นรายข้อ พบว่า การที่อบจ.ฯ เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนรับรู้ต่อการดำเนินงานของอบจ.ฯ, เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการเสนอความคิดเห็นต่อการดำเนินงานของอบจ.ฯ, เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการเสนอโครงการ กิจกรรมที่จะพัฒนาในพื้นที่ผ่านเวทีประชาคมแบบมีส่วนร่วม, เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการตัดสินใจใช้ทรัพยากรต่างๆ(ไม่ว่าจะเป็นคน เงิน ทรัพยากรธรรมชาติ) เพื่อพัฒนาท้องถิ่นตลอดจนเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงาน กิจกรรม โครงการต่าง ๆ นั้น ซึ่งตัวแทนกลุ่มฯเห็นว่าการสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชนด้วยวิธีการดังกล่าวส่งผลทำให้ตัวแทนกลุ่มฯ มีการยอมรับการทำงานขององค์การบริหารส่วนจังหวัดแม่ฮ่องสอนอยู่ในระดับมากเมื่อนำมาวิเคราะห์ตามเกณฑ์ที่กำหนด

นอกจากนี้การที่อบจ.ฯได้มีการเสริมสร้างศักยภาพของประชาชนเพื่อการมีส่วนร่วมโดยการจัดอบรมให้ความรู้แก่ประชาชนภายใต้โครงการเรียนรู้ประชาธิปไตยนอกห้องเรียน ตลอดจนให้การสนับสนุนในการจัดตั้งกลุ่มทางสังคมและเศรษฐกิจ ซึ่งการสนับสนุนในครั้งนี้เป็นการสนับสนุนทั้งงบประมาณ ทรัพยากร องค์ความรู้ต่างๆ ซึ่งส่งผลทำให้ตัวแทนกลุ่มฯ มีการยอมรับการทำงานขององค์การบริหารส่วนจังหวัดแม่ฮ่องสอนอยู่ในระดับมากเมื่อนำมาวิเคราะห์ตามเกณฑ์ที่กำหนดเหมือนกัน

ในขณะที่ตัวแทนกลุ่มมีการยอมรับการทำงานขององค์การบริหารส่วนจังหวัดแม่ฮ่องสอนอยู่ในระดับน้อยในประเด็นเกี่ยวกับการเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการเป็นคณะกรรมการจัดซื้อจัดจ้าง, การเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการตรวจสอบการดำเนินโครงการ กิจกรรมต่างๆ และการเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการเป็นคณะกรรมการตรวจสอบและติดตามผลการดำเนินโครงการ กิจกรรมต่างๆ ตามลำดับ

ตารางที่ 4.1.2.5 วิเคราะห์การยอมรับของตัวแทนกลุ่มฯต่อการทำงานขององค์การบริหารส่วนจังหวัดแม่ฮ่องสอน

วิธีการ เครื่องมือ ที่ใช้ในการดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	การยอมรับ (n=20)						Mean	ผลการ วิเคราะห์ ตามเกณฑ์
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่มีผลต่อ การยอมรับ	ไม่ ตอบ		
การสร้างการมีส่วนร่วม(ร่วมรับรู้,ร่วมคิด,ร่วมตัดสินใจ,ร่วมติดตาม)								
1.เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนรับรู้ต่อการดำเนินงานของอบจฯ	18(90.0)	2(10.0)	-	-	-	-	3.90	มาก
2.เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการเสนอความคิดเห็นต่อการดำเนินงานของอบจ.ฯ	19(95.0)	1(5.0)	-	-	-	-	3.95	มาก
3.เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการเสนอโครงการ กิจกรรมที่จะพัฒนาในพื้นที่เวทีประชาคมแบบมีส่วนร่วม	19(95.0)	1(5.0)	-	-	-	-	3.95	มาก
4.เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการเสนอแนวทางในการแก้ไขปัญหาการดำเนินงานของอบจ.ฯ	10(50.0)	1(5.0)	9(45.0)	-	-	-	3.05	ปานกลาง
5.เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการตัดสินใจในการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในชุมชนท้องถิ่น(อาทิเช่น ปัญหาที่ดินทำกิน)	10(50.0)	1(5.0)	9(45.0)	-	-	-	3.05	ปานกลาง
6.เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการตัดสินใจเลือกแนวทางการพัฒนาท้องถิ่น	11(55.0)	4(20.0)	5(25.0)	-	-	-	3.30	ปานกลาง
7.เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการตัดสินใจใช้ทรัพยากรต่างๆ(คน เงิน ทรัพยากรธรรมชาติ) เพื่อพัฒนาท้องถิ่น	18(90.0)	1(5.0)	1(5.0)	-	-	-	3.85	มาก
8.เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการตัดสินใจพิจารณางบประมาณตามแผนและโครงการพัฒนาท้องถิ่น	10(50.0)	1(5.0)	8(40.0)		1(5.0)	-	2.95	ปานกลาง

จากรายละเอียดที่ได้กล่าวไว้ในข้างต้นนั้นสามารถทำการสรุปได้ว่าวิธีการหรือเครื่องมือที่องค์การบริหารส่วนจังหวัดแม่ฮ่องสอนนำมาใช้ในการดำเนินงานนั้น มีผลต่อความเชื่อมั่นและยอมรับของภาคประชาชนที่มีต่อการทำงานขององค์การบริหารส่วนจังหวัดแม่ฮ่องสอนในระดับปานกลางเท่านั้น โดยตัวแทนประชาชนและตัวแทนกลุ่มฯได้แสดงความคิดเห็นเพิ่มเติมจากการตอบแบบสอบถามว่าถึงแม้ว่าองค์การบริหารส่วนจังหวัดแม่ฮ่องสอนจะมีการดำเนินงานอย่างเป็นระบบและแบบแผน, มีการประสานงานกับชุมชนอย่างต่อเนื่อง, เน้นการทำงานแบบมีส่วนร่วมร่วมกับประชาชนในพื้นที่ทั้งในทางความคิด ร่วมทำ ร่วมแก้ไขปัญหาในชุมชน อีกทั้งไม่ว่าองค์การบริหารส่วนจังหวัดแม่ฮ่องสอนจะดำเนินโครงการอะไรในพื้นที่จะมีการประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนได้รับทราบอย่างทั่วถึงผ่านแกนนำชุมชน สมาชิกสภา เครือข่ายต้นกล้า มาโดยตลอดนั้น ซึ่งการดำเนินงานในลักษณะดังกล่าวขององค์การบริหารส่วนจังหวัดแม่ฮ่องสอนนั้นถือเป็นเรื่องดี แต่ก็ยังไม่สามารถให้ความเชื่อมั่นและยอมรับต่อการทำงานขององค์การบริหารส่วนจังหวัดในระดับสูงได้เพราะยังมีข้อกีดขวางในประเด็นเกี่ยวกับการที่องค์การบริหารส่วนจังหวัดแม่ฮ่องสอนมีระบบการทำงานที่ไม่สามารถตรวจสอบได้ทุกขั้นตอน ซึ่งเป็นสิ่งที่ทำให้พวกเขามองไม่เห็นถึงความโปร่งใสในการบริหารงานแต่อย่างใด

ในขณะที่เดียวกันตัวแทนประชาชนและตัวแทนกลุ่มฯได้เสนอความคิดเห็นเพิ่มเติมว่าด้วยอบจ.๗เป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นขนาดใหญ่ที่มีพื้นที่ในความรับผิดชอบครอบคลุมทั้งจังหวัด ดังนั้นควรให้ความสำคัญและดำเนินการอย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอเกี่ยวกับการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร, ช่องทางการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารและการตรวจสอบที่ประชาชนสามารถที่เข้าถึงได้ง่ายมากที่สุด ได้แก่ การเปิดเผยข้อมูลข่าวสารการดำเนินงานให้แก่ประชาชนได้รับทราบผ่านเวทียอบจ.๗สัญจร, การประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารของทางอบจ.๗ผ่านหอกระจายข่าวและผ่านภาคีเครือข่าย(ไม่ว่าจะเป็นเครือข่ายต้นกล้า อบจ.โตไปไม่โกง/แกนนำชุมชน/ส.อบจ.) และการสรุปผลการจัดซื้อจัดจ้างในแต่ละครั้งให้ประชาชนในพื้นที่ได้รับทราบอันจะเป็นประโยชน์ต่อการสร้างความเชื่อมั่นของภาคประชาชนต่อการทำงานของอบจ.๗ และเพื่อให้ประชาชนมีความเชื่อมั่นและยอมรับต่อการทำงานของอบจ.๗มากยิ่งขึ้นควรมีการปรับปรุงในประเด็นดังต่อไปนี้

- 1.ไม่ควรใช้เวลานานในการพิจารณาให้ข้อมูลแก่ประชาชนผ่านศูนย์บริการข้อมูลข่าวสาร
- 2.ควรมีการรายงานผลการดำเนินเกี่ยวกับข้อร้องเรียนของประชาชน
- 3.ควรมีการแจ้งผลการพิจารณาหาแนวทางในการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นให้ประชาชนได้รับทราบ

4.ควรมีการจัดทำเอกสาร แผ่นพับ วารสารอย่างต่อเนื่อง เพื่อประชาสัมพันธ์หรือให้ข้อมูลเกี่ยวกับการดำเนินงานของอบจ.ฯ และควรแจกจ่ายให้แก่ประชาชนทุกครัวเรือนและทุกพื้นที่ที่ได้รับทราบ

5.ควรมีการประชาสัมพันธ์รายรับ-รายจ่ายโครงการจัดซื้อจัดจ้างให้ประชาชนในพื้นที่ได้รับทราบอย่างสม่ำเสมอในทุกโครงการ เพื่อให้เกิดความโปร่งใสในการบริหารงานมากยิ่งขึ้น

6.ควรเปิดโอกาสให้ประชาชนทุกกลุ่มเข้ามามีส่วนร่วมตั้งแต่ร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมตัดสินใจ ร่วมตรวจสอบ ร่วมได้รับผลประโยชน์ โดยเฉพาะอย่างยิ่งร่วมตรวจสอบนั้น ไม่ควรจำกัดให้กลุ่มใดกลุ่มหนึ่งเข้ามามีส่วนร่วมในการตรวจสอบเท่านั้น

4.2. เทศบาลตำบลหนองล่อง

4.2.1 ผลการศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลจากประชาชนในพื้นที่

4.2.1.1 ภูมิหลังของผู้ตอบแบบสอบถาม

จากการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามจำนวน 38 คน พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 23 คน คิดเป็นร้อยละ 60.5 เพศชายจำนวน 15 คน คิดเป็นร้อยละ 39.5 โดยส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 51-60 ปี จำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 31.6 รองลงมาอายุระหว่าง 41-50 ปี จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 26.3 มีสถานภาพสมรสจำนวน 30 คน คิดเป็นร้อยละ 78.9 นับถือศาสนาพุทธ จำนวน 37 คน คิดเป็นร้อยละ 97.4 จบการศึกษาระดับประถมศึกษาจำนวน 26 คน คิดเป็นร้อยละ 68.4 นอกจากนี้ ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเป็นเกษตรกรจำนวน 18 คน คิดเป็นร้อยละ 47.4 รองลงมาประกอบอาชีพรับจ้างทั่วไป จำนวน 16 คน คิดเป็นร้อยละ 42.1 ส่งผลให้มีรายได้เฉลี่ยของครัวเรือนอยู่ระหว่าง 1-9,999 บาท/เดือน จำนวนทั้งสิ้น 21 คน คิดเป็นร้อยละ 55.3 ดังแสดงไว้ในตารางที่ 4.2.1.1

ตารางที่ 4.2.1.1 ข้อมูลคุณลักษณะส่วนบุคคลของกลุ่มผู้ตอบแบบสอบถาม เทศบาลตำบลหนองล่อง

ประเภทข้อมูล	จำนวน(ร้อยละ)	ประเภทข้อมูล	จำนวน(ร้อยละ)
เพศ		อายุ	
-ชาย	15(39.5)	-อายุระหว่าง 20-30 ปี	1(2.6)
-หญิง	23(60.5)	-อายุระหว่าง 31-40 ปี	6(15.8)
		-อายุระหว่าง 41-50 ปี	10(26.3)
		-อายุระหว่าง 51-60 ปี	12(31.6)
		-อายุ 61 ปีขึ้นไป	9(23.7)
รวม	38(100.0)	รวม	38(100.0)
สถานภาพ		ศาสนา	
-โสด	4(10.5)	-พุทธ	37(97.4)
-สมรส	30(78.9)	-คริสต์	1(2.6)
-หย่าร้าง	3(7.9)		
-หม้าย	1(2.6)		
รวม	38(100.0)	รวม	38(100.0)
ระดับการศึกษา		อาชีพ	
-ประถมศึกษา	26(68.4)	-เกษตรกร	18(47.4)
-มัธยมศึกษา/ปวช.เทียบเท่า	9(23.7)	-รับจ้างทั่วไป	16(42.1)
-อนุปริญญา/ปวส.เทียบเท่า	1(2.6)	-ประกอบธุรกิจ-กิจการของตนเอง	1(2.6)
-ปริญญาตรี	2(5.3)	-ค้าขายขนาดเล็ก-ร้านค้าแผงลอย	3(7.9)
รวม	38(100.0)	รวม	38(100.0)
รายได้เฉลี่ยของครัวเรือน			
-1- 9,999 บาท	21(55.3)		
-10,000-29,999 บาท	15(39.5)		
-50,000 บาทขึ้นไป	2(5.3)		
รวม	38(100.0)		

ที่มา: จากการสำรวจโดยใช้แบบสอบถาม

4.2.1.2 การอาศัยอยู่ในพื้นที่เทศบาลตำบลหนองล่อง

จากการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการอาศัยอยู่ในพื้นที่เทศบาลตำบลหนองล่องของกลุ่มผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามทั้ง 38 คน มีการกระจายตัวอาศัยอยู่ในเขตพื้นที่ 9 หมู่บ้านของเทศบาลตำบลหนองล่อง โดยส่วนใหญ่มีระยะเวลาในการอาศัยอยู่ในพื้นที่ตั้งแต่ 51 ปีขึ้นไป จำนวน 17 คน คิดเป็นร้อยละ 44.7 และมีสถานภาพความเป็นเจ้าของบ้านหรือมีที่พักอาศัยเป็นของตนเองถึง 34 คน คิดเป็นร้อยละ 89.5

ตารางที่ 4.2.1.2 ข้อมูลการอาศัยอยู่ในพื้นที่ของกลุ่มผู้ตอบแบบสอบถาม เทศบาลตำบลหนองล่อง

ประเภทข้อมูล	จำนวน(ร้อยละ)	ประเภทข้อมูล	จำนวน(ร้อยละ)
อาศัยอยู่ในหมู่บ้าน		ระยะเวลาในการอาศัยอยู่ในพื้นที่	
-บ้านหนองล่อง	4(10.5)	-1-10 ปี	2(5.3)
-บ้านต้นผึ้ง	6(15.8)	-11-20 ปี	3(7.9)
-บ้านวังสะแก	4(10.5)	-21-30 ปี	1(2.6)
-บ้านท่าหลุก	3(7.9)	-31-40 ปี	6(15.8)
-บ้านสันเหมือง	4(10.5)	-40-50 ปี	9(23.7)
-บ้านท่าช้าง	5(13.2)	-51 ปี ขึ้นไป	17(44.7)
-บ้านแพะไต้	3(7.9)		
-บ้านต้นผึ้งหลายลี	4(10.5)		
-บ้านวังสะแกไต้	5(13.2)		
รวม	38(100.0)	รวม	38(100.0)
สถานภาพความเป็นเจ้าของบ้าน			
-เจ้าของบ้าน/อาคาร	34(89.5)		
-เช่าอาศัย	2(5.3)		
-เป็นของญาติ/เพื่อน	2(5.3)		
รวม	38(100.0)		

4.2.1.3 การเข้าไปมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ของเทศบาลตำบลหนองล่อง

จากการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการเข้าไปมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่างๆ ของกลุ่มผู้ตอบแบบสอบถามพบว่า ส่วนใหญ่ผู้ตอบแบบสอบถามจะเข้าไปมีส่วนร่วมทุกครั้งในกิจกรรมดังต่อไปนี้คือ

1. การรับฟังข้อมูลข่าวสารจากทางเทศบาลจำนวน 25 คน คิดเป็นร้อยละ 65.8
2. การเข้าไปมีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่นผ่านเวทีประชาคม จำนวน 23 คน คิดเป็นร้อยละ 60.5
3. การเข้าไปมีส่วนร่วมตัดสินใจในการแก้ไขปัญหาในชุมชน อาทิเช่น ปัญหาผู้ยากไร้ จำนวน 24 คน คิดเป็นร้อยละ 63.2
4. การเข้าไปมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นผ่านเวทีประชาคมระดับตำบล จำนวน 17 คน คิดเป็นร้อยละ 44.7
5. การเข้าไปมีส่วนร่วมในการติดตามตรวจสอบการดำเนินงานในชุมชน หมู่บ้านของตนเอง จำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 31.6
6. การเข้าไปมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมทั่วไป อาทิเช่น กิจกรรมทางวัฒนธรรม(ลอยกระทง สงกรานต์ งานกีฬา) เป็นต้น จำนวน 28 คน คิดเป็นร้อยละ 73.7

โดยที่ผู้ตอบแบบสอบถามได้ให้เหตุผลที่น่าสนใจในการตัดสินใจเข้าไปมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่างๆ ทุกครั้งนั้น ก็เพราะ ถือเป็นหน้าที่ความรับผิดชอบของคนในชุมชน, เห็นถึงความสำคัญของการเข้าไปมีส่วนร่วม, ต้องการเห็นการพัฒนาเกิดขึ้นในชุมชนท้องถิ่นอย่างทั่วถึงและไปในทิศทางเดียวกัน, ได้รับความรู้ประสบการณ์จากการเข้าไปมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่างๆ, เพื่อให้เกิดความสามัคคีในชุมชน ตลอดจนได้รับทราบข้อมูลที่แท้จริงในการดำเนินงานของทางเทศบาล

นอกจากนี้ยังพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 23 คน คิดเป็นร้อยละ 60.5 ไม่เคยเข้าร่วมเป็นคณะกรรมการจัดซื้อจัดจ้าง โดยได้ให้เหตุผลที่ไม่สามารถเข้าร่วมได้นั้นก็เพราะไม่ได้ถูกคัดเลือกจากคนในชุมชนให้เป็นตัวแทนในการเป็นคณะกรรมการจัดซื้อจัดจ้างแต่อย่างใด

ตารางที่ 4.2.1.3 ข้อมูลระดับการเข้าไปมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ของกลุ่มผู้ตอบแบบสอบถาม เทศบาลตำบลหนองล่อง

กิจกรรม	ระดับการมีส่วนร่วม(n=38)			
	ทุกครั้ง	บ่อยครั้ง	นาน ๆ ครั้ง	ไม่เคยเข้าร่วม
-ร่วมรับฟังข้อมูลข่าวสารจากทางเทศบาล	25(65.8)	12(31.6)	1(2.6)	-
-ร่วมคิดในการพัฒนาท้องถิ่นผ่านเวทีประชาคม	23(60.5)	10(26.3)	4(10.5)	1(2.6)
ร่วมตัดสินใจ (การแก้ปัญหาชุมชนร่วมกัน เช่น ปัญหายาเสพติด ปัญหาผู้ยากไร้ เป็นต้น)	24(63.2)	6(15.8)	5(13.2)	3(7.9)
ร่วมจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นผ่านเวทีประชาคมระดับตำบล	17(44.7)	8(21.1)	7(18.4)	6(15.8)
ร่วมเป็นกรรมการจัดซื้อจัดจ้าง	9(23.7)	3(7.9)	3(7.9)	23(60.5)
ร่วมติดตามตรวจสอบการดำเนินงานในชุมชน หมู่บ้านของตนเอง เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปอย่างถูกต้อง คำนึงถึง ยุติธรรม และโปร่งใส	12(31.6)	7(18.4)	8(21.1)	11(28.9)
ร่วมทำกิจกรรมทั่วไป อาทิเช่น กิจกรรมทางวัฒนธรรม(ลอยกระทง สงกรานต์) ,กีฬา ฯลฯ	28(73.7)	6(15.8)	4(10.5)	-

4.2.1.4 ความเชื่อมั่นของประชาชนต่อการทำงานของเทศบาลตำบลหนองล่อง

ผลการวิเคราะห์ระดับความเชื่อมั่นของประชาชนต่อการทำงานของเทศบาลหนองล่องผ่านวิธีการเครื่องมือที่เทศบาลตำบลหนองล่องใช้ในการดำเนินงาน พบว่า **ความเชื่อมั่นในภาพรวมของประชาชนอยู่ในระดับปานกลาง**

เมื่อพิจารณาในรายข้อ พบว่า ประชาชนมีความเชื่อมั่นในระดับมากต่อวิธีการ เครื่องมือ ที่เทศบาลตำบลหนองล่องใช้ในการดำเนินงาน ดังต่อไปนี้

1.การเปิดเผยข้อมูลข่าวสารในการดำเนินงานให้แก่ประชาชนได้รับทราบ มีค่าเฉลี่ย 3.53 เมื่อนำมาวิเคราะห์ตามเกณฑ์ที่กำหนด พบว่า มีความเชื่อมั่นอยู่ในระดับมาก

2. การติดประกาศประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารในบริเวณชุมชนอย่างทั่วถึง มีค่าเฉลี่ย 3.53 เมื่อนำมาวิเคราะห์ตามเกณฑ์ที่กำหนด พบว่า มีความเชื่อมั่นอยู่ในระดับมาก

3.การจัดช่องทางการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารการดำเนินงานของเทศบาลฯผ่านสายตรงผู้บริหาร มีค่าเฉลี่ย 3.53 เมื่อนำมาวิเคราะห์ตามเกณฑ์ที่กำหนด พบว่า มีความเชื่อมั่นอยู่ในระดับมาก

4.การประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารผ่านภาคีเครือข่าย อาทิเช่น สมาชิกสภาเทศบาล แกนนำชุมชน แกนนำกลุ่ม กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน เป็นต้น มีค่าเฉลี่ย 3.53 เมื่อนำมาวิเคราะห์ตามเกณฑ์ที่กำหนด พบว่า มีความเชื่อมั่นอยู่ในระดับมาก

อีกทั้งยังมีวิธีการ เครื่องมือที่ประชาชนให้ความเชื่อมั่นในระดับปานกลาง โดยสามารถเรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อยได้ ดังต่อไปนี้คือ

1.การจัดตั้งศูนย์บริการข้อมูลข่าวสารให้เป็นศูนย์กลางของการให้บริการข้อมูลแก่ประชาชนเกี่ยวกับการบริหารงานของเทศบาลฯ มีค่าเฉลี่ย 3.50 เมื่อนำมาวิเคราะห์ตามเกณฑ์ที่กำหนด พบว่า มีความเชื่อมั่นในระดับปานกลาง

2.การประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารการดำเนินงานของเทศบาลฯให้แก่ประชาชนได้รับทราบผ่านหอกระจายข่าวประจำหมู่บ้าน มีค่าเฉลี่ย 3.50 เมื่อนำมาวิเคราะห์ตามเกณฑ์ที่กำหนด พบว่า มีความเชื่อมั่นในระดับปานกลาง

3.การจัดรายงานสรุปผลโครงการ แผนงาน กิจกรรม งบประมาณใช้ในการดำเนินงานในแต่ละปี(รายงานประจำปี)ให้ประชาชนในพื้นที่ได้รับทราบ มีค่าเฉลี่ย 3.29 เมื่อนำมาวิเคราะห์ตามเกณฑ์ที่กำหนด พบว่า มีความเชื่อมั่นในระดับปานกลาง

4.การจัดทำเอกสาร แผ่นพับ วารสาร เพื่อใช้ประชาสัมพันธ์ข่าวสารการดำเนินงานของเทศบาลฯ มีค่าเฉลี่ย 3.21 เมื่อนำมาวิเคราะห์ตามเกณฑ์ที่กำหนด พบว่า มีความเชื่อมั่นในระดับปานกลาง

5.การจัดช่องทางการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารการดำเนินงานของเทศบาลฯผ่านผู้รับความคิดเห็น มีค่าเฉลี่ย 2.95 เมื่อนำมาวิเคราะห์ตามเกณฑ์ที่กำหนด พบว่า มีความเชื่อมั่นในระดับปานกลาง

นอกจากนี้ยังมีวิธีการ เครื่องมือประชาชนให้ความเชื่อมั่นในระดับน้อย คือ การจัดช่องทางการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารการดำเนินงานของเทศบาลฯผ่านเว็บไซต์ของเทศบาลและสื่อออนไลน์ มีค่าเฉลี่ย 2.42 เมื่อนำมาวิเคราะห์ตามเกณฑ์ที่กำหนด พบว่า มีความเชื่อมั่นในระดับน้อย

ตารางที่ 4.2.1.4 วิเคราะห์ความเชื่อมั่นของประชาชนต่อการทำงานของเทศบาลตำบลหนองล่อง

วิธีการ เครื่องมือ ที่ใช้ในการดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	ความเชื่อมั่น (n=38)					Mean	ผลการวิเคราะห์ ตามเกณฑ์
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่มีผลต่อ ความ เชื่อมั่น		
การเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร							
1.มีการจัดตั้งศูนย์บริการข้อมูลข่าวสารให้เป็นศูนย์กลางของการให้บริการ ข้อมูลแก่ประชาชนเกี่ยวกับการบริหารงานของเทศบาลฯ	25(65.8)	7(18.4)	6(15.8)	-	-	3.50	ปานกลาง
2.มีการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารในการดำเนินงานให้แก่ประชาชนได้รับทราบ	24(63.2)	10(26.3)	4(10.5)	-	-	3.53	มาก
ช่องทางการเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร							
3.ติดประกาศประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสาร ในบริเวณชุมชนอย่างทั่วถึง	22(57.9)	14(36.8)	2(5.3)	-	-	3.53	มาก
4.หอกระจายข่าวประจำหมู่บ้าน	24(63.2)	9(23.7)	5(13.2)	-	-	3.50	ปานกลาง
5.เว็บไซต์ หรือ สื่อออนไลน์	13(34.2)	9(23.7)	5(13.2)	3(7.9)	8(21.1)	2.42	น้อย
6.สายตรงผู้บริหาร	22(57.9)	14(36.8)	2(5.3)	-	-	3.53	มาก
7.เอกสารแผ่นพับ วารสาร	17(44.7)	14(36.8)	6(15.8)	-	1(2.6)	3.21	ปานกลาง
8.การประชาสัมพันธ์ข้อมูลผ่านภาคีเครือข่าย	20(52.6)	18(47.4)				3.53	มาก
9.ผ่านคู่มือความคิดเห็น	16(42.1)	10(26.3)	8(21.1)	2(5.3)	2(5.3)	2.95	ปานกลาง
การตรวจสอบได้							
10.ติดประกาศโครงการจัดซื้อจัดจ้างให้ประชาชนในพื้นที่ได้รับทราบ	20(52.6)	11(28.9)	5(13.2)	2(5.3)	-	3.24	ปานกลาง
11.จัดทำรายงานสรุปผลโครงการ แผนงาน กิจกรรม งบประมาณใช้ในการ ดำเนินงานในแต่ละปี(รายงานประจำปี)ให้ประชาชนในพื้นที่ได้รับทราบ	21(55.3)	9(23.7)	7(18.4)		1(2.6)	3.29	ปานกลาง
ภาพรวม						3.29	ปานกลาง

4.2.1.5 การยอมรับของประชาชนต่อการทำงานของเทศบาลตำบลหนองล่อง

ผลการวิเคราะห์ระดับการยอมรับของประชาชนต่อการทำงานของเทศบาลหนองล่องผ่านวิธีการเครื่องมือที่เทศบาลตำบลหนองล่องใช้ในการดำเนินงาน พบว่า การยอมรับในภาพรวมของประชาชนอยู่ในระดับปานกลาง

เมื่อพิจารณาในรายข้อ พบว่า ประชาชนมีการยอมรับในระดับมากต่อวิธีการ เครื่องมือ ที่เทศบาลตำบลหนองล่องนำมาใช้ในการดำเนินงาน ดังต่อไปนี้

1. การเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการเสนอโครงการ กิจกรรมที่จะพัฒนาในพื้นที่ผ่านเวทีประชาคม มีค่าเฉลี่ย 3.53 เมื่อนำมาวิเคราะห์ตามเกณฑ์ที่กำหนด พบว่า การยอมรับการทำงานของเทศบาลอยู่ในระดับมาก
2. การเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงาน กิจกรรม โครงการต่าง ๆ มีค่าเฉลี่ย 3.53 เมื่อนำมาวิเคราะห์ตามเกณฑ์ที่กำหนด พบว่า การยอมรับการทำงานของเทศบาลฯ อยู่ในระดับมาก

อีกทั้งยังมีวิธีการ เครื่องมือที่ประชาชนให้การยอมรับในระดับปานกลาง โดยสามารถเรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อยได้ ดังต่อไปนี้คือ

1. การสนับสนุนในการจัดตั้งกลุ่มทางสังคมและกลุ่มอาชีพ มีค่าเฉลี่ย 3.50 เมื่อนำมาวิเคราะห์ตามเกณฑ์ที่กำหนด พบว่า การยอมรับการทำงานของเทศบาลฯ อยู่ในระดับปานกลาง
2. การเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนรับรู้ต่อการดำเนินงานของเทศบาลฯ มีค่าเฉลี่ย 3.45 เมื่อนำมาวิเคราะห์ตามเกณฑ์ที่กำหนด พบว่า การยอมรับการทำงานของเทศบาลฯ อยู่ในระดับปานกลาง
3. เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการเสนอความคิดเห็นต่อการดำเนินงานของเทศบาลฯ มีค่าเฉลี่ย 3.45 เมื่อนำมาวิเคราะห์ตามเกณฑ์ที่กำหนด พบว่า การยอมรับการทำงานของเทศบาลฯ อยู่ในระดับปานกลาง
4. เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการตัดสินใจใช้ทรัพยากรต่างๆ (คน เงิน ทรัพยากรธรรมชาติ) เพื่อพัฒนาท้องถิ่น มีค่าเฉลี่ย 3.45 เมื่อนำมาวิเคราะห์ตามเกณฑ์ที่กำหนด พบว่า การยอมรับการทำงานของเทศบาลฯ อยู่ในระดับปานกลาง

5. การจัดอบรมให้ความรู้แก่ประชาชนเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ของการเป็นคณะกรรมการต่างๆตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการพัสดุ มีค่าเฉลี่ย 3.42เมื่อนำมาวิเคราะห์ตามเกณฑ์ที่กำหนด พบว่า การยอมรับการทำงานของเทศบาลฯ อยู่ในระดับปานกลาง
6. เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการตัดสินใจเลือกแนวทางการพัฒนาท้องถิ่น มีค่าเฉลี่ย 3.18 เมื่อนำมาวิเคราะห์ตามเกณฑ์ที่กำหนด พบว่า การยอมรับการทำงานของเทศบาลฯ อยู่ในระดับปานกลาง
7. เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการตัดสินใจในการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในชุมชน(อาทิเช่น ปัญหาผู้ยากไร้) มีค่าเฉลี่ย 3.13 เมื่อนำมาวิเคราะห์ตามเกณฑ์ที่กำหนด พบว่า การยอมรับการทำงานของเทศบาลฯ อยู่ในระดับปานกลาง

นอกจากนี้ยังมีวิธีการ เครื่องมือที่ประชาชนให้การยอมรับในระดับน้อย โดยสามารถเรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อยได้ ดังต่อไปนี้คือ

1. เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการตัดสินใจพิจารณางบประมาณตามแผนและโครงการพัฒนาท้องถิ่น มีค่าเฉลี่ย 2.61 เมื่อนำมาวิเคราะห์ตามเกณฑ์ที่กำหนด พบว่า การยอมรับการทำงานของเทศบาลฯ อยู่ในระดับน้อย
2. เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการเป็นคณะกรรมการตรวจสอบและติดตามผลการดำเนินโครงการ กิจกรรมต่างๆ มีค่าเฉลี่ย 2.50 เมื่อนำมาวิเคราะห์ตามเกณฑ์ที่กำหนด พบว่า การยอมรับการทำงานของเทศบาลฯ อยู่ในระดับน้อย
3. เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการเป็นคณะกรรมการจัดซื้อจัดจ้าง มีค่าเฉลี่ย 2.24 เมื่อนำมาวิเคราะห์ตามเกณฑ์ที่กำหนด พบว่า การยอมรับการทำงานของเทศบาลฯ อยู่ในระดับน้อย

ตารางที่ 4.2.1.5 วิเคราะห์การยอมรับของประชาชนต่อการทำงานของเทศบาลตำบลหนองล่อง

วิธีการ เครื่องมือ ที่ใช้ในการดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	การยอมรับ (n=38)					Mean	ผลการวิเคราะห์ ตามเกณฑ์
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่มีผลต่อ การยอมรับ		
การสร้างการมีส่วนร่วม(ร่วมรับรู้,ร่วมคิด,ร่วมตัดสินใจ,ร่วมติดตาม)							
1.เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนรับรู้ต่อการดำเนินงานของเทศบาลฯ	22(57.9)	11(28.9)	5(13.2)	-	-	3.45	ปานกลาง
2.เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการเสนอความคิดเห็นต่อการดำเนินงานของเทศบาลฯ	21(55.3)	13(34.2)	4(10.5)	-	-	3.45	ปานกลาง
3.เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการเสนอโครงการ กิจกรรม ที่ จะพัฒนาในพื้นที่ผ่านเวทีประชาคม	26(68.4)	6(15.8)	6(15.8)	-	-	3.53	มาก
4.เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการเสนอแนวทางในการแก้ไข ปัญหาการดำเนินงานของเทศบาลฯ	15(39.5)	11(28.9)	12(31.6)	-	-	3.08	ปานกลาง
5.เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการตัดสินใจในการแก้ไข ปัญหาที่เกิดขึ้นในชุมชนท้องถิ่น(อาทิเช่น ปัญหาผู้ยากไร้)	18(47.4)	11(28.9)	6(15.8)	2(5.3)	1(2.6)	3.13	ปานกลาง
6.เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการตัดสินใจเลือกแนวทางการ พัฒนาท้องถิ่น	18(47.4)	11(28.9)	8(21.1)	-	1(2.6)	3.18	ปานกลาง
7.เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการตัดสินใจใช้ทรัพยากรต่างๆ (คน เงิน ทรัพยากรธรรมชาติ) เพื่อพัฒนาท้องถิ่น	20(52.6)	15(39.5)	3(7.9)	-	-	3.45	ปานกลาง
8.เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการตัดสินใจพิจารณา งบประมาณตามแผนและโครงการพัฒนาท้องถิ่น	14(36.8)	7(18.4)	9(23.7)	4(10.5)	4(10.5)	2.61	น้อย
9.เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงาน กิจกรรม โครงการต่างๆ	23(60.5)	12(31.6)	3(7.9)	-	-	3.53	มาก

ตารางที่ 4.2.1.5 วิเคราะห์การยอมรับของประชาชนต่อการทำงานของเทศบาลตำบลหนองล่อง(ต่อ)

วิธีการ เครื่องมือ ที่ใช้ในการดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	การยอมรับ (n=38)					Mean	ผลการวิเคราะห์ ตามเกณฑ์
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่มีผลต่อ การยอมรับ		
10.เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการตรวจสอบการดำเนินงานตามโครงการ กิจกรรมต่างๆ	15(39.5)	12(31.6)	4(10.5)	2(5.3)	5(13.2)	2.79	ปานกลาง
11.เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการเป็นคณะกรรมการตรวจสอบและติดตามผลการดำเนินโครงการ กิจกรรมต่างๆ	14(36.8)	8(21.1)	6(15.8)	3(7.9)	7(18.4)	2.50	น้อย
12.เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการเป็นคณะกรรมการจัดซื้อจัดจ้าง	12(31.6)	9(23.7)	4(10.5)	2(5.3)	11(28.9)	2.24	น้อย
การเสริมสร้างศักยภาพของประชาชนเพื่อการมีส่วนร่วม							
13.มีการจัดอบรมให้ความรู้แก่ประชาชนเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ของการเป็นคณะกรรมการต่างๆตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการพัสดุ	20(52.6)	14(36.8)	4(10.5)	-	-	3.42	ปานกลาง
สนับสนุนการจัดตั้งกลุ่ม/องค์กรชุมชน							
14.ให้การสนับสนุนในการจัดตั้งกลุ่มทางสังคมและกลุ่มอาชีพ	23(60.5)	13(34.2)	1(2.6)	-	1(2.6)	3.50	ปานกลาง
ภาพรวม						3.13	ปานกลาง

4.2.2 ผลการศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลจากตัวแทนกลุ่มอาชีพ กลุ่มผู้สูงอายุ กลุ่มเยาวชน กลุ่มสตรีแม่บ้าน ตลอดจนกลุ่มผู้นำชุมชน/กรรมการหมู่บ้าน

4.2.2.1 ภูมิหลังของผู้ตอบแบบสอบถาม

จากการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามจำนวน 20 คน พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 16 คน คิดเป็นร้อยละ 80 เพศชายจำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 20 โดยส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 41-50 ปี จำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 55 รองลงมาอายุอายุ 60 ปีขึ้นไป จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 25 มีสถานภาพสมรสจำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 50 นับถือศาสนาพุทธ จำนวน 17 คน คิดเป็นร้อยละ 85 จบการศึกษาระดับประถมศึกษา จำนวน 14 คน คิดเป็นร้อยละ 70

นอกจากนี้ ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเป็นเกษตรกรจำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 55 รองลงมาประกอบอาชีพรับจ้างทั่วไป จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 25 ส่งผลให้มีรายได้เฉลี่ยของครัวเรือนอยู่ระหว่าง 10,000-29,999 บาท/เดือน จำนวนทั้งสิ้น 13 คน คิดเป็นร้อยละ 65 อีกทั้งยังเป็นสมาชิกกลุ่มอาชีพฯ จำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 30 กลุ่มสตรีแม่บ้าน จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 25 กลุ่มผู้นำชุมชน/กรรมการหมู่บ้าน จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 20 กลุ่มผู้สูงอายุ จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 15 และกลุ่มเด็กและเยาวชน จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 10 ดังแสดงไว้ในตารางที่ 4.2.2.1

ตารางที่ 4.2.2.1 ข้อมูลคุณลักษณะส่วนบุคคลของกลุ่มผู้ตอบแบบสอบถาม เทศบาลตำบลหนองล่อง

ประเภทข้อมูล	จำนวน(ร้อยละ)	ประเภทข้อมูล	จำนวน(ร้อยละ)
เพศ		อายุ	
-ชาย	4(20.0)	-อายุระหว่าง 41-50 ปี	11(55.0)
-หญิง	16(80.0)	-อายุระหว่าง 51-60 ปี	4(20.0)
		-อายุ 61 ปีขึ้นไป	5(25.0)
รวม	20(100.00)	รวม	20(100.0)
สถานภาพ		ศาสนา	
-โสด	4(20.0)	-พุทธ	17(85.0)
-สมรส	10(50.0)	-คริสต์	3(15.0)
-หม้าย	4(20.0)		
รวม	20(100.0)	รวม	20(100.0)
ระดับการศึกษา		อาชีพ	
-ประถมศึกษา	14(70.0)	-เกษตรกร	11(55.0)
-มัธยมศึกษา/ปวช.เทียบเท่า	5(25.0)	-รับจ้างทั่วไป	5(25.0)
-อนุปริญญา/ปวส.เทียบเท่า	1(5.0)	-พนักงานเอกชน/ลูกจ้าง	1(5.0)
		-ค้าขายขนาดเล็ก-ร้านค้าแผงลอย	2(10.0)
		-ข้าราชการบำนาญ/เกษียณอายุ	1(5.0)
รวม	20(100.0)	รวม	20(100.0)
รายได้เฉลี่ยของครัวเรือน		การเป็นสมาชิกกลุ่ม	
-1- 9,999 บาท	3(15.0)	-กลุ่มสตรีแม่บ้าน	5(25.0)
-10,000-29,999 บาท	13(65.0)	-กลุ่มผู้สูงอายุ	3(15.0)
-30,000-49,999 บาท	3(15.0)	-กลุ่มเด็กและเยาวชน	2(10.0)
-ไม่ตอบ	1(5.0)	-กลุ่มอาชีพฯ	6(30.0)
รวม	20(100.0)	-กลุ่มผู้นำชุมชน/กรรมการหมู่บ้าน	4(20.0)
		รวม	20(100.0)

ที่มา: จากการสำรวจโดยใช้แบบสอบถาม

4.2.2.2 การอาศัยอยู่ในพื้นที่เทศบาลตำบลหนองล่อง

จากการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการอาศัยอยู่ในพื้นที่เทศบาลตำบลหนองล่องของกลุ่มผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามทั้ง 20 คน มีการกระจายตัวอาศัยอยู่ในเขตพื้นที่ 7 หมู่บ้านของเทศบาลตำบลหนองล่อง โดยส่วนใหญ่มีระยะเวลาในการอาศัยอยู่ในพื้นที่ระหว่าง 40-50 ปี จำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 45.0 และมีสถานภาพความเป็นเจ้าของบ้านหรือมีที่พักอาศัยเป็นของตนเองถึง 19 คน คิดเป็นร้อยละ 95.0

ตารางที่ 4.2.2.2 ข้อมูลการอาศัยอยู่ในพื้นที่ของกลุ่มผู้ตอบแบบสอบถาม เทศบาลตำบลหนองล่อง

ประเภทข้อมูล	จำนวน(ร้อยละ)	ประเภทข้อมูล	จำนวน(ร้อยละ)
อาศัยอยู่ในหมู่บ้าน		ระยะเวลาในการอาศัยอยู่ในพื้นที่	
-บ้านหนองล่อง	5(25.0)	-1-10 ปี	-
-บ้านต้นผึ้ง	1(5.0)	-11-20 ปี	3(15.0)
-บ้านวังสะแกง	-	-21-30 ปี	1(5.0)
-บ้านท่าหลุก	1(5.0)	-31-40 ปี	-
-บ้านสันเหมือง	2(10.0)	-40-50 ปี	9(45.0)
-บ้านท่าช้าง	4(20.0)	-51 ปี ขึ้นไป	7(35.0)
-บ้านแพะไต้	-	-ไม่ตอบ	-
-บ้านต้นผึ้งหลายลี	1(5.0)		
-บ้านวังสะแกงไต้	5(25.0)		
-ไม่ตอบ	1(5.0)		
รวม	20(100.0)	รวม	20(100.0)
สถานภาพความเป็นเจ้าของบ้าน			
-เจ้าของบ้าน/อาคาร	19(95.0)		
-อื่นๆ	1(5.0)		
รวม	20(100.0)		

4.2.2.3 การเข้าไปมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ของเทศบาลตำบลหนองล่อง

จากการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการเข้าไปมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ของกลุ่มผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า ส่วนใหญ่ผู้ตอบแบบสอบถามจะเข้าไปมีส่วนร่วมทุกครั้งในกิจกรรมดังต่อไปนี้คือ

1. การรับฟังข้อมูลข่าวสารจากทางเทศบาลจำนวน 14 คน คิดเป็นร้อยละ 70.0
2. การเข้าไปมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นผ่านเวทีประชาคมระดับตำบล จำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 35.0
3. การเข้าไปมีส่วนร่วมในกิจกรรมทั่วไป อาทิเช่น กิจกรรมทางวัฒนธรรม(ลอยกระทง สงกรานต์ งานกีฬา) เป็นต้น จำนวน 15 คน คิดเป็นร้อยละ 75.0

โดยที่ผู้ตอบแบบสอบถามได้ให้เหตุผลที่น่าสนใจในการตัดสินใจเข้าไปมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ทุกครั้งนั้น ก็เพราะ ถือเป็นหน้าที่ความรับผิดชอบในฐานะของการเป็นผู้นำชุมชน/ประธานกลุ่ม/กรรมการหมู่บ้าน, เห็นถึงความสำคัญของการเข้าไปมีส่วนร่วม, ต้องการรับทราบข้อมูล การดำเนินของเทศบาล, ต้องการพัฒนาศักยภาพของชุมชนท้องถิ่น, ต้องการเห็นการพัฒนาเกิดขึ้นในชุมชนท้องถิ่นอย่างทั่วถึงและไปในทิศทางเดียวกันและเพื่อให้เกิดความสามัคคีขึ้นในชุมชน

อีกทั้งยังมีบางกิจกรรมที่ผู้ตอบแบบสอบถามได้แสดงความคิดเห็นว่านานๆครั้งถึงจะเข้าไปมีส่วนร่วมในกิจกรรม อาทิเช่น ร่วมจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นผ่านเวทีประชาคมระดับตำบล และร่วมติดตามตรวจสอบการดำเนินงานในชุมชน หมู่บ้านของตนเองเพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปอย่างถูกต้อง คำนึงค่านิยม ประเพณี วัฒนธรรม โปร่งใส ก็เพราะ การประสานงานของทางเทศบาลค่อนข้างล่าช้า, เทศบาลจัดส่งหนังสือเชิญประชุมกระชั้นชิด, เทศบาลมีการประชาสัมพันธ์เชิญชวนให้เข้าไปมีส่วนร่วมน้อยมาก ในขณะที่เดียวกันผู้ตอบแบบสอบถามก็ติดตามกิจของตนเองจนทำให้ไม่มีเวลาไปเข้าร่วมกิจกรรม

นอกจากนี้ ผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 55.0 ไม่เคยเข้าร่วมเป็นคณะกรรมการจัดซื้อจัดจ้าง โดยได้ให้เหตุผลที่ไม่สามารถเข้าร่วมได้นั้นก็เพราะมีสุขภาพของตนเอง และไม่ได้รับเชิญจากทางเทศบาลแต่อย่างใด

ตารางที่ 4.2.2.3 ข้อมูลระดับการเข้าไปมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่างๆของกลุ่มผู้ตอบแบบสอบถาม เทศบาลตำบลหนองล่อง

กิจกรรม	ระดับการมีส่วนร่วม(n=20)				
	ทุกครั้ง	บ่อยครั้ง	นาน ๆ ครั้ง	ไม่เคยเข้าร่วม	ไม่ตอบ
-ร่วมรับฟังข้อมูลข่าวสารจากทางเทศบาล	14(70.0)	5(25.0)	1(5.0)	-	-
-ร่วมคิดในการพัฒนาท้องถิ่นผ่านเวทีประชาคม	6(30.0)	11(55.0)	2(10.0)	1(5.0)	-
ร่วมตัดสินใจ (การแก้ปัญหาชุมชนร่วมกัน เช่น ปัญหายาเสพติด ปัญหาผู้ยากไร้ เป็นต้น)	5(25.0)	12(60.0)	1(5.0)	1(5.0)	1(5.0)
ร่วมจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นผ่านเวทีประชาคมระดับตำบล	7(35.0)	4(20.0)	7(35.0)	1(5.0)	1(5.0)
ร่วมเป็นกรรมการจัดซื้อจัดจ้าง	1(5.0)	-	8(40.0)	11(55.0)	-
ร่วมติดตามตรวจสอบการดำเนินงานในชุมชน หมู่บ้านของตนเอง เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปอย่างถูกต้อง คำนึงถึง ยุติธรรม และโปร่งใส	2(10.0)	8(40.0)	6(30.0)	4(20.0)	-
ร่วมทำกิจกรรมทั่วไป อาทิเช่น กิจกรรมทางวัฒนธรรม(ลอยกระทง สงกรานต์) ,กีฬา ฯลฯ	15(75.0)	5(25.0)	-	-	-

4.2.2.4 ความเชื่อมั่นของตัวแทนกลุ่มฯต่อการทำงานของเทศบาลตำบลหนองล่อง

ผลการวิเคราะห์ระดับความเชื่อมั่นของตัวแทนกลุ่มฯที่มีต่อการทำงานของเทศบาลตำบลหนองล่อง โดยผู้วิจัยได้วิเคราะห์ผ่านวิธีการ เครื่องมือที่เทศบาลตำบลหนองล่องนำมาใช้ในการดำเนินงานนั้น พบว่าความคิดเห็นในภาพรวมของตัวแทนกลุ่มฯมีความเชื่อมั่นในระดับปานกลางต่อการทำงานของเทศบาลตำบลหนองล่อง

เมื่อพิจารณาความคิดเห็นของตัวแทนกลุ่มฯเป็นรายข้อ พบว่าตัวแทนกลุ่มฯมีความเชื่อมั่นในระดับปานกลางต่อวิธีการ เครื่องมือ ที่เทศบาลตำบลหนองล่องนำมาใช้ในการดำเนินงาน โดยสามารถเรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อยใน 3 ลำดับได้ดังต่อไปนี้

1. มีการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารการบริหารงานของเทศบาลในรูปแบบของการจัดตั้งศูนย์บริการข้อมูลข่าวสารให้เป็นศูนย์กลางของการให้บริการข้อมูลแก่ประชาชนเกี่ยวกับการบริหารงานของเทศบาลฯ มีค่าเฉลี่ย 3.30
2. มีการจัดช่องทางการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารการบริหารงานของอบจฯ ในรูปแบบของการประชาสัมพันธ์ผ่านเอกสารแผ่นพับ วารสารและสายตรงผู้บริหาร ซึ่งมีค่าเฉลี่ยในระดับเดียวกันคือ 3.25
3. มีการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารในการดำเนินงานให้แก่ประชาชนได้รับทราบ,มีการจัดช่องทางการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารการบริหารงานของเทศบาลฯ ในรูปแบบของการติดประกาศประชาสัมพันธ์ ข้อมูลข่าวสารในบริเวณชุมชนอย่างทั่วถึงและผ่านหอกระจายข่าวประจำหมู่บ้าน ซึ่งมีค่าเฉลี่ยในระดับเดียวกันคือ 3.20

ตารางที่ 4.2.2.4 วิเคราะห์ความเชื่อมั่นของตัวแทนกลุ่มต่อการทำงานของเทศบาลตำบลหนองล่อง

วิธีการ เครื่องมือ ที่ใช้ในการดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	ความเชื่อมั่น (n=20)						Mean	ผลการ วิเคราะห์ตาม เกณฑ์
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่มีผล ต่อความ เชื่อมั่น	ไม่ตอบ		
การเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร								
1.มีการจัดตั้งศูนย์บริการข้อมูลข่าวสารให้เป็นศูนย์กลางของการให้บริการข้อมูลแก่ประชาชนเกี่ยวกับการบริหารงานของเทศบาลฯ	9(45.0)	8(40.0)	3(15.0)	-	-	-	3.30	ปานกลาง
2.มีการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารในการดำเนินงานให้แก่ประชาชนได้รับทราบ	6(30.0)	12(60.0)	2(10.0)	-	-	-	3.20	ปานกลาง
ช่องทางการเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร								
3.ติดประกาศประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสาร ในบริเวณชุมชนอย่างทั่วถึง	8(40.0)	8(40.0)	4(20.0)	-	-	-	3.20	ปานกลาง
4.หอกระจายข่าวประจำหมู่บ้าน	9(45.0)	6(30.0)	5(25.0)	-	-	-	3.20	ปานกลาง
5.เว็บไซต์ หรือ สื่อออนไลน์	5(25.0)	9(45.0)	5(25.0)	-	-	1(5.0)	3.00	ปานกลาง
6.สายตรงผู้บริหาร	9(45.0)	7(35.0)	4(20.0)	-	-	-	3.25	ปานกลาง
7.เอกสารแผ่นพับ วารสาร	9(45.0)	7(35.0)	4(20.0)	-	-	-	3.25	ปานกลาง
8.การประชาสัมพันธ์ข้อมูลผ่านภาคีเครือข่าย	9(45.0)	7(35.0)	2(10.0)	2(10.0)	-	-	3.15	ปานกลาง
9.ผ่านคู่มือความคิดเห็น	5(25.0)	8(40.0)	6(30.0)	-	-	1(5.0)	2.95	ปานกลาง
การตรวจสอบได้								
10.ติดประกาศโครงการจัดซื้อจัดจ้างให้ประชาชนในพื้นที่ได้รับทราบ	7(35.0)	6(30.0)	5(25.0)	1(5.0)	1(5.0)	-	2.85	ปานกลาง
11.จัดทำรายงานสรุปผลโครงการ แผนงาน กิจกรรม งบประมาณใช้ในการดำเนินงานในแต่ละปี(รายงานประจำปี)ให้ประชาชนในพื้นที่ได้รับทราบ	8(40.0)	7(35.0)	5(25.0)	-	-	-	3.15	ปานกลาง
ภาพรวม							3.14	ปานกลาง

4.2.2.5 การยอมรับของตัวแทนกลุ่มต่อการทำงานของเทศบาลตำบลหนองล่อง

ผลการวิเคราะห์ระดับการยอมรับของตัวแทนกลุ่มต่อการทำงานของเทศบาลตำบลหนองล่อง โดยผู้วิจัยวิเคราะห์การยอมรับผ่านวิธีการ เครื่องมือที่เทศบาลตำบลหนองล่อง ใช้ในการดำเนินงาน พบว่าความคิดเห็นในภาพรวมของตัวแทนกลุ่มมีการยอมรับในระดับปานกลางต่อการทำงานของเทศบาลตำบลหนองล่อง

เมื่อพิจารณาความคิดเห็นของตัวแทนกลุ่มเป็นรายข้อ พบว่าตัวแทนกลุ่มมีความเชื่อมั่นในระดับปานกลางต่อวิธีการ เครื่องมือ ที่เทศบาลตำบลหนองล่องนำมาใช้ในการดำเนินงาน โดยสามารถเรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อยใน 3 ลำดับได้ดังต่อไปนี้

1. การเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการตรวจสอบการดำเนินงานตามโครงการ กิจกรรมต่างๆ มีค่าเฉลี่ย 3.50
2. การเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนรับรู้ต่อการดำเนินงานของเทศบาลฯ, การสนับสนุนในการจัดตั้งกลุ่มทางสังคมและกลุ่มอาชีพ ซึ่งมีค่าเฉลี่ยในระดับเดียวกันคือ 3.45
3. การเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการเสนอแนวทางในการแก้ไขปัญหาการดำเนินงานของเทศบาลฯ, เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการตัดสินใจในการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในชุมชน(อาทิเช่น ปัญหาผู้ยากไร้) และเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการเป็นคณะกรรมการตรวจสอบและติดตามผลการดำเนินโครงการ กิจกรรมต่างๆ ซึ่งมีค่าเฉลี่ยในระดับเดียวกันคือ 3.40

ตารางที่ 4.2.2.5 วิเคราะห์การยอมรับของตัวแทนกลุ่มฯต่อการทำงานของเทศบาลตำบลหนองล่อง

วิธีการ เครื่องมือ ที่ใช้ในการดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	การยอมรับ (n=20)						Mean	ผลการ วิเคราะห์ ตามเกณฑ์
	มากที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	ไม่มีผลต่อ การยอมรับ	ไม่ตอบ		
การสร้างการมีส่วนร่วม(ร่วมรับรู้,ร่วมคิด,ร่วมตัดสินใจ,ร่วมติดตาม)								
1.เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนรับรู้ต่อการดำเนินงานของเทศบาลฯ	12(60.0)	5(25.0)	3(15.0)	-	-	-	3.45	ปานกลาง
2.เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการเสนอความคิดเห็นต่อการดำเนินงานของเทศบาลฯ	10(50.0)	7(35.0)	3(15.0)	-	-	-	3.35	ปานกลาง
3.เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการเสนอโครงการ กิจกรรม ที่ จะพัฒนาในพื้นที่ผ่านเวทีประชาคม	10(50.0)	7(35.0)	3(15.0)	-	-	-	3.35	ปานกลาง
4.เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการเสนอแนวทางในการแก้ไข ปัญหาการดำเนินงานของเทศบาลฯ	11(55.0)	6(30.0)	3(15.0)	-	-	-	3.40	ปานกลาง
5.เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการตัดสินใจในการแก้ไข ปัญหาที่เกิดขึ้นในชุมชนท้องถิ่น(อาทิเช่น ปัญหาผู้ยากไร้)	11(55.0)	6(30.0)	3(15.0)	-	-	-	3.40	ปานกลาง
6.เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการตัดสินใจเลือกแนวทางการ พัฒนาท้องถิ่น	7(35.0)	10(50.0)	3(15.0)	-	-	-	3.20	ปานกลาง
7.เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการตัดสินใจใช้ทรัพยากรต่างๆ (คน เงิน ทรัพยากรธรรมชาติ) เพื่อพัฒนาท้องถิ่น	6(30.0)	10(50.0)	4(20.0)	-	-	-	3.10	ปานกลาง
8.เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการตัดสินใจพิจารณา งบประมาณตามแผนและโครงการพัฒนาท้องถิ่น	5(25.0)	12(60.0)	3(15.0)	-	-	-	3.10	ปานกลาง
9.เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงาน กิจกรรม โครงการต่างๆ	9(45.0)	9(45.0)	2(10.0)	-	-	-	3.35	ปานกลาง

จากรายละเอียดที่ได้กล่าวไว้ในข้างต้นนั้นสามารถทำการสรุปได้ว่าวิธีการหรือเครื่องมือที่เทศบาลตำบลหนองล่องนำมาใช้ในการดำเนินงานนั้น มีผลต่อความเชื่อมั่นและยอมรับของภาคประชาชนที่มีต่อการทำงานของเทศบาลตำบลหนองล่องในระดับปานกลางเท่านั้น

โดยตัวแทนประชาชนและตัวแทนกลุ่มฯได้แสดงความคิดเห็นเพิ่มเติมจากการตอบแบบสอบถามว่าการที่เทศบาลตำบลหนองล่องมีการแนวทางการดำเนินงานในลักษณะของการมีการประกาศแจ้งให้ประชาชนในพื้นที่รับทราบถึงการรับและใช้จ่ายงบประมาณในแต่ละครั้งโดยไม่มีการปกปิดข้อมูลที่มาที่ไปของงบประมาณแต่อย่างใด, เปิดโอกาสให้ประชาชนไม่ว่าจะเป็นเด็กเยาวชน ผู้สูงอายุ คนหนุ่มสาว เข้ามามีส่วนร่วมในการรับรู้ ร่วมคิด ร่วมตัดสินใจ ร่วมปฏิบัติ ร่วมติดตามตรวจสอบ ร่วมรับผลประโยชน์ทุกโครงการ กิจกรรม แผนงานที่เกิดขึ้น, มีการประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนได้รับทราบอย่างทั่วถึงมาโดยตลอดไม่ว่าจะดำเนินโครงการอะไรในพื้นที่, มีความโปร่งใสในการทำงานทุกขั้นตอน ซึ่งประชาชนสามารถตรวจสอบได้ ในกรณีที่ประชาชนในพื้นที่มีปัญหาหรือข้อสงสัยสามารถสายตรงถึงผู้บริหารได้ตลอดเวลา, มีการดำเนินงานที่เห็นเป็นรูปธรรม มุ่งตอบสนองผลประโยชน์ต่อท้องถิ่นหรือประชาชนที่เป็นส่วนร่วมมากกว่าส่วนตนหรือพวกพ้อง, มีการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นที่มีความสมดุลและคุ้มค่าบนพื้นฐานความจำเป็นทั้งทางเศรษฐกิจและสังคม, ให้ความสำคัญและดูแลพี่น้องประชาชนที่มาติดต่องานในเทศบาลเป็นอย่างดีเท่าเทียมกันโดยไม่มีการแบ่งแยกว่าเป็นกลุ่มพวกพ้องเดียวกันต้องให้ความช่วยเหลือก่อนและมีลักษณะการทำงานที่พูดจริงทำจริง นั้น ถือเป็นเรื่องที่ควรจะดำเนินการในลักษณะเช่นนี้อย่างต่อเนื่อง เพื่อให้ภาคประชาชนเกิดความเชื่อมั่นและยอมรับเพิ่มมากยิ่งขึ้น

ในขณะที่เดียวกันตัวแทนกลุ่มฯบางกลุ่มได้มีการแสดงความคิดเห็นเพิ่มเติมจากรายละเอียดที่ได้กล่าวไว้ข้างต้นว่าการดำเนินงานของเทศบาลตำบลหนองล่องยังมีข้อบกพร่องโดยเฉพาะในเรื่องของการให้การสนับสนุนกลุ่มอาชีพ ซึ่งปัจจุบันเทศบาลตำบลหนองล่องมีการสนับสนุนทั้งในส่วนงบประมาณและองค์ความรู้ในการพัฒนาต่อยอดผลิตภัณฑ์ให้แก่กลุ่มอาชีพ ซึ่งถือเป็นเรื่องดี แต่ยังคงขาดความต่อเนื่องในการให้การสนับสนุน อันเป็นผลมาจากการที่เทศบาลตำบลหนองล่องมิได้มีการติดตาม ประเมินผลหลังจากที่ให้การสนับสนุนกลุ่มฯต่างๆไปแล้วนั้นว่าทางกลุ่มมีจุดแข็ง จุดอ่อน พบปัญหา อุปสรรค อย่างไรบ้างเพื่อจะนำไปสู่การวางแผนสนับสนุนและหาแนวทางแก้ไขปัญหาลงในระยะต่อไป เมื่อไม่มีการวางแผนในการสนับสนุนกลุ่มฯ จึงส่งผลทำให้การสนับสนุนไม่ตรงจุดและขาดความต่อเนื่อง จนนำไปสู่การยุบกลุ่มอาชีพ จากกรณีดังกล่าวจึงกลายเป็นสาเหตุประการหนึ่งซึ่งส่งผลทำให้ความเชื่อมั่นและยอมรับต่อการทำงานของเทศบาลตำบลหนองล่องได้ถูกลดทอนลงไป

นอกจากนี้ภาคประชาชนยังได้มีการเสนอแนวทางในประเด็นเกี่ยวกับการบริหารงานของเทศบาลตำบลหนองล่องว่าเพื่อให้ประชาชนเกิดความเชื่อมั่นและยอมรับต่อการทำงานของเทศบาลตำบลหนองล่องมากยิ่งขึ้นควรมีการปรับปรุงในประเด็นดังต่อไปนี้

1.ควรมีการประชาสัมพันธ์หรือแจ้งข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการดำเนินงานของเทศบาลตำบลหนองล่องผ่านหอกระจายข่าวประจำหมู่บ้านในช่วงค่ำมากกว่าช่วงเช้า

2.ควรมีการจัดทำเอกสาร แผ่นพับ วารสารอย่างต่อเนื่อง เพื่อประชาสัมพันธ์หรือให้ข้อมูลเกี่ยวกับการดำเนินงานของเทศบาลตำบลหนองล่อง และควรแจกจ่ายให้แก่ประชาชนทุกครัวเรือนและทุกพื้นที่ที่ได้รับทราบ

3.ควรมีการประชาสัมพันธ์รายรับ-รายจ่ายโครงการจัดซื้อจัดจ้างให้ประชาชนในพื้นที่ที่ได้รับทราบอย่างสม่ำเสมอในทุกโครงการ เพื่อให้เกิดความโปร่งใสในการบริหารงานมากยิ่งขึ้น

4.ควรมีการรายงานผลการดำเนินเกี่ยวกับข้อร้องเรียนของประชาชน

5.ควรมีการจัดทำรายงานสรุปผลโครงการ แผนงาน กิจกรรม งบประมาณที่ใช้ในการดำเนินงานในแต่ละปีหรือที่เรียกว่ารายงานประจำปีอย่างต่อเนื่อง และมีการแจกจ่ายให้แก่ประชาชนทุกครัวเรือนในพื้นที่ที่ได้รับทราบ

6.ควรเปิดโอกาสให้ตัวแทนภาคประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการตัดสินใจพิจารณางบประมาณตามแผนและโครงการพัฒนาท้องถิ่น เมื่อเข้าสู่การประชุมสภา

7.ควรเปิดโอกาสให้ประชาชนทุกกลุ่มเข้ามามีส่วนร่วมในการตรวจสอบ ไม่ควรจำกัดให้กลุ่มใดกลุ่มหนึ่งเข้ามามีส่วนร่วมในการตรวจสอบเท่านั้น

8.กล่าวสำหรับการเสริมสร้างศักยภาพของประชาชนเพื่อการมีส่วนร่วมนั้น ควรมีการปรับเปลี่ยนประเด็นที่ในการจัดอบรมให้มีความหลากหลายเพื่อเป็นการเสริมสร้างศักยภาพของประชาชนเพื่อการมีส่วนร่วมอย่างแท้จริง มิใช่เป็นเพียงประเด็นเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ของประชาชนในการตรวจสอบการดำเนินงานของเทศบาลเท่านั้น

9.ในประเด็นเกี่ยวกับการสนับสนุนการจัดตั้งกลุ่ม/องค์กรชุมชนนั้น ควรให้การสนับสนุนกลุ่ม/องค์กรชุมชนอย่างต่อเนื่อง ตลอดจนควรมีระบบการติดตามประเมินผลการทำงานของกลุ่ม เพื่อให้กลุ่มสะท้อนปัญหาอันจะนำไปสู่การหาแนวทางในการแก้ไขปัญหาและสนับสนุนกลุ่มได้อย่างตรงจุด

4.3 เทศบาลตำบลเกาะคา

4.3.1 ผลการศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลจากประชาชนในพื้นที่

4.3.1.1 ภูมิหลังของผู้ตอบแบบสอบถาม

จากการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามจำนวน 32 คน พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 25 คน คิดเป็นร้อยละ 78.1 เพศชายจำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 21.9 โดยส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 61 ปีขึ้นไป จำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 25.0 รองลงมาอายุระหว่าง 41-50 ปี จำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 18.8 และอายุระหว่าง 20-30 ปี จำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 18.8 มีสถานภาพสมรสจำนวน 21 คน คิดเป็นร้อยละ 65.6 นับถือศาสนาพุทธ จำนวน 28 คน คิดเป็นร้อยละ 87.5 จบการศึกษาระดับปริญญาตรี จำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 34.4

นอกจากนี้ ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเป็นแม่บ้าน/พ่อบ้าน จำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 28.1 รองลงมาประกอบอาชีพรับจ้างทั่วไป จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 12.5 รับราชการ/พนักงานของรัฐ จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 12.5 และเป็นนักเรียน/นักศึกษา จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 12.5 ส่งผลให้มีรายได้เฉลี่ยของครัวเรือนอยู่ระหว่าง 10,000-29,999 บาท/เดือน จำนวนทั้งสิ้น 9 คน คิดเป็นร้อยละ 28.1 ดังแสดงไว้ในตารางที่ 4.3.1.1

ตารางที่ 4.3.1.1 ข้อมูลคุณลักษณะส่วนบุคคลของกลุ่มผู้ตอบแบบสอบถาม เทศบาลตำบลเกาะคา

ประเภทข้อมูล	จำนวน(ร้อยละ)	ประเภทข้อมูล	จำนวน(ร้อยละ)
เพศ		อายุ	
-ชาย	7(21.9)	-อายุระหว่าง 20-30 ปี	6(18.8)
-หญิง	25(78.1)	-อายุระหว่าง 31-40 ปี	7(21.9)
		-อายุระหว่าง 41-50 ปี	6(18.8)
		-อายุระหว่าง 51-60 ปี	5(15.6)
		-อายุ 61 ปีขึ้นไป	8(25.0)
รวม	32(100.0)	รวม	32(100.0)
สถานภาพ		ศาสนา	
-โสด	7(21.9)	-พุทธ	28(87.5)
-สมรส	21(65.6)	-คริสต์	3(9.4)
-หย่าร้าง	4(12.5)	-ไม่ตอบ	1(3.1)
-หม้าย			
รวม	32(100.0)	รวม	32(100.0)
ระดับการศึกษา		อาชีพ	
-ประถมศึกษา	10(31.3)	-เกษตรกร	3(9.4)
-มัธยมศึกษา/ปวช.เทียบเท่า	9(28.1)	-รับจ้างทั่วไป	4(12.5)
-อนุปริญญา/ปวส.เทียบเท่า	2(6.3)	-แม่บ้าน/พ่อบ้าน	9(28.1)
-ปริญญาตรี	11(34.4)	-รับราชการ/พนักงานของรัฐ	4(12.5)
		-พนักงานเอกชน/ลูกจ้าง	1(3.1)
		-ประกอบธุรกิจ-กิจการของตนเอง	2(6.3)
		-ค้าขายขนาดเล็ก-ร้านค้าแผงลอย	3(9.4)
		-ข้าราชการบำนาญ/เกษียณอายุ	2(6.3)
		-นักเรียน/นักศึกษา	4(12.5)
รวม	32(100.0)	รวม	32(100.0)
รายได้เฉลี่ยของครัวเรือน			
-1- 9,999 บาท	6(18.8)		
-10,000-29,999 บาท	9(28.1)		
-30,000-49,999 บาท	6(18.8)		
-50,000 บาทขึ้นไป	3(9.4)		
-ไม่ตอบ	8(25.0)		
รวม	32(100.0)		

ที่มา: จากการสำรวจโดยใช้แบบสอบถาม

4.3.1.2 การอาศัยอยู่ในพื้นที่เทศบาลตำบลเกาะคา

จากการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการอาศัยอยู่ในพื้นที่เทศบาลตำบลเกาะคาของกลุ่มผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามทั้ง 32 คน มีการกระจายตัวอาศัยอยู่ในเขตพื้นที่ 7 หมู่บ้านของเทศบาลตำบลเกาะคา โดยส่วนใหญ่มีระยะเวลาในการอาศัยอยู่ในพื้นที่ระหว่าง 11-20 ปี จำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 18.8 และมีสถานภาพความเป็นเจ้าของบ้านหรือมีที่พักอาศัยเป็นของตนเองถึง 28 คน คิดเป็นร้อยละ 87.5

ตารางที่ 4.3.1.2 ข้อมูลการอาศัยอยู่ในพื้นที่ของกลุ่มผู้ตอบแบบสอบถาม เทศบาลตำบลหนองล่อง

ประเภทข้อมูล	จำนวน(ร้อยละ)	ประเภทข้อมูล	จำนวน(ร้อยละ)
อาศัยอยู่ในหมู่บ้าน		ระยะเวลาในการอาศัยอยู่ในพื้นที่	
-บ้านฝั่ง	1(3.1)	-1-10 ปี	5(15.6)
-บ้านไร่อ้อย	2(6.3)	-11-20 ปี	6(18.8)
-บ้านเหล่า-แม่ปูน	3(9.4)	-21-30 ปี	5(15.6)
-บ้านท่าผา	9(28.1)	-31-40 ปี	5(15.6)
-บ้านหนองจอก	2(6.3)	-41-50 ปี	5(15.6)
-บ้านแสนตอ	5(15.6)	-51 ปีขึ้นไป	5(15.6)
-บ้านเกาะคา	10(31.3)	-ไม่ตอบ	1(3.1)
รวม	32(100.0)	รวม	32(100.0)
สถานภาพความเป็นเจ้าของบ้าน			
-เจ้าของบ้าน/อาคาร	28(87.5)		
-เป็นของญาติ/เพื่อน	4(12.5)		
รวม	32(100.0)		

4.3.1.3 การเข้าไปมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ของเทศบาลตำบลเกาะคา

จากการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการเข้าไปมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ของกลุ่มผู้ตอบแบบสอบถามพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามจะเข้าไปมีส่วนร่วมทุกครั้งในกิจกรรมดังต่อไปนี้คือ

1. การรับฟังข้อมูลข่าวสารจากทางเทศบาลจำนวน 15 คน คิดเป็นร้อยละ 46.9
2. การเข้าไปมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นผ่านเวทีประชาคม จำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ

34.4

3. การเข้าไปมีส่วนร่วมในทำกิจกรรมทั่วไป อาทิเช่น กิจกรรมทางวัฒนธรรม(ลอยกระทง สงกรานต์ งานกีฬา) เป็นต้น จำนวน 17 คน คิดเป็นร้อยละ 53.1

โดยที่ผู้ตอบแบบสอบถามได้ให้เหตุผลที่น่าสนใจในการตัดสินใจเข้าไปมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ทุกครั้งนั้น ก็เพราะ จิตอาสา, ถือเป็นหน้าที่ประชาชน, ต้องการเห็นการพัฒนาเกิดขึ้นในชุมชนท้องถิ่นของตนเอง, ได้รับความรู้มาปรับใช้ในการพัฒนาชุมชนของตนเอง, เพื่อให้เกิดความสามัคคีในชุมชน ตลอดจนได้รับทราบข้อมูลที่แท้จริงในการดำเนินงานของทางเทศบาล อีกทั้งผู้ตอบแบบสอบถามบางท่านยังให้เหตุผลเพิ่มเติมในการเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ทุกครั้งก็เพราะเพื่อนบ้านชักจูงมาร่วมกิจกรรมและเห็นเพื่อนบ้านคนอื่นมาเลยมาตามเพื่อนบ้าน

นอกจากนี้ยังพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ จำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 37.5 ไม่เคยเข้าร่วมเป็นคณะกรรมการจัดซื้อจัดจ้าง โดยได้ให้เหตุผลที่ไม่สามารถเข้าร่วมได้นั้นก็เพราะไม่ได้ถูกคัดเลือกจากคนในชุมชนให้เป็นตัวแทนในการเป็นคณะกรรมการจัดซื้อจัดจ้างแต่อย่างใด ส่วนใหญ่คนที่ได้รับมอบหมายให้เป็นคณะกรรมการจัดซื้อจัดจ้างจะเป็นแกนนำของชุมชน

ตารางที่ 4.3.1.3 ข้อมูลระดับการเข้าไปมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ของกลุ่มผู้ตอบแบบสอบถาม เทศบาลตำบลเกาะคา

กิจกรรม	ระดับการมีส่วนร่วม(n=32)				
	ทุกครั้ง	บ่อยครั้ง	นาน ๆ ครั้ง	ไม่เคยเข้าร่วม	ไม่ตอบ
-ร่วมรับฟังข้อมูลข่าวสารจากทางเทศบาล	15(46.9)	13(40.6)	4(12.5)	-	-
-ร่วมคิดในการพัฒนาท้องถิ่นผ่านเวทีประชาคม	9(28.1)	16(50.0)	5(15.6)	1(3.1)	1(3.1)
ร่วมตัดสินใจ (การแก้ปัญหาชุมชนร่วมกัน เช่น ปัญหายาเสพติด ปัญหาผู้ยากไร้ เป็นต้น)	8(25.0)	10(31.3)	10(31.3)	2(6.3)	2(6.3)
ร่วมจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นผ่านเวทีประชาคมระดับตำบล	11(34.4)	8(25.0)	10(31.3)	2(6.3)	1(3.1)
ร่วมเป็นกรรมการจัดซื้อจัดจ้าง	5(15.6)	1(3.1)	10(31.3)	12(37.5)	4(12.5)
ร่วมติดตามตรวจสอบการดำเนินงานในชุมชน หมู่บ้านของตนเอง เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปอย่างถูกต้อง คำนึงค่านิยม และโปร่งใส	7(21.9)	7(21.9)	14(43.8)	4(12.5)	-
ร่วมทำกิจกรรมทั่วไป อาทิเช่น กิจกรรมทางวัฒนธรรม(ลอยกระทง สงกรานต์) ,กีฬา ฯลฯ	17(53.1)	11(34.4)	3(9.4)	-	1(3.1)

4.3.1.4 ความเชื่อมั่นของประชาชนต่อการทำงานของเทศบาลตำบลเกาะคา

ผลการวิเคราะห์ระดับความเชื่อมั่นของประชาชนต่อการทำงานของเทศบาลตำบลเกาะคา โดยผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ผ่านวิธีการ เครื่องมือที่เทศบาลตำบลเกาะคานำมาใช้ในการดำเนินงานนั้น พบว่า ความเชื่อมั่นในภาพรวมของประชาชนอยู่ในระดับปานกลาง

เมื่อพิจารณาในรายข้อ พบว่า หัวข้อที่ประชาชนมีความเชื่อมั่นในระดับปานกลางนั้น สามารถเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับ ได้ดังนี้

1. การจัดตั้งศูนย์บริการข้อมูลข่าวสารให้เป็นศูนย์กลางของการให้บริการข้อมูลแก่ประชาชนเกี่ยวกับการบริหารงานของเทศบาลฯ, การจัดบอร์ดประชาสัมพันธ์การดำเนินงานของเทศบาลฯ และการประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารการดำเนินงานของเทศบาลผ่านภาคีเครือข่าย(นักวิจัยชุมชน/แกนนำชุมชน) ซึ่งมีค่าเฉลี่ยในระดับเดียวกันคือ 3.03 เมื่อนำมาวิเคราะห์ตามเกณฑ์ที่กำหนด พบว่า มีความเชื่อมั่นอยู่ในระดับปานกลาง
2. การเปิดเผยข้อมูลข่าวสารในการดำเนินงานให้ประชาชนได้รับทราบ, การติดประกาศสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารในบริเวณชุมชนอย่างทั่วถึง, การจัดช่องทาง การเข้าถึงข้อมูลข่าวสารการดำเนินงานของเทศบาลฯผ่านสายตรงผู้บริหารและการจัดทำรายงานสรุปผลโครงการ แผนงาน กิจกรรม งบประมาณที่ใช้ในการดำเนินงานในแต่ละปีให้ประชาชนในพื้นที่ได้รับทราบ ซึ่งมีค่าเฉลี่ยในระดับเดียวกันคือ 3.00 เมื่อนำมาวิเคราะห์ตามเกณฑ์ที่กำหนด พบว่า มีความเชื่อมั่นอยู่ในระดับปานกลาง
3. การจัดช่องทาง การเข้าถึงข้อมูลข่าวสารการดำเนินงานของเทศบาลฯผ่านเว็บไซต์หรือสื่อออนไลน์ มีค่าเฉลี่ย 2.97 เมื่อนำมาวิเคราะห์ตามเกณฑ์ที่กำหนด พบว่า มีความเชื่อมั่นอยู่ในระดับปานกลาง

ตารางที่ 4.3.1.4 วิเคราะห์ความเชื่อมั่นของประชาชนต่อการทำงานของเทศบาลตำบลเกาะคา

วิธีการ เครื่องมือ ที่ใช้ในการดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	ความเชื่อมั่น (n=32)					Mean	ผลการวิเคราะห์ ตามเกณฑ์
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่มีผลต่อ ความ เชื่อมั่น		
การเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร							
1. มีการจัดตั้งศูนย์บริการข้อมูลข่าวสารให้เป็นศูนย์กลางของการให้บริการ ข้อมูลแก่ประชาชนเกี่ยวกับการบริหารงานของเทศบาลฯ	9(28.1)	16(50.0)	6(18.8)	1(3.1)	-	3.03	ปานกลาง
2. มีการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารในการดำเนินงานให้แก่ประชาชนได้รับทราบ	9(28.1)	16(50.0)	5(15.6)	2(6.3)	-	3.00	ปานกลาง
ช่องทางการเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร							
3. ติดประกาศประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสาร ในบริเวณชุมชนอย่างทั่วถึง	8(25.0)	18(56.3)	5(15.6)	1(3.1)	-	3.00	ปานกลาง
4. หอกระจายข่าวประจำหมู่บ้าน	7(21.9)	17(53.1)	4(12.5)	2(6.3)	2(6.3)	2.78	ปานกลาง
5. เว็บไซต์ หรือ สื่อออนไลน์	10(31.3)	13(40.6)	7(21.9)	2(6.3)		2.97	ปานกลาง
6. สายตรงผู้บริหาร	12(37.5)	12(37.5)	5(15.6)	2(6.3)	1(3.1)	3.00	ปานกลาง
7. การจัดบอร์ดประชาสัมพันธ์	9(28.1)	16(50.0)	6(18.8)	1(3.1)	-	3.03	ปานกลาง
8. การประชาสัมพันธ์ข้อมูลผ่านภาคีเครือข่าย(นักวิจัยชุมชน/แกนนำชุมชน)	8(25.0)	17(53.1)	7(21.9)	-	-	3.03	ปานกลาง
การตรวจสอบได้							
9. การติดประกาศโครงการจัดซื้อจัดจ้างให้ประชาชนในพื้นที่ได้รับทราบ	8(25.0)	13(40.6)	7(21.9)	2(6.3)	2(6.3)	2.72	ปานกลาง
10. การสรุปผลการจัดซื้อจัดจ้างในแต่ละครั้งให้ประชาชนในพื้นที่ได้รับทราบ	10(31.3)	11(34.4)	7(21.9)	3(9.4)	1(3.1)	2.81	ปานกลาง
11. จัดทำรายงานสรุปผลโครงการ แผนงาน กิจกรรม งบประมาณใช้ในการ ดำเนินงานในแต่ละปี(รายงานประจำปี)ให้ประชาชนในพื้นที่ได้รับทราบ	12(37.5)	11(34.4)	6(18.8)	3(9.4)	-	3.00	ปานกลาง
ภาพรวม						2.94	ปานกลาง

4.3.1.5 การยอมรับของประชาชนต่อการทำงานของเทศบาลตำบลเกาะคา

ผลการวิเคราะห์ระดับการยอมรับของประชาชนต่อการทำงานของเทศบาลตำบลเกาะคา โดยวิเคราะห์การยอมรับผ่านวิธีการ เครื่องมือที่เทศบาลตำบลเกาะคาใช้ในการดำเนินงาน พบว่า การยอมรับในภาพรวมของประชาชนอยู่ในระดับปานกลาง

เมื่อพิจารณาในรายข้อ พบว่า หัวข้อที่ประชาชนมีการยอมรับในระดับปานกลางนั้น สามารถเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับ ได้ดังนี้

1. เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการเสนอโครงการ กิจกรรม ที่จะพัฒนาในพื้นที่ผ่านเวทีช่วงณฐาฮอมก่ากิดและเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการเสนอโครงการ กิจกรรม ที่จะพัฒนาในพื้นที่ผ่านเวทีประชาคม ซึ่งมีค่าเฉลี่ยในระดับเดียวกันคือ 3.31 เมื่อนำมาวิเคราะห์ตามเกณฑ์ที่กำหนด พบว่า มีการยอมรับอยู่ในระดับปานกลาง
2. เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการเสนอความคิดเห็นต่อการดำเนินงานของเทศบาลฯ มีค่าเฉลี่ย 3.28 เมื่อนำมาวิเคราะห์ตามเกณฑ์ที่กำหนด พบว่า มีการยอมรับอยู่ในระดับปานกลาง
3. เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการตัดสินใจเลือกแนวทางการพัฒนาท้องถิ่นและเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการตัดสินใจใช้ทรัพยากรต่าง ๆ (คน เงิน ทรัพยากรธรรมชาติ) เพื่อพัฒนาท้องถิ่น ซึ่งมีค่าเฉลี่ยในระดับเดียวกันคือ 3.22 เมื่อนำมาวิเคราะห์ตามเกณฑ์ที่กำหนด พบว่า มีการยอมรับอยู่ในระดับปานกลาง

ตารางที่ 4.3.1.5 วิเคราะห์การยอมรับของประชาชนต่อการทำงานของเทศบาลตำบลเกาะคา

วิธีการ เครื่องมือ ที่ใช้ในการดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	การยอมรับ (n=32)					Mean	ผลการวิเคราะห์ ตามเกณฑ์
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่มีผลต่อ การยอมรับ		
การสร้างการมีส่วนร่วม(ร่วมรับรู้,ร่วมคิด,ร่วมตัดสินใจ,ร่วมติดตาม)							
1.เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนรับรู้ต่อการดำเนินงานของเทศบาลฯ	11(34.4)	16(50.0)	4(12.5)	1(3.1)	-	3.16	ปานกลาง
2.เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการเสนอความคิดเห็นต่อการดำเนินงานของเทศบาลฯ	12(37.5)	17(53.1)	3(9.4)	-	-	3.28	ปานกลาง
3.เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการเสนอโครงการ กิจกรรม ที่ จะพัฒนาในพื้นที่ผ่านเวทีข่วงผญาฮ่อมก่ากิด	13(40.6)	16(50.0)	3(9.4)	-	-	3.31	ปานกลาง
4.เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการเสนอโครงการ กิจกรรม ที่ จะพัฒนาในพื้นที่ผ่านเวทีประชาคม	13(40.6)	16(50.0)	3(9.4)	-	-	3.31	ปานกลาง
5.เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการเสนอแนวทางในการแก้ไข ปัญหาการดำเนินงานของเทศบาลฯ	9(28.1)	20(62.5)	2(6.3)	1(3.1)	-	3.16	ปานกลาง
6.เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการตัดสินใจในการแก้ไข ปัญหาที่เกิดขึ้นในชุมชนท้องถิ่น(อาทิเช่น ปัญหาความรุนแรงในเด็ก)	10(31.3)	17(53.1)	5(15.6)	-	-	3.16	ปานกลาง
7.เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการตัดสินใจเลือกแนวทางการ พัฒนาท้องถิ่น	10(31.3)	19(59.4)	3(9.4)	-	-	3.22	ปานกลาง
8.เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการตัดสินใจใช้ทรัพยากรต่างๆ (คน เงิน ทรัพยากรธรรมชาติ) เพื่อพัฒนาท้องถิ่น	10(31.3)	20(62.5)	1(3.1)	1(3.1)	-	3.22	ปานกลาง
9.เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการตัดสินใจพิจารณา งบประมาณตามแผนและโครงการพัฒนาท้องถิ่น	9(28.1)	18(56.3)	3(9.4)	2(6.3)	-	3.06	ปานกลาง

ตารางที่ 4.3.1.5 วิเคราะห์การยอมรับของประชาชนต่อการทำงานของเทศบาลตำบลเกาะคา(ต่อ)

วิธีการ เครื่องมือ ที่ใช้ในการดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	การยอมรับ (n=32)					Mean	ผลการวิเคราะห์ ตามเกณฑ์
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่มีผลต่อ การยอมรับ		
10.เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงาน กิจกรรม โครงการต่างๆ	6(18.8)	22(68.8)	4(12.5)	-	-	3.06	ปานกลาง
11.เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการประสานงานโครงการ พัฒนาต่างๆจนสำเร็จลุล่วง อาทิเช่น บทบาทสภาองค์กรชุมชน	9(28.1)	18(56.3)	5(15.6)	-	-	3.13	ปานกลาง
12.เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงานร่วมกับ เทศบาลในรูปแบบนักวิจัยชุมชนหรือแกนนำชุมชน	10(31.3)	15(46.9)	5(15.6)	2(6.3)	-	3.03	ปานกลาง
13.เปิดโอกาสให้เข้ามามีส่วนร่วมในการตรวจสอบการดำเนินงานตาม โครงการ กิจกรรมต่างๆ	9(28.1)	16(50.0)	6(18.8)	1(3.1)	-	3.03	ปานกลาง
14.เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการเป็นคณะกรรมการ ตรวจสอบและติดตามผลการดำเนินโครงการ กิจกรรมต่างๆ	8(25.0)	16(50.0)	5(15.6)	2(6.3)	1(3.1)	2.88	ปานกลาง
15.เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการเป็นคณะกรรมการจัดซื้อ จัดจ้าง	9(28.1)	15(46.9)	6(18.8)	2(6.3)	-	2.97	ปานกลาง
การเสริมสร้างศักยภาพของประชาชนเพื่อมีส่วนร่วม							
16.มีการจัดอบรมให้ความรู้แก่ประชาชนเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ของการเป็น คณะกรรมการต่างๆตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการพัสดุ	8(25.0)	16(50.0)	6(18.8)	1(3.1)	1(3.1)	2.91	ปานกลาง
สนับสนุนการจัดตั้งกลุ่ม/องค์กรชุมชน							
17.ให้การสนับสนุนในการจัดตั้งกลุ่มทางสังคมและกลุ่มอาชีพ ตลอดจนจัด อบรมให้ความรู้พัฒนาต่อยอด	12(37.5)	15(46.9)	4(12.5)	1(3.1)	-	3.19	ปานกลาง
ภาพรวม						3.12	ปานกลาง

4.3.2 ผลการศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลจากตัวแทนกลุ่มอาชีพ กลุ่มผู้สูงอายุ กลุ่มเยาวชน กลุ่มสตรีแม่บ้าน ตลอดจนกลุ่มผู้นำชุมชน/กรรมการหมู่บ้าน

4.3.2.1 ภูมิหลังของผู้ตอบแบบสอบถาม

จากการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามจำนวน 20 คน พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 15 คน คิดเป็นร้อยละ 75.0 เพศชายจำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 25.0 โดยส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 61 ปีขึ้นไป จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 50.0 รองลงมาอายุระหว่าง 51-60 ปี จำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 30.0 มีสถานภาพสมรสจำนวน 18 คน คิดเป็นร้อยละ 90.0 นับถือศาสนาพุทธ จำนวน 19 คน คิดเป็นร้อยละ 95.0 จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษา/ปวช. เทียบเท่า จำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 40.0

นอกจากนี้ ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเป็นแม่บ้าน/พ่อบ้าน จำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 35.0 รองลงมาประกอบอาชีพรับจ้างทั่วไป จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 15.0 ค้าขายขนาดเล็ก-ร้านค้าแผงลอย จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 15.0 และเป็นข้าราชการบำนาญ/เกษียณอายุ จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 15.0 ส่งผลให้มีรายได้เฉลี่ยของครัวเรือนอยู่ระหว่าง 1-9,999 บาท/เดือน จำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 35.0 และ ระหว่าง 10,000-29,999 บาท/เดือน จำนวนทั้งสิ้น 7 คน คิดเป็นร้อยละ 35.0 อีกทั้งยังเป็นสมาชิกกลุ่มอาชีพ จำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 35 กลุ่มสตรีแม่บ้าน จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 25 กลุ่มผู้นำชุมชน/กรรมการหมู่บ้าน จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 15 กลุ่มผู้สูงอายุ จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 15 และกลุ่มเด็กและเยาวชน จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 10 ดังแสดงไว้ในตารางที่ 1 ดังแสดงไว้ในตารางที่ 4.3.2.1

ตารางที่ 4.3.2.1 ข้อมูลคุณลักษณะส่วนบุคคลของกลุ่มผู้ตอบแบบสอบถาม เทศบาลตำบลเกาะคา

ประเภทข้อมูล	จำนวน(ร้อยละ)	ประเภทข้อมูล	จำนวน(ร้อยละ)
เพศ		อายุ	
-ชาย	5(25.0)	-อายุระหว่าง 20-30 ปี	-
-หญิง	15(75.0)	-อายุระหว่าง 31-40 ปี	1(5.0)
		-อายุระหว่าง 41-50 ปี	2(10.0)
		-อายุระหว่าง 51-60 ปี	6(30.0)
		-อายุ 61 ปีขึ้นไป	10(50.0)
		-ไม่ตอบ	1(5.0)
รวม	20(100.0)	รวม	20(100.0)
สถานภาพ		ศาสนา	
-โสด	-	-พุทธ	19(95.0)
-สมรส	18(90.0)	-คริสต์	1(5.0)
-หย่าร้าง	-	-ไม่ตอบ	-
-หม้าย	2(10.0)		
รวม	20(100.0)	รวม	20(100.0)
ระดับการศึกษา		อาชีพ	
-ประถมศึกษา	7(35.0)	-เกษตรกร	1(5.0)
-มัธยมศึกษา/ปวช.เทียบเท่า	8(40.0)	-รับจ้างทั่วไป	3(15.0)
-อนุปริญญา/ปวส.เทียบเท่า	-	-แม่บ้าน/พ่อบ้าน	7(35.0)
-ปริญญาตรี	4(20.0)	-รับราชการ/พนักงานของรัฐ	1(5.0)
-สูงกว่าปริญญาตรี	1(5.0)	-พนักงานเอกชน/ลูกจ้าง	-
		-ประกอบธุรกิจ-กิจการของตนเอง	2(10.0)
		-ค้าขายขนาดเล็ก-ร้านค้าแผงลอย	3(15.0)
		-ข้าราชการบำนาญ/เกษียณอายุ	3(15.0)
		-นักเรียน/นักศึกษา	
รวม	20(100.0)	รวม	20(100.0)
รายได้เฉลี่ยของครัวเรือน		การเป็นสมาชิกกลุ่ม	
-1- 9,999 บาท	7(35.0)	-กลุ่มสตรีแม่บ้าน	5(25.0)
-10,000-29,999 บาท	7(35.0)	-กลุ่มผู้สูงอายุ	3(15.0)
-30,000-49,999 บาท	4(20.0)	-กลุ่มเด็กและเยาวชน	2(10.0)
-50,000 บาทขึ้นไป	-	-กลุ่มอาชีพฯ	7(35.0)
-ไม่ตอบ	1(5.0)	-กลุ่มผู้นำชุมชน/กรรมการหมู่บ้าน	3(15.0)
รวม	20(100.0)	รวม	20(100.0)

ที่มา: จากการสำรวจโดยใช้แบบสอบถาม

4.3.2.2 การอาศัยอยู่ในพื้นที่เทศบาลตำบลเกาะคา

จากการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการอาศัยอยู่ในพื้นที่เทศบาลตำบลเกาะคาของกลุ่มผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามทั้ง 20 คน มีการกระจายตัวอาศัยอยู่ในเขตพื้นที่ 6 หมู่บ้านของเทศบาลตำบลเกาะคา โดยส่วนใหญ่มีระยะเวลาในการอาศัยอยู่ในพื้นที่ 51 ปีขึ้นไป จำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 35.0 และมีสถานภาพความเป็นเจ้าของบ้านหรือมีที่พักอาศัยเป็นของตนเองถึง 20 คน คิดเป็นร้อยละ 100.0

ตารางที่ 4.3.2.2 ข้อมูลการอาศัยอยู่ในพื้นที่ของกลุ่มผู้ตอบแบบสอบถาม เทศบาลตำบลเกาะคา

ประเภทข้อมูล	จำนวน(ร้อยละ)	ประเภทข้อมูล	จำนวน(ร้อยละ)
อาศัยอยู่ในหมู่บ้าน		ระยะเวลาในการอาศัยอยู่ในพื้นที่	
-บ้านฝั่ง	8(40.0)	-1-10 ปี	-
-บ้านไร่อ้อย	-	-11-20 ปี	1(5.0)
-บ้านเหล่า-แม่ปูน	2(10.0)	-21-30 ปี	5(25.0)
-บ้านท่าผา	2(10.0)	-31-40 ปี	1(5.0)
-บ้านหนองจอก	1(5.0)	-41-50 ปี	3(15.0)
-บ้านแสนตอ	5(25.0)	-51 ปีขึ้นไป	7(35.0)
-บ้านเกาะคา	2(10.0)	-ไม่ตอบ	3(15.0)
รวม	20(100.0)	รวม	20(100.0)
สถานภาพความเป็นเจ้าของบ้าน			
-เจ้าของบ้าน/อาคาร	20(100.0)		
-เป็นของญาติ/เพื่อน	-		
รวม	20(100.0)		

4.3.2.3 การเข้าไปมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ของเทศบาลตำบลเกาะคา

จากการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการเข้าไปมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ของกลุ่มผู้ตอบแบบสอบถามพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามจะเข้าไปมีส่วนร่วมทุกครั้งในกิจกรรมดังต่อไปนี้คือ

1. การรับฟังข้อมูลข่าวสารจากทางเทศบาลจำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 50.0
2. การเข้าไปมีส่วนร่วมในทำกิจกรรมทั่วไป อาทิเช่น กิจกรรมทางวัฒนธรรม(ลอยกระทง สงกรานต์ งานกีฬา) เป็นต้น จำนวน 14 คน คิดเป็นร้อยละ 70.0

โดยที่ผู้ตอบแบบสอบถามได้ให้เหตุผลที่น่าสนใจในการตัดสินใจเข้าไปมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ทุกครั้งนั้น ก็เพราะ จิตอาสา, ถือเป็นหน้าที่, เพื่อให้เกิดความสามัคคีในชุมชน ตลอดจนได้รับทราบข้อมูลที่แท้จริงในการดำเนินงานของทางเทศบาล

นอกจากนี้ยังพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ จำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 37.5 ไม่เคยเข้าร่วมเป็นคณะกรรมการจัดซื้อจัดจ้าง โดยได้ให้เหตุผลที่ไม่สามารถเข้าร่วมได้นั้นก็เพราะไม่ใช่บทบาทของตนเอง

ตารางที่ 4.2.3.3 ข้อมูลระดับการเข้าไปมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ของกลุ่มผู้ตอบแบบสอบถาม เทศบาลตำบลเกาะคา

กิจกรรม	ระดับการมีส่วนร่วม(n=20)				
	ทุกครั้ง	บ่อยครั้ง	นาน ๆ ครั้ง	ไม่เคยเข้าร่วม	ไม่ตอบ
-ร่วมรับฟังข้อมูลข่าวสารจากทางเทศบาล	10(50.0)	10(50.0)	-	-	-
-ร่วมคิดในการพัฒนาท้องถิ่นผ่านเวทีประชาคม	-	13(65.0)	7(35.0)	-	-
ร่วมตัดสินใจ (การแก้ปัญหาชุมชนร่วมกัน เช่น ปัญหายาเสพติด ปัญหาผู้ยากไร้ เป็นต้น)	7(35.0)	6(30.0)	7(35.0)	-	-
ร่วมจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นผ่านเวทีประชาคมระดับตำบล	3(15.0)	6(30.0)	7(35.0)	-	4(20.0)
ร่วมเป็นกรรมการจัดซื้อจัดจ้าง	3(15.0)	3(15.0)	4(20.0)	10(50.0)	-
ร่วมติดตามตรวจสอบการดำเนินงานในชุมชน หมู่บ้านของตนเอง เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปอย่างถูกต้อง คำนึงค้ำชูคุณธรรม และโปร่งใส	4(20.0)	11(55.0)	4(20.0)	1(5.0)	-
ร่วมทำกิจกรรมทั่วไป อาทิเช่น กิจกรรมทางวัฒนธรรม(ลอยกระทง สงกรานต์) ,กีฬา ฯลฯ	14(70.0)	6(30.0)	-	-	-

4.3.2.4 ความเชื่อมั่นของตัวแทนกลุ่มฯ ต่อการทำงานของเทศบาลตำบลเกาะคา

ผลการวิเคราะห์ระดับความเชื่อมั่นของตัวแทนกลุ่มฯที่มีต่อการทำงานของเทศบาลตำบลเกาะคา โดยผู้วิจัยได้วิเคราะห์ผ่านวิธีการ เครื่องมือที่เทศบาลตำบลเกาะคานำมาใช้ในการดำเนินงานนั้น พบว่าความคิดเห็นในภาพรวมของตัวแทนกลุ่มฯมีความเชื่อมั่นในระดับปานกลางต่อการทำงานของเทศบาลตำบลเกาะคา

เมื่อพิจารณาความคิดเห็นของตัวแทนกลุ่มฯเป็นรายข้อ พบว่าตัวแทนกลุ่มฯมีความเชื่อมั่นในระดับปานกลางต่อวิธีการ เครื่องมือ ที่เทศบาลตำบลเกาะคานำมาใช้ในการดำเนินงาน โดยสามารถเรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อยใน 3 ลำดับได้ดังต่อไปนี้

1. มีการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารการดำเนินงานให้แก่ประชาชนได้รับทราบ มีค่าเฉลี่ย 3.06
2. มีการจัดช่องทางในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารการบริหารงานของเทศบาลฯ ในรูปแบบของการประชาสัมพันธ์ผ่านภาคีเครือข่าย(นักวิจัยชุมชน/แกนนำชุมชน) มีค่าเฉลี่ย 3.05
3. มีการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารการบริหารงานของเทศบาลในรูปแบบของการจัดตั้งศูนย์บริการข้อมูลข่าวสารให้เป็นศูนย์กลางของการให้บริการข้อมูลแก่ประชาชนเกี่ยวกับการบริหารงานของเทศบาลฯ และมีการจัดช่องทางในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารการบริหารงานของเทศบาลฯ ในรูปแบบของการติดประกาศประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารในบริเวณชุมชนอย่างทั่วถึง ซึ่งมีค่าเฉลี่ยในระดับเดียวกันคือ 2.95

ตารางที่ 4.3.2.4 วิเคราะห์ความเชื่อมั่นของตัวแทนกลุ่มฯต่อการทำงานของเทศบาลตำบลเกาะคา

วิธีการ เครื่องมือ ที่ใช้ในการดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	ความเชื่อมั่น (n=20)					Mean	ผลการวิเคราะห์ ตามเกณฑ์
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่มีผลต่อ ความ เชื่อมั่น		
การเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร							
1.มีการจัดตั้งศูนย์บริการข้อมูลข่าวสารให้เป็นศูนย์กลางของการให้บริการ ข้อมูลแก่ประชาชนเกี่ยวกับการบริหารงานของเทศบาลฯ	3(15.0)	13(65.0)	4(20.0)	-	--	2.95	ปานกลาง
2.มีการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารในการดำเนินงานให้แก่ประชาชนได้รับทราบ	3(15.0)	12(60.0)	2(10.0)	-	-	3.06	ปานกลาง
ช่องทางการเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร							
3.ติดประกาศประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสาร ในบริเวณชุมชนอย่างทั่วถึง	2(10.0)	17(85.0)	-	-	1(5.0)	2.95	ปานกลาง
4.หอกระจายข่าวประจำหมู่บ้าน	3(15.0)	12(60.0)	5(25.0)	-	-	2.90	ปานกลาง
5.เว็บไซต์ หรือ สื่อออนไลน์	-	11(55.0)	6(30.0)	3(15.0)	-	2.40	น้อย
6.สายตรงผู้บริหาร	1(5.0)	14(70.0)	5(25.0)	-	-	2.80	ปานกลาง
7.การจัดบอร์ดประชาสัมพันธ์	2(10.0)	14(70.0)	4(20.0)	-	-	2.90	ปานกลาง
8.การประชาสัมพันธ์ข้อมูลผ่านภาคีเครือข่าย(นักวิจัยชุมชน/แกนนำชุมชน)	2(10.0)	17(85.0)	1(5.0)	-	-	3.05	ปานกลาง
การตรวจสอบได้							
9.การติดประกาศโครงการจัดซื้อจัดจ้างให้ประชาชนในพื้นที่ได้รับทราบ	5(25.0)	7(35.0)	8(40.0)	-	-	2.85	ปานกลาง
10.การสรุปผลการจัดซื้อจัดจ้างในแต่ละครั้งให้ประชาชนในพื้นที่ได้รับทราบ	5(25.0)	6(30.0)	9(45.0)	-	-	2.80	ปานกลาง
11.จัดทำรายงานสรุปผลโครงการ แผนงาน กิจกรรม งบประมาณใช้ในการ ดำเนินงานในแต่ละปี(รายงานประจำปี)ให้ประชาชนในพื้นที่ได้รับทราบ	5(25.0)	6(30.0)	9(45.0)	-	-	2.80	ปานกลาง
ภาพรวม						2.86	ปานกลาง

4.3.2.5 การยอมรับของตัวแทนกลุ่มฯต่อการทำงานของเทศบาลตำบลเกาะคา

ผลการวิเคราะห์ระดับการยอมรับของตัวแทนกลุ่มฯต่อการทำงานของเทศบาลตำบลเกาะคา โดยผู้วิจัยวิเคราะห์การยอมรับผ่านวิธีการ เครื่องมือที่เทศบาลตำบลเกาะคา ใช้ในการดำเนินงาน พบว่า **ความคิดเห็นในภาพรวมของตัวแทนกลุ่มฯมีการยอมรับในระดับปานกลางต่อการทำงานของเทศบาลตำบลเกาะคา**

เมื่อพิจารณาความคิดเห็นของตัวแทนกลุ่มฯเป็นรายข้อ พบว่าตัวแทนกลุ่มฯมีความเชื่อมั่นในระดับปานกลางต่อวิธีการ เครื่องมือ ที่เทศบาลตำบลเกาะคานำมาใช้ในการดำเนินงาน โดยสามารถเรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อยใน 3 ลำดับได้ดังต่อไปนี้

1. การเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนรับรู้ต่อการดำเนินงานของเทศบาลฯ มีค่าเฉลี่ย 3.25
2. การสนับสนุนในการจัดตั้งกลุ่มทางสังคมและกลุ่มอาชีพ มีค่าเฉลี่ย 3.20
3. การเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการเสนอโครงการ กิจกรรม ที่จะพัฒนาในพื้นที่ผ่านเวทีข่วงผญาฮ่อมก่ากิด มีค่าเฉลี่ย 3.15

นอกจากนี้ตัวแทนกลุ่มฯมีการยอมรับการทำงานของเทศบาลตำบลเกาะคาอยู่ในระดับน้อยในประเด็นเกี่ยวกับการเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการตัดสินใจพิจารณางบประมาณตามแผน และโครงการพัฒนาท้องถิ่น

ตารางที่ 4.3.2.5 วิเคราะห์การยอมรับของตัวแทนกลุ่มฯต่อการทำงานของเทศบาลตำบลเกาะคา

วิธีการ เครื่องมือ ที่ใช้ในการดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	การยอมรับ (n=20)					Mean	ผลการวิเคราะห์ ตามเกณฑ์
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่มีผลต่อ การยอมรับ		
การสร้างการมีส่วนร่วม(ร่วมรับรู้,ร่วมคิด,ร่วมตัดสินใจ,ร่วมติดตาม)							
1.เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนรับรู้ต่อการดำเนินงานของเทศบาลฯ	5(25.0)	15(75.0)	-	-	-	3.25	ปานกลาง
2.เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการเสนอความคิดเห็นต่อการดำเนินงานของเทศบาลฯ	5(25.0)	11(55.0)	4(20.0)	-	-	3.05	ปานกลาง
3.เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการเสนอโครงการ กิจกรรม ที่ จะพัฒนาในพื้นที่ผ่านเวทีข่วงผญาฮ่อมก่ากิด	5(25.0)	13(65.0)	2(10.0)	-	-	3.15	ปานกลาง
4.เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการเสนอโครงการ กิจกรรม ที่ จะพัฒนาในพื้นที่ผ่านเวทีประชาคม	7(35.0)	8(40.0)	5(25.0)	-	-	3.10	ปานกลาง
5.เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการเสนอแนวทางในการแก้ไข ปัญหาการดำเนินงานของเทศบาลฯ	3(15.0)	13(65.0)	4(20.0)	-	-	2.95	ปานกลาง
6.เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการตัดสินใจในการแก้ไข ปัญหาที่เกิดขึ้นในชุมชนท้องถิ่น(อาทิเช่น ปัญหาความรุนแรงในเด็ก)	5(25.0)	11(55.0)	4(20.0)	-	-	3.05	ปานกลาง
7.เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการตัดสินใจเลือกแนวทางการ พัฒนาท้องถิ่น	5(25.0)	12(60.0)	3(15.0)	-	-	2.95	ปานกลาง
8.เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการตัดสินใจใช้ทรัพยากรต่างๆ (คน เงิน ทรัพยากรธรรมชาติ) เพื่อพัฒนาท้องถิ่น	2(10.0)	12(60.0)	6(30.0)	-	-	2.80	ปานกลาง
9.เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการตัดสินใจพิจารณา งบประมาณตามแผนและโครงการพัฒนาท้องถิ่น	1(5.0)	13(65.0)	2(10.0)	3(15.0)	1(5.0)	2.50	น้อย

ตารางที่ 4.3.2.5 วิเคราะห์การยอมรับของตัวแทนกลุ่มฯต่อการทำงานของเทศบาลตำบลเกาะคา(ต่อ)

วิธีการ เครื่องมือ ที่ใช้ในการดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	การยอมรับ (n=20)					Mean	ผลการวิเคราะห์ ตามเกณฑ์
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่มีผลต่อ การยอมรับ		
10.เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงาน กิจกรรม โครงการต่างๆ	3(15.0)	12(60.0)	5(25.0)	-	-	2.90	ปานกลาง
11.เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการประสานงานโครงการ พัฒนาต่างๆจนสำเร็จลุล่วง อาทิเช่น บทบาทสภาองค์กรชุมชน	2(10.0)	12(60.0)	2(10.0)	4(20.0)	-	2.60	ปานกลาง
12.เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงานร่วมกับ เทศบาลในรูปแบบนักวิจัยชุมชนหรือแกนนำชุมชน	3(15.0)	10(50.0)	3(15.0)	4(20.0)	-	2.60	ปานกลาง
13.เปิดโอกาสให้เข้ามามีส่วนร่วมในการตรวจสอบการดำเนินงานตาม โครงการ กิจกรรมต่างๆ	2(10.0)	12(60.0)	6(30.0)	-	-	2.80	ปานกลาง
14.เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการเป็นคณะกรรมการ ตรวจสอบและติดตามผลการดำเนินโครงการ กิจกรรมต่างๆ	5(25.0)	9(45.0)	5(25.0)	1(5.0)	-	2.90	ปานกลาง
15.เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการเป็นคณะกรรมการจัดซื้อ จัดจ้าง	5(25.0)	9(45.0)	4(20.0)	2(10.0)	-	2.85	ปานกลาง
การเสริมสร้างศักยภาพของประชาชนเพื่อการมีส่วนร่วม							
16.มีการจัดอบรมให้ความรู้แก่ประชาชนเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ของการเป็น คณะกรรมการต่างๆตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการพัสดุ	2(10.0)	13(65.0)	4(20.0)	1(5.0)	-	2.80	ปานกลาง
สนับสนุนการจัดตั้งกลุ่ม/องค์กรชุมชน							
17.ให้การสนับสนุนในการจัดตั้งกลุ่มทางสังคมและกลุ่มอาชีพ ตลอดจนจัด อบรมให้ความรู้พัฒนาต่อยอด	7(35.0)	11(55.0)	1(5.0)	1(5.0)	-	3.20	ปานกลาง
ภาพรวม						2.91	ปานกลาง

จากรายละเอียดที่ได้กล่าวไว้ในข้างต้นนั้นสามารถสรุปได้ว่าวิธีการหรือเครื่องมือที่เทศบาลตำบลเกาะคานำมาใช้ในการดำเนินงานนั้น มีผลต่อความเชื่อมั่นและยอมรับของภาคประชาชนที่มีต่อการทำงานของเทศบาลตำบลเกาะคาในระดับปานกลางเท่านั้น

ถึงแม้ว่าเทศบาลตำบลเกาะคาจะมีการดำเนินงานอย่างเป็นระบบและแบบแผน มีการประสานงานกับชุมชนอย่างต่อเนื่อง, เน้นการทำงานแบบมีส่วนร่วมกับประชาชนในพื้นที่ทั้งในทางความคิด ร่วมทำ ร่วมแก้ไขปัญหาในชุมชน, ไม่ว่าเทศบาลตำบลเกาะคาจะดำเนินโครงการอะไรในพื้นที่ที่จะมีการประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนได้รับทราบอย่างทั่วถึงผ่านแกนนำชุมชนมาโดยตลอด, ฝ่ายบริหารของทางเทศบาลตำบลเกาะคาไม่ได้ทำตัวเป็นเจ้าของเทศบาล แต่เป็นผู้ประสานงานระหว่างชุมชนกับเทศบาลทำให้รับทราบถึงปัญหาของชุมชนอย่างแท้จริงและเทศบาลก็สามารถให้การช่วยเหลือชุมชนได้อย่างตรงจุดและมีระบบการทำงานที่สามารถตรวจสอบได้ทุกขั้นตอนนั้นซึ่งการดำเนินงานในลักษณะดังกล่าวของเทศบาลตำบลเกาะคานั้นถือเป็นเรื่องดี

แต่ภาคประชาชนก็ยังไม่สามารถให้ความเชื่อมั่นและยอมรับต่อการทำงานของเทศบาลตำบลเกาะคาในระดับสูงได้เพราะยังมีข้อกังขาในประเด็นเกี่ยวกับ

- 1.การที่เทศบาลตำบลเกาะคามีการพัฒนาชุมชนอย่างไม่เสมอภาคเน้นพัฒนาชุมชนเดิมหรือพัฒนาชุมชนที่มีความเจริญ หรือในกรณีของกลุ่มอาชีพและศูนย์การเรียนรู้ เทศบาลตำบลเกาะคาก็เน้นให้การสนับสนุนเฉพาะกลุ่มที่เป็นนำตาให้กับเทศบาลเท่านั้น

- 2.ประชาชนบางกลุ่มหรือบางชุมชนไม่ได้รับรู้ถึงการทำงานของเทศบาลฯ เมื่อเทศบาลฯดำเนินงานโครงการ กิจกรรมเสร็จแล้วก็จะจำกัดการรับรู้เฉพาะกลุ่มคนที่ทำงานร่วมกับเทศบาลฯเท่านั้น

- 3.ขาดการชี้แจงแหล่งที่มาและการใช้จ่ายงบประมาณในแต่ละครั้ง ยกตัวอย่างเช่น เงินรางวัลที่ได้มาเทศบาลตำบลเกาะคาได้นำไปใช้จ่ายอะไรบ้างไม่มีการชี้แจงให้ประชาชนในพื้นที่ได้รับทราบ

- 4.การที่ผู้บริหารรับปากในการแก้ไขปัญหาให้แก่ชาวบ้านแล้วไม่สามารถดำเนินการได้ควรมีการชี้แจงให้ชาวบ้านหรือทางกลุ่มได้รับทราบ เพราะมีผลต่อความเชื่อมั่นและยอมรับต่อการทำงานของเทศบาลตำบลเกาะคา

- 5.การสนับสนุนการจัดตั้งกลุ่มโดยเฉพาะกลุ่มอาชีพให้มีความหลากหลายมากเกินไปแต่อยู่บนพื้นฐานขอความซ้ำซ้อน

ในขณะเดียวกันภาคประชาชนยังได้มีการเสนอแนวทางในประเด็นเกี่ยวกับการบริหารงานของเทศบาลตำบลเกาะคาว่าเพื่อให้ประชาชนเกิดความเชื่อมั่นและยอมรับต่อการทำงานของเทศบาลตำบลเกาะคามากยิ่งขึ้นควรมีการปรับปรุงในประเด็นดังต่อไปนี้

1.ควรมีการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารในการดำเนินงานของเทศบาลให้ประชาชนทุกกลุ่มได้รับทราบอย่างทั่วถึงและสม่ำเสมอ

2.ควรมีการประชาสัมพันธ์หรือแจ้งข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการดำเนินงานของเทศบาลตำบลเกาะคาผ่านการติดประกาศในบริเวณชุมชน,ผ่านหอกระจายข่าวประจำหมู่บ้าน และผ่านภาคีเครือข่าย(นักวิจัยชุมชน/แกนนำชุมชน) อย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ มิใช่เป็นเพียงการจำกัดการบอกกล่าวและแจ้งให้แก่กลุ่มคนบางกลุ่มในพื้นที่ที่ได้รับทราบเท่านั้น

3.ผู้บริหารต้องมีการเปิดโอกาสให้ประชาชนได้มีการพบปะพูดคุยอย่างสม่ำเสมอ

4.ในขณะเดียวกันผู้บริหารต้องมีการแจ้งผลการพิจารณาในการหาแนวทางในการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น ตลอดจนแผนงาน กิจกรรม โครงการที่ไม่สามารถดำเนินการได้ให้ประชาชนได้รับทราบอย่างสม่ำเสมอ

5.ควรมีการประชาสัมพันธ์รายรับ-รายจ่ายโครงการจัดซื้อจัดจ้างให้ประชาชนในพื้นที่ได้รับทราบอย่างสม่ำเสมอในทุกโครงการ เพื่อให้เกิดความโปร่งใสในการบริหารงานมากยิ่งขึ้น

6.ควรมีการจัดทำรายงานสรุปผลโครงการ แผนงาน กิจกรรม งบประมาณที่ใช้ในการดำเนินงานในแต่ละปีหรือที่เรียกว่ารายงานประจำปีอย่างต่อเนื่อง และมีการแจกจ่ายให้แก่ประชาชนทุกครัวเรือนในพื้นที่ได้รับทราบในรูปแบบของการเป็นวารสารหรือแผ่นพับก็ได้

7.ควรเปิดโอกาสให้ประชาชนทุกกลุ่มเข้ามามีส่วนร่วมตั้งแต่ร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมตัดสินใจ ร่วมตรวจสอบ ร่วมได้รับผลประโยชน์ ไม่ควรจำกัดให้กลุ่มใดกลุ่มหนึ่งเข้ามามีส่วนร่วมเท่านั้น

8.ควรลดความซ้ำซ้อนในการจัดตั้งกลุ่มอาชีพ สืบเนื่องจากการจัดตั้งกลุ่มอาชีพที่มีลักษณะเดียวกันส่งผลทำให้เกิดการแข่งขันกันเองในพื้นที่ ตลอดจนให้การสนับสนุนกลุ่มอย่างเท่าเทียม

9.สำหรับการเสริมสร้างศักยภาพของประชาชนเพื่อการมีส่วนร่วมนั้น ควรมีการปรับเปลี่ยนประเด็นที่ในการจัดอบรมให้มีความหลากหลายเพื่อเป็นการเสริมสร้างศักยภาพของประชาชนเพื่อการมีส่วนร่วมได้อย่างแท้จริง

10.ยึดการพัฒนาโครงการ แผนงาน กิจกรรม ตามมติของประชาชนที่เสนอผ่านเวทีประชาคมระดับหมู่บ้านและตำบล

4.4 เทศบาลตำบลบ้านกลาง

4.4.1 ผลการศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลจากประชาชนในพื้นที่

4.4.1.1 ภูมิหลังของผู้ตอบแบบสอบถาม

จากการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามจำนวน 58 คน พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 30 คน คิดเป็นร้อยละ 51.7 เพศชายจำนวน 28 คน คิดเป็นร้อยละ 48.3 โดยส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 51-60 ปี จำนวน 21 คน คิดเป็นร้อยละ 36.2 รองลงมาอายุ 61 ปีขึ้นไป จำนวน 17 คน คิดเป็นร้อยละ 29.3 มีสถานภาพสมรสจำนวน 40 คน คิดเป็นร้อยละ 69.0 นับถือศาสนาพุทธ จำนวน 54 คน คิดเป็นร้อยละ 93.1 จบการศึกษาระดับประถมศึกษาจำนวน 43 คน คิดเป็นร้อยละ 74.1

ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเป็นเกษตรกรจำนวน 31 คน คิดเป็นร้อยละ 53.4 รองลงมาประกอบอาชีพรับจ้างทั่วไป จำนวน 18 คน คิดเป็นร้อยละ 31.0 ส่งผลทำให้มีรายได้เฉลี่ยของครัวเรือนอยู่ระหว่าง 1-9,999 บาท/เดือน จำนวนทั้งสิ้น 32 คน คิดเป็นร้อยละ 55.2 ดังแสดงไว้ในตารางที่ 4.4.1.1

ตารางที่ 4.4.1.1 ข้อมูลคุณลักษณะส่วนบุคคลของกลุ่มผู้ตอบแบบสอบถาม เทศบาลตำบลบ้านกลาง

ประเภทข้อมูล	จำนวน(ร้อยละ)	ประเภทข้อมูล	จำนวน(ร้อยละ)
เพศ		อายุ	
-ชาย	28(48.3)	-อายุระหว่าง 20-30 ปี	1(1.7)
-หญิง	30(51.7)	-อายุระหว่าง 31-40 ปี	5(8.6)
		-อายุระหว่าง 41-50 ปี	14(24.1)
		-อายุระหว่าง 51-60 ปี	21(36.2)
		-อายุ 61 ปีขึ้นไป	17(29.3)
รวม	58(100.0)	รวม	58(100.0)
สถานภาพ		ศาสนา	
-โสด	7(12.1)	-พุทธ	54(93.1)
-สมรส	40(69.0)	-คริสต์	3(5.2)
-หย่าร้าง	4(6.9)	-อื่นๆ	1(1.7)
-หม้าย	7(12.1)		
รวม	58(100.0)	รวม	58(100.0)
ระดับการศึกษา		อาชีพ	
-ประถมศึกษา	43(74.1)	-เกษตรกร	31(53.4)
-มัธยมศึกษา/ปวช.เทียบเท่า	12(20.7)	-รับจ้างทั่วไป	18(31.0)
-อนุปริญญา/ปวส.เทียบเท่า	1(1.7)	-พ่อบ้าน/แม่บ้าน	1(1.7)
-ปริญญาตรี	2(3.4)	-ประกอบธุรกิจ-กิจการของตนเอง	2(3.4)
		-ค้าขายขนาดเล็ก-ร้านค้าแผงลอย	5(8.6)
		-ไม่ตอบ	1(1.7)
รวม	58(100.0)	รวม	58(100.0)
รายได้เฉลี่ยของครัวเรือน			
-1- 9,999 บาท	32(55.2)		
-10,000-29,999 บาท	14(24.1)		
-30,000-49,999 บาท	3(5.2)		
-50,000 บาทขึ้นไป	4(6.9)		
-ไม่ตอบ	5(8.6)		
รวม	58(100.0)		

ที่มา: จากการสำรวจโดยใช้แบบสอบถาม

4.4.1.2 การอาศัยอยู่ในพื้นที่เทศบาลตำบลบ้านกลาง

จากการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการอาศัยอยู่ในพื้นที่เทศบาลตำบลบ้านกลางของกลุ่มผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามทั้ง 58 คน มีการกระจายตัวอาศัยอยู่ในเขตพื้นที่ทั้ง 12 หมู่บ้านของเทศบาลตำบลบ้านกลาง โดยส่วนใหญ่มีระยะเวลาในการอาศัยอยู่ในพื้นที่ตั้งแต่ 51 ปีขึ้นไป จำนวน 28 คน คิดเป็นร้อยละ 48.3 และมีสถานภาพความเป็นเจ้าของบ้านหรือมีที่พักอาศัยเป็นของตนเองถึง 53 คน คิดเป็นร้อยละ 91.4

ตารางที่ 4.4.1.2 ข้อมูลการอาศัยอยู่ในพื้นที่ของกลุ่มผู้ตอบแบบสอบถาม เทศบาลตำบลบ้านกลาง

ประเภทข้อมูล	จำนวน(ร้อยละ)	ประเภทข้อมูล	จำนวน(ร้อยละ)
อาศัยอยู่ในหมู่บ้าน		ระยะเวลาในการอาศัยอยู่ในพื้นที่	
-บ้านพญาผาบ	10(17.2)	-1-10 ปี	3(5.2)
-บ้านท่าล้อ ศรีคำ	9(15.5)	-11-20 ปี	5(8.6)
-บ้านขี้เหล็ก	3(5.2)	-21-30 ปี	5(8.6)
-บ้านสันป่าฝ้าย	2(3.4)	-31-40 ปี	7(12.1)
-บ้านศรีชุม	11(19.0)	-40-50 ปี	8(13.8)
-บ้านสิงห์เค็ง	3(5.2)	-51 ปี ขึ้นไป	28(48.3)
-บ้านร่องสาว	4(6.9)	-ไม่ตอบ	2(3.4)
-บ้านแม่ยาก	5(8.6)		
-บ้านกลาง	3(5.2)		
-บ้านประตูโขง	3(5.2)		
-บ้านหอชัย	3(5.2)		
-บ้านแจ่มพัฒนา	2(3.4)		
รวม	58(100.0)	รวม	58(100.0)
สถานภาพความเป็นเจ้าของบ้าน			
-เจ้าของบ้าน/อาคาร	53(91.4)		
-เช่าอาศัย	3(5.2)		
-เป็นของญาติ/เพื่อน	2(3.4)		
รวม	58(100.0)		

4.4.1.3 การเข้าไปมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ของเทศบาลตำบลบ้านกลาง

จากการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการเข้าไปมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ของกลุ่มผู้ตอบแบบสอบถามพบว่า ส่วนใหญ่ผู้ตอบแบบสอบถามจะเข้าไปมีส่วนร่วมทุกครั้งในกิจกรรมดังต่อไปนี้คือ

1. การรับฟังข้อมูลข่าวสารจากทางเทศบาลจำนวน 35 คน คิดเป็นร้อยละ 60.3
2. การเข้าไปมีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่นผ่านเวทีประชาคม จำนวน 31 คน คิดเป็นร้อยละ 53.4
3. การเข้าไปมีส่วนร่วมตัดสินใจในการแก้ไขปัญหาในชุมชน อาทิเช่น ปัญหายาเสพติด จำนวน 30 คน คิดเป็นร้อยละ 51.7
4. การเข้าไปมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นผ่านเวทีประชาคมระดับตำบล จำนวน 22 คน คิดเป็นร้อยละ 37.9
5. การเข้าไปมีส่วนร่วมในทำกิจกรรมทั่วไป อาทิเช่น กิจกรรมทางวัฒนธรรม(ลอยกระทง สงกรานต์ งานกีฬา) เป็นต้น จำนวน 44 คน คิดเป็นร้อยละ 75.9

โดยที่ผู้ตอบแบบสอบถามได้ให้เหตุผลที่น่าสนใจในการตัดสินใจเข้าไปมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ทุกครั้งนั้น ก็เพราะ ให้ความสำคัญของการเข้าไปมีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่นชุมชนของตนเองและต้องการรับทราบข้อมูลที่แท้จริงในการดำเนินงานของทางเทศบาล

นอกจากนี้ยังพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 34 คน คิดเป็นร้อยละ 58.6 ไม่เคยเข้าร่วมเป็นคณะกรรมการจัดซื้อจัดจ้าง โดยได้ให้เหตุผลที่ไม่สามารถเข้าร่วมได้นั้นก็เพราะไม่ได้ถูกคัดเลือกจากคนในชุมชนให้เป็นตัวแทนในการเป็นคณะกรรมการจัดซื้อจัดจ้างแต่อย่างใด โดยผู้ตอบแบบสอบถามยังได้ตั้งข้อสังเกตที่น่าสนใจในประเด็นดังกล่าวคือ เมื่อชาวบ้านคนใดได้รับคัดเลือกให้เป็นตัวแทนคนนั้นก็จะได้เป็นตัวแทนไปโดยตลอดไม่มีการสับเปลี่ยนหมุนเวียนให้ชาวบ้านท่านอื่นได้เป็นตัวแทนแต่อย่างใด

อีกทั้งยังพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 17 คน คิดเป็นร้อยละ 29.3 ไม่เคยเข้าร่วมติดตามตรวจสอบการดำเนินงานในชุมชน หมู่บ้านของตนเอง เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปอย่างถูกต้อง คำนึงค้ำยุดิธรรมและโปร่งใส โดยได้ให้เหตุผลที่ไม่สามารถเข้าร่วมได้ก็เพราะติดภารกิจในการประกอบอาชีพ โดยเฉพาะอย่างยิ่งถ้าเป็นเกษตรกร เข้ามาต้องออกไปทำไร่ ทำนา ทำสวนของตนเองส่งผลไม่มีเวลามานั่งตรวจสอบการดำเนินงานของทางเทศบาลฯแต่อย่างใด

ตารางที่ 4.4.1.3 ข้อมูลระดับการเข้าไปมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ของกลุ่มผู้ตอบแบบสอบถาม เทศบาลตำบลบ้านกลาง

กิจกรรม	ระดับการมีส่วนร่วม(n=58)				
	ทุกครั้ง	บ่อยครั้ง	นาน ๆ ครั้ง	ไม่เคยเข้าร่วม	ไม่ตอบ
-ร่วมรับฟังข้อมูลข่าวสารจากทางเทศบาล	35(60.3)	20(34.5)	2(3.4)	-	1(1.7)
-ร่วมคิดในการพัฒนาท้องถิ่นผ่านเวทีประชาคม	31(53.4)	12(20.7)	15(25.9)	-	-
ร่วมตัดสินใจ (การแก้ปัญหาชุมชนร่วมกัน เช่น ปัญหายาเสพติด ปัญหาผู้ยากไร้ เป็นต้น)	30(51.7)	15(25.9)	6(10.3)	7(12.1)	-
ร่วมจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นผ่านเวทีประชาคมระดับตำบล	22(37.9)	12(20.7)	14(24.1)	10(17.2)	-
ร่วมเป็นกรรมการจัดซื้อจัดจ้าง	11(19.0)	5(8.6)	8(13.8)	34(58.6)	-
ร่วมติดตามตรวจสอบการดำเนินงานในชุมชน หมู่บ้านของตนเอง เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปอย่างถูกต้อง คุ่มค่า ยุติธรรม และโปร่งใส	13(22.4)	16(27.6)	12(20.7)	17(29.3)	-
ร่วมทำกิจกรรมทั่วไป อาทิเช่น กิจกรรมทางวัฒนธรรม(ลอยกระทง สงกรานต์) ,กีฬา ฯลฯ	44(75.9)	13(22.4)	1(1.7)	-	-

4.4.1.4 ความเชื่อมั่นของประชาชนต่อการทำงานของเทศบาลตำบลบ้านกลาง

ผลการวิเคราะห์ระดับความเชื่อมั่นของประชาชนต่อการทำงานของเทศบาลตำบลบ้านกลาง โดยผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ผ่านวิธีการ เครื่องมือที่เทศบาลตำบลบ้านกลางนำมาใช้ในการดำเนินงานนั้น พบว่า **ความเชื่อมั่นในภาพรวมของประชาชนอยู่ในระดับปานกลาง**

เมื่อพิจารณาในรายข้อ พบว่า หัวข้อที่ประชาชนมีความเชื่อมั่นในระดับปานกลางนั้น สามารถเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับ ได้ดังนี้

1. การเปิดเผยข้อมูลข่าวสารในการดำเนินงานให้ประชาชนได้รับทราบมีค่าเฉลี่ย 3.33 เมื่อนำมาวิเคราะห์ตามเกณฑ์ที่กำหนด พบว่า มีความเชื่อมั่นอยู่ในระดับปานกลาง
2. การจัดช่องทางการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารการดำเนินงานของเทศบาลฯ ผ่านสายตรงผู้บริหาร มีค่าเฉลี่ย 3.31 เมื่อนำมาวิเคราะห์ตามเกณฑ์ที่กำหนด พบว่า มีความเชื่อมั่นอยู่ในระดับปานกลาง
3. การติดประกาศประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารบริเวณชุมชนอย่างทั่วถึง มีค่าเฉลี่ย 3.29 เมื่อนำมาวิเคราะห์ตามเกณฑ์ที่กำหนด พบว่า มีความเชื่อมั่นอยู่ในระดับปานกลาง

นอกจากนี้ยังมีหัวข้อที่ประชาชนให้ความเชื่อมั่นในระดับน้อย คือ การจัดช่องทางการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารการดำเนินงานของเทศบาลฯผ่านเว็บไซต์ของเทศบาลและสื่อออนไลน์ มีค่าเฉลี่ย 2.11 และ การจัดตั้งศูนย์รับเรื่องราวร้องทุกข์ มีค่าเฉลี่ย 2.38 เมื่อนำมาวิเคราะห์ตามเกณฑ์ที่กำหนด พบว่า มีความเชื่อมั่นในระดับน้อย เหตุผลที่ประชาชนในพื้นที่ให้ความเชื่อมั่นในระดับน้อยต่อศูนย์รับเรื่องราวร้องทุกข์ของทางเทศบาลนั้น ก็เป็นเพราะ ชาวบ้านไม่เคยได้รับการแก้ไขปัญหา หรือ ได้รับความช่วยเหลือ จากทางผู้บริหาร ข้าราชการ พนักงานของทางเทศบาลฯแต่อย่างใด เมื่อแจ้งปัญหาต่างๆผ่านไปยังศูนย์รับเรื่องราวร้องทุกข์

ตารางที่ 4.4.1.4 วิเคราะห์ความเชื่อมั่นของประชาชนต่อการทำงานของเทศบาลตำบลบ้านกลาง

วิธีการ เครื่องมือ ที่ใช้ในการดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	ความเชื่อมั่น (n=58)						Mean	ผลการ วิเคราะห์ตาม เกณฑ์
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่มีผล ต่อความ เชื่อมั่น	ไม่ตอบ		
การเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร								
1.มีการจัดตั้งศูนย์บริการข้อมูลข่าวสารให้เป็นศูนย์กลางของการให้บริการ ข้อมูลแก่ประชาชนเกี่ยวกับการบริหารงานของเทศบาลฯ	26(44.8)	19(32.8)	12(20.7)	-	1(1.7)	-	3.19	ปานกลาง
2.มีการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารในการดำเนินงานให้แก่ประชาชนได้รับทราบ	26(44.8)	25(43.1)	7(12.1)	-	-	-	3.33	ปานกลาง
ช่องทางการเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร								
3.ติดประกาศประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสาร ในบริเวณชุมชนอย่างทั่วถึง	23(39.7)	30(51.7)	4(6.9)	1(1.7)	-	-	3.29	ปานกลาง
4.หอกระจายข่าวประจำหมู่บ้าน	33(56.9)	19(32.8)	5(8.6)	1(1.7)	-	-	3.25	ปานกลาง
5.เว็บไซต์ หรือ สื่อออนไลน์	12(20.7)	16(27.6)	8(13.8)	6(10.3)	14(24.1)	2(3.4)	2.11	น้อย
6.สายตรงผู้บริหาร	26(44.8)	25(43.1)	6(10.3)	1(1.7)	-	-	3.31	ปานกลาง
7.วารสาร	14(24.1)	28(48.3)	14(24.1)	1(1.7)	-	1(1.7)	2.96	ปานกลาง
8.ศูนย์รับเรื่องราวร้องทุกข์	15(25.9)	17(29.3)	11(19.0)	5(8.6)	10(17.2)	-	2.38	น้อย
การตรวจสอบได้								
9.ติดประกาศโครงการจัดซื้อจัดจ้างให้ประชาชนในพื้นที่ได้รับทราบ	26(44.8)	18(31.0)	11(19.0)	1(1.7)	2(3.4)	-	3.12	ปานกลาง
10.จัดทำรายงานสรุปผลโครงการ แผนงาน กิจกรรม งบประมาณใช้ในการ ดำเนินงานในแต่ละปี(รายงานประจำปี)ให้ประชาชนในพื้นที่ได้รับทราบ	28(48.3)	14(24.1)	13(22.4)	2(3.4)	1(1.7)	-	3.14	ปานกลาง
ภาพรวม							3.01	ปานกลาง

4.4.1.5 การยอมรับของประชาชนต่อการทำงานของเทศบาลตำบลบ้านกลาง

ผลการวิเคราะห์ระดับการยอมรับของประชาชนต่อการทำงานของเทศบาลตำบลบ้านกลาง โดยวิเคราะห์การยอมรับผ่านวิธีการ เครื่องมือที่เทศบาลตำบลบ้านกลางใช้ในการดำเนินงาน พบว่า การยอมรับในภาพรวมของประชาชนอยู่ในระดับปานกลาง

เมื่อพิจารณาในรายข้อ พบว่า หัวข้อที่ประชาชนมีการยอมรับในระดับปานกลางนั้น สามารถเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับ ได้ดังนี้

1.เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการตัดสินใจใช้ทรัพยากรต่างๆ(คน เงิน ทรัพยากรธรรมชาติ) เพื่อพัฒนาท้องถิ่น มีค่าเฉลี่ย 3.33 เมื่อนำมาวิเคราะห์ตามเกณฑ์ที่กำหนด พบว่า มีการยอมรับอยู่ในระดับปานกลาง

2.ให้การสนับสนุนในการจัดตั้งกลุ่มทางสังคมและกลุ่มอาชีพ มีค่าเฉลี่ย 3.24 เมื่อนำมาวิเคราะห์ตามเกณฑ์ที่กำหนด พบว่า มีการยอมรับอยู่ในระดับปานกลาง

3.เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนรับรู้ต่อการดำเนินงานของเทศบาลฯ มีค่าเฉลี่ย 3.21 เมื่อนำมาวิเคราะห์ตามเกณฑ์ที่กำหนด พบว่า มีการยอมรับอยู่ในระดับปานกลาง

นอกจากนี้ยังมีหัวข้อที่ประชาชนให้การยอมรับในระดับน้อย คือ การเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการเป็นคณะกรรมการจัดซื้อจัดจ้าง มีค่าเฉลี่ย 1.69 ,การเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการเป็นคณะกรรมการตรวจสอบและติดตามผลการดำเนินโครงการ กิจกรรมต่างๆ มีค่าเฉลี่ย 2.10 และการเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการตัดสินใจพิจารณางบประมาณตามแผนและโครงการพัฒนาท้องถิ่น มีค่าเฉลี่ย 2.16 เมื่อนำมาวิเคราะห์ตามเกณฑ์ที่กำหนด พบว่า มีการยอมรับในระดับน้อย โดยประชาชนได้ให้เหตุผลที่ในการยอมรับในระดับน้อยนั้น ก็เพราะ ชาวบ้านมองว่าถึงแม้ทางเทศบาลฯจะเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการเป็นคณะกรรมการจัดซื้อจัดจ้าง ,เป็นคณะกรรมการตรวจสอบและติดตามผลการดำเนินโครงการ กิจกรรมต่างๆ อย่างแท้จริง แต่ในท้ายที่สุดแล้วเทศบาลก็จะเลือกเอาชาวบ้านที่ตนเองรู้จักมักคุ้นพูดคุยกันได้มาเป็นคณะกรรมการมากกว่า หรือในกรณีของการเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการตัดสินใจพิจารณางบประมาณตามแผนและโครงการพัฒนาท้องถิ่นนั้น เทศบาลฯได้จำกัดการเข้ามามีส่วนร่วมในการตัดสินใจพิจารณางบประมาณตามแผนโครงการ กิจกรรมภายในชุมชนหมู่บ้านของตนเองเท่านั้น ซึ่งพอถึงกระบวนการพิจารณาตามแผนโครงการ

กิจกรรมในขั้นตอนสุดท้ายคือ การนำเข้าสู่การประชุมสภา ประชาชนหรือตัวแทนประชาชนกลับไม่มีสิทธิได้รับรู้และได้เข้าร่วมในการตัดสินใจพิจารณางบประมาณตามแผนโครงการ กิจกรรมแต่อย่างใด

ตารางที่ 4.4.1.5 วิเคราะห์การยอมรับของประชาชนต่อการทำงานของเทศบาลตำบลบ้านกลาง

วิธีการ เครื่องมือ ที่ใช้ในการดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	การยอมรับ (n=58)						Mean	ผลการ วิเคราะห์ ตามเกณฑ์
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่มีผล ต่อการ ยอมรับ	ไม่ตอบ		
การสร้างการมีส่วนร่วม(ร่วมรับรู้,ร่วมคิด,ร่วมตัดสินใจ,ร่วมติดตาม)								
1.เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนรับรู้ต่อการดำเนินงานของเทศบาลฯ	23(39.7)	24(41.4)	11(19.0)	-	-	-	3.21	ปานกลาง
2.เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการเสนอความคิดเห็นต่อการดำเนินงานของเทศบาลฯ	23(39.7)	23(39.7)	9(15.5)	1(1.7)	1(1.7)	1(1.7)	3.16	ปานกลาง
3.เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการเสนอโครงการ กิจกรรม ที่จะพัฒนาในพื้นที่ผ่านเวทีประชาคม	26(44.8)	14(24.1)	15(25.9)	1(1.7)	1(1.7)	1(1.7)	3.11	ปานกลาง
4.เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการเสนอแนวทางในการแก้ไขปัญหาการดำเนินงานของเทศบาลฯ	16(27.6)	23(39.7)	14(24.1)	4(6.9)	1(1.7)	-	2.89	ปานกลาง
5.เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการตัดสินใจในการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในชุมชนท้องถิ่น(อาทิเช่น ปัญหายาเสพติด)	19(32.8)	20(34.5)	8(13.8)	3(5.2)	7(12.1)	1(1.7)	2.72	ปานกลาง
6.เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการตัดสินใจเลือกแนวทางการพัฒนาท้องถิ่น	18(31.0)	17(29.3)	14(24.1)	3(5.2)	6(10.3)	-	2.66	ปานกลาง
7.เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการตัดสินใจใช้ทรัพยากรต่างๆ(คน เงิน ทรัพยากรธรรมชาติ) เพื่อพัฒนาท้องถิ่น	24(41.4)	29(50.0)	5(8.6)	-	-	-	3.33	ปานกลาง
8.เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการตัดสินใจพิจารณางบประมาณตามแผนและโครงการพัฒนาท้องถิ่น	17(29.3)	10(17.2)	10(17.2)	7(12.1)	14(24.1)	-	2.16	น้อย
9.เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงาน กิจกรรม โครงการต่างๆ	22(37.9)	24(41.4)	10(17.2)	1(1.7)	-	1(1.7)	3.18	ปานกลาง

4.4.2 ผลการศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลจากตัวแทนกลุ่มอาชีพ กลุ่มผู้สูงอายุ กลุ่มเยาวชน กลุ่มสตรี แม่บ้าน ตลอดจนกลุ่มผู้นำชุมชน/กรรมการหมู่บ้าน

4.4.2.1 ภูมิหลังของผู้ตอบแบบสอบถาม

จากการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามจำนวน 20 คน พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศชาย จำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 55.0 เพศหญิงจำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 45.0 โดยส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 41-50 ปี จำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 40.0 รองลงมา อายุ 61 ปีขึ้นไป จำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 30.0 มีสถานภาพสมรสจำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 60.0 นับถือศาสนาพุทธ จำนวน 18 คน คิดเป็นร้อยละ 90.0 จบการศึกษาระดับประถมศึกษา จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 50.0

ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ประกอบอาชีพรับจ้างทั่วไปจำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 50.0 รองลงมาประกอบอาชีพเป็นเกษตรกร จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 25.0 ส่งผลทำให้มีรายได้เฉลี่ยของครัวเรือนอยู่ระหว่าง 1-9,999 บาท/เดือน จำนวนทั้งสิ้น 9 คน คิดเป็นร้อยละ 45.0 อีกทั้งยังเป็นสมาชิกกลุ่มผู้สูงอายุ จำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 30.0 กลุ่มอาชีพ จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 25 กลุ่มสตรีแม่บ้าน จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 20.0 ผู้นำชุมชน/กรรมการหมู่บ้าน จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 15 และกลุ่มเด็กและเยาวชน จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 10 ดังแสดงไว้ในตารางที่ 1 ดังแสดงไว้ในตารางที่ 4.4.2.1

ตารางที่ 4.4.2.1 ข้อมูลคุณลักษณะส่วนบุคคลของกลุ่มผู้ตอบแบบสอบถาม เทศบาลตำบลบ้านกลาง

ประเภทข้อมูล	จำนวน(ร้อยละ)	ประเภทข้อมูล	จำนวน(ร้อยละ)
เพศ		อายุ	
-ชาย	11(55.0)	-อายุระหว่าง 20-30 ปี	1(5.0)
-หญิง	9(45.0)	-อายุระหว่าง 31-40 ปี	1(5.0)
		-อายุระหว่าง 41-50 ปี	8(40.0)
		-อายุระหว่าง 51-60 ปี	4(20.0)
		-อายุ 61 ปีขึ้นไป	6(30.0)
รวม	20(100.0)	รวม	20(100.0)
สถานภาพ		ศาสนา	
-โสด	6(30.0)	-พุทธ	18(90.0)
-สมรส	12(60.0)	-คริสต์	1(5.0)
-หย่าร้าง		-อื่นๆ	1(5.0)
-หม้าย	2(10.0)		
รวม	20(100.0)	รวม	20(100.0)
ระดับการศึกษา		อาชีพ	
-ประถมศึกษา	10(50.0)	-เกษตรกร	5(25.0)
-มัธยมศึกษา/ปวช.เทียบเท่า	8(40.0)	-รับจ้างทั่วไป	10(50.0)
-อนุปริญญา/ปวส.เทียบเท่า		-พ่อบ้าน/แม่บ้าน	
-ปริญญาตรี	2(10.0)	-ประกอบธุรกิจ-กิจการของตนเอง	2(10.0)
		-ค้าขายขนาดเล็ก-ร้านค้าแผงลอย	2(10.0)
		-ไม่ตอบ	1(5.0)
รวม	20(100.0)	รวม	20(100.0)
รายได้เฉลี่ยของครัวเรือน		การเป็นสมาชิกกลุ่ม	
-1- 9,999 บาท	9(45.0)	-กลุ่มสตรีแม่บ้าน	4(20.0)
-10,000-29,999 บาท	3(15.0)	-กลุ่มผู้สูงอายุ	6(30.0)
-30,000-49,999 บาท	3(15.0)	-กลุ่มเด็กและเยาวชน	2(10.0)
-50,000 บาทขึ้นไป	3(15.0)	-กลุ่มอาชีพฯ	5(25.0)
-ไม่ตอบ	2(10.0)	-กลุ่มผู้นำชุมชน/กรรมการหมู่บ้าน	3(15.0)
รวม	20(100.0)	รวม	20(100.0)

ที่มา: จากการสำรวจโดยใช้แบบสอบถาม

4.4.2.2 การอาศัยอยู่ในพื้นที่เทศบาลตำบลบ้านกลาง

จากการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการอาศัยอยู่ในพื้นที่เทศบาลตำบลบ้านกลางของกลุ่มผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามทั้ง 20 คน มีการกระจายตัวอาศัยอยู่ในเขตพื้นที่ทั้ง 5 หมู่บ้านของเทศบาลตำบลบ้านกลาง โดยส่วนใหญ่มีระยะเวลาในการอาศัยอยู่ในพื้นที่ตั้งแต่ 51 ปีขึ้นไป จำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 30.0 และมีสถานภาพความเป็นเจ้าของบ้านหรือมีที่พักอาศัยเป็นของตนเองถึง 18 คน คิดเป็นร้อยละ 90.0

ตารางที่ 4.4.2.2 ข้อมูลการอาศัยอยู่ในพื้นที่ของกลุ่มผู้ตอบแบบสอบถาม เทศบาลตำบลบ้านกลาง

ประเภทข้อมูล	จำนวน(ร้อยละ)	ประเภทข้อมูล	จำนวน(ร้อยละ)
อาศัยอยู่ในหมู่บ้าน		ระยะเวลาในการอาศัยอยู่ในพื้นที่	
-บ้านพญาผาบ	9(45.0)	-1-10 ปี	2(10.0)
-บ้านท่าล้อ ศรีคำ	4(20.0)	-11-20 ปี	2(10.0)
-บ้านขี้เหล็ก	-	-21-30 ปี	3(15.0)
-บ้านสันป่าฝ้าย	-	-31-40 ปี	3(15.0)
-บ้านศรีชุม	-	-40-50 ปี	4(20.0)
-บ้านสิงห์เค็ง	-	-51 ปี ขึ้นไป	6(30.0)
-บ้านร่องสาว	-	-ไม่ตอบ	-
-บ้านแม่ยาก	-		
-บ้านกลาง	-		
-บ้านประตูโขง	3(15.0)		
-บ้านหอชัย	3(15.0)		
-บ้านแจ่มพัฒนา	1(5.0)		
รวม	20(100.0)	รวม	20(100.0)
สถานภาพความเป็นเจ้าของบ้าน			
-เจ้าของบ้าน/อาคาร	18(90.0)		
-เช่าอาศัย	1(5.0)		
-เป็นของญาติ/เพื่อน	1(5.0)		
รวม	20(100.0)		

4.4.2.3 การเข้าไปมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ของเทศบาลตำบลบ้านกลาง

จากการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการเข้าไปมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ของกลุ่มผู้ตอบแบบสอบถามพบว่า ส่วนใหญ่ผู้ตอบแบบสอบถามจะเข้าไปมีส่วนร่วมทุกครั้งในกิจกรรมดังต่อไปนี้คือ

1. การรับฟังข้อมูลข่าวสารจากทางเทศบาลจำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 50.0
2. การเข้าไปมีส่วนร่วมในทำกิจกรรมทั่วไป อาทิเช่น กิจกรรมทางวัฒนธรรม(ลอยกระทง สงกรานต์ งานกีฬา) เป็นต้น จำนวน 14 คน คิดเป็นร้อยละ 70.0

โดยที่ผู้ตอบแบบสอบถามได้ให้เหตุผลที่น่าสนใจในการตัดสินใจเข้าไปมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ทุกครั้งนั้น ก็เพราะ ให้ความสำคัญของการเข้าไปมีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่นชุมชนของตนเองและต้องการรับทราบข้อมูลที่แท้จริงในการดำเนินงานของทางเทศบาล

ในขณะเดียวกันผู้ตอบแบบสอบถามได้แสดงระดับการเข้าไปมีส่วนร่วมนานๆครั้งในกิจกรรมร่วมคิดในการพัฒนาท้องถิ่นผ่านเวทีประชาคมและการร่วมจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นผ่านเวทีประชาคมระดับตำบล โดยให้เหตุผลที่ไม่สามารถไปร่วมได้ทุกครั้งนั้นก็เพราะติดภารกิจส่วนตัวทำให้ไม่สามารถไปร่วมได้

นอกจากนี้ยังพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 14 คน คิดเป็นร้อยละ 70.0 ไม่เคยเข้าร่วมเป็นคณะกรรมการจัดซื้อจัดจ้าง โดยได้ให้เหตุผลที่ไม่สามารถเข้าร่วมได้นั้นก็เพราะไม่ได้ถูกคัดเลือกจากคนในชุมชนให้เป็นตัวแทนในการเป็นคณะกรรมการจัดซื้อจัดจ้างแต่อย่างใด

ตารางที่ 4.4.2.3 ข้อมูลระดับการเข้าไปมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ของกลุ่มผู้ตอบแบบสอบถาม เทศบาลตำบลบ้านกลาง

กิจกรรม	ระดับการมีส่วนร่วม(n=20)				
	ทุกครั้ง	บ่อยครั้ง	นาน ๆ ครั้ง	ไม่เคยเข้าร่วม	ไม่ตอบ
-ร่วมรับฟังข้อมูลข่าวสารจากทางเทศบาล	10(50.0)	9(45.0)	1(5.0)	-	-
-ร่วมคิดในการพัฒนาท้องถิ่นผ่านเวทีประชาคม	6(30.0)	6(30.0)	8(40.0)	-	-
ร่วมตัดสินใจ (การแก้ปัญหาชุมชนร่วมกัน เช่น ปัญหายาเสพติด ปัญหาผู้ยากไร้ เป็นต้น)	7(35.0)	8(40.0)	2(10.0)	3(15.0)	-
ร่วมจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นผ่านเวทีประชาคมระดับตำบล	4(20.0)	5(25.0)	6(30.0)	5(25.0)	-
ร่วมเป็นกรรมการจัดซื้อจัดจ้าง	2(10.0)	4(20.0)	-	14(70.0)	-
ร่วมติดตามตรวจสอบการดำเนินงานในชุมชน หมู่บ้านของตนเอง เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปอย่างถูกต้อง คำนึงค้ำ ยุติธรรม และโปร่งใส	5(25.0)	7(35.0)	5(25.0)	3(15.0)	-
ร่วมทำกิจกรรมทั่วไป อาทิเช่น กิจกรรมทางวัฒนธรรม(ลอยกระทง สงกรานต์) ,กีฬา ฯลฯ	14(70.0)	6(30.0)	-	-	-

4.4.2.4 ความเชื่อมั่นของตัวแทนกลุ่มฯต่อการทำงานของเทศบาลตำบลบ้านกลาง

ผลการวิเคราะห์ระดับความเชื่อมั่นของตัวแทนกลุ่มฯที่มีต่อการทำงานของเทศบาลตำบลบ้านกลาง โดยผู้วิจัยได้วิเคราะห์ผ่านวิธีการ เครื่องมือที่เทศบาลตำบลบ้านกลางนำมาใช้ในการดำเนินงานนั้น พบว่าความคิดเห็นในภาพรวมของตัวแทนกลุ่มฯมีความเชื่อมั่นในระดับปานกลางต่อการทำงานของเทศบาลตำบลบ้านกลาง

เมื่อพิจารณาความคิดเห็นของตัวแทนกลุ่มฯเป็นรายข้อ พบว่าตัวแทนกลุ่มฯมีความเชื่อมั่นในระดับปานกลางต่อวิธีการ เครื่องมือ ที่เทศบาลตำบลบ้านกลางนำมาใช้ในการดำเนินงาน โดยสามารถเรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อยใน 3 ลำดับได้ดังต่อไปนี้

1. มีการจัดช่องทางในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารการบริหารงานของเทศบาลฯ ในรูปแบบของการประชาสัมพันธ์ผ่านหอกระจายข่าวประจำหมู่บ้าน มีค่าเฉลี่ย 3.50
2. มีการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารการดำเนินงานให้แก่ประชาชนได้รับทราบ มีค่าเฉลี่ย 3.40
3. มีการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารการบริหารงานของเทศบาลฯในรูปแบบของการจัดตั้งศูนย์บริการข้อมูลข่าวสารให้เป็นศูนย์กลางของการให้บริการข้อมูลแก่ประชาชนเกี่ยวกับการบริหารงานของเทศบาลฯ, มีการจัดช่องทางในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารการบริหารงานของเทศบาลฯ ในรูปแบบของการติดประกาศประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารในบริเวณชุมชนอย่างทั่วถึง, มีการจัดช่องทางในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารผ่านสายตรงผู้บริหารและมีการจัดทำรายงานสรุปผลโครงการ แผนงาน กิจกรรม งบประมาณที่ใช้ในการดำเนินงานในแต่ละปี(รายงานประจำปี)ให้ประชาชนในพื้นที่ได้รับทราบและตรวจสอบ ซึ่งมีค่าเฉลี่ยในระดับเดียวกันคือ 3.30

ตารางที่ 4.4.2.4 วิเคราะห์ความเชื่อมั่นของตัวแทนกลุ่มฯต่อการทำงานของเทศบาลตำบลบ้านกลาง

วิธีการ เครื่องมือ ที่ใช้ในการดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	ความเชื่อมั่น (n=20)						Mean	ผลการ วิเคราะห์ตาม เกณฑ์
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่มีผล ต่อความ เชื่อมั่น	ไม่ตอบ		
การเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร								
1.มีการจัดตั้งศูนย์บริการข้อมูลข่าวสารให้เป็นศูนย์กลางของการให้บริการ ข้อมูลแก่ประชาชนเกี่ยวกับการบริหารงานของเทศบาลฯ	10(50.0)	6(30.0)	4(20.0)	-	-	-	3.30	ปานกลาง
2.มีการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารในการดำเนินงานให้แก่ประชาชนได้รับทราบ	10(50.0)	8(40.0)	2(10.0)	-	-	-	3.40	ปานกลาง
ช่องทางการเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร								
3.ติดประกาศประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสาร ในบริเวณชุมชนอย่างทั่วถึง	7(35.0)	12(60.0)	1(5.0)	-	-	-	3.30	ปานกลาง
4.หอกระจายข่าวประจำหมู่บ้าน	10(50.0)	10(50.0)	-	-	-	-	3.50	ปานกลาง
5.เว็บไซต์ หรือ สื่อออนไลน์	5(25.0)	8(40.0)	2(10.0)	3(15.0)	2(10.0)	-	2.55	ปานกลาง
6.สายตรงผู้บริหาร	8(40.0)	10(50.0)	2(10.0)	-	-	-	3.30	ปานกลาง
7.วารสาร	5(25.0)	11(55.0)	3(15.0)	-	-	1(5.0)	3.11	ปานกลาง
8.ศูนย์รับเรื่องราวร้องทุกข์	5(25.0)	9(45.0)	3(15.0)	2(10.0)	-	1(5.0)	2.75	ปานกลาง
การตรวจสอบได้								
9.ติดประกาศโครงการจัดซื้อจัดจ้างให้ประชาชนในพื้นที่ได้รับทราบ	9(45.0)	7(35.0)	3(15.0)	-	1(5.0)	-	3.15	ปานกลาง
10.จัดทำรายงานสรุปผลโครงการ แผนงาน กิจกรรม งบประมาณใช้ในการ ดำเนินงานในแต่ละปี(รายงานประจำปี)ให้ประชาชนในพื้นที่ได้รับทราบ	11(55.0)	5(25.0)	3(15.0)	1(5.0)	-	-	3.30	ปานกลาง
ภาพรวม							3.17	ปานกลาง

4.4.2.5 การยอมรับของตัวแทนกลุ่มฯต่อการทำงานของเทศบาลตำบลบ้านกลาง

ผลการวิเคราะห์ระดับการยอมรับของตัวแทนกลุ่มฯต่อการทำงานของเทศบาลตำบลบ้านกลาง โดยผู้วิจัยวิเคราะห์การยอมรับผ่านวิธีการ เครื่องมือที่เทศบาลตำบลบ้านกลาง ใช้ในการดำเนินงาน พบว่าความคิดเห็นในภาพรวมของตัวแทนกลุ่มฯมีการยอมรับในระดับปานกลางต่อการทำงานของเทศบาลตำบลบ้านกลาง

เมื่อพิจารณาความคิดเห็นของตัวแทนกลุ่มฯเป็นรายข้อ พบว่าตัวแทนกลุ่มฯมีความเชื่อมั่นในระดับปานกลางต่อวิธีการ เครื่องมือ ที่เทศบาลตำบลบ้านกลางนำมาใช้ในการดำเนินงาน โดยสามารถเรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อยใน 3 ลำดับได้ดังต่อไปนี้

1. การเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนรับรู้ต่อการดำเนินงานของเทศบาลฯ มีค่าเฉลี่ย 3.50
2. การสนับสนุนในการจัดตั้งกลุ่มทางสังคมและกลุ่มอาชีพ มีค่าเฉลี่ย 3.45
3. การเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการเสนอความคิดเห็นต่อการดำเนินงานของเทศบาลฯและการเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงาน กิจกรรม โครงการ ต่างๆ ซึ่งมีค่าเฉลี่ยในระดับเดียวกันคือ 3.32

นอกจากนี้ตัวแทนกลุ่มฯมีการยอมรับการทำงานของเทศบาลตำบลบ้านกลางอยู่ในระดับน้อยในประเด็นเกี่ยวกับการเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการเป็นคณะกรรมการตรวจสอบและติดตามผลการดำเนินโครงการ กิจกรรมต่างๆและการเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการเป็นคณะกรรมการจัดซื้อจัดจ้าง

ตารางที่ 4.4.2.5 วิเคราะห์การยอมรับของตัวแทนกลุ่มฯต่อการทำงานของเทศบาลตำบลบ้านกลาง

วิธีการ เครื่องมือ ที่ใช้ในการดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	การยอมรับ (n=20)						Mean	ผลการ วิเคราะห์ ตามเกณฑ์
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่มีผล ต่อการ ยอมรับ	ไม่ตอบ		
การสร้างการมีส่วนร่วม(ร่วมรับรู้,ร่วมคิด,ร่วมตัดสินใจ,ร่วมติดตาม)								
1.เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนรับรู้ต่อการดำเนินงานของเทศบาลฯ	10(50.0)	10(50.0)	-	-	-	-	3.50	ปานกลาง
2.เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการเสนอความคิดเห็นต่อการดำเนินงานของเทศบาลฯ	9(45.0)	7(35.0)	3(15.0)	-	-	1(5.0)	3.32	ปานกลาง
3.เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการเสนอโครงการ กิจกรรม ที่จะพัฒนาในพื้นที่ผ่านเวทีประชาคม	8(40.0)	8(40.0)	2(10.0)	1(5.0)	-	1(5.0)	3.21	ปานกลาง
4.เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการเสนอแนวทางในการแก้ไขปัญหาการดำเนินงานของเทศบาลฯ	7(35.0)	8(40.0)	3(15.0)	1(5.0)	-	1(5.0)	3.11	ปานกลาง
5.เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการตัดสินใจในการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในชุมชนท้องถิ่น(อาทิเช่น ปัญหายาเสพติด)	7(35.0)	10(50.0)	2(10.0)	-	-	1(5.0)	3.26	ปานกลาง
6.เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการตัดสินใจเลือกแนวทางการพัฒนาท้องถิ่น	5(25.0)	9(45.0)	5(25.0)	1(5.0)	-	-	2.90	ปานกลาง
7.เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการตัดสินใจใช้ทรัพยากรต่างๆ(คน เงิน ทรัพยากรธรรมชาติ) เพื่อพัฒนาท้องถิ่น	6(30.0)	13(65.0)	1(5.0)	-	-	-	3.25	ปานกลาง
8.เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการตัดสินใจพิจารณางบประมาณตามแผนและโครงการพัฒนาท้องถิ่น	7(35.0)	5(25.0)	6(30.0)	2(10.0)	-	-	2.85	ปานกลาง
9.เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงาน กิจกรรม โครงการต่างๆ	8(40.0)	10(50.0)	1(5.0)	-	-	1(5.0)	3.32	ปานกลาง

จากรายละเอียดที่ได้กล่าวไว้ในข้างต้นนั้นสามารถสรุปได้ว่าวิธีการหรือเครื่องมือที่เทศบาลตำบลบ้านกลางนำมาใช้ในการดำเนินงานนั้น มีผลต่อความเชื่อมั่นและยอมรับของภาคประชาชนที่มีต่อการทำงานของเทศบาลตำบลบ้านกลางในระดับปานกลางเท่านั้น

โดยตัวแทนประชาชนและตัวแทนกลุ่มฯได้แสดงความคิดเห็นเพิ่มเติมจากการตอบแบบสอบถามว่า ถึงแม้ว่าเทศบาลตำบลบ้านกลางจะมีการประสานงานกับชุมชนอย่างต่อเนื่อง, เน้นการทำงานแบบมีส่วนร่วมกับประชาชนในพื้นที่ทั้งในทางความคิด ร่วมทำ ร่วมแก้ไขปัญหาในชุมชน ตลอดจนมีการประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนได้รับทราบอย่างทั่วถึงมาโดยตลอด เมื่อมีการดำเนินโครงการอะไรในพื้นที่ ซึ่งการดำเนินงานในลักษณะดังกล่าวของเทศบาลตำบลบ้านกลางนั้นถือเป็นเรื่องดี แต่ภาคประชาชนก็ยังไม่สามารถให้ความเชื่อมั่นและยอมรับต่อการทำงานของเทศบาลตำบลบ้านกลางในระดับสูงได้เพราะยังมีข้อกังขาในประเด็นเกี่ยวกับการที่ 1.เทศบาลตำบลบ้านกลางมีระบบการทำงานที่ไม่สามารถตรวจสอบได้ทุกขั้นตอน และ 2.การที่เทศบาลตำบลบ้านกลางมีการพัฒนาชุมชนอย่างไม่เสมอภาคเน้นพัฒนาชุมชนที่เป็นฐานเสียงเท่านั้น อันเป็นสิ่งที่ทำให้พวกเขามองไม่เห็นถึงความโปร่งใสในการบริหารงานแต่อย่างใด

ในขณะเดียวกันเพื่อให้ประชาชนมีความเชื่อมั่นและยอมรับต่อการทำงานของเทศบาลตำบลบ้านกลางมากยิ่งขึ้น ตัวแทนประชาชนตลอดจนตัวแทนกลุ่มอาชีพฯ กลุ่มทางสังคมฯได้มีการเสนอให้มีการปรับปรุงในประเด็นดังต่อไปนี้ คือ

- 1.ควรมีการเปิดเผยข่าวสารการดำเนินงานของเทศบาลตำบลบ้านกลางให้ประชาชนได้รับทราบอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่องไม่ควรจำกัดการเปิดเผยข้อมูลให้เฉพาะคนบางกลุ่มเท่านั้น
- 2.ควรมีการติดประกาศประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารการดำเนินงานของเทศบาลตำบลบ้านกลางที่เป็นปัจจุบันในบริเวณชุมชนอย่างทั่วถึงและควรดำเนินการอย่างต่อเนื่อง
- 3.ควรมีการรายงานผลการดำเนินเกี่ยวกับข้อร้องเรียนของประชาชน
- 4.ควรมีการแจ้งผลการพิจารณาหาแนวทางในการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นให้ประชาชนได้รับทราบ
- 5.ควรมีการจัดทำเอกสาร แผ่นพับ วารสารอย่างต่อเนื่อง เพื่อประชาสัมพันธ์หรือให้ข้อมูลเกี่ยวกับการดำเนินงานของเทศบาลตำบลบ้านกลาง และควรแจกจ่ายให้แก่ประชาชนทุกครัวเรือนและทุกพื้นที่ที่ได้รับทราบ
- 6.ผู้บริหารต้องมีการเปิดโอกาสให้ประชาชนได้มีการพบปะพูดคุยอย่างสม่ำเสมอ

7.ควรมีการประชาสัมพันธ์รายรับ-รายจ่ายโครงการจัดซื้อจัดจ้างให้ประชาชนในพื้นที่ได้รับทราบอย่างสม่ำเสมอในทุกโครงการ เพื่อให้เกิดความโปร่งใสในการบริหารงานมากยิ่งขึ้น ซึ่งอาจจะเป็นการติดประกาศและแจ้งผ่านทางหอกระจายข่าวประจำหมู่บ้าน

8.ควรมีการจัดทำรายงานสรุปผลโครงการ แผนงาน กิจกรรม งบประมาณที่ใช้ในการดำเนินงานในแต่ละปีหรือที่เรียกว่ารายงานประจำปีอย่างต่อเนื่อง และมีการแจกจ่ายให้แก่ประชาชนทุกครัวเรือนในพื้นที่ได้รับทราบในรูปแบบของการเป็นวารสารหรือแผ่นพับก็ได้

9.ควรเปิดโอกาสให้ประชาชนทุกกลุ่มเข้ามามีส่วนร่วมตั้งแต่ร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมตัดสินใจ ร่วมตรวจสอบ ร่วมได้รับผลประโยชน์ โดยเฉพาะอย่างยิ่งร่วมตรวจสอบนั้น ไม่ควรจำกัดให้กลุ่มใดกลุ่มหนึ่งเข้ามามีส่วนร่วมในการตรวจสอบ หรือทางเทศบาลฯ ได้มีการจัดตั้งกลุ่มขึ้นมาเองเพียงทำหน้าที่เฉพาะในการตรวจสอบเท่านั้น

4.5 องค์การบริหารส่วนตำบลห้วยม

4.5.1 ผลการศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลจากประชาชนในพื้นที่

4.5.1.1 ภูมิหลังของผู้ตอบแบบสอบถาม

จากการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามจำนวน 49 คน พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 28 คน คิดเป็นร้อยละ 57.1 เพศชายจำนวน 21 คน คิดเป็นร้อยละ 42.9 โดยส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 61 ปีขึ้นไป จำนวน 20 คน คิดเป็นร้อยละ 40.8 รองลงมาอายุระหว่าง 51-60 ปี จำนวน 18 คน คิดเป็นร้อยละ 36.7 และอายุระหว่าง 31-40 ปี จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 6.1 มีสถานภาพสมรสจำนวน 34 คน คิดเป็นร้อยละ 69.4 นับถือศาสนาพุทธ จำนวน 49 คน คิดเป็นร้อยละ 100.0 จบการศึกษาระดับประถมศึกษา จำนวน 42 คน คิดเป็นร้อยละ 85.7

นอกจากนี้ ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเป็นเกษตรกร จำนวน 26 คน คิดเป็นร้อยละ 53.1 รองลงมาประกอบอาชีพรับจ้างทั่วไป จำนวน 17 คน คิดเป็นร้อยละ 34.7 ค้าขายขนาดเล็ก-ร้านค้าแผงลอย จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 10.2 ส่งผลให้มีรายได้เฉลี่ยของครัวเรือนอยู่ระหว่าง 1-9,999บาท/เดือน จำนวนทั้งสิ้น 35 คน คิดเป็นร้อยละ 71.4 ดังแสดงไว้ในตารางที่ 4.5.1.1

ตารางที่ 4.5.1.1 ข้อมูลคุณลักษณะส่วนบุคคลของกลุ่มผู้ตอบแบบสอบถาม องค์การบริหารส่วนตำบลห้วยม

ประเภทข้อมูล	จำนวน(ร้อยละ)	ประเภทข้อมูล	จำนวน(ร้อยละ)
เพศ		อายุ	
-ชาย	21(42.9)	-อายุระหว่าง 20-30 ปี	
-หญิง	28(57.1)	-อายุระหว่าง 31-40 ปี	3(6.1)
		-อายุระหว่าง 41-50 ปี	8(16.3)
		-อายุระหว่าง 51-60 ปี	18(36.7)
		-อายุ 61 ปีขึ้นไป	20(40.8)
รวม	49(100.0)	รวม	49(100.0)
สถานภาพ		ศาสนา	
-โสด	4(8.2)	-พุทธ	49(100.0)
-สมรส	34(69.4)		
-หย่าร้าง	4(8.2)		
-หม้าย	7(14.3)		
รวม	49(100.0)	รวม	49(100.0)
ระดับการศึกษา		อาชีพ	
-ประถมศึกษา	42(85.7)	-เกษตรกร	26(53.1)
-มัธยมศึกษา/ปวช.เทียบเท่า	5(10.2)	-รับจ้างทั่วไป	17(34.7)
-อนุปริญญา/ปวส.เทียบเท่า	1(2.0)	-แม่บ้าน/พ่อบ้าน	1(2.0)
		-ค้าขายขนาดเล็ก-ร้านค้าแผงลอย	5(10.2)
รวม	49(100.0)	รวม	49(100.0)
รายได้เฉลี่ยของครัวเรือน			
-1- 9,999 บาท	35(71.4)		
-10,000-29,999 บาท	10(20.4)		
-ไม่ตอบ	4(8.2)		
รวม	49(100.0)		

ที่มา: จากการสำรวจโดยใช้แบบสอบถาม

4.5.1.2 การอาศัยอยู่ในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลห้วยม

จากการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการอาศัยอยู่ในพื้นที่อบต.ห้วยมของกลุ่มผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามทั้ง 49 คน มีการกระจายตัวอาศัยอยู่ในพื้นที่ 12 หมู่บ้านของอบต.ห้วยม โดยส่วนใหญ่มีระยะเวลาในการอาศัยอยู่ในพื้นที่ 51 ปีขึ้นไป จำนวน 30 คน คิดเป็นร้อยละ 61.2 และมีสถานภาพความเป็นเจ้าของบ้านหรือมีที่พักอาศัยเป็นของตนเองถึง 45 คน คิดเป็นร้อยละ 91.8

ตารางที่ 4.5.2 ข้อมูลการอาศัยอยู่ในพื้นที่ของกลุ่มผู้ตอบแบบสอบถาม องค์การบริหารส่วนตำบลห้วยม

ประเภทข้อมูล	จำนวน(ร้อยละ)	ประเภทข้อมูล	จำนวน(ร้อยละ)
อาศัยอยู่ในหมู่บ้าน		ระยะเวลาในการอาศัยอยู่ในพื้นที่	
-บ้านป่าจั่ว	3(6.1)	-1-10 ปี	-
-บ้านป่าคา	2(4.1)	-11-20 ปี	2(4.1)
-บ้านบวกลาตัว	11(22.4)	-21-30 ปี	2(4.1)
-บ้านหนองฮ้าง	6(12.2)	-31-40 ปี	5(15.6)
-บ้านสันป่าดุก	2(4.1)	-41-50 ปี	9(18.4)
-บ้านป่าแดง	7(14.3)	-51 ปีขึ้นไป	30(61.2)
-บ้านสันหลวง	5(10.2)	-ไม่ตอบ	1(2.0)
-บ้านดงเจริญ	8(16.3)		
-บ้านกู่สูง	1(2.0)		
-บ้านห้วยดุ่ม	1(2.0)		
-บ้านป่าข่า	2(4.1)		
-บ้านป่าसान	1(2.0)		
รวม	49(100.0)	รวม	49(100.0)
สถานภาพความเป็นเจ้าของบ้าน			
-เจ้าของบ้าน/อาคาร	45(91.8)		
-เช่าอยู่อาศัย	1(2.0)		
-เป็นของญาติ/เพื่อน	2(4.1)		
รวม	49(100.0)		

4.5.1.3 การเข้าไปมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ขององค์การบริหารส่วนตำบลห้วยวังม

จากการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการเข้าไปมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ของกลุ่มผู้ตอบแบบสอบถามพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามจะเข้าไปมีส่วนร่วมทุกครั้งในกิจกรรมดังต่อไปนี้คือ

1.การเข้าไปมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นผ่านเวทีประชาคม จำนวน 31 คน คิดเป็นร้อยละ 63.3

2.การเข้าไปมีส่วนร่วมตัดสินใจ(การแก้ไขปัญหาชุมชนร่วมกัน เช่นปัญหาหาเสพติด ปัญหาผู้ยากไร้ เป็นต้น) จำนวน 33 คน คิดเป็นร้อยละ 67.3

3.การเข้าไปมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นผ่านเวทีประชาคมระดับตำบล จำนวน 24 คน คิดเป็นร้อยละ 49.0

4.การเข้าไปมีส่วนร่วมติดตามตรวจสอบการดำเนินงานในชุมชน หมู่บ้านของตนเอง เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปอย่างถูกต้อง คุ่มค่า ยุติธรรมและโปร่งใส จำนวน 15 คน คิดเป็นร้อยละ 30.6

5.การเข้าไปมีส่วนร่วมในทำกิจกรรมทั่วไป อาทิเช่น กิจกรรมทางวัฒนธรรม(ลอยกระทง สงกรานต์ งานกีฬา) เป็นต้น จำนวน 41 คน คิดเป็นร้อยละ 83.7

โดยที่ผู้ตอบแบบสอบถามได้ให้เหตุผลที่น่าสนใจในการตัดสินใจเข้าไปมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ทุกครั้งนั้น ก็เพราะ จิตอาสา, ถือเป็นหน้าที่ประชาชน, ต้องการเห็นการพัฒนาเกิดขึ้นในชุมชนท้องถิ่นของตนเอง ตลอดจนได้รับทราบข้อมูลที่แท้จริงในการดำเนินงานของทางอบตฯ

นอกจากนี้ยังพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ จำนวน 29 คน คิดเป็นร้อยละ 59.2 ไม่เคยเข้าร่วมเป็นคณะกรรมการจัดซื้อจัดจ้าง โดยได้ให้เหตุผลที่ไม่สามารถเข้าร่วมได้นั้นก็เพราะไม่ได้ถูกคัดเลือกจากคนในชุมชนให้เป็นตัวแทนในการเป็นคณะกรรมการจัดซื้อจัดจ้างแต่อย่างใด

ตารางที่ 4.5.1.3 ข้อมูลระดับการเข้าไปมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ของกลุ่มผู้ตอบแบบสอบถาม ขององค์การบริหารส่วนตำบลห้วยม

กิจกรรม	ระดับการมีส่วนร่วม(n=49)				
	ทุกครั้ง	บ่อยครั้ง	นาน ๆ ครั้ง	ไม่เคยเข้าร่วม	ไม่ตอบ
-ร่วมรับฟังข้อมูลข่าวสารจากทางเทศบาล	6(12.2)	43(87.8)	-	-	-
-ร่วมคิดในการพัฒนาท้องถิ่นผ่านเวทีประชาคม	31(63.3)	13(26.5)	4(8.2)	1(2.0)	-
ร่วมตัดสินใจ (การแก้ปัญหาชุมชนร่วมกัน เช่น ปัญหายาเสพติด ปัญหาผู้ยากไร้ เป็นต้น)	33(67.3)	10(20.4)	4(8.2)	2(4.1)	-
ร่วมจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นผ่านเวทีประชาคมระดับตำบล	24(49.0)	10(20.4)	12(24.5)	2(4.1)	1(2.0)
ร่วมเป็นกรรมการจัดซื้อจัดจ้าง	10(20.4)	3(6.1)	6(12.2)	29(59.2)	1(2.0)
ร่วมติดตามตรวจสอบการดำเนินงานในชุมชน หมู่บ้านของตนเอง เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปอย่างถูกต้อง คำนึงค้ำคุณธรรม และโปร่งใส	15(30.6)	14(28.6)	6(12.2)	14(28.6)	-
ร่วมทำกิจกรรมทั่วไป อาทิเช่น กิจกรรมทางวัฒนธรรม(ลอยกระทง สงกรานต์) ,กีฬา ฯลฯ	41(83.7)	4(8.2)	4(8.2)	-	-

4.5.1.4 ความเชื่อมั่นของประชาชนต่อการทำงานขององค์การบริหารส่วนตำบลห้วยม

ผลการวิเคราะห์ระดับความเชื่อมั่นของประชาชนต่อการทำงานขององค์การบริหารส่วนตำบลห้วยม วิเคราะห์ผ่านวิธีการ เครื่องมือที่องค์การบริหารส่วนตำบลห้วยมใช้ในการดำเนินงาน พบว่า **ความเชื่อมั่นในภาพรวมของประชาชนอยู่ในระดับปานกลาง**

เมื่อพิจารณาในรายละเอียด พบว่า ประชาชนมีความเชื่อมั่นในระดับมากต่อวิธีการ เครื่องมือ ที่องค์การบริหารส่วนตำบลห้วยมใช้ในการดำเนินงาน ดังต่อไปนี้

1. มีการจัดตั้งศูนย์บริการข้อมูลข่าวสารให้เป็นศูนย์กลางของการให้บริการข้อมูลแก่ประชาชน เกี่ยวกับการบริหารงานของอบต.ห้วยม มีค่าเฉลี่ย 3.63 เมื่อนำมาวิเคราะห์ตามเกณฑ์ที่กำหนด พบว่า มีความเชื่อมั่นอยู่ในระดับมาก

2. การเปิดเผยข้อมูลข่าวสารในการดำเนินงานให้แก่ประชาชนได้รับทราบ มีค่าเฉลี่ย 3.55 เมื่อนำมาวิเคราะห์ตามเกณฑ์ที่กำหนด พบว่า มีความเชื่อมั่นอยู่ในระดับมาก

3. การติดประกาศประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารในบริเวณชุมชนอย่างทั่วถึง มีค่าเฉลี่ย 3.69 เมื่อนำมาวิเคราะห์ตามเกณฑ์ที่กำหนด พบว่า มีความเชื่อมั่นอยู่ในระดับมาก

4. มีการประกาศข้อมูลข่าวสารการดำเนินงานของอบต.ฯให้ประชาชนรับทราบผ่านหอกระจายข่าวประจำหมู่บ้าน มีค่าเฉลี่ย 3.84 เมื่อนำมาวิเคราะห์ตามเกณฑ์ที่กำหนด พบว่า มีความเชื่อมั่นอยู่ในระดับมาก

5. การจัดช่องทางในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารการดำเนินงานของอบต.ฯผ่านสายตรงผู้บริหาร มีค่าเฉลี่ย 3.59 เมื่อนำมาวิเคราะห์ตามเกณฑ์ที่กำหนด พบว่า มีความเชื่อมั่นอยู่ในระดับมาก

อีกทั้งยังมีวิธีการ เครื่องมือที่ประชาชนให้ความเชื่อมั่นในระดับปานกลาง โดยสามารถเรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อยได้ ดังต่อไปนี้คือ

1. การจัดช่องทางในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารการดำเนินงานของอบต.ฯผ่านศูนย์รับเรื่องราวร้องทุกข์ มีค่าเฉลี่ย 3.16 เมื่อนำมาวิเคราะห์ตามเกณฑ์ที่กำหนด พบว่า มีความเชื่อมั่นในระดับปานกลาง

2.การติดประกาศโครงการจัดซื้อจัดจ้างให้ประชาชนในพื้นที่ได้รับทราบ มีค่าเฉลี่ย 3.24 เมื่อนำมาวิเคราะห์ตามเกณฑ์ที่กำหนด พบว่า มีความเชื่อมั่นในระดับปานกลาง

3.การจัดรายงานสรุปผลโครงการ แผนงาน กิจกรรม งบประมาณใช้ในการดำเนินงานในแต่ละปี (รายงานประจำปี)ให้ประชาชนในพื้นที่ได้รับทราบ มีค่าเฉลี่ย 3.10 เมื่อนำมาวิเคราะห์ตามเกณฑ์ที่กำหนด พบว่า มีความเชื่อมั่นในระดับปานกลาง

นอกจากนี้ยังมีวิธีการ เครื่องมือประชาชนให้ความเชื่อมั่นในระดับน้อย คือ การจัดช่องทางการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารการดำเนินงานของอบตฯผ่านเว็บไซต์ของเทศบาลและสื่อออนไลน์ มีค่าเฉลี่ย 2.27 เมื่อนำมาวิเคราะห์ตามเกณฑ์ที่กำหนด พบว่า มีความเชื่อมั่นในระดับน้อย

ตารางที่ 4.5.1.4 วิเคราะห์ความเชื่อมั่นของประชาชนต่อการทำงานขององค์การบริหารส่วนตำบลห้วยม

วิธีการ เครื่องมือ ที่ใช้ในการดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	ความเชื่อมั่น (n=49)						Mean	ผลการ วิเคราะห์ตาม เกณฑ์
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่มีผลต่อ ความเชื่อมั่น	ไม่ตอบ		
การเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร								
1. มีการจัดตั้งศูนย์บริการข้อมูลข่าวสารให้เป็นศูนย์กลางของการให้บริการข้อมูลแก่ประชาชนเกี่ยวกับการบริหารงานของอบตช	36(73.5)	10(20.4)	2(4.1)	-	1(2.0)	-	3.63	มาก
2. มีการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารในการดำเนินงานให้แก่ประชาชนได้รับทราบ	30(61.2)	16(32.7)	3(6.1)	-	-	-	3.55	มาก
ช่องทางการเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร								
3. ติดประกาศประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสาร ในบริเวณศูนย์การเรียนรู้อย่างทั่วถึง	36(73.5)	12(24.5)	1(2.0)	-	-	-	3.69	มาก
4. หอกระจายข่าวประจำหมู่บ้าน	42(85.7)	6(12.2)	1(2.0)	-	-	-	3.84	มาก
5. เว็บไซต์ หรือ สื่อออนไลน์	16(32.7)	11(22.4)	5(10.2)	2(4.1)	14(28.6)	1(2.0)	2.27	น้อย
6. สายตรงผู้บริหาร	31(63.3)	17(34.7)	1(2.0)	-	-	-	3.59	มาก
7. ศูนย์รับเรื่องราวร้องทุกข์	24(49.0)	13(26.5)	9(18.4)	2(4.1)	1(2.0)	-	3.16	ปานกลาง
การตรวจสอบได้								
8. ติดประกาศโครงการจัดซื้อจัดจ้างให้ประชาชนในพื้นที่ได้รับทราบ	29(59.2)	12(24.5)	3(6.1)1(2.0)	1(2.0)	4(8.2)	-	3.24	ปานกลาง
9. จัดทำรายงานสรุปผลโครงการ แผนงาน กิจกรรม งบประมาณ ใช้ในการดำเนินงานในแต่ละปี(รายงานประจำปี)ให้ประชาชนในพื้นที่ได้รับทราบ	25(51.0)	12(24.5)	8(16.3)	-	4(8.2)	-	3.10	ปานกลาง
ภาพรวม							3.34	ปานกลาง

4.5.1.5 การยอมรับของประชาชนต่อการทำงานขององค์การบริหารส่วนตำบลห้วยม

ผลการวิเคราะห์ระดับการยอมรับของประชาชนต่อการทำงานขององค์การบริหารส่วนตำบลห้วยม โดยผู้วิจัยวิเคราะห์ผ่านวิธีการ เครื่องมือที่องค์การบริหารส่วนตำบลห้วยมใช้ในการดำเนินงาน พบว่า การยอมรับในภาพรวมของประชาชนอยู่ในระดับปานกลาง

เมื่อพิจารณาในรายข้อ พบว่า ประชาชนมีการยอมรับในระดับมากต่อวิธีการ เครื่องมือ ที่องค์การบริหารส่วนตำบลห้วยมนำมาใช้ในการดำเนินงาน ดังต่อไปนี้

1.การเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนรับรู้ต่อการดำเนินงานของอบต.ฯ มีค่าเฉลี่ย 3.65 เมื่อนำมาวิเคราะห์ตามเกณฑ์ที่กำหนด พบว่า การยอมรับอยู่ในระดับมาก

2.การเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการเสนอโครงการ กิจกรรมที่จะพัฒนาในพื้นที่ผ่านเวทีประชาคม มีค่าเฉลี่ย 3.57 เมื่อนำมาวิเคราะห์ตามเกณฑ์ที่กำหนด พบว่า การยอมรับอยู่ในระดับมาก

3.การเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการตัดสินใจใช้ทรัพยากรต่างๆ(คน เงิน ทรัพยากรธรรมชาติ)เพื่อพัฒนาท้องถิ่น มีค่าเฉลี่ย 3.67 เมื่อนำมาวิเคราะห์ตามเกณฑ์ที่กำหนด พบว่า การยอมรับอยู่ในระดับมาก

4.การเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงาน กิจกรรม โครงการต่างๆ มีค่าเฉลี่ย 3.76 เมื่อนำมาวิเคราะห์ตามเกณฑ์ที่กำหนด พบว่า การยอมรับอยู่ในระดับมาก

5.การจัดอบรมให้ความรู้แก่ประชาชนเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ของการเป็นคณะกรรมการต่างๆตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการพัสดุ มีค่าเฉลี่ย 3.57 เมื่อนำมาวิเคราะห์ตามเกณฑ์ที่กำหนด พบว่า การยอมรับอยู่ในระดับมาก

6.การสนับสนุนในการจัดตั้งกลุ่มทางสังคมและกลุ่มอาชีพ มีค่าเฉลี่ย 3.63 เมื่อนำมาวิเคราะห์ตามเกณฑ์ที่กำหนด พบว่า การยอมรับอยู่ในระดับมาก

อีกทั้งยังมีวิธีการ เครื่องมือที่ประชาชนให้การยอมรับในระดับปานกลาง โดยสามารถเรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อยได้ ดังต่อไปนี้คือ

1.เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการเสนอแนวทางในการแก้ไขปัญหาการดำเนินงานของอบต.ฯและเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการตัดสินใจในการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในชุมชนท้องถิ่น ซึ่งมีค่าเฉลี่ยในระดับเดียวกันคือ 3.27 เมื่อนำมาวิเคราะห์ตามเกณฑ์ที่กำหนด พบว่า มีการยอมรับอยู่ในระดับปานกลาง

2.เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการตัดสินใจเลือกแนวทางการพัฒนาท้องถิ่น มีค่าเฉลี่ย 3.16 เมื่อนำมาวิเคราะห์ตามเกณฑ์ที่กำหนด พบว่า การยอมรับ อยู่ในระดับปานกลาง

3.เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการเป็นคณะกรรมการตรวจสอบและติดตามผลการดำเนินโครงการ กิจกรรมต่างๆ มีค่าเฉลี่ย 2.67 เมื่อนำมาวิเคราะห์ตามเกณฑ์ที่กำหนด พบว่า การยอมรับ อยู่ในระดับปานกลาง

นอกจากนี้ยังมีวิธีการ เครื่องมือที่ประชาชนให้การยอมรับในระดับน้อย ซึ่งมีรายละเอียดต่อไปนี้คือ

1.เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการเป็นคณะกรรมการจัดซื้อจัดจ้าง ต่างๆ มีค่าเฉลี่ย 2.39 เมื่อนำมาวิเคราะห์ตามเกณฑ์ที่กำหนด พบว่า การยอมรับอยู่ในระดับน้อย

ตารางที่ 4.5.1.5 วิเคราะห์การยอมรับของประชาชนต่อการทำงานขององค์การบริหารส่วนตำบลห้วยม

วิธีการ เครื่องมือ ที่ใช้ในการดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	การยอมรับ (n=49)					Mean	ผลการวิเคราะห์ ตามเกณฑ์
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่มีผลต่อ การยอมรับ		
การสร้างการมีส่วนร่วม(ร่วมรับรู้,ร่วมคิด,ร่วมตัดสินใจ,ร่วมติดตาม)							
1.เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนรับรู้ต่อการดำเนินงานของอบต.ฯ	35(71.4)	11(22.4)	3(6.1)	-	-	3.65	มาก
2.เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการเสนอความคิดเห็นต่อการดำเนินงานของอบต.ฯ	26(53.1)	20(40.8)	2(4.1)	1(2.0)	-	3.45	ปานกลาง
3.เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการเสนอโครงการ กิจกรรม ที่จะพัฒนาในพื้นที่ผ่านเวทีประชาคม	35(71.4)	9(18.4)	4(8.2)	1(2.0)	-	3.57	มาก
4.เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการเสนอแนวทางในการแก้ไข ปัญหาการดำเนินงานของอบต.ฯ	26(53.1)	11(22.4)	11(22.4)	1(2.0)	-	3.27	ปานกลาง
5.เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการตัดสินใจในการแก้ไข ปัญหาที่เกิดขึ้นในชุมชนท้องถิ่น(อาทิเช่น ปัญหายาเสพติด ปัญหาผู้ยากไร้)	29(59.2)	9(18.4)	8(16.3)	1(2.0)	2(4.1)	3.27	ปานกลาง
6.เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการตัดสินใจเลือกแนวทางการ พัฒนาท้องถิ่น	24(49.0)	14(28.6)	8(16.3)	1(2.0)	2(4.1)	3.16	ปานกลาง
7.เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการตัดสินใจใช้ทรัพยากรต่างๆ (คน เงิน ทรัพยากรธรรมชาติ) เพื่อพัฒนาท้องถิ่น	34(69.4)	14(28.6)	1(2.0)	-	-	3.67	มาก
8.เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการตัดสินใจพิจารณา บบประมาณตามแผนและโครงการพัฒนาท้องถิ่น	22(44.9)	10(20.4)	7(14.3)	4(8.2)	6(12.2)	2.78	ปานกลาง
9.เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงาน กิจกรรม โครงการต่างๆ	38(77.6)	10(20.4)	1(2.0)	-	-	3.76	มาก

ตารางที่ 4.5.1.5 วิเคราะห์การยอมรับของประชาชนต่อการทำงานขององค์การบริหารส่วนตำบลห้วยม้ง(ต่อ)

วิธีการ เครื่องมือ ที่ใช้ในการดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	การยอมรับ (n=49)					Mean	ผลการวิเคราะห์ ตามเกณฑ์
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่มีผลต่อ การยอมรับ		
10.เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการตรวจสอบการดำเนินงานตามโครงการ กิจกรรมต่างๆ	20(40.8)	15(30.6)	2(4.1)	1(2.0)	11(22.4)	2.65	ปานกลาง
11.เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการเป็นคณะกรรมการตรวจสอบและติดตามผลการดำเนินโครงการ กิจกรรมต่างๆ	25(51.0)	8(16.3)	3(6.1)	1(2.0)	12(24.5)	2.67	ปานกลาง
12.เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการเป็นคณะกรรมการจัดซื้อจัดจ้าง	22(44.9)	8(16.3)	2(4.1)	1(2.0)	16(32.7)	2.39	น้อย
การเสริมสร้างศักยภาพของประชาชนเพื่อการมีส่วนร่วม							
13.มีการจัดอบรมให้ความรู้แก่ประชาชนเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ของการเป็นคณะกรรมการต่างๆตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการพัสดุ	33(67.3)	13(26.5)	2(4.1)	-	1(2.0)	3.57	มาก
สนับสนุนการจัดตั้งกลุ่ม/องค์กรชุมชน	37(75.5)	10(20.4)	-	-	2(4.1)	3.63	มาก
14.ให้การสนับสนุนในการจัดตั้งกลุ่มทางสังคมและกลุ่มอาชีพ							
ภาพรวม						3.24	ปานกลาง

4.5.2 ผลการศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลจากตัวแทนกลุ่มอาชีพ กลุ่มผู้สูงอายุ กลุ่มเยาวชน กลุ่มสตรีแม่บ้าน ตลอดจนกลุ่มผู้นำชุมชน/กรรมการหมู่บ้าน

4.5.2.1 ภูมิหลังของผู้ตอบแบบสอบถาม

จากการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามจำนวน 20 คน พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 55.0 เพศชายจำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 45.0 โดยส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 51-60 ปี จำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 55.0 รองลงมาอายุระหว่าง 41-50 ปี จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 20.0 และอายุ 61 ปีขึ้นไป จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 20.0 มีสถานภาพสมรสจำนวน 16 คน คิดเป็นร้อยละ 80.0 นับถือศาสนาพุทธ จำนวน 20 คน คิดเป็นร้อยละ 100.0 จบการศึกษาระดับประถมศึกษา จำนวน 16 คน คิดเป็นร้อยละ 80.0

นอกจากนี้ ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเป็นเกษตรกร จำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 55.0 รองลงมาประกอบอาชีพรับจ้างทั่วไป จำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 35.0 ค้าขายขนาดเล็ก-ร้านค้าแผงลอย จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 10.0 ส่งผลให้มีรายได้เฉลี่ยของครัวเรือนอยู่ระหว่าง 1-9,999 บาท/เดือน จำนวนทั้งสิ้น 13 คน คิดเป็นร้อยละ 65 อีกทั้งยังเป็นสมาชิกกลุ่มอาชีพจำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 35.0 สมาชิกกลุ่มผู้นำชุมชน/กรรมการหมู่บ้าน จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 25.0 สมาชิกกลุ่มผู้สูงอายุ จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 20.0 และเป็นสมาชิกกลุ่มสตรีแม่บ้านจำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 20.0 ตามลำดับ ดังแสดงไว้ในตารางที่ 4.5.2.1

ตารางที่ 4.5.2.1 ข้อมูลคุณลักษณะส่วนบุคคลของกลุ่มผู้ตอบแบบสอบถาม องค์การบริหารส่วนตำบลห้วยม

ประเภทข้อมูล	จำนวน(ร้อยละ)	ประเภทข้อมูล	จำนวน(ร้อยละ)
เพศ		อายุ	
-ชาย	9(45.0)	-อายุระหว่าง 20-30 ปี	-
-หญิง	11(55.0)	-อายุระหว่าง 31-40 ปี	1(5.0)
		-อายุระหว่าง 41-50 ปี	4(20.0)
		-อายุระหว่าง 51-60 ปี	11(55.0)
		-อายุ 61 ปีขึ้นไป	4(20.0)
รวม	20(100.0)	รวม	20(100.0)
สถานภาพ		ศาสนา	
-โสด	1(5.0)	-พุทธ	20(100.0)
-สมรส	16(80.0)		
-หย่าร้าง	3(15.0)		
-หม้าย			
รวม	20(100.0)	รวม	20(100.0)
ระดับการศึกษา		อาชีพ	
-ประถมศึกษา	16(80.0)	-เกษตรกร	11(55.0)
-มัธยมศึกษา/ปวช.เทียบเท่า	3(15.0)	-รับจ้างทั่วไป	7(35.0)
-อนุปริญญา/ปวส.เทียบเท่า	1(5.0)	-แม่บ้าน/พ่อบ้าน	-
		-ค้าขายขนาดเล็ก-ร้านค้าแผงลอย	2(10.0)
รวม	20(100.0)	รวม	20(100.0)
รายได้เฉลี่ยของครัวเรือน		การเป็นสมาชิกกลุ่ม	
-1- 9,999 บาท	13(65.0)	-กลุ่มสตรีแม่บ้าน	4(20.0)
-10,000-29,999 บาท	6(30.0)	-กลุ่มผู้สูงอายุ	4(20.0)
-ไม่ตอบ	1(5.0)	-กลุ่มเด็กและเยาวชน	-
		-กลุ่มอาชีพฯ	7(35.0)
		-กลุ่มผู้นำชุมชน/กรรมการหมู่บ้าน	5(25.0)
รวม	20(100.0)	รวม	20(100.0)

ที่มา: จากการสำรวจโดยใช้แบบสอบถาม

4.5.2.2 การอาศัยอยู่ในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลห้วยม

จากการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการอาศัยอยู่ในพื้นที่อบต.ห้วยมของกลุ่มผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามทั้ง 20 คน มีการกระจายตัวอาศัยอยู่ในพื้นที่ 9 หมู่บ้านของอบต.ห้วยม โดยส่วนใหญ่มีระยะเวลาในการอาศัยอยู่ในพื้นที่ 51 ปีขึ้นไป จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 50.0 และมีสถานภาพความเป็นเจ้าของบ้านหรือมีที่พักอาศัยเป็นของตนเองถึง 17 คน คิดเป็นร้อยละ 85.0

ตารางที่ 4.5.2.2 ข้อมูลการอาศัยอยู่ในพื้นที่ของกลุ่มผู้ตอบแบบสอบถาม องค์การบริหารส่วนตำบลห้วยม

ประเภทข้อมูล	จำนวน(ร้อยละ)	ประเภทข้อมูล	จำนวน(ร้อยละ)
อาศัยอยู่ในหมู่บ้าน		ระยะเวลาในการอาศัยอยู่ในพื้นที่	
-บ้านป่าจั่ว	-	-1-10 ปี	-
-บ้านป่าคา	2(10.0)	-11-20 ปี	2(10.0)
-บ้านบวกลาตัว	5(25.0)	-21-30 ปี	2(10.0)
-บ้านหนองฮ้าง	4(20.0)	-31-40 ปี	1(5.0)
-บ้านสันป่าดุก	1(5.0)	-41-50 ปี	4(20.0)
-บ้านป่าแดง	1(5.0)	-51 ปีขึ้นไป	10(50.0)
-บ้านสันหลวง	2(10.0)	-ไม่ตอบ	1(5.0)
-บ้านดงเจริญ	2(10.0)		
-บ้านกู่สูง	1(5.0)		
-บ้านห้วยด้อม	-		
-บ้านป่าข่า	2(10.0)		
-บ้านป่าล้าน	-		
รวม	20(100.0)	รวม	20(100.0)
สถานภาพความเป็นเจ้าของบ้าน			
-เจ้าของบ้าน/อาคาร	17(85.0)		
-เช่าอยู่อาศัย	-		
-เป็นของญาติ/เพื่อน	2(10.0)		
-ไม่ตอบ	1(5.0)		
รวม	20(100.0)		

4.5.2.3 การเข้าไปมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ขององค์การบริหารส่วนตำบลห้วยงัม

จากการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการเข้าไปมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ของกลุ่มผู้ตอบแบบสอบถามพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามจะเข้าไปมีส่วนร่วมทุกครั้งในกิจกรรมดังต่อไปนี้คือ

- 1.การเข้าไปมีส่วนร่วมรับฟังข้อมูลข่าวสารจากทางเทศบาล จำนวน 17 คน คิดเป็นร้อยละ 85.0
- 2.การเข้าไปมีส่วนร่วมตัดสินใจ(การแก้ไขปัญหาชุมชนร่วมกัน เช่นปัญหายาเสพติด ปัญหาผู้ยากไร้ เป็นต้น) จำนวน 13 คน คิดเป็นร้อยละ 65.0
- 3.การเข้าไปมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นผ่านเวทีประชาคมระดับตำบล จำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 45.0
- 4.การเข้าไปมีส่วนร่วมในทำกิจกรรมทั่วไป อาทิเช่น กิจกรรมทางวัฒนธรรม(ลอยกระทง สงกรานต์ งานกีฬา) เป็นต้น จำนวน 17 คน คิดเป็นร้อยละ 85.0

โดยที่ผู้ตอบแบบสอบถามได้ให้เหตุผลที่น่าสนใจในการตัดสินใจเข้าไปมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ทุกครั้งนั้น ก็เพราะ จิตอาสา, ถือเป็นหน้าที่, ต้องการเห็นการพัฒนาเกิดขึ้นในชุมชนท้องถิ่นของตนเอง ตลอดจนได้รับทราบข้อมูลที่แท้จริงในการดำเนินงานของทางอบตฯ

นอกจากนี้ยังพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ จำนวน 17 คน คิดเป็นร้อยละ 85.0ไม่เคยเข้าร่วมเป็นคณะกรรมการจัดซื้อจัดจ้าง โดยได้ให้เหตุผลที่ไม่สามารถเข้าร่วมได้นั้นก็เพราะไม่ได้ถูกเชิญจากทางอบต.ฯให้เข้าไปมีส่วนร่วม

ตารางที่ 4.5.2.3 ข้อมูลระดับการเข้าไปมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ของกลุ่มผู้ตอบแบบสอบถาม ขององค์การบริหารส่วนตำบลห้วยงิ้ว

กิจกรรม	ระดับการมีส่วนร่วม(n=20)				
	ทุกครั้ง	บ่อยครั้ง	นาน ๆ ครั้ง	ไม่เคยเข้าร่วม	ไม่ตอบ
-ร่วมรับฟังข้อมูลข่าวสารจากทางเทศบาล	17(85.0)	3(15.0)	-	-	-
-ร่วมคิดในการพัฒนาท้องถิ่นผ่านเวทีประชาคม	7(35.0)	9(45.0)	3(15.0)	1(5.0)	-
ร่วมตัดสินใจ (การแก้ปัญหาชุมชนร่วมกัน เช่น ปัญหายาเสพติด ปัญหาผู้ยากไร้ เป็นต้น)	13(65.0)	5(25.0)	1(5.0)	1(5.0)	-
ร่วมจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นผ่านเวทีประชาคมระดับตำบล	9(45.0)	4(20.0)	6(30.0)	1(5.0)	-
ร่วมเป็นกรรมการจัดซื้อจัดจ้าง	5(25.0)	1(5.0)	3(15.0)	11(55.0)	-
ร่วมติดตามตรวจสอบการดำเนินงานในชุมชน หมู่บ้านของตนเอง เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปอย่างถูกต้อง คำนึงค่านิยม และโปร่งใส	6(30.0)	9(45.0)	1(5.0)	4(20.0)	-
ร่วมทำกิจกรรมทั่วไป อาทิเช่น กิจกรรมทางวัฒนธรรม(ลอยกระทง สงกรานต์) ,กีฬา ฯลฯ	17(85.0)	2(10.0)	1(5.0)	-	-

4.5.2.4 ความเชื่อมั่นของตัวแทนกลุ่มฯต่อการทำงานขององค์การบริหารส่วนตำบลห้วยม

ผลการวิเคราะห์ระดับความเชื่อมั่นของตัวแทนกลุ่มฯที่มีต่อการทำงานของอบต.ห้วยม โดยผู้วิจัยได้วิเคราะห์ผ่านวิธีการ เครื่องมือที่อบต.ห้วยมนำมาใช้ในการดำเนินงานนั้น พบว่า **ความคิดเห็นในภาพรวมของตัวแทนกลุ่มฯมีความเชื่อมั่นในระดับปานกลางต่อการทำงานของอบต.ห้วยม**

เมื่อพิจารณาความคิดเห็นของตัวแทนกลุ่มฯเป็นรายข้อ พบว่า ตัวแทนกลุ่มเห็นว่าการที่อบต.ฯมีการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารการบริหารงานของอบต.ฯในรูปแบบของการจัดตั้งศูนย์บริการข้อมูลข่าวสารให้เป็นศูนย์กลางของการให้บริการข้อมูลแก่ประชาชนเกี่ยวกับการบริหารงานของอบต.ฯ มีการจัดช่องทางการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารการบริหารงานของอบต.ฯ ในรูปแบบของการประชาสัมพันธ์ผ่านหอกระจายข่าวประจำหมู่บ้าน, การติดประกาศประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารในบริเวณชุมชนอย่างทั่วถึงและสายตรงผู้บริหารนั้น ซึ่งวิธีการดำเนินงานดังกล่าวส่งผลทำให้ตัวแทนกลุ่มฯ มีความเชื่อมั่นอยู่ในระดับมากต่อการทำงานของอบต.ห้วยม เมื่อนำมาวิเคราะห์ตามเกณฑ์ที่กำหนด

ตารางที่ 4.5.2.4 วิเคราะห์ความเชื่อมั่นของตัวแทนกลุ่มฯต่อการทำงานขององค์การบริหารส่วนตำบลห้วยม

วิธีการ เครื่องมือ ที่ใช้ในการดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	ความเชื่อมั่น (n=20)						Mean	ผลการ วิเคราะห์ตาม เกณฑ์
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่มีผลต่อ ความเชื่อมั่น	ไม่ตอบ		
การเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร								
1.มีการจัดตั้งศูนย์บริการข้อมูลข่าวสารให้เป็นศูนย์กลางของการให้บริการข้อมูลแก่ประชาชนเกี่ยวกับการบริหารงานของอบตฯ	13(65.0)	5(25.0)	2(10.0)	-	-	-	3.55	มาก
2.มีการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารในการดำเนินงานให้แก่ประชาชนได้รับทราบ	10(50.0)	8(40.0)	2(10.0)	-	-	-	3.40	ปานกลาง
ช่องทางการเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร								
3.ติดประกาศประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสาร ในบริเวณศูนย์การเรียนรู้อย่างทั่วถึง	12(60.0)	8(40.0)	-	-	-	-	3.60	มาก
4.หอกระจายข่าวประจำหมู่บ้าน	16(80.0)	3(15.0)	1(5.0)	-	-	-	3.75	มาก
5.เว็บไซต์ หรือ สื่อออนไลน์	7(35.0)	6(30.0)	2(10.0)	-	5(25.0)		2.50	น้อย
6.สายตรงผู้บริหาร	11(55.0)	9(45.0)	-	-	-	-	3.55	มาก
7.ศูนย์รับเรื่องราวร้องทุกข์	11(55.0)	5(25.0)	3(15.0)	-	1(5.0)	-	3.25	ปานกลาง
การตรวจสอบได้								
8.ติดประกาศโครงการจัดซื้อจัดจ้างให้ประชาชนในพื้นที่ได้รับทราบ	11(55.0)	6(30.0)	2(10.0)	1(5.0)	-	-	3.35	ปานกลาง
9.จัดทำรายงานสรุปผลโครงการ แผนงาน กิจกรรม งบประมาณ ใช้ในการดำเนินงานในแต่ละปี(รายงานประจำปี)ให้ประชาชนในพื้นที่ได้รับทราบ	11(55.0)	7(35.0)	2(10.0)	-	-	-	3.45	ปานกลาง
ภาพรวม							3.38	ปานกลาง

4.5.2.5 การยอมรับของตัวแทนกลุ่มฯต่อการทำงานขององค์การบริหารส่วนตำบลห้วยงัม

ผลการวิเคราะห์ระดับการยอมรับของตัวแทนกลุ่มฯต่อการทำงานของอบต.ห้วยงัม โดยผู้วิจัยวิเคราะห์การยอมรับผ่านวิธีการ เครื่องมือที่ใช้ในการดำเนินงานของอบต.ห้วยงัม พบว่า **ความคิดเห็นในภาพรวมของตัวแทนกลุ่มฯมีการยอมรับในระดับปานกลางต่อการทำงานของอบต.ห้วยงัม**

เมื่อพิจารณาความคิดเห็นของตัวแทนกลุ่มฯเป็นรายข้อ พบว่า การที่อบต.ฯ เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนรับรู้ต่อการดำเนินงานของอบต.ฯ, เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการเสนอโครงการ กิจกรรมที่จะพัฒนาในพื้นที่ผ่านเวทีประชาคมแบบมีส่วนร่วม, เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการตัดสินใจใช้ทรัพยากรต่างๆ(ไม่ว่าจะเป็นคน เงิน ทรัพยากรธรรมชาติ) เพื่อพัฒนาท้องถิ่น, เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงาน กิจกรรม โครงการต่างๆ, มีการเสริมสร้างศักยภาพของประชาชนเพื่อการมีส่วนร่วมโดยการจัดอบรมให้ความรู้แก่ประชาชนเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ของการเป็นคณะกรรมการต่างๆตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการพัสดุ ตลอดจนให้การสนับสนุนในการจัดตั้งกลุ่มทางสังคมและกลุ่มอาชีพ นั้น ซึ่งตัวแทนกลุ่มฯเห็นว่าการสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชนด้วยวิธีการดังกล่าวส่งผลทำให้ตัวแทนกลุ่มฯ มีการยอมรับการทำงานของอบต.ห้วยงัมอยู่ในระดับมากเมื่อนำมาวิเคราะห์ตามเกณฑ์ที่กำหนด

ในขณะที่ตัวแทนกลุ่มมีการยอมรับการทำงานของอบต.ห้วยงัมอยู่ในระดับน้อยในประเด็นเกี่ยวกับการเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการเป็นคณะกรรมการจัดซื้อจัดจ้าง

ตารางที่ 4.5.2.5 วิเคราะห์การยอมรับของตัวแทนกลุ่มฯต่อการทำงานขององค์การบริหารส่วนตำบลห้วยม

วิธีการ เครื่องมือ ที่ใช้ในการดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	การยอมรับ (n=20)					Mean	ผลการวิเคราะห์ ตามเกณฑ์
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่มีผลต่อ การยอมรับ		
การสร้างการมีส่วนร่วม(ร่วมรับรู้,ร่วมคิด,ร่วมตัดสินใจ,ร่วมติดตาม)							
1.เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนรับรู้ต่อการดำเนินงานของอบต.ฯ	13(65.0)	7(35.0)	-	-	-	3.65	มาก
2.เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการเสนอความคิดเห็นต่อการดำเนินงานของอบต.ฯ	8(40.0)	10(50.0)	2(10.0)	-	-	3.30	ปานกลาง
3.เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการเสนอโครงการ กิจกรรม ที่จะพัฒนาในพื้นที่ผ่านเวทีประชาคม	15(75.0)	4(20.0)	1(5.0)	-	-	3.70	มาก
4.เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการเสนอแนวทางในการแก้ไข ปัญหาการดำเนินงานของอบต.ฯ	12(60.0)	5(25.0)	3(15.0)	-	-	3.45	ปานกลาง
5.เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการตัดสินใจในการแก้ไข ปัญหาที่เกิดขึ้นในชุมชนท้องถิ่น(อาทิเช่น ปัญหายาเสพติด ปัญหาผู้ยากไร้)	11(55.0)	5(25.0)	3(15.0)	-	1(5.0)	3.25	ปานกลาง
6.เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการตัดสินใจเลือกแนวทางการ พัฒนาท้องถิ่น	9(45.0)	7(35.0)	3(15.0)	-	1(5.0)	3.15	ปานกลาง
7.เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการตัดสินใจใช้ทรัพยากรต่างๆ (คน เงิน ทรัพยากรธรรมชาติ) เพื่อพัฒนาท้องถิ่น	13(65.0)	7(35.0)	-	-	-	3.65	มาก
8.เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการตัดสินใจพิจารณา บประมาณตามแผนและโครงการพัฒนาท้องถิ่น	7(35.0)	7(35.0)	2(10.0)	2(10.0)	2(10.0)	2.75	ปานกลาง
9.เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงาน กิจกรรม โครงการต่างๆ	14(70.0)	6(30.0)	-	-	-	3.70	มาก

ตารางที่ 4.5.2.5 วิเคราะห์การยอมรับของตัวแทนกลุ่มฯต่อการทำงานขององค์การบริหารส่วนตำบลห้วยม้ง(ต่อ)

วิธีการ เครื่องมือ ที่ใช้ในการดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	การยอมรับ (n=20)					Mean	ผลการวิเคราะห์ ตามเกณฑ์
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่มีผลต่อ การยอมรับ		
10.เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการตรวจสอบการดำเนินงานตามโครงการ กิจกรรมต่างๆ	9(45.0)	6(30.0)	2(10.0)	3(15.0)	-	2.90	ปานกลาง
11.เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการเป็นคณะกรรมการตรวจสอบและติดตามผลการดำเนินโครงการ กิจกรรมต่างๆ	10(50.0)	4(20.0)	2(10.0)	-	4(20.0)	2.80	ปานกลาง
12.เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการเป็นคณะกรรมการจัดซื้อจัดจ้าง	7(35.0)	6(30.0)	2(10.0)	-	5(25.0)	2.50	น้อย
การเสริมสร้างศักยภาพของประชาชนเพื่อการมีส่วนร่วม							
13.มีการจัดอบรมให้ความรู้แก่ประชาชนเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ของการเป็นคณะกรรมการต่างๆตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการพัสดุ	12(60.0)	8(40.0)	-	-	-	3.60	มาก
สนับสนุนการจัดตั้งกลุ่ม/องค์กรชุมชน	15(75.0)	4(20.0)	-	-	1(5.0)	3.60	มาก
14.ให้การสนับสนุนในการจัดตั้งกลุ่มทางสังคมและกลุ่มอาชีพ							
ภาพรวม						3.29	ปานกลาง

จากรายละเอียดที่ได้กล่าวไว้ในข้างต้นนั้นสามารถทำการสรุปได้ว่าวิธีการหรือเครื่องมือที่อบต. หวังม้นำมาใช้ในการดำเนินงานนั้น มีผลต่อความเชื่อมั่นและยอมรับของภาคประชาชนต่อการทำงานของอบต. หวังมในระดับปานกลางเท่านั้น โดยตัวแทนประชาชนและตัวแทนกลุ่มฯ ได้แสดงความคิดเห็นเพิ่มเติมจากการตอบแบบสอบถามว่าถึงแม้ว่าอบต. หวังมจะเปิดโอกาสให้ประชาชนไม่ว่าจะเป็นเด็กเยาวชน ผู้สูงอายุ คนหนุ่มสาว พระภิกษุ เข้ามามีส่วนร่วมในการรับรู้ ร่วมคิด ร่วมตัดสินใจ ร่วมปฏิบัติ ร่วมติดตามตรวจสอบ ร่วมรับผลประโยชน์ทุกโครงการ กิจกรรม แผนงานที่เกิดขึ้น, มีการประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนได้รับทราบอย่างทั่วถึงเมื่อจะดำเนินโครงการใดๆในพื้นที่, มีความโปร่งใสในการทำงานทุกขั้นตอน ซึ่งประชาชนสามารถตรวจสอบได้, มีการดำเนินงานที่เห็นเป็นรูปธรรม มุ่งตอบสนองผลประโยชน์ต่อท้องถิ่นหรือประชาชนที่เป็นส่วนร่วมมากกว่าส่วนตนหรือพวกพ้อง ซึ่งการดำเนินงานในลักษณะดังกล่าวของอบต. หวังม นั้นถือเป็นเรื่องดี แต่ภาคประชาชนก็ยังไม่สามารถให้ความเชื่อมั่นและยอมรับต่อการทำงานของอบต. หวังม ในระดับสูงได้เพราะยังมีข้อกังขาในประเด็นเกี่ยวกับการที่ถึงแม้อบต. หวังมจะมีการเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการเป็นคณะกรรมการจัดซื้อจัดจ้าง คณะกรรมการตรวจสอบและติดตามผลการดำเนินโครงการกิจกรรมต่างๆ แต่ยังจำกัดอยู่เฉพาะพวกพ้องของตนเอง อันเป็นสิ่งที่ทำให้พวกเขามองไม่เห็นถึงความโปร่งใสในการบริหารงานแต่อย่างใด

อย่างไรก็ตามเพื่อให้ประชาชนมีความเชื่อมั่นและยอมรับต่อการทำงานของอบต. หวังมมากยิ่งขึ้น ควรมีการปรับปรุงในประเด็นดังต่อไปนี้

1. ควรมีการรายงานผลการดำเนินเกี่ยวกับข้อร้องเรียนของประชาชน
2. ควรมีการแจ้งผลการพิจารณาหาแนวทางในการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นให้ประชาชนได้รับทราบ
3. ควรมีการจัดทำรายงานสรุปผลโครงการ แผนงาน กิจกรรม งบประมาณที่ใช้ในการดำเนินงานในแต่ละปีหรือที่เรียกว่ารายงานประจำปีอย่างต่อเนื่อง และมีการแจกจ่ายให้แก่ประชาชนทุกครัวเรือนในพื้นที่ได้รับทราบ
4. ควรมีการประชาสัมพันธ์รายรับ-รายจ่ายโครงการจัดซื้อจัดจ้างให้ประชาชนในพื้นที่ได้รับทราบอย่างสม่ำเสมอในทุกโครงการ เพื่อให้เกิดความโปร่งใสในการบริหารงานมากยิ่งขึ้น
5. ควรเปิดโอกาสให้ประชาชนทุกกลุ่มเข้ามามีส่วนร่วมในการตรวจสอบ ไม่ควรจำกัดให้กลุ่มใดกลุ่มหนึ่งเข้ามามีส่วนร่วมในการตรวจสอบเท่านั้น

4.6 องค์การบริหารส่วนตำบลป่าบาง

4.6.1 ผลการศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลจากประชาชนในพื้นที่

4.6.1.1 ภูมิหลังของผู้ตอบแบบสอบถาม

จากการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามจำนวน 24 คน พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 13 คน คิดเป็นร้อยละ 54.2 เพศชายจำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 45.8 โดยส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 51-60 ปี จำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 29.2 รองลงมาอายุระหว่าง 41-50 ปี จำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 25.0 และอายุ 61 ปีขึ้นไป จำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 25.0 มีสถานภาพสมรสจำนวน 19 คน คิดเป็นร้อยละ 79.2 นับถือศาสนาพุทธ จำนวน 23 คน คิดเป็นร้อยละ 95.8 จบการศึกษาระดับประถมศึกษา จำนวน 15 คน คิดเป็นร้อยละ 62.5

นอกจากนี้ ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ประกอบอาชีพรับจ้างทั่วไป จำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 45.8 รองลงมาประกอบอาชีพเกษตรกร จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 41.7 ค้าขายขนาดเล็ก-ร้านค้าแผงลอย จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 8.3 ส่งผลให้มีรายได้เฉลี่ยของครัวเรือนอยู่ระหว่าง 1-9,999 บาท/เดือน จำนวนทั้งสิ้น 12 คน คิดเป็นร้อยละ 50.0 รองลงมา มีรายได้เฉลี่ยของครัวเรือนอยู่ระหว่าง 10,000-29,999 บาท/เดือน จำนวนทั้งสิ้น 10 คน คิดเป็นร้อยละ 41.7 ดังแสดงไว้ในตารางที่ 4.6.1.1

ตารางที่ 4.6.1.1 ข้อมูลคุณลักษณะส่วนบุคคลของกลุ่มผู้ตอบแบบสอบถาม องค์การบริหารส่วนตำบลป่าบง

ประเภทข้อมูล	จำนวน(ร้อยละ)	ประเภทข้อมูล	จำนวน(ร้อยละ)
เพศ		อายุ	
-ชาย	11(45.8)	-อายุระหว่าง 20-30 ปี	1(4.2)
-หญิง	13(54.2)	-อายุระหว่าง 31-40 ปี	4(16.7)
		-อายุระหว่าง 41-50 ปี	6(25.0)
		-อายุระหว่าง 51-60 ปี	7(29.2)
		-อายุ 61 ปีขึ้นไป	6(25.0)
รวม	24(100.0)	รวม	24(100.0)
สถานภาพ		ศาสนา	
-โสด	2(8.3)	-พุทธ	23(95.8)
-สมรส	19(79.2)	-คริสต์	1(4.2)
-หย่าร้าง	2(8.3)		
-หม้าย	1(4.2)		
รวม	24(100.0)	รวม	24(100.0)
ระดับการศึกษา		อาชีพ	
-ประถมศึกษา	15(62.5)	-เกษตรกร	10(41.7)
-มัธยมศึกษา/ปวช.เทียบเท่า	7(29.2)	-รับจ้างทั่วไป	11(45.8)
-อนุปริญญา/ปวส.เทียบเท่า	1(4.2)	-ประกอบธุรกิจ-กิจการของตนเอง	1(4.2)
-ปริญญาตรี	1(4.2)	-ค้าขายขนาดเล็ก-ร้านค้าแผงลอย	2(8.3)
รวม	24(100.0)	รวม	24(100.0)
รายได้เฉลี่ยของครัวเรือน			
-1- 9,999 บาท	12(50.0)		
-10,000-29,999 บาท	10(41.7)		
-50,000 บาทขึ้นไป	2(8.3)		
รวม	24(100.0)		

ที่มา: จากการสำรวจโดยใช้แบบสอบถาม

4.6.1.2 การอาศัยอยู่ในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลป่าบง

จากการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการอาศัยอยู่ในพื้นที่อบต.ป่าบงของกลุ่มผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามทั้ง 24 คน มีการกระจายตัวอาศัยอยู่ในพื้นที่ 6 หมู่บ้านของอบต.ป่าบง โดยส่วนใหญ่มีระยะเวลาในการอาศัยอยู่ในพื้นที่ 51 ปีขึ้นไป จำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 50.0 และมีสถานภาพความเป็นเจ้าของบ้านหรือมีที่พักอาศัยเป็นของตนเองถึง 22 คน คิดเป็นร้อยละ 91.7

ตารางที่ 4.6.1.2 ข้อมูลการอาศัยอยู่ในพื้นที่ของกลุ่มผู้ตอบแบบสอบถาม องค์การบริหารส่วนตำบลป่าบง

ประเภทข้อมูล	จำนวน(ร้อยละ)	ประเภทข้อมูล	จำนวน(ร้อยละ)
อาศัยอยู่ในหมู่บ้าน		ระยะเวลาในการอาศัยอยู่ในพื้นที่	
-บ้านไชยสถาน	4(16.7)	-1-10 ปี	2(8.3)
-บ้านล่องดอนชัย	6(25.0)	-11-20 ปี	3(12.5)
-บ้านศรีคำชมพู่	2(8.3)	-21-30 ปี	-
-บ้านป่าบงหลวง	3(12.5)	-31-40 ปี	2(8.3)
-บ้านเทพาราม	5(20.8)	-41-50 ปี	5(20.8)
-บ้านสุพรรณ	4(16.7)	-51 ปีขึ้นไป	12(50.0)
รวม	24(100.0)	รวม	24(100.0)
สถานภาพความเป็นเจ้าของบ้าน			
-เจ้าของบ้าน/อาคาร	22(91.7)		
-เช่าอยู่อาศัย	1(4.2)		
-เป็นของญาติ/เพื่อน	1(4.2)		
รวม	24(100.0)		

4.6.1.3 การเข้าไปมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ขององค์การบริหารส่วนตำบลป่าบง

จากการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการเข้าไปมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ของกลุ่มผู้ตอบแบบสอบถามพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามจะเข้าไปมีส่วนร่วมทุกครั้งในกิจกรรมดังต่อไปนี้คือ

1.การเข้าไปมีส่วนร่วมในการรับฟังข้อมูลข่าวสารจากทางอบต.ฯ จำนวน 14 คน คิดเป็นร้อยละ 58.3

2.การเข้าไปมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นผ่านเวทีประชาคม จำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 50.0

3.การเข้าไปมีส่วนร่วมตัดสินใจ(การแก้ไขปัญหาชุมชนร่วมกัน เช่นปัญหาเศรษฐกิจ ปัญหาผู้ยากไร้ เป็นต้น) จำนวน 13 คน คิดเป็นร้อยละ 54.2

4.การเข้าไปมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นผ่านเวทีประชาคมระดับตำบล จำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 50.0

5.การเข้าไปมีส่วนร่วมในทำกิจกรรมทั่วไป อาทิเช่น กิจกรรมทางวัฒนธรรม(ลอยกระทง สงกรานต์ งานกีฬา) เป็นต้น จำนวน 18 คน คิดเป็นร้อยละ 75.0

โดยที่ผู้ตอบแบบสอบถามได้ให้เหตุผลที่น่าสนใจในการตัดสินใจเข้าไปมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ทุกครั้งนั้น ก็เพราะ จิตอาสา, ต้องการเห็นการพัฒนาเกิดขึ้นในชุมชนท้องถิ่นของตนเอง

นอกจากนี้ยังพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ จำนวน 15 คน คิดเป็นร้อยละ 62.5 ไม่เคยเข้าร่วมเป็นคณะกรรมการจัดซื้อจัดจ้าง โดยได้ให้เหตุผลที่ไม่สามารถเข้าร่วมได้นั้นก็เพราะไม่ได้ถูกคัดเลือกจากคนในชุมชนให้เป็นตัวแทนในการเป็นคณะกรรมการจัดซื้อจัดจ้างแต่อย่างใด อีกทั้ง ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ จำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 33.3 ไม่เคยร่วมติดตามตรวจสอบการดำเนินงานในชุมชน หมู่บ้านของตนเอง เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปอย่างถูกต้อง คุ่มค่า ยุติธรรมและโปร่งใส โดยได้ให้เหตุผลที่ไม่สามารถเข้าร่วมได้ก็เพราะต้องเดินทางออกจากบ้านไปทำงานทุกวันทำให้ไม่มีเวลาพอที่จะเข้าร่วมติดตามตรวจสอบการดำเนินงานของอบต.ฯในชุมชนของตนเอง

ตารางที่ 4.6.1.3 ข้อมูลระดับการเข้าไปมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ของกลุ่มผู้ตอบแบบสอบถาม ขององค์การบริหารส่วนตำบลป่าบาง

กิจกรรม	ระดับการมีส่วนร่วม(n=24)				
	ทุกครั้ง	บ่อยครั้ง	นาน ๆ ครั้ง	ไม่เคยเข้าร่วม	ไม่ตอบ
-ร่วมรับฟังข้อมูลข่าวสารจากทางอบต.ฯ	14(58.3)	9(37.5)	1(4.2)	-	-
-ร่วมคิดในการพัฒนาท้องถิ่นผ่านเวทีประชาคม	12(50.0)	7(29.2)	4(16.7)	1(4.2)	-
ร่วมตัดสินใจ (การแก้ปัญหาชุมชนร่วมกัน เช่น ปัญหาเศรษฐกิจ ปัญหาผู้ยากไร้ เป็นต้น)	13(54.2)	6(25.0)	2(8.3)	3(12.5)	-
ร่วมจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นผ่านเวทีประชาคมระดับตำบล	12(50.0)	3(12.5)	3(12.5)	6(25.0)	-
ร่วมเป็นกรรมการจัดซื้อจัดจ้าง	6(25.0)	2(8.3)	1(4.2)	15(62.5)	-
ร่วมติดตามตรวจสอบการดำเนินงานในชุมชน หมู่บ้านของตนเอง เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปอย่างถูกต้อง คำนึงค้ำยุดิธรรม และโปร่งใส	7(29.2)	4(16.7)	5(20.8)	8(33.3)	-
ร่วมทำกิจกรรมทั่วไป อาทิเช่น กิจกรรมทางวัฒนธรรม(ลอยกระทง สงกรานต์) ,กีฬา ฯลฯ	18(75.0)	5(20.8)	1(4.2)	-	-

4.6.1.4 ความเชื่อมั่นของประชาชนต่อการทำงานขององค์การบริหารส่วนตำบลป่าบง

ผลการวิเคราะห์ระดับความเชื่อมั่นของประชาชนต่อการทำงานขององค์การบริหารส่วนตำบลป่าบง วิเคราะห์ผ่านวิธีการ เครื่องมือที่องค์การบริหารส่วนตำบลป่าบงใช้ในการดำเนินงาน พบว่า **ความเชื่อมั่นในภาพรวมของประชาชนอยู่ในระดับปานกลาง**

เมื่อพิจารณาในรายข้อ พบว่า ประชาชนมีความเชื่อมั่นในระดับปานกลางโดยสามารถเรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อยได้ ดังต่อไปนี้คือ

1.การจัดช่องทางการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารการดำเนินงานของอบต.ฯผ่านสายตรงผู้บริหาร มีค่าเฉลี่ย 3.46 เมื่อนำมาวิเคราะห์ตามเกณฑ์ที่กำหนด พบว่า มีความเชื่อมั่นอยู่ในระดับปานกลาง

2.มีการประกาศข้อมูลข่าวสารการดำเนินงานของอบต.ฯให้ประชาชนรับทราบผ่านหอกระจายข่าวประจำหมู่บ้านและมีการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารในการดำเนินงานให้แก่ประชาชนได้รับทราบ ซึ่งมีค่าเฉลี่ยในระดับเดียวกัน คือ 3.42 เมื่อนำมาวิเคราะห์ตามเกณฑ์ที่กำหนด พบว่า มีความเชื่อมั่นอยู่ในระดับปานกลาง

3.มีการติดประกาศโครงการจัดซื้อจัดจ้างให้ประชาชนในพื้นที่ได้รับทราบ มีค่าเฉลี่ย 3.38 เมื่อนำมาวิเคราะห์ตามเกณฑ์ที่กำหนด พบว่า มีความเชื่อมั่นในระดับปานกลาง

4.การติดประกาศประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารในบริเวณชุมชนอย่างทั่วถึง,มีการจัดตั้งศูนย์บริการข้อมูลข่าวสารให้เป็นศูนย์กลางของการให้บริการข้อมูลแก่ประชาชนเกี่ยวกับการบริหารงานของอบต.ป่าบง และมีการจัดรายงานสรุปผลโครงการ แผนงาน กิจกรรม งบประมาณใช้ในการดำเนินงานในแต่ละปี(รายงานประจำปี)ให้ประชาชนในพื้นที่ได้รับทราบ ซึ่งมีค่าเฉลี่ยในระดับเดียวกันคือ 3.33 เมื่อนำมาวิเคราะห์ตามเกณฑ์ที่กำหนด พบว่า มีความเชื่อมั่นในระดับปานกลาง

5.มีการจัดทำเอกสารแผ่นพับ วารสาร เพื่อใช้ประชาสัมพันธ์ข่าวสารการดำเนินงานของอบต.ฯให้ประชาชนได้รับทราบ มีค่าเฉลี่ย 3.13 เมื่อนำมาวิเคราะห์ตามเกณฑ์ที่กำหนด พบว่า มีความเชื่อมั่นในระดับปานกลาง

6.การจัดช่องทางการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารการดำเนินงานของอบต.ฯผ่านศูนย์รับเรื่องราวร้องทุกข์ มีค่าเฉลี่ย 2.83 เมื่อนำมาวิเคราะห์ตามเกณฑ์ที่กำหนด พบว่า มีความเชื่อมั่นในระดับปานกลาง

อีกทั้งยังมีวิธีการ เครื่องมือประชาชนให้ความเชื่อมั่นในระดับน้อย คือ การจัดช่องทางการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารการดำเนินงานของอบตฯผ่านเว็บไซต์และสื่อออนไลน์ มีค่าเฉลี่ย 2.33 เมื่อนำมาวิเคราะห์ตามเกณฑ์ที่กำหนด พบว่า มีความเชื่อมั่นในระดับน้อย

ตารางที่ 4.6.1.4 วิเคราะห์ความเชื่อมั่นของประชาชนต่อการทำงานขององค์การบริหารส่วนตำบลป่าบง

วิธีการ เครื่องมือ ที่ใช้ในการดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	ความเชื่อมั่น (n=24)						Mean	ผลการ วิเคราะห์ตาม เกณฑ์
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่มีผลต่อ ความ เชื่อมั่น	ไม่ตอบ		
การเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร								
1. มีการจัดตั้งศูนย์บริการข้อมูลข่าวสารให้เป็นศูนย์กลางของการให้บริการข้อมูลแก่ประชาชนเกี่ยวกับการบริหารงานของอบตฯ	13(54.2)	6(25.0)	5(20.8)	-	-	-	3.33	ปานกลาง
2. มีการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารในการดำเนินงานให้แก่ประชาชนได้รับทราบ	14(58.3)	6(25.0)	4(16.7)	-	-	-	3.42	ปานกลาง
ช่องทางการเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร								
3. ติดประกาศประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสาร ในบริเวณชุมชนอย่างทั่วถึง	10(41.7)	12(50.0)	2(8.3)	-	-	-	3.33	ปานกลาง
4. หอกระจายข่าวประจำหมู่บ้าน	14(58.3)	6(25.0)	4(16.7)	-	-	-	3.42	ปานกลาง
5. เว็บไซต์ หรือ สื่อออนไลน์	8(33.3)	5(20.8)	3(12.5)	3(12.5)	5(20.8)	-	2.33	น้อย
6. สายตรงผู้บริหาร	13(54.2)	9(37.5)	2(8.3)	-	-	-	3.46	ปานกลาง
7. จัดทำเอกสาร แผ่นพับ วารสาร	8(33.3)	11(45.8)	5(20.8)	-	-	-	3.13	ปานกลาง
8. ศูนย์รับเรื่องราวร้องทุกข์	10(41.7)	6(25.0)	4(16.7)	2(8.3)	2(8.3)		2.83	ปานกลาง
การตรวจสอบได้								
9. ติดประกาศโครงการจัดซื้อจัดจ้างให้ประชาชนในพื้นที่ได้รับทราบ	13(54.2)	7(29.2)	4(16.7)	-	-	-	3.38	ปานกลาง
10. จัดทำรายงานสรุปผลโครงการ แผนงาน กิจกรรมงบประมาณใช้ในการดำเนินงานในแต่ละปี(รายงานประจำปี)ให้ประชาชนในพื้นที่ได้รับทราบ	13(54.2)	6(25.0)	5(20.8)	-	-	-	3.33	ปานกลาง
ภาพรวม							3.20	ปานกลาง

4.6.1.5 การยอมรับของประชาชนต่อการทำงานขององค์การบริหารส่วนตำบลป่าบง

ผลการวิเคราะห์ระดับการยอมรับของประชาชนต่อการทำงานขององค์การบริหารส่วนตำบลป่าบง โดยผู้วิจัยวิเคราะห์ผ่านวิธีการ เครื่องมือที่องค์การบริหารส่วนตำบลป่าบงใช้ในการดำเนินงาน พบว่า การยอมรับในภาพรวมของประชาชนอยู่ในระดับปานกลาง

เมื่อพิจารณาในรายข้อ พบว่า ประชาชนมีการยอมรับในระดับปานกลางต่อวิธีการ เครื่องมือ ที่ องค์การบริหารส่วนตำบลป่าบงนำมาใช้ในการดำเนินงาน โดยสามารถเรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไป น้อยได้ ดังต่อไปนี้คือ

1.การเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงาน กิจกรรม โครงการต่างๆ มีค่าเฉลี่ย 3.46 เมื่อนำมาวิเคราะห์ตามเกณฑ์ที่กำหนด พบว่า การยอมรับอยู่ในระดับปานกลาง

2.การสนับสนุนในการจัดตั้งกลุ่มทางสังคมและกลุ่มอาชีพ มีค่าเฉลี่ย 3.42 เมื่อนำมาวิเคราะห์ตาม เกณฑ์ที่กำหนด พบว่า การยอมรับอยู่ในระดับปานกลาง

3.การเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการเสนอโครงการ กิจกรรมที่จะพัฒนาในพื้นที่ผ่าน เวทีประชาคมและการเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการตัดสินใจใช้ทรัพยากรต่างๆ(คน เงิน ทรัพยากรธรรมชาติ)เพื่อพัฒนาท้องถิ่น ซึ่งมีค่าเฉลี่ยในระดับเดียวกันคือ 3.38 เมื่อนำมาวิเคราะห์ตาม เกณฑ์ที่กำหนด พบว่า การยอมรับอยู่ในระดับปานกลาง

4.การเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนรับรู้ต่อการดำเนินงานของอบต.ฯ และเปิดโอกาสให้ ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการเสนอความคิดเห็นต่อการดำเนินงานของอบต.ฯ ซึ่งมีค่าเฉลี่ยในระดับ เดียวกัน คือ 3.33 เมื่อนำมาวิเคราะห์ตามเกณฑ์ที่กำหนด พบว่า การยอมรับอยู่ในระดับปานกลาง

5.การจัดอบรมให้ความรู้แก่ประชาชนเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ของการเป็นคณะกรรมการต่างๆตาม ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการพัสดุ มีค่าเฉลี่ย 3.25 เมื่อนำมาวิเคราะห์ตามเกณฑ์ที่กำหนด พบว่า การยอมรับอยู่ในระดับปานกลาง

6.เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการตัดสินใจเลือกแนวทางการพัฒนาท้องถิ่น มี ค่าเฉลี่ย 3.17 เมื่อนำมาวิเคราะห์ตามเกณฑ์ที่กำหนด พบว่า การยอมรับ อยู่ในระดับปานกลาง

7.เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการเสนอแนวทางในการแก้ไขปัญหาการดำเนินงานของอบต.ฯและเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการตัดสินใจในการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในชุมชนท้องถิ่น ซึ่งมีค่าเฉลี่ยในระดับเดียวกันคือ 3.08 เมื่อนำมาวิเคราะห์ตามเกณฑ์ที่กำหนด พบว่า มีการยอมรับอยู่ในระดับปานกลาง

8.เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการเป็นคณะกรรมการตรวจสอบและติดตามผลการดำเนินโครงการ กิจกรรมต่างๆ มีค่าเฉลี่ย 3.04 เมื่อนำมาวิเคราะห์ตามเกณฑ์ที่กำหนด พบว่า การยอมรับอยู่ในระดับปานกลาง

9.เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการตัดสินใจพิจารณางบประมาณตามแผนและโครงการพัฒนาท้องถิ่น มีค่าเฉลี่ย 2.63 เมื่อนำมาวิเคราะห์ตามเกณฑ์ที่กำหนด พบว่า การยอมรับอยู่ในระดับปานกลาง

10.เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการเป็นคณะกรรมการตรวจสอบและติดตามผลการดำเนินโครงการ กิจกรรมต่างๆ มีค่าเฉลี่ย 2.58 เมื่อนำมาวิเคราะห์ตามเกณฑ์ที่กำหนด พบว่า การยอมรับอยู่ในระดับปานกลาง

นอกจากนี้ยังมีวิธีการ เครื่องมือที่ประชาชนให้การยอมรับในระดับน้อย คือ เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการเป็นคณะกรรมการจัดซื้อจัดจ้าง ต่างๆ มีค่าเฉลี่ย 2.17 เมื่อนำมาวิเคราะห์ตามเกณฑ์ที่กำหนด พบว่า การยอมรับอยู่ในระดับน้อย

ตารางที่ 4.6.1.5 วิเคราะห์การยอมรับของประชาชนต่อการทำงานขององค์การบริหารส่วนตำบลป่าบาง

วิธีการ เครื่องมือ ที่ใช้ในการดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	การยอมรับ (n=24)					Mean	ผลการวิเคราะห์ ตามเกณฑ์
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่มีผลต่อ การยอมรับ		
การสร้างการมีส่วนร่วม(ร่วมรับรู้,ร่วมคิด,ร่วมตัดสินใจ,ร่วมติดตาม)							
1.เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนรับรู้ต่อการดำเนินงานของอบต.ฯ	12(50.0)	8(33.3)	4(16.7)	-	-	3.33	ปานกลาง
2.เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการเสนอความคิดเห็นต่อการดำเนินงานของอบต.ฯ	12(50.0)	8(33.3)	4(16.7)	-	-	3.33	ปานกลาง
3.เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการเสนอโครงการ กิจกรรม ที่จะพัฒนาในพื้นที่ผ่านเวทีประชาคม	14(58.3)	5(20.8)	5(20.8)	-	-	3.38	ปานกลาง
4.เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการเสนอแนวทางในการแก้ไข ปัญหาการดำเนินงานของอบต.ฯ	9(37.5)	8(33.3)	7(29.2)	-	-	3.08	ปานกลาง
5.เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการตัดสินใจในการแก้ไข ปัญหาที่เกิดขึ้นในชุมชนท้องถิ่น(อาทิเช่น ปัญหาเศรษฐกิจ ปัญหาผู้ยากไร้)	11(45.8)	8(33.3)	2(8.3)	2(8.3)	1(4.2)	3.08	ปานกลาง
6.เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการตัดสินใจเลือกแนวทางการ พัฒนาท้องถิ่น	12(50.0)	6(25.0)	5(20.8)	1(4.2)	-	3.17	ปานกลาง
7.เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการตัดสินใจใช้ทรัพยากรต่างๆ (คน เงิน ทรัพยากรธรรมชาติ) เพื่อพัฒนาท้องถิ่น	12(50.0)	9(37.5)	3(12.5)	-	-	3.38	ปานกลาง
8.เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการตัดสินใจพิจารณา งบประมาณตามแผนและโครงการพัฒนาท้องถิ่น	10(41.7)	4(16.7)	4(16.7)	3(12.5)	3(12.5)	2.63	ปานกลาง
9.เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงาน กิจกรรม โครงการต่างๆ	14(58.3)	7(29.2)	3(12.5)	-	-	3.46	ปานกลาง

ตารางที่ 4.6.1.5 วิเคราะห์การยอมรับของประชาชนต่อการทำงานขององค์การบริหารส่วนตำบลป่าบาง(ต่อ)

วิธีการ เครื่องมือ ที่ใช้ในการดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	การยอมรับ (n=24)					Mean	ผลการวิเคราะห์ ตามเกณฑ์
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่มีผลต่อ การยอมรับ		
10.เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการตรวจสอบการดำเนินงานตามโครงการ กิจกรรมต่างๆ	10(41.7)	9(37.5)	2(8.3)	2(8.3)	1(4.2)	3.04	ปานกลาง
11.เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการเป็นคณะกรรมการตรวจสอบและติดตามผลการดำเนินโครงการ กิจกรรมต่างๆ	9(37.5)	5(20.8)	4(16.7)	3(12.5)	3(12.5)	2.58	ปานกลาง
12.เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการเป็นคณะกรรมการจัดซื้อจัดจ้าง	7(29.2)	6(25.0)	2(8.3)	2(8.3)	7(29.2)	2.17	น้อย
การเสริมสร้างศักยภาพของประชาชนเพื่อการมีส่วนร่วม							
13.มีการจัดอบรมให้ความรู้แก่ประชาชนเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ของการเป็นคณะกรรมการต่างๆตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการพัสดุ	10(41.7)	10(41.7)	4(16.7)	-	-	3.25	ปานกลาง
สนับสนุนการจัดตั้งกลุ่ม/องค์กรชุมชน	14(58.3)	8(33.3)	1(4.2)	-	1(4.2)	3.42	ปานกลาง
14.ให้การสนับสนุนในการจัดตั้งกลุ่มทางสังคมและกลุ่มอาชีพ							
ภาพรวม						3.10	ปานกลาง

4.6.2 ผลการศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลจากตัวแทนกลุ่มอาชีพ กลุ่มผู้สูงอายุ กลุ่มเยาวชน กลุ่มสตรีแม่บ้าน ตลอดจนกลุ่มผู้นำชุมชน/กรรมการหมู่บ้าน

4.6.2.1 ภูมิหลังของผู้ตอบแบบสอบถาม

จากการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามจำนวน 20 คน พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศชาย จำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 55.0 เพศหญิงจำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 45.0 โดยส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 41-50 ปี จำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 30.0 รองลงมา อายุระหว่าง 51-60 ปี จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 25.0 และอายุ 61 ปีขึ้นไป จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 25.0 มีสถานภาพสมรสจำนวน 17 คน คิดเป็นร้อยละ 85.0 นับถือศาสนาพุทธ จำนวน 19 คน คิดเป็นร้อยละ 95.0 จบการศึกษาระดับประถมศึกษา จำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 60.0

นอกจากนี้ ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกร จำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 45.0 รองลงมาประกอบอาชีพรับจ้างทั่วไป จำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 40.0 ค้าขายขนาดเล็ก-ร้านค้าแผงลอย จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 10.0 ส่งผลให้มีรายได้เฉลี่ยของครัวเรือนอยู่ระหว่าง 1-9,999 บาท/เดือน จำนวนทั้งสิ้น 10 คน คิดเป็นร้อยละ 50.0 รองลงมา มีรายได้เฉลี่ยของครัวเรือนอยู่ระหว่าง 10,000-29,999 บาท/เดือน จำนวนทั้งสิ้น 8 คน คิดเป็นร้อยละ 40.0

อีกทั้งยังเป็นสมาชิกกลุ่มผู้นำชุมชน/กรรมการหมู่บ้าน จำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 35.0 รองลงมา คือกลุ่มอาชีพฯ จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 25.0 กลุ่มผู้สูงอายุ 4 คน คิดเป็นร้อยละ 20.0 กลุ่มสตรีแม่บ้าน จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 15.0 และกลุ่มเด็กและเยาวชน จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 5.0 ดังแสดงไว้ในตารางที่ 4.6.2.1

ตารางที่ 4.6.2.1 ข้อมูลคุณลักษณะส่วนบุคคลของกลุ่มผู้ตอบแบบสอบถาม องค์การบริหารส่วนตำบลป่าบง

ประเภทข้อมูล	จำนวน(ร้อยละ)	ประเภทข้อมูล	จำนวน(ร้อยละ)
เพศ		อายุ	
-ชาย	11(55.0)	-อายุระหว่าง 20-30 ปี	1(5.0)
-หญิง	9(45.0)	-อายุระหว่าง 31-40 ปี	3(15.0)
		-อายุระหว่าง 41-50 ปี	6(30.0)
		-อายุระหว่าง 51-60 ปี	5(25.0)
		-อายุ 61 ปีขึ้นไป	5(25.0)
รวม	20(100.0)	รวม	20(100.0)
สถานภาพ		ศาสนา	
-โสด	2(10.0)	-พุทธ	19(95.0)
-สมรส	17(85.0)	-คริสต์	1(5.0)
-หย่าร้าง	1(5.0)		
-หม้าย			
รวม	20(100.0)	รวม	20(100.0)
ระดับการศึกษา		อาชีพ	
-ประถมศึกษา	12(60.0)	-เกษตรกร	9(45.0)
-มัธยมศึกษา/ปวช.เทียบเท่า	7(35.0)	-รับจ้างทั่วไป	8(40.0)
-อนุปริญญา/ปวส.เทียบเท่า		-ประกอบธุรกิจ-กิจการของตนเอง	1(5.0)
-ปริญญาตรี	1(5.0)	-ค้าขายขนาดเล็ก-ร้านค้าแผงลอย	2(10.0)
รวม	20(100.0)	รวม	20(100.0)
รายได้เฉลี่ยของครัวเรือน		การเป็นสมาชิกกลุ่ม	
-1- 9,999 บาท	10(50.0)	-กลุ่มสตรีแม่บ้าน	3(15.0)
-10,000-29,999 บาท	8(40.0)	-กลุ่มผู้สูงอายุ	4(20.0)
-50,000 บาทขึ้นไป	2(10.0)	-กลุ่มเด็กและเยาวชน	1(5.0)
		-กลุ่มอาชีพฯ	5(25.0)
		-กลุ่มผู้นำชุมชน/กรรมการหมู่บ้าน	7(35.0)
รวม	20(100.0)	รวม	20(100.0)

ที่มา: จากการสำรวจโดยใช้แบบสอบถาม

4.6.2.2 การอาศัยอยู่ในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลป่าบง

จากการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการอาศัยอยู่ในพื้นที่อบต.ป่าบงของกลุ่มผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามทั้ง 20 คน มีการกระจายตัวอาศัยอยู่ในพื้นที่ 6 หมู่บ้านของอบต.ป่าบง โดยส่วนใหญ่มีระยะเวลาในการอาศัยอยู่ในพื้นที่ 51 ปีขึ้นไป จำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 45.0 และมีสถานภาพความเป็นเจ้าของบ้านหรือมีที่พักอาศัยเป็นของตนเองถึง 18 คน คิดเป็นร้อยละ 90.0

ตารางที่ 4.6.2.2 ข้อมูลการอาศัยอยู่ในพื้นที่ของกลุ่มผู้ตอบแบบสอบถาม องค์การบริหารส่วนตำบลป่าบง

ประเภทข้อมูล	จำนวน(ร้อยละ)	ประเภทข้อมูล	จำนวน(ร้อยละ)
อาศัยอยู่ในหมู่บ้าน		ระยะเวลาในการอาศัยอยู่ในพื้นที่	
-บ้านไชยสถาน	4(20.0)	-1-10 ปี	1(5.0)
-บ้านล้อมดอนชัย	6(30.0)	-11-20 ปี	3(15.0)
-บ้านศรีคำชมพู	2(10.0)	-21-30 ปี	
-บ้านป่าบงหลวง	3(15.0)	-31-40 ปี	2(10.0)
-บ้านเทพาราม	1(5.0)	-41-50 ปี	5(25.0)
-บ้านสุพรรณ	4(20.0)	-51 ปีขึ้นไป	9(45.0)
รวม	20(100.0)	รวม	20(100.0)
สถานภาพความเป็นเจ้าของบ้าน			
-เจ้าของบ้าน/อาคาร	18(90.0)		
-เช่าอยู่อาศัย	1(5.0)		
-เป็นของญาติ/เพื่อน	1(5.0)		
รวม	20(100.0)		

4.6.2.3 การเข้าไปมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ขององค์การบริหารส่วนตำบลป่าบง

จากการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการเข้าไปมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ของกลุ่มผู้ตอบแบบสอบถามพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามจะเข้าไปมีส่วนร่วมทุกครั้งในกิจกรรมดังต่อไปนี้คือ

1.การเข้าไปมีส่วนร่วมในการรับฟังข้อมูลข่าวสารจากทางอบต.ฯ จำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 55.0

2.การเข้าไปมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นผ่านเวทีประชาคม จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 50.0

3.การเข้าไปมีส่วนร่วมตัดสินใจ(การแก้ไขปัญหาชุมชนร่วมกัน เช่นปัญหาเศรษฐกิจ ปัญหาผู้ยากไร้ เป็นต้น) จำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 55.0

4.การเข้าไปมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นผ่านเวทีประชาคมระดับตำบล จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 50.0

5.การเข้าไปมีส่วนร่วมในการติดตามตรวจสอบการดำเนินงานในชุมชน หมู่บ้านของตนเอง เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปอย่างถูกต้อง คำนึงถึง ยุติธรรมและโปร่งใส จำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 35.0

6.การเข้าไปมีส่วนร่วมในทำกิจกรรมทั่วไป อาทิเช่น กิจกรรมทางวัฒนธรรม(ลอยกระทง สงกรานต์ งานกีฬา) เป็นต้น จำนวน 14 คน คิดเป็นร้อยละ 70.0

โดยที่ผู้ตอบแบบสอบถามได้ให้เหตุผลที่น่าสนใจในการตัดสินใจเข้าไปมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ทุกครั้งนั้น ก็เพราะ จิตอาสา, ต้องการเห็นการพัฒนาเกิดขึ้นในชุมชนท้องถิ่นของตนเอง

นอกจากนี้ยังพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ จำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 55.0 ไม่เคยเข้าร่วมเป็นคณะกรรมการจัดซื้อจัดจ้าง โดยได้ให้เหตุผลที่ไม่สามารถเข้าร่วมได้นั้นก็เพราะไม่ได้รับตำแหน่งในหน้าที่เหล่านี้

ตารางที่ 4.6.2.3 ข้อมูลระดับการเข้าไปมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ของกลุ่มผู้ตอบแบบสอบถาม ขององค์การบริหารส่วนตำบลป่าบาง

กิจกรรม	ระดับการมีส่วนร่วม(n=20)				
	ทุกครั้ง	บ่อยครั้ง	นาน ๆ ครั้ง	ไม่เคยเข้าร่วม	ไม่ตอบ
-ร่วมรับฟังข้อมูลข่าวสารจากทางอบต.ฯ	11(55.0)	9(45.0)	-	-	-
-ร่วมคิดในการพัฒนาท้องถิ่นผ่านเวทีประชาคม	10(50.0)	6(30.0)	3(15.0)	1(5.0)	-
ร่วมตัดสินใจ (การแก้ปัญหาชุมชนร่วมกัน เช่น ปัญหาเศรษฐกิจ ปัญหาผู้ยากไร้ เป็นต้น)	11(55.0)	6(30.0)	-	3(15.0)	-
ร่วมจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นผ่านเวทีประชาคมระดับตำบล	10(50.0)	3(15.0)	3(15.0)	4(20.0)	-
ร่วมเป็นกรรมการจัดซื้อจัดจ้าง	6(30.0)	2(10.0)	1(5.0)	11(55.0)	-
ร่วมติดตามตรวจสอบการดำเนินงานในชุมชน หมู่บ้านของตนเอง เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปอย่างถูกต้อง คำนึงค้ำยุดิธรรม และโปร่งใส	7(35.0)	4(20.0)	5(25.0)	4(20.0)	-
ร่วมทำกิจกรรมทั่วไป อาทิเช่น กิจกรรมทางวัฒนธรรม(ลอยกระทง สงกรานต์) ,กีฬา ฯลฯ	14(70.0)	5(25.0)	1(5.0)	-	-

4.6.2.4 ความเชื่อมั่นของตัวแทนกลุ่มฯต่อการทำงานขององค์การบริหารส่วนตำบลป่าบง

ผลการวิเคราะห์ระดับความเชื่อมั่นของตัวแทนกลุ่มฯที่มีต่อการทำงานของอบต.ป่าบง โดยผู้วิจัยได้วิเคราะห์ผ่านวิธีการ เครื่องมือที่อบต.ป่าบงนำมาใช้ในการดำเนินงานนั้น พบว่า **ความคิดเห็นในภาพรวมของตัวแทนกลุ่มฯมีความเชื่อมั่นในระดับปานกลางต่อการทำงานของอบต.ป่าบง**

เมื่อพิจารณาความคิดเห็นของตัวแทนกลุ่มฯเป็นรายข้อ พบว่า ตัวแทนกลุ่มฯเห็นว่าการที่อบต.ฯมีการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารการบริหารงานของอบต.ฯให้ประชาชนได้รับทราบ, มีการจัดช่องทางการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารการบริหารงานของอบต.ฯ ในรูปแบบของการประชาสัมพันธ์ผ่านหอกระจายข่าวประจำหมู่บ้าน, การติดประกาศโครงการจัดซื้อจัดจ้างให้ประชาชนในพื้นที่ได้รับทราบ ตลอดจนมีการจัดรายงานสรุปผลโครงการ แผนงาน กิจกรรม งบประมาณใช้ในการดำเนินงานในแต่ละปี(รายงานประจำปี)ให้ประชาชนในพื้นที่ได้รับทราบ ซึ่งวิธีการดำเนินงานดังกล่าวส่งผลทำให้ตัวแทนกลุ่มฯ มีความเชื่อมั่นอยู่ในระดับมากต่อการทำงานของอบต.ป่าบง เมื่อนำมาวิเคราะห์ตามเกณฑ์ที่กำหนด

ตารางที่ 4.6.2.4 วิเคราะห์ความเชื่อมั่นของตัวแทนกลุ่มฯต่อการทำงานขององค์การบริหารส่วนตำบลป่าบง

วิธีการ เครื่องมือ ที่ใช้ในการดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	ความเชื่อมั่น (n=20)						Mean	ผลการ วิเคราะห์ตาม เกณฑ์
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่มีผลต่อ ความ เชื่อมั่น	ไม่ตอบ		
การเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร								
1.มีการจัดตั้งศูนย์บริการข้อมูลข่าวสารให้เป็นศูนย์กลางของการให้บริการข้อมูลแก่ประชาชนเกี่ยวกับการบริหารงานของอบตฯ	13(65.0)	4(20.0)	3(15.0)	-	-	-	3.50	ปานกลาง
2.มีการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารในการดำเนินงานให้แก่ประชาชนได้รับทราบ	13(65.0)	5(25.0)	2(10.0)	-	-	-	3.55	มาก
ช่องทางการเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร								
3.ติดประกาศประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสาร ในบริเวณชุมชนอย่างทั่วถึง	8(40.0)	11(55.0)	1(5.0)	-	-	-	3.35	ปานกลาง
4.หอกระจายข่าวประจำหมู่บ้าน	13(65.0)	5(25.0)	2(10.0)	-	-	-	3.55	มาก
5.เว็บไซต์ หรือ สื่อออนไลน์	8(40.0)	4(20.0)	2(10.0)	2(10.0)	4(20.0)	-	2.50	น้อย
6.สายตรงผู้บริหาร	11(55.0)	8(40.0)	1(5.0)	-	-	-	3.50	ปานกลาง
7.จัดทำเอกสาร แผ่นพับ วารสาร	8(40.0)	10(50.0)	2(10.0)	-	-	-	3.30	ปานกลาง
8.ศูนย์รับเรื่องราวร้องทุกข์	10(50.0)	6(30.0)	2(10.0)	1(5.0)	1(5.0)	-	3.15	ปานกลาง
การตรวจสอบได้								
9.ติดประกาศโครงการจัดซื้อจัดจ้างให้ประชาชนในพื้นที่ได้รับทราบ	13(65.0)	5(25.0)	2(10.0)	-	-	-	3.55	มาก
10.จัดทำรายงานสรุปผลโครงการ แผนงาน กิจกรรมงบประมาณใช้ในการดำเนินงานในแต่ละปี(รายงานประจำปี)ให้ประชาชนในพื้นที่ได้รับทราบ	13(65.0)	6(30.0)	1(5.0)	-	-	-	3.60	มาก
ภาพรวม							3.36	ปานกลาง

4.6.2.5 การยอมรับของตัวแทนกลุ่มฯต่อการทำงานขององค์การบริหารส่วนตำบลป่าบง

ผลการวิเคราะห์ระดับการยอมรับของตัวแทนกลุ่มฯต่อการทำงานของอบต.ป่าบง โดยผู้วิจัยวิเคราะห์การยอมรับผ่านวิธีการ เครื่องมือที่ใช้ในการดำเนินงานของอบต.ป่าบง พบว่า **ความคิดเห็นในภาพรวมของตัวแทนกลุ่มฯมีการยอมรับในระดับปานกลางต่อการทำงานของอบต.ป่าบง**

เมื่อพิจารณาความคิดเห็นของตัวแทนกลุ่มฯเป็นรายข้อ พบว่า การที่อบต.ฯ เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนรับรู้ต่อการดำเนินงานของอบต.ฯ, เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการเสนอความคิดเห็นต่อการดำเนินงานของอบต.ฯ, เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการเสนอโครงการ กิจกรรมที่จะพัฒนาในพื้นที่ผ่านเวทีประชาคม, เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการตัดสินใจใช้ทรัพยากรต่างๆ(ไม่ว่าจะเป็นคน เงิน ทรัพยากรธรรมชาติ) เพื่อพัฒนาท้องถิ่น ตลอดจนให้การสนับสนุนในการจัดตั้งกลุ่มทางสังคมและกลุ่มอาชีพ นั้น ซึ่งตัวแทนกลุ่มฯเห็นว่าการสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชนด้วยวิธีการดังกล่าวส่งผลทำให้ตัวแทนกลุ่มฯ มีการยอมรับการทำงานของอบต.ป่าบงอยู่ในระดับมากเมื่อนำมาวิเคราะห์ตามเกณฑ์ที่กำหนด

ในขณะที่ตัวแทนกลุ่มมีการยอมรับการทำงานของอบต.ป่าบงอยู่ในระดับน้อยในประเด็นเกี่ยวกับการเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการเป็นคณะกรรมการจัดซื้อจัดจ้าง

ตารางที่ 4.6.2.5 วิเคราะห์การยอมรับของตัวแทนกลุ่มฯต่อการทำงานขององค์การบริหารส่วนตำบลป่าบง

วิธีการ เครื่องมือ ที่ใช้ในการดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	การยอมรับ (n=20)					Mean	ผลการวิเคราะห์ ตามเกณฑ์
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่มีผลต่อ การยอมรับ		
การสร้างการมีส่วนร่วม(ร่วมรับรู้,ร่วมคิด,ร่วมตัดสินใจ,ร่วมติดตาม)							
1.เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนรับรู้ต่อการดำเนินงานของอบต.ฯ	12(60.0)	7(35.0)	1(5.0)	-	-	3.55	มาก
2.เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการเสนอความคิดเห็นต่อการดำเนินงานของอบต.ฯ	14(70.0)	4(20.0)	2(10.0)	-	-	3.60	มาก
3.เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการเสนอโครงการ กิจกรรม ที่ จะพัฒนาในพื้นที่ผ่านเวทีประชาคม	14(70.0)	5(25.0)	1(5.0)	-	-	3.65	มาก
4.เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการเสนอแนวทางในการแก้ไข ปัญหาการดำเนินงานของอบต.ฯ	9(45.0)	8(40.0)	3(15.0)	-	-	3.30	ปานกลาง
5.เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการตัดสินใจในการแก้ไข ปัญหาที่เกิดขึ้นในชุมชนท้องถิ่น(อาทิเช่น ปัญหาเศรษฐกิจ ปัญหาผู้ยากไร้)	11(55.0)	8(40.0)	1(5.0)	-	-	3.50	ปานกลาง
6.เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการตัดสินใจเลือกแนวทางการ พัฒนาท้องถิ่น	12(60.0)	6(30.0)	2(10.0)	-	-	3.50	ปานกลาง
7.เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการตัดสินใจใช้ทรัพยากรต่างๆ (คน เงิน ทรัพยากรธรรมชาติ) เพื่อพัฒนาท้องถิ่น	12(60.0)	7(35.0)	1(5.0)	-	-	3.55	มาก
8.เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการตัดสินใจพิจารณา งบประมาณตามแผนและโครงการพัฒนาท้องถิ่น	10(50.0)	4(20.0)	3(15.0)	1(5.0)	2(10.0)	2.95	ปานกลาง
9.เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงาน กิจกรรม โครงการต่างๆ	14(70.0)	5(25.0)	1(5.0)	-	-	3.65	มาก

ตารางที่ 4.6.2.5 วิเคราะห์การยอมรับของตัวแทนกลุ่มฯต่อการทำงานขององค์การบริหารส่วนตำบลป่าบง(ต่อ)

วิธีการ เครื่องมือ ที่ใช้ในการดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	การยอมรับ (n=20)					Mean	ผลการวิเคราะห์ ตามเกณฑ์
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่มีผลต่อ การยอมรับ		
10.เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการตรวจสอบการดำเนินงานตามโครงการ กิจกรรมต่างๆ	10(50.0)	8(40.0)	1(5.0)	1(5.0)	-	3.35	ปานกลาง
11.เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการเป็นคณะกรรมการตรวจสอบและติดตามผลการดำเนินโครงการ กิจกรรมต่างๆ	9(45.0)	4(20.0)	3(15.0)	2(10.0)	2(10.0)	2.80	ปานกลาง
12.เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการเป็นคณะกรรมการจัดซื้อจัดจ้าง	7(35.0)	6(30.0)	1(5.0)	1(5.0)	5(25.0)	2.45	น้อย
การเสริมสร้างศักยภาพของประชาชนเพื่อมีส่วนร่วม 13.มีการจัดอบรมให้ความรู้แก่ประชาชนเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ของการเป็นคณะกรรมการต่างๆตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการพัสดุ	10(50.0)	7(35.0)	3(15.0)	-	-	3.35	ปานกลาง
สนับสนุนการจัดตั้งกลุ่ม/องค์กรชุมชน 14.ให้การสนับสนุนในการจัดตั้งกลุ่มทางสังคมและกลุ่มอาชีพ	14(70.0)	5(25.0)	1(5.0)	-	-	3.55	มาก
ภาพรวม						3.34	ปานกลาง

จากรายละเอียดที่ได้กล่าวไว้ในข้างต้นนั้นสามารถทำการสรุปได้ว่าวิธีการหรือเครื่องมือที่อบต.ป่าบงนำมาใช้ในการดำเนินงานนั้น มีผลต่อความเชื่อมั่นและยอมรับของภาคประชาชนที่มีต่อการทำงานของอบต.ป่าบงในระดับปานกลางเท่านั้น

โดยตัวแทนประชาชนและตัวแทนกลุ่มฯได้แสดงความคิดเห็นเพิ่มเติมจากการตอบแบบสอบถามว่า ถึงแม้ว่าอบต.ป่าบงจะมีการประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนได้รับทราบอย่างทั่วถึงไม่ว่าจะดำเนินโครงการอะไรในพื้นที่, มีการประสานงานกับชุมชนอย่างต่อเนื่อง, มีระบบการทำงานที่สามารถตรวจสอบได้ทุกขั้นตอน และเน้นการทำงานแบบมีส่วนร่วมร่วมกับประชาชนในพื้นที่ทั้งในทางความคิด ร่วมทำ ร่วมแก้ไขปัญหาในชุมชน

ซึ่งการดำเนินงานในลักษณะดังกล่าวของอบต.ป่าบงนั้นถือเป็นเรื่องดี แต่ภาคประชาชนก็ยังไม่สามารถให้ความเชื่อมั่นและยอมรับต่อการทำงานของอบต.ป่าบงในระดับสูงได้เพราะยังมีข้อกังขาในประเด็นเกี่ยวกับการที่อบต.ป่าบงเน้นการพัฒนาชุมชนอย่างไม่เสมอภาคกล่าวคือเน้นพัฒนาชุมชนที่เป็นฐานเสียงเท่านั้นหลัก และเพื่อให้ประชาชนมีความเชื่อมั่นและยอมรับต่อการทำงานขององค์การบริหารส่วนตำบลป่าบงมากยิ่งขึ้นทั้งตัวแทนประชาชนในพื้นที่และตัวแทนกลุ่มฯต่างได้แสดงความคิดเห็นว่าควรให้อบต.ป่าบงมีการปรับปรุงในประเด็นดังต่อไปนี้

1.ควรมีการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารในการดำเนินงานของอบต.ฯให้ประชาชนทุกกลุ่มได้รับทราบอย่างทั่วถึงและสม่ำเสมอ

2.ควรมีการประชาสัมพันธ์หรือแจ้งข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการดำเนินงานของอบต.ฯผ่านการติดประกาศประชาสัมพันธ์ในบริเวณชุมชน,ผ่านหอกระจายข่าวประจำหมู่บ้าน อย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ และควรจะเป็นการประชาสัมพันธ์ข้อมูลที่เป็นปัจจุบัน

3.ผู้บริหารต้องมีการเปิดโอกาสให้ประชาชนได้มีการพบปะพูดคุยอย่างสม่ำเสมอ เมื่อประชาชนเกิดข้อสงสัยในการบริหารงานของอบต.ฯ

4.ควรมีการจัดทำเอกสาร แผ่นพับ วารสาร เพื่อประชาสัมพันธ์หรือแจ้งข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการดำเนินงานของอบต.ฯอย่างต่อเนื่อง

5.ควรมีการประชาสัมพันธ์รายรับ-รายจ่ายโครงการจัดซื้อจัดจ้างให้ประชาชนในพื้นที่ได้รับทราบอย่างสม่ำเสมอในทุกโครงการ เพื่อให้เกิดความโปร่งใสในการบริหารงานมากยิ่งขึ้น

6.ควรมีการจัดทำรายงานสรุปผลโครงการ แผนงาน กิจกรรม งบประมาณที่ใช้ในการดำเนินงานในแต่ละปีหรือที่เรียกว่ารายงานประจำปีอย่างต่อเนื่อง และมีการแจกจ่ายให้แก่ประชาชนทุกครัวเรือนในพื้นที่ได้รับทราบในรูปแบบของการเป็นวารสารหรือแผ่นพับก็ได้

7.ควรเปิดโอกาสให้ประชาชนทุกกลุ่มเข้ามามีส่วนร่วมตั้งแต่ร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมตัดสินใจ ร่วมตรวจสอบ ร่วมได้รับผลประโยชน์ ไม่ควรจำกัดให้กลุ่มใดกลุ่มหนึ่งเข้ามามีส่วนร่วมเท่านั้น

8.ยึดการพัฒนาโครงการ แผนงาน กิจกรรม ตามมติความจำเป็นของประชาชนที่เสนอผ่านเวทีประชาคมระดับหมู่บ้านและตำบล

9.เน้นการพัฒนาที่เท่าเทียมกันในพื้นที่ความรับผิดชอบของตนเอง

จากรายละเอียดที่ได้กล่าวไว้ในข้างต้นในประเด็นเกี่ยวกับผลการศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลจากประชาชนในพื้นที่และจากตัวแทนกลุ่มอาชีพ กลุ่มผู้สูงอายุ กลุ่มเยาวชน กลุ่มสตรีแม่บ้าน ตลอดจนกลุ่มผู้นำชุมชน/กรรมการหมู่บ้านในประเด็นเกี่ยวกับภูมิหลังของผู้ตอบแบบสอบถาม, การอาศัยอยู่ในพื้นที่ของผู้ตอบแบบสอบถาม, การเข้าไปมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่างๆของผู้ตอบแบบสอบถาม, ความเชื่อมั่นของประชาชนต่อการทำงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และการยอมรับของประชาชนต่อการทำงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น นั้น

โดยเฉพาะอย่างยิ่งในประเด็นเกี่ยวกับความเชื่อมั่นและยอมรับของภาคประชาชนต่อการทำงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทั้ง 6 แห่ง จะสังเกตเห็นได้ว่าวิธีการหรือเครื่องมือที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนำมาใช้ในการดำเนินงานนั้นส่งผลทำให้ภาคประชาชนมีความเชื่อมั่นและยอมรับต่อการทำงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทั้ง 6 แห่งอยู่ในระดับปานกลาง เท่านั้น โดยตัวแทนประชาชนและตัวแทนกลุ่มต่างๆ ได้ให้เหตุผลประกอบการตัดสินใจไว้อย่างน่าสนใจในแต่ละประเด็นซึ่งผู้วิจัยได้นำเสนอไปแล้วนั้น ในขณะที่เดียวกันตัวแทนประชาชนและตัวแทนกลุ่มต่างๆ ได้มีการเสนอแนะแนวทางให้แก่อปท.ทั้ง 6 แห่งในการปรับปรุงวิธีการหรือเครื่องมือที่ใช้ในการดำเนินงาน เพื่อเป็นการเพิ่มความเชื่อมั่นและยอมรับของประชาชนต่อการทำงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไว้อย่างน่าสนใจ เช่นเดียวกัน

บทที่ 5

แนวทางการสร้างความเชื่อมั่นและยอมรับของภาคประชาชนต่อการทำงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

จากผลการศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลจากประชาชนในพื้นที่และจากตัวแทนกลุ่มอาชีพ กลุ่มผู้สูงอายุ กลุ่มเยาวชน กลุ่มสตรีแม่บ้าน ตลอดจนกลุ่มผู้นำชุมชน/กรรมการหมู่บ้านในประเด็นเกี่ยวกับความเชื่อมั่นและยอมรับของภาคประชาชนต่อการทำงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทั้ง 6 แห่ง ในบทที่ 4 ไปแล้วนั้น จะสังเกตเห็นได้ว่าวิธีการหรือเครื่องมือที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนำมาใช้ในการดำเนินงานนั้นส่งผลทำให้ภาคประชาชนมีความเชื่อมั่นและยอมรับต่อการทำงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทั้ง 6 แห่งอยู่ในระดับปานกลาง เท่านั้น ถึงแม้ว่าวิธีการและเครื่องมือดังกล่าวจะถือเป็นนวัตกรรมใหม่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทั้ง 6 แห่งพยายามสร้างสรรค์ขึ้นมาเพื่อต้องการให้ภาคประชาชนในพื้นที่เกิดความเชื่อมั่นและยอมรับต่อการทำงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมากขึ้นก็ตาม เหตุที่เป็นเช่นนั้นก็เพราะวิธีการและเครื่องมือที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทั้ง 6 แห่งนำมาใช้นั้น ยังมีจุดบกพร่องอยู่หลากหลายประการด้วยกัน โดยคณะผู้วิจัยได้ดำเนินการประมวลจุดบกพร่องของวิธีการ เครื่องมือดังกล่าวจากการจัดสนทนากลุ่ม(focus group) ระหว่างผู้วิจัย ตัวแทนกลุ่มประชาชนในพื้นที่ และตัวแทนกลุ่มอาชีพและกลุ่มทางสังคม ซึ่งทั้งตัวแทนกลุ่มประชาชนในพื้นที่และตัวแทนกลุ่มอาชีพและกลุ่มทางสังคม(ไม่ว่าจะเป็นกลุ่มสตรีแม่บ้าน กลุ่มผู้สูงอายุ กลุ่มเด็กและเยาวชน กลุ่มแกนนำชุมชน/กรรมการหมู่บ้าน)ต่างก็ได้แสดงความคิดเห็นต่อวิธีการหรือเครื่องมือที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทั้ง 6 แห่งนำมาใช้ในการดำเนินงานว่ามีจุดบกพร่องในลักษณะใดบ้างไว้อย่างน่าสนใจ

นอกจากนี้ตัวแทนประชาชนและตัวแทนกลุ่มฯยังได้แสดงความคิดเห็นเพิ่มเติมเกี่ยวกับวิธีการและเครื่องมือที่ใช้ในการสร้างความเชื่อมั่นและยอมรับขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทั้ง 6 แห่งว่าต่างก็ถือเป็นวิธีการหรือเครื่องมือที่สามารถสร้างความเชื่อมั่นและยอมรับให้แก่ประชาชนได้เป็นอย่างดี เพียงแต่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องมีการใช้วิธีการหรือเครื่องมือดังกล่าวอย่างต่อเนื่อง สม่ำเสมอ อีกทั้งควรมีการปรับปรุงรายละเอียดของวิธีการหรือเครื่องมือดังกล่าวให้มีความสอดคล้องกับบริบททั้งในเชิงพื้นที่และสังคม อันอยู่ภายใต้ความรับผิดชอบขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้นๆ ด้วย ถ้าองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทั้ง 6 แห่งมีการดำเนินการตามที่ได้กล่าวไว้ข้างต้นนั้นจะนำไปสู่การทำให้วิธีการหรือเครื่องมือดังกล่าวมีประสิทธิภาพและสามารถสร้างความเชื่อมั่นและยอมรับให้แก่ประชาชนได้ในที่สุด แต่ถ้าหากองค์กรปกครอง

ส่วนท้องถิ่นเห็นว่าการสร้างวิธีการหรือเครื่องมือดังกล่าวขึ้นมาเพียงเพื่อตอบสนองต่อกฎระเบียบต่างๆ เท่านั้น ท้ายที่สุดก็จะมีได้รับความเชื่อมั่นและยอมรับจากประชาชนแต่อย่างใด

ด้วยเหตุนี้จึงส่งผลทำให้รายละเอียดในบทนี้นั้น ผู้วิจัยใคร่ขอเสนอใน 2 ประเด็น ดังนี้

1.การถอดบทเรียนวิธีการและเครื่องมือในการสร้างความเชื่อมั่นและยอมรับขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทั้ง 6 แห่ง เพื่อสะท้อนให้เห็นถึงจุดบกพร่องของวิธีการและเครื่องมือดังกล่าว อันจะนำไปสู่

2.การสังเคราะห์หาแนวทางการสร้างความเชื่อมั่นและยอมรับของภาคประชาชนต่อการทำงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อเป็นตัวแบบให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นๆนำไปปฏิบัติ

อันมีรายละเอียดในแต่ละประเด็นต่อไปนี้ คือ

5.1 การถอดบทเรียนวิธีการและเครื่องมือในการสร้างความเชื่อมั่นและยอมรับขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทั้ง 6 แห่ง เพื่อสะท้อนให้เห็นถึงจุดบกพร่องของวิธีการและเครื่องมือดังกล่าว

5.1.1 ถอดบทเรียนวิธีการ เครื่องมือ ในการสร้างความเชื่อมั่นตามแนวคิดในเรื่องความโปร่งใสขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทั้ง 6 แห่ง

ในหัวข้อนี้เป็นการนำเสนอข้อมูลในประเด็นเกี่ยวกับจุดบกพร่องของวิธีการ เครื่องมือ ในการสร้างความเชื่อมั่นตามแนวคิดในเรื่องความโปร่งใส ประกอบไปด้วย 3 ประเด็นย่อยด้วยกัน ดังนี้คือ

- 1.การเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร
- 2.ช่องทางในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร
- 3.ความสามารถในการตรวจสอบได้ ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

1.การเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร

ถึงแม้ว่าจะมีการจัดตั้งศูนย์ข้อมูลข่าวสาร เพื่อใช้เป็นศูนย์กลางในการให้บริการข้อมูลเกี่ยวกับการบริหารงานของอปท.ให้แก่ประชาชนในพื้นที่ได้รับทราบนั้น ในขณะเดียวกันก็พบถึงจุดบกพร่องในประเด็นดังกล่าวคือ ขาดการจัดการบริหารศูนย์ให้มีประสิทธิภาพเพียงพอกับการเข้ามาใช้บริการของประชาชน ยกตัวอย่างเช่นไม่มีเจ้าหน้าที่ประจำศูนย์เพื่อคอยให้บริการ เวลาที่ประชาชนเข้ามาติดต่อขอข้อมูล และอปท.ใช้เวลานานในการพิจารณาให้ข้อมูลแก่ประชาชนผ่านศูนย์บริการข้อมูลข่าวสาร เป็นต้น

2.ช่องทางในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร

ถึงแม้ว่าองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทั้ง 6 แห่งจะมีการจัดช่องทางในการเข้าถึงข้อมูลไว้ในหลากหลายช่องทางด้วยกัน อาทิเช่น สายตรงผู้บริหาร ศูนย์รับเรื่องราวร้องทุกข์ เว็บไซต์ สื่อออนไลน์ ต่างๆ การติดประกาศประชาสัมพันธ์ในบริเวณชุมชน ศูนย์การเรียนรู้ หอกระจายข่าว การจัดทำเอกสาร แผ่นพับ วารสาร วิทยุชุมชน ภาควิชาเครือข่าย การจัดนิทรรศการ การจัดเวทีอบจ.สัญจร การจัดเวทีพบปะ พูดคุยวงผดุง หอมกำกิด เป็นต้น แต่ก็ยังพบข้อบกพร่องในประเด็นเกี่ยวกับความสม่ำเสมอและความต่อเนื่องในการดำเนินการในกิจกรรมต่าง ๆ ยกตัวอย่างเช่น ผู้บริหารไม่เปิดโอกาสให้ประชาชนได้พบปะพูดคุยอย่างสม่ำเสมอ หรือ อปท.ไม่มีการรายงานผลการดำเนินงานเกี่ยวกับข้อร้องเรียนของประชาชน หรือไม่มีการแจ้งผลการพิจารณาหาแนวทางในการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นให้ประชาชนได้รับทราบ ภายหลังจากที่ประชาชนได้แจ้งผ่านศูนย์รับเรื่องราวร้องทุกข์ หรือไม่มีการนำเสนอข้อมูลการดำเนินงานของ อปท.ที่เป็นปัจจุบันในเว็บไซต์หรือสื่อออนไลน์ให้ประชาชนได้รับทราบ หรือ ขาดความต่อเนื่องในการจัดทำ เอกสาร แผ่นพับ วารสาร แจกจ่ายให้ประชาชนทุกครัวเรือนได้รับทราบถึงการดำเนินงานของอปท. เป็นต้น

3.ความสามารถในการตรวจสอบได้

สำหรับในประเด็นนี้นั้น ถึงแม้ว่าองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทั้ง 6 แห่งจะมีการติดประกาศโครงการ จัดซื้อจัดจ้างและสรุปผลการจัดซื้อจัดจ้างไว้บริเวณชุมชน ศูนย์การเรียนรู้ มีการจัดทำรายงานสรุปผล โครงการ แผนงาน กิจกรรม งบประมาณที่ใช้ในการดำเนินงานในแต่ละปี มีการจัดทำรายงานรับ-รายจ่าย ประจำเดือนและมีการจัดทำรายงานการประชุมสภา เพื่อเป็นช่องทางให้ภาคประชาชนสามารถดำเนินการ ตรวจสอบการบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้นั้น ก็ยังพบข้อบกพร่องบางประการ อาทิเช่น ขาดการเปิดเผยข้อมูลงบประมาณที่เป็นปัจจุบันให้ประชาชนในพื้นที่ได้รับทราบ หรือ ขาดการประชาสัมพันธ์รายรับ-รายจ่ายโครงการจัดซื้อจัดจ้างให้ประชาชนในพื้นที่ได้รับทราบอย่างสม่ำเสมอในทุกโครงการ เป็นต้น

5.1.2 ถอดบทเรียนวิธีการ เครื่องมือ ในการสร้างการยอมรับตามแนวคิดการมีส่วนร่วมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทั้ง 6 แห่ง

ในหัวข้อนี้เป็นการนำเสนอข้อมูลในประเด็นเกี่ยวกับจุดบกพร่องของวิธีการ เครื่องมือในการสร้างการยอมรับ ตามแนวคิดในเรื่องของการมีส่วนร่วม ประกอบไปด้วย 3 ประเด็นย่อยด้วยกัน ดังนี้คือ

- 1.การให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมรับรู้ ร่วมคิด ร่วมตัดสินใจ ร่วมติดตาม ตรวจสอบในการดำเนินงานของอปท.
- 2.การเสริมสร้างศักยภาพของภาคประชาชนเพื่อการมีส่วนร่วม
- 3.การสนับสนุนการจัดตั้งกลุ่ม / องค์กรชุมชน

1. การให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมรับรู้ ร่วมคิด ร่วมตัดสินใจ ร่วมติดตาม ตรวจสอบในการดำเนินงานของอปท.

จากรายละเอียดในบทที่ 3 ซึ่งได้นำเสนอเกี่ยวกับวิธีการ เครื่องมือ ในการสร้างการยอมรับขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทั้ง 6 แห่งนั้น พบว่า องค์กรปกครองทั้ง 6 แห่งต่างมีวิธีการ เครื่องมือ ที่มีแตกต่างหลากหลายกัน อีกทั้งในแต่ละวิธีการและเครื่องมือยังมีจุดเด่นที่น่าสนใจของตัวเองไม่ว่าจะเป็นเวทีอบจ.สัญจร ภายใต้โครงการอบจ.พบประชาชน เวทีประชาคมแบบมีส่วนร่วม เวทีช่วงพญา ฮ่อมก่ากิด เป็นต้น ในขณะที่เดียวกันภาคประชาชนได้แสดงความคิดเห็นเพิ่มเติมถึงข้อบกพร่องในเครื่องมือดังกล่าว กล่าวคือ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทั้ง 6 แห่ง มักขาดความสม่ำเสมอและความต่อเนื่องในการดำเนินการในกิจกรรมต่าง ๆ ตลอดจน วิธีการ เครื่องมือที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทั้ง 6 นำมาใช้นั้น ไม่สามารถดึงดูดคนทุกกลุ่มในชุมชนให้เข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้

2.การเสริมสร้างศักยภาพของภาคประชาชนเพื่อการมีส่วนร่วม

ในประเด็นนี้นั้น ส่วนใหญ่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้จัดโครงการ กิจกรรม เพื่อเสริมสร้างศักยภาพให้แก่ภาคประชาชนในการเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารงานร่วมกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในรูปแบบของการจัดอบรมให้ความรู้แก่ประชาชนในประเด็นเกี่ยวกับการเป็นคณะกรรมการต่างๆตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการพัสดุ หรือในประเด็นเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ สิทธิของตนเองตามระบอบประชาธิปไตย เป็นต้น ซึ่งภาคประชาชนได้แสดงความคิดเห็นเพิ่มเติมถึงข้อบกพร่องในประเด็นดังกล่าวว่า การที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการจัดอบรมในประเด็นเดิมซ้ำๆทุกปี โดยเฉพาะอย่างยิ่งในประเด็นเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ของประชาชนในการตรวจสอบการดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น นั้น

ทำให้ประชาชนที่เข้าร่วมการอบรมเกิดความรู้สึกเบื่อหน่าย ขาดความกระตือรือร้นในการเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมดังกล่าว ดังนั้นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นควรมีการปรับเปลี่ยนประเด็นในการจัดอบรมให้มีความหลากหลายเพื่อเป็นการเสริมสร้างศักยภาพของประชาชนเพื่อการมีส่วนร่วมในการปกครองท้องถิ่นของตนเองอย่างแท้จริง

3.การสนับสนุนการจัดตั้งกลุ่ม / องค์กรชุมชน

จากรายละเอียดในบทที่ 3 พบว่า องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทั้ง 6 แห่งได้ให้ความสำคัญในการสนับสนุนการจัดตั้งกลุ่มอาชีพเป็นหลัก เหตุที่เป็นเช่นนั้นก็เพราะองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทั้ง 6 แห่งมีเป้าหมายคือต้องการให้ประชาชนในพื้นที่ของตนเองอยู่ดี กินดี มีอาชีพที่มั่นคง มีคุณภาพชีวิตที่ดี รองลงมาคือให้การสนับสนุนการจัดตั้งกลุ่มทางสังคม อาทิเช่น กลุ่มสตรีแม่บ้าน กลุ่มผู้สูงอายุ กลุ่มเด็กและเยาวชน เป็นต้น

นอกจากนี้ การสนับสนุนการจัดตั้งกลุ่มอาชีพและกลุ่มทางสังคมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทั้ง 6 แห่ง ยังมีจุดเด่นที่มีลักษณะเหมือนกัน คือ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะให้การสนับสนุนในส่วนขององค์ความรู้มากกว่าที่จะให้การสนับสนุนในส่วนของงบประมาณ

ในขณะเดียวกันภายใต้มุมมองของภาคประชาชนได้แสดงความคิดเห็นเพิ่มเติมว่าการที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสนับสนุนให้มีการจัดตั้งกลุ่มอาชีพนั้นถือเป็นเรื่องที่ดี แต่ยังคงมีข้อบกพร่องในประเด็นเกี่ยวกับการที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการสนับสนุนการจัดตั้งกลุ่มอาชีพที่มีลักษณะเดียวกันส่งผลทำให้เกิดการแข่งขันกันเองในพื้นที่ หรือ มีการสนับสนุนให้มีการจัดตั้งกลุ่มอาชีพขึ้นมาเป็นจำนวนมากแต่ขาดความต่อเนื่องในการสนับสนุนองค์ความรู้ในการบริหารจัดการภายในกลุ่ม หรือ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นขาดระบบการติดตามและประเมินผลการทำงานของกลุ่ม เป็นต้น

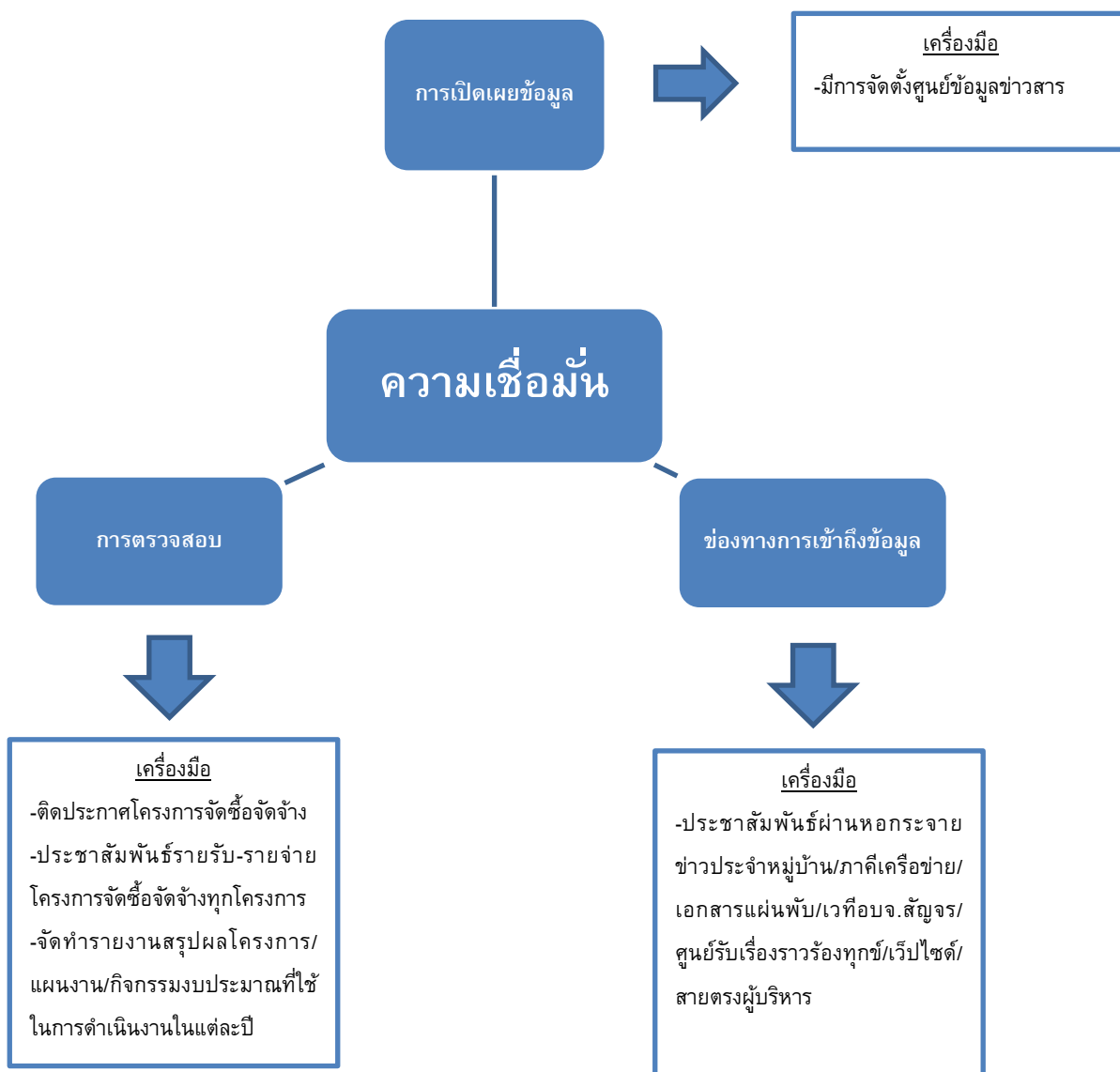
จากรายละเอียดที่ได้กล่าวไว้ในข้างต้นนั้น เป็นการถอดบทเรียนวิธีการและเครื่องมือในการสร้างความเชื่อมั่นและยอมรับขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทั้ง 6 แห่ง เพื่อสะท้อนให้เห็นถึงจุดบกพร่องของวิธีการและเครื่องมือดังกล่าว อันจะนำไปสู่การนำไปสังเคราะห์หาแนวทางการสร้างความเชื่อมั่นและยอมรับของภาคประชาชนต่อการทำงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อเป็นตัวแบบให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นๆนำไปปฏิบัติ

5.2 สังเคราะห์หาแนวทางการสร้างความเชื่อมั่นและยอมรับของภาคประชาชนต่อการทำงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในแต่ละรูปแบบ เพื่อให้เป็นต้นแบบให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่น ๆ

คณะผู้วิจัยนำเอาวิธีการหรือเครื่องมือขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทั้ง 6 แห่ง มาวิเคราะห์เพื่อประยุกต์หาแนวทางในการสร้างความเชื่อมั่นและยอมรับของภาคประชาชนต่อการทำงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในแต่ละรูปแบบ เพื่อเป็นต้นแบบให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่น ๆ ได้นำไปปรับใช้ในการสร้างความเชื่อมั่นและยอมรับ

5.2.1 องค์การบริหารส่วนจังหวัด

แผนภูมิที่ 5.2.1.1 แนวทางการสร้างความเชื่อมั่นของภาคประชาชนต่อการทำงานของอบจ.

ถ้าองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่อยู่ในรูปแบบองค์การบริหารส่วนจังหวัดที่ต้องการให้ภาคประชาชนมีความเชื่อมั่นในการทำงานของตนเองนั้นสามารถดำเนินการโดยอาศัยองค์ประกอบที่สำคัญใน 3 ประเด็นหลักด้วยกัน ดังนี้คือ

1. **การเปิดเผยข้อมูล** ซึ่งสามารถกระทำได้โดยการจัดตั้งข้อมูลข่าวสารขึ้นมาเพื่อให้บริการข้อมูลข่าวสารการดำเนินงานของอบจ.ฯ แก่ประชาชนที่มาขอรับข้อมูล มีเงื่อนไขคือ ต้องมีการบริหารจัดการศูนย์ข้อมูลข่าวสารให้มีประสิทธิภาพ กล่าวคือ มีการแต่งตั้งเจ้าหน้าที่ที่คอยให้บริการ มีการจัดระบบข้อมูลข่าวสาร ดัชนีข้อมูลเพื่อความสะดวกในการค้นหาของประชาชน เป็นต้น

2. **ช่องทางการเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร** ซึ่งอบจ.ฯ ควรมีการจัดช่องทางการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารการดำเนินงานของอบจ.ฯ ให้แก่ประชาชนได้รับทราบผ่านเครื่องมือดังต่อไปนี้ ประชาสัมพันธ์ผ่านหอกระจายข่าวประจำหมู่บ้าน ผ่านภาคีเครือข่าย ผ่านเอกสารแผ่นพับ ผ่านเว็บไซต์ ผ่านเวทียอบจ.สัญจร เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพของเครื่องมือดังกล่าว มีเงื่อนไขคือ ต้องมีการดำเนินการอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ ตลอดจนต้องเป็นการนำเสนอข้อมูลที่เป็นปัจจุบัน อีกทั้งช่องทางการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารผ่านสายตรงผู้บริหารนั้น มีเงื่อนไข คือ ผู้บริหารต้องเปิดโอกาสให้ประชาชนได้มีการพบปะพูดคุยอย่างสม่ำเสมอ เมื่อประชาชนเกิดข้อสงสัยในการดำเนินงานของอบจ.ฯ ตลอดจนช่องทางการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารผ่านศูนย์รับเรื่องราวร้องทุกข์นั้น มีเงื่อนไข คือ ต้องมีการแจ้งผลการพิจารณาในการหาแนวทางในการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นให้ประชาชนได้รับทราบอย่างสม่ำเสมอ

3. **การตรวจสอบ** สามารถกระทำได้โดยการติดประกาศประชาสัมพันธ์โครงการจัดซื้อจัดจ้างให้ประชาชนได้รับทราบทุกโครงการ, มีการประชาสัมพันธ์รายรับ-รายจ่ายโครงการจัดซื้อจัดจ้างให้ประชาชนในพื้นที่ได้รับทราบอย่างสม่ำเสมอในทุกโครงการ เพื่อให้เกิดความโปร่งใสในการบริหารงานมากยิ่งขึ้น ตลอดจนจัดทำรายงานสรุปผลโครงการ/แผนงาน/กิจกรรมงบประมาณที่ใช้ในการดำเนินงานในแต่ละปีเป็นเอกสาร แผ่นพับแจกจ่ายให้ประชาชนทุกครัวเรือนในพื้นที่ได้รับทราบ

กล่าวสำหรับองค์การบริหารส่วนจังหวัดที่ต้องการให้ภาคประชาชนมีการยอมรับในการทำงานของตนเองนั้นสามารถดำเนินการโดยอาศัยองค์ประกอบที่สำคัญใน 3 ประเด็นหลักด้วยกัน ดังนี้คือ

1. **สร้างการมีส่วนร่วม** องค์การบริหารส่วนจังหวัดต้องมีการเปิดโอกาสให้ประชาชนทุกกลุ่มเข้ามามีส่วนร่วมตั้งแต่ร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมตัดสินใจ ร่วมตรวจสอบ ร่วมได้รับผลประโยชน์ โดยเฉพาะอย่างยิ่งร่วมตรวจสอบนั้น ไม่ควรจำกัดให้กลุ่มใดกลุ่มหนึ่งเข้ามามีส่วนร่วมในการตรวจสอบเท่านั้น

2.เสริมสร้างศักยภาพของประชาชนเพื่อการมีส่วนร่วม มีการดำเนินการจัดอบรมให้ความรู้ในประเด็นต่างๆแก่ประชาชน เพื่อเป็นการเสริมสร้างศักยภาพของประชาชนเพื่อการมีส่วนร่วมได้อย่างแท้จริง

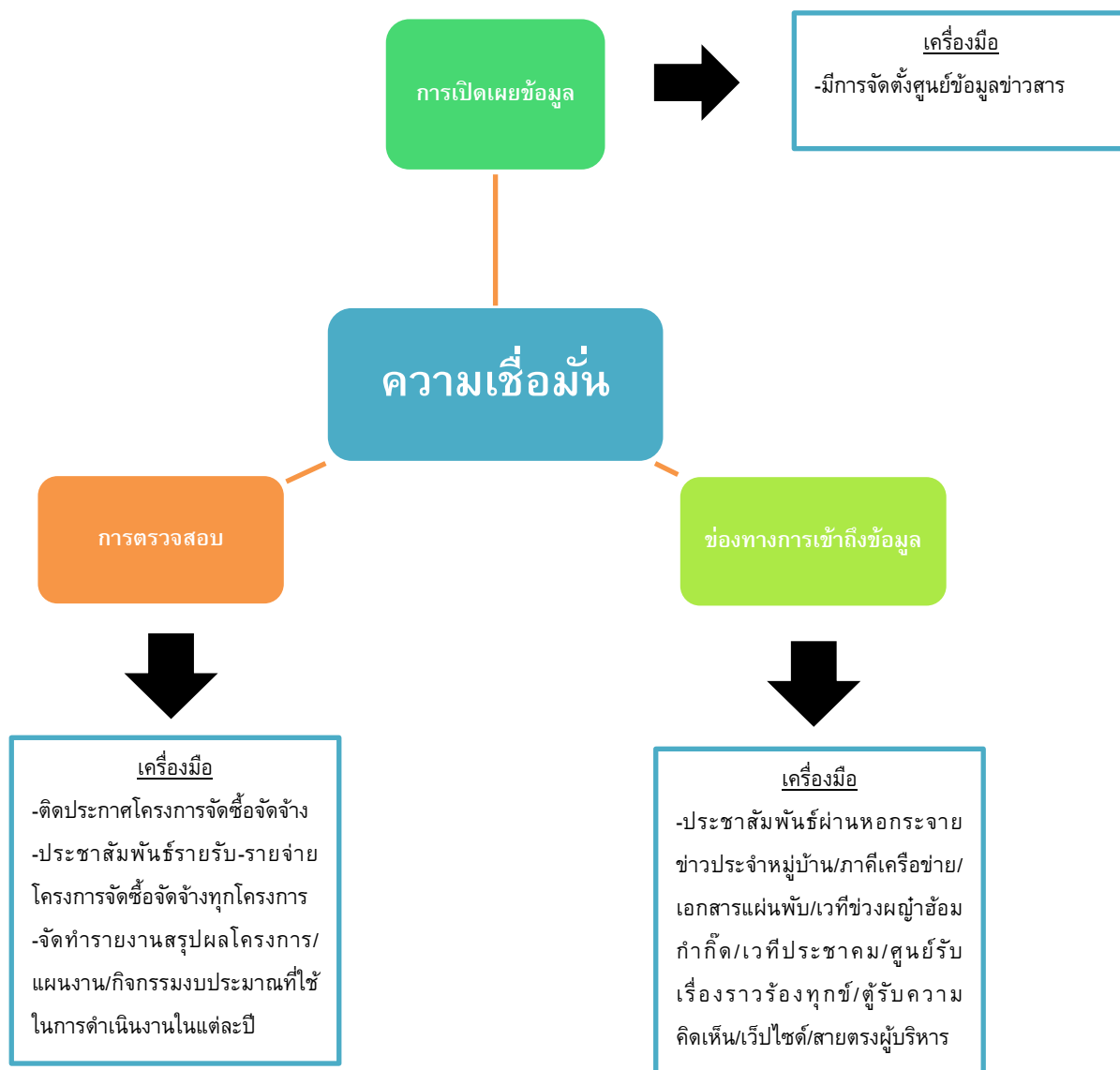
3.สนับสนุนการจัดตั้งกลุ่ม/องค์กรชุมชน ควรให้การสนับสนุนกลุ่ม/องค์กรชุมชนอย่างต่อเนื่องตลอดจนควรมีระบบการติดตามประเมินผลการทำงานของกลุ่ม เพื่อให้กลุ่มสะท้อนปัญหาอันจะนำไปสู่การหาแนวทางในการแก้ไขปัญหาและสนับสนุนกลุ่มได้อย่างตรงจุด

แผนภูมิที่ 5.2.1.2 แนวทางการสร้างการยอมรับของภาคประชาชนต่อการทำงานของอบจ.

5.2.2 เทศบาล

แผนภูมิที่ 5.2.2.1 แนวทางการสร้างความเชื่อมั่นของภาคประชาชนต่อการทำงานของเทศบาล

ถ้าองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่อยู่ในรูปแบบเทศบาลที่ต้องการให้ภาคประชาชนมีความเชื่อมั่นในการทำงานของตนเองนั้นสามารถดำเนินการโดยอาศัยองค์ประกอบที่สำคัญใน 3 ประเด็นหลักด้วยกัน ดังนี้คือ

1.การเปิดเผยข้อมูล ซึ่งสามารถกระทำได้โดยการจัดตั้งข้อมูลข่าวสารขึ้นมาเพื่อให้บริการข้อมูลข่าวสารการดำเนินงานของเทศบาลแก่ประชาชนที่มาขอรับข้อมูล มีเงื่อนไขคือ ต้องมีการบริหารจัดการศูนย์ข้อมูลข่าวสารให้มีประสิทธิภาพ กล่าวคือ มีการแต่งตั้งเจ้าหน้าที่ที่คอยให้บริการ มีการจัดระบบข้อมูลข่าวสาร ดัชนีข้อมูลเพื่อความสะดวกในการค้นหาของประชาชน เป็นต้น

2. **ช่องทางการเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร** ซึ่งเทศบาลฯ ควรมีการจัดช่องทางการเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร การดำเนินงานของเทศบาล ฯ ให้แก่ประชาชนได้รับทราบผ่านภายใต้รูปแบบการประชาสัมพันธ์ผ่านหอกระจายข่าวประจำหมู่บ้าน ผ่านภาคีเครือข่าย ผ่านเอกสารแผ่นพับ ผ่านเว็บไซต์ ผ่านเวทีประชาคมผ่านเวทีช่วงหมู่บ้านอำเภอกำกั๊ด เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพของเครื่องมือดังกล่าว มีเงื่อนไขคือ ต้องมีการดำเนินการอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ ตลอดจนต้องเป็นการนำเสนอข้อมูลที่เป็นปัจจุบัน อีกทั้งช่องทางการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารผ่านสายตรงผู้บริหารนั้น มีเงื่อนไข คือ ผู้บริหารต้องเปิดโอกาสให้ประชาชนได้มีการพบปะพูดคุยอย่างสม่ำเสมอ เมื่อประชาชนเกิดข้อสงสัยในการดำเนินงานของเทศบาล ฯ ตลอดจนช่องทางการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารผ่านศูนย์รับเรื่องราวร้องทุกข์หรือตู้รับความคิดเห็นนั้น มีเงื่อนไข คือ ต้องมีการแจ้งผลการพิจารณาในการหาแนวทางในการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นให้ประชาชนได้รับทราบอย่างสม่ำเสมอ

3. **การตรวจสอบ** สามารถกระทำได้โดยการติดประกาศประชาสัมพันธ์โครงการจัดซื้อจัดจ้างให้ประชาชนได้รับทราบทุกโครงการ, มีการประชาสัมพันธ์รายรับ-รายจ่ายโครงการจัดซื้อจัดจ้างให้ประชาชนในพื้นที่ได้รับทราบอย่างสม่ำเสมอในทุกโครงการ เพื่อให้เกิดความโปร่งใสในการบริหารงานมากยิ่งขึ้น ตลอดจนจัดทำรายงานสรุปผลโครงการ/แผนงาน/กิจกรรมงบประมาณที่ใช้ในการดำเนินงานในแต่ละปีเป็นเอกสาร แผ่นพับแจกจ่ายให้ประชาชนทุกครัวเรือนในพื้นที่ได้รับทราบ

กล่าวสำหรับเทศบาลฯ ที่ต้องการให้ภาคประชาชนมีการยอมรับในการทำงานของตนเองนั้นสามารถดำเนินการโดยอาศัยองค์ประกอบที่สำคัญใน 3 ประเด็นหลักด้วยกัน ดังนี้คือ

1. **สร้างการมีส่วนร่วม** เทศบาลฯ ต้องมีการเปิดโอกาสให้ประชาชนทุกกลุ่มเข้ามามีส่วนร่วมตั้งแต่ร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมตัดสินใจ ร่วมตรวจสอบ ร่วมได้รับผลประโยชน์ โดยเฉพาะอย่างยิ่งร่วมตรวจสอบนั้น ไม่ควรจำกัดให้กลุ่มใดกลุ่มหนึ่งเข้ามามีส่วนร่วมในการตรวจสอบเท่านั้น

2. **เสริมสร้างศักยภาพของประชาชน** เพื่อการมีส่วนร่วม มีการดำเนินการจัดอบรมให้ความรู้ในประเด็นต่างๆ เพื่อเป็นการเสริมสร้างศักยภาพของประชาชนเพื่อการมีส่วนร่วมในการปกครองท้องถิ่นได้อย่างแท้จริง

3. **สนับสนุนการจัดตั้งกลุ่ม/องค์กรชุมชน** ควรให้การสนับสนุนกลุ่ม/องค์กรชุมชนอย่างต่อเนื่องทั้งทางด้านงบประมาณและองค์ความรู้ ตลอดจนควรมีระบบการติดตามประเมินผลการทำงานของกลุ่ม เพื่อให้กลุ่มสะท้อนปัญหาอันจะนำไปสู่การหาแนวทางในการแก้ไขปัญหาและสนับสนุนกลุ่มได้อย่างตรงจุด

แผนภูมิที่ 5.2.2.2 แนวทางการสร้างการยอมรับของภาคประชาชนต่อการทำงานของเทศบาลฯ

5.2.3 องค์การบริหารส่วนตำบล

แผนภูมิที่ 5.2.3.1 แนวทางการสร้างความเชื่อมั่นของภาคประชาชนต่อการทำงานของอบต.

ถ้าองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่อยู่ในรูปแบบขององค์การบริหารส่วนตำบลที่ต้องการให้ภาคประชาชนมีความเชื่อมั่นในการทำงานของตนเองนั้นสามารถดำเนินการโดยอาศัยองค์ประกอบที่สำคัญใน 3 ประเด็นหลักด้วยกัน ดังนี้คือ

1.การเปิดเผยข้อมูล ซึ่งสามารถกระทำได้โดยการจัดตั้งข้อมูลข่าวสารขึ้นมาเพื่อให้บริการข้อมูลข่าวสารการดำเนินงานของอบต.แก่ประชาชนที่มาขอรับข้อมูล มีเงื่อนไขคือ ต้องมีการบริหารจัดการศูนย์

ข้อมูลข่าวสารให้มีประสิทธิภาพ กล่าวคือ มีการแต่งตั้งเจ้าหน้าที่ที่คอยให้บริการ มีการจัดระบบข้อมูลข่าวสาร ดัชนีข้อมูลเพื่อความสะดวกในการค้นหาของประชาชน เป็นต้น

2. ช่องทางการเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร ซึ่งอบต.ฯ ควรมีการจัดช่องทางการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารการดำเนินงานของอบต.ฯ ให้แก่ประชาชนได้รับทราบผ่านเครื่องมือดังต่อไปนี้ ประชาสัมพันธ์ผ่านหอกระจายข่าวประจำหมู่บ้าน ผ่านเอกสารแผ่นพับ ผ่านเว็บไซต์ ผ่านเวทีประชาคมตลอดจนการติดประกาศประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารบริเวณศูนย์การเรียนรู้ เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพของเครื่องมือดังกล่าว มีเงื่อนไข คือ ต้องมีการดำเนินการอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ อีกทั้งต้องเป็นการนำเสนอข้อมูลที่เป็นปัจจุบัน สำหรับช่องทางการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารผ่านสายตรงผู้บริหารนั้น มีเงื่อนไข คือ ผู้บริหารต้องเปิดโอกาสให้ประชาชนได้มีการพบปะพูดคุยอย่างสม่ำเสมอ เมื่อประชาชนเกิดข้อสงสัยในการดำเนินงานของอบต.ฯ ตลอดจนช่องทางการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารผ่านศูนย์รับเรื่องราวร้องทุกข์นั้น มีเงื่อนไข คือ ต้องมีการแจ้งผลการพิจารณาในการหาแนวทางในการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นให้ประชาชนได้รับทราบอย่างสม่ำเสมอ

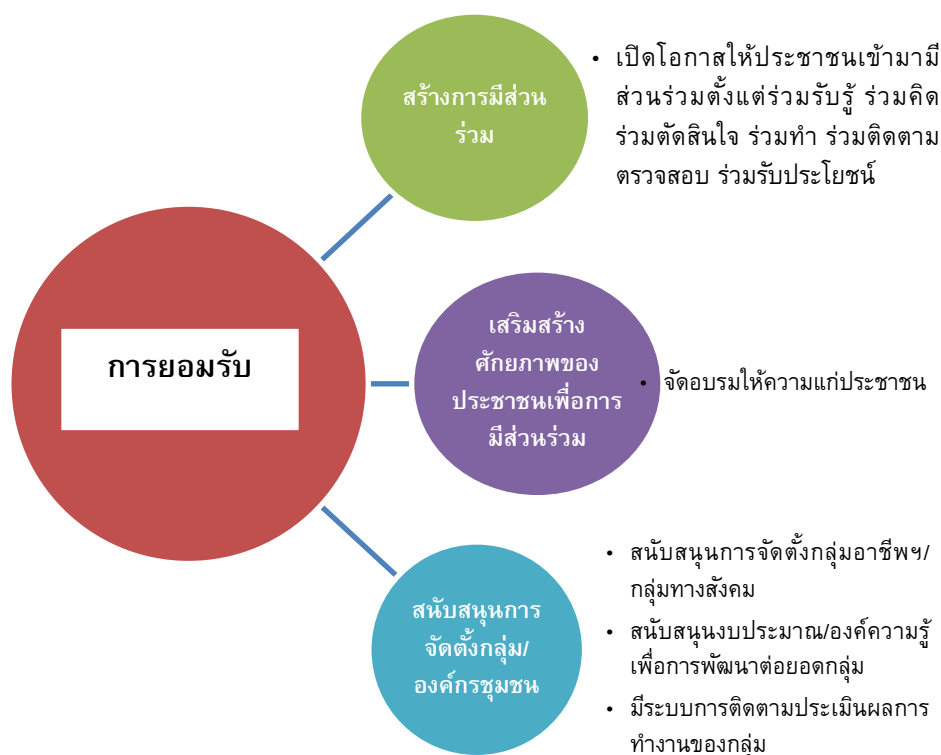
3. การตรวจสอบ สามารถกระทำได้โดยการติดประกาศประชาสัมพันธ์โครงการจัดซื้อจัดจ้างให้ประชาชนได้รับทราบทุกโครงการ, มีการประชาสัมพันธ์รายรับ-รายจ่ายโครงการจัดซื้อจัดจ้างให้ประชาชนในพื้นที่ได้รับทราบอย่างสม่ำเสมอในทุกโครงการ เพื่อให้เกิดความโปร่งใสในการบริหารงานมากยิ่งขึ้น ตลอดจนจัดทำรายงานสรุปผลโครงการ/แผนงาน/กิจกรรมงบประมาณที่ใช้ในการดำเนินงานในแต่ละปีเป็นเอกสาร แผ่นพับแจกจ่ายให้ประชาชนทุกครัวเรือนในพื้นที่ได้รับทราบ

กล่าวสำหรับองค์การบริหารส่วนตำบลที่ต้องการให้ภาคประชาชนมีการยอมรับในการทำงานของตนเองนั้นสามารถดำเนินการโดยอาศัยองค์ประกอบที่สำคัญใน 3 ประเด็นหลักด้วยกัน ดังนี้คือ

1. สร้างการมีส่วนร่วม องค์การบริหารส่วนตำบลต้องมีการเปิดโอกาสให้ประชาชนทุกกลุ่มเข้ามามีส่วนร่วมตั้งแต่ร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมตัดสินใจ ร่วมตรวจสอบ ร่วมได้รับผลประโยชน์ โดยเฉพาะอย่างยิ่งร่วมตรวจสอบนั้น ไม่ควรจำกัดให้กลุ่มใดกลุ่มหนึ่งเข้ามามีส่วนร่วมในการตรวจสอบเท่านั้น

2. เสริมสร้างศักยภาพของประชาชน เพื่อการมีส่วนร่วม มีการดำเนินการจัดอบรมให้ความรู้ในประเด็นต่างๆ เพื่อเป็นการเสริมสร้างศักยภาพของประชาชนเพื่อการมีส่วนร่วมในการปกครองตนเองได้อย่างแท้จริง

3. สนับสนุนการจัดตั้งกลุ่ม/องค์กรชุมชน ควรให้การสนับสนุนกลุ่ม/องค์กรชุมชนอย่างต่อเนื่อง ตลอดจนควรมีระบบการติดตามประเมินผลการทำงานของกลุ่ม เพื่อให้กลุ่มสะท้อนปัญหาอันจะนำไปสู่การหาแนวทางในการแก้ไขปัญหาและสนับสนุนกลุ่มได้อย่างตรงจุด

แผนภูมิที่ 5.2.3.2 แนวทางการสร้างการยอมรับของภาคประชาชนต่อการทำงานของอบต.

จากการนำเสนอแนวทางการสร้างความเชื่อมั่นและยอมรับของภาคประชาชนต่อการทำงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทุกรูปแบบไปแล้วนั้น เราจะสามารถสังเกตเห็นได้ว่า วิธีการและเครื่องมือที่ใช้ในการสร้างความเชื่อมั่นและยอมรับในแต่ละรูปแบบขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีลักษณะที่คล้ายคลึง ซึ่งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นๆสามารถนำไปเป็นแบบอย่างได้เพียงแต่ต้องใช้วิธีการหรือเครื่องมือดังกล่าวอย่างต่อเนื่อง สมำเสมอ ตลอดจนอาจมีการใช้เครื่องมือและวิธีการดังกล่าวภายใต้เงื่อนไขที่ผู้วิจัยได้กำหนดไว้ในข้างต้นแล้วนั้น อีกทั้งควรมีการปรับปรุงรายละเอียดของวิธีการหรือเครื่องมือดังกล่าวให้มีความสอดคล้องกับบริบททั้งในเชิงพื้นที่และสังคมอันอยู่ภายใต้ความรับผิดชอบขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้นๆ ด้วย ถ้าองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นๆมีการดำเนินการตามแนวทางที่ได้กล่าวไว้ข้างต้นนั้นจะนำไปสู่การทำให้วิธีการหรือเครื่องมือดังกล่าวมีประสิทธิภาพและสามารถสร้างความเชื่อมั่นและยอมรับให้แก่ประชาชนได้ในที่สุด แต่ถ้าหากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นๆเห็นว่าการสร้างวิธีการหรือเครื่องมือดังกล่าวขึ้นมาเพียงเพื่อต้องการตอบสนองต่อกฎระเบียบต่างๆ หรือเป็นเพียงเพื่อต้องการตอบสนองต่อ

กฎระเบียบของหน่วยงานที่ให้งานวัล เท่านั้น ทำยที่สุดก็จะมีได้รับความเชื่อมั่นและยอมรับจากประชาชนอย่างแท้จริงแต่อย่างใด

นอกจากนี้ภาคประชาชนได้มีการเสนอความคิดเห็นเพิ่มเติมในประเด็นเกี่ยวกับแนวทางในการสร้างความเชื่อมั่นและยอมรับของภาคประชาชนต่อการทำงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อีกว่าไม่เพียงแต่วิธีการหรือเครื่องมือเหล่านี้เท่านั้นที่จะช่วยสร้างความเชื่อมั่นและยอมรับให้เกิดขึ้นได้ แต่ยังมีปัจจัยอื่นๆที่เป็นองค์ประกอบหลักอีกหนึ่งประการในการสร้างความเชื่อมั่นและยอมรับ นั่นก็คือ **คุณลักษณะของผู้นำ** ถือเป็นอีกปัจจัยที่สำคัญในการทำให้ประชาชนเกิดความเชื่อมั่นและยอมรับต่อการทำงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งคุณลักษณะของผู้นำที่จะช่วยให้ภาคประชาชนเกิดความเชื่อมั่นและยอมรับ มีรายละเอียดดังต่อไปนี้ กล่าวคือ

- 1.ผู้นำที่มีมนุษยสัมพันธ์ ความเป็นกันเองกับประชาชน เพื่อนร่วมงาน และเข้าถึงได้ง่าย
- 2.ผู้นำที่มีความเสียสละในการทำงาน อุทิศเวลาให้กับการบริหารและงานในชุมชนอย่างกระตือรือร้น
- 3.ผู้นำที่ไม่มีภูมิหลังในการเป็นนักธุรกิจ
- 4.ผู้นำที่มีคุณธรรม มองเห็นความสำคัญของส่วนรวมมากกว่าส่วนตน
- 5.ผู้นำที่มีสัจจะ มีการดำเนินงานตามนโยบายที่ได้กล่าวไว้

บทที่ 6

บทสรุปและข้อเสนอแนะ

การศึกษาวิจัยเรื่องกระบวนการสร้างความเชื่อมั่นและการยอมรับของภาคประชาชนต่อการทำงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นภาคเหนือตอนบนในครั้งนี้นั้น มีวัตถุประสงค์ในการศึกษาดังนี้คือ

1. เพื่อค้นหาวิธีการและเครื่องมือในการสร้างความเชื่อมั่นและยอมรับจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น 6 แห่ง ซึ่งเป็นกรณีศึกษา
2. เพื่อวิเคราะห์หาสัมฤทธิ์ผลของการนำวิธีการและเครื่องมือในการสร้างความเชื่อมั่นและยอมรับมาปรับใช้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
3. วิเคราะห์หาแนวทางการสร้างความเชื่อมั่นและยอมรับของภาคประชาชนต่อการทำงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในแต่ละรูปแบบ

ซึ่งงานวิจัยชิ้นนี้เน้นการศึกษาแบบเข้มข้นหรือเจาะลึก (Intensive study or in depth analysis) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจำนวน 6 แห่ง ซึ่งมีเงื่อนไขของการเป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ได้รับรางวัลโล่พระราชทานพระปกเกล้าที่มีความเป็นเลิศทางด้านความโปร่งใสและส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชน อันมีรายละเอียดขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทั้ง 6 แห่ง ดังนี้

- องค์การบริหารส่วนจังหวัดแม่ฮ่องสอน
- เทศบาลตำบลเกาะคา อำเภอเกาะคา จังหวัดลำปาง
- เทศบาลตำบลบ้านกลาง อำเภอเมืองจังหวัดลำพูน
- เทศบาลตำบลหนองล่อง อำเภอเวียงหนองล่อง จังหวัดลำพูน
- อบต.ห้วยม อำเภอพาน จังหวัดเชียงราย
- อบต.ป่าบง อำเภอสารภี จังหวัดเชียงใหม่

โดยมีกลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการวิจัย ประกอบไปด้วย

- 1.ผู้บริหารและสมาชิกองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทั้ง 6 แห่ง ในฐานะตัวแทนฝ่ายการเมือง
- 2.ปลัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ทั้ง 6 แห่ง ในฐานะตัวแทนฝ่ายข้าราชการประจำ
- 3.หัวหน้ากลุ่มงานต่างๆในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทั้ง 6 แห่ง ในฐานะบุคลากรในหน่วยงาน
- 4.ตัวแทนกลุ่ม องค์กร เครือข่ายทางสังคมที่ทำงานร่วมกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อันประกอบไปด้วยกลุ่มอาชีพ กลุ่มผู้สูงอายุ กลุ่มเด็กและเยาวชน กลุ่มสตรีแม่บ้าน กลุ่มผู้ด้อยโอกาส

5.ประชาชนในพื้นที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทั้ง 6 แห่ง จำนวนทั้งสิ้น 399 คน โดยคณะผู้วิจัยใช้วิธีการหาขนาดตัวอย่างตามสูตร Taro Yamane (อ้างถึงใน สำเริง จันทรสุวรรณและ สุวรรณ บัวทวน, 2541: 98) โดยกำหนดให้ขนาดกลุ่มตัวอย่างคลาดเคลื่อนไว้ไม่เกิน .05

นอกจากนี้ คณะผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยโดยใช้เทคนิคการวิจัยแบบผสม(*mixed method*) ซึ่งผู้วิจัยได้ใช้ทั้งวิธีการวิจัยเชิงปริมาณ(*quantitative*)และการวิจัยในเชิงคุณภาพ(*qualitative*) แต่ได้เน้นการวิจัยเชิงคุณภาพเป็นหลัก ซึ่งการศึกษาในเชิงคุณภาพนั้นเป็นการศึกษาจากเอกสารและการสัมภาษณ์กลุ่มบุคคลต่างๆที่มีความเกี่ยวข้องกับหัวข้อในการศึกษาครั้งนี้ สำหรับการศึกษาในเชิงปริมาณได้อาศัยแบบสอบถามในการสอบถามกลุ่มตัวอย่างและนำข้อมูลมาวิเคราะห์และประมวลผลทางสถิติแสดงผลข้อมูลด้วยสถิติพรรณนา คือ ค่าร้อยละ(*percentage*) ค่าเฉลี่ย(*mean*) ซึ่งสามารถสรุปผลการศึกษาตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งต่อไปนี้ คือ

6.1 สรุปผลการศึกษา

6.1.1 วิธีการและเครื่องมือในการสร้างความเชื่อมั่นจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น 6 แห่ง ซึ่งเป็นกรณีศึกษา

ในหัวข้อนี้เป็นการนำเสนอข้อมูลในประเด็นเกี่ยวกับวิธีการ เครื่องมือ กระบวนการในการสร้างความเชื่อมั่นตามแนวคิดในเรื่องความโปร่งใส ประกอบไปด้วย 3 ประเด็นย่อยด้วยกัน ดังนี้คือ

6.1.1.1 การเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร

6.1.1.2 ช่องทางในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร

6.1.1.3 ความสามารถในการตรวจสอบได้ ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

6.1.1.1 การเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร

สังเกตเห็นได้ว่าในประเด็นเกี่ยวกับการสร้างความเชื่อมั่นทางด้านการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารนั้น อปท.ทั้ง 6 แห่ง ต่างก็มีวิธีการ เครื่องมือ ในการเปิดเผยข้อมูลที่เหมือนกันคือ มีการจัดตั้งศูนย์ข้อมูลข่าวสาร โดยมีการแต่งตั้งเจ้าหน้าที่เป็นผู้รับผิดชอบประจำศูนย์ มีการจัดวางระบบการให้และขอรับข้อมูลข่าวสาร โดยประชาชนสามารถยื่นแบบขอรับข้อมูลข่าวสารได้โดยตรงที่ศูนย์ข้อมูลข่าวสาร

6.1.1.2 ช่องทางในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร

ในส่วนของช่องทางในการเข้าถึงข้อมูลของภาคประชาชนนั้น อปท.ทั้ง 6 แห่ง ได้จัดช่องทางในการเข้าถึงข้อมูลไว้ในหลากหลายช่องทางด้วยกันดังนี้ คือ สายตรงผู้บริหาร ศูนย์รับเรื่องราวร้องทุกข์ เว็บไซต์ สื่อออนไลน์ต่างๆ การติดประกาศประชาสัมพันธ์ในบริเวณชุมชน ศูนย์การเรียนรู้ หอกระจายข่าว การจัดทำเอกสารแผ่นพับ วารสาร วิทยุชุมชน การจัดนิทรรศการ

ในขณะที่อบจ.แม่ฮ่องสอนได้มีการจัดช่องทางในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารที่น่าสนใจซึ่งมีความแตกต่างไปจากอปท.อื่น ก็คือ จัดเวทีอบจ.สัญจร ซึ่งเป็นเวทีที่ผู้บริหารใช้ในการเป็นเครื่องมือในการบอกเล่าถึงนโยบาย แผนงาน งบประมาณที่ใช้ในการดำเนินงานของอบจ. ตลอดจนความคืบหน้าในการดำเนินงานให้แก่ภาคประชาชนในพื้นที่ได้รับทราบ ในขณะเดียวกันผู้บริหารอบจ.ก็ได้ใช้เวทีนี้ในการรับฟังความคิดเห็น ปัญหา ความเดือดร้อน ความต้องการจากประชาชนในพื้นที่นั้นๆ ด้วย

อีกทั้งเทศบาลตำบลเกาะคาก็เป็นอีกหนึ่งแห่งที่มีการจัดช่องทางในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารที่แตกต่างไปจากอปท.อื่น ก็คือ จัดเวทีพบปะพูดคุยช่วงฝนหลวง หอมกำกิด เป็นการใช้พื้นที่สาธารณะของชุมชน เช่น ศาลาอเนกประสงค์ ลานบ้าน ลานวัด และสวนสาธารณะ มาเป็นเวทีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเพื่อร่วมกันค้นหาปัญหา ตีแผ่ข้อมูลความคิด ระดมความคิดเห็นเพื่อหาแนวทางการแก้ไขปัญหา

ตลอดจนชาวบ้านยังใช้เวลาดังกล่าวในการติดตามผลการแก้ไขปัญหาและการดำเนินงานด้านต่างๆ ในระดับหมู่บ้าน และระดับตำบล ของเทศบาลตำบลเกาะคาอีกด้วย

6.1.1.3 ความสามารถในการตรวจสอบได้

สำหรับในประเด็นนี้นั้น องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นทั้ง 6 แห่งยังได้มีการตีประกาศโครงการจัดซื้อจัดจ้างและสรุปผลการจัดซื้อจัดจ้างไว้บริเวณชุมชน ศูนย์การเรียนรู้ มีการจัดทำรายงานสรุปผลโครงการ แผนงาน กิจกรรม งบประมาณที่ใช้ในการดำเนินงานในแต่ละปี มีการจัดทำรายงานรับ-รายจ่ายประจำเดือนและมีการจัดทำรายงานการประชุมสภา เพื่อเป็นช่องทางให้ภาคประชาชนสามารถดำเนินการตรวจสอบการบริหารงานขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่นได้

อย่างไรก็ตามผู้บริหารทั้ง 6 แห่งต่างแสดงทัศนะที่เหมือนกันว่าการที่องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นมีการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารผ่านศูนย์ข้อมูลข่าวสาร มีการจัดช่องทางในการเข้าถึงข้อมูลไว้ในหลากหลายช่องทางด้วยกัน ตลอดจนมีการตีประกาศโครงการจัดซื้อจัดจ้างและสรุปผลการจัดซื้อจัดจ้างไว้บริเวณชุมชน ศูนย์การเรียนรู้ มีการจัดทำรายงานสรุปผลโครงการ แผนงาน กิจกรรม งบประมาณที่ใช้ในการดำเนินงานในแต่ละปี มีการจัดทำรายงานรับ-รายจ่ายประจำเดือนและมีการจัดทำรายงานการประชุมสภา เพื่อเป็นช่องทางให้ภาคประชาชนสามารถดำเนินการตรวจสอบการบริหารงานขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่นได้นั้น ถือเป็นการดำเนินการที่ทำให้ภาคประชาชนเห็นถึงเกิดความโปร่งใสในการบริหารงานขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่น เมื่อประชาชนเห็นความโปร่งใสในการบริหารของอปท.แล้วนั้นย่อมจะนำไปสู่ในเรื่องของการเกิดความเชื่อมั่นต่อการทำงานขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่นได้ในที่สุด

6.1.2 วิธีการ เครื่องมือ หรือกระบวนการในการสร้างการยอมรับตามแนวคิดการมีส่วนร่วมขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่นทั้ง 6 แห่ง

ในหัวข้อนี้เป็นการนำเสนอข้อมูลในประเด็นเกี่ยวกับวิธีการ เครื่องมือ กระบวนการในการสร้างการยอมรับ ตามแนวคิดในเรื่องของการมีส่วนร่วม ประกอบไปด้วย 3 ประเด็นย่อยด้วยกัน ดังนี้คือ

6.1.2.1 การให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมรับรู้ ร่วมคิด ร่วมตัดสินใจ ร่วมติดตาม ตรวจสอบในการดำเนินงานของอปท.

6.1.2.2 การเสริมสร้างศักยภาพของภาคประชาชนเพื่อการมีส่วนร่วม

6.1.2.3 สนับสนุนการจัดตั้งกลุ่ม / องค์การชุมชน

6.1.2.1 การให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมรับรู้ ร่วมคิด ร่วมตัดสินใจ ร่วมติดตาม ตรวจสอบในการดำเนินงานของอปท.

สังเกตเห็นได้ว่าในประเด็นเกี่ยวกับการสร้างการยอมรับทางด้านการให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมรับรู้ ร่วมคิด ร่วมตัดสินใจ ร่วมติดตาม ตรวจสอบในการดำเนินงานของอปท.นั้น อปท.ทั้ง 6 แห่ง ต่างก็มีวิธีการ เครื่องมือ กระบวนการในการสร้างการยอมรับที่แตกต่างกัน ดังมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

• องค์การบริหารส่วนจังหวัดแม่ฮ่องสอน

องค์การบริหารส่วนจังหวัดแม่ฮ่องสอนได้ใช้เวทีอบจ.สัญจร ภายใต้โครงการอบจ.พบประชาชน, เวทีประชาคมแบบมีส่วนร่วม และ เครือข่ายต้นกล้า อบจ.โตไปไม่โกง ภายใต้โครงการ Dr. Kid มาเป็นเครื่องมือในการดึงภาคประชาชนในพื้นที่ให้เข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารงาน

• เทศบาลตำบลเกาะคา

เทศบาลตำบลเกาะคาได้ใช้เวทีช่วงฝน 4 สัปดาห์ ซึ่งเป็นเวทีแลกเปลี่ยนความคิดเห็นระดับหมู่บ้าน, เวทีประชาคมเป็นเวทีแลกเปลี่ยนความคิดเห็นระดับตำบล, นักวิจัยชุมชน, สภาองค์กรชุมชน มาเป็นเครื่องมือในการดึงภาคประชาชนในพื้นที่ให้เข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารงานซึ่งคณะผู้บริหารเทศบาลตำบลเกาะคาได้แสดงความคิดเห็นว่า การบริหารงานในลักษณะของความเป็นครอบครัวเดียวกัน การเปิดเผยข้อมูลและการสร้างการมีส่วนร่วม ผ่านวิธีการและเครื่องมือที่สำคัญ ตามที่ได้กล่าวไว้ในข้างต้นนั้น ถือเป็นตัวกลางสำคัญที่ทำให้ประชาชนเกิดความเชื่อมั่นและยอมรับต่อการบริหารงานของเทศบาลตำบลเกาะคา

• เทศบาลตำบลเวียงหนองล่อง

เทศบาลตำบลเวียงหนองล่องได้นำเวทีแลกเปลี่ยนความคิดเห็นระดับหมู่บ้าน ระดับตำบลซึ่งผู้บริหารมองว่าเวทีดังกล่าวถือเป็นกระบวนการที่ทำให้ผู้บริหารสามารถรับฟังความคิดเห็นของประชาชนได้ทุกภาคส่วนอย่างเท่าเทียมกันและสม่ำเสมอ มาเป็นเครื่องมือในการดึงภาคประชาชนในพื้นที่ให้เข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารงานซึ่งคณะผู้บริหารเทศบาลตำบลเวียงหนองล่องได้แสดงความคิดเห็นว่าเวทีแลกเปลี่ยนความคิดเห็นระดับหมู่บ้าน ระดับตำบลถือเป็นเครื่องมือที่สำคัญ ที่ทำให้ประชาชน กลุ่มองค์กรต่างๆ เกิดการยอมรับต่อการบริหารงานของเทศบาลตำบลเวียงหนองล่องมากยิ่งขึ้น

● เทศบาลตำบลบ้านกลาง

เทศบาลตำบลบ้านกลางได้นำเวทีแลกเปลี่ยนความคิดเห็นระดับหมู่บ้าน ระดับตำบลและภาคเครือข่ายในการทำงาน มาเป็นเครื่องมือในการดึงภาคประชาชนในพื้นที่ให้เข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารงานซึ่งผู้บริหารเทศบาลฯได้แสดงความคิดเห็นว่า ภาคีเครือข่ายในพื้นที่ถือเป็นเครื่องมือที่สำคัญของเทศบาลฯ ในการชักชวน ผลักดัน สนับสนุนให้คนในเครือข่ายของตนเองเข้ามาร่วมดำเนินงานร่วมกับเทศบาลฯจนนำไปสู่การยอมรับการทำงานของเทศบาลฯในที่สุด

● อบต.ห้วยม

อบต.ห้วยมได้ใช้เวทีประชาคม เวทีองค์การบริหารส่วนตำบลห้วยมพบประชาชน ธนาคารความดี มาเป็นเครื่องมือในการดึงภาคประชาชนในพื้นที่ให้เข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารงานโดยคณะผู้บริหารอบต.ห้วยมต่างได้แสดงความคิดเห็นตรงกันว่าธนาคารความดีถือเป็นวิธีการและเครื่องมือที่สำคัญ ที่ทำให้ประชาชน กลุ่มองค์กรต่างๆ เกิดการยอมรับต่อการบริหารงานของอบต.ห้วยม ซึ่งสามารถสังเกตเห็นได้จากจำนวนเครือข่ายและสมาชิกของธนาคารความดีที่เพิ่มมากขึ้น

● อบต.ป่าบง

อบต.ป่าบงได้ใช้เวทีประชาคมและทุนทางสังคมดั้งเดิมของชุมชน คือ งานหัตถกรรมจักสาน มาเป็นเครื่องมือในการดึงภาคประชาชนในพื้นที่ให้เข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารงานซึ่งผู้บริหารอบต.ป่าบงได้แสดงความคิดเห็นว่า ทุนทางสังคมดั้งเดิมในพื้นที่ถือเป็นเครื่องมือที่สำคัญของอบต.ในการดึงดูดให้ภาคประชาชนเข้ามาร่วมดำเนินงานร่วมกับอบต.จนนำไปสู่การยอมรับการทำงานของอบต.ในที่สุด

6.1.2.2 การเสริมสร้างศักยภาพของภาคประชาชนเพื่อการมีส่วนร่วม

ในประเด็นเกี่ยวกับการเสริมสร้างศักยภาพของภาคประชาชนเพื่อการมีส่วนร่วมนั้น พบว่า คณะผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทั้ง 6 แห่งต่างได้แสดงความคิดเห็นในลักษณะเดียวกันว่า องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้จัดโครงการ กิจกรรม เพื่อเสริมสร้างศักยภาพให้แก่ภาคประชาชนในการเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารงานร่วมกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ไม่ว่าจะเป็นการการจัดอบรมให้ความรู้แก่ภาคประชาชนที่เป็นตัวแทนเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ของการเป็นคณะกรรมการต่างๆตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการพัสดุ โดยเชิญวิทยากรจากหน่วยงานภายนอก อาทิเช่น สำนักงานตรวจเงินแผ่นดิน เป็นต้น การจัดอบรมในโครงการดังกล่าวนี้ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมุ่งหวังให้ประชาชนที่ได้รับการแต่งตั้งสามารถเข้ามามีส่วนร่วมในการตรวจสอบการจัดซื้อจัดจ้างให้มีความโปร่งใสได้พัสดุที่สอดคล้องกับความต้องการในราคาที่เหมาะสม

นอกจากนี้องค์การบริหารส่วนจังหวัดแม่ฮ่องสอนยังได้จัดโครงการเรียนรู้ประชาธิปไตยนอกห้องเรียน โดยมีเป้าหมายเพื่อต้องการให้เด็ก เยาวชน ประชาชนเกิดทัศนคติ ค่านิยมที่ดีเกี่ยวกับการปกครองของไทยตามระบอบประชาธิปไตย ตลอดจนรับรู้บทบาทหน้าที่ สิทธิของตนเองตามระบอบประชาธิปไตย

แจกเช่นเดียวกับเทศบาลตำบลเวียงหนองล่องที่ได้จัดโครงการอบรมเยาวชนให้ความรู้ด้านประชาธิปไตยเพื่อการมีส่วนร่วมในชุมชน ซึ่งเทศบาลจะเชิญวิทยากรจากองค์กรภายนอกมาให้ความรู้เกี่ยวกับระบอบการปกครองแบบประชาธิปไตย สิทธิ หน้าที่ของพลเมืองในระบอบประชาธิปไตย เป็นต้น โดยเยาวชนแกนนำเหล่านี้จะมีบทบาทในการลงพื้นที่พบปะชาวบ้าน พร้อมกันนำป้ายคำขวัญเป็นสื่อกลางติดในที่ประชุมของหมู่บ้าน รณรงค์การใช้สิทธิเลือกตั้ง พร้อมทั้งพูดคุย สร้างความเข้าใจกันภายในครอบครัว ตลอดจนประชาสัมพันธ์การดำเนินชีวิตแบบประชาธิปไตยให้กับพี่น้องประชาชนในแต่ละหมู่บ้าน ทำให้ผู้ใหญ่ได้รับรู้ และตระหนักถึงสิทธิและหน้าที่ของตนเอง อีกทั้งกลุ่มเยาวชนดังกล่าวยังทำหน้าที่เป็นตัวกลางในการลดความขัดแย้งทางความคิดต่างๆ ทั้งภายในและภายนอกชุมชนอีกด้วย

6.1.2.3 สหับสนุนการจัดตั้งกลุ่ม / องค์กรชุมชน

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทั้ง 6 แห่งจะให้ความสำคัญในการสนับสนุนการจัดตั้งกลุ่มอาชีพเป็นหลัก เหตุที่เป็นเช่นนั้นก็เพราะองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทั้ง 6 แห่งมีเป้าหมายคือต้องการให้ประชาชนในพื้นที่ของตนเองอยู่ดี กินดี มีอาชีพที่มั่นคง มีคุณภาพชีวิตที่ดี รองลงมาคือให้การสนับสนุนการจัดตั้งกลุ่มทางสังคม อาทิเช่น กลุ่มสตรีแม่บ้าน กลุ่มผู้สูงอายุ กลุ่มเด็กและเยาวชน เป็นต้น

จากการสัมภาษณ์และสนทนากลุ่มกับผู้บริหาร ปลัดอปท. หัวหน้าส่วนราชการ ตลอดจนแกนนำกลุ่ม เครือข่ายที่ทำงานร่วมกับอปท. นั้น ทำให้ผู้วิจัยพบจุดเด่นที่มีลักษณะเหมือนกันของทั้ง 6 อปท. ในการสนับสนุนการจัดตั้งกลุ่มอาชีพและกลุ่มทางสังคม ก็คือ อปท. จะให้การสนับสนุนในส่วนขององค์ความรู้มากกว่าที่จะให้การสนับสนุนในส่วนของงบประมาณ เหตุที่เป็นเช่นนั้นก็เพราะผู้บริหารได้เล็งเห็นว่า การสนับสนุนการจัดตั้งกลุ่มที่เริ่มต้นด้วยตัวเงินหรืองบประมาณย่อมทำให้เกิดความยั่งยืนของกลุ่มเมื่อมีการปรับเปลี่ยนคณะผู้บริหารกลุ่มดังกล่าวจะไม่สามารถดำรงอยู่ได้จะล่มสลายหายไปกับสภาวะการเปลี่ยนแปลงทางการเมืองและประชาชนในพื้นที่จะไม่ได้รับประโยชน์อย่างแท้จริงจากกลุ่มองค์กรดังกล่าว

อย่างไรก็ตามผู้บริหารทั้ง 6 แห่งต่างแสดงทัศนะที่เหมือนกันว่าการที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมรับรู้ ร่วมคิด ร่วมตัดสินใจ ร่วมติดตาม ตรวจสอบในการดำเนินงานของอปท. มีการเสริมสร้างศักยภาพของภาคประชาชนเพื่อการมีส่วนร่วม ตลอดจนได้

สนับสนุนให้มีการจัดตั้งกลุ่ม / องค์กรชุมชนนั้น ถือได้ว่าการดำเนินการดังกล่าวส่งผลทำให้ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ตั้งแต่กระบวนการรับรู้ ร่วมคิด ร่วมตัดสินใจ ร่วมติดตาม ตรวจสอบ จนกระบวนการเหล่านี้ถือเป็นตัวกลั่นกรองที่นำไปสู่การตัดสินใจของประชาชนในการยอมรับการทำงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้ในที่สุด

6.1.3 ผลการศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อหาสมมุติฐานของการนำวิธีการ เครื่องมือมาปรับใช้ในการสร้างความเชื่อมั่นและยอมรับขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทั้ง 6 แห่ง

6.1.3.1 องค์การบริหารส่วนจังหวัดแม่ฮ่องสอน

จากการวิเคราะห์ข้อมูลสามารถทำการสรุปได้ว่าวิธีการหรือเครื่องมือที่องค์การบริหารส่วนจังหวัดแม่ฮ่องสอนนำมาใช้ในการดำเนินงานนั้น มีผลต่อความเชื่อมั่นและยอมรับของภาคประชาชนที่มีต่อการทำงานขององค์การบริหารส่วนจังหวัดแม่ฮ่องสอนในระดับปานกลางเท่านั้น โดยตัวแทนประชาชนและตัวแทนกลุ่มฯ ได้แสดงความคิดเห็นเพิ่มเติมจากการตอบแบบสอบถามว่าถึงแม้ว่าองค์การบริหารส่วนจังหวัดแม่ฮ่องสอนจะมีการดำเนินงานอย่างเป็นระบบและแบบแผน, มีการประสานงานกับชุมชนอย่างต่อเนื่อง, เน้นการทำงานแบบมีส่วนร่วมกับประชาชนในพื้นที่ทั้งในทางความคิด ร่วมทำ ร่วมแก้ไขปัญหาในชุมชน อีกทั้งไม่ว่าองค์การบริหารส่วนจังหวัดแม่ฮ่องสอนจะดำเนินโครงการอะไรในพื้นที่ จะมีการประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนได้รับทราบอย่างทั่วถึงผ่านแกนนำชุมชน สมาชิกสภา เครือข่ายต้นกล้า มาโดยตลอดนั้น ซึ่งการดำเนินงานในลักษณะดังกล่าวขององค์การบริหารส่วนจังหวัดแม่ฮ่องสอนนั้นถือเป็นเรื่องดี แต่ก็ยังไม่สามารถให้ความเชื่อมั่นและยอมรับต่อการทำงานขององค์การบริหารส่วนจังหวัดในระดับสูงได้เพราะยังมีข้อก้ำกัในประเด็นเกี่ยวกับการที่องค์การบริหารส่วนจังหวัดแม่ฮ่องสอนมีระบบการทำงานที่ไม่สามารถตรวจสอบได้ทุกขั้นตอน ซึ่งเป็นสิ่งที่ทำให้พวกเขามองไม่เห็นถึงความโปร่งใสในการบริหารงานแต่อย่างใด

ในขณะที่เดียวกันตัวแทนประชาชนและตัวแทนกลุ่มฯ ได้เสนอความคิดเห็นเพิ่มเติมว่าด้วยอบจ.ฯ เป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นขนาดใหญ่ที่มีพื้นที่ในความรับผิดชอบครอบคลุมทั้งจังหวัด ดังนั้นควรให้ความสำคัญและดำเนินการอย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอเกี่ยวกับการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร, ช่องทางการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารและการตรวจสอบที่ประชาชนสามารถที่เข้าถึงได้ง่ายมากที่สุด ได้แก่ การเปิดเผยข้อมูลข่าวสารการดำเนินงานให้แก่ประชาชนได้รับทราบผ่านเวทียอบจ.ฯสัญจร, การประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารของทางอบจ.ฯผ่านหอกระจายข่าวและผ่านภาคีเครือข่าย(ไม่ว่าจะเป็นเครือข่ายต้นกล้า อบจ.โตไปไม่โกง/แกนนำชุมชน/ส.อบจ.) และการสรุปผลการจัดซื้อจัดจ้างในแต่ละครั้งให้ประชาชนในพื้นที่ได้รับ

ทราบอันจะเป็นประโยชน์ต่อการสร้างความเชื่อมั่นของภาคประชาชนต่อการทำงานของอบจ.ฯ และเพื่อให้ประชาชนมีความเชื่อมั่นและยอมรับต่อการทำงานของอบจ.ฯมากยิ่งขึ้นควรมีการปรับปรุงในประเด็นดังต่อไปนี้

- 1.ไม่ควรใช้เวลานานในการพิจารณาให้ข้อมูลแก่ประชาชนผ่านศูนย์บริการข้อมูลข่าวสาร
- 2.ควรมีการรายงานผลการดำเนินเกี่ยวกับข้อร้องเรียนของประชาชน
- 3.ควรมีการแจ้งผลการพิจารณาหาแนวทางในการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นให้ประชาชนได้รับทราบ
- 4.ควรมีการจัดทำเอกสาร แผ่นพับ วารสารอย่างต่อเนื่อง เพื่อประชาสัมพันธ์หรือให้ข้อมูลเกี่ยวกับการดำเนินงานของอบจ.ฯ และควรแจกจ่ายให้แก่ประชาชนทุกครัวเรือนและทุกพื้นที่ที่ได้รับทราบ
- 5.ควรมีการประชาสัมพันธ์รายรับ-รายจ่ายโครงการจัดซื้อจัดจ้างให้ประชาชนในพื้นที่ได้รับทราบอย่างสม่ำเสมอในทุกโครงการ เพื่อให้เกิดความโปร่งใสในการบริหารงานมากยิ่งขึ้น
- 6.ควรเปิดโอกาสให้ประชาชนทุกกลุ่มเข้ามามีส่วนร่วมตั้งแต่ร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมตัดสินใจ ร่วมตรวจสอบ ร่วมได้รับผลประโยชน์ โดยเฉพาะอย่างยิ่งร่วมตรวจสอบนั้น ไม่ควรจำกัดให้กลุ่มใดกลุ่มหนึ่งเข้ามามีส่วนร่วมในการตรวจสอบเท่านั้น

6.1.3.2 เทศบาลตำบลหนองล่อง

จากการวิเคราะห์ข้อมูลสามารถทำการสรุปได้ว่าวิธีการหรือเครื่องมือที่เทศบาลตำบลหนองล่องนำมาใช้ในการดำเนินงานนั้น มีผลต่อความเชื่อมั่นและยอมรับของภาคประชาชนที่มีต่อการทำงานของเทศบาลตำบลหนองล่องในระดับปานกลางเท่านั้น

โดยตัวแทนประชาชนและตัวแทนกลุ่มฯได้แสดงความคิดเห็นเพิ่มเติมจากการตอบแบบสอบถามว่าการที่เทศบาลตำบลหนองล่องมีการแนวทางการดำเนินงานในลักษณะของการมีการประกาศแจ้งให้ประชาชนในพื้นที่รับทราบถึงการรับและใช้จ่ายงบประมาณในแต่ละครั้งโดยไม่มีการปกปิดข้อมูลที่มาที่ไปของงบประมาณแต่อย่างใด, เปิดโอกาสให้ประชาชนไม่ว่าจะเป็นเด็กเยาวชน ผู้สูงอายุ คนหนุ่มสาว เข้ามามีส่วนร่วมในการรับรู้ ร่วมคิด ร่วมตัดสินใจ ร่วมปฏิบัติ ร่วมติดตาม ตรวจสอบ ร่วมรับผลประโยชน์ทุกโครงการ กิจกรรม แผนงานที่เกิดขึ้น, มีการประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนได้รับทราบอย่างทั่วถึงมาโดยตลอดไม่ว่าจะดำเนินโครงการอะไรในพื้นที่, มีความโปร่งใสในการทำงานทุกขั้นตอน ซึ่งประชาชนสามารถตรวจสอบได้ ในกรณีที่ประชาชนในพื้นที่มีปัญหาหรือข้อสงสัยสามารถสายตรงถึงผู้บริหารได้ตลอดเวลา, มีการดำเนินงานที่เห็นเป็นรูปธรรม มุ่งตอบสนองผลประโยชน์ต่อท้องถิ่นหรือประชาชนที่เป็นส่วนร่วมมากกว่าส่วนตนหรือพวกพ้อง, มีการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นที่มีความสมดุลและคุ้มค่าบนพื้นฐานความจำเป็นทั้งทางเศรษฐกิจและสังคม, ให้

ความสำคัญและดูแลพี่น้องประชาชนที่มาติดต่องานในเทศบาลเป็นอย่างดีเท่าเทียมกันโดยไม่มีการแบ่งแยกว่าเป็นกลุ่มพวกพ้องเดียวกันต้องให้ความช่วยเหลือก่อนและมีลักษณะการทำงานที่พูดจริงทำจริง นั้น ถือเป็นเรื่องที่ควรจะดำเนินการในลักษณะเช่นนี้อย่างต่อเนื่อง เพื่อให้ภาคประชาชนเกิดความเชื่อมั่นและยอมรับเพิ่มมากยิ่งขึ้น

ในขณะที่เดียวกันตัวแทนกลุ่มบางกลุ่มได้มีการแสดงความคิดเห็นเพิ่มเติมจากรายละเอียดที่ได้กล่าวไว้ข้างต้นว่าการดำเนินงานของเทศบาลตำบลหนองล่องยังมีข้อบกพร่องโดยเฉพาะในเรื่องของการให้การสนับสนุนกลุ่มอาชีพ ซึ่งปัจจุบันเทศบาลตำบลหนองล่องมีการสนับสนุนทั้งในส่วนของงบประมาณและองค์ความรู้ในการพัฒนาต่อยอดผลิตภัณฑ์ให้แก่กลุ่มอาชีพ ซึ่งถือเป็นเรื่องดี แต่ยังขาดความต่อเนื่องในการให้การสนับสนุน อันเป็นผลมาจากการที่เทศบาลตำบลหนองล่องมิได้มีการติดตามประเมินผลหลังจากที่ให้การสนับสนุนกลุ่มต่างๆไปแล้วนั้นว่าทางกลุ่มมีจุดแข็ง จุดอ่อน พบปัญหา อุปสรรค อย่างไรบ้างเพื่อจะนำไปสู่การวางแผนสนับสนุนและหาแนวทางแก้ไขปัญหาในระยะต่อไป เมื่อไม่มีการวางแผนในการสนับสนุนกลุ่มฯจึงส่งผลให้การสนับสนุนไม่ตรงจุดและขาดความต่อเนื่อง จนนำไปสู่การยุบกลุ่มอาชีพฯ จากกรณีดังกล่าวจึงกลายเป็นสาเหตุประการหนึ่งที่ส่งผลทำให้ความเชื่อมั่นและยอมรับต่อการดำเนินงานของเทศบาลตำบลหนองล่องได้ถูกลดทอนลงไป

นอกจากนี้ภาคประชาชนยังได้มีการเสนอแนวทางในประเด็นเกี่ยวกับการบริหารงานของเทศบาลตำบลหนองล่องว่าเพื่อให้ประชาชนเกิดความเชื่อมั่นและยอมรับต่อการดำเนินงานของเทศบาลตำบลหนองล่องมากยิ่งขึ้นควรมีการปรับปรุงในประเด็นดังต่อไปนี้

1.ควรมีการประชาสัมพันธ์หรือแจ้งข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการดำเนินงานของเทศบาลตำบลหนองล่องผ่านหอกระจายข่าวประจำหมู่บ้านในช่วงค่ำมากกว่าช่วงเช้า

2.ควรมีการจัดทำเอกสาร แผ่นพับ วารสารอย่างต่อเนื่อง เพื่อประชาสัมพันธ์หรือให้ข้อมูลเกี่ยวกับการดำเนินงานของเทศบาลตำบลหนองล่อง และควรแจกจ่ายให้แก่ประชาชนทุกครัวเรือนและทุกพื้นที่ที่ได้รับทราบ

3.ควรมีการประชาสัมพันธ์รายรับ-รายจ่ายโครงการจัดซื้อจัดจ้างให้ประชาชนในพื้นที่ได้รับทราบอย่างสม่ำเสมอในทุกโครงการ เพื่อให้เกิดความโปร่งใสในการบริหารงานมากยิ่งขึ้น

4.ควรมีการรายงานผลการดำเนินเกี่ยวกับข้อร้องเรียนของประชาชน

5.ควรมีการจัดทำรายงานสรุปผลโครงการ แผนงาน กิจกรรม งบประมาณที่ใช้ในการดำเนินงานในแต่ละปีหรือที่เรียกว่ารายงานประจำปีอย่างต่อเนื่อง และมีการแจกจ่ายให้แก่ประชาชนทุกครัวเรือนในพื้นที่ได้รับทราบ

6.ควรเปิดโอกาสให้ตัวแทนภาคประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการตัดสินใจพิจารณางบประมาณตามแผนและโครงการพัฒนาท้องถิ่น เมื่อเข้าสู่การประชุมสภา

7. ควรเปิดโอกาสให้ประชาชนทุกกลุ่มเข้ามามีส่วนร่วมในการตรวจสอบ ไม่ควรจำกัดให้กลุ่มใดกลุ่มหนึ่งเข้ามามีส่วนร่วมในการตรวจสอบเท่านั้น

8. กล่าวสำหรับการเสริมสร้างศักยภาพของประชาชนเพื่อการมีส่วนร่วมนั้น ควรมีการปรับเปลี่ยนประเด็นที่ในการจัดอบรมให้มีความหลากหลายเพื่อเป็นการเสริมสร้างศักยภาพของประชาชนเพื่อการมีส่วนร่วมอย่างแท้จริง มิใช่เป็นเพียงประเด็นเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ของประชาชนในการตรวจสอบการดำเนินงานของเทศบาลเท่านั้น

9. ในประเด็นเกี่ยวกับการสนับสนุนการจัดตั้งกลุ่ม/องค์กรชุมชนนั้น ควรให้การสนับสนุนกลุ่ม/องค์กรชุมชนอย่างต่อเนื่อง ตลอดจนควรมีระบบการติดตามประเมินผลการทำงานของกลุ่ม เพื่อให้กลุ่มสะท้อนปัญหาอันจะนำไปสู่การหาแนวทางในการแก้ไขปัญหาและสนับสนุนกลุ่มได้อย่างตรงจุด

6.1.3.3 เทศบาลตำบลเกาะคา

จากการวิเคราะห์ข้อมูลสามารถทำการสรุปได้ว่าวิธีการหรือเครื่องมือที่เทศบาลตำบลเกาะคานำมาใช้ในการดำเนินงานนั้น มีผลต่อความเชื่อมั่นและยอมรับของภาคประชาชนที่มีต่อการทำงานของเทศบาลตำบลเกาะคาในระดับปานกลางเท่านั้น

ถึงแม้ว่าเทศบาลตำบลเกาะคาจะมีการดำเนินงานอย่างเป็นระบบและแบบแผน มีการประสานงานกับชุมชนอย่างต่อเนื่อง, เน้นการทำงานแบบมีส่วนร่วมกับประชาชนในพื้นที่ทั้งในทางความคิด ร่วมทำ ร่วมแก้ไขปัญหาในชุมชน, ไม่ว่าเทศบาลตำบลเกาะคาจะดำเนินโครงการอะไรในพื้นที่ จะมีการประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนได้รับทราบอย่างทั่วถึงผ่านแกนนำชุมชนมาโดยตลอด, ฝ่ายบริหารของทางเทศบาลตำบลเกาะคาไม่ได้ทำตัวเป็นเจ้าของเทศบาล แต่เป็นผู้ประสานงานระหว่างชุมชนกับเทศบาลทำให้รับทราบถึงปัญหาของชุมชนอย่างแท้จริงและเทศบาลก็สามารถให้การช่วยเหลือชุมชนได้อย่างตรงจุดและมีระบบการทำงานที่สามารถตรวจสอบได้ทุกขั้นตอนนั้นซึ่งการดำเนินงานในลักษณะดังกล่าวของเทศบาลตำบลเกาะคานั้นถือเป็นเรื่องดี

แต่ภาคประชาชนก็ยังไม่สามารถให้ความเชื่อมั่นและยอมรับต่อการทำงานของเทศบาลตำบลเกาะคาในระดับสูงได้เพราะยังมีข้อกังขาในประเด็นเกี่ยวกับ

1. การที่เทศบาลตำบลเกาะคามีการพัฒนาชุมชนอย่างไม่เสมอภาคเน้นพัฒนาชุมชนเดิมหรือพัฒนาชุมชนที่มีความเจริญ หรือในกรณีของกลุ่มอาชีพและศูนย์การเรียนรู้ เทศบาลตำบลเกาะคาก็นำให้การสนับสนุนเฉพาะกลุ่มที่เป็นนำตาให้กับเทศบาลเท่านั้น

2.ประชาชนบางกลุ่มหรือบางชุมชนไม่ได้รับรู้ถึงการทำงานของเทศบาลฯ เมื่อเทศบาลฯ ดำเนินงานโครงการ กิจกรรมเสร็จแล้วก็จะจำกัดการรับรู้เฉพาะกลุ่มคนที่ทำงานร่วมกับเทศบาลฯ เท่านั้น

3.ขาดการชี้แจงแหล่งที่มาและการใช้จ่ายงบประมาณในแต่ละครั้ง ยกตัวอย่างเช่น เงินรางวัลที่ได้มาเทศบาลตำบลเกาะคาได้นำไปใช้จ่ายอะไรบ้างไม่มีการชี้แจงให้ประชาชนในพื้นที่ได้รับทราบ

4.การที่ผู้บริหารรับปากในการแก้ไขปัญหาให้แก่ชาวบ้านแล้วไม่สามารถดำเนินการได้ควรมีการชี้แจงให้ชาวบ้านหรือทางกลุ่มได้รับทราบ เพราะมีผลต่อความเชื่อมั่นและยอมรับต่อการทำงานของเทศบาลตำบลเกาะคา

5.การสนับสนุนการจัดตั้งกลุ่มโดยเฉพาะกลุ่มอาชีพให้มีความหลากหลายมากขึ้นไปแต่อยู่บนพื้นฐานขอความซ้ำซ้อน

ในขณะเดียวกันภาคประชาชนยังได้มีการเสนอแนวทางในประเด็นเกี่ยวกับการบริหารงานของเทศบาลตำบลเกาะคาว่าเพื่อให้ประชาชนเกิดความเชื่อมั่นและยอมรับต่อการทำงานของเทศบาลตำบลเกาะคามากยิ่งขึ้นควรมีการปรับปรุงในประเด็นดังต่อไปนี้

1.ควรมีการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารในการดำเนินงานของเทศบาลให้ประชาชนทุกกลุ่มได้รับทราบอย่างทั่วถึงและสม่ำเสมอ

2.ควรมีการประชาสัมพันธ์หรือแจ้งข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการดำเนินงานของเทศบาลตำบลเกาะคาผ่านการติดประกาศในบริเวณชุมชน,ผ่านหอกระจายข่าวประจำหมู่บ้าน และผ่านภาคีเครือข่าย (นักวิจัยชุมชน/แกนนำชุมชน) อย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ มิใช่เป็นเพียงการจำกัดการบอกกล่าวและแจ้งให้แก่กลุ่มคนบางกลุ่มในพื้นที่ได้รับทราบเท่านั้น

3.ผู้บริหารต้องมีการเปิดโอกาสให้ประชาชนได้มีการพบปะพูดคุยอย่างสม่ำเสมอ

4.ในขณะเดียวกันผู้บริหารต้องมีการแจ้งผลการพิจารณาในการหาแนวทางในการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น ตลอดจนแผนงาน กิจกรรม โครงการที่ไม่สามารถดำเนินการได้ให้ประชาชนได้รับทราบอย่างสม่ำเสมอ

5.ควรมีการประชาสัมพันธ์รายรับ-รายจ่ายโครงการจัดซื้อจัดจ้างให้ประชาชนในพื้นที่ได้รับทราบอย่างสม่ำเสมอในทุกโครงการ เพื่อให้เกิดความโปร่งใสในการบริหารงานมากยิ่งขึ้น

6.ควรมีการจัดทำรายงานสรุปผลโครงการ แผนงาน กิจกรรม งบประมาณที่ใช้ในการดำเนินงานในแต่ละปีหรือที่เรียกว่ารายงานประจำปีอย่างต่อเนื่อง และมีการแจกจ่ายให้แก่ประชาชนทุกครัวเรือนในพื้นที่ได้รับทราบในรูปแบบของการเป็นวารสารหรือแผ่นพับก็ได้

7.ควรเปิดโอกาสให้ประชาชนทุกกลุ่มเข้ามามีส่วนร่วมตั้งแต่ร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมตัดสินใจ ร่วมตรวจสอบ ร่วมได้รับผลประโยชน์ ไม่ควรจำกัดให้กลุ่มใดกลุ่มหนึ่งเข้ามามีส่วนร่วมเท่านั้น

8.ควรลดความซ้ำซ้อนในการจัดตั้งกลุ่มอาชีพ สืบเนื่องจากการจัดตั้งกลุ่มอาชีพที่มีลักษณะเดียวกันส่งผลทำให้เกิดการแข่งขันกันเองในพื้นที่ ตลอดจนให้การสนับสนุนกลุ่มอย่างเท่าเทียม

9.สำหรับการเสริมสร้างศักยภาพของประชาชนเพื่อการมีส่วนร่วมนั้น ควรมีการปรับเปลี่ยนประเด็นที่ในการจัดอบรมให้มีความหลากหลายเพื่อเป็นการเสริมสร้างศักยภาพของประชาชนเพื่อการมีส่วนร่วมได้อย่างแท้จริง

10.ยึดการพัฒนาโครงการ แผนงาน กิจกรรม ตามมติของประชาชนที่เสนอผ่านเวทีประชาคมระดับหมู่บ้านและตำบล

6.1.3.4 เทศบาลตำบลบ้านกลาง

จากการวิเคราะห์ข้อมูลสามารถสรุปได้ว่าวิธีการหรือเครื่องมือที่เทศบาลตำบลบ้านกลางนำมาใช้ในการดำเนินงานนั้น มีผลต่อความเชื่อมั่นและยอมรับของภาคประชาชนที่มีต่อการทำงานของเทศบาลตำบลบ้านกลางในระดับปานกลางเท่านั้น

โดยตัวแทนประชาชนและตัวแทนกลุ่มฯได้แสดงความคิดเห็นเพิ่มเติมจากการตอบแบบสอบถามว่าถึงแม้ว่าเทศบาลตำบลบ้านกลางจะมีการประสานงานกับชุมชนอย่างต่อเนื่อง, เน้นการทำงานแบบมีส่วนร่วมกับประชาชนในพื้นที่ทั้งในทางความคิด ร่วมทำ ร่วมแก้ไขปัญหาในชุมชน ตลอดจนมีการประชาสัมพันธ์ ให้ประชาชนได้รับทราบอย่างทั่วถึงมาโดยตลอด เมื่อมีการดำเนินโครงการอะไรในพื้นที่ซึ่งการดำเนินงานในลักษณะดังกล่าวของเทศบาลตำบลบ้านกลางนั้นถือเป็นเรื่องดี แต่ภาคประชาชนก็ยังไม่สามารถให้ความเชื่อมั่นและยอมรับต่อการทำงานของเทศบาลตำบลบ้านกลางในระดับสูงได้เพราะยังมีข้อกังขาในประเด็นเกี่ยวกับการที่ 1.เทศบาลตำบลบ้านกลางมีระบบการทำงานที่ไม่สามารถตรวจสอบได้ทุกขั้นตอน และ2.การที่เทศบาลตำบลบ้านกลางมีการพัฒนาชุมชนอย่างไม่เสมอภาคเน้นพัฒนาชุมชนที่เป็นฐานเสียงเท่านั้น อันเป็นสิ่งที่ทำให้พวกเขามองไม่เห็นถึงความโปร่งใสในการบริหารงานแต่อย่างใด

ในขณะเดียวกันเพื่อให้ประชาชนมีความเชื่อมั่นและยอมรับต่อการทำงานของเทศบาลตำบลบ้านกลางมากยิ่งขึ้น ตัวแทนประชาชนตลอดจนตัวแทนกลุ่มอาชีพฯ กลุ่มทางสังคมฯได้มีการเสนอให้มีการปรับปรุงในประเด็นดังต่อไปนี้ คือ

1.ควรมีการเปิดเผยข่าวสารการดำเนินงานของเทศบาลตำบลบ้านกลางให้ประชาชนได้รับทราบอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่องไม่ควรจำกัดการเปิดเผยข้อมูลให้เฉพาะคนบางกลุ่มเท่านั้น

2.ควรมีการตีตประกาศประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารการดำเนินงานของเทศบาลตำบลบ้านกลางที่เป็นปัจจุบันในบริเวณชุมชนอย่างทั่วถึงและควรดำเนินการอย่างต่อเนื่อง

3.ควรมีการรายงานผลการดำเนินเกี่ยวกับข้อร้องเรียนของประชาชน

4.ควรมีการแจ้งผลการพิจารณาหาแนวทางในการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นให้ประชาชนได้รับทราบ

5.ควรมีการจัดทำเอกสาร แผ่นพับ วารสารอย่างต่อเนื่อง เพื่อประชาสัมพันธ์หรือให้ข้อมูลเกี่ยวกับการดำเนินงานของเทศบาลตำบลบ้านกลาง และควรแจกจ่ายให้แก่ประชาชนทุกครัวเรือนและทุกพื้นที่ที่ได้รับทราบ

6.ผู้บริหารต้องมีการเปิดโอกาสให้ประชาชนได้มีการพบปะพูดคุยอย่างสม่ำเสมอ

7.ควรมีการประชาสัมพันธ์รายรับ-รายจ่ายโครงการจัดซื้อจัดจ้างให้ประชาชนในพื้นที่ได้รับทราบอย่างสม่ำเสมอในทุกโครงการ เพื่อให้เกิดความโปร่งใสในการบริหารงานมากยิ่งขึ้น ซึ่งอาจจะเป็นการตีตประกาศและแจ้งผ่านทางหอกระจายข่าวประจำหมู่บ้าน

8.ควรมีการจัดทำรายงานสรุปผลโครงการ แผนงาน กิจกรรม งบประมาณที่ใช้ในการดำเนินงานในแต่ละปีหรือที่เรียกว่ารายงานประจำปีอย่างต่อเนื่อง และมีการแจกจ่ายให้แก่ประชาชนทุกครัวเรือนในพื้นที่ได้รับทราบในรูปแบบของการเป็นวารสารหรือแผ่นพับก็ได้

9.ควรเปิดโอกาสให้ประชาชนทุกกลุ่มเข้ามามีส่วนร่วมตั้งแต่ร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมตัดสินใจ ร่วมตรวจสอบ ร่วมได้รับผลประโยชน์ โดยเฉพาะอย่างยิ่งร่วมตรวจสอบนั้น ไม่ควรจำกัดให้กลุ่มใดกลุ่มหนึ่งเข้ามามีส่วนร่วมในการตรวจสอบ หรือทางเทศบาลฯได้มีการจัดตั้งกลุ่มขึ้นมาเองเพียงทำหน้าที่เฉพาะในการตรวจสอบเท่านั้น

6.1.3.5 อบต.ห้วยม

จากการวิเคราะห์ข้อมูลสามารถทำการสรุปได้ว่าวิธีการหรือเครื่องมือที่อบต.ห้วยมนำมาใช้ในการดำเนินงานนั้น มีผลต่อความเชื่อมั่นและยอมรับของภาคประชาชนต่อการทำงานของอบต.ห้วยมในระดับปานกลางเท่านั้น โดยตัวแทนประชาชนและตัวแทนกลุ่มฯได้แสดงความคิดเห็นเพิ่มเติมจากการตอบแบบสอบถามว่าถึงแม้ว่าอบต.ห้วยมจะเปิดโอกาสให้ประชาชนไม่ว่าจะเป็นเด็กเยาวชน ผู้สูงอายุ คนหนุ่มสาว พระภิกษุ เข้ามามีส่วนร่วมในการรับรู้ ร่วมคิด ร่วมตัดสินใจ ร่วมปฏิบัติ ร่วมติดตามตรวจสอบร่วมรับผลประโยชน์ทุกโครงการ กิจกรรม แผนงานที่เกิดขึ้น มีการประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนได้รับทราบอย่างทั่วถึงเมื่อจะดำเนินโครงการใดๆในพื้นที่, มีความโปร่งใสในการทำงานทุกขั้นตอน ซึ่งประชาชนสามารถตรวจสอบได้, มีการดำเนินงานที่เห็นเป็นรูปธรรม มุ่งตอบสนองผลประโยชน์ต่อท้องถิ่นหรือประชาชนที่เป็นส่วนร่วมมากกว่าส่วนตนหรือพวกพ้อง ซึ่งการดำเนินงานในลักษณะดังกล่าวของอบต.ห้วยมนั้นถือเป็นเรื่องดี แต่ภาคประชาชนก็ยังไม่สามารถให้ความเชื่อมั่นและยอมรับต่อการ

ทำงานของอบต.หวังมโนในระดับสูงได้เพราะยังมีข้อกั้งขาในประเด็นเกี่ยวกับการที่ถึงแม้อบต.หวังมโนจะมีการเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการเป็นคณะกรรมการจัดซื้อจัดจ้าง คณะกรรมการตรวจสอบและติดตามผลการดำเนินโครงการกิจกรรมต่างๆ แต่ยังจำกัดอยู่เฉพาะพวกพ้องของตนเอง อันเป็นสิ่งที่ทำให้พวกเขามองไม่เห็นถึงความโปร่งใสในการบริหารงานแต่อย่างใด

อย่างไรก็ตามเพื่อให้ประชาชนมีความเชื่อมั่นและยอมรับต่อการทำงานของอบต.หวังมโนมากยิ่งขึ้นควรมีการปรับปรุงในประเด็นดังต่อไปนี้

- 1.ควรมีการรายงานผลการดำเนินเกี่ยวกับข้อร้องเรียนของประชาชน
- 2.ควรมีการแจ้งผลการพิจารณาหาแนวทางในการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นให้ประชาชนได้รับทราบ
- 3.ควรมีการจัดทำรายงานสรุปผลโครงการ แผนงาน กิจกรรม งบประมาณที่ใช้ในการดำเนินงานในแต่ละปีหรือที่เรียกว่ารายงานประจำปีอย่างต่อเนื่อง และมีการแจกจ่ายให้แก่ประชาชนทุกครัวเรือนในพื้นที่ได้รับทราบ
- 4.ควรมีการประชาสัมพันธ์รายรับ-รายจ่ายโครงการจัดซื้อจัดจ้างให้ประชาชนในพื้นที่ได้รับทราบอย่างสม่ำเสมอในทุกโครงการ เพื่อให้เกิดความโปร่งใสในการบริหารงานมากยิ่งขึ้น
- 5.ควรเปิดโอกาสให้ประชาชนทุกกลุ่มเข้ามามีส่วนร่วมในการตรวจสอบ ไม่ควรจำกัดให้กลุ่มใดกลุ่มหนึ่งเข้ามามีส่วนร่วมในการตรวจสอบเท่านั้น

6.1.3.6 อบต.ป่าบง

จากการวิเคราะห์ข้อมูลสามารถทำการสรุปได้ว่าวิธีการหรือเครื่องมือที่อบต.ป่าบงนำมาใช้ในการดำเนินงานนั้น มีผลต่อความเชื่อมั่นและยอมรับของภาคประชาชนที่มีต่อการทำงานของอบต.ป่าบงในระดับปานกลางเท่านั้น

โดยตัวแทนประชาชนและตัวแทนกลุ่มฯได้แสดงความคิดเห็นเพิ่มเติมจากการตอบแบบสอบถามว่าถึงแม้ว่าอบต.ป่าบงจะมีการประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนได้รับทราบอย่างทั่วถึงไม่ว่าจะดำเนินโครงการอะไรในพื้นที่, มีการประสานงานกับชุมชนอย่างต่อเนื่อง, มีระบบการทำงานที่สามารถตรวจสอบได้ทุกขั้นตอนและเน้นการทำงานแบบมีส่วนร่วมกับประชาชนในพื้นที่ทั้งในทางความคิด ร่วมทำ ร่วมแก้ไขปัญหาในชุมชน

ซึ่งการดำเนินงานในลักษณะดังกล่าวของอบต.ป่าบงนั้นถือเป็นเรื่องดี แต่ภาคประชาชนก็ยังไม่สามารถให้ความเชื่อมั่นและยอมรับต่อการทำงานของอบต.ป่าบงในระดับสูงได้เพราะยังมีข้อกั้งขาในประเด็นเกี่ยวกับการที่อบต.ป่าบงเน้นการพัฒนาชุมชนอย่างไม่เสมอภาคกล่าวคือเน้นพัฒนาชุมชนที่เป็นฐานเสียงเท่านั้นหลัก และเพื่อให้ประชาชนมีความเชื่อมั่นและยอมรับต่อการทำงานขององค์การบริหาร

ส่วนตำบลป่าบางมากยิ่งขึ้นทั้งตัวแทนประชาชนในพื้นที่และตัวแทนกลุ่มๆต่างได้แสดงความคิดเห็นว่าควรให้ออบต.ป่าบางมีการปรับปรุงในประเด็นดังต่อไปนี้

1.ควรมีการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารในการดำเนินงานของอบต.ฯให้ประชาชนทุกกลุ่มได้รับทราบอย่างทั่วถึงและสม่ำเสมอ

2.ควรมีการประชาสัมพันธ์หรือแจ้งข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการดำเนินงานของอบต.ฯผ่านการติดประกาศประชาสัมพันธ์ในบริเวณชุมชน,ผ่านหอกระจายข่าวประจำหมู่บ้าน อย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ และควรจะเป็นการประชาสัมพันธ์ข้อมูลที่เป็นปัจจุบัน

3.ผู้บริหารต้องมีการเปิดโอกาสให้ประชาชนได้มีการพบปะพูดคุยอย่างสม่ำเสมอ เมื่อประชาชนเกิดข้อสงสัยในการบริหารงานของอบต.ฯ

4.ควรมีการจัดทำเอกสาร แผ่นพับ วารสาร เพื่อประชาสัมพันธ์หรือแจ้งข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการดำเนินงานของอบต.ฯอย่างต่อเนื่อง

5.ควรมีการประชาสัมพันธ์รายรับ-รายจ่ายโครงการจัดซื้อจัดจ้างให้ประชาชนในพื้นที่ได้รับทราบอย่างสม่ำเสมอในทุกโครงการ เพื่อให้เกิดความโปร่งใสในการบริหารงานมากยิ่งขึ้น

6.ควรมีการจัดทำรายงานสรุปผลโครงการ แผนงาน กิจกรรม งบประมาณที่ใช้ในการดำเนินงานในแต่ละปีหรือที่เรียกว่ารายงานประจำปีอย่างต่อเนื่อง และมีการแจกจ่ายให้แก่ประชาชนทุกครัวเรือนในพื้นที่ได้รับทราบในรูปแบบของการเป็นวารสารหรือแผ่นพับก็ได้

7.ควรเปิดโอกาสให้ประชาชนทุกกลุ่มเข้ามามีส่วนร่วมตั้งแต่ร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมตัดสินใจ ร่วมตรวจสอบ ร่วมได้รับผลประโยชน์ ไม่ควรจำกัดให้กลุ่มใดกลุ่มหนึ่งเข้ามามีส่วนร่วมเท่านั้น

8.ยึดการพัฒนาโครงการ แผนงาน กิจกรรม ตามมติความจำเป็นของประชาชนที่เสนอผ่านเวทีประชาคมระดับหมู่บ้านและตำบล

9.เน้นการพัฒนาที่เท่าเทียมกันในพื้นที่ความรับผิดชอบของตนเอง

6.1.4 การถอดบทเรียนวิธีการและเครื่องมือในการสร้างความเชื่อมั่นและยอมรับขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทั้ง 6 แห่ง เพื่อสะท้อนให้เห็นถึงจุดบกพร่องของวิธีการและเครื่องมือดังกล่าว

6.1.4.1 ถอดบทเรียนวิธีการ เครื่องมือ ในการสร้างความเชื่อมั่นตามแนวคิดในเรื่องความโปร่งใสขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทั้ง 6 แห่ง

ในหัวข้อนี้เป็นการนำเสนอข้อมูลในประเด็นเกี่ยวกับจุดบกพร่องของวิธีการ เครื่องมือ ในการสร้างความเชื่อมั่นตามแนวคิดในเรื่องความโปร่งใส ประกอบไปด้วย 3 ประเด็นย่อยด้วยกัน ดังนี้คือ

- 1.การเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร
- 2.ช่องทางในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร
- 3.ความสามารถในการตรวจสอบได้ ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

1.การเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร

ถึงแม้ว่าจะมีการจัดตั้งศูนย์ข้อมูลข่าวสาร เพื่อใช้เป็นศูนย์กลางในการให้บริการข้อมูลเกี่ยวกับการบริหารงานของอปท.ให้แก่ประชาชนในพื้นที่ได้รับทราบนั้น ในขณะเดียวกันก็พบถึงจุดบกพร่องในประเด็นดังกล่าวคือ ขาดการจัดการบริหารศูนย์ให้มีประสิทธิภาพเพียงพอกับการเข้ามาใช้บริการของประชาชน ยกตัวอย่างเช่นไม่มีเจ้าหน้าที่ประจำศูนย์เพื่อคอยให้บริการ เวลาที่ประชาชนเข้ามาติดต่อขอข้อมูล และอปท.ใช้เวลานานในการพิจารณาให้ข้อมูลแก่ประชาชนผ่านศูนย์บริการข้อมูลข่าวสาร เป็นต้น

2.ช่องทางในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร

ถึงแม้ว่าองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทั้ง 6 แห่งจะมีการจัดช่องทางในการเข้าถึงข้อมูลไว้ในหลากหลายช่องทางด้วยกันอาทิเช่น สายตรงผู้บริหาร ศูนย์รับเรื่องราวร้องทุกข์ เว็บไซต์(website) สื่อออนไลน์ต่างๆ การติดประกาศประชาสัมพันธ์ในบริเวณชุมชน ศูนย์การเรียนรู้ หอกระจายข่าว การจัดทำเอกสารแผ่นพับ วารสาร วิทยุชุมชน ภาคีเครือข่าย การจัดนิทรรศการ การจัดเวทีอบจ.สัญจร การจัดเวทีพบปะพูดคุยช่วงผลึกษา หอมก่ากิด เป็นต้น แต่ก็ยังพบข้อบกพร่องในประเด็นเกี่ยวกับ **ความสม่ำเสมอและความต่อเนื่องในการดำเนินการในกิจกรรมต่าง ๆ** ยกตัวอย่างเช่น ผู้บริหารไม่เปิดโอกาสให้ประชาชนได้พบปะพูดคุยอย่างสม่ำเสมอ หรือ อปท.ไม่มีการรายงานผลการดำเนินงานเกี่ยวกับข้อร้องเรียนของประชาชน หรือไม่มีการแจ้งผลการพิจารณาหาแนวทางในการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นให้ประชาชนได้รับทราบ ภายหลังจากที่ประชาชนได้แจ้งผ่านศูนย์รับเรื่องราวร้องทุกข์ หรือไม่มีการนำเสนอข้อมูลการดำเนินงานของอปท.ที่เป็นปัจจุบันในเว็บไซต์หรือสื่อออนไลน์ให้ประชาชนได้รับทราบ หรือ ขาดความต่อเนื่องในการจัดทำเอกสาร แผ่นพับ วารสาร แจกจ่ายให้ประชาชนทุกคนทั่วเรือนได้รับทราบถึงการดำเนินงานของอปท. เป็นต้น

3.ความสามารถในการตรวจสอบได้

สำหรับในประเด็นนี้นั้น ถึงแม้ว่าองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทั้ง 6 แห่งจะมีการติดประกาศโครงการจัดซื้อจัดจ้างและสรุปผลการจัดซื้อจัดจ้างไว้บริเวณชุมชน ศูนย์การเรียนรู้ มีการจัดทำรายงานสรุปผลโครงการ แผนงาน กิจกรรม งบประมาณที่ใช้ในการดำเนินงานในแต่ละปี มีการจัดทำรายงานรับ-รายจ่ายประจำเดือนและมีการจัดทำรายงานการประชุมสภา เพื่อเป็นช่องทางให้ภาคประชาชน

สามารถดำเนินการตรวจสอบการบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้นั้น ก็ยังพบข้อบกพร่องบางประการ อาทิเช่น ขาดการเปิดเผยข้อมูลงบประมาณที่เป็นปัจจุบันให้ประชาชนในพื้นที่ได้รับทราบ หรือ ขาดการประชาสัมพันธ์รายรับ-รายจ่ายโครงการจัดซื้อจัดจ้างให้ประชาชนในพื้นที่ได้รับทราบอย่างสม่ำเสมอในทุกโครงการ เป็นต้น

6.1.4.2 ถอดบทเรียนวิธีการ เครื่องมือ ในการสร้างการยอมรับตามแนวคิดการมีส่วนร่วมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทั้ง 6 แห่ง

ในหัวข้อนี้เป็นการนำเสนอข้อมูลในประเด็นเกี่ยวกับจุดบกพร่องของวิธีการ เครื่องมือในการสร้างการยอมรับ ตามแนวคิดในเรื่องของการมีส่วนร่วม ประกอบไปด้วย 3 ประเด็นย่อยด้วยกัน ดังนี้คือ

- 1.การให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมรับรู้ ร่วมคิด ร่วมตัดสินใจ ร่วมติดตาม ตรวจสอบในการดำเนินงานของอปท.
- 2.การเสริมสร้างศักยภาพของภาคประชาชนเพื่อการมีส่วนร่วม
- 3.การสนับสนุนการจัดตั้งกลุ่ม / องค์กรชุมชน

1. การให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมรับรู้ ร่วมคิด ร่วมตัดสินใจ ร่วมติดตาม ตรวจสอบในการดำเนินงานของอปท.

จากรายละเอียดในบทที่ 3 ซึ่งได้นำเสนอเกี่ยวกับวิธีการ เครื่องมือ ในการสร้างการยอมรับขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทั้ง 6 แห่งนั้น พบว่า องค์กรปกครองทั้ง 6 แห่งต่างมีวิธีการ เครื่องมือ ที่มีแตกต่างกันหลากหลายกัน อีกทั้งในแต่ละวิธีการและเครื่องมือยังมีจุดเด่นที่น่าสนใจของตนเองไม่ว่าจะเป็นเวทีอบจ.สัญจร ภายใต้โครงการอบจ.พบประชาชน เวทีประชาคมแบบมีส่วนร่วม เวทีช่วงฝนฯ ฮอมก่ากิด เป็นต้น ในขณะที่เดียวกันภาคประชาชนได้แสดงความคิดเห็นเพิ่มเติมถึงข้อบกพร่องในเครื่องมือดังกล่าว กล่าวคือ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทั้ง 6 แห่ง มักขาดความสม่ำเสมอและความต่อเนื่องในการดำเนินการในกิจกรรมต่าง ๆ ตลอดจน วิธีการ เครื่องมือ ที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทั้ง 6 นำมาใช้ นั้น ไม่สามารถดึงดูดคนทุกกลุ่มในชุมชนให้เข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้

2.การเสริมสร้างศักยภาพของภาคประชาชนเพื่อการมีส่วนร่วม

ในประเด็นนี้นั้น ส่วนใหญ่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้จัดโครงการ กิจกรรม เพื่อเสริมสร้างศักยภาพให้แก่ภาคประชาชนในการเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารงานร่วมกับองค์กรปกครองส่วน

ท้องถิ่น ในรูปแบบของการจัดอบรมให้ความรู้แก่ประชาชนในประเด็นเกี่ยวกับการเป็นคณะกรรมการต่างๆตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการพัสดุ หรือในประเด็นเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ สิทธิของตนเองตามระบอบประชาธิปไตย เป็นต้น ซึ่งภาคประชาชนได้แสดงความคิดเห็นเพิ่มเติมถึงข้อบกพร่องในประเด็นดังกล่าวว่า การที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการจัดอบรมในประเด็นเดิมซ้ำๆทุกปี โดยเฉพาะอย่างยิ่งในประเด็นเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ของประชาชนในการตรวจสอบการดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น นั้น ทำให้ประชาชนที่เข้าร่วมการอบรมเกิดความรู้สึกเบื่อหน่าย ขาดความกระตือรือร้นในการเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมดังกล่าว ดังนั้นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นควรมีการปรับเปลี่ยนประเด็นในการจัดอบรมให้มีความหลากหลายเพื่อเป็นการเสริมสร้างศักยภาพของประชาชนเพื่อการมีส่วนร่วมในการปกครองท้องถิ่นของตนเองอย่างแท้จริง

3.การสนับสนุนการจัดตั้งกลุ่ม / องค์กรชุมชน

จากรายละเอียดในบทที่ 3 พบว่า องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทั้ง 6 แห่งได้ให้ความสำคัญในการสนับสนุนการจัดตั้งกลุ่มอาชีพเป็นหลัก เหตุที่เป็นเช่นนั้นก็เพราะองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทั้ง 6 แห่งมีเป้าหมายคือต้องการให้ประชาชนในพื้นที่ของตนเองอยู่ดี กินดี มีอาชีพที่มั่นคง มีคุณภาพชีวิตที่ดี รองลงมาคือให้การสนับสนุนการจัดตั้งกลุ่มทางสังคม อาทิเช่น กลุ่มสตรีแม่บ้าน กลุ่มผู้สูงอายุ กลุ่มเด็ก และเยาวชน เป็นต้น

นอกจากนี้ การสนับสนุนการจัดตั้งกลุ่มอาชีพและกลุ่มทางสังคมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทั้ง 6 แห่ง ยังมีจุดเด่นที่มีลักษณะเหมือนกัน คือ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะให้การสนับสนุนในส่วนขององค์ความรู้มากกว่าที่จะให้การสนับสนุนในส่วนของงบประมาณ

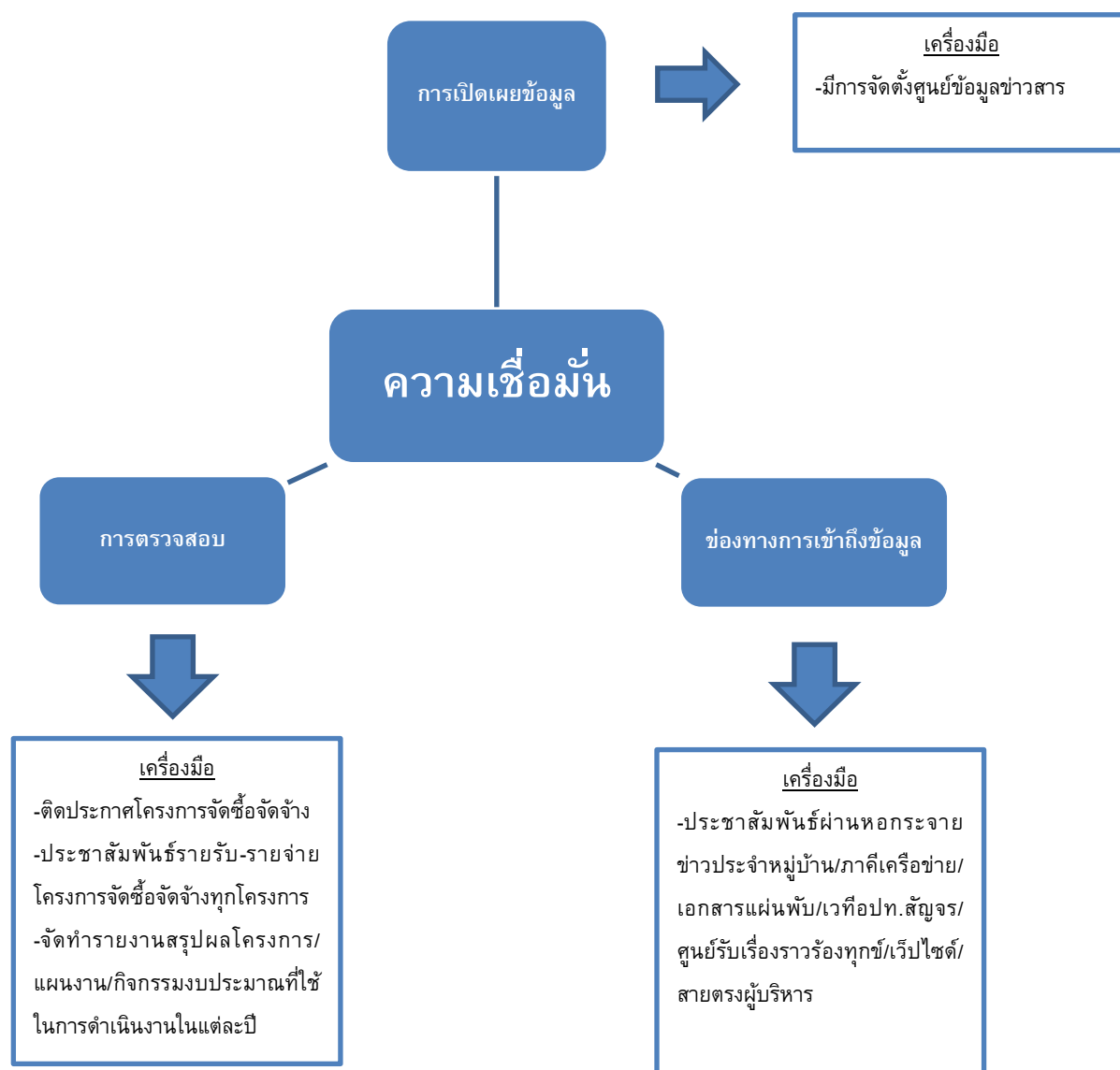
ในขณะเดียวกันภายใต้มุมมองของภาคประชาชนได้แสดงความคิดเห็นเพิ่มเติมว่าการที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสนับสนุนให้มีการจัดตั้งกลุ่มอาชีพนั้นถือเป็นเรื่องที่ดี แต่ยังคงมีข้อบกพร่องในประเด็นเกี่ยวกับการที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการสนับสนุนการจัดตั้งกลุ่มอาชีพที่มีลักษณะเดียวกันส่งผลทำให้เกิดการแข่งขันกันเองในพื้นที่ หรือ มีการสนับสนุนให้มีการจัดตั้งกลุ่มอาชีพขึ้นมาเป็นจำนวนมากแต่ขาดความต่อเนื่องในการสนับสนุนองค์ความรู้ในการบริหารจัดการภายในกลุ่มอาชีพ หรือ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นขาดระบบการติดตามและประเมินผลการทำงานของกลุ่มต่างๆซึ่งส่งผลทำให้กลุ่มได้รับการสนับสนุนจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้อย่างไม่ตรงจุดและปัญหาที่เกิดขึ้นภายในกลุ่มไม่ได้รับการแก้ไขอย่างจริงจังจนส่งผลทำให้เกิดเป็นปัญหาเรื้อรังที่นำไปสู่การล่มสลายของกลุ่มต่างๆในชุมชน หรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นขาดการจัดหาช่องทางทางการตลาดให้แก่กลุ่มอาชีพในการระบายสินค้าที่ผลิตออกมาเป็นจำนวนมากส่งผลทำให้กลุ่มอาชีพประสบปัญหาขาดทุนจนต้องยุบกลุ่ม เป็นต้น

จากรายละเอียดที่ได้กล่าวไว้ในข้างต้นนั้น เป็นการถอดบทเรียนวิธีการและเครื่องมือในการสร้างความเชื่อมั่นและยอมรับขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทั้ง 6 แห่ง เพื่อสะท้อนให้เห็นถึงจุดบกพร่องของวิธีการและเครื่องมือดังกล่าว อันจะนำไปสู่การนำไปสังเคราะห์หาแนวทางการสร้างความเชื่อมั่นและยอมรับของภาคประชาชนต่อการทำงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อเป็นตัวแบบให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นๆนำไปปฏิบัติ

6.1.5 แนวทางการสร้างความเชื่อมั่นและยอมรับของภาคประชาชนต่อการทำงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อให้เป็นตัวแบบให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นๆ

คณะผู้วิจัยนำเอาวิธีการหรือเครื่องมือขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทั้ง 6 แห่ง มาวิเคราะห์เพื่อประยุกต์หาแนวทางในการสร้างความเชื่อมั่นและยอมรับของภาคประชาชนต่อการทำงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อเป็นตัวแบบให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นๆได้นำไปปรับใช้ในการสร้างความเชื่อมั่นและยอมรับ

แผนภูมิที่ 6.1.5.1 แนวทางการสร้างความเชื่อมั่นของภาคประชาชนต่อการทำงานของอปท

ถ้าองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ต้องการให้ภาคประชาชนมีความเชื่อมั่นในการทำงานของตนเองนั้นสามารถดำเนินการโดยอาศัยองค์ประกอบที่สำคัญใน 3 ประเด็นหลักด้วยกัน ดังนี้คือ

1. **การเปิดเผยข้อมูล** ซึ่งสามารถกระทำได้โดยการจัดตั้งข้อมูลข่าวสารขึ้นมาเพื่อให้บริการข้อมูลข่าวสารการดำเนินงานของอปท.แก่ประชาชนที่มาขอรับข้อมูล มีเงื่อนไขคือ ต้องมีการบริหารจัดการศูนย์ข้อมูลข่าวสารให้มีประสิทธิภาพ กล่าวคือ มีการแต่งตั้งเจ้าหน้าที่ที่คอยให้บริการ มีการจัดระบบข้อมูลข่าวสาร ดัชนีข้อมูลเพื่อความสะดวกในการค้นหาของประชาชน เป็นต้น

2. **ช่องทางการเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร** ซึ่งอปท. ควรมีการจัดช่องทางการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารการดำเนินงานของอปท.ให้แก่ประชาชนได้รับทราบผ่านเครื่องมือดังต่อไปนี้ ประชาสัมพันธ์ผ่านหอกระจายข่าวประจำหมู่บ้าน ผ่านภาคีเครือข่าย ผ่านเอกสารแผ่นพับ ผ่านเว็บไซต์ ผ่านเวทียอปท.สัญจร

เวทีประชาคมระดับหมู่บ้าน ระดับตำบล เวทีช่วงหมู่บ้านอำเภอกำกั๊ด เป็นต้นเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพของเครื่องมือดังกล่าว มีเงื่อนไขคือ ต้องมีการดำเนินการอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ ตลอดจนต้องเป็นการนำเสนอข้อมูลที่เป็นปัจจุบัน อีกทั้งช่องทางการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารผ่านสายตรงผู้บริหารนั้น มีเงื่อนไขคือ ผู้บริหารต้องเปิดโอกาสให้ประชาชนได้มีการพบปะพูดคุยอย่างสม่ำเสมอ เมื่อประชาชนเกิดข้อสงสัยในการดำเนินงานของอปท. ตลอดจนช่องทางการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารผ่านศูนย์รับเรื่องราวร้องทุกข์นั้น มีเงื่อนไข คือ ต้องมีการแจ้งผลการพิจารณาในการหาแนวทางในการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นให้ประชาชนได้รับทราบอย่างสม่ำเสมอ

3.การตรวจสอบ สามารถกระทำได้โดยการติดประกาศประชาสัมพันธ์โครงการจัดซื้อจัดจ้างให้ประชาชนได้รับทราบทุกโครงการ,มีการประชาสัมพันธ์รายรับ-รายจ่ายโครงการจัดซื้อจัดจ้างให้ประชาชนในพื้นที่ได้รับทราบอย่างสม่ำเสมอในทุกโครงการ เพื่อให้เกิดความโปร่งใสในการบริหารงานมากยิ่งขึ้น ตลอดจนจัดทำรายงานสรุปผลโครงการ/แผนงาน/กิจกรรมงบประมาณที่ใช้ในการดำเนินงานในแต่ละปีเป็นเอกสาร แผ่นพับแจกจ่ายให้ประชาชนทุกครัวเรือนในพื้นที่ได้รับทราบ

กล่าวสำหรับองค์การบริหารส่วนท้องถิ่นที่ต้องการให้ภาคประชาชนมีการยอมรับในการทำงานของตนเองนั้นสามารถดำเนินการโดยอาศัยองค์ประกอบที่สำคัญใน 3 ประเด็นหลักด้วยกัน ดังนี้คือ

1.สร้างการมีส่วนร่วม องค์การบริหารส่วนท้องถิ่นต้องมีการเปิดโอกาสให้ประชาชนทุกกลุ่มเข้ามามีส่วนร่วมตั้งแต่ร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมตัดสินใจ ร่วมตรวจสอบ ร่วมได้รับผลประโยชน์ โดยเฉพาะอย่างยิ่งร่วมตรวจสอบนั้น ไม่ควรจำกัดให้กลุ่มใดกลุ่มหนึ่งเข้ามามีส่วนร่วมในการตรวจสอบเท่านั้น

2.เสริมสร้างศักยภาพของประชาชนเพื่อการมีส่วนร่วม มีการดำเนินการจัดอบรมให้ความรู้ในประเด็นต่างๆแก่ประชาชนอย่างสม่ำเสมอ เพื่อเป็นการเสริมสร้างศักยภาพของประชาชนเพื่อการมีส่วนร่วมในการปกครองตนเองให้เกิดขึ้นได้อย่างแท้จริง

3.สนับสนุนการจัดตั้งกลุ่ม/องค์กรชุมชน ควรให้การสนับสนุนกลุ่ม/องค์กรชุมชนอย่างต่อเนื่อง ตลอดจนควรมีระบบการติดตามประเมินผลการทำงานของกลุ่ม เพื่อให้กลุ่มสะท้อนปัญหาอันจะนำไปสู่การหาแนวทางในการแก้ไขปัญหาและสนับสนุนกลุ่มได้อย่างตรงจุด

แผนภูมิที่ 6.1.5.2 แนวทางการสร้างการยอมรับของภาคประชาชนต่อการทำงานของอปท.

จากการนำเสนอแนวทางการสร้างความเชื่อมั่นและยอมรับของภาคประชาชนต่อการทำงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไปแล้วนั้น เราจะสามารถสังเกตเห็นได้ว่า วิธีการและเครื่องมือที่ใช้ในการสร้างความเชื่อมั่นและยอมรับขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีลักษณะที่เหมือนและคล้ายคลึงกัน ซึ่งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นๆสามารถนำไปเป็นแบบอย่างได้เพียงแต่ต้องใช้วิธีการหรือเครื่องมือดังกล่าวอย่างต่อเนื่อง สม่ำเสมอ อีกทั้งควรมีการปรับปรุงรายละเอียดของวิธีการหรือเครื่องมือดังกล่าวให้มีความสอดคล้องกับบริบททั้งในเชิงพื้นที่และสังคมอันอยู่ภายใต้ความรับผิดชอบขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้นๆ ด้วย ถ้าองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นๆมีการดำเนินการตามแนวทางที่ได้กล่าวไว้ข้างต้นนั้นจะนำไปสู่การทำให้วิธีการหรือเครื่องมือดังกล่าวมีประสิทธิภาพและสามารถสร้างความเชื่อมั่นและยอมรับให้แก่ประชาชนได้ในที่สุด แต่ถ้าหากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นๆเห็นว่าการสร้างวิธีการหรือเครื่องมือดังกล่าวขึ้นมาเพียงเพื่อต้องการตอบสนองต่อกฎระเบียบต่างๆ หรือเป็นเพียงเพื่อต้องการตอบสนองต่อกฎระเบียบของหน่วยงานที่ให้งบฯ เท่านั้น ท้ายที่สุดก็จะมีได้รับความเชื่อมั่นและยอมรับจากประชาชนอย่างแท้จริงได้อย่างไร

นอกจากนี้ภาคประชาชนได้มีการเสนอความคิดเห็นเพิ่มเติมในประเด็นเกี่ยวกับแนวทางในการสร้างความเชื่อมั่นและยอมรับของภาคประชาชนต่อการทำงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อีกว่าไม่

เพียงแต่วิธีการหรือเครื่องมือเหล่านี้เท่านั้นที่จะช่วยสร้างความเชื่อมั่นและยอมรับให้เกิดขึ้นได้ แต่ยังมีปัจจัยอื่นๆที่เป็นองค์ประกอบหลักอีกหนึ่งประการในการสร้างความเชื่อมั่นและยอมรับ นั่นก็คือ **คุณลักษณะของผู้นำ** ถือเป็นอีกปัจจัยที่สำคัญในการทำให้ประชาชนเกิดความเชื่อมั่นและยอมรับต่อการทำงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งคุณลักษณะของผู้นำที่จะช่วยให้ภาคประชาชนเกิดความเชื่อมั่นและยอมรับ มีรายละเอียดดังต่อไปนี้ กล่าวคือ

1. ผู้นำที่มีมนุษยสัมพันธ์ ความเป็นกันเองกับประชาชน เพื่อนร่วมงาน และเข้าถึงได้ง่าย
2. ผู้นำที่มีความเสียสละในการทำงาน อุทิศเวลาให้กับการบริหารและงานในชุมชนอย่างกระตือรือร้น
3. ผู้นำที่ไม่มีภูมิหลังในการเป็นนักธุรกิจ
4. ผู้นำที่มีคุณธรรม มองเห็นความสำคัญของส่วนรวมมากกว่าส่วนตน
5. ผู้นำที่มีสัจจะ มีการดำเนินงานตามนโยบายที่ได้กล่าวไว้

6.2 ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในเชิงนโยบาย

1. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไม่ควรสร้างรอบการทำงาน วิธีการหรือเครื่องมือในการบริหารงานขึ้นมาเพียงเพื่อต้องการตอบสนองต่อกฎระเบียบต่างๆ หรือเป็นเพียงเพื่อต้องการตอบสนองต่อกฎระเบียบของหน่วยงานที่ให้รางวัลเท่านั้น เพราะในท้ายที่สุดการบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะมีความเชื่อมั่นและยอมรับจากประชาชนอย่างแท้จริงได้อย่างไร

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. เพื่อให้งานวิจัยฉบับนี้เกิดประโยชน์ในทางปฏิบัติ กล่าวคือ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เป็นกรณีศึกษาสามารถนำข้อเสนอแนะที่คณะผู้วิจัยรวบรวมจากข้อคิดเห็นของภาคประชาชนนำมาปรับปรุงการบริหารงานเพื่อเป็นการช่วยเพิ่มความเชื่อมั่นและยอมรับของภาคประชาชนต่อการทำงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต่อไป
2. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแห่งอื่นๆ สามารถนำแนวทางการสร้างความเชื่อมั่นและยอมรับของภาคประชาชนต่อการทำงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่คณะผู้วิจัยได้สังเคราะห์ออกมาเป็นต้นแบบไปประยุกต์ใช้เพื่อให้ภาคประชาชนในพื้นที่เกิดความเชื่อมั่นและยอมรับต่อการทำงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพิ่มมากขึ้น
3. วิธีการและเครื่องมือในการสร้างความเชื่อมั่นและยอมรับที่คณะผู้วิจัยได้ถอดบทเรียนมาจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เป็นกรณีศึกษาทั้ง 6 แห่งนั้นถือเป็นวิธีการหรือเครื่องมือใหม่ๆ ที่สามารถช่วยสร้างความเชื่อมั่นและการยอมรับให้แก่ภาคประชาชนในพื้นที่ได้เป็นอย่างดี ซึ่งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแห่งอื่นๆ สามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้เพียงแต่ต้องประยุกต์ให้สอดคล้องการบริบทในพื้นที่

ข้อเสนอแนะในการศึกษาวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาวิเคราะห์เกี่ยวกับสาเหตุของการลดลงของความเชื่อมั่นและการยอมรับของภาคประชาชนต่อการบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น